

omnia significet et non plura quam ista de quibus considerat naturalis philosophia. non tamen ponit subiectum in ea. quia non significat ea secundum rationem secundum quam sunt mobiles. et secundum eam solum considerat philosophia res naturales. putat dicitur est: sed ens mobile subiectum eius ponit. quia res significat secundum quod ipsa a naturali philosophia consideratur.

1^a 2^a Hoc premisso sit prima pars hec. generatio vel corruptio vel quicquid alia species motus non est subiectum huius scientie: cum aliquid istorum debeat esse in ea plus notum. sed nullum istorum in hac scientia est plus notum. ergo prolo vera. maior nota per conditiones subiecti. minor arguit. quia quicquid species motus considerate sunt passiones entis mobilis ad formas. modo passio in scientia nunquam est plus nota: eo quod posterior est suo subiecto. **2^a 2^a** Secunda pars. generabile non est subiectum huius scientie. probatur: quia subiectum scientie dicitur significare res consideratas in ista scientia ea ratione secundum quam scientia eas considerat. modo hoc non convenit huic termino generabile in ista scientia. generabile non est subiectum in ea. maior pars per notabile positum. et minor declarat: quia est eo quod ista scientia consideret de rebus generabilibus: considerat tamen res non solum secundum rationem secundum quam sunt generabiles: sed et secundum quod sunt alterabiles vel augmentabiles et cetera. nam de omnibus his quinq; motibus hic considerat. ut dicitur est. nec potest ostendi ubi plus de eis completive loquat nisi hic. et ideo pars quod iste terminus generabile non significat res secundum rationem eandem: sed quod ab ista scientia considerat. modo consimili probari posset quod corruptibile augmentabile diminubile vel alterabile non est huius scientie subiectum attributionis. **3^a 2^a** Tertia conclusio est et finalis. quod iste terminus ens mobile ad formam est subiectum attributionis huius scientie. probatur. nam illud quod est in ista scientia plus notum et terminus communissimus non excedens eius metas est subiectum huius scientie: sed ens mobile ad formam est huiusmodi. generabile et cetera. maior est nota per conditiones subiecti. Minor declarat. quod non est terminus primo notus. pars: quia est subiectum omnium passionum hic consideratarum: nam generatio et corruptio et alia huiusmodi hic considerata conveniunt enti mobili ad formam tanquam subiecto. quod autem sit terminus communissimus pars. nam de omnibus istis hic consideratis verificat. scilicet generabile corruptibile alterabile et cetera. quodlibet. non istorum est ens mobile ad formam. ut augmentabile ad formam completam seu maiorem: et diminubile ad formam minorem et sic de alijs. significat et rationem eandem omnibus entibus mobilibus ad formam eque primo convenientem tanquam generabilibus quam alterabilibus: et sic de alijs. Sed quod non excedat metas istius scientie. pars: quia hic considerat de omnibus entibus mobilibus ad formam: cum non sit aliquid aliud motus ad formam nisi aliquo istorum quinq; motuum: de quibus hic considerat: ut notum est per precedentia.

Ad 1^m. His premisis respondet ad rationes ante oppositum. **Ad primam** concedo quod anima est subiectum inhesionis huius scientie. et negat omnia que inferuntur. generabile non est ens mobile ad formam. **Ad probationem** conceditur quod uno modo solum dicitur esse unum subiectum scientie unius: sed diversimode nihil prohibet quod eiusdem scientie sunt plura subiecta ut anima est subiectum huius scientie inhesionis: et iste terminus ens mobile est subiectum eiusdem attributionis. **Ad secundam** negat omnia que inferuntur quod sequitur quod iste liber male diceretur liber de generatione. denominatio nes. non tales sunt ad placitum. Et quando dicitur quod scientia dicitur a suo subiecto denominari. Respondetur quod si communitati placet denominatio fieri potest a principaliori: quia generatio est principalior passio in hac scientia considerata. ideo ipsa dicitur scientia de generatione: potest tamen dici scientia de ente mobili ad formam. **Ad tertiam** negat omnia que inferuntur quod non distinguere a scientia libri meteororum. Et quando dicitur quod de ente mobili ad formam in libro meteo-

roz considerat per totum. Dicitur quod hoc est verum. sed hic considerat de illis generalius. et in libro meteororum specialius. ut in primo articulo dicitur est. **Ad quartum** negatur omnia que inferuntur quod iste liber deberet esse secundus liber philosophie naturalis. **Ad probationem** dicitur quod et si forma subalterna sit per motu locali in esse. eo quod est substantia: tamen in ratione motus: motus localis specialiter circularis per se est omnibus alijs motibus: cum sit aliorum causa. ut 8. physica. dicitur. generabile philosophia naturalis: quia non considerat formam prout est res: sed per hanc attributionem ad motum. ut satis habetur ex 2° physicoz. Et in ratione motus per se est localis. ideo liber considerat de entibus per se sunt localiter mobilia: dicitur esse primus liber philosophie naturalis et precedere librum considerantem ens mobile ad formam. **Ad quintum** negat omnia que inferuntur ens et cetera. ergo non est subiectum huius scientie: non enim oportet subiectum verificari de omnibus in scientia consideratis. puta de passionibus: et de alijs que minus principaliter considerantur. sicut nec ens mobile in libro physicoz verificat de vacuo et de infinito: sed sufficit quod de omnibus principaliter consideratis verificetur: et quod passiones et alia minus principaliter considerata considerentur in ordine ad ipsas. modo generatio et corruptio et alia huiusmodi enumerata in ratione non considerantur hic principaliter: sed in ordine ad subiectum tantum. scilicet ut eius passiones: et ideo non est inconueniens: quod de eis non verificetur: sed sufficit quod verificetur de generabili et corruptibili: et alijs huiusmodi hic principaliter consideratis. **Ad sextum** nego antecedens quo dicitur quod iste terminus excedit metas huius scientie. **Et ad probationem** conceditur quod dicitur de talibus generabilibus. dicitur etiam de illis quo ad eorum generationem hic in generali considerato. sicut de omnibus alijs generabilibus: et ideo in probatione negatur quod de ipsis hic non consideret quo ad ipsorum generationem: sed in libro de generatione animalium aliter considerat de eis: et sic non preedit ratio. **Ratio** post oppositum arguit pro tertia conclusione et cetera.

Antiquorum quod dicitur igitur et cetera. Textus. c. i. q. d. ij.

Consequenter queritur 2°. Utrum aliquid possit simpliciter generari et corrupti. **Et arguitur** per quod non: quia nulla substantia potest generari. ergo nihil potest generari simpliciter. consequentia tenet: quia quod generatur simpliciter est substantia. autem probatur: quia si aliqua substantia posset generari vel esse materia vel forma vel compositum: sed nullum istorum potest generari. generabile et cetera. consequentia tenet et antecedens per primam partem pars. a sufficienti divisione: et per philosophiam. 2. de anima: et 7. metaphysica. et pro secunda parte declarat: quia nec materia fit: nec forma fit per philosophiam. 7. metaphysica. ergo nec compositum fit: cum totum non sit aliud quam sue partes. primo physicoz. ergo si neutra pars fiet: nec totum compositum dicitur fieri. ergo et cetera. **Secundo** si aliquid generaretur simpliciter maxime esset forma: sed ipsa non generatur simpliciter. ergo et cetera. consequentia nota est: et autem pro prima parte. patet. quia forma est terminus generationis et finis primo huius: et primo physicoz. pro secunda parte declaratur. nam si forma generatur hoc est ex nihilo. ergo non generatur. omnia 13: quia nihil ex nihilo fit. autem pars: quia forma non fit ex aliquo sui cum nihil eius profuerit nec fit ex materia. cum materia non fiat forma. nec pars eius. generabile pure fit ex nihilo. **Confirmatur** sic. forma non generatur ex materia. generabile ex nihilo fit si fit. consequentia tenet. antecedens similiter. quia materia et forma sunt principia. primo physicoz. modo principia non fiunt ex alterutro. ut ibidem patet. **Tertio** si sic. sequeretur quod aliquid posset generari ex simpliciter

ad 4^m

L. c. 55. 57. 2. 58. L. c. 3

ad 5^m

ad 6^m

ad 7^m

L. c. 2.

L. c. 7

L. c. 27.

L. c. 17. 4.

phy.

43.

L. c. xi. ii. 2

55.

L. c. 62.

L. c. 80.

L. c. 42.

3^m

simplr nō ente. p̄ns est falsum vt p̄us. z p̄bas āns. q̄z si
 cut se h̄z generatio fm̄ qd̄ ad nō ens fm̄ quid. ita se h̄z
 generatio simplr ad nō ens simplr: s̄z ita se h̄z genera-
 tio fm̄ qd̄: q̄ fit ex nō ente fm̄ qd̄. vt generatio albi ex
 nō albo. igit̄ ita se h̄bit generatio simplr: q̄ fiet ex non
 ente simplr: qd̄ fuit p̄bādū. p̄na est clara: z maior p̄z ex
 p̄uenienti similitudine. minor est ante declata. **Quar-**
to sic. nihil qd̄ est p̄t generari. oē ens est qd̄ est. ḡ nul-
 lū ens p̄t generari. discursus est incelarent: maior est
 nota de se. z minor silr. **Quinto** nulli^o acc̄tis ē ge-
 neratio simplr. oē qd̄ generat̄ in mā est acc̄tis. ḡ nulli^o
 qd̄ generat̄ in mā ē generatio simplr. maior p̄z p̄ p̄h̄. p̄
 mo h̄^o. minor p̄z: q̄z oē qd̄ generat̄ in mā adest z abest
 ei p̄ter subiecti corruptionē. ḡ est eius accidens: qd̄ fuit
 p̄bādū: z t̄z p̄na p̄ diffinitionē acc̄tis positam a Por-
 phyrio. **Sexto**. corruptio nō est possibilis. ḡ nec ge-
 neratio. p̄na t̄z: z āns silr: q̄z si esset possibilis vel esset
 nālis: z hoc nō: q̄z nulla corruptio ē nālis. cū oē ens di-
 ligat se p̄māere: nec p̄t dici q̄ violēta: q̄z cū nullū vio-
 lentū sit p̄petuū. vt d̄r 2° celi. tādē deficiet corruptio. er-
 go cū generatio simplr nō possit eē sine corruptioe. vt
 d̄r. cap̄lo. 3. h̄^o p̄mi. seq̄t̄ q̄ tādē deficiet generatio qd̄ ē p̄
 positū. **Septio** arguit sic. nō est nobis euīdēs aliqd̄
 generari simplr. ḡ nō ē p̄cedēdū. p̄na t̄z ex eo q̄ nobis
 dubiū nō est a nobis p̄cedēdū. āns d̄claf. q̄z aliqd̄ ge-
 nerari nō p̄t nobis eē euīdēs nisi p̄ experientia: puta q̄
 a. ḡnaf: q̄z a. nūc p̄cipit: z ān nō p̄cipiebat. mō ista p̄na
 nō valet. a. non p̄cipiebat ante. ḡ a. nō fuit ān. potuit. n.
 a. ante eē: l̄z nō apparuerit: iō dubiū est vnicuiq̄z an vi-
 so. a. deus ip̄m ante p̄seruauerit: sic q̄ ip̄m ante nō po-
 tuerit appere. ḡ z c̄.

In oppositum est philosophus in isto primo.

In ista questione p̄mo p̄mittēda est vna opinio de q̄-
 sito z reprobanda. sc̄do m̄dēdū est ad quesitū. tertio vi-
 dendū est de illo: qd̄ tāḡif in vltimo argumēto. s̄. vtrum
 sit possibile nobis eē euīdēs aliqd̄ simplr generari.

Quantū ad p̄mū articulū ē notādū p̄mo. q̄ di-
 uersi modi dicendi erant apud antiq̄s
 de ipsa generatione simplr. Aliq̄. n. posuerunt solū vnā
 esse mām: z illā dixerunt esse totā subam rez: z nega-
 uerūt oēm generationē simplicē: z solū posuerūt altera-
 tionē: nec dixerunt vnq̄z aliquā subam generari de no-
 uo: cū semper maneret eadē mā sine generatione sui z
 corruptioe: q̄z dixerūt eē vnā suba. s̄z b̄n p̄cesserūt vnā
 ptē materie aliq̄n fieri hoīem aliq̄n asinum. nō pp̄ ali-
 cuius sube ḡnonē nouā. sed pp̄ aliā materie situationē
 z figurationē in parte illa in q̄ nūc hō vel asinus appa-
 ret. vñ hanc negassent. hō generat̄: sed hāc cōcessissent
 aliquid generat̄ hō. sicut quādo sor. fit pater. hāc nega-
 mus. pater generat̄: s̄z b̄n p̄cedimus hāc. aliqd̄ genera-
 tur pater. Itē dixerūt q̄ hō bene erit asin^o. z q̄ hō z
 asinus nō d̄rnt sp̄ē. z sic de multis silib^o. z de hac opi-
 nione v̄r fuisse parmenides z mellissus. **Alq̄** aut̄ po-
 suerunt multa p̄ncipia mālia rez: z isti fuerūt diuersi.
 Quidā dixerūt ea eē q̄ttuo: elā vt Empedocles. qd̄az
 corpora atomalia idiuisibilia vt leucippus z Democri-
 tus. Quidā res hōgeneas: z alia hmōi vt carnē z ossa
 vt anaxagoras. Quidā v̄o p̄icta. vt p̄hs iponit Plato-
 ni: z in hoc oēs p̄ueniebāt q̄ p̄gregatione istoz fieret
 generatio. z segregatioe corruptio. z trāspōne p̄tū al-
 teratio. vñ Anaxagoras differebat ab aliq̄s: q̄z dixit qd̄
 p̄gregatioe p̄tū eiusdē rōis fieret generatio: z segrega-
 tioe p̄tū eterogeneaz: z per oppositū corruptio fieret
 p̄gregatioe eterogeneaz itra se hōgeneas p̄culcātiū z
 segregatioe homogeneaz. **Sc̄do** nōn^m ē q̄ ex ist̄

opinionibus pullulauit vna opinio valde famosa volens
 q̄ nihil ḡnares simplr z supponit fundamentū q̄ nihil
 fit ex nihilo: cui^o cā: q̄z nō entis videt̄ esse distātia infini-
 ta ad ens. z iō nulla potētia sufficeret ad aliqd̄ p̄ducē-
 dū ex nihilo: z ēt p̄z in p̄cessu Arist. in p̄ ph̄si. **Se-**
cūdo suppoit q̄ simplex ḡno nō fit p̄gregatione p̄tū p̄
 existētiū. **Ex** his iferūt p̄nē q̄ nihil ḡnares simplr. p̄
 bas ab eis. si aliqd̄ ḡnares simplr ip̄m fit ex aliq̄ p̄eristē-
 te. per p̄mā supponē. vel ḡ subo ex quo fit ḡno additur
 aliquid qd̄ nō fuit ante. z si sic. tūc illud generat̄ ex ni-
 hilo: cū nihil ei^o fuerit ante: v̄l addit̄ ei aliqd̄ qd̄ ān fuit
 z si sic nō est v̄a ḡno: cū p̄gregatio p̄tū p̄us existētiū nō
 arguat verā ḡnonē. per sc̄dam supponē. **Sc̄do** argu-
 unt illi sic: nō arguimus aliqd̄ ḡnari simplr nisi per nō
 nam acc̄tiū apparitionē. mō p̄na nō valet. hic est mu-
 tatio in acc̄tib^o. ḡ est mutatio in substātis. **Tertio**
 sic: q̄z sic se h̄z ars ad artificialia: ita nā ad nālia: s̄z ars
 trāsmutat suā mām sine generatioe noue sube simplr.
 ḡ ēt nā trāsmutabit suā mām sine ḡnone simplr vel no-
 ue sube: qd̄ est p̄positū: z p̄n̄ dicebāt q̄ oīs trāsmuta-
 tio est alteratio p̄gregatio vel segregatio vel mot^o loca-
 lis. sc̄do q̄ nihil icipit esse simplr: s̄z b̄n icipit eē tale vel
 tm̄. 3° q̄ oē qd̄ ē: est mā aut forma aut cōpositūz ex his.
 4° q̄ materia est tota substātia rez inanimatarum. 5°
 q̄ oīa inanimata sunt eiusdē sp̄ei. he igit̄ sunt opi. cōtra-
 rie Arist. que nō possunt demōstratiue improbari z c̄.
Cōtra quaz p̄mā arguit sic. si solū sit vna mā vt isti
 dicunt: sequit̄ q̄ sicut aq̄ est caliditatis seu calidi corru-
 ptiuā: ita ē ignis. p̄ns est manifeste falsum: z p̄bas p̄n̄-
 tia: q̄z ignis z aqua sunt eiusdē sp̄ei totaliter z eēntiali-
 ter: z ex p̄nti q̄litatiua dispō seu eē quale cōueniēs vni
 nō repugnabit alteri: z discōueniēs vni seu repugnans
 repugnabit alteri. āns p̄z: q̄z aqua calefacta remoto ca-
 lefaciēte reducit se ad frigiditatē corrupēdo omne cali-
 dum. Nec valet si diceret̄ q̄ pp̄ aliā figurā seu sitū re-
 spectu figure aque z ignis aqua caliditatez corrupit z
 ignis nō. nā figura aque z ignis in speris suis ē eadez:
 q̄z vtrūq̄z ip̄soz est spericū: cū sint corpa simplicia flui-
 da: que. s̄. volunt fm̄ quālibet ptē superficialē sui equa-
 liter distare a cētro. De situ v̄o capiamus aquā z ignez
 successiue in eodē loco apud nos facta: videbit̄ q̄ l̄z i eo
 dē situ sit ignis in quo fuit aq̄: nihilomin^o caliditate cō-
 seruabit ignis quā aq̄ corrupet. **Et** eadē rō ē p̄ oēs
 alias opiniones: sed sp̄alr p̄ anaxagorā ponētē qd̄libz
 qd̄ ex aliquo generatur fuisse ān in illo per minutas p̄-
 tes diuisum: sic q̄ pp̄ particulaz paruitatē ante nō po-
 terat apparere. arguit̄: q̄z nō videt̄ quō ipse saluare pos-
 set q̄ tātus ignis quātus ex modicis ḡnares stramini-
 bus vel lignis fuisset in ipsis abscoisus cū abscoisus in
 aliquo semp̄ sit minus illo in quo abscoisus. sicut p̄tētū
 p̄tente. tm̄ ignis genitus ex ipsis straminibus multo
 est maior: z he p̄suasioes sufficiāt. nā ex talibus radi-
 cib^o nō v̄r meli^o p̄ eos posse argui dōec videat̄ aliq̄s de
 fendēs aliquā opinionū predictaz. z tunc ex dictis su-
 is contra eum arguatur.

His premissis respōdeat ad motiua opi-
 nionis vltiate recitate ad-
 mittendo oēs suppositiones suas: z negādo p̄naz quā
 inferunt. **Ad** p̄mā p̄bationem d̄r q̄ illō quod gene-
 rat̄ simplr fit ex aliquo p̄supposito: z cōceditur q̄
 illi subiecto additur noua forma substantialis cuius ni-
 hil erat: z negat̄ p̄na. Ipsius forme nihil fuit ante. igit̄
 generat̄ ex nihilo. nam generat̄ ex subiecto p̄supposi-
 to. non enim dicitur aliquid generari ex nihilo: cui^o sub-
 iecto in generādo itroducit̄ aliquid. cuius nulla pars
 fuit ante. nec ex eo quod non generatur ex aliquo sui
 sed ex

4^m

5^m

I. cō. 20.

6^m

I. cō. 18. z

96.

I. cō. 17.

7^m

I. cō. xi.

nōn- dum

I. cō. p̄. opi

p̄^o opi

I. cō. p̄. z. 2.

2° opi- nio.

p̄ ge. z

2^m nōn- dum

I. c. 33. z. 25.

primum

secundū

tertium.

p̄ p̄maz. op.

p̄ alias opi.

Ad pri- mum.

forme. vñ Lōmenta. pmo phy. Materia est que in rei veritate gñatur. forma aut gñatur terminative. est eni terminus gñonis. pmo huius. caplo de actione. Lōpositū vō generat cōpletine seu totalitatie. icludit. n. tota lē factiōne foze z mae tāq̄ suas ptes. Ad phz. z. me taph. dicētē: q̄ mā nō fit z c. dī q̄ mā nō fit totalitatie seu factiōe totali oīnz q̄ fuit: sic. s. q̄ oia q̄ fuit in gñone icludat tāq̄ suas ptes. qz forma nō icludit. Eodē mō dicat de forma: qz mām nō icludit: s; sic fit cōposituz p vt ipe dicit ibidē: cū tā mā q̄ foza sit ei⁹ ps. Ad secū dā pcedit maior z negat mior q̄ forma nō gñat simpliciter. Ad pbatiōez negat q̄ forma si fieret: fieret ex nihilo: pcedit tñ q̄ nō fit ex aliq̄ sui: s; fit ex mā tāq̄ ex subiecto. sicut dcm̄ est in solutione pme rōis opinio nis fundate in pmo articulo: z qñ dī q̄ mā nō fit foza. hoc pcedit z c. z ēt pcedit q̄ mā nō fit pars foza: z negat pñā. ḡ forma fit ex nihilo. Unī foza dī fieri ex mā: nō qz mā fit aliqd̄ formalr forme: s; mā est subm̄ ex q̄ p dispōnes q̄litative forma pducit vtute cāe efficiētis: z sic foza nō fit ex nihilo. Ad pfirmatōez negat qd̄ forma nō fit ex mā. Et ad pbatiōez pcedit q̄ mā z foza sunt pncipia: z dī q̄ talia bñ fiunt ex alterutris prout li. ex. denotat circūstātiā cāe mālīs: s; nō fiunt ex alteru tris put li. ex. denotat circūstātiā ptis. z sic itelligit p pō Ari. pmo phys. s. q̄ pñ nō fiunt ex alterutris sic q̄ vnū cōponat ex alio tāq̄ ex sui partes: s; sic fit ex eis cō positū seu pncipiatū. Ad tertiu dī q̄ aliqd̄ posse ge nerari ex simplr nō ente p̄t duplr itelligi. Prio mō qd̄ li. nō. neget hūc terminū ens p entibus in actu tñ: z sic pcedat pñs z totū argumētū. nā gñatio fit ex mā q̄ est simplr nō ens in actu: cū sit in pura pōa. alr p̄t li. nō. ne gare ens p entib⁹ in actu z in pōa: z sic negat pñā. Et ad pbatiōez negat silitudo. s. q̄ sic se hz gñō p̄m qd̄ ad nō ens p̄m qd̄: q̄ ita se hēat gñō simplr ad nō ens sim pliciter. Nā lz gñō p̄m qd̄ fiat ex nō ente p̄z qd̄: tñ gñō simplex nō fit ex nō ente simplr. sic q̄ nō fiat nec ex en te in actu: nec ex ente in pōa. vey ē tñ q̄ nō fit ex ente in actu: s; ex ente in pōa. vt dcm̄ ē. S; diceret tu nū qd̄ mā. ex qua fit gñō actu est. ḡ ista gñō fit ex actu ente z nō solū ex ente in pōa sic tu dicis. Rūdet q̄ gene ratio bñ fit ex ente actu actualitate pñtialitatē: qz fit ex ente qd̄ actu pñtialiter existit: sed qñ p̄s z aliq̄ dicit q̄ nō fit ex ente in actu: loquunt de ente in actu actualita te formalr. i. nō fit ex cōposito ex mā z forma: aut ex ip samet foza: z ex tali enti in actu nō fit generatio: qz mā ex qua fit: nec est cōpositū nec foza. Ad qrtā pcedit maior z minor: z negat discursus. z dī q̄ nō est in ce larent: eo q̄ li. ens. i. maiori ampliat ad supponēdū pro his q̄ pñt eē: z in miori solū suppoit p̄ his q̄ sunt: z sic arguit a minus amplo ad magis amplū cū distributio ne. Unī d; pcludi. ḡ nihil qd̄ est p̄t generari: qd̄ nō ē mi hi icōueniēs: qz cū b̄ bñ stat q̄ ad hac aliqd̄ bñ pōt ge nerari z c. Ad quintā pcedit maior z negat minor s. q̄ oē qd̄ generat in mā est accis. Et ad pbatiōez pce dit qd̄ oē qd̄ generat in mā adest z abest mae p̄ter ei⁹ corruptionē loqndo de adesse realr: z nō seqt. ḡ est ac cidēs pp duo. pmo: qz illa diffinitio Porphyry datur d̄ termis predicabilibus: z capif ibi adesse z abesse logi calr. z iō rō nō pcedit. Et ex alio deberet dici p̄ter subī corruptionē si diffōne de rebus debemus exponere: z nō p̄ter mae corruptionē. mō hoc est falsuz. foza. n. suba lis non abest mae p̄ter subiecti corruptionē: imo corrū pif cōpositū qñ forma abest: z sic corrupit subm̄ put notū est. Ad sextā dī q̄ corruptionē esse nālem pōt itelligi duplr. Unomō in ordine ad suas cās efficiētes s. deū. celū. z particulare agens. Alio mō in ordine ad

subm: z hoc duplr. Uno. q̄ de per seipsuz eā appetat. Alio. qd̄ ad eā iclinat per modū sequele seu de p acci dēs. Per hoc rūdet ad rōem negando q̄ corruptio nō est possibilis. Ad pbatiōez dico q̄ corruptio est nālis in ordine ad suas cās agētes: qz ille per eā cōservat ge nerabilia in debito nūero multitudine z p̄portionē: qz si solū ignis generaret z nō corruperet tāde supabun daret eius q̄ntitas z suffocaret alia. Eodē mō dicat de alijs. 2. dicat q̄ lz nō fit de per se nālis mae in ordie ad formā quā amittit z appetit appetitu cōplacentie ē tñ ei nālis de per accis. z per modū sequele iquātū p eas attingit formā quā appetit appetitu desiderij: puta for maz que generat: z hmōi nālitās sufficit ad hoc q̄ per petuo daret corruptio: qz nō ē pure violēta. 3. dī q̄ cor ruptio est violēta in ordie ad id qd̄ corrupit: qz hoc ap petit se pmanere: z ēt in ordine ad ip̄z nō est perpetua. nā sua corruptione scā corruptio in ordine ad ip̄m ces sat: z sic p̄z quō corruptio ē nālis z quō violēta. p̄z etiā quō inquātū est nālis est p̄petua: z iquātū violēta nō. Ad aliā p̄z qd̄ fit dōz p̄ dca in 3. arti. Rō post op positū ē p̄ duab⁹ p̄nibus scōi articuli: z sic p̄z qd̄.

Neceesse est aut z his alterationē esse zc. Textu cōmentī. i. Q. d. iij.

Veritur 3. Utz generatio sit alte ratio. Et arguit q̄ sic: qz ois motus quo aliqd̄ alr se hz q̄ prius se habuerit est alteratio: generatio est motus q̄ aliqd̄ se hz alr q̄ pri⁹ se hūerit. ḡ generatio est alteratio. maior p̄z per qd̄ nois alteratiōis. p̄z ēt mi nor: qz in generatione mā se hz aliter q̄ prius se habue rit. Scōo si solū esset vnū pncipiū materiale genera tionis entiu. tūc generatio eēt alteratio: s; solū est vnuz pncipiū materiale generatiōis. ergo generatio est alte ratio. discursus bonus: z maior p̄z per p̄m. p̄ cap. h. dicentē: q̄ antiq̄ solū ponētes vnū pncipiū māle gene rationis z alteratiōis: nō poterāt saluare generationē esse distinctā ab alteratiōe. mior p̄z. p̄ phys. capitulo. 5. Tertio sic. alteratio est generatio. ḡ generatio est al teratio. pñā t̄z per p̄uersionē simplicē: z añs p̄z. ois mo tus ad subam est generatio. maior p̄z ex 3. phys. qz ge neratio est motus ad subam: z minor p̄z per p̄m pmo huius: qz gñatio subalis est finis alteratiōis. Quarto sic. ois motus successiuus qui nō est ad quantitatez: nec ad vbi est alteratio: sed generatio ē hmōi. ḡ z c. ma ior est phi. 5. phys. vbi vult q̄ quilibet motus est vl̄ ad q̄ntitatē vel ad vbi: vel ad q̄litate quā vocat alteratiōez. Minor p̄z. 3. phys. quo ad p̄mā partē: s; q̄ nō fit ad q̄ titate vel ad vbi notū est de se. Quinto sic. mot⁹ ad grauitatē vel leuitatē est generatio z est alteratio. ergo z c. pñā t̄z. z añs p̄ p̄mā parte est Lōmenta. 3. celi di cētis: q̄ grauitas z leuitas sunt forme subales elemen toy. Minor p̄z. qz motus est de eēntia termini ad quē modo per alterationē aliqd̄ fit grauius vel leuius q̄l itatie vel alteratiue. ḡ motus alteratiōis est motus ad grauitatē vel leuitatē. Sexto. albedinis z nigredi nis est generatio z alteratio. ḡ z c. Septio. ois mo tus ad qualitatē est alteratio. generatio est motus ad q̄ liratē. ḡ generatio est alteratio. Maior p̄z ex 5. phy. z minor ēt. p̄z: qz generatio est mot⁹ ad formā subalē diui sibile: mō ois talis est q̄litas. p̄bo: qz ois talis est pari tas. est enim binarius duarum medietatum: modo om nis paritas est qualitas. cum paritas sit de quarta spe cie qualitatē.

In oppositum

est philosophus in isto primo capitulo. In ista

Com. 60. T. cō. 55. p. 62. T. cō. 27. ad 2m. T. cō. 42. ad 3m. Dubm. R. Ad qrtum ad 5m ad 6m

Ad 7m. T. cō. p. T. c. 66 tertium. T. c. 4. 5. ph. 7. 8. T. c. 55 quartuz T. c. 9. 2. 18. Com. 6. quintuz. Lō. 67. 2. 4. c. 2. sextum. septimū T. c. 19.

a. t. cō. p. vsq; ad t. cō. xi.

In ista qone erunt tres articuli. In pmo videbitur de quesito. In 2o de dria alterationis z gñonis. Et in 3o de quadã dubitatiõ: puta an aliqua species possit in aliã transmutari z c.

p̄mū no sandum p̄ ge. io. z. xi. secundū notādū 3m nōn m

Quantū ad p̄mū est notādū q̄ duplex est gñatio. s. generatio simplr z fm quid dca patuit quid sit vtrūq; ex p̄cedenti q̄de. **Secūdo** est notādū: q̄ gñatio aliquando accipit p̄ dispõne p̄ua di sponente mām ad itroductionē forme subalis: z sic nō differt ab alteratiõ. sicut p̄ per Cōmētatorē. aliqñ at p̄ itroductionē forme subalis: z sic d̄ generatio simplr.

Tertio est notādū. q̄ lz gñatio fm qd dca de alteratiõ. sicut postea dicef. tñ magna ē dria iter gñonez fm qd z alteratiõ. Una est rōnis. qz gñō fm qd con notat simplicē p̄ductionē fm aliq̄ p̄dicamētū aliud a p̄dicamēto substātie. vt p̄ductionē albedinis. aut cō similis: sed alteratiõ p̄notat q̄ sit de qualitate p̄ria in q̄ litatē p̄riam aut mediã: saltē si stricte accipiatur. **Secūda** z alia cōitatis. nam ois p̄ductio fm aliq̄ nouē p̄dicamentoz accidētis d̄ generatio fm quid: sed soluz generatio fm qd que est fm q̄litatem dicitur alteratiõ.

4m nōn

Quarto ē notādū q̄ alteratiõ accipit large. stricte z strictissime. Large d̄ mutatio in qualitate propter quã de p̄mis substātis variã p̄dicatio terminoz de p̄dicamento qualitatē. vt illuminatiõ isto mō d̄ alteratiõ: z d̄ notāter propter quã de p̄mis substātis. nam fm veritatem omnis mutatio que est ad formã diuisibile est ad q̄litatē: qz est ad paritatē: non tamen queuis talis est alteratiõ. qz nō mutant p̄dicatiõez denotiatiue d̄ p̄mis substātis fm terminos de p̄dicamēto qualitatē. **Stricte**: dicitur mutatio inter qualitates cōtrarias aut medias z sic accipit a philosopho. capitulo. 4. huius p̄mi. vt dealbatio. **Strictissime** dicitur mutatio inter qualitates cōtrarias aut medias actiuas z passiuas adinuicē. vt calefactio.

L. c. 24

prima 2

His premiffis sit p̄ma p̄ b. generatio fm qd est alteratiõ. p̄baf sic. gñatio albedis est alteratiõ. sicut arguit sexta ratio añ oppositū. **Secūda** p̄clusio. generatio simplr dicta non est alteratiõ. p̄baf sic. omnis mutatio qua icipit eē ens simplr non est alteratiõ: in generatione incipit esse ens simpliciter dcm. ergo nulla generatio simplr ē alteratiõ. maior p̄: qz in alteratiõne non icipit esse nisi q̄litas aut ens quale: qd nō est ens simplr dcm. minor p̄: per diffinitionē generationis simplr dictã positã in p̄cedenti q̄one. **Cōfirmat**. gñatio nō est mutatio ad q̄litatē pp quã de p̄mis substātis mutant termini de p̄dicamēto q̄litas. ergo nō est alteratiõ. p̄ria t̄z per quartuz notabile: qz in pura gñone iquātū hmōi nunq; de aliq̄ mutarent termini de p̄dicamēto q̄litas: s̄ potius d̄ p̄ dicamēto sube: Dec de p̄mo articulo.

scda 2

p̄ dria.

Quantū ad scdm articulū sit p̄mo notādū q̄ p̄ma dria est iter gñonē z alteratiõez: qz generatio est in subiecto in pura potentia z attribuitur rei que fit z añ nō fuit. Vñ dicimus ignē q̄ fit z añ nō fuit gñari. alteratiõ aut attribuit enti in actu qd idē manet sub vtroq; termino mutatiõis: z sic dicim⁹ aquaz aut hoiem alterari: vt p̄ per Cōmētatorē. 2. de aia: z p̄ p̄m. p̄mo physico. z p̄mo huius. **Intelligendū** tamē q̄ nolo dicere q̄ alteratiõ veraciter sit in toto composito subiectiue: imo est in sola mã p̄ma multotiēs: sic postea dicef: s̄ attributiue est in cōposito. Cū vulgares deno minent cōpositū alterari z nō m̄z p̄mã. **Secūda** differe tia est. q̄ terminus gñonis est ens simplr vt suba: z hoc aliqd in actu: alteratiõis vō terminus est qualitas z ens quale z accñs. **Tertia** dria sequit ex p̄ma: qz

Lom. 4 L. c. 69 L. c. 24

2a dria

3a dria.

subm alterationis saltē attributiue d̄ alterari. subz vō generationis nō d̄ gñari: z causa est: qz vulgares m̄z p̄mã: que est vere subm gñationis: nō percipiunt: z iō sibi generari nō attribuunt: z per oppositū totū cōpositum sensu percipiunt: ideo ipsum dicit alteratiõne mutari. **Quarta** est sequēs ex secūda: qz qd per gñationē acquirif p̄ncipaliter est q̄ eius subm: alteratiõne vō qd acquiritur est minus p̄ncipale suo subo cū accñs sit minus dignū suba. **Quita** est: qz in generatione nunq; est successio fm intensiõne z remissiõne gradualē. i alteratiõne vō est successio vt in pluribus p̄z itēsiõne gradualē: z cã est: qz suba nō suscipit magis z minus sicut qualitas. **Sexta** est: q̄ nō est possibile aliquã rē totalē gñari in aliquo toto tpe z in q̄libet ei⁹ pte: s̄ alterari bñ. Vñ ignis datus bñ in qualibet parte t̄pis dati p̄t alterari: sed gñatus in p̄ma medietate tēporis neq; i 2a medietate t̄pis p̄t gñari. **Septima** est. q̄ omnes gñationem p̄cedit imēdiatē aliq̄ alteratiõ disponēs sb iectū ip̄z ad gñationem: nō aut oēz alteratiõne imēdiatē in sbiecto p̄cedit aliqua alteratiõ: imo nec generatiõ vt notū est. **Octaua** est: q̄ semper ad vni⁹ forme generationē seq̄ alterius forme corruptiõ: cū m̄ nō p̄t simul h̄re plures formas subales: non aut est sic in alteratiõne. Nam bñ p̄ducit qualitas in alteratiõne: lz q̄ litas cōtraria in multis non corrumpat in eodē subiecto. Dec de secundo articulo.

4a dif ferētia

5a dif ferētia

6a dif ferētia

7a dif ferētia

8a dif ferētia

Quantū ad tertium articulū dubitat an ididuz vni⁹ sp̄i sine ipsius corruptiõne possit in aliã trãsmutari sp̄m subaliter. **Et** arguit p̄mo q̄ sic: qz per icatationes homines sine corruptiõne sui trãsmutant in porcos: vel caro humana vt nasus hominis in racemos: ergo z c. p̄ria tenet z añs p̄z: qz dicit d̄ multis qui sciuerunt homines in porcos trãsmutare: simili ter per perspectiuã z radioz solarium reflexionem dicitur q̄ multi fuerunt homines tãgentes nasum. p̄p̄tū manu credētes se tangere racemū: z q̄ hoc sit sine corruptiõne p̄z: qz nūq; si eēt corruptiõ talia ecōtra in p̄rio rem sp̄m trãsmutarent: cuius contrarium experimur. **Secūdo** aqua ifusa in vino trãsmutat in vnum sine corruptiõne sui. ergo z c. p̄ria est nota. añs p̄z per gustātes: qz dicunt se solum vinum gustare qd sit sine corruptiõne aque. p̄z: qz si succus mente ponat in vinum extrahere itez aqua ex vino qd non posset esse si aqua corrupta fuisset. **Tertio** vinū sine corruptiõne sui trãsmutatur in acetū. ergo z c. p̄ria t̄z: qz vinū z acetum vidētur diuersaz speciey: q̄ trãsmutat est notum: z q̄ sine corruptiõne sui. p̄z: qz visum est q̄ acetum itez trãsmutat in vinū: qd non esset si vinū esset corruptum. **Quarto** alchymiste trãsmutant argentū viuū in aurum sine corruptiõne sui. ergo. p̄ria t̄z. z añs p̄z p̄ma parte p̄z p̄ eos: z p̄z secūda similiter: qz aurum p̄ductum tali modo econtra redit in naturam suã. s. argenti viui: qd non esset si argentum viuum fuisset corruptum.

p̄mū

scdm.

tertiuz

q̄rtum

In oppositū est qd dictū est in questione. **Pro** hac dubitatiõne p̄mo est notādū: q̄ p̄t in substātis duplex reperiri trãsmutatio: vna vera: z alia apparēs z nō vera. Vera est qñ reatr idiuuū de vna sp̄e trãsmutat in aliã. S̄z nō v̄a est qñ per accñtiū mutatiõne idiuuū apparet trãfisse in aliã sp̄m: nō tñ intrauit sicut si argentū viuum manens ipsum: apparet rubeum solidū z firmū: sicut aux iam apparēter diceref mutatiū in aux mutatiõne nō vera: tñ adhuc esset argentū viuuz in veritate: nec ex hoc debet aliquis mirari: quia nos nō indicamus de substātis nisi p̄ accñtia apparētia: z iō si ista in tñ trãsmutetur q̄ nos nesciam⁹ distiguere credim⁹ verã trãsmutatiõnem

p̄m no tādūz.

2^m nōn
dum

rationem forte facta: lz nō sit facta. ¶ Scōdo est nōndū
q̄ mutatio vera in suba est triplex. s. creatio trāsubatio
z gñio vel corruptio. De p̄ma exēplū sicut aīa itellecti
ua creat. De scōda sic panis in corpus xp̄i mutat z idēz
d̄r trāsubari. De istis duabus eo q̄ sunt mutatiōes im
manifeste z supernaturales nihil ad p̄sens: solum de
generatione z c.

p̄ma 2

His premiffis sit p̄ma p̄clo hec. idividuū
vnius sp̄ci nō pōt sine eius
corruptione subalr trāsmutari in aliā sp̄ez mutatiōe v̄a.
p̄z: q̄ dato q̄ sic. seq̄ q̄ idē idividuū i genere sube eēt
diversaz sp̄ez. vt hō z cadaver: qd nō est possibile: eo
q̄ mā simul nō recipit diversas formas substātiales: z
t̄z p̄na: q̄ si idividuū trāsiēs ad aliā sp̄em nō corrupi
tur: sed manet qd fuit: z cū hoc sit adhuc nove sp̄ei: seq̄
tur q̄ in termino motus sit diversaz sp̄erum. ¶ Scōda
p̄clo. mutatione solū apparenti z nō vera. bñ pōt idividuū
vnius speciei substātiale sine eius corruptiōe in
aliā sp̄em trāsmutari. p̄z: q̄ frequenter certus hō per
duos dies apparet cadaver: z t̄n f̄z veritatē adhuc ma
net hō. put postea exp̄ientia est manifestus.

scōda 2

ad p̄m

Juxta hoc ad rōes dubitatiōis. ¶ Ad p̄mā
d̄r: q̄ hmōi icantatiōes nō faciūt
trāsmutatiōes veras: sed si aliquid faciūt solū faciunt
apparenter. ¶ Ad scōdam negat aīis. z ad p̄bationem
d̄r q̄ aq̄ ifusa in vino nūq̄ ē corrupta subalr: neq̄ trā
sit in vinū: imo manet vera aq̄: sicut rō bñ p̄bat: z divi
ditur in ita puas p̄tes q̄ nō pōt ei⁹ sapor percipi distin
cte: sicut sapor vini: nihilominus t̄n est adhuc vera aq̄.
¶ Ad tertiā d̄r: q̄ subaliter vinū z acetū nō sunt diver
saz sp̄erū: z iō ratio nō p̄cedit. ¶ Ad q̄rtā d̄r: q̄ si al
chimiste faciūt ex argēto vino vez aurū. qd t̄n argen
tū vinū corrupit: z si itez de auro fiat argentū vinū q̄
nō est idē qd fuit ante nisi in specie. s̄z si solū faciūt mu
tationē apparentē. t̄n vez est q̄ nō corrupitur argētū
vinū. q̄ nō veraciter in aliā sp̄ez trāsmutatur. Et sic p̄z
quid sit dōm de tertio articulo.

ad 2^m

ad 3^m
Ad q̄r
tum

His ergo p̄missis respōdeat ad rōes p̄ncipa
les. ¶ Ad p̄mā negat maior. s. qd
ois motus quo aliqd h̄z se alr q̄z p̄us est alteratio. Ad
p̄batiōez d̄r q̄ illud qd noīs alteratiōis: lz p̄pe dicat si
bi cōpetere: t̄n sic nō accipit cōiter: imo p̄hs. s. physic.
De sp̄ibus motus restrigit motū alteratiōis ad motūz
aliter se h̄ndi in qualitatibus. mō tale qd non est gene
rationis. ¶ Ad scōdam negat maior. s. q̄ si sit solū vñū
p̄ncipiū māle q̄ t̄n sit gñatio alteratio. ¶ Ad p̄m in
isto p̄mo d̄r q̄ voluit z itellexit q̄ antiqui solū ponen
tes vñū p̄ncipiū māle: z idē eē ens in actu sic posuerūt
nō poterāt saluare gñonē eē distinctā z c. s̄z si posuissent
ip̄z eē ens in potentia: sicut Arist. secus fuisset: z bñ sal
uassent gñonem z alterationē esse distinctas mutatiōes.

Ad p̄
mum.

T.c.7
z.18.

Ad se
cundū

Ad 3^m

Ad q̄r
tum
T.c.6

T.c.9
z.18.

¶ Ad tertiā negatur aīis q̄ alteratio sit generatio.
¶ Ad p̄batiōez d̄r q̄ aliqs p̄t dici motus ad subam du
pliciter. Uno mō tāq̄ ad terminū intrinsecū z p̄p̄iū. z
sic p̄cedit maior. s. q̄ oīs motus ad subam est gñio: z ne
gatur minor. s. q̄ alteratio est hmōi. Scōdo modo tāq̄
ad terminū extrinsecū z nō p̄p̄iū: z sic negat maior z
p̄cedit minor. p̄dicta. n. alteratio ē motus ad substātiāz
tāq̄ ad terminū remotū z extrinsecū: cum eius finis in
trinsecus nō sit substātia: imo qualitas. ¶ Ad q̄rtā di
citur q̄ motus pōt capi large p̄ quavis mutatione suc
cessiva. sicut describit in 3°. physico. Et isto mō negat
maior: q̄ isto modo ad substātiā est bñ motus: z cōce
ditur minor: alio mō motus accipit stricte. s. p̄ mutatio
ne successiva facta in subo existēte hoc aliquid in actu
in vtroq̄ termino motus: z sic accipitur. s. physico. Et

hoc modo conceditur maior: z negatur minor. s. q̄ gñia
tio sit motus: q̄ ipsa nō sit in subo existēte hoc aliquid in
actu. put notū est. ¶ Ad quintā negat maior. s. q̄ mot⁹
ad gravitatē z c. sit gñatio. ¶ Ad p̄batiōē. s. ad auctori
tatem Lōmētato. 3. celi d̄r: q̄ in hoc nō tenet cōiter. q̄
opinio sua de formis elementoz a pluribus nō tenet:
Aliter pōt dici q̄ itellexit q̄ eēt qualitates vere moti
ue elementoz: nō t̄n p̄ncipalr subales. ¶ Ad sextā d̄r
q̄ ipsa ē p̄ p̄ma p̄ne p̄mi articli. ¶ Ad septimā negat
maior. s. q̄ omnis motus ad q̄litatē ē alteratio: z rō ē:
q̄ omnis motus ad rem diuisibilem est ad q̄litatē cum
ois rem diuisibilis sit paritas: q̄ binarius suaz medie
tatus: nō t̄n omnis hmōi motus est alteratio. ¶ Ad p̄
bationē eius: z ad p̄m 5°. physico. dicitur q̄ itellexit
q̄ mot⁹ ad qualitatem p̄p̄ que de p̄ma suba mutant ter
mini de p̄dicamto qualitatis est alteratio. put dcm̄ est.
¶ Ad rōem post oppositū d̄r q̄ est p̄ scōda conclusione.

Ad 5^m

Lō. 67.
z. 4. c. 2.
Ad 6^m
Ad 7^m

T.c. 18.

**Empedocles qde v̄r p̄traria dicere z
ad apparentia z c.** Textu cō. ij. Q. d. iiii.

Veritur 4°. Utrū si gñio est ipossi
bilis alteratio est ipossibi
lis. ¶ Et arguitur p̄mo q̄ non. q̄ quādo ali
que due mutationes sunt distincte: lz vna ea
rum esset impossibilis non propter hoc alia
esset impossibilis modo generatio z alteratio sunt mu
tationes possibles distincte. vt dictū est p̄i⁹. ergo si ge
neratio eēt impossibilis nō propter hoc alteratio esset im
possibilis. maior videt eē nota d̄ se: z a simili: quia licet
generatio antexpi eēt impossibilis non propter hoc ali
cuius rei distincte generatio esset ipolis. ¶ Secundo
sic. sicut se habet gñatio huius ad alterationē hui⁹: ita
se h̄z gñatio in cōmuni ad alterationē in cōmuni: s̄z nō
seq̄ si gñatio huius eēt impossibilis q̄ p̄pter hoc hu
ius alteratio sit impossibilis. ergo nec si generatio i cō
muni eēt impossibilis q̄ t̄n alteratio eēt impossibilis.
maior p̄z cōuenienti similitudine: z minor nota est: q̄
huius rei que est generatio est impossibilis: t̄n eius al
teratio nō est impossibilis: imo possibilis vt notum est.
¶ Tertio. sicut se h̄z eē ad eē ita se h̄z posse ad posse: s̄z
ad eē alterationis nō seq̄ eē generatiōis. ergo nec ad
posse eē alteratiōis sequit posse eē generatiōis. igitur
nec ex opposito p̄sequenti puta ex nō posse generatio
nis sequit nō posse eē alteratiōis. maior p̄z ex p̄uenien
ti similitudine. z videt esse p̄hi p̄^o p̄oz. cap. 3° vbi vult
q̄ si ad a. eē seq̄tur b. eē. tunc etiā ad a. esse posse seq̄ b.
eē posse. z ex p̄sequēti. sicut se h̄z eē a. ad esse b. ita se ha
bet posse ipsius a. ad posse ipsius b. qd ē p̄positū. z mi
nor est nota. nullo enīz modo seq̄ alteratio est. ergo ge
neratio est. cum alteratio p̄cedat generationem rei.
¶ Quarto. si valeret hmōi p̄stia hoc eēt ex eo q̄ alte
ratio ordinat in generationē tanq̄ in finē. sed si in na
tura finis est impossibilis. ordinata ad finem sunt ipos
sibilia. sed modo ambo ista sunt falsa. ḡ p̄na ista nō va
lebit. p̄na est bona. z aīis p̄ p̄ma parte notū est. p̄ 2^a p̄
bas. p̄mo. n. falsum est q̄ alteratio ordinatur in genera
tionē. p̄bo. q̄ alteratio iuenit vbi nulla reperit genera
tio. vt in celo illuminatio nō ordinat in gñonem. simili
ter itroductio scie in aīaz itellectiua. nec sensatio in sen
sum. que sunt tamen quedā alteratiōes. nec est vez qd
qn finis est possibilis q̄ ordinata in finē sunt ipolis. p̄
bo. quia entia naturalia appetunt se semper permane
re. primo physico. Et iste finis est impossibilis cum ne
cessario sit omne corruptibile tandem corrupi. p̄i
mo celi. Et tamen entia naturalia z appetitus suus in
hunc finem ordinata: sunt possibilia prout notum est.

primum

secundū

tertium

quartus

Com. 31.

T.c. 121.

Quinto

5^m Quinto bona pntia tenere dz per aliquē locū dialetici cum: sed ista nō videt per aliquē locū tenere: ergo ipsa nō est bona. maior pz. spāl̄r de pntia pbatua: z mior v̄r esse nota: qz nullus v̄r esse locus per quē teneat p̄: imo nō v̄r tenere nisi ex eo q̄ aīis est impl̄e.

T.c.2. In oppositū est p̄hs in isto p̄mo. Dicit. n. 5 Empedocle: q̄ si ipole ē eīa ex inuicē ḡnari: q̄ ēt impole est ea iuicē alterari.

In ista qōne erunt tres articuli. In p̄ videbunt qdā terminoz distōnes z de necitate ḡnōnis p̄nes. In 2° p̄mittēde sunt sup̄pōnes ad p̄ncipale q̄sitū faciētes. In 3° r̄idēdū ē ad qōez.

pmū notandum Quantum ad p̄m p̄mo ē nōndū: q̄ neciū q̄nī q̄ attribuit p̄pōnib⁹: z d̄r p̄pō necessaria p̄pō de iesse de p̄nti affirmatiua sic se h̄is q̄ q̄ litercūq̄ p̄m eius totalē signiōez p̄ eā significat: ita necesse est esse: ita p̄portionalit̄ describit p̄pō necaria d̄ p̄terito vel futuro v̄l possibili. Q̄nīq̄ v̄o attribuit reb⁹ z p̄p̄r̄ssime d̄r res que non pōt nō esse. Aliter z cōius d̄ scribēdo illud est neciū qd̄ nō pōt eternalit̄ nō esse: nec semp nō esse dōec fuerit. Cōtingēs at̄ qd̄ pōt eternalit̄ nō esse posito q̄ nūq̄ sit.

Secundū notādus Scdo notādū q̄ necariuz attribuit p̄pōnibus p̄ rebus. sex modis. Primo. n. eternitate p̄tinua tā in aī q̄ ēt in post: z hoc mō deū eē est necariū. Scdo mō d̄r necariuz eternitate p̄tinua ab vna parte t̄m: vt de p̄terito p̄pō v̄a: aut hec de futuro. luna eclipsabit̄ cras: z tale necariū pōt fieri falsum z ipole.

3 s̄l̄r de impossibili suū p̄dictoriū p̄t fieri necariū. Tertio mō d̄r eternalit̄ z itercise: sic t̄m q̄ qd̄libet singulare p̄pōnis ievitabilit̄ euenit: vt lunaz eclipsari: necē. n. ē lunā eclipsari eternalit̄ sed itercise. nā ante qd̄lz t̄ps nā liter loquendo eclipsabat̄: z post qd̄libet t̄ps eclipsabit̄ur ex necitate: s̄z nō p̄tinue eclipsat̄. Quarto sic itercise eternalit̄: s̄z qd̄lz singulare p̄pōnis euenit p̄tingenter. vt ḡnōnē asini eē: nā eternalit̄ necē fuit ḡnōnez asini eē illo mō: nulla t̄m ḡnō necē fuit. Quinto attribuit necesariū qd̄ solū vna hora aut momēto p̄tingit: s̄z t̄m ievitabiliter euenit vt aliq̄ certa celi p̄stellatio. Sexto d̄r neciū qd̄ p̄tingēt̄ euenit: s̄z t̄m qz ponit̄ inesse: ip̄m p̄ isto t̄m p̄ quo est: necē est esse: vt si soz. est ip̄e de necitate est p̄ illo t̄pe p̄ quo est: z ad hoc p̄posituz loquit̄ p̄hs primo piarme. omne qd̄ est q̄nī est necē est esse.

4 Sed quere ret quis. ponis tu rē p̄tingēt̄: vt soz. de necitate esse p̄ illo t̄pe p̄ quo est. z si dicis q̄ sic. arguit̄. 5 sortes q̄nī ē necē est esse: s̄z sortes est ens q̄nī est. 6 ḡ sortes necē est eē. Eodē mō argui pōt de p̄pōne Arist. omne qd̄ est q̄nī ē necē est esse: s̄z sortes est ens: q̄nī est. ḡ sortes necē ē eē.

Dubius R̄: R̄ n̄deo q̄ sexto mō necessitatis qd̄libet ens necē est eē p̄ t̄pe p̄ quo est: s̄z multa entia simpliciter loquendo p̄tingēt̄ sunt: z ad hoc sunt rōnes mouētes: primo qz iā de cetero per nullā potētiā pōt eternalit̄ nō eē. igitur iam de cetero d̄r eternalit̄ esse v̄l fuisse: p̄ntia t̄z per descriptionē necessariū: sed nō dicit̄ eternalit̄ fuisse: quia nō fuit igit̄ eē. Scdo qz imediate post si soz. nūc p̄mo est ip̄m necē est fuisse: igit̄ eadē rōne p̄ isto t̄pe ip̄z necium est eē: p̄ntia t̄z: qz nō erit pole ip̄z necio fuisse nisi pro eē qd̄ nunc h̄z. aīis est notuz. Tertio quia ista imediate post erit vera. soz. de necitate fuit: eo q̄ in p̄terito fuit: z p̄teritū nō pōt nō esse p̄teritū p̄. celi. igit̄ nunc de necitate est: aut fuit p̄ t̄pe p̄ quo est. p̄ntia t̄z: z t̄m v̄lra: s̄z nō de necessitate fuit: cū sup̄positū sit ipsum pro nunc pro esse. igit̄ ipsum necesse est esse pro tempore pro quo est.

4 Quarto: qz res p̄tingens p̄ t̄pe pro quo est non pōt nō eē. ergo p̄ illo tēpore de necessitate est. p̄ntia t̄z. aīis pz: qz dato q̄ p̄ illo nō sit: sequit̄ q̄ simul est z nō ē: qd̄ implicat contradictionem. Ad rōnem in contrariū fa-

ctam d̄r q̄ h̄ est distinguenda. soz. quādo est necesse est esse: eo q̄ li. quādo q̄nīq̄ determinat hoc verbū esse: z est sensus q̄ sortes necesse est eē p̄ tempore pro quo ē: z sic nō valet sillogismus factus p̄tra: qz minus ē p̄dicatū conclusionis q̄ p̄dicatū maioris. Alio modo pōt se tenere ex parte subti: z est sensus q̄ soz. q̄nī est de necessitate est: z sillogismus est bonus: z maior erit falsa eodem mō d̄r de propositione Arist. Tertio ē notādū: q̄ impossibile d̄r dupl̄r. Uno modo. put attribuitur p̄pōnibus: z describit̄ contrario modo a necessario s. q̄ est p̄pō que p̄m totalē significationē pro nunc aliq̄ liter significat: qualiter nō pōt esse de presenti. p̄pōz: tionaliter describitur in p̄terito vel futuro vel alijs. Alio mō attribuit reb⁹. vt d̄r chimera impossibilis est. Et pōt distingui: qz aliquid d̄r impossibile simpl̄r. vt qz per nullā potētiā pōt esse. vt implicans contradictionem. vt deū nō esse. Aliud d̄r impossibile p̄m cursuz nature: qz per potētiās naturales nō pōt esse: vt terrā eē in spera lune. Quarto est notādū: q̄ in speris elem̄toz eternalis est alteratio aque z aeris inter se. nā iter polos est maior ḡnō aq̄: p̄p̄ qd̄ d̄r 2°. meteuroz. qd̄ maria borealia fluunt in australia. qz ibi aqua iuuat a forti friditate terre. nec pōt impediri a radijs solaribus. sub equinoctiali v̄o est p̄ritū. nam ibi semp ḡnatur aer. quia aer in calefaciēdo aquā z in corrupēdo iuuat a calore solis ibidē forti: z est b̄n̄ aduertendū q̄ illud per potētiās naturales nō pōt impediri: qz nulla potētiā nālis possēt facere quin taliter fieret. ex quo sequit̄ q̄ semper ē vna p̄tinua ḡnō aque sub polis: qz ab eterno fuit alteratio p̄tinue ibidē aeris ab aqua z ab eterno generatio aque z corruptio aeris. Scdo sequitur q̄ est vna eterna ḡnō aeris sub equinoctiali. Tertio sequitur q̄ sic aqua fluit a parte boreali v̄sus maria australia: ita aer p̄tinue fluit: s̄z nō p̄cipiamus ab equinoctiali versus polos: z hoc fit in spera aeris vt p̄m oēm suaz partē eque distet a centro: z vt illa maneat vniformis. ex his iferri possunt conclusiones.

Prima hec est. ḡnō necio est. pz: qz hec ē necessaria. ḡnatio aeris est. Scda hec est. necario corruptio ē. pz vt p̄us: z loquor hic de necitate p̄tinua que nō p̄t impediri per potētiās nāles: qz māifestū est q̄ sic necē est p̄tinue fieri ḡnōnē z corruptionē. Tertia p̄clo. necē est quarto modo. s. necitate itercisa ḡnōnē asinoz esse z equoz. pz: quia ab eterno fuit z in eternū erit nāl̄r loquēdo: s̄z itercise.

Quarta p̄clo. ḡnōnē hoīuz: aut asinoz non eē est impole: z hoc put ipsum opponit̄ necario. quarto mō dicto. p̄bat̄ sicut p̄cedēs. Quinta p̄clo. ḡnōnē hoīuz aut asinoz eē nō est necariū p̄mo mō: aut simpl̄r: imo eam nō eē est possibile. pz: qz possibile est q̄ aliquo t̄pe hmōi ḡnō non fiat. Hec de p̄mo articulo.

Quantum ad 2^m p̄mo sup̄pōit̄ q̄ qd̄ itelligit̄ dicta que est inter q̄litates p̄rias. aut medias actiuas z passiuas adiuicē. de alijs aut nō loq̄ Ari. Scdo sup̄pōit̄ q̄ hmōi alteratio finalit̄ z oīno ordinat̄ i ḡnō nē. p̄bat̄ sic. ignis alterans alt̄at p̄p̄ ḡnōnem. z sic de alijs alterationibus nāl̄ib⁹. ideo sup̄pō v̄a. p̄ntia t̄z. aīis pz: quia agit propter assimilare sibi passum. p̄mo hui⁹. capitulo de actione. sed nō est passum perfecte assimilatum nisi sit actu ignis. igit̄ p̄pter generare ignē. Secundo probatur sic. qz cū entia naturalia z mutatiōes naturales sint ordinate. vt etiam dicit̄ scdo huius capitulo penultimo. z ḡnō z alteratio consueuerunt se comitari in eodem subiecto. oportet q̄ vel generatio ordinetur in alterationem. quod nullus diceret vel alteratio

Ad du^m

3^m nōndum

4^m notandum

p^a 2°

2° 2°

3° 2°

4° 2°

5° 2°

p^a sup

postio.

2° sup

postio.

T. cō.

si.

2 T. cō. 56. z 57.

vel alteratio in gñatione: qđ est ppositū. Tertio pbat sic: qđ videmus qđ alteratio semp pcedit generationes simplr dictā in mā. vel igif a casu sequif generatio alteratione: qđ nō est dđm: cū nā agat ppter finē. 2. phy. ca. penultimo. z et cū casus nō reperiat in illis que frequēter fiunt: vt et p3 ibidē. ca. xi. z. xij. vel sequif eā ex intētionē nāe. z si sic tūc hñ ppo^m. Et pfirmat sic illa rō alteratio est mediū neēius ad gñationē faciēdā. qđ a directorē ifallibili ordinat in eā. pñtia est bona: qđ si non ordinaret eā in eā iā deciperet. z añs est notū: z tūc vltra: s; directio appetitus nālis est ifallibilis. vt ait Lōmētator. i. 2. meta. igif ipse dirigit alterationē in gñationē: qđ est ppositū. Tertio supponif qđ appetitus nālis nō pōt in toto frustrari suo fine: imo nece est qđ possit ipsum in pte attingere. p3. 3. d. aia. ca. vlti. z p celi. ca. 4. z si qs vellent eā negare pbaret ex pōribus sic. nālis appetitus dirigit ab agente ifallibili. igif necesse est qđ possit aliquo modo suū finē attingere. pñtia tenet: qđ si nō posset ipsum aliquo modo attingere: iā agens deciperet: qđ ipsum in talē finē dirigeret antecedens p3. in quarta pbatione pcedētis supponis. B de scđo articu.

l.c. 80
z. 49.
l.c. 48
z 52.

Lō. 36
z. 37.
3ª sup
positō
l.c. 60.
z. 45.
l.c. 32.

3ª rñsa
lis.

Dub^m

2°
l.c. 55.

ad 1^m
p. 36.
55.

ad 2^m

Ad 3^m

ad 4^m

Quantum

ad tertiū sit p rñsalis hec. qđ si generatio eēt ipolis: alteratio esset impolis. pbat sic. alteratio ordinat a nā in gñatione. igif si gñatio est polis: alteratio est polis añs patz. per scđam suppositionē. z pñtia t3 p tertiā. z tunc vltra ex opposito pñtis: si nulla gñatio eēt polis. nulla alteratio eēt polis. igif si gñatio esset impolis: alteratio esset ipolis. pñtia t3 p locū a cā finali ad suū effectū: z est maxima. si finis est ipolis in nā: ordinata in finē erūt ipofibilia. eđ vō alteratio est polis. gñatio igif est polis. t3 p locū ab effectu cāe finalis ad suā cām. z est maxima. si ordinata in finē sunt polis. igif finis erit polis. Et si qs diceret. si aliqđ qlitas eēt sepata a suo subo ad imaginationē: vtrū ne posset pati. z vñ qđ nō per predicta. oppositum tñ vñ de facto contingere: cū frigiditas que est in sacro altaris calefiat vt experientia docet: qđ tñ est simplr sepata. Rñdeo qđ nō. teste pho. c. de actione. dicēte. si aut aliqđ fuerit separatū calidū hoc nihil patietur: loquēdo naturalr: seu nō patiet nāli passione. Ad rōnē factā in pñtiū dñ qđ si caliditas aut frigiditas qđ in sacro altaris patit nō patit nāli mō: sed miraculose: z ideo de hoc nihil ad pñs. hoc de tertio articulo.

Ad rationes

pncipales. ad pma neget maior. s. qñ due mutationes sūt distincte zc. s; b forsan hñret veritatē vbi vna non esset finalr pp aliā. mō alteratio finalr est pp gñationē: z iō nō est ad ppo^m. Ad scđas silr negat maior: qđ sicut se h3 huius gñatio ad huius alterationē: ita se h3 gñatio in cōi zc. z cā dissilitudinis est: qđ huius alteratio nō ordinat ad ipsius gñationē: s; ad gñationē alteri^o: s; alteratio in cōi ordinat in gñationē in cōi: z iō nō ē icōueniēs: qđ h3 huius gñatio sit ipolis qđ sua alteratio tñ sit polis: qđ ei^o alteratio: vt dictū est. non ordinat in eius gñationē: s; alteri^o: s; de cōi secus ē. Ad tertiā dñ vno^o negādo maiorē. nā nō est silē. alteratio eni pñt bñ eē: h3 gñatio nō sit saltē in spāli capta: s; tñ ipa nō pñt eē: nisi ēt gñatio possz eē. nā finis z ordinato ad finē ista sililitudo nō ē pueniēs. nā ad eē ordinati in finē nō d3 se qui esse finis: s; potius eđ: z tñ ad posse vnus d3 sequi posse alterius. alr dñ pcedēdo maiorē z negādo minorē: dicēdo qđ ad eē alterationis vnus seqt eē gñationis: qđ eē gñationis est necessariū: vt dictū est in p articulo mō necessariū ad qđlibz d3 seq. Ad quartā cōcedit maior. s. qđ hec pñtia valz. iō qđ alteratio proprie dicta ordinat in gñationē: z qđ in nā qñ finis est impolis zc.

z neget minor: qua dñ qđ illa ambo sunt falsa. Ad pbationē pcedit qđ alteratio cōiter dicta bñ reperitur sine gñatione: vt illuminatio: z alie alterationes: de quibus rō pcedit: sed de illis nō est ad ppositū: qđ solum in pposito loqmur de alteratione pprie dicta. Ad pbationē falsitatis scđi. s. qđ qñ finis eēt impolis in nā: ordinata ad finē essent impolia. cōcedit qđ entia nālia appetūt se semp pmanere. z dñ qđ hoc in toto nō ē possibile. nā in pte pmanēt eadē numero. z semp permanēt eadē in spē: z sic nō in toto ille appetitus nālis frustra suo fine: h3 forte in parte pua: puta: qđ nō est pole qđ aliqđ ens nāle saltē mixtum maneat semp idem numero. Ad gntam p3 quid sit dđm ex scđo articulo. Rō post oppositū est p pñtione rñsali. hec de qōne.

Quo circa pp huiusmodi corruptionem. zc. Tex. cōmē. xvii. Qđ. v.

Veritur Quinto vtrū gñatio vni^o sit corruptio alterius z ecōtra. Et arguif pmo. qđ nō. generatio non est corruptio. ergo gñatio vnus nō est corruptio alterius. tenet pñtia. naz ex opposito pñtis sequif oppositū añtis. sequif enim. generatio vnus est corruptio alterius. ergo gñatio est corruptio. añs p3. qđ gñatio z corruptio sunt mutationes opposite. Secundo. vnus generatio est qñqz corruptio multoz. igitur nō est precise corruptio vnus. añs p3. qđ gñatio vnus ignis est frequēter corruptio multoz straminū: z gñatio vnus mixti est corruptio multoz elementoz. z tenet pñtia de se. Tertio. si sic seqtur semp esset equalis multitudo entiu. pñs nullus cōcederet. z pñtia probatur: qđ si semper quādo vni gñat aliud corrupit z eđ. tunc semp manerēt eque multa entia: vt si a qñtuor denarijs vnus auferret z alius adderet: z ecōtra semper manerēt eque multi denarij. Quarto. gñatio luminis in medio: siue gñatio scie in aia itellectua ē alicuius gñatio vt notuz est: tñ nullius est corruptio: cum lumē in medio nullū habeat pñtiū: nec scia in aia itellectua. gñatio vnus non est semp corruptio alterius. Quinto. in gñatione asini est alicuius gñatio. z tñ vt vñ nihil corrupit. igif zc. pñtia t3. z añs p pma pte ē notū. pro scđa declaraf. forma embrionis nō corrupit cū ipsa disponat ad gñatōez ipsius asini. mō nihil agit ad corruptionem sui: quare ipsa nō vñ corrupit: neqz vñ qđ ibidē aliqđ aliud possit corrupi. Sexto. in corruptione asini aliquid corrupit: z tñ ibi nihil generatur. igif pñtia tenet. z añs p pma pte p3: qđ corrupit asin^o. pro scđa pte declaratur: qđ si aliqđ ibi gñaret hoc esset forma que manet in cadauere: sed qđ illa non generatur persuadet: qđ videt qđ sit eadē forma corporeitatis: que ante fuit in asino cū habeat silē quātitatē z figurā: z alia accñtia pñtia. modo notū est. qđ ad silēs dispositiones qualitativas silēs forme subales psequit. Septimo in nutritione hois aliqđ corrupit: z tñ nihil ibi generat. igif zc. pñtia t3. z añs p pma pte p3. qđ corrupit cibuz: z pro scđa declaraf cū nō gñetur mā ex quo est igenerabilis z icorruptibilis. pmo phy. nec gñat forma: cū foza subalts in hoie nō sit alia quā forma itellectua: que nec in pte nec in toto pōt generari. ergo nihil generatur ibi. Nec valz si quis diceret qđ ibi generatur cōpositum. cū nō possit generari cōpositum nisi aliqua sua pars generet. modo demonstratū est nullā partē cōpositi generari. Octauo arguif. in corruptione hominis aliqđ generat. puta forma cadaueris. z tñ ibi nihil corrupit. ergo zc. pñtia tenet. añs pro scđa parte p3. cū nō corrupatur mā. vt prius dictuz

pñtiū

5. phy. 5
Scđm

Tertius

Quartū

Quintū

Sextus

Septim^o

L. c. 82.

Octau^o

L.c.20. Nonus est.nec forma:cū itell's humanus sit ppetuus.3.de aia. qui solus est forma hois. ¶ Nono.in gñatione mixti ex elemētis gñant odores:colores:z saporēs:z tñ nula qlitas opposita corrupit.¶ g zc. pñat:z añs p pma pte p3 per experiētiā.pro scda etiā p3:qz in elemētis nō sunt hmōi qualitates:puta color odor z sapor.

L.c.17. In oppositum est philosophus primo huius caplo tertio.

¶ In ista qōne pmo respōdendū est ad qōnē de virtute sermonis z magis logice. Scdo rñdēdū est ad eā fm itentionē Ari. z magl phice. In 3o vidēdū est spāl'r an ad gñatōez vnus qlitat' sequat' corruptio alteri': z eō.

1o nōm Co.60. Quantū ad pmo est pmo notādū q' gñatio aliqñ accipit p subo gñationis. z sic dic cōmētator p ph'y. q' mā pma est que in rei veritate generat': qñqz aut accipit p forma que generat'. vt gñatio ignis dr forma ignis que generat'. Proportionalit' corruptio pōt accipi pro subo corruptionis: z qñqz p forma q' corrupit. ¶ Scdo nōndū q' corruptio: seu ē gñatio put est mutatio simplex nō pōt accipi p subo gñationis: aut corruptionis: cū b nō sit mutatio successiua: vel motus: s' fm veritatē ē forma que acgrit. z corruptio forme que depdit. Ista enī put successiue pducitur fm successiua māe dispōnē dr gñatio successiua: v' motus: z illō supponitur ad pñs: z pbabit' deo dāte. 3o

2o nōm 3o nōm phycōz. ¶ Tertio nōndū q' duplices sunt res. alique enī sunt res successiue: vt motus aut tēpus: quoz eē cōsistit in cōtinuo fieri vnus partis post aliā: eo q' ptes taliū non permanēt simul iuxta dictū phi in p'dicamēto quātitat' dicētis: q' partes tēporis nō hñt pōnē: qz nō pmanēt. Alie sunt res nāe pmanētis: q'ruz ptes s' sunt z manēt: vt aq' vel aer. ¶ Quarto est notādū q' in istis rebus successiuis idē est eē: gñari z corrupi. v' gñā. idē est motū gñari z corrupi. pbat' sic. motus localis qñqz gñat'. vel igit' qñ est. vel qñ nō est. si qñ est. tūc eē motus z gñari eiusdē motus sunt idē: qd est ppositū: v' añqz aliqd eius est. z b nō: qz tūc gñatio motus eēt sine motu: z ex alio: qz motus nō gñat' nisi qñ mobile mouet: mō quādiu nihil ipsius motus est mobile nō mouet. igit' quādiu nihil ipsius motus ē. motus nō gñat': vel poqz definit eē: qd nullus diceret: eodē modo arg' de corruptione. nā motus aliqñ corrupit: vel ergo qñ est. z habetur ppositū. s' q' idē est suū esse z corrupi. vel postqz totalit' definit esse: z hoc nō: qz tunc totalit' est corruptus. z ex pñti amplius nō corrupitur: vel anteqz incipiat esse: qd nullus diceret. Esse igit' in rebus successiuis generari z corrupi sunt idem.

4o nōm

L.c.4. 3o nōm

5o nōm

6o nōm

7o nōm

8o nōm

9o nōm

10o nōm

11o nōm

12o nōm

13o nōm

14o nōm

ois foia que gñatur erit corrupta. g ois gñatio erit corruptio. pñat t3 p notabile 2m. z añs p3. qz ois res pmanēs que gñatur aliqñ corrupetur. cū corruptibile non possit ppetuari. pmo celi. z tūc erit corruptio. p 2m nota bile. ¶ Sed quereret aliqs. est ne pole q' in pmanētibz gñatio sit cōrnprio. ¶ Rñdeo q' nō reputo ipole q' magna forma ignis q' gñatur. z est gñatio siml' successiue icipiat fm ptes genitas corrupi. z sit corruptio. Un in cāu credere hāc esse pcedēdā. gñatio rei vere pmanētis est corruptio. ¶ Quinta p'lo est hec. ppositio de vtute sermonis est falsa. loquēdo pprie de gñatione. gñatio vnus est corruptio alterius. Nāz gñatio nō est nisi forma que gñatur. vt dictū est. z ista nullius alterius est corruptio put notū est. g zc. Un l3 in successiuis gñatio sit cōrnprio. tñ nō est corruptio alterius sed eiusdem. z hec de primo articulo dicta sufficiant.

t.c.121. Dubm Reo

qnta 2

Quantum ad 2m articulu sit pmo notādū in tentio Ari. s'it qñ dixit q' gñatio vnus est corruptio alterius. q' ad gñationē vnus cōpositi subalis. sequitur corruptio alterius cōpositi subal.

1o nōm t.c.15.

2o nōm

¶ Scdo est nōndū. z sit pma suppositio. q' ples forme substantiales vltimate seu pfecte nō possint stare i eodē subiecto seu in eadē mā. Et voco formā vltimā seu pfectā formā dantē esse specificū in spē spālissima p'dicamēti substantie. pbatur sic. qz si pñt se cōpati in eadem mā sequitur q' idiuuiduū hñs eas cēt simul diuersariū spē rū. puta sil' hō z asinus. v' lapis z lignū. falsitas pñtis est manifesta de se tñ oñditur sic. sequitur q' ipm differret spē a se. pñs est ipole. z hec pñtia t3. qz qdlibet idiuuiduū vnus spēi in gñe differt ab idiuuidno alteri' spēt eiusdē gñis. Si ergo ipsuz esset diuersariū specierū ipsum a se differret spē. tenet pñā. qz quelibet forma substantialis dat esse specificū substantie. si ergo plures sil' starent sequeretur ppositū. z hoc est. qd vult cōmentator in de substantia orbis dicēs. q' actui substantiali repugnat recipi in mā hñte vnica formā substantialē. g vna manēte nō recipit aliā. ¶ Tertio est notādū. z sit scda suppositio q' mā pma nō pōt stare nuda. z p se sine forma substantiali. Probatur p. qz pure potētie repugnat p se stare. cū hoc sit p'pitiū entiuū actu. mā autē est pura potētia. 7o meta. c. 2o: z p ph'y. ¶ Scdo pbatur sic qz si aliq' mā stat nuda. vel ab eterno stetit nuda. qd nō est pueniens. eo q' appetitus nālis māe ab eterno fuisset violētus. z sic violentū fuisset ppetuū. qd est p ph'y. p celi. ca. 2. vel aliqñ mā habuit formā subalez. z sic ipsam nunqz dimisisset quin aliā simul recepisset. qz qd cūqz agens qd sufficit sua alteratione p'pria corrupere formā. hoc sufficit aliā introducere. ¶ Tertio cū pbatū sit q' nō sit materia qñ aliqñ habuerit formā. eo q' mā nāl'r appetit formā. p phycōz. ca. vltio. z appetitus nālis nō pōt ab eterno fuisse in toto suo sine p'uatus. vt patuit in p'ori qōne. qritur deide istō idē pfirmādo an agēs cū illā formā in mām que est nuda p aduersariū corrupit. semp simul aliā generet. si sic. nūqz mansisset mā nuda. vel illā corrupit anteqz generauit aliā. qd nō est pole. qz tūc agēs nāle p'mptius est corrupere qz generare qd nō est vez. imo gñationē intēdit de p se. corruptionē vero solū de p accidēs. puta qz sine ea nō potuit sui silis generationē complere.

1o nōm t.c.15.

2o nōm

3o nōm

t.c.8.

t.c.69.

L.c.9

2.c.18.

z.96.

t.c.81.

His premissis sit p'lo rñsalis. q' semp generatio vnus ē corruptio alterius z ecōtra ad itellectū dictū. s' q' ad generatōez vnus cōpositi substantialis. sequitur alterius corruptio z ecōtra ad corruptionē vnus sequitur alterius generatio. pbatur sic. qz si aliquod cōpositum gñatur. qritur an eius mā stetit nuda. z hoc nō. per tertiā suppositōez vel ante

1o nōm

vel ante stetit cū forma substāiali: z si sic q̄rif an ista remanet cū forma cōpositi q̄d generat: z hoc nō. p secundā suppositionē. vel nō manet cū ea: z sic cōpositū substāiale corripit per eius corruptionē: vel ad min⁹ p eius recessum: q̄d est ppositū. Eo mō arguit de corruptione. Nā q̄n aliquod cōpositū corripitur queritur an eius mā manet nuda. z hoc nō. per tertiā supponē. vel manet cū forma substāiali. si sic: querit an illa foza fuit ante cū forma substāiali cōpositi que corripit: z h nō. p p̄mā suppositionē: vel de nouo generat: z si sic tūc ḡnat nouū cōpositū: q̄d est ppositum. Et notanter dico q̄ ad generationē noui cōpositi sequit corruptio alterius z ecōtra. z nō ad generationē forme substāialis sequit corruptio forme substāialis alterius pp ḡnationē forme cadaueris ex hoie vbi noua forma substāialis. s. cadaueris generat: z tñ nullius forma subalis corripit: cū forma hois sit aia itellectiua q̄ nō corripit: cū sit ppetua a pte post. vt dic̄ fides xp̄iana. Circa quā materiā bene est aduertendū q̄ p̄m opionē ponētē q̄ in hoie nō sit alia forma: q̄ aia itellectiua creata: z a deo ifusa: quā credo fore veriorē: z magis fidei cōsonā. Dicendū est q̄ ḡnatio hois nō est pprie ḡnatio: eo q̄ est potius cōgregatio aie create a deo cū mā q̄ ḡnatio: sed quo ad di⁹ positionē subī p̄uā hz nām ḡnationis: quo aut ad hominis verā pductionē habet magis nāz factionis miraculose: z supnālis ppter causam dictā: z psequēter: sicut generatio est impropria z miraculosa: ita nutritio est miraculosa partialr. nā quia nutrimento corrupto in mā eius nō generat aliqua forma de nouo: s; aia itellectiua incipit illam mām informare: quā ante nō informabat. z sic non est nāle q̄ forma subalis vadat de subiecto in subm: z vltimo corruptio hois nō est vera corruptio: eo q̄ nulla pars essentialis corripit: imo ambe manēt: sed forma a materia separatur: ideo desinit esse cōpositū: pōt tñ dici corruptio cōpositi multū largo mō: sicut generatio partialis cōpositi: eo q̄ cōpositū in p̄ma mutatione cessat eē q̄d ante fuit: z in alijs mutationibus cōpositū totale aut p̄tiale icipit esse q̄d ante nō fuit. z hoc de 2º articulo.

Notandum.

Quantum ad 3º articulū est p̄ notādū q̄ ali que qlitates sunt nō hñtes p̄riuz vt lumen sensatio itellectio: z silēs. Alique vō sūt hñtes p̄riū: vt albedo nigredo. Secdo est notandū. q̄d hñtes p̄riū sunt duplices. Alique sunt qlitates p̄rie: a gbus ambabus: z a quarū qualibz aliqui mā denudat. vt albedo nigredo z multe alie qualitates. Aliq̄ sunt sic se habentes q̄ semp in māest altera ipsaz: vt caliditas frigiditas: humiditas: siccitas: leuitas: z grauitas: densitas z raritas. z alie huiusmodi.

His premiffis sit hec p̄ma p̄clo. Nō opz q̄ ad ḡnationē qlitatis nō hñtis p̄riū in subiecto sequat corruptio alterius qualitatis in eodē vel ecōtra. p̄. qz nō o3 q̄ ad generationē luminis: aut sensationis: sequat corruptio qualitaz opposite. vel alicuius alterius qualitatis. Secda p̄clo nō o3 q̄ ad generationē qualitatis hñtis p̄rium: a qua z suo p̄rio mā pōt denudari: sequat corruptio alterius qualitatis opposite. per vltimā rōnem factā ante oppositū. Tertia p̄clo. semp ad generationē qlitatis habentis: cōtrariū sine qua aut suo p̄rio mā nō pōt stare: sequit corruptio alterius qualitatis opposite z ecōtra: vt ad generationē caliditatis: seq̄ corruptio frigiditatis z ecōuerso: z sic de p̄silibus. p̄bas. qz mā sine aliq̄ hmoi qualitātū nullo mō pōt manere. q̄ cū pp p̄rietatē nō possint sil stare: o3 q̄ ad ḡnationē vnus sequat corruptio alterius z ecō. Et ex his p̄z quō in qlitatibus ge

neratio vnus est corruptio alterius. z h de 3º articulo. Ad rationes principales rñdes z p̄mo ad p̄mā p̄cedēdo q̄ in p̄manēti bus vt in p̄libz ḡnatio nō est corruptio. In successiuis tñ verū est. vt dictū est. z p̄cedit p̄is: z p̄ntia: pura de vtute sermonis: ḡnatio vnus nō est corruptio alterius z h est pro scda p̄clōne p̄mi articuli. Nec voluit Ari. q̄ ḡnatio vnus eēt corruptio alterius: sed h ponit ad intellectū datū in 2º articulo. Ad rōnē vltra q̄n arguit q̄ generatio z corruptio sunt mutationes opposite: z ideo nō p̄nt de se inuicē seu de eodē verificari. d̄r q̄ sūt opposite quātū ad terminos ad quos vadūt: qz generatio est ad esse: corruptio aut ad nō esse: z hoc voluit p̄hs. s. phyco. sed non sunt termini oppositi pprie i verificari: imo simul de eodē verificant. vt d̄c̄s est. Ad 2ºm concedit q̄ generatio vnus est corruptio plurium. vel ecōtra nec hoc est p̄tra Arist. qz Ari. nō vult plus nisi q̄ ad generationē vnus cōpositi substāialis sequit corruptio alterius cōpositi subalis ad minus vnus. Utrū autē pluriū vel vnus tñ nō curauit. Et p hoc idē respondet ad 3ºm negando q̄ semp sit equalis multitudo entiuū distinctoz: qz aliqui ex multis vnū generat: z q̄nqz vnū in multa corripit. vt d̄c̄s est. Ad 4ºm d̄r q̄ arguit ppria p̄clōne tertij articuli. Ad 5ºm cōcedit q̄ in generatione asini est aliqua corruptio. z negat q̄ ibi nullius sit corruptio. Et ad p̄bationē dicitur q̄ forma embzionis. puta seminis corripitur. nec cōceditur q̄ ipsa forma substāialis seminis dispōit ad generationē asini. cū nihil de per se agat ad sui corruptionē. sed virtus infusa a patre agit ad generationē. Et si aliquis auctor dicat formaz embzionis p̄ncipalr disponere ad generationē. dicat q̄ non loquebatur de forma substāiali. sed de virtute ifusa a p̄re. Ad 6ºm negatur q̄ in corruptione asini nihil generet. Et ad p̄bationem eius p̄cedit. q̄ ibi generat forma. que manet in cadauere. z negat q̄ ista sit eadē forma corporeitaz cū illa que ante fuit in asino. Et ad p̄bationē p̄cedit q̄ bene est eiusdē figure q̄ntitatis z superficie. sed nō est talis in qlitatibus p̄mis subiecti. sicut fuit p̄us in asino puta in calido z humido. z idē qz p̄m p̄portione qlitātū p̄marū educit forma substāialis. z si illa p̄portio ē alia. forma etiā erit alia. Ad septimū respōdet vno mō negando q̄ in nutritione hois nihil generet. loquēdo large de nutritione. Cōcedit tñ q̄ ibi nec generatur mā nec forma. sed negat p̄ntia. cū ifertur. ergo ibi nihil generatur. z causa est. qz ibi generatur cōpositū partiale. s. noua pars itegralis hominis. nō per h q̄ forma ibi generaretur: sed qz aia itellectiua materiā nutrimenti incipit iformare. quā ante nō iformauit. vt dictum est. in scdo articulo. Aliter d̄r q̄ nutritio hois nō est pura nutritio naturalis. vt in eodē articulo d̄cm est. q̄re ratio dicta nihil ad p̄sens cōcludit. cū Arist. itellexerit dictū suum naturaliter loquēdo. Ad 8ºm p̄ceditur q̄ aliquid generatur in corruptione hominis. z negat q̄ ibi nihil corrumpt. Concedit tñ q̄ ibi nō corripitur materia nec forma. s; homo: eo q̄ forma sua a materia sua remouetur. z est sciendū q̄ nō est p̄rie corruptio. Aliter dicit vt prius q̄ si generatio hominis nō est pure naturalis. ergo nec corruptio: z ita nō procedit cōtra Arist. cū de mutationibus superna turalibus nō sit locutus. Ad nonam d̄r q̄ arguit. p̄ scda conclusionē eiusdem articuli tertij. Ratio post oppositum est pro cōclusionē responsali.

Ad p̄m

p. se. i7.

L. c. 7. Ad 2ºm z 3ºm p. se. i7.

Ad 4ºm Ad 5ºm

Ad 6ºm

Ad 7ºm

p. se. i7. Ad 8ºm

p. se. i7. Ad 9ºm

Propter qd aut nūc hec quidē simpliciter. Tex. cōmē. xvij. Qd. vj.

Consequenter quæritur utrum in generatione simpliciter dicta fiat ex parte formam substantialem resolutione usque ad materiam primam. Et arguitur per quod non. Nam si sic sequeretur quod materia prima aliquando staret sine forma substantiali. quod falsum est contra dicta: et probatur per rationem: quod materia non recipit novam formam nisi dimissa preterita. et si omnes preterite corrumpuntur: sequitur quod in instanti medio nulla forma erit in materia: et per rationem tenetur: quod non est maior ratio: quare per tunc in ea esset forma generanda quam forma corrupta: cum in transit illud sit medium generationi et corruptioni. **Secundo** forme elementorum manent in generato que fuerunt in corrupto. ergo et cetera. per consequentia tenetur. quia iste sunt forme substantiales. antecedens per auctoritatem philosophi. primo huius. capitulo de mixtione. dicitur. corrumpitur autem neque alterum neque ambo: saluatur enim virtus eorum. **Tertio**. in generatione cadaveris manet eadem forma corporeitatis: que est forma substantialis. igitur et cetera. per rationem tenetur. et antecedens declaratur: quod manet eadem materia corporea. ergo manet eadem forma corporeitatis: quod aliter materia non deberet dici corporea. **Quarto**. forma ossis et carnis manet eadem. igitur et cetera. per consequentia tenetur. quod huiusmodi forme sunt forme substantiales. ante per rationem. quod in generatione cadaveris manet caro et os. ut per rationem. per cetera loquentes. **Quinto** in generatione animalis primo generatur forma vegetativa: et ista manet cum forma sensitiva postea generanda. ergo et cetera. per consequentia tenetur. quod quilibet istarum est forma substantialis. et antecedens pro prima parte per per philosophum. in libro de generatione animalium. dicitur quod ebur per vivit vita plante. igitur primo generatur forma vegetativa. et pro secunda parte per rationem. quod forma sensitiva non repugnat forme vegetative. ergo vegetativa manet cum alia quod est propositum.

1^m
2^m
L.c.84
3^m
4^m
5^m

L.c.23.

In oppositum est per philosophum: quod sequeretur quod definitio generationis ab Ari. data in isto primo esset mala. quod est inconveniens: et per rationem probatur: quod dicitur quod est transmutatio totius in totum nullo sensibili remanente in eodem subiecto. Modo si manet eadem forma substantialis tunc manet idem compositum ex materia et forma. et ex consequenti manet aliquod sensibile subiectum cum compositum substantiale sit sensibile.

In ista questione erunt duo articuli. In primo videtur sunt diverse opiniones ponentium non fieri resolutionem usque ad materiam primam et aliquid improbande. Secundo respondendum est ad questionem.

1^m non.
1° mod^o
1.22.
2° mod^o
3° mod^o

Quantum ad primum articulum est primo notandum quod ponentes plures formas in eadem materia: ex quo sequitur in generatione non fieri resolutionem usque ad materiam primam. **Primus** modus est ponentium formas elementorum manere in mixto. vnde isti dicunt quod in sola generatione elementorum fit resolutio usque ad materiam primam in generatione autem mixtorum non: quod forme elementorum manent: et contra hanc opinionem supponitur quod forme elementorum non manent in mixto: quod probabitur in isto primo. questione speciali facienda: et ideo de ea nihil ad preterita. **Secundus** modus est ponens in homine duas esse formas partiales substantiales sensitivas. scilicet eductam de potentia materie et intellectivam creatam et infusam. et ista opinio est probabilis: tamen isti propositio impertinet. nam esto quod esset ita sicut opinio ponit: nihilominus tamen fieret resolutio tamen in generatione hominis quam in eius corruptione ex parte formarum substantialium usque ad materiam primam eque bene: sicut in generatione et corruptione aliorum corporum in animalibus. et causa est. quod isti dicunt semper istas duas animas sicut coniunguntur et separantur et locum unius forme totalis habere: et ideo ista opinio non dimittatur hic intacta. **Tertius** modus est quod forme substantiales in mixtis sunt subordinate forme subordinati

nationem predictorum quidditativorum: et quod semper forma correspondens predicato compositi habet se per modum materie respectu forme. minus compositi predicato quidditativo sequenti correspondens. et quod solum est una forma specifica correspondens ultimato predicato quidditativo. puta speciei specialissime: de qua ponitur res: respectu cuius omnes alie dicuntur dispositiones in materia: et ista sola est actus ultimus: et hoc pro se: ut videtur Commetatore per philosophum. dicentem: quod quecumque sunt inter materiam primam et ultimam formam sunt materie compositae. et forme compositae et vnde per media iter materiam primam et ultimam formam intelligere velut huiusmodi formas subordinatas: de quibus iam primo est pertractandum. **Quartus** modus est quod in omnibus generatis manet eadem forma corporeitatis et quod hec est perpetua in ipsa materia: qui modus videtur per philosophum. precedenti. nisi quod non ponit tot formas subordinatas sicut precedens. **Quintus** modus est quod in ipso animalo sit ponenda aliqua forma carnis: et aliqua ossis substantialis atque specialis: et preter istam formam ponitur forma communis que vocatur anima. et de istis opinionibus brevius quo potero pertransibo.

L.c. p.
1° mod^o
2° mod^o

His positis sit hec prima conclusio per tertiam opinionem recitata: quod non est ponenda pluralitas formarum substantialium subordinatarum forme ordinem predicatorum quidditativorum. probatur sic. si hec pluralitas esset ponenda. sequeretur quod in eodem composito tres essent forme vegetative. et sic due superfluerent. et per rationem probatur. quia forma correspondens corpori animalo est vegetativa: cum anima vegetativa sit composita: et prima potentia: sine qua nulla alia poterit esse. 2° de anima. ca. 3° et sic habemus unam animam vegetativam generalem. **Secundo**. substantialia similia sunt poma et pira quam pira et salices. erit ergo forme opinionem illam forme illud predicatum quidditativum alia forma substantialis sibi correspondens: que si sit vegetativa: iam habemus duas: et non poterit dici quod non sit forma vegetativa. quod cum ipsa sit specialior ipsa est perfectior quam prima. igitur cum non sit sensitiva nec intellectiva: os quod sit anima vegetativa. Et est similia sunt inter se duo poma essentialia quam piri et pomi. et ideo forme illud predicatum quidditativum erit iterum tertia forma specialior: que etiam erit vegetativa et probatur poterit eodem modo. sicut probatum est in precedenti. et sic habebit idem malum sive pomum tres formas vegetativas quod fuit probandum. **Secundo** arguitur sic. sequitur quod erunt due forme sensitive in eadem materia. quod videtur falsum ut prius. probatur per consequentia. quia forma in equo correspondens huic predicato animal est anima sensitiva. quero igitur an ista specialior: que correspondet speciei specialissime: eque etiam sit sensitiva. et sic habeo propositum: quod cum forme predictos modos sunt distincte. sequitur quod in eodem sunt plures forme sensitive. nec poterit dici quod non sit sensitiva: eo quod est specialior et ultimata. igitur oportet quod sit cognoscitiva. cum igitur cognoscitiva sit et non sit intellectiva. erit sensitiva quod erit propositum. **Secunda** conclusio est. contra quartam opinionem quod non est ponenda forma corporeitatis coeterna materie: manens. scilicet eadem in generato: que fuit in corrupto. probatur per auctoritatem Commetatorum. primo per philosophum. dicitur. quod si materia haberet eternaliter formam aliquam ipsa nullam aliam posset recipere. **Secundo** auctoritate philosophi. 7° meta. capitulo. 2° dicitur: quod subiectum generationis: nec est quod nec quale nec quantum et ex consequenti subiectum generationis non debet esse aliquid in actu. igitur illam formam corporeitatis non debet habere: quando in eo generatur aliqua forma specifica ultimata. tenet consequentia. nam si illam habet. tunc per ipsam est actuata. **Tertio**. quia idem est in asino esse asinum. et esse corpus: et esse substantiam: cum igitur forma substantialis det esse per definitionem

1° 3°
L.c. 3.
2.34.
2^m
2° 3°
L.c. 63
2.69.
L.c. 8

tionē forme: sequit̄ q̄ est eadē forma dans esse asinum
 z eē corpus. p̄clo v̄ tenere. z aīis p̄3. q̄ esse asinū z eē
 corpus in asino nō est aliud q̄ asinus. **Quarto.** nō
 est aliqua forma distincta correspōdēs alijs predicatis
 eēntialibus. ergo nec erit aliqua correspōdēs corpori.
 p̄sequētia videt̄ tenere: q̄ nulla apparet potior rō: pro
 p̄ter quā corpori debeat correspondere distincta forma
 q̄ alijs predicatis eēntialibus seu q̄dditatūis. antecē
 dens p̄batū est. per precedētē cōclusionē. **Quinto.**
 frustra ponitur forma corporeitatis si per aliaz omnia
 possunt saluari: sed oīa possunt saluari ponendo: q̄d in
 vino z quodlibet cōposito sit solū vna forma subalis. ḡ
 z c̄. p̄sequētia est nota. z antecēdēs habet a p̄ho. primo
 p̄hysicorū. frustra enī ponit̄ fieri per plura: q̄d eque bene
 potest fieri per pauciora. z minor p̄3. q̄ eque bene:
 z cōueniēter saluant̄ oīa ponēdo solū vnā formā sub
 stantiale in re cōposita: sicut in soluēdo rationes appa
 rebit. **Tertia p̄clusio.** forma carnis nō differt specie
 a forma ossis in viuo: imo est eiusdem speciei totaliter
 cū ea. pro p̄batione supponit̄ q̄ forma substantialis edu
 cit̄ de potētia materie p̄m exigentiā p̄portionis quali
 tatiū primaz z secundarū adinuicē. patet illa. q̄ ex mā
 in qua est dispositio qualitatiua cōueniēs equo forma
 equi educitur: z in qua est dispositio qualitatiua cōue
 niēs asino forma asini educit̄: z sic de similibus: nec
 potest aliqua ratio: vt videtur assignari alia: p̄pter q̄
 ex mā ista generat̄ asinus: z de ista equus: z sic d̄ alijs.
Secundo supponitur q̄d quelibet pars integralis vi
 ui viuit: z ex cōsequēti ad minus habet animā vegeta
 tiuā eductā de potētia materie: saltem in alijs ab ho
 mine. patet: q̄d quelibet pars huiusmodi nutritur z au
 getur z alia opera vite facit: quod nō esset nisi viueret.
Tertio supponitur q̄ huiusmodi aīa vegetatiua per
 totum viuū substantialiter est: ita similis in suis par
 tibus: sicut forma aeris: licet habeat diuersas potētiās
 z partes organicas: que sibi in diuersis operationibus
 administrant. patet istud: q̄d dato q̄ substantialiter: aīa
 que est in oculo esset dissimilis anime partiali: que est
 in albugine seu in tunicis oculorū sequeret̄ q̄ iste due
 anime partiales differēt sp̄e: q̄ substantialiter sūt diffi
 miles. ergo cuz ex diuersis existentibus in actu nō fiat
 aliquid actu vnū. 7° z 8° meta. z p̄ Cōmentatorē in de
 substantia orbis. ex istis duabus partialibus aīabus nō
 cōponeret̄ aliqua aīa vna totalis: z sic anima ista tota
 lis nō esset aliquid vnū: z per cōsequēs ex ea nō esset
 aliquid vnū animatū: q̄d est incōueniēs. **Cōfirmat̄**
 sic. si iste due anime partiales sunt diuersaz substantia
 liter: tunc vltima earū nō possent vniri. ergo ipse non
 possent p̄stituē vnā animā totalē. p̄sequētia nota. z an
 tecēdēs p̄3. q̄ vltima ipsaz sunt diuersarū sp̄erū: sicut
 albedo z dulcedo sunt diuersarū sp̄erū: mō ex talibus
 nō pōt fieri aliqd vnū. **His** suppositis p̄batur p̄clu
 sio sic. si foīa carnis differret sp̄e a forma ossis: oportet
 q̄ p̄portio dispositionis qualitatiue educēs formā
 in carne differret sp̄e ab educēte in osse. p̄sequētia tenet
 per p̄mā suppositionē. falsitas p̄sequētis declaratur: q̄
 tunc pars anime que educta est in carne: deberet etiaz
 differre sp̄e a parte aīe: educta in osse. p̄sequētia tenet.
 p̄ eadē suppositionē. falsitas cōsequētis. patet per ter
 tiā suppositionē. **Sed** dices. nunqd verū ē. q̄ dispo
 sitiones qualitatiue in asino: cordis z cerebri eiusdem
 differant sp̄e. v̄ q̄ sic: q̄ cor ponit̄ calidū: z cerebrum
 frigidū. Respōdet̄ q̄ p̄portio dispōnis qlitatiue orga
 nice ordinate. s. ad diuersas operationes bene differūt
 sp̄e: z hoc p̄bat rō. z hoc volūt diuersae auctoritates: s̄
 radicaliter educētes non differūt sp̄e: imo in omnibus

mēbris asini h̄mōi. p̄portiones educētes sunt cōsiles:
 sicut p̄tes forme educte sunt p̄siles. **Quarta.** non
 sunt ponēde in asino plures forme totales subales. p̄3.
 q̄ maxime ponerent̄ ex eo: q̄ in eo esset forma carnis
 z forma ossis: z p̄ter eas aīa cōis. **Modo** manifestum
 est q̄ aīa totalis est tā forma ossis q̄ carnis p̄m diuer
 sas partes: eo q̄ p̄batū est. q̄ forma substantialis ossis
 z carnis sunt eiusdē sp̄ei sp̄alissime. ergo frustra pone
 rent̄ inuicem distincte. **Quinta** conclusio z vltima
 istius articuli est. nō sunt ponēde plures forme suba
 les totales in eodē indiuiduo: q̄ vel ponerent̄ p̄m pri
 mā opionē. z hoc nō per p̄suppositū. vel scōam vel
 tertiam vel quartā vel quintā. z hoc nō. per cōclusiones
 positas. **Sed** cōtra. diceret aliquis. Nā p̄tra istam
 cōclusionē videt̄ esse auctoritas cōmentatoris allega
 ta in 3^a opionē. **Secundo** plures forme accidenta
 les pōt esse simul. ergo z substantiales. cōsequētia v̄
 tenere a fili. z antecēdēs p̄3. q̄ eadem mā h̄3 quāntita
 tem z qualitātē. caliditātē z humiditātē: z sic de alijs.
Tertio. q̄ sicut mā sunt qualitates p̄me: ex quarum
 cōmixtione fiunt qlitates secūde eis remanētibus: ita
 v̄ q̄ in ea possunt esse forme p̄me elemētares: ex qua
 rū cōmixtione fiāt forme substantiales: mixti scōe seu cō
 sequētes istas formas elemētares. **Ad** ista respōde
 tur. ad auctoritatē cōmentatoris. p̄mo dicit̄ q̄ p̄ vltimas
 formā itellerit formā mixti perfecti: sicut animalis aut
 hominis. **Mō** h̄mōi forma nō pōt imediate generari
 ex elemētis: sicut dicit̄ in libro de elemētis: sed oī esse
 multas trāsmutationes medias: elemētorū in cibos.
 ciborū in humores: humorū in mēbra cōsilia: mēbrorū
 cōsimiliū in mēbra officialia. membra autem officialia
 imediate cōponūt aīal. **Voluit** igif q̄ ista itermēdia. s.
 elemēta cibi humores sint mā z forme cōposite. z hoc
 capiēdo māz ip̄proprie nō p̄ vero subiecto trāsmutatio
 nis: sed pro termino a quo: sic dicimus q̄ cinis est mā
 vitri: z dixit eas esse formas cōpositas seu māz: eo q̄
 nō sūt vere mae. **Ad** scōaz p̄ceditur q̄ idē cōpositū
 bene h̄3 plures formas accidentales: q̄ plura eē accidē
 talia bene cōueniūt eidē: sed nō sequit̄. ergo habēt plu
 res formas subales: q̄ nō est filē: de substantiali z acci
 dentali. Nā idem esse in diuersis sp̄ibus accidentium
 nullū est incōueniēs: sed idē eē diuersarū sp̄erū substā
 tialium est incōueniēs: z impole. **Ad** tertiam negat̄
 assumptū. s. q̄ sicut forme qualitatiue. p̄mo sunt in mā:
 z ex earū mixtione fiunt qualitates scōe: sic dicuntur
 manere forme p̄me substantiales respectu secundarū. pri
 mas enī formas substantiales cū secundis manere ē me
 re impole. eo q̄ sequit̄ vnū indiuiduū esse diuersarū sp̄e
 rū: q̄d est mere impossibile: accidētia tñ plura tā p̄ma
 q̄ scōa manere nihil est incōueniēs: eo q̄ ip̄e nō sunt de
 itegritate rei. z hoc d̄ p̄ articulo ad p̄ns dicta sufficiāt.
Quantum ad 2^m articulū est p̄ notādū q̄ q̄
 in gnatione fiat resolo vsq̄ ad mām p̄mā nihil aliū est
 q̄rere q̄ q̄rere. vtrū nulla forma subalis: que fuit in cō
 rupto maneat in generato: ita q̄ solū ex p̄te subarū: q̄
 fuerūt in corrupto maneat p̄ma mā. **Quo** p̄missō
 sit hec p̄ma cōclusio respōsalis. s. q̄ nulla forma substā
 tialis: que fuit in cōrupto manet in generato. p̄bat̄ sic.
 q̄ si aliqua talis remaneret: querit̄ vtrum fuerit forma
 corrupti: z hoc nō pōt esse: q̄ si illa maneret corruptū
 maneret. cū manētē forma substāntiali rei in mā maneat
 res. **Uel** fuisset in mā cū forma corrupti. z hoc nō pōt
 esse. q̄ sic fuissent plures forme substantiales: simul in
 eadē mā. q̄d est p̄tra dicta in p̄mo articulo. **Correla**
 tie sequitur q̄ quātū est ex p̄te formarum subalium in

l.c. 4i.

3° 2

6^m sup.

2^m sup.

3^m sup.

l.c. 49
l.c. 16.

Dubiū

z

4° 2

5^a 2.

Dubiū
p̄ p̄h. c. i.
2^m

3^m

z

Ad 2^m

Ad 3^m

6^m nōn.

z r̄sal.

Co^m

generatione simplr dicta fit resolutio vsqz ad mam pri
ma. p3 correlariu: qz p cōclusionem nulla substantialis
forma remanet in generato: que fuit in corrupto. z h
est huius resolutionē fieri vsqz ad mam primam ex p
te formarū substantialiū. Et hoc de scdo articulo.

Ad p^m

Ad rationes

principales. Ad p^m negat p^mia qua isert qz mā ali
qñ pōt stare sine forma substāiali. Et ad pbationē d^r
qz mā in eodē tpe adeqte accipit formā nouā z dimit
tit antiquā: cū gñatio fiat successiue: si in vna hora ade
quate mā dimittit formā antiquā z recipit nouā: p pri
us tñ via ordinis dimittit antiquā qz recipiat nouā: sed
non via tēporis: z adhuc imaginato qz gñatio fieret to
ta simul: silt z corruptio: sicut forte quidā dicunt de ge
neratione aialii. d^r qz tūc pro eodē instāti pro quo de
finit esse forma corrupti incipit esse forma gñati: ita qz
p^mū instās nō eē forme corrupte est p^mū esse forme
gñate: z ita per nullū instans stat mā nuda: z iō ad for
mā d^r qz p^mū instans nō eē forme corrupte est p^mū
instans forme gñate: z negat qz nō maiori rōne tūc in
mā debeat esse forma gñanda qz corrupta: subm enim
trāsmutationis attribui d^r posteriori passioni: z forme
generāde. 8. p^hycor. Ad scdam negat qz maneant
forme elementoz: z ad auctoritatē d^r qz Ari. voluit qz
nec alterū nec ambo miscibilia corrūperent: qn mane
rent in potētia: nō tñ voluit ea actu remanere: sed de h
videbit magis in sequētibus. Ad tertiā d^r qz forma
corporeitatis duplr accipit. Uno mō pro forma longa
lata z pfunda: z est corpus de predicamento quāntita
tis: z sic cōcedit qz manet eadē forma cū maneat eadē
mā cū quāntitate que fuit in corrupto: z manet eadē for
ma corporeitatis quāntitatiue: s3 d^r qz ista forma nō est
substāialis. Alio mō d^r forma corporeitatis forma a q
aliquid d^r corpus subaliter: z sic negat qz in mā maneat
forma corporeitatis. Sed ad pbationē d^r qz in mā bñ
manet corpus quāntitatiue: s3 nō manet corpus actu sba
le: cū nulla forma corporeitatis d^r gñe sube in ea possit
remanere. Ad 4^m negat qz maneat forma subalis
offis: aut carnis in gñatione cadaueris. Et ad pbatio
nē d^r qz in cadauere nō ē vā caro: cuz nihil sit vā caro
nisi viua. nec veruz os eadē rōne: sed manet bene caro
mortua aut os mortuū. Auctoritas cōiter loquētū nō
facit ad ppositū: qz nō curāt de vera forma carnis aut
offis. Ad qntaz negat qz in gñatione aialis p gñet
forma vegetatiua qz sensitua. Et ad pbationem z ad
p^hz qz embrio p viuit vita plāte d^r: qz itellexit qz i aiali
gñato p picipiunt opa aie vegetatiue qz sensitue: z pri
us sensitue qz itellectiue: p^hs. n. aial vegetat qz sentiat
z p^hs sentit qz itelligat: hec ē vna z eadē forma suba
lis diuersis tpibus in opa diuersa exiens. Rō post op
positū est p dictis in scdo articu. z hec de ista qōne.

L.c.69
Ad 2^m
p.g.84

Ad 3^m

Ad 4^m

Ad 5^m

Maxime aut gñabitur z trāsmutabit ex insen
sibili in sensibile z c. Tex. cō. xxiiij. No. vij.

Consequenter

querit septimo
v^lz aliq qlitas
v^l quāntitas maneat in gñato q fuit in corrup
to. Et arguit p qz nō. qz sequeret qz acci
dēs migraret de subo in subm: p^hs est incōueniēs. naz
accidētis esse est ineē: z p p^hs nō pōt dimittere vnuz
subm z itrare aliud. p^hia t3: qz qlitas est p^hs in subo
corrupto: z postorius in gñato vt subiecto. Secun
do sequeret qz subm gñationis eēt ens in actu. p^hs est
ptra p^hm. 7. meta. z p^hm huius. p^hia p^haf: qz mate
ria eēt p qualitātē remanētē actuata cum per aduersa
riū aliq qualitas remaneret. Tertio sic. sequeretur

p^m
7. me. p.
2^m

L.c.8.
L.c.24
3^m

qz si ita eēt qz diffinitio gñationis esse mala: p^hs est in
cōueniēs: z p Ari. p^hia p^haf. qz Ari. diffinit gñationē: t.c.23.
qz est trāsmutatio totius in totū nullo sensibili remanē
te: eodē mō si maneret eadem qualitas. vt caliditas v^l
albedo tunc maneret idem sensibile: qd est pposituz.
Quarto sic. si aliqua qualitas remaneret: maxie re
maneret caliditas in gñatione aeris ex igne: sed illa ca
liditas nō manet. g nulla caliditas manet. maior p3 de
se: z minor declaraf: qz in gñatione aeris ex igne aliq
gradus caliditatis corrūpit: cū aer nō sit ita intense ca
lidus sicut ignis: z cū oēs gradus caliditatis sint cōfi
milis nāe: sequit qz oēs corrūpūt: z ex psequēti nihil
istius caliditatis remanet in gñato. Quinto. seque
ret qz substātia nō esset p^hor accidēte. p^hs est ptra p^hm
7. meta. z psequētia p^haf: qz in gñatione gñatio acci
dentis precedit ipsam formā substātiāle. Sexto se
queret qz aliq corrūptibile posset perpetuari. psequēs
est contra Arist. p^hm celi. z p^haf psequētia. qz si gñā
tur aer ex igne manet caliditas: z si iterū generet ignis
ex aere: etiā manet eadem caliditas: z sic eternaliter p
istam circulationē ignis in aerē. z aeris in ignem pos
set remanere caliditas. qd est ppositū. cū ipsa caliditas
sit vnū corrūptibile. Septimo. si sic maxime seque
ret qz idez calor remaneret in cadauere. qui fuit in aia
li. p^hia tenet de se. qz nō v^l ratio ppter quā non mane
ret ibi. alibi tñ remaneret. z falsitas cōsequētis decla
raf: qz calor in viuente preseruat a putrefactione. in ca
dauere vero disponit ad putrefactionē. qd nō esset si
esset idē calor. Octauo si sic. sequeret qz esset eadez
calefactio continua corrupti z gñati. p^hs est scōueniēs:
z p^hm. 5. p^hycor. z pbatur p^hia. qz caliditas iten
deret in corrupto. z postea silt eadē numero intende
retur in gñato. Nono arguit sic sicut se habet acci
dens ad substātiā. ita se habet cōpositum accidenta
le ad cōpositū substātiāle. sed accidens nō pōt mane
re sine subiecto. ergo cōpositū accidentale nō pōt ma
nere sine cōposito substātiāli. g si cōpositū substātiāle
corrūpit oia cōposita accidētalia corrūpēt. psequētie
sunt note. a^hs pro p^hma pte p3 ex pueniēti similitudie.
z pro scda parte notuz est de se. Decimo arguit sic.
sequeret qz aliqua latitudo caliditatis subito generare
tur. p^hs est falsum. cōtra nām alterationis. z psequētia
pbatur. qz cū ignis generet ex aere caliditas aeris q
fuit aliquo modo remissa manet in igne. g cū ignis ge
nituz nullā habeat resistētiā subito generabit eā sū
mam. z per p^hs aliqua latitudo gradualis generabit
subito. quod est ppositum argumenti.

4^m
5^m
6^m
t.c.4.
7.47
t.c.121.

7^m
8^m
t.c.41.

9^m
t.c.41.

In oppositum

arguit. p^hm si nō. seque
ret qz in hñtibz symbo
lū nō est facilior trāsituz. qd est cōtra p^hm 2° huius. Et
p^haf p^hia. qz si nō manet qlitas symbola in gñato que
fuit in corrupto tūc in hñtibz symbolū. o3 duas qlita
tes. ita corrūpere. sic in nō hñtib⁹. z ex p^hti nō erit fa
cilior trāsituz in hñtibz. symbolū qz in non hñtibz.
2° ad idē arg^r sic. eadē cicatrix manet in gñato q fuit
in corrupto. g z c. p^hia t3. z a^hs p3 experiētia de hoie
mortuo hñte cicatricē. Tertio. frustra fit per plura
qd eque bene pōt fieri per pauciora: cū non sit ponēda
pluralitas sine necessitate. 8. p^hy. sed oia possunt salua
ri ponēdo qz maneat eadē qualitas z nō ponēdo hu
iusmodi qlitates que reperiunt in genito eē alias qz q
fuerunt in corrupto. g frustra ponit alia. Quarto se
queret qz aliq corrūperet. z tñ a nullo corrūperetur
p^hs est impole. z psequētia p^haf. qz in generatione
aeris ex aqua. cū nō maneat humiditas. p aduersariuz
aque in aere. querit a quo corrūpit. nō ab aere. qz non
p^hriatur

t.c.25.
2^m
3^m
t.c.48
7 p^hio
p^h.4.
7.45
4^m

5^m prariatur ei: nec ab aqua: qz est sibi nalis: nec videt qd aliud ea corrupat. ergo a nullo corrupit. **Quinto** se queretur qd aliqd generaret: qd a nullo gnaretur. pns est impole: z pntia pbat: qz in corruptione bouis caliditas reperit in cadauere per experientiam: que tn per aduersariu no fuit in corrupto. ergo est generata: queritur ergo tuc a quo generatur. no a corrupente boue: qz ho interficiens no h3 generare caloz: imo frigiditas frequeter interficit boue ppter eius nimia intensionem: que no h3 gnare caliditate. vel generat ea forma cadaueris p modu sequele: z h no: qz caliditas potius sibi repugnat qz pueniat: cu ea dispoat ad corruptionem: z sic videt qd a nullo generet. **Sexto** albedo que manet in cadauere fuit ante in hoie. ergo zc. pntia tenet. z ans pz: qz si no fuit gnata: qd est ipole: qz oē qd generatur: generatur ex ptrario tanqz ex termino a quo: vt albus ex no albo vel ex inalbo. pmo physicoz. **Modo** manifestum est qd ipsa no est sic generata ex inalbo: eo qd equalis gradus albedinis apparuit in corrupto qd aparet in generato. **Septimo**. figura cadaueris a nullo generat. ergo zc. pntia tenet. z ans pz. qz si generaret hoc effet a forma substanciali cadaueris: qd no est veru: qz sibi no couenit figura talis: imo per eam videt disponi ad corruptionem. **Octauo**. sequeret qd ali quod accidens generaret sine alteratione successiva. co sequens est incoueniens. z pbatur sic psequetia: qz in tensa albedo inuenitur in cadauere: que per te: no erat in corrupto. ergo tota simul est generata in qualibet pte subiecti: sicut forma substancialis: qd fuit pbandum. **Nono** sequeret qd frigiditas generaret caliditatem: quod est impossibile: z probat psequetia. Na si frigiditas iterficiat homine adhuc in interioribus videt manere caliditas: que tn no videt genita nisi a frigiditate. **Decimo**. sequeret qd ex duobus non habetibus sym bolu non posset generari tertiu. pns est contra pmi 2° huius ca. 4. pbat pntia: qz si ex igne z aqua dz generari aer: oz qd remaneat caliditas ignis superas frigiditate aque: z aque humiditas superas siccitate ignis. si igif manent iste qlitates in aere gnato h3 propositum si no manent: no vr quid aerem generet. z ex cosequenti ex pmi duobus no pot gnari tertiu: qd est ppositu.

In ista qone erunt tres articuli. In primo videda est vna opinio de qone z pmi illa soluende sunt rones in priu facte. In scdo vide bif cui accntia iheret taqz subo: an. s. coposito an mae. In 3° fundada est alia opinio pntia pme z roborada.

6^m **Quantu** ad pmi articulu est sciendu qd pma opinio est satis pbabilis: de qone ponens qd impossibile est eade qualitate manere in generato: que fuit in corrupto: z mouet ronibus factis ad oppositum: precipue prima ratione: z quia rones eius sunt tacte: ideo eas recitare pretermitto.

ad 1^m **Ad rones** aut factas post oppositu respodet opinio. z pmo ad pma negado pntia scz. qd in hntibus symbolu no esset facilior transitus. Et ad pbatione dicif qd oz ibi duo corrupi: sicut in no habentibus symbolu: hoc aut no obstate ibide dr transitus facilior: qz fit per pauciora pntia. est eni minor pntia inter habetia symbolu qz inter no habetia. **Ad scdm dr** qd cicatrix non videt esse aliud qua figura aut eius pars: z ideo generas cadauer simul generat istaz figuraz: que no est nalis: nec etia repugnans cadaueri ppter necessitate mae taliter disposita: ita etia generat cicatricem ista cosimile in cadauere ei que erat in viuo negat tn qd maneat eade cicatrix. **Ad tertia pceditur maior z dr** in breui qd necessitas est coges pone nullaz

qualitate eandem manere generato que fuit in corrupto qz accidens migraret de subo in subiectum: z alie cause necessitatis sunt tacte in arguendo. **Ad quarta** dicif negado pntia: qua infertur qd aliqd corruperet: z tn a nullo corruperet. Et ad pbatione dr qd in generatione aeris ex aqua humiditas aque corrupit a corrupente aqua per modu sequele. Et qn dicitur qd aer sibi no pntia: dr qd bene veru est per se: sed p accidens tantu inquantu suo subiecto qd corrupitur: etia pntia humiditati: qz no pot manere sine subiecto. **Ad qntaz** negatur pntia qua infertur qd aliqd generat: qd tamen a nullo generaretur. Et ad pbatione pceditur qd in corruptione bouis caliditas reperitur in cadauere: z dicitur qd hec generatur a corrupente per modu sequele etia si esset frigidu. z ca est: qz lz frigidus de per se non posset generare caliditate: tn remittendo caliditatem maiore ppter indispositione subiecti ad qua no pot im mediate sequi frigiditas: bene pot de per se tale accns generare caliditate minore magis ppinquaz frigiditate: vt sic subiectu versus frigidu continue disponatur: z tandem frigiditas introducatur. **Ad sextum** negatur antecedes qd albedo que fuit in homine est in cadauere. Et ad pbatione pceditur qd est genita. **Ad impro batione dr** qd pbs voluit qd albu fieret ex inalbo: qua do gnaretur per alteratione pntia: sed qn gnatur per modu sequele ad gnatione sui subiecti no voluit nec intellerit. Eodem mo dicatur de caliditate z frigiditate: z alijs qlitatib. **Ad septimu** negatur qd figura cadaueris a nullo gnatur. Et ad pbatione dr qd gnaf a corrupente aial cu forma substanciali cadaueris. Et conceditur qd illa figura no est nalis cadaueri: sicut dictu est in solone scde ronis: sed gnatur ppter necessitate mae taliter disposita. **Ad octaua** pceditur pntia qd aliqd accidens p se: z qdlibet sui gnatur sine generatione successiva: z h est p modu sequele ad gnatoez sui sub. Sicut corrupitur accns sine alteratione pntia successiva p modu sequele ad corruptione sui sub. Et dr qd no est icoueniens: qz talis gnatio fit p modu sequele: sed incoueniens est si ab alterate imediate fieret hmoi gnatio vel corruptio. **Ad nona** conceditur qd frigiditas gnaf caliditate p modu sequele ad corruptione caliditatis intesioris: vt dictu est in solone qnt ronis: nec e incoueniens. **Ad decima** negetur pntia qua infert qd ex duobus elemetis no pot tertiu gnari. Et ad pbatione dr qd si ex igne z aq dz gnari aer oz qd calitas ignis superet irigiditate aq. z qd aque humiditas superet siccitate ignis. Et vterius admittit qd iste qualitates no manent in aere gnato: sed postqz caliditas z humiditas ex vtraqz pte sunt ita intense qd sub eis no pot remanere forma ignis z aque tuc corrupunt iste forme: z ipse simul educunt forma aeris de ambabus materijs. z ipse desinunt ee p modu sequele ad corruptione suoz suboz: z p gnatoez noue forme aeris gnant alie qlitates sibi siles p modu sequele ad forma aeris. z di recte dicat de istis: z pnt scdm qd diceret de alijs quibuscuqz qlitatibus educetibus forma generada. qz de oibus illis est eade ro. Et hoc est de p articulo.

Quantum ad 2^m articulu fit hec pntia suppositio. oē ens diligit se pmanere. pz p p^a supp. Com. Si 2^a supp. Comē. p phy. ca. vltimo. **Ex** quo sequit scda suppositio qd nihil agit de p se ad corruptione sui. pz. qz qdlibet ens diligit se pmanere. p pma supponez. nec valet si quis diceret qd qlitas in eo qd ordinatur ad forma generada no diligit se pmanere. imo agit ad sui corruptionem. Respodetur qlitas non agit ad sui ipsius corruptione. z ratio est. qz no plus qlitas agit ad sui corrup-

ptione de p se q̄ elementū qd̄ ordinat̄ ad mixtū vel q̄ sanguis de per se ordinat̄ ad nutritionē: tūc constat qd̄ qd̄libet istoz̄ tā in ḡnatiōe mixti q̄ in ḡnatiōe carnis ex sanguine resistit alterati z̄ corrupenti p se. ḡ sequit̄ qd̄ q̄litas nō agit ad sui corruptionē de p se. **Tertio** suppositio qd̄ effectus non p̄riat̄ de p se sue cāe sine q̄ ipse nullo mō pōt remanere. p3. qz si de p se illi p̄riet: z̄ ad eius corruptionē ageret: z̄ de p se ageret ad corruptionē sui cū sine illa cā nō possit pmanere. **Confirmat** sic. oīa appetit̄ p̄mū bonū nāli inclinatione: vt ait albertus p̄ ethi. z̄ nō v̄r cā pp̄ quā appetāt: nisi qz ab eo depēdet ipsoz̄ eē z̄ p̄seruari. ḡ p̄portionabilr̄ q̄litas suuz̄ subm̄ appetit̄ pmanē: z̄ quālibz̄ cāz̄ sine q̄ ipsa nō pōt pmanere. **Quarta** suppo. q̄litas z̄ forma acc̄ntalis eidem subo iheret de cuius subo educit formā subalem. p3. qz nō inhēt vni subo z̄ educit de pō alterius. 2. qz subz̄ cui iheret dispōit: nō enī dispōit rē cui nō iheret: z̄ ex p̄nti de ipō educit formā: cū nō educat nisi de s̄bo disposito.

His premiffis sit hec p̄ma p̄clo r̄nsal̄ ad istū articulu. q̄ q̄litas p̄me: sic sunt caliditas: frigiditas: humiditas: z̄ siccitas: z̄ alie ad eas p̄ntes solū māe adeq̄te iherēt: z̄ nō cōposito ex mā z̄ forma nisi rōne māe p̄bat̄ sic. caliditas itroducta in aquā solī māe aq̄ iheret. ḡ p̄ v̄a. p̄ntia tenet. qz sicut p̄bat̄ de caliditate: ita p̄bat̄ de qualibz̄ alia. aīz̄ p̄bat̄: qz si nō: sed ihereret toti cōposito: sequeret̄ p̄rio: qd̄ caliditas ageret de per se ad corruptionē cāe: sine q̄ ipsa nō pōt pmanere. p̄ntis est p̄tra tertiā suppositionez̄: qz caliditas de per se agit ad corruptionē aque put no tū est: z̄ sine aqua: cū esset eius cā subiectiua nullo mō p̄ssset remanere. **Secdo** sequit̄ qd̄ aliqd̄ per se ageret ad corruptionē sui. p̄ntis est p̄ suppositionē sc̄daz̄. z̄ p̄ntia p̄bat̄: qz caliditas de per se agit ad corruptionez̄ cause sue sine qua nō pōt pmanere: ergo de p se agit ad cōruptionē sui. p̄ntia tenet: qz alias caliditas non agit de p se ad corruptionē terre cū nō imediate agat ad corruptionē terre: sed solū agit ad corruptionē frigiditatis: z̄ ad ḡnatiōē caliditatis sūme: cuz̄ qua sūma caliditate forma terre nō pōt pmanere. **Tertio**. illi iheret caliditas. de cuius pō educit formā subst̄ntialē: sed certuz̄ est: qd̄ formā subst̄ntialēz̄ educit de mā aque. ergo etiā iheret māe aque. p̄ntia tenet. z̄ maior: p3. per quartaz̄ suppositionē. minor: p3 de se: qz eductio forme subalis nō fit de toto cōposito. **Quarto**. si caliditas iheret toti aque: tūc ipsa aqua remoto calefaciēte: nō deberet istā caliditatē corrupere: p̄ntia est p̄tra cōiter loquētes in p̄bia. z̄ p̄batur p̄ntia. qz nō est possibile qd̄ adequatē sit idē agēs z̄ passuz̄. modo tota eēt passa: z̄ etiā tota eēt agēs adequate: qz si nō: hoc esset: qz istā caliditatē corruperet aq̄ mediante frigiditate naturali que est in ea. z̄ h̄ nihil est: qz nulla talis est ponēda: vt dicit̄ sc̄do huius. **Secda** cōclusio. alique qualitates denomiant totū cōpositū: z̄ nō mā. p3. qz mā nō dicit̄ calida: aut frigida: sed aq̄ v̄l ignis: z̄ cā huius ē: qz vulgares māz̄ ignorāt: z̄ ideo sibi d̄nominatiōē nō attribuūt. **Ex** qua p̄clone p3 quid sit dicēdū ad auctoritatē cōmentatoris. 2. de anima. dicētis qd̄ forma subst̄ntialis est in s̄b iecto in potētia. acc̄ntalis aut̄ est in subo in actu. Vult enī dicere qd̄ forma acc̄ntalis denotiatiue est in subo cōposito. vt dictū est in p̄clutione: lz̄ nō iheret: forma at̄ subalis non sic denominat̄ cōpositum: cū sit ei intrinseca: z̄ eius altera pars essentialis quare nō denominatiue ponit̄ p̄dicari de cōposito. Et hoc de sc̄do articu.

Quantū ad tertiū articulū sit hec cōclusio respōsalis. qd̄ eadez̄ qualitas manet in generato que fuit in corrupto. Ista p̄batur auctoritati-

bus p̄bi. cap̄lo 4. huius p̄imi. vbi dicit̄ sic. In istis trāsmutatiōibus si aliqua manet passio in ḡnato: z̄ in corrupto. vbi nō reputat̄ incōueniēs eadē passionē manere: quare de mēte p̄bi videt̄ fuisse qd̄ eadē qualitas pōt manere. **Secda** ē sc̄do huius. cap̄lo 4. vbi p̄hs vult expresse. qd̄ in h̄ntibus symbolū faciliōr̄ est trāsitus: qz facilius est corrupere vntū quā duo: ergo videt̄ intēdere qd̄ in trāsmutatione elementoz̄ habentiū symboluz̄ adinuicē nō corrupit̄ qualitas symbola: qd̄ est p̄positū. **Secdo** p̄batur duabus rōnibus: p̄ma quia si huiusmodi qualitas symbola corruperet̄: vel corrupere tur a p̄rio suo z̄ hoc nō: cū nō habeat p̄riū in elemēto: cuius est symbola: vel corruperet̄ p̄ moduz̄ sequele ad corruptionē sui subiecti: z̄ hoc non: qz dictū est in sc̄do articulo qd̄ eius subiectū est materia p̄ma: que est ingerabilis z̄ incorruptibilis. p̄mo p̄hyco. cap̄lo vltimo. **Secda** ratio. qz si qualitates disponētes mām rei corrupende ad generationē noue forme corruperet̄ cū forma rei corrupēde: querit̄ quid educit formā generādam. Si nihil: hoc est incōueniēs. nec pōt dici qd̄ agēs extrinsecū: qz hoc nō pōt huiusmodi forme educationez̄ facere: nisi p̄ q̄litas itroductas māe: nec pōt dici p̄ q̄litas: qz q̄litas p̄ aduersariū corrupunt̄ cum forma corrupenda: q̄ corruptio via ḡnatiōis p̄cedit ḡnatiōē forme subalis: ḡ cū ipse in ipsa educatione forme subalis nō sint p̄o tūc nō educēt: nec ante eduxerunt: cum nunq̄ aliquid huius forme subst̄ntialis fuerit: vt supponitur. Et per idē mediū p̄batur: qd̄ illud non fac̄ agēs extrinsecū cū q̄litatibus in mā itroductis. **Secda** p̄. in ḡnato manet eadē quātitas que fuit in corrupto. p̄batur: qz vel quātitas ponit̄ ipsa res quāta: z̄ sic cū maneat eadē mā h̄r̄ p̄posituz̄: vel ponit̄ res distincta: z̄ sic sic: tunc est accidens materie: z̄ per p̄sequens manet in ipsa materia in generato sicut in corrupto.

Nota circa p̄clutionē p̄mā. qd̄ aliq̄ q̄litas manēt eque intense in generato: sicut fuerūt in corrupto: vt albedo: z̄ alie q̄litas sc̄de. Alie at̄ sunt in cōtinuo ḡnari: z̄ iste frequenter manēt sub alio gradu generato q̄ fuerunt in corrupto. Et hec de 3. articulo.

Ad rōnes alteri^o opinionis aī opp^m factas r̄nsal̄ def. **Ad** p̄mā p̄cedit̄. qd̄ aliq̄ acc̄ns trāsit de subo denotiatiōis ad aliud subm̄ denotiatiōis: nec h̄ est incōueniēs: s̄ de subo iheretionis nō trāsit: cū hoc subm̄ sit mā p̄ma solū: vt dictū est. in sc̄do articulo. Et in ista eadē qualitas que fuit in corrupto manet in ḡnato. **Ad** sc̄dam cōcedit̄ qd̄ subm̄ iheretionis est ens in actu qualitatiuo z̄ accidēntali per dispōes in ipso ex̄ntes: disponētes ipsum ad receptionē noue forme: nec h̄ est p̄tra Ari. sed Ari. voluit qd̄ nō eēt ens in actu per actum subst̄ntialē. z̄ hoc nō est p̄tra dicta. **Ad** tertiā negat̄ p̄ntia. s̄. qd̄ diffinitio ḡnatiōis esset mala. Et ad p̄bationes dicit̄ qd̄ Ari. nūq̄ voluit negare quin aliquod sensibile possit remanere in generato: qd̄ p̄ius fuit in corrupto: sed voluit dicere qd̄ nullū sensibile manet vt subiectū. i. nō manet aliq̄ cōpositū subst̄ntiale idē in generato z̄ corrupto. si. n. q̄litas manet: ipsa nō manet vt subiectū: nec ē aggregatum ex qualitate z̄ materia illa est subiectū: sed sola materia. z̄ ideo q̄litatē sensibile remanere nō est p̄tra p̄m. **Ad** q̄rtā cōcedit̄. qd̄ manet caliditas in ḡnatiōe aeris ex igne. Et ad improbationez̄ admittit̄ qd̄ in generatione aeris ex igne corrupitur aliquis gradus caliditatis. qd̄ tū forte nō est verū. Et q̄n d̄r̄ qd̄ ille est eiusdē rōnis cum oibus: p̄cedit̄. z̄ negat̄ p̄ntia. ergo oēs corrupunt̄. Et si querat̄ qz p̄ corrupit̄. r̄ndet̄ qd̄ ille vltio itroductus: qz mā inquatū aliq̄ foīa plus caret: tāto plus eas appetit. z̄ p̄nt

3° suppo

4° suppo

p^o 2

p^m

2^m

3^m

4^m

2° 2

Co. 4.

2° r̄nsal.

t.c. 24

t.c. 25

t.c. 82

2° 2

Non.

ad p^m

ad 2^m

7. me.

8. z̄ p̄

ge. 24

ad 3^m

ad 4^m

ad 5^m
cō. 4.

ad 6^m

7^m

ad 8^m

t.c. 4i.

9^m

ad 10^m

z pñr in ea forma magis firmat. z fortius eē hz in ea:
 z iō qz vltio gdu itroducto minime for^o caruit. iō debi-
 litus eē habuit in ea: z ex pñti i corruptiōe p corrupet
 tūc postea vltio itroductus: z sic deiceps. ¶ Ad gntā
 pcedit. qz suba q est cōpositū: z et q est for^o nō est pus
 tpe accñte. s3 Ari. dcm suū p m cōmetato: ē. 7. meta. itel
 lexit de mā. z ista est pōz tpe accñtib^o mālibus. cuz ipsa
 mā sit eterna: loqndo nātr. z ipa accñtia n. ¶ Ad 6^m
 negat pñā. s. qz aliqō cōruptibile possz ppetuari. Et ad
 pbationē dī qz vey est. qz calitas q est in igne sic bene
 pōt pmanere qz diu mā stat sub foza aeris: aut ignis: s3
 ordo vniversi ē qz illa mā tādē successiue veniat ad sin-
 gulas aliaz spēz formas. z sic tādē veniet mā sub for^o
 aque vel terre: z tunc calitas ista corrupet. z iō negat
 qz ista mā sic sp possit manere in ista circulatione inter
 aerē z ignē. ¶ Ad septimā pcedit qz idē calor manet
 in cadauere q fuit in aiali. Et ad iprobationē dī. qz ca-
 lor q est in cadauere nō disponit ad putrefactionē. cum
 putrefactio fiat a calore alieno z circūstāte. 4. meteu.
 z sic negat assumptū. ¶ Alr dici pōt qz nō est incōue-
 niēs: qz idē calor pus exñs cū foza viui pseruat a putre-
 factiōe: z exñs cū foza cadaueris dispōit ad putrefa-
 ctionē: hoc tñ nō ptingit pp diuersitatē caloz. s3 pp di-
 uersitatē formaz. cū qbus calor existit. ¶ Ad octauaz
 pcedit pñs. z pñā qz eēt eadē calefactio p̄tinua corru-
 pti z gñati p3 rei vitatē: qz est idētitas tpis: put suppo-
 no idētitas dispōis: z idētitas subī: qz mae pme: s3 tñ
 quo ad denoiationes vulgaritū māz p̄mā nō p̄cipiētū:
 p̄m quē modū loqz p̄s s^o p̄phy. nō est eadē calefactio:
 qz d̄ficūt vna p̄ditio: puta idētitas subī: qz nō manet idē
 cōpositū añ z post. qd tñ cōpositū vulgares solū deno-
 mināt caleferi. z iō sic stricte loqndo de motu pp d̄fe-
 ctū subī denoiationis: negādū est vnā eē calefactionē.
 Et ad pbōnē dī qz lz eadē sit calitas q sic intendit. tñ
 nō est idētitas subī denoiationis: q tñ ēt regrit. ¶ Ad
 nonā dī. qz cōpositū accñale vl accipit p aggregato ex
 accñte z cōposito subali. z sic concedit silitudo. qz tale
 cōpo^m accñtale nō pōt eē sine cōposito subali: qd ē eius
 pars. b tñ nō ob^o accñs bñ pōt manere i gñato isto cō-
 posito cōrupto. Alr ēt p̄t dici. s. qz cōpositū accñtale p̄t
 accipi p accñte z mā p̄ma. z sic negat silitudo: lz enī
 accñs nō possit eē sine subo vel suba. tñ tale cōpositum
 accñtale bñ pōt eē sine cōposito illo subali. cū q existit
 simplr: tñ bñ pcederē hāc qz cōpo^m accñtale nō pōt eē
 sine cōposito subali. ¶ Ad decimā negat pñā: qz ifert
 qz latitudo calitatis subito gñaret. Et ad pbōnē quan-
 do dī. qz in gñone ignis ex aere calitas aeris q erat re-
 missior manet in igne. pcedit h. Et qñ dī qz ignis debz
 ipaz subito itēdere vsqz ad gdu sūmū b negat. Et qñ
 dī qz nō hz resistētā: huic dī duplr. Uno mō qz si cali-
 tas aeris erat remissior b erat p admixtionē gduū fri-
 giditatis. z iste resistūt calitati ignis. ¶ Alr dī qz si re-
 missio calitatis aeris nō fuissz friditati admixta: s3 solū
 p distātā a gdu sūmo adhuc ipsa successiue intēderet:
 qz agēs nō possz. esto qz nō h̄ret resistētā. eq cito pdu-
 cere formā intēsiōz: sicut magis remissaz. Rōnes post
 oppo^m si qd pcludūt b erit pro dictis in 3° arti. qre z c.

Eodē textu vbi supra. Qō vij.

Ctauo pñr qrit. Utrū idē effect^o nu-
 mero possit a qz plū agētū
 gñari. v. g. dato effectū q gñabit. a. b. Qō ē.
 Utrū possit ab alio agēte: qz ab ipso. b. non
 p̄currente gñari. Et arguitur p qz sic: qz duo ignes pñt
 simul pducere vnū ignez tertū. igif a pluribus agenti-
 bus. vel a qlibet pluriū agētū pōt idē effectus gñari

p^m

pñā est nota: z añs est de se manifestū. ¶ Scdo sic. ca-
 liditas eadez nūero pōt a quol3 pluriū agētū gñari. g^{2m}
 z c. pñā t3. z añs declatur: qz vī qz si a. manus frigida
 cuiibet diuersoz agentū eq calidoz approximet: qz
 gñaretur eadē caliditas in manu. manus. n. esset eque
 intense calefacta ab vno igne: sic ab alio: qre cuiunqz
 igni approximaret eadē calitas gñaretur. ¶ 3° dato li-
 gno a quolibet pluriū agētū siue ignū pōt ex eo gene-
 rari idē ignis: g^{3m} z c. pñā t3. z añs declatur: qz nō vī rō
 quare ignē quē pro certa hora ignis. a. datus ex illo li-
 gno gñaret qn. b. eundē ignē ex isto ligno possz gñare:
 si lignū fuisset sibi approximatū in eadē hora. ¶ 4° si
 ouuz galline ponat sub vna gallina gñabitur ex eo pul-
 lus. z si idem ouuz ponat sub alia gallina: nō vī rō qre
 non idēz pullus gñaretur: cū semen galli in ouo semp
 sit idem: qd est p̄ncipale agēs: z ouuz est idēz in quo
 est mā. ¶ 5° idē cadauer numero pōt ex hoc boue gñari
 tā a sorte qz a platone. g^{4m} z c. pñā t3. z añs p3: qz qui-
 cunqz eozū interficeret bouē certa hora idem cadauer
 generaret. ex eo qz nō apparet rō qre for. interficiēs nō
 gñaret idem cadauer qd plato: si eadē hora bouē inter-
 ficeret. ¶ 6° eandē sensationē nūero qdlibz agētū plu-
 riū pōt pseruare. g^{5m} z gñare. pñā vī tenē: qz nō vī qz ali-
 quid possit aliud pseruare qn possit ipm gñare. añs de-
 clarat: qz si for. sentiat aliqd: z illud isensibilr amouea-
 tur: z loco eius poneret oino sile ei. Socrates diceret
 se idē sentire: qd pus: qre maneret eadē sensatio q pus:
 z tñ pseruaret a diuersis agētibus successiue: vt p3 p̄m
 casuz. Ex alio: qz lz flāma cādele p̄tinue sit alia z alia:
 tñ p̄tinuo manet idē lumē in medio: qre a diuersis flā-
 mis successiue idē lumē pseruat: qd est p̄posituz. ¶ 7°
 a qlibet diuersoz hoīuz pōt in intellū pduci idē cōce-
 ptus nūero oīuz hoīuz. g^{6m} z c. pñā t3. z añs app3: qz sic
 istū pceptū pōt gñare for. ita p̄t qlibet alter hō: cū oēs
 eū generēt: in q^m sūt siles. z intētio genita nō plus est
 for. qz platonis. ¶ 8° a qlibz diuersoz agētū in spē p̄t
 pduci idē effect^o in spē. g^{7m} eodē mō a qlibet plū agētū
 diuersoz nūero pōt pduci idē effect^o nūero: pñā t3: qz
 nō vī maior rō: qre diuersa in spē pducere pñt idēz in
 spē: qz qz diuersa agētia nūero possint pducē etidē effe-
 ctū in nūero. añs p3: qz idē ignis in spē pduci pōt: a ra-
 dīs solaribus: z ab igne. q tñ sūt diuersaz spēz. ¶ 9°
 eiusdē effect^o pñt eē diuersi fines. g^{8m} ēt a qlibet plū agē-
 tiū pōt gñari idē effectus. pñā t3: qz vī eē sile de cā fina-
 li z agēte spāltr: qz cā finalis vī qdāmō agēs: vñ cōmē-
 tator in de suba orbis dīc. Qz finis significat agēs si-
 gnificatiōe necia. z añs p3: nā eiusdē pinte diuersi pñt
 eē fines: vnus. s. ad decoquēdū alius ad iponēdū aliqd
 seu ad reseruandū. ¶ 10° cāe agētes sunt extrinsece effe-
 ctū: vt notū est. g^{9m} pp agentū diuersitatē nō d3 effectus
 diuersificari. pñā nō. eo qz ab extrinseco effectus nō ca-
 pit vnitatē neqz distinctionē. g^{10m} poterit idē nūero a quo
 libet pluriū agētū gñari. ¶ 11° oēs cāe agentes p̄ter
 p̄mā sunt instrales. g^{11m} pp eaz diuersitatē nō d3 effectus
 diuersificari. pñā t3: qz cultellus factus a fabro non di-
 uersificat pp diuersitatē diuersoz istrōz supposita idē
 titate. s. mae z idētitate fabri: imo cū qctūqz malleo face-
 ret cultellū: idē cultellus erit nūero. añs p3: qz oēs cāe
 p̄ter p̄mā sunt cāe instrales. ¶ Confirmat. 12. nā data
 mā eadē: vt pāno eadē tunica p̄t ex eo gñari a quolibet
 diuersoz agentū. g^{12m} z c. pñā t3. z añs p3: qz qcunqz
 bonus sartoz ex isto pāno pduceret eadem tunicā. cuz
 nihil in tunicam pducendaz influat: z tūc talis tunica
 fuisset eadē: que fuisset pducta ab alio sartore. g^{13m} z c.

In oppositū arguit. Nā ex alia z alia di-
 spōitiōe mae fit alius z alius effectus

effectus numero. mo a quolibet diuersorum agētū fit alia
et alia dispō māe numero. q̄ alius effectus nūero maior
est nota. et minor pars: q̄ diuersa agētia diuersis dispōnī-
bus disponūt māz sic ipsa sūt diuersa. Et tē vltra argui
tur. a q̄z diuersorum agētū pducit ali⁹ et ali⁹ effectus nūe-
ro. q̄ si p̄t a q̄z agētū diuersorum pducit idē effectus nūero.

In ista q̄one primitus incidentalr vidēdum est
de causis intrinsecis. 2⁹ videndum est de
causis agētibus: in quo ēt erit modus cōis rīdendi ad
q̄ones ppositā recitandus et reprobandus. 3⁹ ponet ali⁹
modus respondendi ad questionem.

p^m

L.c. 28.
z. 29.

L.c. 65
z. 67.

p^m p̄clo

p^m cor.

2^m cor. 1^m

2^m cor. 1^m

2^a 2.

p^m
2^m

3^m

L.c. 70

p^m non.

2^a 2.

Quantū ad p̄mū arti. est p̄ notandū. q̄ cāe sūt
duplices. s. intrinsece et extrinsece. 2⁹
phy. c. 8. C² est notādū. q̄ cāe intrinsece sunt due. s.
fit h̄ (mā et for. p̄ phy. c. 6.

His premisis p̄ 2^a. q̄ ad variationē māe
et forme effectus subalis cōpositi variat ip̄m cōpositū.

seu effectus. pars: q̄ cōpositū nō est aliud q̄ mā et for. si
igit alterū illoz variet: variata est altera pars eētial. q̄
erit aliud cōpositū: q̄ gñabit et nō idē. C¹ p̄mū cor-
relariū. q̄ iste asinus nō potuit gñari ab alia asina: q̄
ab ista: a q̄ genit⁹ est. p̄bat: q̄ si alia fuisset asina: aliud
fuisset semē. ex q̄ et alia mā. q̄ p̄ p̄s alius effect⁹. C²
correlariū. asinus ab ista asina nō potuisset in alia ho-
ra fuisse gñatus. p̄bat: q̄ p̄ p̄tinuā successionē humo-
rum in aialib⁹. si alia hora fuisset ista mā seminis in ali-
quibus p̄tibus fuisset resoluta. et in aliquibus p̄tib⁹ fuisset
restaurata. et ex p̄nti nō fuisset eadez. q̄ nec asinus idē.

C³ correlariū si asinus pro instāti tūc nō fuisset cōce-
ptus quo p̄cipiebat: aut genitus p̄ quo gñabat ipsum
impole fuisset vnq̄z fuisse. patz ex p̄cedēti. q̄ nō potuit
alia hora gñari. et sic hec correlaria dca sunt de asino:
ita intelligant de hoīe et de equo: et de alijs hmōi aiali-
bus. C² est hec. q̄ eadez forma gñanda non pōt ex
qualibet diuersaz māez totaliū gñari. p̄bat p̄: q̄ for-
matio non est aliud q̄ māe formatio. mo non est pole q̄ for-
matio vnus māe sit formatio alterius. C² eadē figu-
ra non pōt gñari ex q̄libet diuersaz ceraz totaliū. igit
neqz eadē forma pōt gñari ex q̄libz māez totaliū. p̄na
vī tenere p̄ sile: q̄ sicut se hz cera ad figurā: ita materia
ad formā. et aīz pars: q̄ eadē forma numero q̄ gñat ex
vna cera nūqz ex alia gñaret. alr eadē figura numero
bis posset gñari. C³ si eadē forma posset gñari ex q̄li-
bet pluriū diuersaz māez: segtur q̄ ipsa possz bis gñari.
p̄ns est impole et p̄ phm 2ª huius. c. vlti. et p̄ntia pro-
bat: q̄ ponat q̄ ipsa gñetur ex vna mā. puta. a. p̄ hoc
nulla sit ipotētia in alia mā. ex q̄ potuit gñari. q̄ postq̄z
a. potuit ex alia mā gñari. q̄ bis poterit gñari: q̄ ē pro-
positū. C² Correlarie segt: q̄ si aia brunelli nō fuisset ge-
nita ex sua mā in q̄ est genita ipsa nūqz fuisset genita
ex alia. patz ex 2^a p̄clōne. Et h̄ de p̄ articulo.

Quantū ad 2^m arti. est p̄ notandū. q̄ cōis modus
rīdēdi doctoz viroz et magistroruz ad
istā q̄onē est iste. q̄ duplices sūt cāe agētes. Quedā in-
fluētēs aliqd in effectū: vt ignis gñans: ignē influit in
effectū dispōnes: q̄ mediātib⁹ ip̄m gñat. Alie sunt nō
influētēs. vt ponēs ligna ad ignē nihil influit in ignēz:
tū p̄ istā pōnē ignis gñatur. silt gñat cadauer p̄ inter-
ponunt (sectionē bonis.

Hoc premisso due p̄nes: quaz p̄ma ē: q̄
a plibus agētibus nō influētibus in effectū pōt idēz effe-
ctus numero gñari. p̄bat. q̄ effectus p̄duct⁹ a tali agē-
te nihil capit intrinsecū ei. q̄re cū nihil capit ab eis in-
trinsecū nō capit ab eis et dispōnē. q̄ nullū est inconue-
nientis: q̄ effectus a q̄libet taliū p̄ducit. C² 2ª eorum
est h̄. q̄ a plibus agētibus in effectū influētib⁹ nō p̄t idē

effectus nūero gñari. p̄bat: nā a talibus agētibus effe-
ctus capit aliqd ab intrinsecō: et p̄tē sue sube et dispōnē.

C² est notādū. q̄ iste modus p̄z q̄ mihi appz est isuffi-
ciēs. nā vī q̄ p̄ 2ª intermittat 2^{am}. p̄ q̄ deducēdo suppoit
p̄. q̄ ad eadē dispōnē q̄litiuā subī nūero. segt eadem
foza nūero. suppo est de se māifesta. C² suppoit. q̄ p̄
influere in effectū nō itelligūt gñare effectū: aut partes
eius: q̄ sic oē agēs inquantū agēs influeret i effectus: q̄
oē agēs effectū gñat ip̄z: aut p̄tē eius: s̄ itelligūt per li
influere introducē aliquā dispōnē p̄uā i subo. q̄ median
te p̄ducit effectū. C³ supponit. q̄ aliq̄ est q̄litas. que
mediate educit de pō māe: et nō p̄ aliq̄ dispōnē p̄uā.
p̄z. als nulla eēt q̄litas simplr p̄: q̄ ois seq̄ret aliquas
q̄litates i mā. Itēz data calitate gñanda i mā ipsa gñā-
tur p̄ als q̄litates p̄mas i mā. et iste itēz p̄ alias. et sic i
ifinitū p̄cederet in hmōi q̄litiuā p̄mis p̄cedētibus in
mā dispositiue ad gñonē calitatis: q̄ est ipole. C² his
stātib⁹ arguit p̄ p̄mā q̄nē ip̄robādo scōaz. eadē calitas
vel eius spēs p̄t p̄ducī a q̄z diuersoz agētū in mā. igit
eadē forma subal. p̄na t̄z vtute p̄ supponis. et aīz pro-
batur: q̄ re^u calitatis aut sue spēs agēs p̄ducēs non in-
fluit: q̄ si educit eā p̄ dispōnē p̄uā māe. p̄ 3^{am} supponē.
q̄ tū est influē p̄ 2^{am} supponē. igit p̄ p̄mā q̄nē eoz ipsa
eadē caliditas nūero pōt a q̄libz plū agētū gñari. igit
et c. Itē totus p̄cessus vī clarus. et p̄ns p̄ illatū ē p̄tra
q̄nē eoz 2^{am} recitatā. q̄ vī q̄ p̄ destruat 2^{am}. Nec p̄bō
quā adducit i p̄ponib⁹ suis: siue suaz q̄nū vī valē. Di-
cūt. n. cū agēs nō influit: effect⁹ p̄ductus nō capit ab agē-
te aliqd sibi intrinsecū. nā h̄ ē māifeste flz. cū omnis ef-
fectus ab agente suo: siue influat: siue nō capiat totam
suā eētā: q̄re p̄bō nō vī valere. Et h̄ de 2^a articulo.

Quantū ad tertiū arti. sit p̄ notandū. q̄ agētium
productiū aliq̄ effectū aliqd agit de
p̄ se ad p̄ductionē sui effectus: aliqd aut de p̄ accīs so-
lū agit ad talis effect⁹ p̄ductionē. Dī aut de p̄ se agere:
q̄ a sua nā inatū est iclinatiōe nāli talē effectū p̄ducē:
vt calor calorē. ignis ignē. asinus asinū. et sic de alijs: s̄
p̄ oppositū de p̄ accīs aliq̄ effectū p̄ducit: que non
p̄duxisset sua p̄pā iclinatiōe nāli. C² est notādū. q̄
agētū accītālī q̄dā sunt mere instrālia: vt malleus: in-
cus. et alia instrā in p̄ductiōe cultelli. alia sūt occasiona-
lia. sic agēs p̄siliās: vel applicās: vt hō iterficiēs bouē
in gñone cadaueris. C³ est nōndū. q̄ in ordie ad p̄i
mā cāz oēs alie p̄nt dici instrāles: q̄ sūt instrā p̄ cāe: s̄
multe ipsaz influūt in effcū. et lz in ordie ad p̄mā cām
dicant instrāles. tū simplr loquēdo p̄nt dici p̄ncipales
p̄ cōpōez ad alia instrā sibi defuiētia sub eis p̄tēta: vt ce-
luz dī p̄ncipalis cā re^u iferioz. lz in ordine ad p̄mā cāz

His premisis sit h̄ p̄ 2^a (possz dici instrā.
a q̄libet plū agētū de per
accīs aliq̄ effectū idē effectus nūero pōt p̄ducī. ista
2ª pars. Nā agēs de p̄ accīs nō p̄ducit effcū sua vtute de
p̄ se: s̄ solū est cā q̄ aliq̄e q̄litates q̄ sunt in mā ip̄z effe-
ctū p̄ducit: imo ēt q̄d cūqz altez: q̄ eodē modo moue-
ret cās actu in mā exntes eūdē effectum gñaret. q̄ et c.
p̄na t̄z. et aīz pars. si for. ponat ligna ad ignē: et per istaz
pōnes gñet ignē ip̄se solum est cā q̄ ille ignis cui ligna
apponit ignē generet. Itē q̄cūqz alius q̄ eodē mō ligna
apponeret illi igni eundē ignē gñaret. silt mō iterficiēs
bouē gñat cadauer. non de p̄ se: s̄ vtute q̄litiuā in ma-
teria remanētū recedenti forma bonis. Et idē q̄cūqz al-
ter p̄ eodē tpe bouē iterficiēt. idē cadauer gñaret. pars: q̄
dispō mālis i mā bouis: vtute cui⁹ gñat ē eadē nūero a
q̄cūqz bos iterficiēt: q̄ oīz q̄ foza cadaueris eius vtute
genita ēt sit eadē. C² 2ª sit h̄. a quolibet pluriū agētū
de p̄ se

et ab ista dicitur oīa p̄
relatiua

q̄d est h̄
no. q̄nt
p̄ ab ymo p̄ dicitur
no in unq̄ p̄ 2^a q̄nt

2^m no
rādus
p^m sup.

2ª sup.

3ª sup.

p^m no
tandū

2^m no
tandū

3^m no
tandū

p^m 2.

2^a 2

de per se ipm effectū pducētū nō pōt idē effect⁹ nu-
 mero gñari. pbat: qz si sic: sequeret qz idē effectus pos-
 set bis pducī. pñs est impole: z pñā pbatur: qz dato qz
 a. effectus posset pducī z mā. b. z a. c. vel. d. inducitur.
 ponat qz qz pducā. a. c. ex mā. b. pp b manifestū est qz
 nulla ipotētia gñatur in ipso. d. g. gñato ipso effectū. a.
 z apporimata mā. b. d. agenti. ipm poterit eandē effe-
 ctū producere: qd fuit pñs pbandū. ¶ S3 dices nū-
 quid ista rō iprobat pñōne pñā. Rñdeo qz nō. qz licet
 hmōi cadaver posset gñari. a. c. z. a. d. post qz aut ponit
 pductū. a. c. b est per vītutē qlitativā. qz erat in mā corru-
 pta forma bouis: z qz ista non pōt redire eadē numero
 corrupto effectū. d. postea istū effectū nō poterit pducē
 seu gñare. Probaf deinde ista pñā. qz auctate pñi z cōmen-
 tatoris. S. meta. vbi dicit. qz diversitas effectū est ppñ
 diversitatē mae z motoris. i. agentis. mō nisi diuisis di-
 versitas motoris sola faceret dñas z diversitatem effe-
 ctū. frustra diceret diversitatē motoris. sicut frustra ad-
 deref diversitas cause istrālis: seu applicāis: seu diver-
 sitas finis. Ex quo sequitur qz impole fuit hunc asinum
 fuisse gñatū: nisi a suo pñe. ¶ 2º qz istā caliditatē quā. a.
 ignis pduxit in manu mea: non potuit aliqd aliud gñā
 re: nec aliqs alius ignis. Et hec de tertio articulo.

C D
 B
 B
 1. z. co.
 12.
 1º co.
 2º co.
 Ad p.
 ad 2º
 ad 3º
 ad 4º
 ad 5º
 ad 6º
 ad 7º

Ad rōnes

qōnis rñdef. ¶ Ad pñā pcedit:
 qz idē ignis sū pōt produci a quo
 libet plū ignitū: vno z eodē tpe ad sui gñōne pcurren-
 tiū: sed de h nihil ad pñs. Nā de hoc nō qrit qd. s3 que-
 rit virū idē effectus possit ab vno agentitū: alio nō pcur-
 rente gñari: z etiā ab alio nō pcurrente p. put pz i pñ.
 qōnis. ¶ Ad 2º negaf añs. s. qz calitas eadē z c. possit
 a quolibet pluriū agentitū de p se pcurrentiū gñari. Et
 ad pbationē dī. qz manu frigida applicata cuilibet di-
 versoz ignitū eque calidoz quilibet eaz calefaceret pñ-
 mili: s3 non calitate eadē numero: vt in 3º articulo dcm
 est. ¶ Ad tertiā negaf añs. s. qz ex ligno dato qdlibet
 diversoz agentitū z c. pōt ex eo gñare eundē ignez nu-
 mero. Et ad suā pbationē dī. qz ignē vnum gñat vnus
 ignis. z si alteri idē lignū pro eadē hora fuisset applica-
 tū generasset pñlem. sicut calitatem silem introducēt:
 sed non eundē ignem: sicut nec eandē calitatē introdu-
 ceret. ¶ Ad qrtam pōt dici duplr. Uno mō z magis
 ppñe: vt credo qz diversaz gallinaz qlibet ex eodem
 ouo: aliū pulluz pduceret: z cā est: qz calor introductus
 a gallina vī de per se agere ad pductionē forme subal-
 pulli: qz igif iste calor a diversis gallinis est aliūº z aliº.
 ergo etiā forma pulli pducti erit alia z alia. ¶ Ad im-
 probationē dī qz lz semen galli sit idē. z mā sit eadem:
 tñ qlitativa dispō que imediate educit formā subalem
 cū celo: est alia z alia sub diversis gallinis. z iō lz for-
 seminis sit eadē: alia forma numero alibi z alibi pdu-
 citur. Alr potest dici. qz calor galline solū accñtalr agit
 ad pulli pductionē z semen solū actuatū p illū calozes
 quicūqz esset actuās illū calozē inducit in ouo: quo for-
 ma subalis pulli pducif: z sic pcedit qd rō cōcludit. z
 argumētū sit pro pñā pñe tertij articuli. ¶ Ad 5º de
 cadavere dī. qz arguit pro pñe iam dicta. ¶ Ad 6º ne-
 gatur añs z pñā. nā esto qz sensatio gñaret in sensu z
 remoueat clā gñans: z apporimet sile: hoc gñabit no-
 uaz sensationē: lz hoc lateat sentientē. z iō rō qd ad illud
 añs est falsus: silt nihil valet pñā. diversis calozes pñt
 istū calozē genitū pseruare. qz pñt eundē gñare. cū añs
 sit simplr vez: z pñs impole. ¶ Ad 7º negaf añs. s.
 qz a quolibet diversoz hoīuz pōt idē pceptus in intelle-
 ctu gñari. ¶ Et ad pbationē dī. qz bñ qlibet hō potest
 gñare silem pceptū: cum cōceptu quē alter gñaret: nō
 tñ pōt eundē. Concedit tñ qz pceptus genitus nō plus

erit vnus hoīs qz alterius. tñ per alia fantasmata gñat
 eum for. z p alia Plato. lz fantasmata sint filia: z ideo
 pceptus geniti debent esse pñles: s3 nō sunt idē. ¶ Ad
 octavā negaf pñā. qz inferē a quolibet diversoz agen-
 tiū spē pōt produci idē effectus numero. Et ad pbatio-
 nez dī. qz maio: rō est: qz ad pducendū eundē effectus
 in spē sufficit qz cāe sint pñlis vītutis. mō cāe diversarū
 spēruz bñ sunt pñlis vītutis: z ideo idē in spē pñt pdu-
 cere: s3 ad producendū eundē effectū numero requir qz
 cāe sint eiusdē vītutis numero. mō nulle cāe totales nā-
 liter diverse sunt eiusdē vītutis numero: z iō eundē effe-
 ctū nequeunt pducere. ¶ Ad nonaz dī. qz diversi pñt
 esse fines eiusdē effectus: z negaf pñā. qz a quolibz plu-
 riū agentitū pōt idē effectus gñari. z c. Et ad pbationē
 dī. qz non est sile de fine. saltē de fine pducto seu intēto
 z agente. finis. n. simplr frequēter nihil agit de p se ad
 pductionem effectus: agens autē semp coagit. ¶ Et si
 dicaf. qz finis grā cuius coagit: tunc rñdebitur directe:
 sicut pñs: qñ hmōi finitū actio est de p se in effectū: tūc
 non pōt a quolibet pluriū finitū idem effectus numero
 produci. Etiaz dī qz quādo finis agentitū nāliter gratia
 cuius agit sunt semper alij z alij effectus. neqz pñt esse
 plures fines: gratia cuius agentitū nāliter eque imedia-
 te: sed bene subordinati: vt ignis gñans ignem imedia-
 te intendit se pmanere: z mediate intendit perfectioez
 vniversi. in de substātia orbis. ¶ Ad auctoritatē autez
 cōmentatoris dicitur. qz loquitur de fine gratia cuius:
 probatio antecedentis procedit de finibus operātibz
 voluntarie: z non nāliter: z tales fines nihil influunt in
 effectum. z ideo ratio non procedit. ¶ Ad decimā cō-
 ceditur: qz cause agentes sunt extrinsece. z negatur con-
 sequentia. qz propter hoc ex diversitate diversoz agen-
 tium non debet effectus diversificari. Ad probationez
 dicitur. qz effectus bene capit distinctionē ab agēte illo
 suo extrinseco. sicut z totalē suaz exñtiā capit ab eodē.
 ¶ Ad vndecimaz conceditur. qz omnes cause agentes
 pter primaz sunt instrumētales in ordine ad primaz.
 z negatur psequentia. qz propter hoc ex ipsaruz varia-
 tione non debet effectus diversificari. dū tamen de per
 se illum effectū producant: vt dictuz est primo: ergo cō-
 sequentia nō valet: qz arguit de causis istrālibz effe-
 ctū: non de per se pducētibus: z ideo de illis nihil est
 ad pñs. ¶ Ad vltimā dī: qz ipsa arguit de agētibus ac-
 cidentalibus. z ideo qd ipsa pcludit est pro prima con-
 clusione tertij articuli. Ratio vō per oppositum arguit
 pro 2º pñōne tertij articuli. Et h de hac qōne.

Ad 8º
 ad 9º
 Ad 10º
 Ad 11º
 Ad 12º
 pº
 T. co.
 12.
 2º
 3º
 4º

Veritur nono. Utrū i qlibet plūm
 instantiū idēz gñabile da-
 tuz possit gñari: verbi grā. posito qz. a. sit ge-
 nitū in. a. instanti: qd est. vtz ipsuz potest seu
 potuisset fuisse genitum in alio instanti.

Et arguitur p qz sic: qz. a. est ptingēter pro-
 babile. qz pōt eque bene cras:
 sicut post cras gñari. supposito qz nundū mā sit dispo-
 sita ad eius gñationem. pñtia videt tenere: qz de pñ-
 gentibus non est maio: determinatio: vt eneniant cras
 qz post cras: añs est notū: qz multa gñabilia sunt pñ-
 genter gñabilia: vt dī p celi. c. vlti. ¶ 2º arguit sic. for-
 cadaveris posset gñari hodie ex boue: z cū post cras.
 igif z c. pñtia lz. z añs apparet: qz quicūqz interficitur
 bos forma cadaveris gñatur. mō hic bos pōt hodie.
 vel pōt cras interfici. ¶ 3º nisi sic eēt: sequeret qz nulla
 gñatio posset differri. pñs est falsum: z pñtia tenet. ex
 quo eadez res non potest in alia hora generari. ¶ 4º
 idē puer numero fm medicos pōt in septimo vel octa-
 uo vñ nono mēse gñari. ergo z c. pñā est nota. z añs est
 medicoz

neq; pot esse idē numero. a. producibile in diuersis instantibus. t3 pna: qz ad variationē cāz agentū variat effectus: z aīis p3: qz celū cū suis aspectibus est pncipalis cā gñonis: vt dicunt supponēs pma z 2°. z h in diuersis instantibus non pot eadē influentia numero ifluere: vt p3 p 5^m suppositionē: l3 forte possz influere p silt. z iō etiā p siltz effectū pot pducere: s3 nō eūdē. ¶ 4° si. a. effectus ex. b. mā pot pducī: nūc z cras: ponat q nunc pducā: tūc esse ipsius. a. p hoc q. a. nūc est pductū non sunt ipotentēs. si. a. pductū corripit: z materia suis causis appropiare: sequit q itez pducerēt. a. aut potuerunt pducere: z sic corruptū pot redire idēz numero: z idē pot regnari: q sunt simplr ipolia. Et seq tur q est impole. a. pro quolibet pluz instantium posse produci. g pclo vera. Correlarie seqtur q si equus pro instanti: p quo gñabat nō fuisset gñatus: idē equo pro alio instanti nūq; potuisset fuisse pducto: z ex pnti nūq; post potuisset pducī. ¶ 2° seqt gñationē rei nō posse differri: qz in quolibet pluz instantiū non pot idē gñabile gñari: sed bñ pot ipediri totalr eius gñō. ¶ 2° est h: q non ex possibile idē numero regenerari. p3: qz qd semel est corruptū amplius redire non pot. z iō semel genitū nō gñatur idē numero. ¶ S3 diceret aliq; contra. Nā cōmentator dicit. 8° meta. q si mā est eadem z agens idē z potētia: qd fit erit idēz: sed possibile est q ignis iam genitū maneat generans: z si agens erit idē. z mā etiam manet z po^o: qz nō est aliud: qz mā: g effectus productus. s. ignis genitus ante erit idem: g idem bis pot pducī. ¶ 2° qz non vī ipole q deus idēz corru

4^m
2. ge. 70.
p^m co2 re^m
2^m co2 re^m
2^a 2.
2. g. 70 Dub^m Lō. 12.
2^m
Ad p^m mu3
Ad 2^m
Ad rō nes ad p^m
ad 2^m
ad 3^m
ad 4^m
ad 5^m
ad 6^m

Ad primū

istozum (ptū faciat reuertī. pot dīci vno mō. q cōmentator p agens idē intelligit: agens eodē mō se hñs totalr modo hoc non est pole diuersis tēporibus. l3 bñ silti modo se hēat. z hoc loquendo de agente totali generationis. ¶ Alr dī z melius q pō non manet eadē in ordine ad effectū semel genitū. vñ mā eius nūq; post est ad eaz in potētia. Et ad rōnē cū dī q pō est mā z e3. h veruz est anteq; effectus sit genitus: s3 postq; effectus est genitus mā non manet eadē potētia respectu effectus geniti: l3 maneat eadē mā. ¶ Ad 2^{am} dī. q de potētia dei supnāliter aut miraculose agente nihil curat ad pñs: s3 logmur h pphysice. vepz tñ est q pbabile est dicere deū nō posse facere idē corruptū redire: aut idē numero regenerari loquendo de eis que vere corrupunt: silt asin^o z bos: hō. n. nō pprie corrupit: sed forma eius a materia eius sepat: z hoc de 2° arti. ¶ Ad rōnes pncipales ad pma pcedit. q. a. gñabile est ptingenter gñabile: nō qz non possit ita bñ gñari in vna hora: sicut in alia: sed qz pot vna hora gñari etiā pro eadē hora pot eius generatio per voluntatē liberā ipediri: aut auferri: s3 non differri. ¶ Ad 2^{am} dī. q si bos hodie interficiat: aliud cadauer gñaretur: qz gñaretur sic cras interficeret. z l3 forma cadaveris generet: qñcunq; bos interficeret: tñ si bos interficeret alio z alio tēpore: alia z alia forma cadaveris generaret. ¶ Ad 3^{am} cōceditur. q gñō non pot differri: hoc. n. est pro correlario pñis pme scdī arti. ¶ Ad 4^{am} dī. q medici non loquūt de gñatione pueri: sed de parti eius: siue natiuitate: siue eius apparētia in mundo. non enīz in 7° 8° vel 9° mense gñatur puer: cum diu ante fuit genitus in vtero. ¶ Ad 5^{am} pot dīci pmo mō cōcedendo p^m q sunt infinita instantia: in qb^o nullū nūtoz perfectoz: vt homo vel asinus pot gñari: hoc. n. non est incōueniens fm astronomos. ¶ Alr pot dīci. q infinita sunt gñabilia: quoz nulluz vnq; generabitur: nec hoc est incōueniens. ¶ Ad 6^{am} cōcedit aīis. s. q in quolibet multo: i instantiū potest fortes cor-

rūpi: z pcedit pna. g in quolibet pluriū instantiū potest cadauer sortis gñari: sed non idē: imo aliud z aliud. Et si dicat idem corruptibile in quolibet pluriū instantiū pot corrupti. g idēz gñabile in qlibet pluz instantiū pot gñari: negat pna: qz corruptū nō fit aliud z aliud pp diuersaz actionē corripētē. gēitū vō pp diuersitatē eiusdē actionis fit aliud z aliud: iō non est silt. ¶ Ad 7^m cōcedit casus. z dī q post. b. instans: hec est impossibilis a. est gñabile: l3 aī fuerit vera: z h respectu tps futuri. Et ad pbationē qñ dī. q nulla est facta mutatio ex pte rei. dī q vepz est: q nulla est facta mutatio in. a. sed mutatio est facta in his que debuissent fuisse eius cāe: puta motus z influentia celi: z alia hmōi. Jsta. n. pierunt z nō pnt redire. qre. a. ex defectu suaz cāz nō pot ammodo regnari: z iō ista ppō. a. est gñabile. facta est im possibilis: l3. a. non sit in se mutati. ¶ Ad 8^m pceditur q infiniti ignes desierunt posse gñari. ex dato ligno tēpore. a. b. per impedimentū liberi arbitij. Nec h incōuenit. ¶ Ad 9^m negat aīis. s. q in quolibet pluz instantium possunt eedez cause ad effectus gñationem totaliter concurrere: prout satis patet eius falsitas ex questione. ¶ Ad pbationem dicit. q esto q in quolibet pluriū instantiū cause inferiores essent eedez: tamen cause superiores nō pnt esse eedem omnes: que tñ sunt principales: cum in alio z alio instanti de necessitate sit alia z alia influentia celi: z alius z alius motus eius: de3: nec est veruz q cause inferiores possunt esse eedē respectu forme substantialis producente: qz eadēz frigiditas non potest in materiam in quolibet diuersoz instantium eandem frigiditatez producere numero: z sic de caliditate. z alijs dispositiōibus mālibus requisitis ad productionē effectus: qre nec potest in quolibet diuersoz instantiū idem effectus generari. Ratio post oppositum arguit pro pma conclusione pmi articli. Et hec de secunda questione.

Ad 7^m
Ad 8^m
Ad 9^m

De augmētatiōe: reliquū ē dicē quō differt a gñatiōe. z c. l. c. xxv. Qd x.

Queritur decimo. Utpz augmentatio sit gñō. ¶ Et arguitur pmo q sic. Nā augmētatio albedinis est gñō. g z c. pntia t3: qz hmōi augmentatio est gñō. z aīis p3: qz augmētatio albedinis: nō est aliud qz gñō noue albedinis: q albedo fit intēsiō. h aut est gñō: vt notū est. ¶ 2° augmentatio ignis ex lignis appositū est gñatio. g z c. pntia t3: qz h augmētatio ignis nō est aliud qz gñatio noui ignis ex lignis de nouo appositis igni. ¶ 3° in augmētatione est alicuius simplex corruptio. igr ipsa est simplex gñatio. pna t3: qz gñatio vnus est corruptio alterius. z e3. p hui^o. c. 3. z aīis p3: qz in augmētatione est simplex corruptio nutrimenti. ¶ 4° diminutio est corruptio. g augmētatio est gñō. pna t3 p regulā topicam: sicut oppositum in opposito: sic ppositum in pposito. z aīis declarat: qz aliq pars viui in diminutione corrupit. aliter ipsa nō fieret aliquo recedente: qd tñ Ari. dicit in lra. z ex pnti illa aī erat vna siue suba: z postea nō est vna nec suba: qre p3 q suba corrupit simplr ex prius dictis. ¶ Quinto si nō esset gñatio h esset eo q esset motus ad quātitatē: z talis nō est gñō: sed augmentatio non est motus ad quātitatē. ergo stat q augmentatio est gñatio: maior patet: qz non videtur q aliud obstat: nisi qz augmētatio videt esse motus ad quātitatē: z gñatio ad subaz. z huiusmodi motus sunt distincti. minor declaratur: qz rarefactio est motus ad quātitatē: qz p ipsaz pprie mutantur termini de pma substātia de predicamento quātitatis: qd non esset nisi motus

p^m
2^m
3^m
l. c. 17.
4^m
l. c. 31.
32. z 35
5^m

motus

Motus ad quantitatem: et si rarefactio est motus ad quantitatem: augmentatio non videtur esse motus ad quantitatem: eo quod augmentatio non est rarefactio: putatis de ducitur ab Aristotele in libro 1. et 6. omnis motus ad substantiam est generatio: modo augmentatio est motus ad substantiam: probatur: quia est nutritio. per philosophum in littera. modo nutritio est ad restaurandum substantiam deperditam. ergo et c.

L.c. 33.
2. 34.
6m.

L.c. 25.
2. 26.
L.co. 6.
L.c. 18.
2. 19.
2m
3m

Oppositum arguitur auctoritate philosophi. c. 4. huius primi. 23. per philosophum. 2. 2. 5. per philosophum. c. 3. et in postpredicamentis. c. 4. ubi semper distinguit augmentacionem contra generacionem. Et 2. augmentatio et generatio sunt mutationes distincte. ergo augmentatio non est generatio. contra tenet: quia distinctio unum non est alterum. et aliter per philosophum: quia a primo ponuntur ubique tam ex parte terminorum: quod etiam ex modo mutationis mutationes distincte. Et 3. sic. nullus motus ad quantitatem est generatio: omnis augmentatio est motus ad quantitatem. ergo nulla augmentatio est generatio: maior patet: quia generatio est motus ad substantiam. 5. per philosophum. minor patet. ibidem. ca. 3. Et 4. nihil quod generatur augetur. ergo generatio non est augmentatio. contra tenet per locum a coniugatis: et aliter per philosophum: quia quod generatur non est: quod autem augetur est. ergo quod generatur non augetur. Et 5. omnis augmentatio est proprie motus: et nulla generatio est proprie motus: ergo nulla generatio est proprie augmentatio: discursus est in commentis: et maior et minor patet 5. per philosophum. Et 6. generatio est in subiecto in pura potentia: ergo ipsa non est augmentatio. contra tenet: quia omnis augmentatio est entis in actu eiusdem subiecto utroque terminorum. et aliter per philosophum. et 2. de

L.co. 8. 2
io. 4m
L.c. 18.
2. 19.
5m.

L.co. 9.
io. 6m

L.co. 69.
L.co. 4.

In ista questione erunt tres articuli. (anima. In primo videbitur diffinitio augmentacionis et conditiones eiusdem. In 2. comparabitur augmentatio ad singulos alios motus: et recitabitur una opinio de quantitate augmentacionis: et improbabitur. In 3. vero respondebitur ad quesitum.

6m nota
dum

Quantum ad primum articulum est primum notandum: quod augmentatio pluribus modis accipitur. Primo modo accipitur pro intensione: et sic diceremus albedinem: cum intenditur augeri. Secundo modo accipitur pro maioratione quantitatis discrete: sicut diceremus numerum augeri opposita unitate: vel alio numero. Tertio accipitur pro maioratione continua facta sine aliqua additione: et isto modo dicitur augeri illud quod rarefit. Et 4. accipitur pro maioratione facta per apponem sibi conuersi in se. et isto modo dicimus aquam augeri: per apponem aque noue. Et 5. accipitur pro maioratione facta per apponem dissimilis conuersi in se: et isto modo dicimus ignem augeri per appositionem lignorum. Et 6. accipitur pro maioratione viuientis facta per intus susceptionem nutrimenti: et ipsius conuersionem in maiores partes. quod sunt deperditae per actionem caloris naturalis: et hoc modo solum accipitur hic: nam alij modi non sunt proprie augmentaciones secundum modum loquendi Aristotele. De rarefactione postea videbitur: an possit convenienter dici motus ad quantitatem: vel non: sed tamen ad primum solum curatur de augmentacione 6. modo dicta. Et 2. est notandum quod augmentatio ista potest sic describi. Augmentatio est conuersionis nutrimenti in potest corpus aiatum: in corpus actu animatum in maius: quod est deperditum per actionem caloris naturalis factam ab anima: ut ipsius viuus debetam quantitatem attingat. In qua descriptione tangitur causa formalis: cuius dicitur quod est conuersionis. Non enim habet motus vel accidens proprie causas formales. et tangitur causa materialis: cuius dicitur nutritio in potentia corpus aiatum. tangitur causa efficiens in se: cuius dicitur per actionem caloris naturalis. tangitur etiam causa efficiens principalis: cuius dicitur facta ab anima: et tangitur causa finalis: cum dicitur vel subditur: ut ipsum viuus de-

L.c. 25.
2m non m

bita sua quantitate attingat. Et quod descriptio per modum oppositi potest inferri conditiones augmentacionis. Et sic habet prima oppositio. Et augmentatio habet fieri aliquo adueniente. probatur ex descriptione: quia est conuersionis nutrimenti. hoc autem esse non posset: nisi nutrimentum adueniret. Et confirmatur: quia rarius saltim isto modo non dicitur maius: immo oportet quod maioriatio que dicitur augmentatio fiat non solum per extensionem: sed per noue rei additionem: quod est propositum. contra tenet. et aliter probatur: quia non dicitur aqua rara: aut cera rarefacta maior: quod est autem rarefactionem isto modo: non tamen credatur quod velis negare: quod dicatur maius: sed volo dicere quod isto modo non dicitur maius. Et attenditur iste modus penes habere plus de materia una cum maiori extensione. modo habet rarius habet maiores extensionem: tamen non habet plus de materia. Et 2. oppositio. augmentatio dicitur esse eiusdem rei. ante et post: per philosophum: quia augmentatio est vere motus: et contra oportet quod idem sit mobile: quod ea mouetur in utroque termino: et ideo oportet res que augetur esse eandem ante et post: quia motus est actus mobilis eiusdem ante et post. 5. per philosophum. et aliter per philosophum. in eodem. 5. Et confirmatur. nisi res que augetur manerent eadem ante et post: sequeretur quod per augmentacionem nihil augetur. contra est inconueniens. et contra probatur: quia illud quod est in termino a quo non augmentaretur: quia non maneret: nec illud quod est in termino ad quem: quia iam esset de nouo: sic quod non fuisset ante: quod non augeretur. Et 3. oppositio: quolibet pars aucti porosa: saltem dicitur esse aucta. per philosophum: quia augmentatio fit ab anima: putatur notum est: mittente nutrimentum ad singulas partes corporis: ut per ex diffinitione: modo non est ratio: per quam una pars porosa augetur: et non alia: ut notum est: verum tamen est: quod de his duabus conditionibus magis videbitur post. Et 4. oppositio que sequitur est habet quod augmentatio proprie dicitur fit per intus susceptionem nutrimenti: et non solum per apponem eiusdem. et per ipsius conuersionem: apponem: et assilationem corpori aiatum. per philosophum: cum omnibus sequentibus: quia alias non possit esse conuersionis nutrimenti in corpus aiatum maius: quod est deperditum per actionem factam a calore naturali: quia si calor naturalis debet facere: requiritur de necessitate quod nutrimentum ingrediat corpus: ut notum est. Et tunc sit 5. propositio siue 2. quod augmentatio fit nutrimento adueniente in principio dissimili. per philosophum: quia aliter non deberet esse eius conuersionis. autem conuersionem corpori aiatum. Et 6. propositio nutrimentum dicitur esse in fine sibi corpori aiatum. per philosophum: quia aliquis non conuertitur in corpus actu animatum. Et tunc sunt conditiones negatiue: quas Aristoteles ponit in libro 1. Prima est quod nihil sit vacuum. per philosophum. ex 4. per philosophum. Et 2. est quod non sit possibilis penetratio dimensionum. per philosophum. ibidem. Et 3. est quod augmentatio non fit adueniente aliquo incorporeo. patet: quia per incorporeum additum nihil fieret maius: quare oportet quod fiat adueniente corporeo. Et hec de primo articulo: quia ipse de conditionibus augmentacionis videtur esse sufficiens. 47. et 55.

prima
ppō

2^a ppō

L.co.
34. 2
4i.
L.co.
18.

3^a ppō

4^a pro
positio

5^a ppō

6^a ppō

L.co.

34

2. 35.

L.c. 50.

vsqz

ad. 88

4.

physi.

47. 2

55.

2^a 2.

3^a 2.

4^a 2.

5^a 2.

Quantum ad 2. articulum. sic habet prima 2. Ad augmentacionem requiritur motus localis. probatur: quia requiritur aduenire nutrimentum per primam conditionem eius: modo istud aduenire non potest nisi per motum localem. Et 2. 2. ad augmentaciones requiritur alteratio. per philosophum: quia nutrimentum in principio est dissimile. et in fine dicitur fieri sibi: per quintam et sextam conditionem. hec autem dissimilis assilationis fieri non potest: nisi per alterationem ipsius. ergo habet 2. Et 3. 2. ad augmentacionem requiritur vera corruptio. per philosophum. dissimile subalter non potest assilari corpori aiatum: nisi corruptum patitur. Et 4. 2. ad augmentacionem requiritur vera generatio. per philosophum: quia aut ista materia in qua forma nutrimenti corrupta manet nuda: quod non est dominum: vel generatur in ea noua forma subalter. et si sic: tunc est generatio subalter: ergo generatio vera simpliciter. Et 5. 2. ad augmentacionem requiritur nutritio. per philosophum: quia per augmentacionem quolibet pars viuientis porosa accipit magis: quod deperdat. quod quolibet pars viuientis nutritur

nutritio. pntia t3: q2 nutritio in viuento no est aliud q3 de perditu restauratio. modo ipole est: q3 acgrat plus q3 e depditu: nisi depditu restauret. g ipole est q3 pficiatur augmentatio in qlibet pre viuentis: qn qlibet ps viuentis nutriatur. ams pz per 3^{am} pditionem augmetatiois. Ecce g quo motu ad augmetatione reqrit. C 6^a est. q3 augmetatio z gfiatio sunt spes motus disticte. z b capiendo multu large: sic accipitur in 3° phy. pz: q2 differut ad minus rone: q2 ro gfiatiois est esse ad subaz no na. augmetatiois aut ad q3tate noua: seu maiorem.

6° 2.
 T.c.6
 5.phy.
 18.
 7° 2.
 8° 2.
 9° 2.
 10° 2.
 11° 2.
 t.c. 18.
 t.c. 26.

C 7^a 2. augmetatio no est solus motus localis. pz: quia nuq3 p solu motu locale aliqd augmetaret: nec et nutri mentu alteraret. g zc. C 8^a 2. augmetatio no est solum alteratio seu digo. pz: q2 p sola digone et nuq3 fieret augmetatio. nisi nutrimetu corruperet. z in subaz rei augmetade puerteret. C 9^a 2. augmetatio no est sola corruptio. pz: q2 sola corruptio augmetatione non pficeret: nisi gno sube consimilis in ma nutrimetu superueniret.

C 10^a 2. augmetatio z nutritio differut rone: q2 lz sint ide in re. tñ nutritio no pnotat in sua rone nisi deperditu re stauratioe. augmentatio vo pnotat q3 vltra hoc restau ratur plus q3 est deperditu. z ideo et nutritio repitur in spebus: in quibus augmetatio no repitur. z sic copata est augmentatio ad singulas alias mutatioes: secti con currentes. C Ultima 2. augmetatio est motus ad q3ti tate. hec satis pz in 5° phy. z p huius. z ro est: q2 p augmetatione de p se fit variatio terminoz de pdicame to quantatis de eo qd auget. g zc. pna est bona. z ams manifestu est. cuz viuum post augmetatione fit maius q3 an. C Sed bn est aduertendu q3 ex istis pnibus no apparet adhuc expresse: an augmetatio sit gno vel no. imo nec apparet q res sit hmoi augmetatio. Na si gncq3 motus de qbus est an dcm: in primis gncq3 pditioibus sufficiunt z requiruntur ad augmetatione: dubium est. an ipsi quinq3: an aliq3 istoz sit augmentatio: z de hoc adhuc nihil vi dcm. C Sz aliq z notabiles vri de isto dicunt cocorditer: q3 augmentatio est isti gncq3 motus simul: z hoc vi aperte: q2 istis gncq3 exntibus est augmetatio: saltē si fiat puerfio in maiores pres q3 sint depdite: z istis non exntibus non est augmetatio qre patz q3 augmetatio sit ide cuz istis quinq3 motibus.

Opio
 quoru
 dam

Contra
 illam
 opi.

2^m

3^m

Sed re vera: mibi non appet q3 hoc possit stare salua eoz reueretia. Prio. q2 tuc augme tatio no esset motus. pns est p eos: z p dicta. z probo pntia: q2 idez est motus. z vnus motus: sic ppdo: z pro positio vna. p elenchoz. mo ista gncq3 non sunt vn^o mo tus: qre nec sunt motus. si g augmetatio esset ista gncq3: ipsa no esset vnu. C 2° segtur. q3 augmetatio nihil eet. pns est falsuz: z p eos: z pbo pntiaz: q2 ista gncq3 sunt distincta. z distincti motus. lz sint plura entia: tñ no sut vnum ens. qre nec sunt ens. nulluz ens sunt. z per pns nihil sunt. si g augmentatio eet ista gncq3. augmentatio nihil esset. Nec valeret: si dicerent q3 pp vnitare termi ni: g est q3ritas viuētis maior. ista pnt dici vnus mot^o: cu motus sit de eentia termini ad que. Naz tuc pari ro ne dici deberet: q3 alteratio z gno substantie eent vnus motus. cu magis a na alteratio ordinet in gfiatioem: q3 motus localis in augmetatione: qd tamē nullus dic. C 3° sequeretur. q3 asinus tuc augmetaret qn nutrimen tum moueret localiter versus stomachu suu. b nullus diceret: q2 si asinus ille interficeretur anq3 nutrimetu fuit digestu ipse nuq3 ex isto nutrimeto fuisset auctus. pbaf pna: q2 si augmetatio est isti gncq3 motus. tuc asinus qncuq3 vnus eoz eet in eo: moueret motu augme tatiois. pbatur: q2 moueretur partiz motu augmetatio nis. s. motu locali tali cibi. ergo motu augmetationis.

pntia tenet: q2 optime sequitur. mouentur partiz motu dealbationis: ergo mouetur motu dealbationis. mouetur partiz motu locali: ergo mouetur motu locali. ergo sic in proposito. ppter has rationes videtur mibi non esse dicendu q3 augmentatio sit vere isti quinq3 motus

Quantu ad tertium articu (simul sumpti. lum sit hec pma suppositio. q3 gfiatio substantie est generatio simplex: patet ex dictis in scda qone. C Ex qua sequitur secunda suppositio. q3 generatio partiz corporis animati ex nutrimento est generatio simplex. patet. quia est generatio sobstantie.

C Tertia suppositio est. q3 licz ista generatio sit gfiatio simplex: respectu huius substantie partialis: tamen est gfiatio fm quid in ordine ad totum compositum: patz: q2 hoc non generatur per istam generationem simplr: cum ante fuerit. sed bene generatur fm quid: puta manus. aut habens illam partem: quam ante no habuit: q2 nunc habet eam. z ante non habuit.

His premissis causa maioris declaratio nis sit hec pclo responsa lis. augmentatio est realis gfiatio partiz maioris sube: q3 est depdita. du tamē ipsa fiat sic: q3 pars que gfiatur partibus que preterierit continuetur: z ideo magis de beret dici aggeneratio q3 absolute gfiatio pbatur sic. omnis puerfio nutrimenti in maiores partes corporis animati q3 sunt depdite est augmetatio: sed illa gfiatio est huiusmodi: ergo ipsa est augmentatio: consequetia tenet: z antecedes pro prima parte patet: quia genera tio est puerfio nutrimenti: puta vltimati. z immediati in partes corpis viuentis maiores: q3 sint deperdite: cuz sit huiusmodi vltimati nutrimenti corruptio: z ipsius viui gfiatio: quare est nutrimenti puerfio. C Secudo probatur fortius sic. illud quo existente est augmenta tio. z quo non existente non est augmentatio oibus alijs seclusis est va augmetatio: sed generatio maioris par tis: q3 est deperdita in alias partes corporis viuētis est huiusmodi: ergo ipsa est augmentatio: pntia tenet: z an tecedens pro prima parte est manifestum: z pro secun da parte declatur: q2 impossibile est q3 maior pars q3 est deperdita corpi viuo in suis poris augmetet quin ipsuz augeatur. z ideo gfiatione sic existente est augme tatio simplr: z si est augmentatio: oportet de necessita te q3 sit maiorum partiz: q3 sint partes deperdite: ag generatio corpi viuenti: z ideo hac generatione non existente non sit augmentatio. ideo pclusio va. C Cor relarie sequitur: q3 idem numero est generatio simplr: z fm quid: respectu tamen diuersozum patet. Naz ge neratio huius partialis substantie in ordine ad eaz est generatio simpliciter per secundam suppositionem: z tamen in ordine ad compositum: cuius est pars: est ge neratio fm quid: vt dicit tertium suppositum istius ar ticuli. C Qua conclusione sic probata responderetur ad rationem: quam fecit pro se opinio improbata in prece denti articulo: quando dicit opinio: q3 istis quinq3 mo tibus existentibus est augmetatio. dicitur q3 hoc est ve rum: z quando subditur: q3 istis non existentibus no est augmentatio. dicitur q3 licz aliqui istozuz non essent: ta men nihil phiberet esse augmetatione: vt cuz motus localis nutrimenti no eet: sed esset nutrimetu actu mo tum ad membra: du tamen esset generatio in maiores partes q3 essent depdite: vt dictum est: esset augmenta tio: imo ad imaginatione nullo alio motu existente: nisi sola aggeneranone esset augmentatio: quare patet q3 alia non sunt de eius integritate: licet sint preuia: z ad augmetationez disponant. sicut alteratio disponit ad generationem. Et hoc de tertio articulo.

1ª suppo
 2ª suppo
 3ª suppo
 2° rrsal

2^m

Cozre^m

Ad rones

Ad 1^m **Ad rōnes** pncipales rñdef. **Ad primā dī** q arguit de augmētatiōe albedis: de q nō est ad pñs speculatio. Nō.n. est ppe augmētatio: vt dcm̄ est: s; iproprie z gñō fm̄ qd. **Ad 2^m** **Ad 2^m** de q nō est ad pñs speculatio. Nō.n. est ppe augmētatio: vt dcm̄ est: s; iproprie z gñō fm̄ qd. **Ad 3^m** **Ad 3^m** z nō de augmētatiōe q fit p intus susceptionē. z de illa ad pñs ēt nō ē fmo. **Ad 4^m** **Ad 4^m** z 5^m dī. q si aliqd pcludūt: hoc est pro dictis in isto tertio articulo. **Ad 6^m** **Ad 6^m** dī. q lz augmētatio sit gñō: z motus ad substātiāz in ordine ad subam ptialem: que de cibo gñant: tamen in ordine ad subam cōpositā q auget est motus ad q̄tītātē: z qñ dī q nō: qz rarefactio est motus ad q̄tītātē: dī q nihil phibet rarefactionē eē motū ad q̄tītātē. z ēt augmētationē viuētis: z q phs 5° phy. loquēs d augmētationē q esset motus ad q̄tītātē: accepit augmētationē large: prout extēdit se ad vtrūqz istoz. **Ad rōnes post oppositū.** **Ad pma. f.** ad auctoritatem phi dī q vult solū q augmētatio z gñō dīnt rōnes: z sic ex pñte sunt diuerse spēs mot^o. put dcm̄ est in 6ª pñe scōi articuli. **Ad 2^m** neget loquendo vtr: q i re ois augmētatio z ois gñō sint mutationes distincte. Et ad phz ponētem q distinguunt: tā ex pte terminoz: q̄ ex pte modoz mutationis. dī q phs nō arguit nisi dīam rōnis gñōnis ab augmētationē: nec aliud intelligit. z iō rō non pcludit. Nā gñō partialis de q dictuz est dī augmētatio: put per eā cōpositū sit maius. z dī gñō: prout per eaz suba ptialis icipit eē que añ nō fuit. **Ad 3^m** **Ad 3^m** neget maior q nullus motus ad q̄tītātē est gñatio. Nā ista augmētatio est vā gñatio: z mot^o ad quātītātē. Et ad pbationē dī: q gñō bene est motus ad subam: z non est incōueniens q eadē gñatio ptialis sit ad subaz respectu sube que p eam incipit esse: z sit ad quātītātē in ordine ad totum cōpositū: quod p eam sit maius. **Ad 4^m** **Ad 4^m** pceditur q nihil qd gñatur auget: z negat pñtia qua infer: q̄ gñatio nō est augmētatio. Et ad pbationē: p locū a pingatis. dī q solū t3 in pdicationibus qdditativis: modo talis non est hec. **Ad 5^m** **Ad 5^m** pceditur maior q ois augmētatio est ppe motus: z negat maior: q nulla gñō est proprie motus. Et phz 5° phy. dī q voluit q gñatio non est ppe motus: inquātū est gñatio: put tñ gñatio ptialis est mutatio: qua aliqua suba manens eadez in vtroqz termino fit maior: z sic de ea pp ipsaz mutationē terminoz de predicamēto quātītātis. z sic est bñ proprie motus: licz inquātū est generatio non debeat dici ppe motus. **Ad 6^m** **Ad 6^m** cōceditur maior: q ois gñatio est in subo in potētia: z negat q augmētatio est in subo in actu loqn do de subo ihesiōis ipsi^o augmētatiōis: nā augmētatio realr inheret mae nutrimentū: q nō est ens in actu: z qñ phs z aliq dnt q augmētatio est in subo in actu eodē vel in vtroqz terminoz loquēdo de ista augmētationē. dico q loq̄ non de subo cui augmētatio iheret: s; de sbo qd denoiat augeri. s. n. est viuū manēs idem in vtroqz termino mutationis: vt dcm̄ est. Et hec de ista questione. **Suscipiēdū vtiqz magis q̄si tāgentes qōnē a pñ^o.** **Tex. cō. xxxij. Qd xi.**

Veritur vndecimo. **Uz** cuiuslibz qd auget q̄lz p̄ augetur. **Et** arguit p̄rio q non: qz alicuius qd augetur: aliqua pars diminuit. q̄ zc. pñtia t3. z añs p3. de corpore cuius vnus pes est partialiticus: stat enim augeri in alijs partibus: in quibus virtus deficit.

z tñ pes pp egritudinē p̄tinue diminiuit. **2°** sic. in nutritione nō quelibet pars nutriti nutrit: q̄ nec qlibet p̄s aucti auget: t3 pñtia: qz augmētatio p̄supponit nutritionē: vt dcm̄ est. z añs p3: qz nutritio non est nisi restauratio depditi. mō nō qlibz p̄s aliqd depdit. q̄ nō qlibet p̄s nutrit. **3°** si sic oporteret nutrimentū diuidi in infinitas ptes: pñs est impole: vt p3 3° phy. z p̄ hui^o. z probat pñtia: qz infinite ptes sunt in corpore augendo. si q̄ qlibet d3 augeri: op3 cuilibet suū nutrimentū dirigi: z ex pñti o3 nutrimentū in infinitas ptes diuidi. **4°** si sic. sequerē q̄ auctū post augmētationē esset in duplo maius q̄ añ: pñs est falsuz: z p̄ experiētā. pñtia tñ declat: qz cuilibet pti q̄tītūqz pue aliqd adderet: z p pñs oportebit nutrimentū applicari: ita longū: ita latuz: ita pfundū: sicut z corpus qd auget: q̄ fiet duple q̄tītātis post augmētationē. pñtia t3. z añs p3: qz dato q̄ nutrimentū nō sit ita longū: sequit q̄ non qlibet p̄s lōgitudinis auget: eodē mō arguit de lato z pfundo. **5°** nihil in aucto auget. q̄ non qlibet pars auget: t3 pñtia: z añs p3: qz nō ps que p̄fuit: qz ista nō est maior: q̄ ante: nec pars que aduenit: qz ipsa nō fuit añ: nec aggregatū: ex eo qd p̄fuit: z ex eo qd aduenit: qz b aggregatū ēt añ nō fuit. Itē b aggregatū nūq̄ fuit min^o: q̄ seq̄ q̄ nō auget. **Confirmat sic.** Pars q̄ p̄fuit nō est aucta. q̄ non quelibet pars aucti est aucta. t3 pñtia. z añs p3: vt p̄us: z ex alio ps aucti: que aduenit non est aucta. ergo nō quelibet pars auget: t3 pñtia. z añs p3: qz ipsa nūq̄ ante fuit. **6°** si sic. sequerē penetratio dimētionū esset polis: pñs non est pcedendū: z pñtia p̄bat: qz nō est possibile q̄ qlibet pars aucti auget: nisi nutrimentū penetret corpus auctū. z sic seq̄tur q̄ penetratio dimētionū est possibilis: dato. n. q̄ partes vnā non penetraret: seq̄tur q̄ illa nō augeret: cū illa nihil in se recipiat de nutrimento: z augmētatio fiat p̄ intus susceptionē. **7°** si sic. sequerē q̄ ois augmētatio eēt dolorosa. pñs est falsuz. z pñtia p̄bat: qz vel nutrimentū ingreditur corpus solidū: vel non. si non. seq̄tur q̄ ipsum non nutrit: vt p̄ius. si sic. sequeretur q̄ nutrimentū dīnit illam partem solidi: z ex pñti: cū p̄pter diuisionem causet dolor. seq̄tur q̄ augmētatio in aiali erit semper dolorosa. z si sic. sequitur q̄ probandum erat.

In oppositū est phs. c. de augmētationē in isto primo. **In** ista qōne erunt tres articuli. In p̄mo p̄mittēda sunt notabilia z suppositiones. In secūdo ponēde sunt conclusiones. In tertio autē z vltimo mouebunt que dam dubitationes z soluentur.

Quantū ad primū articulum: sit hoc primum notabile q̄ augmētatio viuētis de qua dictū est p̄us potest esse duplex. Quedam propria que fit per intus susceptionē nutrimenti. z per p̄uersionem ipsius in maiores ptes: quā sint depdite. Alia est impropria: z dicitur pars ex nutrimento genita ipropie augeri: que licet in se non recipiat nutrimentū. tñ pars genita ex nutrimento sibi mediate: aut imediate: iuxta p̄nitur: z sic dī improprie: puta per iuxta p̄ositionē augeri. **2°** est notandū. q̄ ista qd̄ intelligitur de corpore viuente sano. Nā non op3 q̄ eger qui auget eis quelibet pars auget. **3°** supponitur. q̄ corpus viuuz hēat in se poros p̄nos. i. q̄st qd̄ forāmia. p3 ista suppo: qz ex corpore viuū sudātis aqua exit: vel p̄ hmōi poros. z sic haberetur p̄positū. vel exit per solidū. z hoc nō est possibile: qz fieret penetratio corpoz: qd̄ est cōtra phm̄ 4° phy. z statī post ip̄robabit: z ex alio nisi hmōi pori essent: seq̄ret q̄ in viuū non esset locus receptiuus nutrimenti: pñs falsuz: z pñtia p̄bat: qz cū nutrimentū non diuidat

Ad 1^m
Ad 2^m
Ad 3^m
Ad 4^m
Ad 5^m
Ad 6^m
T.c. 18.
Ad rōnes post oppositū
5. physt. 18.
Ad 2^m
5. physt. 18.
Ad 3^m
Ad 4^m
Ad 5^m
T.co. 9. z. 10.
Ad 6^m
pm

2^m
3^m
4^m
5^m
6^m
7^m
T.co. 32.
pm̄z nōn^m
2^m notaduz
3^m notaduz
4° T.c. 8
47. z
55.
2°

diuidat corpus: nec ipsum penetret nō videt in quo re-
 ciperetur. nisi i hmoi poris. z tertio. qz calor nālis a cor-
 pore nostro resoluit mltā p manus z pedes. p3 hoc. qz
 qstūcūqz qz hēat man⁹ mūdās aī somnū: post somnū
 inueniet eas imūdas. que resoluta si resoluanf per h⁹
 poros hētur ppositū. si per solida corpa penetrarent se
 vt prius. **Quarto** supponit qz nutrimentuz non pōt
 intrare corp⁹ viuū nisi per foramina. aut p penetratio-
 nem: aut diuisionē. p3 de se. **Quinto** sequit qz cū non
 sit penetratio corpoz: qz si esset: tunc oīa corpora mun-
 di possent intra granū milij collocari. nā qua rōne duo
 corpora se penetrarēt eadē rōe. tria. qttuor. i. mille zc.
 z sic habet ppositū. **Qd** ē p3. de folle cuius latera
 sunt elongata abinuicē: z foramina bñ obstruata. nō. n.
 pōt fieri latez cōpressio: nisi alicubi fieret apertura. vt
 aer possit cedere lateribus follis cōprimēdi: qd non vī
 eē ex alio. nisi qz latera aerē penetrare nō pnt. z sītr nu-
 trimētū nō posset ingredi: nisi per foramina hmoi. aut
 corporis dimētionē. **Sexto** sequit qz cū augmētatio
 nō fiat p diuisionē corporis qd auget: qz sic eēt doloro-
 sa in hñtibz sensuz. qz ipsa fiet per receptionē in hmoi
 poris solū dimissis alijs modis recipiendi nutrimentuz.
 cui⁹ neētitas p3 ex alio. qz nō sunt ex alio. vt pbatū ē. vel
 frustra ibidē sunt. qd nō ē bene dcm. cū natura talia vi-
 deatur non facere frustra. vel sunt ppter recipere nutri-
 mentū: z habet ppositū. **Septimo** notandum est p
 quinta suppone. qz omne corpus viuū h3 aliquas par-
 tes non porosas. pbaf pmo: qz oīs porus claudit aliq:
 aut ergo aliquo poro. qd est falsum: aut aliq parte non
 porosa: z habet ppositū. **Scdo.** nisi sic sit totū in cō-
 tinuo exns esset porus. z sic ptiuu nō esset vezz conti-
 nuū: s3 tm̄ apparens. falsitas pntis est manifesta. z pro-
 bat pnta. qz vel vbiqz est porus. z sic habet pposituz.
 vel alicubi non. in ptiuu. z si sic tūc ibi est pars nō po-
 rosa. **Tertio.** in corpore ptiuu vel aliq duo pori sūt
 proximi. vel non. si nō: tūc inter quosqz duos poros sūt
 infiniti pori mediū: cū quilibet sit certe qstūtatit: o3 cōti-
 nuū esse ifinitū. qd est falsum. z si sic: tūc distinguēs in-
 ter duos poros primos est ps nō porosa. nō. n. pōt dici
 qz pori primi per nihil mediū sunt distincti. qz tūc nō es-
 sent duo pori: immo vnus porus continuus. z hec de p
 mo articulo.

Quantū ad scdm articulū sit hec pma q. pars
 non porosa aucti nō augetur proprie
 per intus susceptionem. p3. qz vel auget per ipsius diui-
 sionem a nutrimento. z hoc nō. per sextū nōbile. vī per
 h q nutrimentū eā penetraret. z h nō. per sextā suppo-
 nē. aut p receptionē que fieret in eius foraminib⁹. z hoc
 nō. qz per casum nō habet poros. aut hmoi foramina.
 q nutrimentū nullo mō pōt ptē nō porosam igredi. qre
 nec per intus susceptionē pōt augeti. qre sequitur qz ip-
 sa nō pprie auget. **Ex** quo hoc correlariū sequit: qd
 nō quelibet pars aucti auget. p3: qz pars nō porosa isto
 mō non auget. p3 per pntem. **Scda** q. quelibet pars
 aucti sani augetur. z hanc intelligit Ari. pbare. nā in
 nutritione quelz pars porosa nutriti nutrit. ergo in au-
 gmētatione quelibet pars huiusmodi auget. pnta t3: z
 aīns pbatur. qz si non quelibet pars huiusmodi porosa
 nutritē in corpore sano sequeretur qz sanū fm vnā p-
 tē augetur: z fm aliā periret. qd nō est possibile: cum
 sit sanū: pbaf pnta: qz in parte porosa in qua non fieret
 nutritio esset deperditio vt notū ē. z nō fieret restau-
 ratio. ergo. **Scdo.** si qua pars porosa auget. ergo qli-
 bet. tenet pnta: cū non sit maior rō de vna qz de alia. z
 aīns p3: qz alias in aucto nihil auget. qz nō ps nō po-
 rosa vt dictū est. nec pars porosa. **Tertio.** positi] cau-

sis sufficientibus debet poni effectus. sed cause sufficiē-
 tes sunt ad hoc: qz in corpore aucto sano queuis ps po-
 rosa auget. ergo zc. t3 pnta. z aīns est notum p p⁹ pte
 saltem in agentib⁹ nālibz. z p scda pte p3: qz est mate-
 ria sufficiēs vt nutrimentū z porus recipiēs. z nā distri-
 buens. z calor: conuertens in maiores partes qz sint d
 perditē. ergo videt qz queuis talis pars debet augeti.
Tertia conclusio. quelibet pars aucti augetur. aut p
 iuxtapositionē. aut per intus susceptionem: vt dic scda
 conclusio. z partes nō porose auget per iuxtapositio-
 nem: qz iuxta ponitur eis mediate: vī imediate ps i po-
 ris ex nutrimento. ergo auget saltem iproprie per iux-
 taporationem partis genite ex nutrimento. **Quarta**
 cōclusio. qz partes non porose non auget per solā iux-
 taporationem. imo etiam per alterationē nutrimentū: z
 p puerionē ipsius in naturā aliti. qz partes ille iux po-
 site eis cū nutrimento cōuertit ipsum in substantiam au-
 cti. ergo zc. pnta nota: z aīns p3: qz alias in poris nō fie-
 ret augmētatio nisi partes nō porose circūstātes nutri-
 mentū in poris receptū in suba corpis aucti conuerter-
 rēt. Ex quo p3: qz adhuc magis pprie auget iste ptes
 qz aqua per oppositionē aque aut consimilia. qz iste cō-
 uertunt nutrimentū in sui substantiā: qd nō faciūt alia
 que per appositionē corpoz cōsimiliū auget. z sic p3
 dnta opiniois Ari. adducte quo ad corpora non poro-
 sa: respectu antiquoz: qui dixerūt augmentationē fieri
 per solam iuxtapositionem. Et hec de scdo articulo.

Quantum ad tertiū articulū sit hec pma du-
 bitatio. s. vtz huiusmodi pori pos-
 sint esse in corpore viuente. **Et** arguit qz nō. p qz. vī
 eēt pleni: vel vacui. si vacui cōtra ph3 qrtō physicoz.
 si pleni. contra sequit qz tunc nutrimentū ingrediēs ip-
 sos poros faceret penetrationem corpoz: qd est ipossi-
 bile. ergo nullo modo pnt poni huiusmodi pori. **Se-
 cundo** vel eēt vbiqz in corpore. z hoc non. qz esset cō-
 tra dicta. vel essent in vna parte sic: z in alia non. z hoc
 non est dicendū: qz nō videtur potior rō: qre pori eēt
 potius in vna pte corpis qz i alia: cū calor nālis vnifor-
 miter agat in oēm partem corpis: eo qz oi pti est appro-
 ximat⁹. **Tertio.** si sic nihil auget. pntis est iconueni-
 ens z pbaf pnta. qz esto qz pori sūt pleni. nō pp hoc au-
 geres corpus. sed solum fieret magis densum: eo qz nō
 magis extēsum est postqz ante. nam pinta plena: z vna
 alia non plena sunt equalis extēsiōis. **Quarto** cir-
 cūdās poros poris exclusis nihil in se recipit. z pnt nō
 est auctum: z est oēs partes viuī. ergo nulla ps viuī est
 aucta. maior vī patere per prius dicta: cū receptio solū
 fiat in poris: z ptes circūdātes exclusis poris nullum
 habeant porum. minor p3: qz pori non sunt partes cor-
 poris. **Quinto** si sic sequeretur qz augmentatio nō
 esset motus continuus per totum corp⁹. pntis est falsuz:
 z pbatur pnta. qz nulla est pars aucta nisi vbi est por⁹.
 alibi aut non. quare augmentatio nō extendit se per to-
 tum corpus. oppositum videtur patere per dca. **Se-
 cunda** dubitatio est. quid mouet nutrimentū ad partes
 que sunt in capite. z videt qz nō possit illuc venire cum
 sit graue: ergo nō venit illuc naturalr. cū d natura quis
 sit descendere. qrtō physicoz. z 4. celi. nec venit illuc
 violenter. qz ibi non videt esse quid violentās ipsuz. cū
 non appareat que species motus violēti esset in motu
 nutrimentū sursum. **Scdo** nutrimentū nō pōt venire
 ad omnes partes porosas. ergo nō mouetur ad omnes
 partes corporis. pnta t3. z aīns appar et. qz mīte partes
 porose sunt in carne z extra venas modo non videtur
 quo modo nutrimentum veniret ad eas. cum eius dele-
 gatio solum fiat per venas. **Oppositum** dictum est.

3
 4^m no
 taduz.
 gntuz
 notan-
 dum.
 sextuz
 notan-
 dum.
 7^m no
 taduz.
 p
 2
 3
 p⁹
 2⁹
 T. cō.
 32.
 scdm
 tertius

3⁹
 4⁹
 t.c. 44.
 p^m du^m
 a.t. c. 50
 vsqz ad
 88. 4.
 ph. 55.
 2^m
 3^m
 4^m
 5^m
 secundū
 dubium
 T. cō. 5
 T. cō. 6
 secunduz
 k k

3^m dub^m **T**ertia dubitatio ut per istoz poroz repletionem corpus possit augeri. et arguitur quod non: quia nunquam generatur plus quam est deperditum. ergo nunquam corpus augetur. tunc prout et ams p3. quia non generatur maius quam est porus cum receptus sit maius recipiente modo tamen quantum est porus est deperditum. ergo nunquam plus generatur quam est deperditum. **S**ecundo se queretur. quod facta una augmentatione nunquam post deberet augeri corpus. prout est falsum. et prout probatur: quia porus in prima augmentatione replentur. ergo facta illa augmentatione nulli manent pori: et ex prout cum augmentatio non fiat nisi per poros sequitur quod post primam nulla augmentatio deberet fieri: quod est propositum. Oppositum est prius dicitur.

Ad 1^m dubium **A**d istas dubitationes quod difficiles sunt respondeo per ordinem. **A**d primam dicitur. quod pori sunt in corpore geniti ex caloris naturalis actione corporis non struz resoluente duplici de causa. Una ex necessitate cause efficientis: quia nutriendo se in corpus agit et ipsum resoluendo facit poros. Secunda est necessitas finis. et est duplex. ut per poros superfluitas corporis tertie digestionis membris solidis ut carni et similibus nocentes si manerent in corpore a corpore expellantur: et alia est ut eis mediastibus fiat nutritio et augmentatio.

Ad 2^m **A**d primam rationem in primum dicitur. quod pori ante aduentum nutrimenti sunt pleni fumis aeris. et huiusmodi corporibus subtilibus. Et dicitur ultra quod penetratio non fit. quia huiusmodi corpora subtilia cedunt et euolant nutrimento adueniente sicut aer cedit corpori moto per ipsum.

Ad 3^m **A**d secundam dicitur. quod non sunt ubique in corpore. Et ad probationem dicitur. quod ratio quare sunt magis in una parte quam in alia est. quia calor naturalis inuenit unam partem maioris resistentie quam aliam: et sic in parte minoris resistentie prius generat poros. et hec est causa quare sunt hic et non ibi. sed enim calor in omnem partem agit alterando: tamen non in omnes agit resoluendo. sed in parte minoris resistentie sicut dictum est.

Ad 4^m **A**d tertiam negatur prout qua inferitur quod nihil augetur. Et ad probationem dicitur negando quod ex poroz repletionem corpus solum fiat magis densum. imo est vere maius extensum: sed quantum est ex hoc non apparet ad sensum propter hoc quod non plus apparet extensum quam est ex priori solutus repletionem nisi aliud concurreret. quod postea dicitur in responsione ad primum articulum secundi dubii. quod si porus non esset repletus. Et ad probationem dicitur quod pinta repleta vino est magis extensa quam ipsa non repleta. quia mensurando secundum tres dimensiones ipsa est maior.

Ad 5^m **S**ic etiam corpus poris repletum in partibus suis: sed quo ad sensum non appareat maius quam ante: tamen secundum veritatem est maius quam ipsis poris vacuis. **A**d quartam negatur quod circumdatur poros poris exclusis nihil in se recipit. Nam circumdatur hoc in se continet ipsos poros et ex prout continet quod in poris recipit. et ideo recipit illud in se quod porus in se recipiunt: et per prout illius dicitur magis fieri extensum.

Ad quintam potest dici uno modo quod augmentatio est motus continuus per totum corpus. quia licet solum sit augmentatio per intus susceptionem. ubi est porus: tamen bene est augmentatio aliarum partium per iuxtapositionem et ex consequenti omnium. et hoc sufficit ad hoc quod dicatur motus continuus specialiter: cum tales partes parue non habentes poros non sint per se sensibiles. et per consequens vulgus nullam attribuit eis denominationem. **A**lter potest dici probabiliter. quod secundum veritatem quelibet augmentatio est motus continuus sed est verum quod per totum corpus non est una: sed est multiplicata ad multiplicationem poroz: quelibet tamen que fit in uno poro est motus continuus. Et hoc sufficit ad hoc quod augmentatio dicatur motus vere continuus et a quolibet istoz dicitur continuum augeri: et sic ipsum totum viuum: et etiam ab omnibus scilicet eo quod diuis est unum terminus

saltem extrinsecus puta ipsum viuum habere debitam quantitate sicut dictum est. **Q**uantum ad secundum dubium dicitur quod nutrimentum in animali recipitur in ore: aut propter tiorabili et mittitur in ipsis animalibus perfectis ad stomachum et a stomacho digeritur in unam substantiam albam que a medicis chylus vocatur. ista autem trahitur per venas meseraicas mediantes inter stomachum et epa ad epa: et illic digeritur in unam massam rubeam que in confuso continet quatuor humores. scilicet coleram rubeam. sanguinem. flegmas et melancoliam. et nominatur a medicis chimus. a chimo autem isto colera separatur pro magna parte saltem. et mittitur ad cisternam fellis per viam in epate ad hoc destinata. et est ab eo separata colera nigra. eo quod iste due colere in epate sunt convenientis nutritionis. et mittitur ad splenem per viam ad hoc deputatam. residua vero massa sanguinea cum flegmate mittitur iterum ab epate ad venas magnas et per eas ad venas capillares. et per huiusmodi venas capillares mittitur ad singulas partes tam carnis quam ossis porosas: et hoc coadiuuante virtute naturali attractiua membrum quo quodlibet membrum attrahit de nutrimento sibi conuenienti per nutritionem. Nam unum membrum attrahit sanguinem magis colericum. aut sanguinem magis flegmaticum secundum cuiuslibet ipsorum exigentiam: aut virtutem.

Ad rationes in primum. **A**d primam dicitur quod nutrimentum continue mouetur ad membra: que sunt in capite motu tractus facto a naturali virtute ipsorum membrorum. sicut enim magnes habet naturalem virtutem attrahendi ferrum. ita quodlibet membrum deo dei virtutem habet attrahendi sibi conueniens nutrimentum. **A**d secundam dicitur. quod omnes pori terminantur ad capita venarum capillarum: et ideo per eas ad singulas partes: tam carnis quam ossis nutrimentum vix delegari. **A**d tertiam dubitationem dicitur. quod per poroz repletionem corpus augetur. Et ad probationem negatur quod non generetur in eis plus quam est deperditum. Et ad probationem dico quod verum est quod non generatur maius quam porus est magnus: et negatur quod tantum fuit deperditum: imo calor naturalis postquam poros generauit per alicuius corporis resolutionem partialem. prout sicut et corpus alibi rarefaciendo extendit. ita extendit se et ampliat poros. et sic per huiusmodi rarefactionem poroz et extensionem generatur plus in poris: et maior substantia quam est deperdita. et per huiusmodi fit augmentatio viuui. **A**d secundam dico. quod una augmentatio facta sicut isti pori replentur et clauduntur. ita alibi noui generantur ex caloris rarefactione. et ideo sicut istis repletis fit augmentatio. ita per alioz repletionem de nouo generitorum fiet sequens. et sic quantum est ex parte poroz nunquam deficiet augmentatio: sed deficeret aliu de sicut postea dicitur. Et hec de tertio articulo.

Ad rationes principales. **A**d primam dicitur. quod ipsa verum concludit: sed non est ad propositum: sicut patet ex precedenti articulo: quia arguit de corpore egro. **A**risto. autem intelligit de corpore sano. **A**d secundam dicitur. quod in nutritione non quelibet pars nutriti nutritur proprie: et per intus susceptionem. sed bene per intus susceptionem: vel iuxtapositionem quelibet pars nutritur: et sic in augmentatione quelibet pars efficitur maior proprie vel improprie. proprie ut porose per intus susceptionem. improprie vero non porose non per intus susceptionem: sed per iuxtapositionem: et sic est di recte simile de augmentatio: et nutritione. Et ad rationem: cum dicitur quod nutritio fit per restorationem deperditi. verum est proprie dicta: et quia solum pars porosa deperdit: et ideo ipsa solum nutritur proprie. alie autem improprie nutriuntur: sicut dictum est. **A**d tertiam dicitur quod non in finite partes proprie augmentantur. saltim distincte: et non comunicates

Ad secundum dubium

ad primum.

ad secundum ad tertium dubium.

Ad secundum

Ad rationes principales. nes per principales.

Ad primum. p. 5. 32

Ad secundum ad tertium

unicantes. z iō nō opz nutrimentū in infinitas ptes di-
vidi. sed solum pprie augmentant partes poros hñtes
z iste solū sunt finite nō cōicātes. z ideo sufficit in tot p-
tes diuidi nutrimentū. quot sunt hmōi pori. vel partes.

Ad q̄r-
tum

Ad q̄n-
tum.

Ad quartā cōcedit q̄ rō pcludere. si vere quelibz ps
per intus susceptionē augetur: sed qz sic nō fit augmen-
tatio: sed solū per partū porosarum nutritionē z au-
gmentationem: ideo ratio non pcedit. Ad quintam
negatur añs cū d̄r q̄ nihil in augmentatione augetur.
Et ad p̄bationē dico: q̄ pars que fuit bene augetur. z
iō negatur q̄ nō fiat maior q̄ ante. immo ipsa p hoc q̄
aliā in sui nām cōuertit facta est maior: vt man⁹ que pre-
fuit vl pes est auctus. Sitr d̄r. q̄ aggregatū ex p̄tib⁹ q̄
p̄fuerūt z p̄tib⁹ que ad generate sunt d̄ nouo est au-
ctū. Nam totū cōpositū est auctū. hoc aut̄ est hmōi ag-
gregatū. ergo zc. bñ tñ pcedit q̄ ptes que aduenerunt
non sunt aucte. Et ideo ad p̄firmationē dicitur. q̄ ip-
sa concludit veritatē. z est p̄ dictis. qz ipsa pars que ad-
uenit nō est porosa. q̄re pprie nō d̄bet esse aucta. Et q̄n
Ari. d̄c̄ in rōne post oppositū q̄libet partē aucti eē au-
ctā. loquebat̄ de partibus p̄existentibus. z p̄fir d̄ his
locutus sum in positione. Ad sextā negat q̄ pene-
tratio pp̄ augmentationem esset possibilis. Et ad p̄ba-
tionē d̄r q̄ quelibet ps porosa aucti auget nō pprie. s̄z
per intus susceptionē nutrimentū sicut dictū est. z iō vlte-
rius dicit. q̄ ps nō porosa nō pprie augetur per intus
susceptionē: sed per iuxtapositionē. z sic nō sequit̄ nu-
trimentū penetrare eaz. Ad aliā negatur q̄ augmē-
tatio esset dolorosa. z ad p̄bationē d̄r: q̄ nutrimentum
non ingredit nisi partes porosas: z ptes solidas nullū
porz hñtes non ingredit. z iō augmentatio est sine di-
uisione p̄tinui: z sine dolore: sic p̄z ex dictis. Aucto-
ritas p̄bi post oppositū est p̄ sc̄da p̄lone p̄mi articuli.

L. cō.
32.

Ad se-
xtum.

Ad se-
ptimū

ad 8^m

Hec aut̄ tria sunt quoz vnū ē quātū
cūqz ptē zc. Tex. cō. xxxiiij. Q. d. xij.

Dodecimo querit. Utrū in au-
gmentatione maneat
idē totū ante z post. Et arguitur p̄mo q̄
nō: qz nō manent eedem partes māles: nec
eedem formales. ergo nō manet idem totū.
t̄z p̄na: qz totū est sue partes: vt dicit Cōmē.
p̄mo physicorum. añs pro prima parte p̄z in littera p̄
p̄m dicentē. q̄ partes materiales fluunt z refluent: z
p̄ sc̄da parte p̄z q̄ forma sequitur materiam: eo q̄ nālī-
ter loquēdo forma nō potest stare sine mā: nec vnā māz
dimittere z aliā intrare. Sc̄do sic. multe partes ad-
ueniunt. ergo z totū variatur. tenet p̄na. vt prius: z an-
tecedens p̄z: qz nō est augmentatio: nisi multe ptes ad-
ueniant: sic dicit p̄hs in littera ergo zc. Tertio vocē-
tur ptes. añs augmentationē existentes a. z post augmē-
tationē partes superaddite vocent̄ b. tūc arguit̄ sic. hoc
augendū ante. augmentationē est. a. z post augmenta-
tionem nō est. a. nec erit. a. ergo non est idēz post qd̄ añ
cōsequētia nota: z añs pro p̄ma parte est notū: vt pri-
us z p̄ sc̄da parte p̄z: qz post augmētationē erit. a. z. b.
ergo non erit. a. cum. a. nō fit. a. z. b. Cōfirmatur sic.
hoc post augmentationē est idem qd̄ fuit ante. Sed an-
te fuit. a. ergo post est. a. Sed post est. a. z. b. vt notū est
igitur. a. est. a. z. b. ergo pars est suū totū. Cōfirma-
tur sc̄do. hoc est idem qd̄ fuit ante. sed hoc est. a. z. b. er-
go añ fuit. a. z. b. consequētia est nota vt videt̄: z p̄ns
est manifeste falsum: qz ante non fuit nisi. a. Quarto
p̄ncipalr̄ ad q̄nē arguit̄ sic. sequeretur q̄ aliquid ge-
neraret̄ successiue z statim vna parte genita cessaret ge-
neratio. Sed hoc est falsum. p̄bat̄ tñ p̄na: qz eadem rō

Lom̄.

i7. 4.
ph. 43

L. cō.
36.

sc̄om.

L. cō.

4i. 32.
z. 34.

tertū.

4^m

ne qua post augmētationē est idem totū qd̄ fuit añ. cūz
multe ptes sunt sibi iuicē addite māebit vna pte ignis
genita idē ignis post quotquot partes augetur sibi.

Quinto sequeretur q̄ eadē rōe sequana esset idē qui
fuit tertio vel quarto añs elapsis. hoc est falsum: quia
cōs partes sequane que fuerunt ante tres años sūt cor-
rupte: aut saltem intrauerunt mare: quare nō est idē to-
tū: cū totū nō sit aliō q̄ sue ptes: z añs p̄z: qz q̄z ps se-
quane que tunc fuit intravit mare. z tñ probatur conse-
quentia: qz eadē rōne qua propter successionem partū
recedentū z aduenientū manet idem totum propter
eas: sibi succedere in simili situ figura z dispōne mane-
bit idē sequana: cū partes sue sic sibi succedant in simi-
li situ figura z dispositione. Sc̄do p̄batur q̄ nō sit
idem sequana: qz eadem rōne eēt eadē spera aeris que
fuit vltra cētū años: z sic posset eadē spera aeris mane-
re perpetua: z sic ex consequenti cū spera aeris sic cor-
ruptibilis aliquod corruptibile posset perpetuari. cōse-
quens est contra p̄m primo celi: z prima consequen-
tia patet: qz ita bene in simili dispositione situ z figura
successiuis temporibus succedunt sibi iuicē partes spe-
re aeris sicut sequane. igitur si vnum ipsoz manet idē:
aliud manebit idem. Tertio confirmatur: qz sequit̄
idem bis generari: qz sequana qui fuit vltra centum an-
nos fuit pro tunc genitus: z iste qui nunc est genitus ē
citra. ergo si iste est idem: idem erit bis genitus p̄na est
nota: z añs pro prima parte patet: z pro secunda d̄ela-
ratur: quia quodlibet pedale huius sequane: quod nūc
est: est genitum circa. io. annos. ergo z sequana totus.
consequētia tenet: quia sequana nō est aliō q̄ omnia
ista pedalia simul sumpta: z antecedens patet: qz qd̄li-
bet pedale huius sequane: qd̄ est. venit ex fontibus ci-
tra breue tempus: z ex fontibus non potuit venire ni-
si: qz in montibus pro tūc est genitus. ergo est citra. io.
años genitus. Sexto si sic hoc esset ex eo: q̄ maior
pars manet eadem: patet consequētia: qz nō videt̄ ma-
ior ratio quare manet idem totū: nisi qz maior ps eius
manet. sed hoc est falsum ergo zc. falsitas consequēti
declaratur: qz sequitur q̄ idem esset aliquid cūz aliquo
cum quo in nulla parte conueniret. hoc est impossibile:
z consequētia probatur. Nāz sit colūna tripedalis. a.
z moueatur vñū pedale ab ea z loco eius ponat̄ vnum
B.

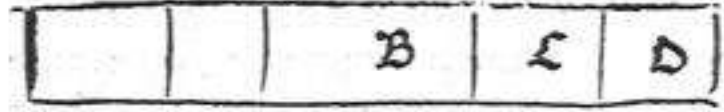
5^m

2°

a. t. c. io.
in finez.

3°

6^m

aliud pedale qd̄ vocetur. b. tunc. b. est idē cū. a. qz maior
pars est eadē. amoueatur ergo sc̄om. pedale ab. a. z po-
natur vnum aliud: z vocetur. c. tunc. c. est idem. b. quia
due tertie sunt idē: vel eedē. z. b. cūz. a. vt prius. ergo. c.
est idem cū. a. tūc de. c. amoueatur tertium pedale z vo-
cetur. d. tunc. d. est idē cum. c. vt prius z. c. cūz. a. vt pro-
batum est. quia quecūqz sunt eedē vni tertio sunt eedez
inter se. Modo. a. z. d. sunt eedē. c. quare sibi iuicē erit
eedem. z tñ per casum māifestū est q̄ in nulla parte cō-
ueniunt. quare habetur consequēs p̄bādum.

L. c. 33.

In oppositū est Ari. in hoc p̄mo. caplo q̄
prius. Et pōt probari rōnib⁹ p̄m
q̄ idem manet idem ante z post. Primo qz aliter se-
queretur q̄ iste termin⁹ Joānes. eēt nomē cōmune: qz
verificatur de homine ante augmentationem noiato b̄
nomine z post. si ergo nō est idē vniuoce successiue ve-
rificatur de pluribus: qd̄ est propositūz. Sc̄do qz
non fuisset idem Christus passus in cruce qui natus est
de virgine Maria. illō est falsum: p̄na t̄z: qz auctus fuit
in tpe sue augmentationis. Tertio sequitur qd̄ nul-

2^m

3^m

In nostru eēt baptizatus: qz aucti sum⁹ post baptisma.
 4^m **Quarto** sequitur qz si sor. promitteret solvere hodie
 qz cras non teneretur solvere. qz nihil promisit ille qui
 5^m cras erit sor. post augmentationem. cū nūq̄ ante fuisset
 z ex consequenti nihil deberet: qz nihil pmisit. **Qui**
 to qz talis augmentatio nō est pprie motus. p̄ns est in-
 conveniens. z p̄ns probatur. qz motus debet esse in sub-
 iecto eodē in actu. modo augmentatio non fieret in eo-
 dē subiecto: nec in actu manente sub vtroqz termino.

In ista qōne primo ponenda sunt aliqua notabilia: z
 responsio ad questionem. **Secūdo** mouebunt quedaz
 dubia q̄ determinata z soluentur.

1^m nōn. **Quantū** ad p̄mū articulū est p̄mo notāduz. qz
 scōz no. questio ista querit de idētitate nume-
 rali. de idētitate at̄ specifica nihil ad presens. **Secūdo**
 est notādū. qz idem nūero capitur pp̄r̄ssime. proprie.
 z large. pp̄r̄ssime d̄r manens numero idē. sic qz nec
 in subiecto toto: nec in parte substantialiter variat. aut
 mutat. z sic deus est idem. aut celū. qui v̄l qd̄ fuit vltra
 annū. Proprie d̄r idē qd̄ manet p̄m sui p̄tem p̄ncipalio-
 rez idem nūero. z isto modo d̄r sortes: aut quietiqz alē
 hō idem qui ante erat. qz anima intellectiua que ē eius
 p̄ncipalioz pars manet eadē primo modo. vt notuz est.
 Tertio modo dicitur idem numero large: cuius partes
 sunt in continua successione in consimili situ figura z p̄-
 tium situatione sine notabili mutatione in ordine ad ip-
 sum: aut magna differentia: z istomodo dicitur idēz se-
 quana qui fuit vltra. 10. annos: aut idē padus. z qd̄ iste
 modus idētitatis sufficiat ad idem numero est manife-
 stum. qz alias propria nomina flumiozum vt sequana
 pad⁹. aut ren⁹ non eēt termini discreti. qd̄ nlls diceret.

1^m 2^a. **His premis** sit hec prima conclusio. qz in
 augmentatiōe viuētis non
 manet idem ante z post pp̄r̄ssime seu primo modo.
 Patet qz auctū substantialiter in suis partibus variat
 cū aliq̄ue adueniāt ex nutrimento z aliq̄ue recedāt vir-
 tute actionis caloris naturalis. **Secūda** conclusio est qz
 in augmentatiōe hominis manet idem ante z post p̄-
 prie seu scōdo mō capiēdo p̄z: qz hoīs p̄ncipalioz ps ma-
 net. puta aia intellectiua. ergo zc. **Tertia** conclusio.
 in augmentatiōe viuētis alterius ab homine nō ma-
 net idem numero isto scōdo mō. p̄z: qz in nullo alio viuē-
 te manet p̄ncipalioz pars isto scōdo modo. ergo zc. t̄z
 p̄ns. per scōm notabile. z antecedens declarat. qz in q̄-
 libet viuente forma q̄ est p̄ncipalioz pars: ita variatur
 sicut materia cum sibi noue partes adueniatur sicut
 materie: z etiam aliq̄ue recedāt actione caloris natura-
 lis: sicut p̄z in conclusiōe p̄cedēti. **Sed** diceret. nōne
 manent ptes in corde: z in cerebro que sunt p̄ncipalio-
 res in viuente. **Itē.** nōne manent partes hūide hūi-
 ditate radicali: que ptes p̄ncipaliozes sunt q̄ ptes hu-
 mide humiditate cibali. **Respondetur** qz ptes viui
 formales. puta vere partes forme sunt ita similes suba-
 liter sicut partes forme aeris: z ideo substantialiter nō
 sunt p̄ncipaliozes partes cordis q̄z pedis. aut alicui⁹
 alterius membri. sed accidētaliter z organice possunt
 dici iste p̄ncipaliozes. Eodē modo partes humide hūi-
 ditate radicali non sunt p̄ncipaliozes quam partes hu-
 mide humiditate cibali: z ideo iste rationes non proce-
 dunt aliquo modo cōtra dicta. **Quarta** conclusio in
 omni augmentatiōe viuētis ante z post manet idem
 tertio mō. s. large. p̄z. qz partes aucti succedūt sib̄q̄nui-
 cē in simili figura situ z dispositione sine notabili z ma-
 gna differentia in ordine ad ipsum. ergo zc. p̄ns tenet.
 z antecedens p̄z per experientiā: z hec est conclusio q̄z
 Aristoteles intēdebat.

Quantū ad secundū articulum sit hec p̄ma du-
 bitatio. **Quomodo** aliquid totum p̄mum
 potest manere idem cuius aliq̄ue partes sunt variate: dubiuz
 cū totū nō sit aliud q̄z sue partes. **Respondet** qz aliq̄
 dicit qz sicut supernaturaliter possibile est vnam: z eā
 dē rē nūero simul eē p̄les res: ita naturaliter ē possibi-
 le vnam z eandem rem successiue esse plures. z isti di-
 cunt qz nō est incōueniēs qz sortes añ augmentatiōez
 sit iste partes z post sit alie. **Sed** q̄qd̄ sit de hoc di-
 cendū est ad dubitatiōē qz ad idētitatem numeralem
 tertio mō dictam sufficit idētitas figure situationis par-
 tiū ante existentū in continua successione. **Sed** h̄ non
 sufficeret ad idētitatem p̄mo mō dictā: z ideo d̄r qz li-
 cet totū sit sue partes: t̄n̄ potest esse nō iste partes: sicut
 z iste p̄nt esse nō ille. Nā si partes que iam sunt totum
 vocentur a. z partes que ex nutrimento augebunt vo-
 centur b. tunc totū potest eē. a. z. b. z tamen totū nō est.
 a. z. b. **Secūdo** quis dubitaret vtrū deberet sic poni
 eadē spera aeris que fuit ante centū ānos. **Et** v̄r mi-
 hi dicendū qz sic. z ex cōsequenti correlarie cōcedēduz
 esset qz corruptibile potest perpetuari. Nā spera aeris
 est vnum corruptibile cū habeat materiā: z non est du-
 biū quin eque bene sit eadē numero que fuit añ centuz
 ānos: sicut est idē sequana qui fuit añ centum annos.
Secūdo correlarie est cōcedendū qz aliq̄ duo sunt eius
 dem speciei specialissime: z t̄n̄ vnū corrupet z aliud p̄-
 petuabit vt pedale aeris z tota spera aeris. **Et** si aliq̄s
 instaret dicēdo qz p̄hs vult oppositū in p̄mo celi. vbi di-
 cit qz oē corruptibile de necitate corrupet. **Dicit** qz
 sufficit qz cuiuslibz corp̄alis qd̄z pedale de necitate cor-
 rūpet. **Tertio** dubitaret aliq̄s qz si idēz ē sequana qz
 fuit añ centū ānos. ergo sunt eedē ptes pedales q̄ fue-
 runt sequane añ centū ānos. p̄ns tenet: p̄pea quia totū
 est sue partes: z falsitas consequētis p̄z: qz omnis pars
 pedalis sequane que fuit vltra centū: diu est qz intravit
 mare. **Silr** omnis pars pedalis sequane que iaz est ci-
 tra duos ānos est genita. **Respondet** qz est idēz sic
 prius sequana qui fuit vltra cētū ānos: z cōcedit qz sūt
 eedē ptes simul sumpte tertio mō idētitatē. **Ad** p̄bōnez
 d̄r qz oīs pars pedalis que fuit vltra. 100. ānos diu itra-
 uit mare: z est qz q̄libet pars pedalis que iā ē citra du-
 os ānos est generata: cū hoc t̄n̄ stat: qz omnes ptes pe-
 dales sequane simul sumpte: que fuerūt vltra cētuz an-
 nos: sunt adhuc: qz idē sequana ē. z ip̄e est sue ptes pe-
 dales. **Vel** sic. iste sequana fuit vltra centū ānos: z iste
 sequana est oēs ptes sue pedales. ergo oēs partes iste
 pedales fuerūt vltra centū ānos. **Ex** quo correlarie p̄t
 inferri hāc p̄ns nō valere. oēs iste ptes pedales fue-
 runt vltra centū ānos. ergo aliq̄ istaz fuit vltra centuz
 ānos. z hoc capiēdo ly omnes collectivē. **Secūdo** in-
 fer̄. qz a plurali eē ad singulare esse non opz cōsequen-
 tiā valere. instātia enim patet in articulo prius posito.
Alie autem dubitatiōes que p̄nt moueri patebūt in
 rōnū solutionibus. quare zc.

Ad rationes p̄ncipales. **Ad** p̄mā negetur
 qz nō maneāt eedē ptes mā- ad p̄m
 les. nec formales. **Et** ad p̄m cū d̄r. qz ptes māles flu- T. cō.
 unt z refluūt. d̄r qz itellexit qz ptes māles: z nō porose 36.
 nō manent p̄mo mō seu pp̄r̄ssime eedē. cū hoc t̄n̄ stat
 qz manent eedē tertio mō idētitatis. **Ad** scōz p̄ce- ad 2^m
 ditur. qz multe ptes adueniūt. z negat p̄ns qua infer̄.
 igit̄ totū variat: sic. s. qz nō manet idē: s̄z b̄n̄ variet i ali
 qb⁹ suis p̄tib⁹. z ad p̄bōnē p̄cedit qz sp̄ totū ē sue ptes.
 cū hoc t̄n̄ stat qz ille ptes manēt eedē: z et totum idēz:
 licet in multis partibus fiat variatio. dū tamē ptes ma-
 neant in p̄simili situ figura z dispōne. **Ad** tertiā ad- ad 3^m
 mittitur

mittit qd ponit. Ad argumentū dī concedēdo qd h cor
pus aīi augmentationē est. a. z post augmentationē nō
est. a. z negat p̄na que inferf. ḡ nō est idē post qd aīi. z
cā est. qz a negatione p̄dicamēti ad aliquid nō infertur
negatio p̄dicamēti substantie: qz arguif. a. est nūc iste
partes. z post nō erit iste ptes. igr̄ post nō erit illd̄ ens
vel idē ens qd est nunc. talis p̄na nō valet. sicut nō seq
tur. soz. nunc est iste pater: z post non erit iste pater. er
go post non erit idem qd ante. Sic enim arguēdo a ne
gatione termini p̄dicamēti ad aliquid ad negatiuas
termini p̄dicamēti substantie nō valet consequētia.

Et ad p̄firmationem per idē dicit p̄cedendo qd post
augmētationē est idē qd ante z p̄cedit qd aīi ē. a. z p̄na
negat qua inferf. igr̄ post erit. a. Nā. a. est terminus cō
notatiuus istaz p̄tū. z in talibus terminis p̄na nō va
let. sic nō sequif. ille post erit idem hō qui nūc est p̄r. er
go post erit p̄r. In oibus enim talibus argumētationi
bus cōmittitur fallacia figure dictionis. Ad tertiā cō
firmationē p̄cedit qd est idē qd fuit ante z etiā qd est a.
z. b. z negat p̄na. ergo ante fuit a. z. b. Nā a. z. b. sūt ter
mini cōnotatiui ceteraz p̄tū. z in illis talis p̄na nō va
let vt dictū est. z tñ concedit in terminis absolutis. est
idem qd fuit ante: z nūc ē homo. ergo ante fuit homo.

Ad quartā p̄firmationē cōcedit qd a. z. b. fuerūt ante
saltem simul sumpta: qz sunt idem homo qui fuit ante.

Ad iprobationē ēt p̄sequenter cōcedit qd b. nūq̄ fuit
sed tñ a. z. b. simul sumpta fuerūt aīi sicut dcm̄ ē i sc̄do
articulo. qd omnes partes pedales sequane fuerūt vltra
centū annos. z tñ nulla pars eī⁹ pedalis fuit aīi duos.
annos. Ad 4^m p̄ncipale negat p̄na qua infertur. qd
gcqd generaret successiue statim vna pte genita cessa
ret ḡno eius. Et ad p̄bationē dicitur qd non est simi
le de generatione alicuius rei: z augmentatione viuē
tis. Nam generatio fit per posteriorz p̄tū ad p̄ores ag
generationē: z ideo ipsa res que ḡnat nō debet dici ge
nita nisi omnes partes eius: vel ad minus maiores es
sent genite. In augmētatione aut: qz nutrimentū intus
suscipif. debet dici manere idem post qd ante. z sic si p
ua pars ignis esset genita nō propter hoc debet dici to
tus ignis est genit⁹ pp̄ dissimilitudinē dictā. Ad qn
tam conceditur qd est idē sequana. Et ad p̄bationē dici
tur negādo qd oēs partes eius que f̄uerūt vltra decem
annos sunt corrupte. imo ambe medietates sunt eadez
sicut ē idē totū. Et s̄līr negat qd oēs iste ptes itrauerūt
mare. imo alique partes sunt actu sequana. conceditur
tñ qd qlibet ps pedalis: que tunc fuit itrauit mare: z ne
gatur p̄na cum inferf. igr̄ omnes ptes intrauerunt ma
re. Et ad p̄bōnē p̄cedit qd est eadē spera aeris. z quod
aliquod corruptibile est perpetuū. z qd totū illud est p
dictis. Ad tertiā p̄firmationē negat. qd sequat idem
bis generari. Et ad p̄bōnē concedit qd sequana qui fu
it vltra decē annos z vltra. z ante fuit genit⁹: z sic ille
fuit vltra centū annos genitus. Et ideo negat qd iste q
nūc est sit genitus citra zc̄. Ad p̄bationē p̄cedit qd qd
libet pedale sequane qui nunc est fuit genitū citra duos
annos. z negat p̄na. ergo totus sequana. qz nullū peda
le est tot⁹ sequana. lz sint omnia pedalia simul sumpta.
Et ideo si sic assumerent oīa pedalia sequane que nūc
sunt. sunt genita citra decē annos. negat aīi. ergo zc̄.

Ad sextam p̄ncipalē conceditur qd hoc est ex eo: qd
maior ps manet eadem in consimili situ figura z dispo
sitione: z negatur: qd si hoc sufficeret qd aliquid eēt idē
cū aliquo cum quo in nulla parte cōueniret. Et ad pro
bationem dicitur qd si a. columna dicatur eadem cū co
lūna d. tunc conuenit cū d. in ambabus medietatibus:
z in omnibus partibus simul sumptis: licet nō conue

niat cū ea in aliqua parte pedali. Aliter potest dici qd
a. columna bene est eadem b. columne. z b. colūna c. tñ
a. ipsi c. nō esset eadē. qz nō cōueniret cū ea in maiori p
te sui. Ad p̄bationē: si diceret qd cūqz sunt eodē vni ter
tio sunt eodem inter se. Dico qd b̄ vez esset si illa essent
illi tertio eadem. p̄p̄rissime. sic qd in nulla parte ab eo
dem essent diuersa. sed sic nō ē in proposito. Ego ta
men iuxta opiniones vulgariū: z modū loquēdi cōem
bene concederem qd aliquid esset idem alicui cum quo
in nulla parte pedali p̄ueniret sicut dictum est in qōne.
Rationes post opposituz sunt pro dictis in primo: z
secundo articulo.

Qm̄ aut de his quesitū est sufficiēter.
Tex. cō. xxxv. Questio. xiiij.

Tertiodecimo querif. Utz au
gmētatio fiat fm̄ p̄
partes formales z nō materiales. Et argui
tur p̄mo qd nō: qz fm̄ illas ptes fit augmen
tatio fm̄ q̄s fit nutritio. sed nutritio fit fm̄ ptes mā
les. ergo zc̄. maior ps: qz augmētatio p̄supponit nutri
tationem. z minor declarat: qz fm̄ eas ptes viuū nutri
tur fm̄ q̄s aliqd̄ deperdit. cū nutritio sit restauratio de
perditi mō fm̄ partes materiales aliquid deperdit. er
go fm̄ eas nutritur: z minor ps per p̄hm̄ dicētē in l̄ra.
fluunt z refluunt partes māles. Sc̄do sicut foīa vi
ui reddif: maior in augmētatiōe: ita reddif maior mā
z si sic: ita bene fit augmētatio fm̄ ptes māles sic for
males. vel fit forma maior: z nō mā. z si sic ēt foīa ex
tenditur vltra materiam. z per p̄ns pars forme nō in
heret materie: qd est ipole. Tertio diminutio fit fm̄
partes materiales. ergo z augmētatio. p̄na t3: quia au
gmētatio z diminutio sunt motus oppositi: quito p̄hi
coz. z tales h̄nt fieri circa idē: z aīi ps: qz ptes mate
rie fluūt z refluūt: per p̄hm̄. z ex p̄nti fm̄ eas refluētes
fit diminutio. Quarto vlt ptes que adueniūt viuo ex
nutrimento adueniūt cū mā: z si sic tunc sicut foīa au
get: ita mā: qd ē p̄positū. Vel adueniunt sine mā: qd est
ipole. qz sequeret vt prius formā eē sine subo. Quito
augmētatio fit fm̄ ptes q̄titatiuas. z tales videntur
esse magis materiales. ergo magi fit fm̄ ptes materia
les q̄s formales. maior est nota z minor: declaratur per
p̄hm̄ tertio p̄hicozum. vbi dicit. qd diuisio continui est in
mām. i. in partes māles q̄titatiuas. z sic est qd falsa.

In oppositū est p̄hs i l̄ra. cap̄lo de augmē
tatione. In ista qōne erūt
duo articuli. In primo recitabunt diuersi modi itelligē
di istā l̄ram Ari. allegatā. In sc̄do eliget̄ expositio ma
gis cōis: z ēt magis pertinens prius dictis.

Quantum ad primū articulū est p̄mo notādū
qd cōiter ponunt sex modi distincti
itelligendi vel distinguēdi istā litterā Ari. Primus
est Lōmentatoris dicentis. qd nō intellexit Ari. qd qdā
eēt ptes formales que augerent. z quedā māles q̄nō
augerent: sed dicebat solū pp̄ hoc qd iste actiones que
fuit in aucto. s. alteratio z generatio sunt virtute forme:
z ipsius aīe. z iō solū aiata augerent. hec sunt v̄ba Lō
mentatoris: augmētatiū vero nō est auctū: nisi p̄ illaz
formā: aut virtutem p̄ q̄s h3 formā: z istā virtutē itēde
bat Ari. cū dicebat augmētū fieri fm̄ formā: z nō p̄
materiā: z nisi esset ista virtus: ipossibilis esset augmē
tatio in istis partibus sensibilibus. Circa istum mo
dum est aduertendum sententiā Lōmentatoris esse ve
ram. sed nō videt esse de mēte p̄hi. qz p̄hs nō loquit̄ de
agere qm̄ dicit augmētationē fieri fm̄ ptes formales.
imo magis de pati. dicit enim qd qlubz ps foīal̄ aucti ē

3°
4°
Ad q̄r
tum
Ad qn
tum.
Ad se
xtum.

p.
T.c. 36.
2^m
3^m
T.c. 18.
z. 19.
p. ge. 35.
4^m
5^m
Lomē.
68.
T.c. 35.
T.c. 35.
p^m no.
Lō. 38.
T.c. 35.

2° mod^o aucta. **M**odo aucti nō videtur immediate actionē pno-
tare. sed potius passionē. Et iō licet opio sit va. nō tñ ē
de mēte phl. ideo relinquať. **S**ecūdu^s modus ē. qđ
per ptes formales itelligimus ptes etherogeneas. i. p
tes qz queuis non capit denominationē toti^o seu a toto
sicut sunt pes manus caput z conñmiles. z qz per par
tes māles itelligāť ptes homogenee: quaz quis capit
denominationē totius. sicut caro os z filia. z mouētur
ad sic dicendū: qz partes etherogenee figurā certā sibi
determinant que vř habere rōem forme. z ideo eas ap
pellat formales. hōgenee aut nō determinant sibi cer
tam figurā: sed quālibet indifferenter pñt hēre: z iō sic
mā est indeterminata ad figuram: rōne sui ipse māles
appellāť. **T**ertē ille partes homogenee sicut phs dic
in littera: cōponūt etherogeneas. quare rōnabilr mate
riales sunt vocate: dicunt enim isti qz quālibet ps ethero
genea augetur put notū est. z iō dicitur fieri augmentatio
nem fm ptes formales. Sed nō quālibet ps homogenea
augetur: licet aliqua pars augeat. Sed instaret aliqs di
cens qz phs vř eē in pñiū. dicit enim qz partes etheroge
nee non augent. nisi qz partes homogenee augent. ergo
videt qz prior sit augmētatio pñiū homogeneaz quaz
etherogeneaz. **S**cđo. qz ita ad sensum appet augetur
ri caro vel os sicut manus vel pes. imo est puz ipossi
bile manū augeri z nō augeri ptes hōgeneas. **T**er
tio ois ps homogenea augetur. ergo ista opinio ē falsa.
pñā t3 z añs declaraf: qz quālibet pars homogenea nu
trit iperfecta nutritione: eo qz calor naturalis est p to
tū corp^o expāsus. z ex pñi in oēs partes viui agit. qz
libet aliqd depdet. ergo in nutritiōe pfecta queuis ali
quid ad sui nutritiōē acquirat. **Q**uarto nisi quālibz
pars augetur. augmentatio nō pueniret ipsi aucto pri
mo. qđ nō est dicendū. pñā tenet: qz aliquibus pñiū cō
ueniret z aliquibus nō. **A**d ista tenēdo pñiū mo
duz rñdet per ordinē. **A**d pñā pcedēdo dcm Arif.
qz nō augent etherogenee nisi qz homogenee augent:
z pcedit qz via ordinis aut nature augent homogenee
qz etherogenee. tñ cū hoc stat qz quālibz ps etherogenea
augeat. quapropter quālibet ps formalis dñ aucta. s3 non
quālibet hōgenea. qz aliqz partes carnis vt phs dictuz est
non augent. qre augmētatio nō dñ fieri fm ptes māles
eo qz non quelibet istaz augeat. **A**d scđaz dñ qz ve
rū est qz partes homogenee augent sicut etherogenee.
sed non vlr. qz quis etherogenea augetur. n tñ quis hō
genea. **A**d tertiā negatur añs loqndo de augmēta
tione que fit p itus susceptionē. i. qz quālibet ps hōgenea
augetur. z ad pñationē negatur qz iperfecta nutritiōe
quelibet pars nutriatur. z ad pñōē pceditur qz calor
nālis est per totū corpus expāsus. z iō dñ qz in oēs p
tes viui agit alterādo: s3 negatur pñā cum ifertur. qz quā
libet aliqd depdit: qz licet in quālibet egerit alterādo: non
tñ quālibet resoluit. z iō ē in nutritiōe nō quālibet ps re
stauratur: vel nutritur. qz non ille que nihil deperdidit.
Ad qrtā pñōē dñ qz augmentatio pprie dca q
fit p itus susceptionē nō puenit viuenti p. S3 tñ qz no
biliores ptes z maiores augentur. iō a maiori fit deno
minatio: iō dñ totū augeri sic ad maiore pte eē albā to
tū denominatur esse albū. **N**ex tamen est qz si augmē
tatio caperetur large p mutatione qua aliquid dñ fieri
maius. siue p appositionē siue per iuxtapōnē. sic posset
dici qz cōpeteret viuenti pmo. z h est de scđa opinione.
3° mod^o **T**ertia opio est. qz in viuo sunt aliqz partes hñtes hu
midū radicale i se. z aliqz sunt hñtes hñidū cibale in
se. z pñr hñtes in se hñidū radicale dñr formales: quia
anima forma viuentis pñcipaliter existit in ipsis. z iō
ad eoz corruptionē corrupitur viui. quapropter ipse sp

manent vsqz ad finē vite: s3 non maneāt eque humide
naturali humiditate sicut erāt in pmo. ptes aut alie ha
bentes in se hñidū cibale: z hñiditatez extraneā: qđ est
ad pñortādū ptes pñcipales. z humidum radicale vo
cantur materiales. ideo qđ in eis forma vitalis nō exi
stit. tñ ad pñortādū: quia humidum radicale semp ma
net. humidū aut cibale fluit z refluit: attento qz augmē
tatio fit virtute caloris naturalis: qui sustentatur in hu
mido radicali. iō dñ augmentatio fieri s3 formā. i. s3 nā
lem calore sustentatiū in humido radicali. z in pñibus
ipsum hñitibus que dñr formales. Et nō dñ fm partes
māles fieri. i. s3 partes hñtes hñidū cibale: qz hñidū istō
cibale h3 rōnē materie: eo qz patitur a calore nāli: z iō
pñr dicit ista opio. qz hñidū radicale pñortatur z auge
tur p additionē hñidū cibalis. z hec additio fit in quoli
bet mēbro. **S**ed p diceret aliqs tñ nō quālibet pars
aucti erit aucta. pñs est falsum z pbatur pñā: qz postqz
hñidū radicale manet idē ipsum nō augetur pprie: nec
diminuitur. cū nihil eius corrupatur vt supponit opio.
Scđo qz vbiqz est humidū radicale in viuo. qz cū hñi
dum cibale sit in mltis pñibus viui. sequitur qz duo cor
pora sunt simul. pñā est nota z añs p3: qz quelz ps ē vi
ua in viuo. qz vbiqz est hñidū radicale pro eo qz sine eo
non esset vita. **T**ertio. sic vř qz humidū radicale di
minuitur: qđ est p istos. eo qz Ari. dicit ipsum semp fie
ri min^o puz. **T**ertē calor nō solū nutritur ex hñido ci
bali. qre videtur etiam aliquā partē humidi radicalis
psumere. **D**efendentes hñc viā forte dicerent ad pñi
mam qz nō op3 quālibet pte aucti augeri per intus su
sceptionem. sed sufficit qz iuxta eas ponatur aliqua re
spectu cuius totū dicatur mai^o. z postea pñertatur i eā
aut saltē cōfortando eā. **A**d scđam forte dicerent qz
hñidū radicale z cibale distinguūtur. loco z subo. z s3
inuiē iuxtaponūtur in viuo p pñctas puas isensibiles
nec ē in pñibus hñidis hñiditate cibali vita. nec est pro
icōuenienti reputādum qz multe ptes aialis nō hēant
vitā: nec sunt ppñissime ptes aialis. **A**d tertiā dicitur:
qđ hñidū radicale in essentia sui nō diminuitur sed
Ari. dicit qz fit magis ipuz. **V**oluit. n. dicere qz ipsum
actiōe caloris desiccatur. Et ad aliō cū dñ qz calor nā
lis nō solū nutritur ex humido cibali: dñ qz nullo mō p
tes hñidi radicalis psunt: sed bñ ip3 alterat z desiccatur.
z hñc modū s3 qs posset defendere. credo tñ qz cogere
tur pcedere multa alia extranea. **Q**uart^o modus di
cendi est qz aliqz sunt partes potētes per se existere. zil
le dñr actuales. eo qz quālibet illaz est tāte qñtatis qz se
parata a toto per se existere posset z sentiri. z iste dicitur
formales. **A**lie sunt partes nō potētes per se existe
re pp sui paruitatem. imo a toto remote statim resoluūt
tur in mediū eas pñtēs: z pppter sui paruitatē sunt insen
sibiles. z iste dñr potētales: qz actu per se existere non
pñt: z per pñs māles. **M**odo dicit opio: qz quālibz actua
lis z sensibilis augetur. z rō ē: qz quālibz talis h3 poros in
qbus recipere pōt nutrimentū quo fiet maior. S3 māles
aut potētales nō augentur: eo qz nō o3 quālibet talē hē
re porz susceptiū nutrimentū: imo nec est pole qz quel
bet talis hēat hmōi porz. **S**ed diceret: actuales cō
ponuntur ex potētales. qz actuales nō augentur nisi
potētales augeantur. **A**d istud rñdetur cōcedendo
añs z negando pñam. **N**ā partes porose sine dubio cō
ponūtur ex nō porosis. S3 tñ nulla nō porosaz auge
tur porosis auctis. z iō s3 ex eis cōponātur: nō tñ o3 qz
ad augmētationē ipsaz pñiū actualiuz porosaz sequitur
augmētatio pprie dicta potētales: sed sufficit augmen
tatio ipsaz iproprie dicta: puta per iuxtapositionē scā.
Quintus modus dicēdi pñsupponit supñōnes: quaz
pñma est

L.c.35.

illu modum

L.c.35.

2

3

4

Solo p modo L.c.35.

ad scđm

ad tñuz

4^m

3° mod^o

3^m mo.

2^m

3^m

Solo pro p modo

ad 2^m

ad 3^m

4° modus

3° 4^m modū

ad 5^m

prima est. q. forma non pot transire in alia ma totalē.
 2^{sup}. **S**cda suppositio est. qd non potest transire in aliam materiam partialem: nisi extendatur vel diminuatur.
 3^{sup}. **T**ertia. q. ipsa pot hēre alia mām partialem si fuerit aucta: vel diminuta. Et tūc ponit p̄clusiones. p̄ma est q. cibus diminiuit z distribuit per venas ad singla mēbra.
 2². **S**cda p̄clo. q. digeritur z alterat: deinde corrumpitur forma cibi saltes successiue. sic q. pars propinquo: corrupti primo corrumpitur z remotio: posterius.
 3². **T**ertia est dum cibus sic corrumpitur: forma aialis ex tēdit i tali mā q. p̄est: z supaddit. z sic fit maior q. aī.
Ex istis ista opinio vult suū p̄positū z modū augmentationis ostēdere: z p̄mo ifert. qd forma p̄prie auget z nō mā: nā esto q. mā maior fieret b̄ est per additionem māe que trahitur a nutrimento. mō ista non est p̄prie augmentatio: cum fiat per additionē similis. forme autem nihil additur. z tūc fm rei veritatē postea ē maior.
 2 **S**ecundo q. ptes materiales fluūt z refluit. sed partes forme non: quia forma manet eadem inuariata.
 3 **T**ertio. q. quelibet ps aucti ē aucta: q. ibi nulla ē distictio iter p̄xns z supueniēs. cū foia in nullo variet.
 4 **Q**uarto. q. manet eadem forma totaliter: iō auctum manet idē p̄prie: q. foia dat eē idēritatem z distōnem.
 5 **Q**uinto. q. totū aial ē p̄ auctū: c^o q. ps ē aucta p̄prie.
 6 **S**exto. q. ibi nō est ḡno: sed solū transubstātiatio. nihil enim forme generat. Sed forma p̄existens v̄r dglutire quodāmodo materiā nutrimentī fingendo nouam.
 7 **S**eptio. q. forma p̄tinet mām z non eē. z modus ps.
 8 **O**ctauo. q. hūidū radicale fit semp minus puz: nam mā nutrimentī misceat māe hūidi radicalis. z māifestum est q. nō ē ita pura sic mā hūidi radicalis. Ecce totales modū hui^o opinionis b̄n subtilis. q. posito arguit ista opinio p̄ se p̄: q. seq̄ret penetratio corpōz. s. māe supueniētis z p̄existētis. **S**cdo. q. vnū corpus nō pot itrare aliō nisi p̄ poros: z si sic māe iste essent solum iuxta posite: z nō erit adequate quelibz pars maior. **T**ertio. sequitur q. forma trāsiret de mā in mām. p̄ns est impossibile. z p̄bat p̄na: q. vel dimittit māz p̄ozē: z si sic: habetur p̄positū: vel nō dimittit eā: z si sic: non videtur quomodo possit informare materiam superuenientem.
 4^m **Q**uarto. seq̄ q. p̄ diuisionē tādē tota mā q. p̄us fuit i re posset ab ea remoueri eadē re remanēte: p̄ns ē falsū: z tūc p̄ p̄na: q. nō v̄r cū mā sepať que sit cā qn ipa non possit separi. **Q**uinto. tūc nō eēt rō: qre v̄nū in infinitū nō augmentaret. **S**exto. q. seq̄ q. eodē mō parua forma ignis noua adueniēte mā ex cōbustioe ligno rū extēderet z iformaret totā materiā supuenientem.
 p̄. p̄ **A**d ista respōdet dicta opinio per ordinē. Ad p̄mam d̄r negādo p̄nam: q. d̄c q. mā nō est corporea de se: z iō lz p̄res māe se penetrarēt: nō seq̄ penetratio cor^m. v̄z ē tūc: dicit ipsa: q. ipse due māe sūt vna: z sic nō d̄z vna signari p̄ alia: nec noiari plures: q. inter eas non manet distō z fit vnio eaz per quāda penetratioe.
 ad 2^m **A**d scdam d̄r q. vnū corpus nō itrat aliud nisi p̄ poros. Sed dicit vltorius q. forma nutrimentī successiue in poris corrupta nihil prohibet mām corpōris corrupti materiā alterius successiue penetrare z subintrare.
 ad 3^m **A**d tertiā dicitur q. forma non potest subintrare alia mām: sed tūc nihil prohibet quin eadē sit sub pluri: aut maiori mā q. fuit prius: z adducit exemplum silē de figura di. q. si figura esset forma subalis ad imaginatiōnem posset per subintroitū māe eadem figura in valde magnā augeri sine sui subali mutatione. **A**d quartā dicit q. semp aliquid māebit de materiā p̄oz: q. ambe qn sunt sub ista forma non sunt distictē: z iō quicquid remanet: remanet d̄ mā p̄oz. **A**d qntā d̄r q. augmē

tatio nō est in infinitū: eo q. forma ipsius viui determinat sibi certā q̄ntatē. **A**d sextā vltorius dicit q. nō est silē de igne: eo q. nulla forma pot sic in sui nām conuertere: nisi aia: put Lōmen. ponit in isto p̄. Et hec est positio huius opinionis. **C**ōtra q̄s sunt alique dubitationes iducende. **P**rima est q. sequeret formā partialem migrare de vna mā in alia. p̄ns est p̄ ipsos. z p̄bat p̄na: q. capiat ps māe que per diminutionē viui resoluitur z vocef. a. Et arguit sic. a. mā aliq̄ pte foze viui fit iformata. Et illa iā nō est iformata put notū est: ergo vel illa pars forme māsit in alia mā z habet p̄positum s. q. migrat de vna materia in alia. vel nō transit: z hoc est similiter cōtra eos qui dicunt formā nō extendi: nec diminiui per totā vitā. Vel manet i nulla mā: z hoc iterum est ipole. **S**cdo vel mā adueniens est extensa: z h̄ns dimēsiōnes q̄ntitatuas: z si sic: cū alia mām penetrat: seq̄ q. sit vera penetratio corpōz seu dimēsiōnū. Vel ē iextēsa: z sic o3 q̄ntitatē eius fuisse corruptaz: z nō v̄r a quo. Nō. n. a mā: cū nullius sit actiuitat: nec a calore cū pot h̄eat rarefacē dimēsiōnē z ḡnare. Nec p̄ modū sequele ad corruptionē subiecti: cū mā maneat eadē que fuit q̄ntitatis subm sic q̄ntitatū p̄maz iux p̄ioris dca z ēt iux auctitatē Lōm. d̄ntis q. dimēsiōnes sunt coeterne māe. qre v̄r seq̄ v̄l penetratioe verā v̄l quātitatē māe fuisse corruptā: z tūc a nullo. **T**ertio supponitur q. dispō q̄ntitatuā que vnā formā subalē p̄t corrūpere sufficit pro eodē instanti. z d̄z ex necessitate nature aliā ḡnare. p̄: q. nisi sic mā posset sine forma eē. puta si applicaret sibi agens. qd pot formā preteritaz corrūpere. z q. nō sufficeret formā sequētē generare. quostante arguit. Nūq̄ potest in mā corrūpi forma qn sil in ea alia generet. ergo nō pot forma viui sic deglutire p̄ penetrationē mām nutrimentī. p̄na p̄: q. nō pot dglutire materiā cum forma. z aīns p̄ per suppositionem. **Q**uarto si sic. nō posset assignari rō. quare nō ex aq. vel qlibet alio. qd v̄nū posset intus sumptū corrūpere. idifferent fieret nutritio seu augmētatio. p̄ns est falsū z p̄ p̄m. scdo hui^o. z in libro de sen. z sen. z in multis alijs locis. z t3 p̄na. nā ex quo mā solū aduenit nutritio z nō remouet noue forme ḡno. nō v̄r qre non quelibet mā in poris formā p̄ozē dimitteret indifferēter: cū nuda remaneat a foia. z a q̄ntitate deglutiref. **I**sta motiua sunt ad p̄ritū. cui ergo placet p̄dca opinio videat quō ea euadat. **S**ert^o modus ē. qd p̄ ptes formales iteliganť ptes porose. z per ptes māles ptes nō porose. z rō denominatiōis est. q. ptes nō porose nō actualr sūt sensibiles p̄ puitatē. Partes aut porose sunt actu sensibiles. Cū ergo forma dat eē actuale z sensibile. Partes porose. q. sunt sensibiles ptes dicunt formales: q. at mā est isensibilis ptes nō porose puitate dicunt māles. z tūc p̄nter dicitur q. augmentatio fit fm ptes formales. i. porosas vt dcm̄ est aī. z nō fit fm ptes māles i. non porosas. Ecce modus cōes z d̄r sic de illa qōne. Et hoc de primo articulo.
Quantū ad scdm articulū sit h̄ p̄clusio respon salis q. augmētatio fit fm ptes foia: z nō māles capiēdo augmētationē p̄pe p̄ ea q. fit p̄ intus susceptionē. p̄ p̄ p̄cedētē qōnē. z sic v̄r p̄babilioz iter opinioes sexta opinio dicta. Et h̄ de scdo articulo.
Ad rationes p̄ncipales qōnis. **A**d p̄ri mā p̄cedit q. f3 easdē partes fit augmētatio z nutritio. z distiguif mior in q. d̄r q. nutritio fit f3 ptes māles. q. l3 f3. denotat qd ptes non porose adueniūt in nutritioe. z sic cōcedit minor. z sic ēt in augmētatione veniūt ptes nō porose. Alr d̄o pot d̄notat qd fit f3 ptes māles. ita qd restauratio d̄p̄diti fit

Ad 6^m
 Lō. 38.
 p̄ istum
 quintus
 modus.
 p̄.

2^m

p̄ phys.
 com. 63.
 3^m

4^m

L. c. 30.

6° mod^o

2° r̄sal.

ad p̄mū

in partibus non porosis. z sic negat ipsa. Na ipsa solu fit in partibus porosis sicut augmentatio. z ideo soluz fit fm partes formales: z per hoc ad pbationes dicitur qd deperditio no e facta fm ptes no porosas: qz iste no depdiderit: sed fm porosas: qz iste deperdiderit. Au-
 ctoritas at phi pcedit sic iacet: qz ptes males fluunt z re-
 fluit. i. adueniunt z recedunt ptes no porose. Ad secu-
 da dr qd sicut forma extendit: ita extenditur ma nec pl^o
 vnu qz aliter: nec et minus: z ideo loquendo de pibus
 malibus ppdo conceditur: qz augentur. sicut formales:
 sed hoc nihil est ad presens: qz sic non capiunt partes
 hmoi in qoe. Ad tertia dico qd diminutione fieri fm
 partes males pt itelligi duplr. vno mo qz ptes males.
 i. no porose sunt iste que post diminutione sunt diminu-
 te. z sic negat ista: qz pprie sunt porose q post diminu-
 tionem aliqd depdiderit. vbi. n. aliqd depdiderit gnat^o
 e porus. Secdo mo q diminutio fiat per hoc qz males.
 i. no porose ptes recedunt: z sic pcedit ipsa. z eode mo-
 do pceditur qd augmentatio fiat. eo qd ptes no porose
 adueniunt. tñ put ly fm denotat partes in qb^o e augme-
 tatio vel diminutio sola fit vtriusqz ipsoz fm ptes poro-
 sas: z no fz ptes no porosas. Ad qrtu dr sic ad se-
 ctudu q arguit de pibus malibus pprie dicitis z de il-
 lis no est pns qo: qz de va materia no loqr Ari. Ad
 gntu pceditur q augmentatio fit fm ptes integrales z
 qstiativas. z dr q vez e q hmoi sunt males vno mo.
 puta. put naturale homogeneu distiguit contra ethe-
 rogeneu. fz tñ hmoi ptes qstiativae porose sunt forma-
 les in pposito. z no porose st males. z io ro no pcedit.
 Ad ronem post oppositu dr q est pro pclusionem rnsa
 li secundi articuli.

Querret aut aliqs qle oz ee ex quo au-
 gmetu zc. Tex. co. xxxix. Questio. xiiij.

Quartodecimo querit. Utruz
 augmentatio
 viventis sit motus ptinu^o. z arguit qd no p
 dria qz Ari. assignat iter augmetatōez z nu-
 tricatione. qz nutritio e mot^o ptinuu vsqz ad fine vite.
 augmentatio no. z in his verbis videtur velle augme-
 tationem no esse motu ptinuu. Secdo augmetatio no
 est mot^o. ergo no est mot^o ptinuu. pna t3 per locu a to-
 to in modo. z ans apparet. qz omnis motus est de con-
 trario in ptiu. mo augmentatio no e iter pna. ergo no
 est motus. maior pz gnto phicoz. z mior pz: qz augme-
 tatio no est inter qstiatas. mo qstiatu nihil est contra-
 riu per phm in pdicamentis. Tertio. diminutio no
 est motus ptinuu. ergo nec augmetatio. pna t3: qz snt
 mutationes opposite. z io qua rone vna eaz dz ee coti-
 nua eade z alia. ans pbat. qz no vr aliquid qd continue
 resoluat a corpore nostro. cu aliquo tpe corpus nostruz
 acquirat magis qz deperdidit. ergo tuc no diminiuitur.
 Ldfirmat sic. Si fieret diminutio continue hoc fieret
 a calore naturali. sed hoc no est dicendu. g zc. pna t3. z
 maior pz de se. qz no vr qd fiat ptinue aliude. minor de-
 claratur. qz si sic idem esset corruptiuu carnis z gnatu-
 num eiusde. Itē idē esset actiuu ad sui corruptione.
 Itē idē corrupet carne z alia gfiaret. ex ista pna vide-
 tur sequi iconuenientia. Primu. qz idē no vr ca pna. z
 cu idem in qstum idem semper sit aptu natu face idez.
 caplo nono huius scdi. Scdz incōueniēs: qz frustra ca-
 loz pma carne corruperet: z aliam generaret. cu prior
 sit purior qz scda posterior gēta. Tertiu. qz qdlibz ens
 diligit se pmanere. vt an dcm est. Probat tñ pma pna.
 qz calor naturalis esset corruptiuus carnis eo qz ipsam
 continue resolveret. z generatiuus noue. eo qd ex cibo

noua generaret. Scda qd calor naturalis non resoluit
 carne: nisi vt se nutriat vt actiones viventis facere pos-
 sit. z ex cosequēti alia carne generaret. Et tertia qz
 deficiente carne necesse est calore deficere. cuz calor non
 possit stare sine humido. vt in de longitudine z breuita-
 te hr sufficienter. Lu g calor resoluendo carne agit ad
 destructione carnis. seqz qd agit p modu sequele ad de-
 structione sui. qd fuit vltio pbatu. Quarto augme-
 tatio est conuersio nutrimenti. sed ista no est ptinua. er-
 go nec augmetatio est mot^o ptinu^o. pna t3. z ans pro p
 ma pte est manifestu. per diffinitione augmetationis. z
 pro scda pte pz: qz corruptio forme cibi no e ptinua. cuz
 aliqui cib^o no sit in corpe vt tpe magne famis. Quin-
 to nutritio no est cotinua. g nec augmentatio. t3 pna: qz
 no semp nutrit aial. qz si aial semp nutrit. no eet ro q
 re famesceret. Sexto arguit auete comē. 8° phicozū
 volentis qd augmetatio no sit motus ptinuu. qd pro-
 bat roe sic. In omni motu ptinuo cuilibet parti corpo-
 ris dz corrūdere aliq ps dīspōnis fm qua est mot^o: sed
 hoc no est pole in augmetatione vni^o anni. g zc. t3 pna
 z maior satis habet a pho. 4. z. 6. phicoz. eo qd mot^o
 z tepus proportionabiliter diuiduntur. z minor pz: qz
 si aliqd augmentaretur per vnu anu acquirendo quati-
 tatem digitalē. non vr pole qd cuilz pti anni correspon-
 deat aliq ps illius qstiatas digitalis.

In oppositu est phs pmo huius. z quinto
 phicoz. di. augmetationez ee
 motu. z si dz esse motus: oz q sit motus vnus: cu idem
 sit motus z motus vnus. ho z vnus ho. ppdo: z vna p
 positio. primo elencoz. Et vltra. sequitur. augmentatio
 est vnus motus. ergo est cotinuuus motus. cu gnto phi
 coz dicat. qd de ratione vnus motus est continuitas
 z non interruptio temporis.

In ista qone pmo vidēdu est de causis nutritionis
 z augmetatōis. scdo videbit de ptinuitate nutritatōis
 z augmetationis.

Quantum ad primu articulu est pmo scien-
 dum q calor naturalis continue
 agit in corpus z humidu radicale. z etiā cibale ptinue
 cōsumendo. pbatur. qz nisi sic esset: non esset ratio qua
 re aial indigeret nutrimento. consequens est falsum: z
 cōtra expiētia. qz experimur aial idigere nutrimento.
 Modo oz hmoi idigētie aliquā ee cas: z pz assumptū.
 qz si no dsiccaref hūidū radicale. sequeret qd aial sine
 cibo lōgo tpe posset manere: sicut cu cibo. eo qz cib^o ni-
 hil aliud addit qz restauratōne humidū. Ex alio pz
 hec suppō. qz phs cōparat calore ad corpus sicut in la-
 pade ignē ad oleū. mo ignis desiccet z cōsumit oleū. g
 sic calor naturalis desiccet hūidū corpis. z ex alio ter-
 tio psuadet. Na pmo docet experientia qd aial act^o su-
 os exercens idiget spiritib^o. ppter qd si iunctura mem-
 bri fortiter ligetur vt per ligaturā aduentus spirituum
 impediatur patif mēbrū illud tremorem. z deficit eius
 regimen conueniens. Itē isti spiritus continue resol-
 vuntur. quia mēbrum patitur tremorem. pz: quia aliter
 non indigeremus ipsoz cotinuo aduentu. quod ea-
 dem experientia docet esset falsum. ex quo oportet qd
 continue generent huiusmodi calozes z spiritus. z ta-
 men no possunt generari. nisi ex mā apta: z nec appa-
 ret alia materia in corpe disposita ad hoc nisi hūiduz:
 oportet ergo in hac gñone hūidū desiccari. Quarto
 persuadetur: quia cuz mēbra animalis sint diffo: mi-
 ter calida necesse est vt mutuo se calefaciāt z alterent.
 z ex coseqnti cotinua alteratōe resoluāt. Secdo e in-
 telligēdu. qz ad istā psūptōez iuuat mediu extrisecu eo
 qz ipz ptinue aliat nřz corpus. iuuat et mot^o. iuuant z
 cibaria

T.c.36.
 ad scdm
 ad ttiuz
 ad qrtu.
 T.c.35.
 ad gntu
 p.
 T.c.4i.
 2
 3.p.26. z
 4. bico.
 7.
 3
 p.
 T.c.55.
 2
 3

4
 5
 6
 Com.
 23.
 T.co.
 iij.
 T.co.
 39.
 T.co.
 25. z
 3i.
 T.co.
 18. z
 19.
 T.co.
 34. z
 39.
 p.no^m
 2
 3
 4
 2^m no.

Dub^m cibaria calida: et vltimate iuuat studiū. Nā oīa ista hnt
 desiccare corpus nostrū. **Sed** p̄ primū dcm̄ diceret
 q̄s. quō calor nālis possz augere i humidū cū humidū
 sit eius pp̄iū subz: et acc̄is nāle subo nō agit ad ip̄ius
 corruptionē. **Sec̄do**. nā calidū nō ptrariat humido.
3° ḡ nec agit in ipsum humidū. tenet p̄ntia: qz rō corrupti
 ua est rōne p̄rietatis. **Ad** primū dicunt aliq̄ calor
 nō agit in subm̄ in quo adequate existit. S3 bene cū p̄
 tes sunt difformiter calide ip̄e calor q̄ est in vna parte:
 agit i humidū qd̄ est in alia pte. **Aliter** d̄r et iudicio
 meo melius: q̄ calor nālis est qd̄a suba subtilis calida
 q̄ nulli inheret vt subo: s3 ip̄si humido est in multis p̄ti
 bus cōmixta. hoc ḡ agit generando sibi simile in ip̄so
 hūido: et tunc cessat rō de subo: qz humidū non est calo
 ris subm̄: cū ip̄s nō sit acc̄is. **Ad** sc̄d̄z d̄r q̄ calor nā
 lis q̄ est quasi ignis bene est multū siccus: et iō rōne sic
 citatis humidū corrūpit: et ap̄iēdo poros de per acc̄is
 seip̄s calozē resoluit: et ēt d̄r q̄ calor est magis calidus
 q̄ ip̄s humidū: et iō agit in ipsum: ip̄m vltterius calefa
 ciēdo: et sic p̄s: q̄ rōne duplicis p̄rietat̄ calor agit i hu
 midū. **Ex** his duobus notabilibus seqtur tertiū no
 tabile: q̄ necessaria ē aīali seu viuo (si debeat lōgo tpe
 viuē et manere) nutritio: p̄s: qz nisi fieret restauratio
 deperditi corpus actiōe p̄us posita totalr̄ desiccaret et
 deficeret vita: et iō cū deus et nā non agant frustra: nec
 abūdent i sup̄fluis: nec deficiunt i necessarijs. 3° de aīa.
 dederunt animalī nutritionem.

Ex his p̄nt̄ inferri p̄nes: quaz p̄ma est hec. Caloz
 nālis est cā efficiens nutritiōis: et ex p̄nti
 augmentatiōis: p̄bat qz ad nutritiōnē regrif̄ cōuer
 sio nutrimenti: sep̄atio boni: et p̄ueniētis a malo et dis
 cōuenienti. talia. n. fieri nō p̄nt nisi mediante calore ef
 ficiente. ergo p̄ vera. p̄ntia nota est. et aīis pro p̄ma pte
 p̄s. et pro 2^a probat. qz frigidū hoc nō pōt facere cū sim
 pliciter habeat cōgregare: imo etiā frigiduz frequēter
 p̄uenit nutrimento cum ipsum sit frigidū: et per p̄ntis nō
 agit in ipsum. p̄s ḡ. q̄ hoc facit calidū: cuius est cōgre
 gare homogēna et segregare etherogēna. **Sec̄da**
 p̄clusio: q̄ aīa est p̄ncipalis cā nutritiōis et augmen
 tatiōis. p̄bat rōne cōi 2° de aīa. qz nisi sic: sequeretur q̄
 aīal d̄beret h̄re sup̄ius oīa leuīa. puta calozes et sp̄us:
 et inferius oīa grauiā: p̄ntis est iconueniens: et p̄tra ex
 perientia. Nā ita sunt ossa in capite et augmentant̄ ibi
 d̄: sicut in pede: et calor in pede sicut in capite. et p̄bat
 p̄ntia q̄ si solū agunt q̄litates elemētales et nō forma:
 tūc nō est rō: q̄re grauiā ascendūt et leuīa descendunt:
 q̄re relinq̄ q̄ huius opationis aīa sit cā mouens gra
 ue nutrimentū sursuz: et leue deorsū fm̄ p̄uenientia na
 ture aīalis. **Tertia** p̄. ad istā nutritiōnē p̄currunt
 effectiue q̄tuor virtutes q̄s medici ponunt in quolibet
 mēbro. s. attractiua nutrimenti: retētiua eiusdem attracti:
 digestiua assimilatiua et vnitiua attracti: et expulsua su
 perflui: qd̄ p̄s. qz si aliq̄ istaz v̄l i pte v̄l i toto deficeret
 aīal suas opatiōes. puta nutritiōnē et augmentatiōez
 p̄ficere nō possz. **Quarta** p̄. cā mālis huius nutrica
 tiōis est nutrimentū aut mā eiusde. p̄s: qz ex istis fiunt
 iste nutritiōes. **Quinta** p̄clusio est. cā formal̄ huius
 ntricationis nō est alia q̄ ip̄semet mutationes in suis
 p̄tibus p̄tinate. p̄s: qz forme nō est forma. cū ergo ip̄e
 mutatōes sint forme: ip̄e nō hnt aliquā aliā cāz forma
 lē q̄ suā p̄tinitatē i p̄tibus: qd̄ est p̄positus. **Sexta**
 p̄clusio: cā finalis nutritiōis p̄pinqua est salus indi
 uidui: et remota est salus sp̄ei. S3 augmentatiōis p̄pin
 qua est: vt ip̄m indiuiduū suā debitā acqrat q̄titate: re
 mota eadē q̄ est nutritiōis. p̄s ista p̄. quo ad primaz
 p̄tem: qz ex tertio notabili sine nutritiōe non posset

pmanere et saluari indiuiduū. et iō cā finalis eius est sa
 lus ipsius indiuidui. **Itē** indiuiduū nō pōt pmanere
 idem numero: nec generare nisi nutriat. iō nā vltimate
 indiuiduū: saltē p̄fectum per nutritiōnez itēdit gene
 rare sibi sile. Et hoc ē salus sp̄ei cū p hoc sp̄es p̄petuef.
Et sic p̄portionabilr̄ dicat de augmentatiōe: qz p̄pe
 et immediate nā itēdit q̄ viuū habeat suā debitā q̄tita
 tez et vltimate: qz nisi ip̄s viuū sit p̄fectus sua q̄titate
 cōuenienti sibi nō pōt ḡnari: iō itēdit i augmentatiōe
 ḡnōnē sibi simlē p̄ salute sp̄ei: et sic patēt oēs cause nu
 tritionis et augmentatiōis.

Quantū ad 2^m articulū ē notādū: q̄ p nutritiōe p̄ no^m
 tionez i p̄posito nihil aliud itelligo q̄
 p̄uersionē nutrimenti intus suscepti in ptes corpis nutri
 endi vt fiat restauratio deperditi: per augmentatiōez aut
 itelligo augmentatiōem p̄prie dictā: q̄ est ante diffini
 ta. s. p̄uersionē nutrimenti et c. Et iō pro sola alteratiōe
 aut nutrimenti corruptiōe itelligo titulū questiois. 2^m nōn^m
Sec̄do est notādū: q̄ augmentatiō aut nutritiō pōt
 esse p̄tinua duplr̄. Uno mō p̄prie. s. q̄ sit p̄tinua ex pte
 tp̄is: et ex pte dispōnis fm̄ quam ipsa esset: puta ex pte
 q̄titate qua acqrat. Alio mō d̄r p̄tinua magis large:
 q̄. s. ex pte tp̄is nulla esset interruptio: l3 ex pte dispō
 nis fieret interruptio. **Tertio** ē notādū: q̄ de rōne
 motus est esse p̄tinuū. p̄s: qz esse vnum cuz in oibus sit
 idem ip̄m et vnū ip̄m: vt hō et vnus hō. motus et vnus
 motus. mō motus discōtinui nō sunt vnus motus: cuz
 ad vnitatem motus regrat vnitas tp̄is. 5° p̄p̄si.

Tunc fit h̄ p̄ 2°. q̄ augmentatiō seu ē nutritiō est
 motus p̄tinuus. p̄bat. qz oīs motus ē
 motus p̄tinuus: vt dicit 3^m nōbile: oīs augmentatiō ē mo
 tus. ḡ augmentatiō ē motus et p̄tinuus: et minor p̄s i post
 p̄dicam̄tis: et i 5° p̄p̄. et i h̄ p̄. eodē mō d̄ nutritiōe.
S3 forte ista nō ē difficultas pp̄ quā est mota qd̄: s3
 potius mota ē ad aliud: puta ad vidēdū vtz totalis au
 gmētatiō q̄ fuit a p̄n^o vite viuētis vsqz ad terminū au
 gmētatiōis sit motus p̄tinuus. **Et** circa h̄ sit h̄ 2^a p̄n
 cipal̄ p̄. s. q̄ nō ē necesse nutritiōez a p̄n^o vite vsqz ad
 finē eē motū p̄tinuū. p̄bat sic. pōtē est calozē nālem in
 certa pte tp̄is eē ita debilē: q̄ i ea nō pōt fieri nutrime
 ti p̄uersione adhuc stāte i ea vita. ḡ p̄clusio v̄a. p̄ntia nō est:
 et aīis p̄bat: qz cū nutrimentū sit certe resistētie: ponat q̄
 nutrimentū i pede p̄uertēdū sit vt tria resistēs: et remit
 tat̄ calor nālis debēs ip̄s p̄uerrere: sic q̄ nō possit plus
 agere q̄ ad ḡdū vt tria. q̄ro adhuc. **Utz** cū illo calore
 i pede manet vita: et si sic cū iste calor: nō p̄uertat aliqd̄
 nutrimentū: eo q̄ nutrimentū est tāte resistētie: sicut ip̄m
 est i actiuitate: et tūc h̄ p̄positū. Si dicat q̄ n̄. **Cōtra**.
 adhuc nō sūt q̄litates ita disconueniētes itroducte: q̄
 formā viuī possint corrūpe: l3 ip̄a sit d̄bilitata i suis q̄li
 tatib̄. **Cōfirmat**. sub q̄l3 calore maiore v̄l q̄ forma **Confir.**
 pedis poterat generari. iḡ s̄ isto calore p̄t pmanere.
 p̄ntia t3. nā forma pōt sub dispōne q̄litatiua minus p̄fe
 cta pmanere q̄ ḡnari: vt nūc supponit. et in 2° dicit: et
 aīis p̄s: qz q̄cūqz calor maior suffic̄ ad p̄uertēdū nutri
 menti et alia opa vite faciēda: et iō st̄tibz dispōnibz
 organicis alijs nō ē rō: q̄re nō possz sub ea forma gene
 rari. **Itē** cū trāsitus fiat d̄ extremo p̄ mediū ad aliū **Confir.**
 extremū: et calor p̄mitus suffic̄ ad vitā p̄seruādā: et ad
 nutrimentū p̄uertēdū: et postea n̄ suffic̄ ad vnū nec ad
 altez v̄l q̄ i medio suffic̄iat: puta ad vitā p̄seruādā: l3
 nō suffic̄iat ad aliū: puta ad nutrimentū p̄uertēdū. **Itē**
 et 3. pl̄ate i hyeme ex̄tēte gelu fortissimo n̄ appent nutri
 ri. ḡ p̄ v̄a. p̄ntia bona: qz pl̄ate viuūt. et aīis p̄s: qz totuz
 nutrimentū ip̄saz est cōgelatū: q̄re nullū p̄nt̄ attrahe
 re nutrimentū: q̄re nō nutriunt. Et idēz appet de qui
 busdā

2°
I. cō.
38. et
39.

3°

4°

5°

6°

p^m no^m

2^m nōn^m

3^m nōn^m

I. c. 34
p^o

I. c. 18.

I. c. 25.

et 31.

2^a

Confir.

Confir.

Confir.

I.c. 4i
I.c. 15.

busdam aialibus: vt de magnis ranis q̄ in hyeme non capiūt nutrimentū: et in martio ipsuz accipe incipiunt. et si alleget textus phi i p̄riū in isto p̄mo et in 2o de aia. ca. 2o. Dicendū est q̄ loquebatur de aialibus p̄fectis: et noluit q̄ talia longo tpe non p̄nt esse sine nutrimento: si cut nō p̄nt eē sine augmentatiōe: qn̄ tamen possint esse aliq̄ puo tpe sine nutrimento s̄ nō intendebat negare.

3o 2

Tertia conclusio: nō op̄z augmentationem a principio vite vsqz quo viuū nō pōt augeri amplius esse p̄tinuuz motū sine interruptiōe t̄pis: ista conclusio p̄z: qz viuū qd̄ auget possz fieri ifirmū: et per ifirmitatez in tpe medio sūe augmentatiōis diminui: vt anno. 16. 17. et tūc postea itez fieri sanū et de nouo augeri: et tūc apparet q̄ nō fuisset illud viuū siue iterruptiōe t̄pis auctum: imo tpe ifirmitatez nō augebat: vt p̄z ex casu.

4o 2

Quarta conclusio est: q̄ si viuū maneat semp sanū et nutrimentū sufficiens appeat approximatiū: possibile est q̄ sine interruptiōe t̄pis a p̄n̄o augmentatiōis sue vsqz ad finē quo nō potest vltierius augeri augeat: p̄bat conclusio: qz causis sufficie tibus p̄tinue positis i agentibus nālibus effectū p̄du centibus p̄tinue et sine iterruptiōe poneret effectus: s̄ in isto casu sunt cause efficiētes posite augmentatiōis sine iterruptiōe t̄pis: ergo ponet augmentatio sine in terruptiōe t̄pis: maior est nota: qz agētia nālia agūt tā tum quātū possunt: minor p̄z: qz cā sufficiens augmenta tio vsqz ad terminū ad quē d̄z augeri viuū: ē corpus eē sanū: qz tūc est aia i dispōne conuenienti: et cum calore naturali sufficiēti: et sic est causa sufficiens sufficiēter po sita: et nutrimentū sufficiens est causa māl̄is: quare tota minor est nota.

5o 2

Correlarie inferit: q̄ q̄ diu viuū ma net. sanū et nutrimentū pueniens est sibi approximatiū nutrit: et p̄z ex probatione p̄nis p̄cedētis.

6o 2

Quinta conclusio. augmentatio eq̄ totalis facta ex certo cibo in ordine ad tēpus bene est motus cōtinuus: qz si equus est sanus: vt ante dictū est: nulla fit t̄pis interruptio qn̄ equus continue augeat. **S**exta conclusio huius: au gmentatio eq̄ totalis proprie loquendo nō d̄z dici mo tus continuus. p̄bat sic: augmentatio facta in diuer sis poris non est motus p̄tinuus. ergo augmentatio eq̄ totalis nō est motus p̄tinuus: tenet p̄ntia: qz augmēta tio illa fit i diuersis poris: et p̄ntia probatur: qz augmēta tio nō est hmōi motus vnus: eo q̄ forma q̄ ḡnatur i alio et alio poro est alia et alia: vt notū est: cū multi por̄i totales sint inuicē p̄tinui: et ex p̄nti est alia et alia muta tio vel dispositio numero: s̄z quā fit augmentatio: ita er go alia et alia numero ē augmentatio i alio et alio poro. p̄ntia tenet per notabile scōm: et aīis est notū.

Dubius

I.c. 26.
2. 27.
R

Sed dicitur qz quātitas est eadem s̄m quā fit ista augmenta tio: q̄ dispositio s̄m quaz fit motus est eadem. p̄ntia t̄z: eo q̄ augmentatio est motus ad quātitatē. p̄mo huius: et aīis p̄z: qz ista quātitas est q̄ntitas eq̄. **R**ūdeo ne gando p̄ntia: nisi adderet q̄ quātitas est eadē: et dispo sitio s̄m quā auget est vna: et si s̄ adderet negare aīis: qz i alio et alio poro: et alia et alia dispōne auget quāti tas: et iō alia et alia ē dispō s̄m quā fit motus. **U**n̄ est si mile sic si hoi augeret caliditas i pede ab vno igne: et i manu ab alio. p̄tib̄ t̄n̄ itermēd̄is non calefactis: tunc enī effet vna q̄litas totalis s̄m quā est motus. s̄ totalis caliditas hōis: t̄n̄ calefactio nō eēt vna: qz dispōnes q̄ bus istis caliditas itendit nō sūt vnū: imo alia est i pe de et alia i manu et aliō s̄l̄ ē: sic si spa aeris rarefieret hic et rome: tūc ille rarefactiones fierēt s̄m eadē quāti tatē spere aeris: t̄n̄ non eēt vna rarefactio: eo q̄ alia et alia rarefactione: q̄ntitas aeris in diuersis suis p̄tib̄ adinuicē discontinuis extendat: sic q̄uis q̄ntitas eq̄ to talis q̄ extendit fit eadez: t̄n̄ alia et alia ḡnone in diuer

sis poris maiorat q̄ ḡnone nō plus adinuicē p̄tinuan tur q̄ rarefactiōes aeris p̄dicte. **E**x ista p̄ne inferit correlarie: q̄ s̄m veritatem tot sūt augmentatiōes tota les in viuo: quaz nulle due sūt vna: qn̄ viuū auget: q̄t sūt por̄i i q̄bus fit augmentatio totalis viuū. **S**ecun do: q̄ alia et alia die ē alia et alia augmētatio. p̄z: qz sūt i alijs et i alijs poris: igif per p̄nez sunt diuerse augmē tatiōes et capio in istis cōclusiōibus positis augmēta tionem ip̄oprie: cū dico q̄ augmentatio eq̄ totalis et c̄.

p̄m co.
2m co.

Pro oibus augmētatiōibus q̄bus diuerse p̄tes. equi d̄nt augeri s̄l̄ tpe: q̄ oēs s̄m vulgares p̄nt dici vna au gmētatio: et dicit̄ ab eis: eo q̄ diuersas p̄tes i diuersis poris genitas nō p̄cipiūt. **E**t iuxta s̄ fit septima cō clusio: q̄ i ordine ad denoiatiōē vulgariū iste augmē tatiōes eq̄ p̄nt dici vna. p̄z: qz ipsi nō p̄cipiūt diuersita tem p̄riū genitaz: et iō oēs augmētationes factas i di uersis poris sine t̄pis iterruptiōe d̄nt vnam augmenta tionē totalē eq̄. nec est incōueniens ita loqui. et s̄z veri tatē et rōnē aliter cēseri.

7o 2

Octaua p̄ est: nutritio tota lis eq̄ non d̄z dici vnus motus. p̄z rōne qua p̄cedēs p̄. **N**ona conclusio: resolutio viuēris a p̄n̄o vite vsqz ad fi nē ē motus et p̄tinuus ip̄oprie. s̄. qz fit sine t̄pis iterru ptione: p̄bat: qz vel viuū est sanū: et tunc nō interrūp̄t̄ resolutio: eo q̄ tē calor nālis se p̄tinue nutrit: v̄l egrū. et tūc p̄tinue resoluunt p̄tes viuū a medio ipsum p̄tinē te: eo q̄ s̄ mediū est sibi p̄riū: et tunc resistētia viuū est debilitata.

8o 2
9o 2

Ultima conclusio: resolutio nō est p̄p̄e cō tinua nec vna mutatio i ordie ad dispōnez s̄m quā est motus: p̄z qz ip̄a est alia et alia in alijs et alijs poris. sic et augmentatio. et forme rō eodē mō. **C**orrelariū. viuū nūq̄ manet i eodē statu p̄ modo idēptitatis. p̄z p̄ p̄onē p̄cedētē. qz fit sp̄ ab eo aliq̄ resolo. et hec de 2o articulo. **A**d rōnes principales huius q̄onis. **A**d p̄mū d̄r q̄ Ari. p̄ illam d̄riam nō voluit negare augmentatiōē eē p̄tinuū motū. sed vo luit q̄ nō duraret p̄tinue vsqz ad finem vite sicut nutri tio. **A**d scōdam d̄r negādo aīis. s̄. q̄ augmentatio nō est motus. **E**t ad p̄bationem d̄r q̄ nō op̄z oēm motum esse de vero p̄trario in vez p̄riū. s̄z sufficit q̄ fit iter ter minos a q̄bus capiunt denominatiōes ip̄possibiles re spectu eiisdē termini ex̄tis hoc aliqd̄ i actu. et ita vult p̄hs. s̄. p̄hys̄. q̄ motus d̄z esse ex vero p̄rio in verum p̄ rium. modo ista p̄rietas bene reperit̄ in predicamento q̄ntitatis vt bicubitū tricubitum. bipedale tripedale et p̄silia hmōi. **A**d 3am negat̄ aīis. q̄ diminutio nō fit motus p̄tinuus. **E**t ad p̄bationem d̄r q̄ adhuc illo tpe quo corpus nostrū magis acgrit q̄ deperdat est reso lutio cum calor nālis se tūc nutriat. et ex p̄nti humidū resoluat. verū t̄n̄ est q̄ tūc nō est diminutio. t̄n̄ quicunqz diminutio est ipsa est motus continuus sicut augmen tatio. **A**d p̄firmationem p̄cedit̄ q̄ diminutio in se nibus fit p̄tinue a calore nāli. verū t̄n̄ ē q̄ fit etiaz a me dio cōtinente nos. **E**t ad p̄bationem p̄mam p̄cedit̄. q̄ idem de necessitate nature est ḡnatiuus carnis ex nu trimento. et se nutriendo eiisdem corruptiuum. nec est hoc iconueniens. sicut calor nālis in epate generat san guinem ex chilo. et in corde eiūdem resoluūt in spūs et calores. **E**t qn̄ addit̄ q̄ idem non est causa p̄rioruz. d̄r q̄ hoc est vez eodem modo se h̄ns et de per se. et ideo etiā calor nālis de p̄ se nō est nisi cā calefactiōis et ḡno nis sui similis. calefaciēdo. n. carnē generat et vltierius nimis calefaciēdo carnē resoluūt. et sic nō est iconueni ens idem esse causam cōtrario: ū. puta vnus effecti de p̄ se. et alterius de per accidens. et sic est de calore natu rali. natura hec enim de per se intendit per eius actio nem restaurare deperditū ex nutrimento. et de per acci dens. qz

10o 2
11o 2

12o 2
13o 2

14o 2
15o 2

16o 2
17o 2

18o 2
19o 2

20o 2
21o 2

22o 2
23o 2

24o 2
25o 2

26o 2
27o 2

28o 2
29o 2

30o 2
31o 2

32o 2
33o 2

34o 2
35o 2

ad 2^{am} confir.

Dens: qz simul calefacit mēbra dirigēdo nutrimentū re- soluit ptes corporis nutriēdo. Ad secundam cōfir- mationē dī: qz vey est qz d necessitate nature calor na- turalis bñ corūpīt carnē: vt se nutriat z nutritus alias pōt generare: nec hoc est incōueniens mō p̄dicto. Ad iprobationem qñ dī qz hoc faceret frustra: dī qz hoc fit necessitate nature: qz opz calorē restaurare cum sine eo nō possit eē vita: z iō si nutrimentū deficeret: vt aliūde restaurare possz: nō vī icōueniens: qz ex humido radi- cali corpis restauraret carnē corpis corūpēdo. Ad tertiā dī: qz vey est qz calor agēdo i humidus radicale agit ad sui corruptionē de p accūs: qz aliter non posset pmanere sine hūido: s; de p se nō agit ad sui corruptio- nē. Et hoc voluit auctoritas p̄hi prius allegata. Ad quartā p̄ncipalē pcedit: qz augmētatio est qñ est con- uersio nutrimenti. ēt negat qz ista p̄uersio nō sit conti- nua. z negat p̄ntia: qz aliqui i corpe hūano nō sit cibus imo semp est sanguis i corpore aīalis vel i nō hñtibz sanguinē ei p̄portionabile z tale est nutrimentū: z iō dī qz in corpus est nutritio z nutrimenti p̄uersio per totā vitā vel saltē per maiorē p̄ez vite: z sic cōtinue manet corruptio cibi p̄p̄ing. puta sanguis. Et si petat: quare isto cibo p̄p̄inguo manente aīal appetit cibuz nouū: dī qz h est: qz membra cibi retētina sentiūt se euacuari: z iō petunt repleri nāli inclinatione: eo qz sine cibo non possent in suo vigore nāli pmanere. Ad qntā negat qz nutritio nō sit p̄tinua: z qñ dicit qz tunc nō esset rō: quare aīal famesceret: dī qz cā ē: qz mēbra retētina nu- trimēti sentiunt se euacuari per nutritionē z appetunt repleri: z pp hoc fit fames vt ante dictū est. Ad sex- tā auctoritatē Lōmētatoris conceditur in 8° p̄physi. eo qz ipsa laborat p̄ sexta p̄ne: rō tñ sua nō p̄cludit: qz nō est ipossibile qz p̄tinue per integrū annū acgratur q̄ti- tas digitalis aut granū milij: z qz tñ cuilibet correspo- deat aliqua huiusmodi quātitaris: cū qdlibet p̄tinuum sit ita bene diuisibile in infinitum: sicut tempus quantū cūqz sit magnū: sicut p̄z ex quarto z sexto p̄physicoruz.

ad 3^{am} confir.

ad q̄r- tā p̄n- cipalē.

ad 5^m

ad 6^m I. cō. 23.

I. cō. 69.

Ratio post oppositi arguit pro prima cōclusionē: z hec de ista questione. Eodem textu vbi supra. Textu cō. xv. Questio. xv. **Q**uintodecimo q̄rif. Utz rare factio sit aug- mētatio. Et arguit p̄mo qz sic: oīs motus ad q̄titatē est augmētatio. rarefactio est hmōi. q̄ z c. maior est vera. 5° p̄physico. z minor p̄z: qz corpus qd rarefit post rarefactionē est maius q̄ ante. Secundo sic: oīs motus p̄pter quē de p̄ma suba mutatur termini de p̄dicamēto q̄titaris est augmētatio vel di- minutio: s; rarefactio ē hmōi. q̄ rarefactio est augmen- tatio vel diminutio: s; sic manifestū est: nō est diminu- tio. q̄ est augmentatio. maior p̄z vt prius: z ex alio: qz talis motus nō pōt reduci ad aliud p̄dicamētū: minor p̄z: qz si suba bipedalis rarefiat vt sit tripedalis nō ē du- bitū quin de ea variabunt termini de p̄dicamento q̄ti- taris. Tertio. oīs motus q̄ producit noua quātitas est de p̄dicamēto q̄titaris: s; i rarefactione. p̄ducit noua quātitas. q̄ rarefactio est de p̄dicamento q̄titaris: z nō est diminutio. ergo augmētatio. p̄ntie sūt note: z maior p̄z: p̄uenienti similitudine: sicut oēs motus quo p̄ducit noua qualitas est i p̄dicamēto qualitatis: mi- nor p̄z: qz fm illos q̄ dicunt q̄titatē esse rem distinctaz a re quāta i omni rarefactioe noua quātitas p̄ducitur: z i cōdensatioe aliq̄. s. que prius fuit corūpīt. Quarto. augmētatio viuētis est augmentatio. ergo a multo

p̄m

I. cō. 13. 2^m

3^m

4^m

fortiori rarefactio est augmentatio. antecedens est p̄hi in littera: z probatur p̄ntia: qz per augmentationē vi- uētis nō produciunt noua q̄titas: sed potius q̄titas nutrimenti q̄titati viui superadditur: vt p̄z per proces- sum p̄hi in lra: sed per rarefactionem noua q̄titas rea- liter produciunt: modo nullus diceret qñ realius dici d̄z mutatio ad q̄titatē z augmentatio mutatio qua ge- neratur noua q̄titas q̄ mutatio qua vna quātitas ad- deretur alteri: sicut magis proprie dicitur dealbatio p̄ ductio noue albedinis i subo: q̄ additio vnius substā- tie albe ad aliam substantiaz albam.

I. c. 37

In oppositū videt esse p̄hs i ca. d̄ augmē- tatioe: vbi dīc qz augmētatio fit aliquo adueniente: mō rarefactio non est aliquo ad- ueniente. ergo nō est augmētatio. In ista qōne p̄mo videbitur modus quō pōt fieri rarefactio. Secūdo vide- bitur responsio ad questionem.

I. c. 35. 2. 39.

Quantū ad p̄mū articulū nota qz q̄titas siue dimētio sube ē distincta a suba. hāc sup- pōnez suppono declarādā: p̄ p̄hy. z ab alijs magistris ibidē declarādā: z iō soluz eam per vnā rōnem que ad h cōsuevit adduci declaro. Primo supponit: qz aer idē qñqz potest stare sub q̄titate i duplo maiori p̄ ra- refactionē z alio tpe sub q̄titate i duplo minori p̄ cōde- sationē: qd p̄z qz si phiala p̄dāf cū ore ad ignē rarefiat aer itantū qz si postea ponatur cū ore sup aquā cōdensa- bit ad subduplū: sic qz oz aquā intrare vsqz ad medie- tatē siue ne maneat vacuuz. Secūdo supponit: qz aer nō pōt tñ cōdensari per solā cōpressionē: nec tātū rare fieri p̄ solā tractionē: aut motū localem: p̄z etiā exp̄ien- tia: qz follis lateribus extēsis z foraminib⁹ obstructis: sic qz aer nō possit cedere: exp̄imur qz p̄ vnā cōpressio- nē nos istū aerem nō possumus ad subduplū cōdensa- re: imo sensibilibz p̄z: qz latera follis notabiliter cōp̄ri- mere nō possumus: qd nō est ex alio: nisi qz aerē inter- ceptū nō possumus notabilr cōdensare. eodē modo p̄z: qz nec rarefacere: laterib⁹. n. follis cōp̄ssis z foramini- bus obstructis nō possumus latera follis abinūcē nota- biliter elongare: qd non vī ex alio: nisi qz aerē q̄ est in- tus nō possumus notabilr extēdere. Ex his p̄suadetur sup̄pō sic: nā volēti latera follis cōp̄rimere resistit aer materia vī forma: caliditas vel dimētio ab oibus disti- cta: z nullū istoz modozū potest dici p̄ter vltimum: ergo dimētio est distincta a substātia: p̄sequētia tenet: z aīs pro p̄ma pte p̄z ex sufficiēti diuisioe. pro secun- da declaraf. non. n. potest dici qz aer: qz ipse potest sub- sistere i duplo minori loco. vt dicit p̄ma sup̄pō. nec for- ma. p̄ p̄ntis nec mā cum multo plus de mā terre fit in du- plo minori q̄titate. nec pōt dici qz caliditas pōt eē: qz plus de caliditate stat sub pua q̄titate ferri calidi. nisi tūc iquātum ad caliditatem sequitur dimensio que re- sistit. z sic posset dici resistēs per modū sequele. relinq̄- tur ergo qz dimensio distincta resistit. z habet propo- situm. Secūdo nota. qz rarū apud nos dicitur quod habet parū de materia sub multa extēsiōe. densum au- tem dicitur qd habet multū de materia sub parua ex- tēsiōe. vñ rarefieri est minus de materia sub equali extēsiōe acgrere. Cōdensari vero plus de mā z c. Ra- ritas vō est paucitas materie sub multa extēsiōe. den- sitas autē est multitudo materie sub pauca extēsiōe. Tertio nota: qz qñqz dī corpus rarefieri iproprie. s. qñ ip̄z in p̄tibz suis abinūcē elongatur per subintroi- tū corpoz alioz extēdentū. sic qz appeat locū maio- rem occupare. z silt̄ condensari iproprie dī si cōp̄rimā- tur z cogant partes aliene iter partes suas recepte. z sic postea appareat minorē locum occupare isto modo

p̄m no^m

I. c. 28. 2. c. 63. p̄^a sup̄p^o

2^a sup̄p^o

2^m nōn^m

3^m nōn^m

spongia

Spongia qm̄ comprimitur dicitur condensari: qm̄ iterum latera extenduntur et ingrediuntur partes aeris replētes poros spongie medios dī rarefieri: sed de ista condensatione seu rarefactione nihil ad p̄ns: qz sunt modi metaphorici et nō veri. Sed proprie rarefieri: est corpus prius minus fieri maius nullo extrinseco ingrediente. et isto modo est de condensatione.

1^a 2

Tunc fit p̄ma conclusio h̄mōi rarefactio est possibilis per calefactionē: et condensatio per frigectionē. p̄ experientia de stala ante adductam sup ignem. nā aer calefit et rarefit sup aquā: et iterum refrigerat: et vsqz ad subduplū cōdensat: et de musto nouo: qd̄ calefit: et ex p̄nti rarefit it̄m qz rūpet vas nisi fiet aptura. et de aqua bulliente apud ignē. replet. n. calefacta intēse aliquā totā ollā: et cū frigiditas modica supuenit cōdensat it̄m ad subduplū.

2^a 2

Secūda conclusio: condensatio pot̄ fieri p̄ solā cōpressionē absqz h̄mōi alteratione p̄uenia: p̄bat: cū ignis genitus ex straminibus occupet maiore locū qz stramina. et penetratio dimensionū sit impossibilis: opz qz aer cedat igni genito. quero ergo an cōdensat: et sic habet p̄positū: vel pellit ultra aliū aerem: et sic iterum aliū vsqz ad celū: et sic per generationē p̄ui ignis oportebit celū mutare sitū: nisi tunc dicat qz alibi p̄cise t̄m de aere p̄uertit in corpus densum: et sic ignis genitus recipit in locū in quē alius aer qui in densum p̄uertitur dimisit: sed hoc est fictitiū dīe. qz sequeret qz tu nō posses ex straminibus ignē generare nisi alibi t̄m de aere in densum p̄uertes q̄tus esset ignis a te genitus.

3^a 2

Tertia conclusio est: qz et rarefactio est possibilis absqz h̄mōi alteratione p̄uia p̄bat p̄ p̄cedentem cōclusionē: qz condensatio est possibilis. ergo et rarefactio sine h̄mōi alteratione. p̄ntia tenet. et aīis p̄batū est ante. **Ex alio:** qz si aer p̄uertit in aquā que occupabit minore locū qz aer corruptus. nō est dubiū quin oportebit aliū aerē rarefieri ne maneat vacuū aut seq̄ celū: sicut prius arguebat. **Et tertio p̄ conclusio p̄ experientia:** qz si vas eēt obstructū et semiplenū vino: et in alia medietate aere semiplenū et fiat forā mē iferi^o eribit multū de vino et fortiter: eo qz aer itus existēs sufficīter rarefit et replet locū. **Quarta conclusio.** h̄ rarefactio fit per noue quātitatis generationē. condensatio vero per p̄terite quātitatis corruptiones: p̄ qz corpus qd̄ rare fit magis extendit. et dimētio ex̄ns nō ē res q̄ extendit. vt dicit p̄mum notabile. igit opz qz ista dimētio maior generet. tenet p̄ntia: qz sicut eadez caliditas nō reddit rem magis calidā vno tpe qz alio intensiue: ita eadē dimētio nō redderet eandem rem vno tpe extensiore qz alio: nisi sibi aliqd̄ adderet: et noua quātitas adgeneraret. p̄portioabilr arguit de condensatione.

2

3

4^a 2

Dubius

Sed p̄tra istā conclusionem instabit quis fortissime sic dī. Sit per te qz quātitati bipedali adgeneraret quātitas pedalis: et p̄ eaz corpus rarefiat et vocef mā seu cōpositū ptiale: qd̄ quātitatē aduenientes in se recepit. a. **Et arguit sic. a. mā iam iformatur quantitate pedali ante nō iformabatur ea: sed erat cum alia materia sub quātitate bipedali: vt p̄ casum. ergo ante iformabatur aliqua pte quātitatis bipedalis. p̄ntia p̄ qz cū erat sub quātitate bipedali aliq̄ pte illius quātitatis iformabatur: et tunc fit ista ps. b. et tunc arguit sic. b. ps quātitatis bipedalis prius iformauit materiā a. et istā postea nō iformabit. ergo trāsiuit de mā a. ad aliam materiā. ergo de subiecto in subiectū. **Ista ratio est mihi multū difficilis.** et iō sufficit mihi mouere eam et p̄babiliter euadere. **Alij aut soluant eam qz diligentius eā intuent.** pot̄ ergo dīci vno modo. qz in rarefactione quātitas tota p̄terita corrūpitur et sequēs maior ge-**

2

nerat: et h̄ forsitan est securior solutio: et tunc soluta est rō: qz vez ē qz a. mā erat aī sub pte quātitatis bipedalis materie: et placet qz sub b. sed t̄m b. quātitas nō trāsiuit ad aliā materiā: qz ip̄a simul tota quātitas materie p̄cedēs. a. ē corrupta. **Sed instatur statim contra hoc:** qz caliditas rarefaciēs nō est apta nata quātitatē corrūpere: s̄ potius generare. **Pōt dīci qz vez ē:** qz de p̄ se quātitatē nō corrūpit: sed bene corrūpit minores: vt possit generare maiore. qz minor est via in maiores: mō nō est iconueniens: qz habito sine cessent media q̄ erant p̄pter istū finē: vt qz cū generat quantitas maior corrūpat minor. **Aliiter pot̄ dīci et satis profūde nescio an sufficienter:** s̄ vt dixi sufficit mihi solum mouere. **P̄rio qz materia non est extensa nisi rōne quātitatis:** et ex p̄nti nō h̄z partem extra partes fm̄ situm nisi per quātitatē. **Secūdo qz materie sūt certe et finite ptes:** sic qz nō potest in infinitū extendi: imo qz materia que est sub forma ignis est t̄m rara qz nō potest vltierus rarefieri. **Tertio qz si i corpore dēso sūt plures materie simul sub eadē quātitate:** tamen illa quātitas soluz iheret vni eaz. exemplū. pono qz in aere: pedali sit dupla materia ad materiā: que ē i pedali ignis. dīco ergo qz soluz materie pedali illa quātitas inheret: ita qz non iheret alijs duobus: pedalibus materie: s̄ alia duo pedalia materie sunt simul cū illa eadem quātitate: et s̄ eūdē sitū. **Quarto.** qz in rarefactione materie quibus quātitas p̄ior non inheret extenduntur et sitū distinctū acquirunt contra situm materie cui quātitas p̄cedens inheret per nouā quātitatem in eis genitā. **Per hoc dīcī facile ad rōnē:** et conceditur: qz a. materia iā iformatur quātitate pedali: et negat p̄ntia: igit ante iformabat aliqua parte quātitatis bipedalis: qz iuxta dicta ante erat cū ea fm̄ situm: simul t̄m quātitas ei nō iheret: et sic i illa quātitas bipedalis eadē maneat. t̄m semper manet in eadem parte pedali materie adequate: et sic nō trāsit accidens de subiecto in subiectū: et credo qz consequenter dicendo hec opinio est defensabilis.

Alio modo

2

3

4

Quātū ad scōm articulū ē primo notandum. qz p̄mno. augmētatio potest capi duplr. Uno modo generaliter pro omni mutatiōe ad quātitatē maiorem. Et p̄ oppositū dimīnutio p̄ omni mutatione eiusdem ad quātitatē minore: et sic capiuntur. 5° physicoz a p̄ho ca. 3. **Alio mō restringitur augmētatio ad mutationē qua viuus per intus susceptionem nutrimenti fit maior: et sic capī a p̄ho in isto primo.** **Secūdo notandū est:** qz termini de predicamento quātitatis p̄notantes mensurā: vt bicubitū tricubitū et cōsimiles nō p̄dicant de primis substantijs nisi rōne extensionis: vnde siue sub extensiōe bicubita sit multa mā siue pauca eque bene corpus habens mā dicitur bicubitum.

p̄mno.

T. cō.

18.

a. t. cō.

25. vsqz

ad

43.

2^m no^m

His premis sit hec p̄ma conclusio. rarefactio ē p̄pe motus ad quātitatē. probat sic. motus p̄pter quē de primis substantijs varianē termini de predicamento quātitatis de necessitate et de p̄ se est p̄prie ad quātitatē: sed rarefactio est huiusmodi. ergo et c. maior est de se nota. ex 5° physicoz. minor declarat: qz si corpus pedale rarefiat: ad rarefactionem sequitur de per se: qz postea est maior pedali: et prius erat pedale. Nec valeret si qs diceret: qz post nō haberet plus de mā qz prius: et ideo non deberet dīci maior pedali: sicut nec prius: et ratio dicta est in notabili. **Secūdo:** qz termini de predicamento quātitatis non cōnotant habere multā aut paucā mā: sed soluz essentū vel t̄m extensum. **Secūdo motus quo de per se noua quantitas producit est de p̄ se ad quātitatem rarefactio**

1^a 2.

T. cō.

18.

2

2^m

refactio est hmoi. q̄ zc. maior pz d̄ se: sicut eni est motus ad qlitate quo produciſ qualitas. ad vbi quo acquiritur locus: quare similiter est i quantitate: z minor pz. p̄ vltima conclusionē precedētis articuli. **S**ecunda conclusio ē hec. q̄ condensatio est motus pp̄ie de predicamento q̄tatis. pz. sicut conclusio precedens. **L**uz. n. he mutatiōes sint opposite. opz q̄ sint eiusdē predicamēti. cū p̄traria sint eiusdē generis. **S**z q̄s instabit dicens. rarū z dēfuz sūt de quarta sp̄e qualitatis. ergo cōdensatio z rarefactio erūt de predicamēto qualitatis. p̄ntia tenet. qz sunt motus ad qlitate. s. raritate z dēfuitatem. z vltra. sūt motus ad qlitate. ergo non sunt motus ad q̄tate. cuius oppositū est dictū. **C**onfirmat sic. mutatio inter raritate z dēfuitate est alteratio. ergo condensatio z rarefactio nō sunt motus ad quantitate. p̄ntia tenet. qz alteratio nō est motus ad q̄tate. aſis pz. qz ē mutatio inter qualitates p̄rias cū raritas z dēfuitas: vt dictū est sint qlitates z sint p̄rie. vt vult phis. 2° huius ca. 2°. **T**ertio sic. omnis calefactio ē alteratio. ergo ois rarefactio ē alteratio. z vltra ergo nulla rarefactio est motus ad q̄tate. vltima p̄ntia est nota. z p̄ma declaraf: qz sicut calefactio est ad caliditate: z ideo d̄r alteratio: ita rarefactio est ad raritate que ē qlitas: vt dictū est. **Q**uarto rarefactio nō est motus. igit nō est motus ad q̄tate. p̄ntia ē nota. z aſis declaraf: qz motus nō est ad illa q̄ acgrunt per modū sequele ad alios motus: iō nō ponit motus ad primaz sp̄em qualitatis. 7° phisicoz. mō raritas acgritur per modum sequele ad alios motus. puta ad remotionē p̄tū v̄ calefactio nem. igit rarefactio nō est motus. **P**ro solutiōe primaz rōnuz est aduertendū. q̄ in rarefactione duo p̄nt p̄siderari. vnu est quantitas motioz q̄ acgrit. z fm̄ hanc est motus ad q̄tate. Alio modo p̄tes corpis abinuicem elongari: z magis distanter situari adinuicem. z fm̄ hoc potest poni motus ad qualitate. Cum enim querimus quale est hoc: z dicitur rarum: concipimus partes materie in eo esse paucas z abinuicem elongatas. z per oppositum dicatur de denso.

Et iuxta **B** facile r̄ndetur ad p̄mā p̄cedendo q̄ r̄az z densū sunt de quarta sp̄e qualitatis. z q̄ cōdēfatio z rarefactio i ordine ad habitudinē p̄tūz substantie sunt de predicamento qualitatis: vt dictū est: cū hoc t̄n stat q̄ sunt de predicamento quantitate i ordine ad q̄tate que acgrit vel depditur: vt dictū est. **A**d sc̄dm d̄r per idem. q̄ mutatio inter raritate z densitatez est alteratio in ordine ad sitū p̄tūz substantie: vt dictū est. cū hoc t̄n stat q̄ sit motus ad quantitate in ordine ad q̄tatez que acgrit vel depditur. z ideo neget: q̄ alteratio nō est ad q̄tate. sed bene verū est: q̄ alteratio eodē mō quo alteratio nō est ad quantitate. nihil. n. reputo iconueniens q̄ eadem mutatio sit vno mō alteratio. Et alio mō cōsiderata sit motus ad q̄tate. sicut non est iconueniens q̄ eadez mutatio sit generatio z augmētatio. **A**d tertiū p̄cedit q̄ rarefactio est alteratio. cū h̄ t̄n stat q̄ etiā sit ad quantitate vt dictū est. **A**d quartū d̄r. q̄ motus q̄nqz capiſ stricte p̄ mutatiōe nō habita per modū sequele ad aliā mutatiōe. Et sic sine dubio rarefactio nō est motus: imo nec augmētatio viuētis: qz de necessitate seq̄ alias mutatiōes ad quas h̄z sequelā. z sic capiſ motus 7° phisicoz. Alio mō motus capiſ stricte p̄ mutatiōe successiua facta i subo. manente hoc aliqd̄ in actu eodē sub vtroqz termino mutatiōis p̄pter quā de necessitate oz mutare terminos certi p̄dicamenti de primis substantijs. Et h̄ modo capiſ. 5° phisicoz: z sic rarefactio est bene motus. Et iō iuxta dicta. pz qd̄ sit dicendū ad

rōnē. **T**ertia conclusio est. q̄ capiēdo augmētatiōes cōiter rarefactio est augmētatio. ista conclusio p̄bat. ois motus ad q̄tate maiorē est augmētatio. rarefactio ē motus ad q̄tate maiorē. ergo rarefactio est augmētatio p̄ntia tenet. z maior pz p̄ phm. 5° phisicoz. z minor pz p̄ p̄nes precedentē. **Q**uarta conclusio est. q̄ condensatio est diminutio capiēdo diminutiōe mō p̄portionabili. p̄bat sicut p̄cedens. **Q**uinta conclusio z est p̄babilis. q̄ rarefactio ē magis pp̄ie motus ad quantitate q̄ augmētatio stricte capiēdo sic. quāto p̄ aliquem motum magis pp̄ie acgrit q̄tatis: tanto est magis pp̄ie ad q̄tate. s. p̄ rarefactionē magis pp̄ie acgritur quantitas q̄ i augmētatiōe viuētis. igit est magis pp̄ie motus ad q̄tate. maior v̄ nota ex terminis. z minor pz. qz i rarefactiōe simpl̄r acgritur noua q̄tatis sine additiōe q̄tatis ab extriseo. In augmētatione aut̄ viuētis: esto q̄ q̄tatis sit maior. t̄n sit supadditio noue q̄tatis ab extriseo: z p̄ istā sit alia q̄tatis maior. mō v̄ q̄ magis pp̄ie acgratur q̄tatis vbi acgrit sine additione ab extriseo q̄ vbi acgrit p̄ additionē q̄tatis extriseo. **U**ltia conclusio est capiēdo augmētatiōe stricte. sic capiſ in isto p̄: rarefactio nō est augmētatio. pz p̄ phm in l̄ra. z per proprietates huius augmētationis: qz ipsa sit p̄ intus susceptionē. rarefactio nō. nā augmētatio solū cōpetit viuētibus. z hmoi rarefactio non: quare pz: q̄ hmoi rarefactio nō est augmētatio: z hec de 2° articulo. **H**is p̄missis respondetur ad rationes. z breuiter rationes ante oppositum omnes vadunt pro tertia p̄ne sc̄di articuli: z ratio post oppositum arguit pro p̄ne vltima eiusdez articuli. Et hec sint dicta de ista qōne sufficienter zc̄.

Quia autem ois p̄mū de materia z de vocatis elemētis. T. c. xliij. Q. xvi.

Decimosexto querit. Utz omne agēs agat per cōta

ctū. z arguitur q̄ nō. deus z agentia incorporea agunt. z t̄n nō tangūt. ergo nō omne agēs agit p̄ tactū. p̄ntia t̄z. aſis p̄ p̄ma pte pz p̄ phm. ca. de actiōe dicētē. q̄ est aliquod agens ipassibile. z tale est incorporeuz. pro sc̄da pte pz qz tactus est solū rerū diuisibilium: cū oporteat vltima esse simul. 5. phisicoz. ca. 4. in isto primo. ca. de tactu.

Sc̄do celū agit in ista inferiora z nō tangit ea. ergo p̄ntia tenet. z aſis pro p̄ma pte pz. qz illuminat z calefacit ea. pro sc̄da pte declaraf: qz vltimuz celi nō est simul cū ipsis inferioribus. **T**ertio sic sequeret q̄ nullū agens ageret in distans. p̄ntis est falsum. z contra experientia. z p̄bat consequētia. quia tangetur in distans z nō tangetur nisi per contactum. **Q**uarto. seq̄ q̄ agens solū agit in passum fm̄ superficies passi. p̄ntis est falsum: z p̄ experientia. probatur p̄ntia. cum fm̄ solaz superficies tangāt. **C**ōfirmatur sic. qz si sic sequeret: q̄ sola superficies exterior agentis ageret. p̄ntis est falsuz: z probaf p̄ntia: qz ipsa solū tangit aut saltē p̄z eam agēs solū tangit. arguitur ergo sic: agēs nō agit nisi per contactū: z solū fm̄ superficies tangit. ergo solū fm̄ eaz agit z vltra. ergo nō agit fm̄ pfunditate sui: sed solum agit fm̄ eius superficie. **Q**uinto: qz visibile agit in visum: z t̄n nō tangit visuz. ergo. p̄ntia tenet. z aſis pro ambabus p̄tibus notū est. **S**exto si aliqd̄ agens agit fortius i distans q̄ in propinquuz. aliquod agens nō agit per contactū: sed aliqd̄ agens agit fortius in distans q̄ in propinquū. ergo. p̄ntia tenet. nāz si fortius agit in distans. ponaf ergo q̄ agat in ipsum actione: vt tria: z i propinquū: i qd̄ agit debilius agat actiōe vt duo: z ponaf actionem

2^a 2^a
 Qu^m
 2^m
 T. c. 8. 2. 10
 3^m
 4^m
 T. c. 18.
 2^a
 2^a ad
 3^m
 Ad 2^m
 Ad 3^m
 ad 4^m
 T. c. 18.
 T. c. 9. 2. 10

3^a 3^a
 T. c. 18.
 4^a 3^a
 5^a 3^a
 6^a 3^a
 a. t. c. 25.
 vsqz ad
 43.
 6^a 3^a
 6^m
 T. c. 53.
 54. 2. 55
 T. c. 22.
 t. c. 44.
 2^m
 3^m
 4^m
 5^m
 6^m

natur actioez vniformiter remitti: sequitur: qd qm in pro-
 pinquū cessabit agere: eo qd eius actio est remissa i duo-
 bus gradibus: tūc adhuc ager i distās actione vt vnū.
Et ex alio. si cōtactus esset causa actionis hoc eēt vt
 deferens virtutē agentis in distans: z ex psequēti non
 posset agens in distans fortius agere q̄ propinquū. s̄
 si fortius agit i distans p̄tactus nō est cā actiois: qd est
 p̄positū. aīis p̄baī: p̄ qz celum aut sol in distans ab eo.
 puta i aerē apud nos generat calorē: z i spās medias
 celestes sol hmōi calorē nō pōt p̄ducere: cū celū sit in-
 alterabile. p̄mo celi. 3. ca. **Secūdo:** qz speculū p̄cauum
 fortissime ad aliquā distātiā calefacit: imo intm̄ q̄ incē-
 dit: sic dicit p̄spectiui: z docet experientia: in ap̄ se nō
 generat notabilē caliditatē. **Et tertio.** qz adamas fer-
 rū ab eo remotū attrahit. stramē aut̄ p̄pinquū sibi mi-
 noris resistente attrahere non pōt. ergo hmōi agentia
 fortius agunt in distans q̄ in propinquū. **Septimo**
 multa agunt in seipsa. ergo nō omne agens agit per cō-
 tactū. p̄ntia 13. qz nihil tangit se. aīis p̄. p̄ de graui mo-
 uente se deorsum. 2. de aqua calida remota a calefacien-
 te que se reducit ad frigiditatem. vt docet experientia.
 z 3. de aia intellectiua que producit in se intentionem
 actum volendi cum talia in eadem non producant nisi
 ea coagente: vt h̄z videri in 2. de anima.

T.c. 20.
2
3
7^m

Lo. 37.
2. l. c. 36.

t. c. 44.

6^m no^m

2^m nōn^m

3^m nōn^m

4^m no^m

T. c. 45

t. c. 44.

.c. 45

In oppositū v̄r eē p̄hs ca. de tactu. vbi v̄r
 dicē. qd ad h̄ q̄ aliq̄ agant z
 patiant̄ adinuicē regrif q̄ se tāgant. **In ista q̄ōne.** p̄
 p̄mittenda sunt notabilia z sup̄pōnes. in sc̄do articulo
 ponende sunt responsales conclusiones.

Quātū ad p̄mū articulum nota qd duplicia sunt
 agētia. quedā corpea: vt celū z alia infe-
 riora. z qdā incorpea: vt deus z intelligentie. **Secūdo**
 nota. qd agētia corpea aliq̄ agunt in mās extrinsecā: vt
 calidū i frigidū: aliqua agunt aliq̄ modo in se: vt aia in
 se p̄ducit suos actus cognoscēdi saltē itellectiua: graue
 mouet se deorsū. Et vt titulus sit maḡ planus restrin-
 go ipsum qd itelligit̄ de actione p̄ueniente ab agēte ex-
 trinsecō seu de actione p̄ueniente in mām exteriorem.
Tertio nota. qd hmōi agētia sūt duplicia. aliq̄ q̄ agūt
 actione reali: vt caliditas agens caliditatē. aliq̄ sunt q̄
 agūt actione spūali. vt albedo p̄ducens spēm albedis.
Quarto nota. qd tactus d̄r vno mō attributiue z to-
 talit̄ ip̄proprie: z attribuit̄ reb̄ icorpeis z d̄r res icorpea
 i distās alicui: qd agit tāgere ip̄s: sic diceret̄. qd itelligē-
 tia mouens sperā lune tāgit ip̄as. s̄lt̄ qd deus tāgit mū-
 dū. 3. mō itelligit̄ l̄ra Ari. ca. de tactu. Est at̄ vt agē-
 tia icorpea tāgant. est at̄ vt sic mō dicto. est at̄ vt nō:
 qz nō p̄prie tāgūt. **Alio** mō tactus accipit̄ p̄prie z
 attribuit̄ corpibus: z h̄ tripl̄. s̄. strictissime z vocat̄ nā-
 lis. stricte. z vocat̄ tactus mathematicus: z large seu i
 p̄proprie: z vocat̄ tactus metaphoricus. **Tactus** at̄
 strictissime dicit̄ describit̄ a p̄ho sic. qd ē diuersaz ma-
 gnitudinū h̄ntiū p̄ōnē. quaz vltima sūt sil̄. z sunt acti-
 ua z passiuā isimul. **Ecce** tres p̄ditioes hmōi tact̄.
 p̄ma qd sit in diuersas magnitudines que habeant sitū
 extra se inuicē. p̄ illud mā z forma nō tangūt se: qz nō
 h̄nt distinctū sitū. sc̄da qz vltima ip̄soz sūt sil̄. z tertia.
 qd iter se sunt actiua z passiuā. Et p̄ illā vltimā p̄ditio-
 nē p̄tes aeris p̄similiter q̄litates nō tangunt se: qz non
 sunt actiue nec passiuē vt sic adinuicēz. **Tactus** stricte
 dicit̄ nō h̄z nisi duas p̄ditioes p̄mas. Et isto mō me-
 dietates cōtinui eiusdez tāgant se. Sed tactus large z
 metaphoricē dicit̄ est agens sua v̄tute passum attrin-
 gens. Et sic tāgens nō op̄z tangat̄ ab eo qd tāgit. s̄m
 quē modū dicit̄ p̄hs i l̄ra. dicimus. n. aliq̄n tristantē tan-
 gere nos. puta qm nos p̄ eius tristitiā mouet ad passio-

nem. s̄ nō nos eum. tunc enim agit ipse in nos: sed non
 nos in eum. **Quinto** nota. qd Ari. nō voluit agens
 debere tangere qdlibet passum: qd ab eo patit̄: qz hoc
 est manifeste falsum: prout satis arguunt rationes an-
 te oppositum facte: sed potius aliq̄d adminiculum: me-
 diante quo agit in alia ab eo passa. **Pro sexto** nota
 bili supponit̄ qd per vacuū nulla pōt fieri actio. volo di-
 cere. qd si in medio pleno per pedalem distantiam po-
 neret̄ magnus ignis z magna aqua: z postea ad ima-
 ginationem circūcirca destrueret̄ mediū igne: z aqua
 remanentibus in suo situ: qd tūc nullo mō ignis posset
 agere in aquā nec eō. z qz in illa sup̄pōne cōsistit tota
 virtus q̄ōnis: iō eā fortius q̄ possuz p̄babo. **Primo.**
 qz ignis in hoc casu nō tangit aquā: z actione eius nō
 pōt ad aquā p̄tingere. ergo nō agit i ipsam. p̄ntia 13. qz si
 agit o3 qd agat mediate. s̄. qd actio deferat̄ per aliud ad
 passū: vel imediate. s̄. qd tangat passū: z aīis declaraf̄.
Primo. quia manifestum est: qd nō tangit: quia ante
 nō tetigit quādo erat plenum: z nullus motus localis
 est factus alicui eoz: nec p̄tialis: nec totalis: nec medij
 cōgregati alicui eoz vt supponit̄. ergo adhuc nō tāgit.
Secūdo tāgens cū eo qd tāgit d̄r h̄re determinatū sitū
 i sup̄ficie tāgente: s̄ sic nō est de istis. ergo nō tāgit se.
 maior iductiue nō est i oib̄ se tāgētib̄: z minor mani-
 festa ē: cū iter ea nulla sit habitudo sup̄ficiē. vnus ad
 sup̄ficiē alterius. **Tertio.** iter corpa tangētia se nul-
 lū corpus pōt recipi ip̄s remanētibus in eodē situ: s̄
 iter illa corpus pōt recipi ip̄s remanētibus in sil̄ situ:
 ergo nō tāgit se. maior nota ē in oibus. minor p̄. qz in
 ter ista p̄t poni corpus pedale sine h̄ qd ip̄a mutēt sitū.
 p̄ casum. z sic p̄ maior p̄me rōnis tripl̄ declarata. sed
 2. ps aīis p̄baī. qz agens i mām quā nō tangit agit p̄
 fluxū sue v̄tutis ad ip̄as. mō vacuū nō est hmōi v̄tutis
 receptiuū. ergo actio ignis i hoc casu nō pōt pertigere
 ad aquā. maior est manifesta i simili d̄ lumine. si. n. a lu-
 cido lumē p̄ducit̄ in mām distantē: hoc est: qz fluit per
 mediū p̄pinquū. minor nota est cuz vacuū: aut non sit:
 aut sit de genere dimēsiōis: z ex p̄nti accidētis. tale at̄
 nullius accētis ē receptiuū. z p̄ p̄ntis non recipit nec de-
 fert v̄tutē ignis. **Secundo** probatur: qz qua ratione
 ignis posset agere per parū vacuum: posset z per ma-
 gnū: sed non potest agere per quodcūqz magnū. ergo
 nec sufficit agere per parū. maior manifesta est: cum
 magnū vacuū non plus resistat q̄ parū: cū etiā corpo-
 ra in magno vacuo posita sint ita imediata: sicut i par-
 uo. quare nō est potior ratio in vno q̄ in alio. aīis mi-
 nor p̄. qz tūc ignis posset agere per quācūqz distantiā
 si i quolibet magno vacuo possz agere. **Tertio** agēs
 i materiā exteriorem debet ad ipsum habere certum
 sitū: sed corpoz in vacuo non est determinatus situs.
 ergo p̄ntia tenet. z antecedēs pro p̄ma p̄te p̄. qz aliter
 nō esset ratio: quare non in infinitū remote ageret. Et
 pro sc̄da parte p̄: qz i vacuo: nec est sursum: nec deorsuz:
 nec alie differētie positiōis. q̄rto physicoz: z ex alio:
 qz ignis z aqua i isto casu nec tangunt se: nec p̄prie di-
 stant. ergo nullū situs habent. p̄ntia videtur esse nota.
 z aīis pro prima parte est notū: z ante probatū. p̄ sc̄da
 parte declaraf̄: qz iter ipsa non est distantia. cum nihil
 sit iter ipsa per casum: q̄re non distant. eadē pars aīis
 p̄baī: auctoritate p̄hi. 2. de aia. dicentis contra Demo-
 critū: qd si esset vacuū musca existens in celo non possz
 videri: eo qd p̄ vacuū non possz eē actio aliq̄: nec specie-
 rum visibilia multiplicatio. **Sed** diceret̄. illa duo
 sūt imediata: z sunt contraria. ergo maxime poterūt
 iuicem agere. p̄ntia tenet. vt v̄r. z aīis pro p̄ma p̄te p̄.
 qz iter ea nulla est distātia nec aliq̄d mediū. ergo sunt
 imediata

5^m no^m
6^m no^m
p^m
2^m
3^m
3^m
2^m
2^m
3^m
T. cō.
76.
T. cō.
74.
Dub^m

imediata. per casum. pro 2^a parte est notum. Secundo. omnia contraria se invicem tangentia possunt invicem agere: illa sunt huiusmodi. ergo etc. omnia est in da...

2^m
ad p^m

Ad primū dicitur. pcededo q sūt p^{ria} z imedia... ta z negat p^{ntia}. q ifert: q maxi... me poterūt agere: z causa quare nō pnt dicta est. quia nullū habent situm ad invicem q situs. tñ p^{ncipaliter} regrit ad actionē transeuntē i māz exteriorē. Ad 2^m pcedit maior. z negat q ipsa tangunt se. Ad pbationē dicit q stante tali imaginatiōe oporteret ad diffinitio...

T. cō. 22

p. 2

Quātū ad scōm articulū sit p^{ma} q. agēs incorporeū nō agit per contactū p^{pr}ie dictum sui. p³. q² non h³ vltimū: qd tñ regrit ad hoc q p^{pr}ie tangat. dico notāter p^{pr}ie dictū: q² bene agit p³ contactū ip^{pr}ie dictūz expressum in pⁿo quarti notabilis. dico z notanter sui: q² motoz spere lune bene agit p³ contactū alterius. puta spere lune i ista inferiora: cū luna agat per h^moi contactū z sui motū: cuius motus motoz ē cā mō qd d est cā cause est causa causati. qre motoz in ista inferiora agit. z hec p³ contactū spere lune. Scōda q. qd libet agens i aliqō passum siue p^{pp}inquū siue distans tangit ipsum tactu largo modo dicto. p³ p³ quartum notabile: q² tangit ipsum sua virtute: q² aliter i ipsuz nō ageret: s³ d³ his duab⁹ pⁿibus nō curavit A^z. Tertia q² z rⁿsalis. Qd agēs corporeū agēs i māz exteriorē agit p³ contactū corporis sibi immediati. pbatur sic. nullum tale ageret i h^moi māz nisi tāgeret. ergo per contactū agit. p^{ntia} nota est. z aⁿs p³. q² si nihil tāgeret: tūc circa ip³ eēt vacuū: vel saltē esset in vacuo ad bonū itellectuz: z ex p^{nti} nō ageret. p³ sup^{pn}ōne p^{ri}mi articuli. Hec est conclusio quā itendebat Ari. Correlarie seq^r. oē agēs agēs i distans agit in p^{pp}inquū. p³ per pⁿez. dato enim q² nō: seq^r q² nō agit per contactū. Scōdo seq^r. q² omne agens actiōe quā de p³ se z imediate p^{ducit}: fortius agit i p^{pp}inquū q² i distans. iō est. q² cū agēs per contactū agat multiplicando suā virtutem circa se. ista virtus p^{nt}ue vadit remittēdo: qd pbatur sic. nam cū i distans non p^{ducatur}: nisi p^{rius} p^{ducatur} in p^{pp}inquū per correlariū p^{cedens}. o³ q² i p^{pp}inquū recipiat eque forte. Itē cū p^{pp}inquū p^{pp}inquū sit agenti: z ex p^{nti} ad tantā distantia agens magis pōt. o³ q² i ip^o fortioz actio p^{ducatur}: z non solū eque fortis. p³ etiā experientia. nā ignis idem calefactibile q²to p^{pp}inquū ponit tanto ip^o fortius calefacit. z adamas idē ferrū q²to p^{pp}inquū tanto velocius attrahit. Et d^r i correlario notanter. quā imediate p^{ducit}: q² l³ sol calozes p^{ducatur} in aere z i terra: non op³ q² distanter a terra tantū calozē p^{ducatur} q²tu p^{ducatur} sup³ terrā. Et rō est: q² sol calozem nō imediate p^{ducit}: s³ lumen: z ideo q²to est aliqd soli p^{pp}inquū tanto de p³ se est eius lumine magis illuminatū. z ad illā calefactionē non solū p^{currunt} radij solares. s³ etiā reflexio modo sup³ terrāz est reflexio maior: quare caliditas generat itensioz. Dicit etiā de p³ se: q² l³ radij a speculo p^{cauo} reflexi p^{pe} speculū d^r p³ se deberent generare itensiozē calozē. tñ cum magis distāt a centro speculi itensiozē calozes p^{ducunt}. p^{pp} ip^{orum} maiorē p^{cursum} z vnionē: l³ etiam quilibet radius sit de bilioz q² prope speculum fuerit: fortiozē z itensiozē tamen generant calozem.

2 2

T. cō. 44. z 45. 3 2

T. cō. 44. z 45. p^m cō^m z^m cō^m

Ad rōnes i p^{ri}u factas. Ad p^{ma} dicit q² Ari. nō loq^{bat} d^r agētibus incorporeis: sed corporeis. quomodo autem tangunt incorporea: z quō nō p³ i qōne. Ad scōdaz dicit. q² l³ celū nō tangat ista inferiora in que agit. tñ per cōtactuz agit: q² tāgit sperā ignis: z per illā vltra ifluit. Ad tertiā negat p^{ntia} qua inferit: q² agens nō ageret in distans. Ad pbationē d^r: q² l³ nō tangat distans. tñ tangit sibi immediatū mediante quo i distans agit: z sic adhuc agēdo i distās agit per p^{tractū}. Ad quartā negatur p^{ntia} qua inferit: q² agens solū ageret in passum p³ sup³ficie: pcedit tñ q² solum p^m sup³ficie tangit: tñ tangēdo per ipsam sup³ficie pōt sua p^{funditate} etiā in p^{fundū} passi producere actionez: z sic adhuc actio fit per cōtactum: q² per sup³ficie tāgētē. Eodē mō ad cōfirmationem dicit negando p^{ntiam}: z p³ solaz sup³ficiem tangentem agens ageret. Et ad formā pcedit q² nō agit p³ p^{tractū} .i. p³ cōtactū: z pcedit q² per solā sup³ficie tangit: negatur tñ p^{ntia}. ergo p³ solā sup³ficie agit. nam vt dictum est per illā sup³ficie tangentem quel bet p³ agētis p^{nt} agere vna cum toto. Ad quintā rōdes sicut ad scōdaz: q² l³ visibile nō tangit. visum tñ tangit mediū z virtute illius p^{tractus} agit i visū. Ad sextā negat aⁿs. s. q² ali quod agens fortius agit i distans q² i p^{pp}inquū. loquēdo d^r actiōe quā p^{ducit} d^r p³ se imediate. Ad p^{ma} pbationem pceditur: q² sol generat calozē i distās: puta in regione elementarē. z non p^{ducit} ip^m i celū. z causa est: q² celū non h³ māz calozis susceptibile. mō actiones actiuoz sunt i patiente disposito. 2° de aia. lumē tñ qd celo p^{ducitur}: sicut in istis inferioribus itensius p^{ducitur} in celū q² i istis inferioribus: z sic adhuc sol fortius agit i p^{pp}inquū q² i distās: calozes etiam non agit imediate: s³ mediante lumine: q² ip³ nō p^{ducit} nisi vbi māz iuenit calozis receptibile. Ad scōdaz: p³ quid sit dicendū p³ scōm correlariuz scōi articuli. nā hoc est de p³ accis p^{pp} maiorem radioz vnionē. Ad etiā d^r: q² adamas forti⁹ attrahit a p^{pp}inquo q² a remoto: qd docet experientia. nam si idē ferrū sibi p^{pp}inquo ap proxime⁹ velocius mouebit q² si remoti⁹ ab eo ponatur: vt dictum est: s³ q² aerem aut stramē nō attrahat l³ est rōne p^{uenientie} specificē: quā h³ cum ferro z nō cū aere aut stramine. Ad septimā breuiter ratio ē soluta per scōm notabile. Ratio post oppositū est p^{ntia} conclusioe scōi articuli. Et hec de qōne.

ad 2^m
ad 3^m
ad 4^m
ad 5^m

ad 2^m

ad 2^m
ad 3^m

T. c. 24

ad 2^m

ad 3^m

ad 2^m

Vident autem hoc modo dicentes. T. c. xlviii. Questio. xvii.

primum

Decimo septimo querit. Utrūz seipm. z arguit q² sic auctoritatib⁹. p³ ē phi 9° metha. vbi p³ vult q² itelligere scire z velle d^r actōes imanētes. v^l q² d^r imanētes. eo q² manēt i passio: z bⁿ q² sic ois opatio eē imanēs v^l q² manēt i agēte: z tūc idē agit i seip³ qd ē p^{pp}ositū. Scōdo arguit aucte phi. 8. phy. vbi dicit q² aia mouet seip³ z mouet a seip³: nec valeret sig³ diceret q² aia moueret z corp⁹ moueret: z ēt motū. nā nō solū mouet corp⁹: s³ aia cū corpe i motu aialis. Tercio arguit aucte Lōmenta. 3° celi. cōmē. 28. dicit qd lapis mouet se i q²tu³ grauis. z mouet in q²tu³ est i p^o iferri: z addit qd forma ip³ grauis mouet i q²tu³ ē forma z mouet in q²tu³ ē in mā. q² exp³te pcedit q² idē mouet seip³ z mouet a seip³: l³ p^m diuersas rōes. Quarto arguit auctoritate phi. 2. phy. diffinientis naturam. Nā est qd est p^{ncipiū} mouēdi z q^{escendi} eius i q² ē z c. ergo

T. c. 16.

2^m

T. c. 27.

28. z 30.

3^m

agitur in maius. ergo a fortiori se ipse potest agere in sibi simile. potentia tenet. per locum a minori. assis p3. q2 in reactione minus agit in maius. **S**eptimo. frigiditas remissior gignat frigiditatem intensiorem. ergo potentia nota est. et assis p3 in hyeme: cum frigiditas aeris intendit frigiditatem aque in tantum quod aqua congelat: et tamen certum est: quod frigiditas aeris est remissior quam frigiditas aque: cum aer maneat levis et rarus aqua autem per intensam frigiditatem fit densa et gravis. **O**ctavo. lumina candelaque duarum totaliter potentia se invicem intendunt. ergo potentia t3. et assis p3. q2 talia duo intensius illuminant medium quam unum. **N**ono. aer potest generare caliditatem ignis. ergo caliditas eius potest agere in caliditate sibi simile. assis p3. per philosophum. 2. huius dicente. quod aer generat ignem ex terra: cum ex duobus elementis non habitibus symbolum sit tertium: et tenet potentia: quod caliditas ignis est maior quam aeris. si ergo aer eam generat agit intensius quam ipsemet habet: quare oportet quod agit in simile. **D**ecimo. quanto est minor resistentia et melior dispositio passiva: tanto magis debet fieri actio: sed quoniam passivus est totaliter agere in simile est minima resistentia et optima dispositio passiva. et ex potenti fortissima debet esse actio inter similia. maior pars de se: et minor pars: quod unum solum. non habet resistentiam respectu alterius. **C**onfirmat. ignis potest introducere caliditatem in aquam: quoniam est resistentia. ergo a multo fortiori poterit: quando aqua est sibi assimilata et non habet respectu eius resistentiam. potentia tenet. cum resistentie magis impediunt actionem quam inveniunt ad eandem. assis est notum.

Undecimo. sint. a. et b. ignes summe calidi et habeat a. calefacere. c. usque ad summum et addat ei b. querit utrum agit in. c. calidus summe vel non. si dicitur quod sic sequitur quod unum si melius agit in reliquum: si dicitur quod non: inconueniens est: quod sequitur quod duo ignes eque fortes non plus possunt quam unus eorum per se puta. a. et b. quam a. **D**uodecimo. ignis calefacit ferrum magis quam ipsamet calidus est prout docet experientia sensibilis: cum gratia tanta caliditas introducta est sic habet ignis ulterius agit in omne simile. g. et c. **D**ecimo tertio caliditas que est in aere adueniente medio frigido circumstante seipsam intendet. ergo a fortiori se ipse potest intendere simile. antecedens patet. quia non videtur unde illa caliditas intendatur: nisi quod medium circumstantis frigidum actionem caloris repercutit ad infra. et ex hoc caliditas eius fit maior. et ex consequenti actio caliditatis aeris est in ipsummet aerem et c.

In oppositum est pars ca. de actione qui dicitur: quod omne simile non potest agere in simile. **I**n ista questione erunt duo articuli. **I**n primo premitte de sunt aliquae distinctiones et probabiles suppositiones. **I**n secundo ponende sunt responsales rationes.

Quantum ad primum articulum primo nota quod titulus questionis intelligitur de actione proprie dicta. scilicet que est inter qualitates primas prias. unde de actione spirituali colorum: aut aliorum nihil est ad prias. **S**ecundo nota. quod cum similitudo sit convenientia aliquorum in qualitate vel in gradu vel in agere nihil est inconueniens aliquod esse simile in una qualitate: et in alia dissimilia: ut ignis esto quod est simile aeri in caliditate: tamen est dissimilis eidem in siccitate: propter quod adhuc restringi debet titulus questionis. scilicet utrum qualitas alteri qualitati similis agit in eam. vel sic. utrum subiectum alicui simile agit in suum simile secundum illas qualitates secundum quam est simile ei: nullus enim dubitat quoniam possit agere simile in suum simile secundum illam qualitatem secundum quam est ei dissimile: ut ignis simile aeri bene agit in aere sua siccitate. **T**ertio nota quod aliquid potest dici simile alicui tripliciter. **U**no modo eo quod convenit cum eo in qualitate so-

lum. **A**lio modo magis stricte: quod est ei simile in qualitate: et in gradu. primo modo caliditas: ut decem diceretur similis caliditati duorum graduum. secundo modo autem diceretur solum similis caliditati: ut decem. **T**ertio modo dicitur similia convenientia in qualitate: et in agendo per illas qualitates: sicut dicimus ille ignis similis calefacit sic ille.

Quarto nota. quod refert loqui de agente et passivo in principio actionis: et in fine. **N**am in principio debet esse aliqua dissimilitudo. alias nullo modo agerent. in fine vero est maior similitudo. alias autem agens frustra egisset nisi per actionem eius passivus sibi quodammodo esset assimilatus.

Quinto nota. quod cum agens transmutat aliquid sua actione sunt in eo tria consideranda. terminus a quo qui abijcitur: terminus ad quem qui introducit: et subiectum patiens. **D**e sint distinctiones questionis quibus positus accedo ad suppositiones: quarum prima est hec. **E**adem qualitas numero sine eius intensione vel remissione: potest quandoque esse in materia magis rara: et quandoque in materia magis densa. probatur ante quod per solam compressionem potest fieri condensatio: et ex potentia virtus corporis que condensat non intendit. tenet potentia: quod si tenderet esset alteratio una cum condensatione: cuius oppositum supponit ex ibi probatur.

Confirmatur sic: per solam compressionem nulla portio materie acquirit plures gradus forme quam ante habuit: ergo per solam condensationem nunquam fit intensio. potentia tenet ex eo: quia quod fit intensius plures gradus forme acquirit in eadem materia. assis patet. quod sola condensatio nisi concurrat aliud. puta alteratio nullam qualitatem primam generat. et ex alio. quod in condensatione gradus qualitatis: que sunt in una parte materie non intrans aliam partem materie. ergo in rei veritate virtus non intendit: cum nec nova virtus generet nec virtus antiqua aliquam partem materie faciat intensius talem. **C**onfirmat tertio. si corpus tepidum in quo sunt simul caliditas et frigiditas condensetur per adversarium dicentem et condensatio facit qualitatem intensiorem sequeretur ambas qualitates intendi. puta tam caliditates quam frigiditates: quare sequitur quod simul tempore condensationis due qualitates opposite in eodem corpore intendunt: et quod idem calefit et frigit. et hec videntur impossibilia. **Q**uarto.

quod eque intensa frigiditas potest quandoque esse in terra: sicut in aqua. ergo suppositio vera. **S**ecundo supponit quod eadem virtus unita puta caliditas et frigiditas est fortior quam ipsa dispersa. probatur auctoritate. experientia. et ratione. auctoritas est philosophi primo meteororum. dicentes eam in terminis. **E**xperientia est quod verisimile: et credo quod similis sit verum: quod in aere sit intensior caliditas quam in manu hominis cuius ratio est: quod propter intensam aeris caliditatem aer est levis actu. manus autem hominis gravis put. notum est et tamen calidior ad sensum iudicatur manus hominis quam aer cuius causa non potest esse alia: nisi quod caliditas in manu hominis est in materia densiori: et sic est magis unita. et ideo fortior est quam ipsa vel similis dispersa existens in aere: imo quam alia multitudo intensior in materia rara dispersa. **T**ertio ratione sic. quia supponitur quod agens fortius agit per lineam brevioram quam per longioram. per ad experientiam: quod fortius calefaceret res propinquas idem ignis quam easdem remotas: et ita dictum est in materia de tactu. **T**unc ut magis sit planum vocetur virtus activa. a. pars eius media. c. b. et d. partes extreme. e. punctus passivus in quem debet agere. et arguitur sic. b. et d. in materia densiori agunt in. e. per lineas breviores quam faciunt: quoniam sunt in materia rara. ergo agunt fortius in materia densa. consequentia tenet. per suppositionem: quod eadem virtus ad idem passum per brevioram lineam fortius agit. antecedens declarat ponendo quod ab extre-

mitatibus

7^m

8^m

9^m

t.c. 25.

10^m

11^m

12^m

13^m

t.c. 48.

1^m non.

2^m non.

3^m non.

4^m non.

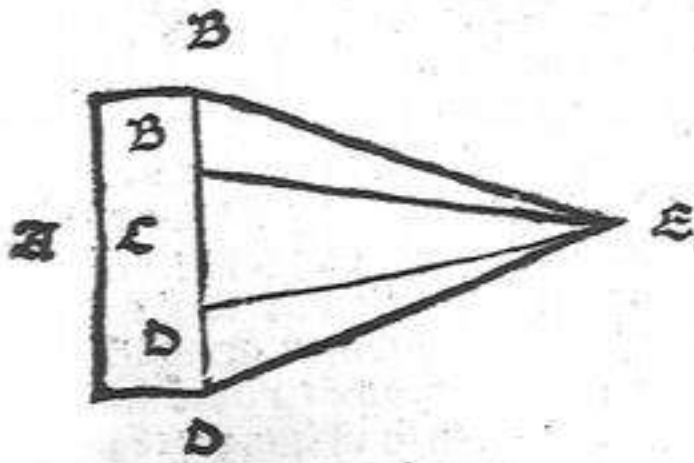
5^m non.

6ª sup.

7° fir. ma 2°

8° fir. ma 3°

9° fir. ma 4° 2ª sup.

mitatibus mae dense
 ptrahañ linee ad. e. f.
 ad punctu passi: z vo
 cent linee. b. e. d. e. z
 alie ptrahañ ab extre
 mitatibus eiusde mae
 rare ad eudẽ punctu
 scilicet. e. z vocent et
 b. e. d. e. tuc constat q
 b. e. d. e. linee in raro
 sunt longiores q. b.
 e. z. d. e. in denso: z p

Illas lineas agunt. b. d. ptes. ergo in raro agunt p lon
 giores lineas q̄ in denso. p̄tia tenet de se. z añs p se
 cūda pte: similr supposito q̄ quantitas rara sit extensa
 fm extensionẽ totalis linee. b. d. z quãtitas densa fm
 quãtitate partialẽ. d. b. z añs pro p̄ma parte declarañ
 demõstratiue: qz constat q̄ inter angulos. d. z. d. angu
 lus. d. pp̄inquo: puncto medio. c. est maior angulo re
 cto: qz est obtusus: eo q̄ linea. e. d. sup basiz. b. d. causat
 duos angulos equales duobus rectis. vt pz p̄ tredecimã
 primi euclidis: z nõ est perpẽdicularis: vt de se pz.
 igit cū angulus. b. d. e. triãguli iterioris sit minor recto:
 oz alit̄ sibi collateralẽ esse maiorẽ recto. ergo latus sibi
 oppositũ est maius. per. 18. p̄mi euclidis: qd̄ est p̄positũ
 ergo latus vel distantia. d. e. in raro est maior q̄. d. e. in
 denso: qd̄ erat p̄bandũ. igit pz. z c. suppositio secūda be
 ne difficilis z eodẽ mō argueret̄ in quocũq̄ situ situa
 retur. e. punctus ad minus respectu vnus extremitat̄
 agentis. b. c. d. **T**ertia supponit. licet non multum
 faciat ad p̄ns q̄ caliditas cū siccitate sibi p̄portionata
 fortius agit q̄ cū humiditate. illã suppositionẽ dicunt
 medici dicẽtes q̄ siccitas est lima caloris. i. acuens ca
 lorem. **S**ecūdo p̄batur experientia: qz ferrum parum
 calefactũ multo fortius manũ hominis lederet q̄ face
 ret aqua multo intensius calida vel alia materia humi
 da. Unde in estate videm⁹ q̄ quecũq̄ sicca calida for
 tius calefactũ q̄ quecũq̄ humida: esto q̄ sint itẽsius
 calida. verũ est q̄ hac suppositione nõ idigemus nisi p̄
 p̄ter magis sniam declarare z materiã magis dilata
 re. **Q**uarto supponit q̄ virtutes eque fortes z einf
 dẽ speciei equales effectus p̄nt p̄ducere patet: qz dato
 q̄ nõ p̄t vna tm̄ quãtũ alia: tunc nõ sunt eque fortes
 ex alio. nã que eẽt ratio: q̄ ita fortis calefactio p̄cede
 ret ab. a. sicut p̄cedit a b. z tamẽ. a. cõtinue agens in eã
 dẽz materiã nõ posset tantã caliditatẽ generare: sicut
 b. nõ appet causa aliqua. **H**uic rōni quidã respõdet̄
 subtiliter. q̄ supposito q̄ caliditas. a. z caliditas. b. eũ
 dẽ punctũ passi cõtractũ. puta. e. eque velociter caleface
 rent approximata eidẽ: nõ tm̄ opz si. a. fit: vt quattuor.
 z. b. vt quinqz. q̄ equales caliditates vltimate p̄duce
 re possint: z est ratio: qz p̄ducta caliditate: vt q̄tuo. a.
 cessabit: eo q̄ passus sibi assimilauit in gradu. z. b. tunc
 adhuc vltra aget. eo q̄ nõ sit passum sibi assimilatum.
Cõtra **D**ecrẽsio nõ valet. p̄mo: qz nõ fm quãtitatẽ qualita
 tis in se p̄ducit effectus: sed fm quãtitatẽ virtutis acti
 ue fm quã agit in tale: z taliter dispositum passum: vt
 nõ fm quãtitatẽ lucis in se p̄ducit lumẽ in medio: sed
 fm eius quãtitatẽ in posse illuminare mediũ maḡ dia
 phanũ vel minus diaphanũ: sed he virtutes in agẽdo
 caliditatẽ respectu p̄cti. e. sunt eque potẽtes. ergo quã
 diu vna tãdiu alia calefaciet: imo z quãtũ vna tantũ
 alia. **S**ecūdo p̄seruet deus tãtã calefactionẽ in gra
 du cõtinue respectu. e. puncti subtractis ambabus cali
 ditatibus nõ est dubiũ quin in. e. produceretur caliditas
 vt qnqz: z nõ minus p̄ducitur nunc ab. a. ergo z c. ma

io: pz. qz ex quo calefactio tãta quanta est. b. potest re
 spectu. e. in gradu: vt quinqz: si p̄seruaret̄ z p̄ducit eũ:
 z minor pz: qz nõ plus p̄t talis calefactio conseruata
 a deo imediate q̄ si cõseruaretur ab eo mediãte calidi
 tate. a. vel. b. **T**ertio posito q̄ lumen sit precipue tã
 tũ calefactiuũ: sicut. a. vel. b. ita q̄ ineq̄li tpe in. e. p̄du
 cat vnũ gradu: sicut. a. vel. b. querit̄ vbi terminabit̄ ei⁹
 actio. si dicas q̄ ad quinqz: z. a. eadẽ rōne respectu p̄
 cti. e. tantũ faciet. si dicas q̄ ad quattuor: p̄: non minus
 p̄t lumen q̄. b. per casuz: sed. b. actio terminat̄ ad gra
 dum: vt quinqz. ergo z. a. **Q**uarto. quãdiu est p̄rie
 tas inter actionẽ. a. z actionẽ puncti. e. stante q̄ fit pro
 portio maioris inequalitatis actionis. a. super actionẽ.
 e. durabit actio: sed quando. a. in. e. punctuz corporis ra
 ri p̄duxit caliditatẽ vt quattuor: adhuc ē p̄riet̄ actio
 nis. a. ad actionem puncti. e. ergo cum adhuc sit p̄por
 tio maioris inequalitatis: adhuc durabit actio. ma
 io: nota de se. z minor patz: quia supposito q̄ caliditas
 vt quattuor sit caliditas remissa: cum erit introducta in
 e. punctum materie rare non erit: ita fortis in calefacien
 do: sicut est caliditas in materia densa ipsius a. per sup
 positionem secundam. ergo magis frigefaciet. c. calidũ
 vt quattuor quã. a. in his enim in quibus est caliditas
 remissa inuenitur frigefactio cū calefactione: z quan
 to maioratur calefactio tanto remittit̄ frigefactio: z si
 magis infrigidat z minus calefacit. c. q̄. a. actiones eo
 rũ sunt cõtrarie: qd̄ sufficit ad p̄bandũ. **C**onfirma
 tur. caliditas vt quattuor ipsius. c. impedit calefactõez
 ipsius. b. qz resistit ei: z quia equales sunt precise cale
 factiones. a. z. b. ergo etiam adhuc resistit calefactioni
 ipsius. a. ergo. a. non cessat agere. maior patz. quia sunt
 dissimilia. b. z. e. in vno gradu. z minor patet p̄ casum.
Quinto supponitur q̄ virtus actiua prima: sicut cali
 ditas vel alia qualitas huiusmodi existens in materia
 rara potest producere sibi simile in gradu. probatur: qz
 caliditas in quacũq̄ materia fuerit potest aliquales ca
 liditatem generare in passum sibi approximatum saltẽ
 si fuerit vltra medietatem latitudinis caliditatis. ergo
 potest sibi similem caliditatem generare in gradu. pro
 bo p̄tia: qz introducta aliquali caliditate: vt vno gra
 du. facilius p̄t introducere scdm: cū actiuitas manet ea
 dem vt supponitur: z resistentia est minorata: z adhuc
 fortius eadẽ rōe poterit generare tertiu z quartũ vsqz
 qz produxit sibi sile in gradu: qz semp vt dictũ est resi
 stẽtia fit minor z virtus actiua manet eadẽ. **S**exto
 supponit. q̄ questio itelligatur de actione qua imedia
 te introducunt huiusmodi qualitates prime. Unde si
 vnũ lumẽ aliud intendit aut nõ: nõ est ad nostrũ propo
 situm ad p̄ns. **S**ed diceres tamẽ. vtrũ duo lumina
 similia in eodẽ medio p̄ducta intendunt se. **D**ico q̄
 non. ratio duplex: quia talia lumina non faciunt vnũ
 lumen: sed quodlibet eoz manet distinctum p̄tra aliõ.
 p̄pter qd̄ z faciunt duas vmbraz: vt dicunt p̄spectiui:
 qd̄ nõ facerẽt si eẽnt vnũ lumẽ. **E**x alio patet idem:
 qz si facerent vnũ lumen multo intensius: cū per illud
 videatur vtrũqz lucidoz quodlibet eoz deberet appa
 rere multo intensius lucidũ q̄ si solũ esset ibi vnũ lu
 cidum. cõsequẽs est cõtra experientiã: qz nõ appet plus
 lucida vna cãdela decẽ alijs accẽtis q̄ si soia eẽt accẽ
 sa. z p̄batur p̄sequẽtia: qz species lucis. puta lumẽ eẽt
 multo intensior in oculo: quare multo intẽsius deberet
 representare lucidum. **S**ecūda ratio est: qz si talia
 duo lumina facerent vnũ sequitur q̄ si mediũ eẽt ali
 quale vniforme: sicut in aere: z ponerent ipsa abinuicẽ
 distare per decem pedalia q̄ in medio inter ea deberet
 eẽ lumen ita intensum vel intensius: sicut esset proprie

3^{sup.}

4^{sup.}

3re.

Cõtra

2^m

3^m

4^m

5^{suppõ}

6^{suppõ}

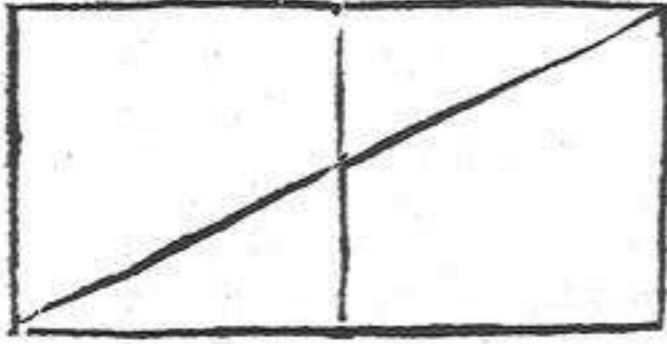
Dubius

vnu istoz solu illuminatiu. Pns est cōtra experientia: qz littera quā legere ppe vnu istoz solu illuminatiuz

20 illuminatiuū

is

x

re i medio taliu duo rū distincte ab eis. p bar tñ pntia: qz si faciūt vnu tē mediū v' plus qz mediū latitudinis luminis vnius addit in sine gnti pedalis latitudinē alterius: qre fit rotū a gregatū ita itēsiuz v' intensius: sic esset p pzie vnu ipsoz soluz illuminatiuū i termi

x

is

illuminatiuū

20

in sine gntipodalis. vt. is. tūc. is. gradus luminis istius vnius adderenf in sine gnti pedalis lumini alterius: z tūc fieret latitudo vt triginta in medio puncto: que est mltro maior qz latitudo: vt. 20. qd vnu istoz solu illumi natū faceret ppe se: pcedo tñ qz bene faciūt mediū intensius illuminatū diuersis luminibus denoiatiōe vulgariū p qd fm illū modū oportebit negare hāc cōsequētia. h mediū est intensius illuminatū. g hz vnu lumen intensius. C Septimo supponit qz vnu priū fortificat aliud per antiparistasim. nō solū hoc facit partes eius vniendo: imo etiā nouā qualitātē gñando. pz per p'hm. 2. meteoroz fm diuisionē alberti dicentē. qz gutte in gñatione gradinis p antiparistasim cōgelant. pz qz hmoi gutte nō cōgelant nisi per realē gñationē frigiditatis. C Ex quo sequit qz tñ caliditas nunqz gñat frigiditātē nisi de per accidēs: z qz frigiditas que p antiparistasim intendit multiplicat de se radios frigiditatis gñatiuos: quos tñ caliditas a nā sua nō patiat trāfire in suū subm: s3 reflectit eos i ipsuz sub3 frigidū a q multiplicat: z sic reflexi gñant frigiditātē itēsiore quo multiplicabunt. exq 3° seqt qz sic idē pōt coagere: z reflectēdo se seipz itēdē: frigiditas eni in h casu seipz itēdit in generādo radios frigefactionis. Et h de p arti.

7ª supp^o

Corre^m

Quantum

ad scōz sit p^a hęc silē alteri in qū litate tñ bñ agit in ipz. pz: qz magis calidū sua caliditate bñ calefacit minus calidū pnt expiētia docet. C 2^a q. actiōe reflexa eadē caliditas bñ itēdit seipz. pz pmo de caliditate in puteo: p antiparistasim in hyeme itēdēte seipz iuxta dicta in alia suppone. C Ex quo sequit 3^a p'clō. qz actione reflexa silē in qualitate alteri: z in gradu pōt agere in ipsuz. pz p'clō: qz eadē rōne qua spēs a priō reflexa in sub3 frigidū a q exiuit ipsius frigiditātē itēdit: z sic ipsa frigiditas itēdit seipz iuxta p'dicta in pcedēti qne. pōt eadē spēs reflexa in p're alia silē in gradu parti a qua ē multiplicata eius frigiditātē itēdere: cū nō sit potior rō: imo apparet hoc magis pueniens: qz qz frigiditātē eadē numero itēdat: a qua exiuit. C 4^a q. z mag' difficilis in pposito est hęc. qz actione directa silē alteri in qū litate z in gradu fm qū litatē fm quā est ei silē agit in ipsum. pbat sic caliditas in mā densa existēs pōt pducere etiā caliditātē itēsiore qz ipsamet est. g pōt agere in sibi silē in gradu. pna 13. qz postqz pduxerit sibi silēz in gradu: ex quo pducet itēsiore qz est ipsa adhuc vltē aget: z ex pnti tūc aget in silē in gradu. añs stantibus supponibus pbat demonstratiue sic. fit caliditas certe itēsiōnis. puta vt quattuor in mā densa z vocef. a. z capio alia caliditātē in mā rara huic caliditati eā fortē in

p^o q

2^a q

3^a q

4^a q

4

z

5

B

agēdo. qd est bñ pole vocef. b. hęc. n. de necitate erit in tēsiōz qz. a. dato eni qz nō: z est in mā rara: g virtus in mā rara est eque fortis: sicut ipsa est vel sibi silis in mā dēsa: qd est p' scōdam suppone: cū g ex dicta suppone oz qz sit itēsiōz dato qd sit vt gnqz. gra ext'pli: it' arguat. Dēs vtutes eque fortes pnt eqles effectus pducere. p quartā suppone. a. z. b. sunt hmoi p suppone. g pnt eqles effectus pducē: s3. b. pōt pducere caliditātē: vt gnqz p gntā suppone: qz pōt pducere sibi silē in gradu. g z. a. pōt pducere caliditātē: vt gnqz. g. a. pōt pducē itēsiore caliditātē qz ipsamet ē: cū solū sit vt quattuor. p casuz: qd fuit añs pbadū. C 2ª silē pbat qz ex 3ª suppone. 2^m capiat caliditātē vt quattuor stās cū siccitate. z vocef. a. vt pus: z alia eā fortis stās cū hūiditate que de necessitate erit itēsiōz p tertiā suppone: qz dato qz sit eque itēsa seqt qz caliditas cū hūiditate eā fortiter agit sicut caliditas cū siccitate. cuius oppositū dicit illa suppositio: sit ergo: vt gnqz. vbi. g. z vocef. b. vt pus: z tūc fortē arg^m. vt pus totalr: z pbat per eadē suppones. C Ex his pz qz modicū valz illud qd aliq adducūt credētes difficultatē euadere: dicētes: qz arguit: qz virtus vnita est fortior seipsa dispersa: z qñ est dispersa pōt pducere sibi silē. ergo z qñ est vnita: pōt magis. negādo pntiā. dicit eni qz bñ est fortior: eo qz suū silē citius pducit: sed nō qz itēsius pducta. Nā ex dictis pz qz illa rñsio nulla est posito argumēto in forma: ita quō iā est positū: nisi velint aliqua suppone negare: qz tñ vī mani festissima: vt satis declarātū est. C 5^a q. z rñsialis: qz fit de itēsiōne phi est ista silē alteri in qū litate gradu raritate dēsite: z in agēdo actiōe reali: z nō reflexa nō agit i sibi silē. pbat sic. Dis actio nālis est pp aliqū finē: sed hui^o actiōis nō est finis. g. maior nō est de se: z miōr de clarat: qz exq passuz eēt agēti assimilatū in his oib^o nō eēt rō: qre in ipsuz ageret spāl'r: cū finis agēti sit assimilare sibi passuz. vt dicit p'hs in caplo d actōe. C S3 stātz diceret aliqs. illō destruit qnē tuā qrtā. qz argueat eodē medio: ois actio nālis est pp aliqū finē: s3 hui^o actiōis qz agēs ageret in passuz sibi silēz in qū litate: z in gradu nullus eēt finis. g nullū silē alteri in qū litate: z in gradu agit in ipm. pntia 13. añs p priā pte est tuū in p'batōe qñs pcedētis: z p scōda pte pz: qz finis agēti est assimilare sibi passuz: mō p te: h agēs est passo assimilatū in qū litate z in gradu. C Huic facit rñdet qz agēs nō solū itēdit assimilare sibi passuz in qū litate: z gradu: s3 ē in agēdo vel raritate. cū g calitas: vt quattuor in mā dēsa pducāt caliditātē: vt quattuor in passuz: rarū adhuc passuz nō ē sibi assilatū in agēdo: z iō vltē rius agit itēdēdo caliditātē quoz passuz sibi in agēdo fuerit assilatū: z iō finis actiōis est hmoi passuz agēti assilare in agēdo vl' in aliq hmoi. secus ē si agēs z passuz eēt assilatā in agēdo. C S3 tē replicat fortissime sic. vl' finis actiōis nālis ē passuz assilari agēti in gdu vl' in agēdo. Si dicat p^m se^o qz 4^a q' falsa sit pp rōnem pus factā. Si dicat scōz: se^o qz postqz ignis in tāto cale fecerit ferrū qz eā fortit calefaciat: sic ipē: cessabit vl' ipz calefacē: cū tē ferrū sit ei assilatū in agēdo: qd erat: p te: finis actiōis. mō hito fine cessat motus. g z c. z est rō nimis fortis. C 2^a q: tu ponis caliduz agere p spēs in 7ª tua suppone. def igit aer spericus cuius diamet sit tripodale. qrit g an pedale mediū agat ad ex: qñ aer calefac: z si dr qz sic se^o qz calefacit p spēs qz multiplicat p pedalia extrēa: qre directa calefactiōe calefac pedalia extrēa: sibi silia in qū litate: z in oib^o alijs: vt. s. qd est qz qnē gntā. Si dicas qz nō se^o qz corpis aeris sola superficies extrēa agit fm se totā: qd nō ē pole: imo se^o qz nllā p'fūditas aeris agit f3 se totā qd est simplr ipole. Ad p^m

2^m

5^a q l. c. 48

t. cō. si Dub^m

Co^{tra}

2^m

ad 1^m

Ad primam illarum dubitationum dicitur quod finis actionis naturalis est passum sibi assimilare in quantum est potest: et ideo dicitur quod agens quicquid non intendit solum gradum qualitatis propter hoc: quod adhuc passus non est sibi simile in agendo: et tunc agere est formalius cum ipso esse propter quod agens ulterius agit ut passus sibi possit assimilare in agendo: quicquid vero esto quod agens sit assimilatum passo in agendo et e converso: tamen non est similitudo in raritate et densitate: que raritas tamen naturaliter sequitur caliditatem: et densitas frigiditatem: propter quod ultra agit. unde cum nulla calefactio igni repugnet quicquid tunc fortis esto quod ferrum eodem fortiter calefaceret: sicut ipsum adhuc ultra ageret: ut ferretur sibi in raritate assimilaret: cum tunc sibi esset similis quicquid si solum ita fortiter ageret: sicut ignis. Et per hoc facilius respondeatur ad formam: cum dicitur: vel finis actionis est passus assimilari agenti in gradu vel in agendo: respondeo quod nullus istorum est adequatus finis: sed finis adequatus est passus assimilari agenti in quantum est melius possibile: et ideo quicquid agit ultra gradum suum: ut sibi passum assimilaret in agendo: eo quod agere est formalius quam solum esse. quicquid vero agit esto quod passum sit ei adequatum in agendo: si non sit in gradu vel raritate agit: ut homo sibi assimilet: eo quod tunc perfectius erit ei assimilatum quam si solum esset in agendo: per hoc patet. quod adhuc stat quarta conclusio: eo quod agens in materia densa existens agit ut assimilet sibi alterum in fortitudine seu agendo: ut dictum est. In materia vero rara ut ignis in ferrum agit ut non solum assimilet in agendo: sed in gradu et raritate: cum per hoc fieret maior eius assimilatio ad passum: et sic ratio licet subtilis non precedit dicta.

ad 2^m

Ad secundam dicitur uno modo quod species qualitatum simpliciter non agunt nisi reflexe: et per hoc dicitur quod solum prius natum est eas reflectere. Et tunc per hoc dicitur ad rationem dicendo quod a medio pedali multiplicans species per extrema pedalia usque ad circumstantias frigidum: sed ille species non agunt in media per qua transerunt: quia non sunt nata ea reflectere propter similitudinem quam habent cum qualitatibus a quibus multiplicantur: sed quando veniunt ad contrarium circumstantias reflectuntur ab eo infra corpus: unde veniunt. ideo tunc reflexi generant caliditatem in ipso. Et si dicatur. cum ergo homo species non corrumpant frigiditatem nec generent caliditatem nisi essent a frigiditate reflexe: et frigiditas se appetat permanere: quare ipsa non permittit homini species pertransire in reflexione: quia sic ea non corrumpent. Respondetur quod oportet dici hoc nam videtur in genere: ut fieret elementorum mutua generatio et alteratio: et per alterationem mixtio: et ideo licet se diligat permanere frigiditas: tamen species caliditatis inflexit tanquam sibi dissimiles directa a natura universalis. Aliter potest dici quod totalis aer tripedalis de se nullam speciem caliditatis sue deberet producere si subiectum non prohiberet: sed quia prohibet diffundit per circumstantiam reflexionem infra ipsum. et sic generat in ipso caliditas intensior: et sic ratio precedit ex primo fundamento: quia verum sit quod totus aer agat speciem: tamen a nulla parte aeris in se considerata per alias multiplicat species generativa caloris: et sic iterum ratio non precedit: credo tamen primum modum esse magis probabilem. Et hoc de secundo.

ad 3^m

Ad rationes principales ad primam dicitur quod actio fit ratione similitudinis in genere: ratione tamen omnino dissimilitudinis: tamen in agendo quicquid in gradu raritate et alijs non fit: imo oportet quod aliqua sit dissimilitudo: propter quam remouenda agens agit: et sic patet ratio similitudinis. puta in genere siue in subiecto: et patet ratio dissimilitudinis iam dicta propter hoc albedo non agit in linea: quia differunt in agere in quantum homo. Ad secundam dicitur quod unum similitum fortificat reliquum conservando ipsum a contrario: sed non sequitur quod in ipsum agat: solum eius resistentiam confortet sic ut contrarium in ipsum minus possit agere: que confortatio non fit per hoc quod eius virtute intrinsece intendat: sed per

ad 2^m

hoc solum quod ipso presente quodlibet solum est fortius: per virtutem quam quodlibet ad aliud multiplicat per quam non intendit sed preseruat. imaginor: enim quod orbiculariter quodlibet istorum multiplicat species circa se: quibus similia non intendunt: sed propter presentiam cuiuslibet resistentiarum fortiores reddunt. Ad tertium dicitur quod est pro prima ratione. Ad quartum dicitur de oculis. quod arguit de actione spirituali: que non est ad propositum nunc. sicut dicatur si intraret de intellectu quod unus alium intelligit dicatur quod hoc est per actionem spiritalem: et non per actionem reale ipsius intellectus. Aliter potest dici de visu quod verum organum visus est pupilla: que nunquam videtur pro sui coloris insensibilitatem: et ideo cum invicem agant visionem suo colore: et pupilla non concurrat in agendo illas species: ipsa tamen est subiectum recipiens eas. patet quod sicut non agit in sicut. patet solutio vadit per dictum. Ad quintum dicitur quod similia in una qualitate: et in alia dissimilia bene possunt invicem agere secundum qualitatem secundum quam sunt dissimilia. nec hoc est contra deum ut patet ex tertio notabili. Ad sextum dicitur quod minus agere in maius potest intelligi dupliciter. Uno modo sic quod virtus minor in agendo agit virtutem maiorem in resistendo quam ipsa est in agendo: et hoc non est possibile: et ideo secundum illud intellectu negatur assertio. et dicitur contra. Ad probationem dicitur de reactione quod in omni reactione reagens est fortius in agendo quam sit agens in resistendo. Alio modo potest intelligi sic quod qualitas minus intensa agit in maius intensam: et hoc dupliciter. Uno modo vel dissimile in specie ut caliditas minus intensa agit in frigiditatem intensiorem: et hoc conceditur et negatur contra. ergo simile agit in simile: quia tales qualitates sunt dissimiles: ut notum est. Secundo modo: quod agat in magis intensam eiusdem speciei: et hoc est bene verum in casibus in secundo articulo positus: et sic conceditur assertio et contra: licet argumentum non probet ipsum: quia reactio que adducitur fit principaliter inter qualitates dissimilium specierum: non autem similium. Ad septimum negatur antecedens quod frigiditas remissior generat frigiditatem intensiorem saltim in casu argumenti. Et ad probationem dicitur quod in hyeme frigiditas aeris nunquam congelat aquam: imo nunquam aer manens levis est tante frigiditatis: sicut caliditatis: licet appareat nobis aer frigidus ad sensum vel propter partes fridas commixtas: vel propter tactus nostri nimiam caliditatem. et si petatur quid ergo congelat. dicitur quod influentia celestis spiritualis aspiciens congelationem que non est pure frigiditativa de qua videbitur magis secundo huius. Ad octavum negatur quod lumen duarum candelarum se intendat. sed medium reddant intensius illuminatum. unde quod ultio dicendum sit patet satis ex secunda suppositione. Ad nonum dicitur. et negatur assertio ad intellectum argumenti. scilicet quod caliditas aeris possit generare caliditatem ignis existens in sua naturali dispositione. scilicet summa caliditatem. Ad primum secundo huius dicitur quod bene verum est quod ex aere et terra potest generari ignis ille: tamen non generabitur sub caliditate sibi naturali. scilicet summa: sed sub caliditate aeris et postea genitus reducet se ad caliditatem naturalem et summam. Ad decimum negatur maior: sed quanto resistentia est minor et tanto debet esse maior actio. nam si est omnino similitudo nulla fieret actio: cum tunc resistentia est nulla: sed bene verum est: quanto est resistentia minor: et actio maneat cum dissimilitudine tanta quod adhuc agat tanto fit actio maior aliter non oporteret. Ad confirmationem conceditur quod ignis potest introducere caliditatem in aquam: quando est resistentia: et negatur contra. ergo poterit magis ea introducere: quando aqua est sibi assimilata: quia verum sit quod resistentia impedit actionem: ipsa tamen requirit: ut ante dictum est. ad hoc ut fiat actio: sicut si resistentia media impedit motum: requiritur tamen ad hoc quod fiat motus saltim gravior et levior. sicut secundum philosophum. 4. ph. Ad undecimum admittitur casus quod a. et b. sint ignes

ad 3^m

ad 4^m

ad 5^m

ad 6^m

ad 7^m

ad 8^m

ad 9^m

l.c. 25.

ad 1^m

l.c. 71.

ad 11^m

queuis summe calefaciendo. z q. a. habeat calefacere. c. vsqz ad sumu: z dr q addito sibi. b. no pot magis calidum q sumu pducere: citius tn pducet: z io pcedit q duo agentia no pnt itesius pducere q vnū. eo spalt si aliqd eoz fuerit sumuz: pot tn pducere citius: z sic duo pnt pla q vnū. **Ad 12m** dr z negat ans: q ignis calefaciat ferru itesius q ipsemet sit calidus. Ad experiens sensus dr q lz caliditas in ferro sentiat maior q i igne h est ex eo: q in mā dēsa est: z sic est fortissime actiois vt dēz est in p̄ne: no tn ē ita itesa: sic est caliditas ignis. **Ad 13m** Ad tredecimū pcedit qd ipa pcludit de actioe reflexa a nā. hoc est p dictis in tertia p̄cone. Ratio post oppositū arguit pro dictis in gnta cōclutione.

Eodē modo suscipiendū est de facere z pati. Tex. cō. liii. Qd. ix.

Veritur 19° Utrū oē agēs in agendo repatiū. Et argū q nō. nō oē mouēs in mouēdo remouet. ḡ nec oē agēs in agēdo repatiū. p̄ntia tenet: qz sicut se h3 mouēs ad mouere: ita agēs ad agere. p3 in ca^o de tactu. z ca^o de actione. ans p3. p phm in captis p̄dictis. **Secūdo** d̄s z celū agit in ipsa inferiora: z tn nō repatiū tur ab eis. ḡ p̄ntia nō. ans p3. qz illa in celū nō pnt agere cū nō sit celū alterabile. p̄mo celi. z q in deū nō pnt notū ē. **Tertio**. sensibile agit in sensuz vt color in visum: z tn nō repatiū. ḡ p̄ntia tenet. z ans p̄ p̄ma pte. p3 p phm scdo de aia. z pro scda notū est de se. **Cōfirmat** nō o3 q medicus agēs sanitatē in ifirmū repatiū ab ifirmo nec q medicina agēs repatiū: nec ē q for. vberās platonē vberet ab eodē. ḡ p̄ntia nō ē. z ans silr. **Quarto** gñans in gñando nō regenerat. ḡ nec agēs in agēdo repatiū. p̄ntia 13. a silr: z ans notū. agēs eniz gñationē in gñando nō regenerat. **Quinto** aliqd ē patiēs qd in patiēdo nō reagit. ḡ aliqd agēs in agēdo nō repatiū. p̄ntia tenz: qz qñ existit patiēs aliqd agit illā passionē. ḡ si aliqd passuz nō reagit aliqd sui agēs nō repatiē. ans est manifestū de mā p̄ma: que est patiēs z non reagit: cū sit ita misera q nullius est actiuu tatis. **Sexto** si sic sequeret q idē respectu eiusdē est nobilius z ignobilius. p̄ns est incōueniēs. z pbat p̄sequētia: qz agēs est nobilius z prestātius passio. 3° de aia. si ergo agēs agit in passum inquantū in ipsuz agit erit nobilio: eo: z si simul ab eo repatiū inquantū repatiū ab eo erit eodē ignobilius. **Septimo** sequit q idē respectu eiusdē est in actu: z in potētia. p̄ns est incōueniens vt p̄us z pbat p̄ntia: qz agēs agit p̄m q est in actu. z patiū put est in potētia: vt prius dicebat. si ergo agat z repatiū: erit idē respectu eiusdē in actu z in potentia. **Octauo**. si sic. sequeret q tales essent infinite actiones z repassiones z vna actio infinita. p̄ns est incōueniēs. z pbat p̄ntia. Si a. agit in. b. z. b. pp b reagit in a. sequit q eadē rōne a. iterū reagit in. b. z. b. iterū in a. z sic erunt hmōi actiones z reactiones in infinitum vel tota actio ipsius. a. erit vna que cū. b. semper reagit. z ex p̄nti. cū a. non desinit agere in infinitū durabit. **Nono**. si sic. sequeret q passuz posset reagere ad quālibet distantia: p̄ns nō pcedit. pbat p̄ntia. quia dato q agēs agat in passuz per distantia pedale: passum reagit si agēs agit per distantia. 20. vel. 40. pedū: adhuc reageret dato q non sequit q aliquod agēs in agendo non repatiū. s. agēs a. 20. vel. 40. pedibus. **Decimo**. si sic. sequit q a p̄portione equalitatis fieret actio. p̄ns nō cōcedit. z pbat p̄ntia. supponēdo q sūma caliditas z sūma frigiditas eque mltos gradus habeant: z sint vtreqz vt decē. tūc ponat sūmā caliditatē

agere in summā frigiditatē z ecōuerso. sequit q cū q̄libet per casuz illarū virtutū sit. vt. x. q fit actio a p̄portione equalitatis eo q virtutes ille sunt equales.

In oppositum arguit per p̄h3 p̄mo huius. capitulo de actione. **In** ista qōne erunt tres articuli. In p̄mo p̄mittēda sunt notabilia z supponēs. In scdo ponēde sunt r̄siales p̄nes. Et in t̄tio mouēde sūt dubitatōes z solūde.

Quantum ad p̄mū articulū p̄rio nota q qd iter qlitates p̄mas p̄rias: sicut satis apparet esse de intentione p̄hi in l̄ra. **Secūdo** nota. q p̄prie illud agit: qd in sua vtute aliqd imutat. illud vō patiū: qd vtute aliterius imutat. **Tertio** nota. q a qualibet p̄portioe maioris ineqlitatis pot fieri actio p3 p̄ cōmē. z. p̄phsi. qui hac p̄positioe vtiū p̄ p̄ncipio: z itelligo eas sic: qd qñcūqz est maior vtus actiuā agētis q resistētia passii: z adinūcē fuerūt debite app̄ximata: tunc agēs incipit agere in passum: vt si caliditas esset actiuā. vt. x. z frigiditas solū resistens: vt nouē caliditas ageret in frigiditatē. **Quarto** nota. q ordo actiuu tatis in qlitibus p̄mis est iste q caliditas est fortissime actionis. z post hāc frigiditas postea humiditas. minime aut actiuu tatis z siccitas. pbat p̄ de calido z frigido experiētijs: qz aquā quātūcūqz frigidā qlibet facilr sustinet z notabili tpe: ea tn bulliente manu iposita in breui tpe valde ledit: qd est p̄pter excellētiā actionis caliditatis sup frigiditatē. Ex alio p3 illud: qz igne nullus posset sine lesione magna quātūcūqz paruo tpe p̄manere. in aqua aut longo tpe sine magna lesione p̄manet aut in terra: z p̄stat q huius nō est alta cā nisi fortis actio caloris: z debilis actio respectū eius frigiditatis. **Secūdo** qd frigiditas est maioris actionis q̄ alie due nō o3 p̄bare: nō qz docet experientia: pp qd: ipsa ēt enumerat iter qlitates actiuas. **Alie due** scdo hui^o. z 4°: mete. d̄r passiuē. s3 de humiditate respectu siccitatis p3. nāz aer humidus statim res in eo ex̄tes humectat: vt cor de sunt humide tpe hyemali: esto qd sint ifra tectū ab humiditate aeris: res tn vere humide: sic vniū aut aq nūq̄ quātūcūqz agat siccitas sensibilitr deficcant. Un quātūcūqz agat siccitas ignis in aquā aquā apposita semp quādiu manet aq semp sensibilitr apparet humida q nō est nisi p̄pter actionē siccitatis: z io hic ordo in agēdo qualitatu videt sic experientijs esse declaratus. **Quinto** nota. q ordo qualitatu p̄marū n resistēdo est p̄uersus p̄dicto. est eni siccitas resistētie: maxime post hāc humiditas: post hāc frigiditas. minime at resistētie est caliditas. vnde p3 sagacitas nature ordinē resistendi in cōtrariū ordinātis actiuu tati: cū enim iter elemēta necessaria sit alteratio. ita videt cōuenientissime factū. Si. n. eadē qlitas fortioris actiuu tatis simul esset fortioris resistētie videt illa qualitas oīno alias superaret: z sic finalr elemēta habētia qualitātē illi cōtrariā perirent z destruerent. declarat suppositio. Nā siccitatis fortitudo in resistendo patet ex hoc: qz si aliq̄ super mappā bene sicca aquā fūderet: aqua illa nō itret mappā: sed per guttas rotundas cōtinuatas itret sup mappā: z sic esto q aqua de nā deberet descendere: qz grauis: silr qz appetit p̄trariū sibi siccū sibi assimilare descendere deberet in siccū: obstāte tn resistētia forti sicci nō descendit vt dictū est. **Ex alio** p3. qz videmus q sic cum difficillimū est humectare: vt in corpore hominis aut animalis humidū autē nō est ita difficile deficcare: p̄pt qd facilius curatur lapsus ad humidū in aiali q̄ ad siccū. Sed qd hūiditas fit fortioris resistētie q̄ frigiditas notū est in calefactione aque vbi quātūcūqz

Ad 12m
Ad 13m
6m
1^a I. c. 53.
2^m I. c. 45.
3^m I. c. 20.
4^m I. c. 51.
5^m z. 65.
6^m
7^m I. c. 19.
8^m
9^m
10^m

I. c. 53.
z. 54
p̄mo.
I. c. 54.
2^m nō.
3^m nō.
cō. 39.
4^m nō.
I. c. 8
5^m nō.

6^{sup}

Dub^m

R

p^o

t.c. 53.

2.54.

t.c. 87.

p^o exp.

2° exp.

3° exp.

4° ex.

t.c. 26.

p^m

quātūcūq; sicca applicarent: aqua bñ exhalatur: nō tñ
desiccatur: calescit aut cito: z a modica calefactione vel ca
litate: qđ est ex eo qđ frigiditas est minoris resisten
tie qđ humiditas. Sed pñter pz qđ frigiditas magis re
sistit qđ caliditas: qđ multo citius z facilius frigeſcit aq
calefacta qđ caleſcit frigida. nā p se bene credit ad frigi
ditatē. nō aut caleſceret sic per se. ¶ Er alio. qđ magis
frigida multo difficilius calescit pp resistentiā frigidita
tis qđ calida frigeſcit: qđ a modico frigido appropima
to statim calida frigeſcit. ¶ Itē de ferro ignito multo
citius ipsuz infrigidat appositā aqua qđ caleſcit ex his
frigidi appposito igne. hec cā nō vñ alia nisi fortis resi
stētia frigiditatis: z debilis resistētia caliditatis. ¶ Er
his sequit sexta suppositio: lz in calefactione eadē cali
ditas sit agens caliditatem: z resistēs actioni frigidita
tis: tñ multo fortius ipsa agit qđ resistat. pz pñm. qđ ma
nifestū est qđ caliditas caleſcit: z et resistit actioni fri
giditatis vt notū est: qđ diligit se permanere: z frigiditatis
actio tēdit ad ipsius caliditatis corruptionē: z ex
alto pz hec: qđ nisi resisteret sicut agit: nō ēt eēt rō qre
frigidity eā nō subito extingueret eo qđ rōia est ei: z
nō inueniret resistentiā. Sed scdm declarat. caliditas. n.
fortissime agit per quartū notabile: z debilissime inter
oēs qualitates pmas ceteris paribus resistit. p quintū
igif fortius agit qđ resistit: qđ fuit pbandū. eodē modo
dicat de frigiditate. ¶ Sed istaret qđ dicens sic: sit qđ
sūma latitudo caliditatis sit. vt. x. quā tu ponis fortius
agere qđ resistere. agit igif vt octo z resistat: vt tria ar
guif qđ illud nō pōt stare sic. hec vñtus actiua est hec vñ
tus resistitiua. igif hec virtus resistitiua est: vt octo. g̃ si
illa virtus vt octo agit: ipsa vt octo resistit: z ex psequē
ti tñ agit quātū resistit z ecōuerso: qđ est p̃ pcedentes
suppositionē. pñtie sunt note. z añs pro pma pte patet.
p casum. z pro scda pte est prima pars notabilis prece
dentis. ¶ Rñdes admittendo casum z pcedēdo pñas
pma: z pñs. s. qđ in h casu virtus resistitiua esset vt octo:
sed negat pñtia qua inferit. g̃ resistit vt octo. est eniz vt
octo in agendo: sed nō est vt octo in resistendo vt casus
ponit: z iō pñtia non valet. illa virtus resistitiua est vt
octo. g̃ sit vt octo agit ipa: vt octo resistit: z h de primo.

Quantū ad scdm articulū sit pma p̃clo hec p
ricularis. aliqđ agēs in agēdo repati
tur. pbat auctoritatibus expientijs z rōne. auctoritate
pbi pmo hui⁹ h expffe ponēris. ¶ Itē auctoritate pbi
ca. de mixtione. vbi vult qđ qđlibet mixtibilitū agit z re
patiat. alr eni. ex eis nō posset mixtū gnari. g̃ o3 agens
in agēdo repati. Experiētjs sic. si qs hñs manū calas
z pomū frigidū in manu recipiat: docebit experientia
qđ frigiditas pomi caliditatē man⁹ remittet: z sic ager
in caliditatē: z eadē remittet a manus caliditate. expe
rimur eni pomū caleſceri. g̃ repati in calefaciēdo. Se
cūda experiētia. caliditas ferri igniti proiecti ad aquaz
ad experiētia agit ad frigiditatē aque eā remittēdo: z
eadē caliditas notabilr remittit a friditate eadē. Ter
tia est de aq calida posita ad frigidā. nā vñ p̃ experientia
qđ calida caleſcit frigidā z frigidā infrigidat calidā: z
sic frigiditas vñ agere in caliditatē. z repati ab eadem
4° est. nā cibus alterat a calore nālī: z eūdē calorē nālē
alterat cibus: imo si cibus sit multū frigidus remittit
notabilr in aliquo corpe calorē nālē: tñ nō est dubius:
qn ēt eius frigiditas a calore suo remittat. ¶ Er istis
pōt satis patere veritas eius. nā dicit pñs. q̃rere rōnez
vbi sensus p̃bet manifestū expimētū ē ifirmitas itell^s
8. p̃hy. cū g̃ illa sint sensui manifesta: seqf qđ esto qđ cō
clusio alr nō posset pbari istis experiētjs deberet cō
cedi. ¶ Deinde pbat rōne qđ: nisi caliditas in gnā

tionē mixti ex elemētis repateret a frigido: imple ēt
mixtū ex elemētis gnari. pñs est manifestissime falsuz.
z pbat pñtia: qđ si nō repati: tūc nō remittit: s̃ rema
net in suo eē pfecto: z ex pñti: cū sub summa caliditate
aut ita itensa: sic est ignis caliditas: nō posset generare
mixtū: sequif qđ forma mixti in mā illoz elemētōz nō
iroduceret: qđ fuit pbandū: nisi tūc qs diceret qđ itro
ducit in materias alioz elementōz: z nō in māz ignis
qđ est p̃ p̃m 2. huius. z vñ fictitiū: qđ nō vñ: quin ēt ex
igne ita bñ mixtū possz gnari: sic ex alijs elemētjs. ¶ 2^a
rō z fortior sequēs ex supponibus est ista. pole est cali
ditate z frigiditate sic approximari: qđ qđlz istoz respe
ctu alterius erit maioris virtutis in agēdo qđ aliud i re
sistēdo. g̃ qđlz agit in aliud z in agēdo repati ab alio.
pñtia lz p̃tertā suppositionē. nā exquo caliditas ē for
tior in agēdo qđ frigiditas in resistendo ager in eā: z qđ
caliditas debilior est in resistēdo qđ frigiditas in agen
do repati ab ipsa frigiditate. añs pz. per sextū notabi
le. nā eadē caliditas multo fortius agit qđ resistit: resi
stat igif vt tria z agat vt octo. ¶ Itē p̃ idē notabile: fri
giditas ēt fortius agit qđ resistit. resistat g̃ vt q̃tuor: z
agat vt septē. tūc cōstat qđ caliditas excedit resistentiā
frigiditatis: qđ agit vt octo: z frigiditas resistit solū vt
q̃tuor. p̃portionabilr frigiditas excedit resistentiā ca
liditatis: qđ agit vt septē. caliditas resistit soluz vt tria.
Hec rō suppositis notabilibus z eis cōcessis vñ demō
stratiua. ¶ Scda p̃clo. si virtus actiua fuerit fortior in
resistēdo qđ vñtus passiua in agēdo vel eque fortis tunc
agens in agendo nō repati. pz. qđ a p̃portione minor
iequalitatis nō sit actio put Ari. z Cōmētatoz suppo
nūt in. 4. z. 7. p̃hy. i. nō sit actio a virtute actiua equali
in agēdo: sic vñtus passiua est in resistēdo. nec erit a vir
tute actiua minorī in agendo qđ virtus passiua est in re
sistendo. Dico g̃ qđ cū agens est fortioris virtutis: aut
eqlis in resistendo: sicut vñtus passiua in agendo virtus
passiua nō sufficet in ipsum agere. g̃ agens nō repati:
qđ est p̃clusio. ¶ Tertia p̃clo est si agens in passuz nō
fuerit ifra sperā actiuitatis passi in agendo nō repati.
verbigratia si agens sufficeret agere per. x. pedalia: z
passuz solū p qnq; z tūc agēs poneret p octo pedalia
distans a passo ipsuz in agendo nō repati. pz. qđ pas
sus p casum non pōt agere nisi ad distantia qnq; pedū
circūcirca se. modo agens per octo distat vt casus po
nit. ¶ Quarta cōclusio est. si virtus resistitiua agentis
in se fuerit debilior qđ vñtus actiua passi: aliunde tñ cō
fortē per al ud agens eā cōfortans: sic qđ fiat equalis
aut maior qđ sit vñtus actiua passi: tūc agens in agendo
nō repati: vt pz p̃clusio scda: qđ cū a p̃portione mino
ris iequalitatis: aut eqlitatis nō possit actio fieri z pas
sus nō est maioris vñtus in agēdo qđ agens cōfortatū
in resistendo: pz qđ passum nō pōt agere in agens: qre
agēs nō repati. ¶ 5^a z rñsalis est hec. qđ oē agens
in qlitibus p̃mis repati in agēdo tribus casibus re
citatis in scda 3^a 4^a p̃nibus exceptis. pbat. qđ illis casu
bus exceptis agens semp est ifra sperā actiuitatis passi
p̃ tertiā p̃ne: z est passuz maioris vñtus in agēdo quaz
agens in resistendo. ergo cū a qualz p̃portione maio
ris iequalitatis possit fieri actio. per 3^m notabile. semp
passum reagat in agēs: qđ est p̃positū: z hāc p̃nez cre
do p̃m intendisse in hoc p̃mo: cum dixit qđ agens cōi
cans in materia cū passo repati in agendo.

Quantū ad 3^m articulū est pma dubitatio hec.
si istis casibus datis oē agēs repati
in agendo: sequif qđ sit actio a p̃portione minoris in
equalitatis psequēs est p̃tra dicta. pbat pñtia: quia ca
liditas vt decem frequēter agit in frigiditatem: vt octo

t.c. 49.
2^m

8 3
calitas

friditas

4 7
2^a

Lō. 71.
z. 39.

3°

4°

5°

T.c. 53
z. 54.
p^m du^m

si ergo huiusmodi frigiditas reagit : tunc minus reagit in maius. puta frigiditas ut octo: in caliditate ut decem.

2^m dub^m **S**ecunda que est ratio quod id quod movet localiter non remouetur localiter: et tamen illud quod movet alteratiue alteratur: cum mouere localiter sit agere. anteceditur patet. quia non oportet si homo lapides localiter moueat quod remoueat ab eodem. **T**ertia dubitatio est. quod si sic sequitur quod agens nunquam posset assimilare passum. consequens est inconueniens: quod assimilatio passi est finis agentis: et probatur consequentia. per te: agens in agendo reparatur. sit ergo agens ante actionem ut decem: et reparatur in agendo sic quod fiat remissius sicut nouem. cum ergo nihil agat ultra gradum proprium: sequitur quod illa calitas non poterit generare nisi caliditate ut nouem. ergo cum ante fuisset ut decem: non potest passum generare: ita intense calidum: sicut ipsa erat in principio actionis. **Q**uarto sequitur quod idem moueretur motibus contrariis. consequens est inconueniens. et probatur consequentia: supponendo quod nihil agat in distans nisi agat in proximum. **H**ec est dictum ante. tunc ultra. supponitur quod ignis agat in aquam per pedale aeris medium: et reparatur: sicut dicit aduersarius: tunc arguitur sic. ignis agit in aquam distantem caliditatem. ergo agit caliditatem in qualibet partem aeris mediam. consequentia tenet per suppositionem. et ultra. ergo aer medius calefit. tunc etiam probatur quod frigeat: quia aqua agit in ignem frigiditatem ex quo reagit: ergo introducit frigiditatem in qualibet partem aeris mediam magis propinquam. consequentia tenet. per suppositionem. et ultra. ergo totus aer frigeat. ergo totus aer medius frigeat: et totus calefit simul. ergo mouetur motibus contrariis. **Q**uinto si sic. sequitur quod illud secundum se totum eodem tempore adequate intenditur et remittitur in caliditate. consequens est impossibile. nam si intenditur eius caliditas in isto tempore: falsum est quod remittitur. et si remittitur falsum est quod intenditur: et probatur consequentia sic. si ignis quod rumpit pedalis agat in aquam uocetur ignis. a. et aqua. b. et quia constat quod non totus ignis reparatur propter distantiam sui ab aqua: ponatur quod primum pedale reparatur et uocetur. c. et arguitur sic. b. reagendo agit in. c. ergo aliquam frigiditatem producit in ipsam. et ex consequenti in aliquo tempore in ipsum intenditur frigiditas et remittitur caliditas. probatur consequentia. quia si reagit: constat quod nihil reagit nisi frigiditatem. ergo aliquam frigiditatem introducit: et secundo quia sequitur. aliquam frigiditatem introducit. ergo frigiditatem certe intensiorem introducit: eo quod omnis frigiditas est certe intensiorem: et tunc ultra. ergo successive introducit eam: cum qualitas certe latitudinis non possit subito produci: et tunc ultra. ergo illo tempore quo illa frigiditas producit ipsa intenditur: et ex consequenti caliditas remittitur. quero ergo an frigiditas illius pedalis eodem tempore adequate remittatur: et caliditas eius intendatur: et sic si habetur propositum. non potest dici quod non: quia relique partes ignis sunt huic continuo immediate: immo continue et magis possunt eam calefacere quam aqua refrigerare: aut saltem sunt frigiditati in eam introducte contrarie. ergo incipient eam remittere. vel ergo in eodem instanti in quo frigiditas incipit induci: et sic habetur propositum quod in eodem tempore adequate quo frigiditas intenditur ipsa remittitur: et proportione nabiliter de frigiditate vel in alio instanti post: et si sic cum inter quelibet duo instantia sit tempus medium: sequitur quod caliditas partis posterioris in tempore medio stabit huiusmodi frigiditati pedalis immediata et sibi contraria potens in eam agere: et tamen non agit in ipsam: quod est simpliciter impossibile: cum impossibile sit contraria sta-

re sufficienter approximata quin unum agat in reliquum saltem ubi actiuitas unius excedit resistentiam alterius: sicut est in proposito. iste sunt dubitationes contra conditiones principales incidentes. **A**d illas dubitationes diuersi diuersimode dicunt secundum quod diuersi ponunt diuersos modos reactionis: et ideo ut completius veritas scias sunt isti diuersi modi recitandi saltem solum probabiliore: et impugnandi. **P**rimus ergo modus dicendi est quod non est inconueniens quod a proportionem minoris in equalitatis pueniat actio in qualitatibus alteratiuis: licet non sit possibile quod ab ea fiat actio in qualitatibus motiuis localiter. **E**t isti faciliter rident ad primam dubitationem concedendo consequentiam et consequens. iste modus dicendi non videtur valere. primo auctoritate phi. 7. 2. 4. phy. et Comentario. qui supponit quod semper oportet quod mouens siue alteratiue siue localiter habeat supra motum proportionem maioris equalitatis: et utuntur ista suppositione tanquam principio per se noto. **S**ecundo si sic: tunc non posset assignari ratio penes quid deberet attendi velocitas motus in motu alteratiuis: et hoc est inconueniens: et tenet consequentia: quia non videtur penes quid attenditur nisi penes proportionem potentie mouentis ad suam resistentiam secundum aliquam proportionem. si ergo non sit excessus potentie mouentis penes nihil attenditur illa velocitas. **T**ertio illud dictum videtur contra comunem animi conceptionem. cum ergo agens resistit et fortius resistit quam passum possit agere: quomodo possit passum in ipsum reagere non videtur: concordetur experientia: quod videmus quod fortius respectu eiusdem passi fortius agit et non videtur esse nisi quia super resistentiam magis potest. **Q**uarto. non videtur quare non eodem modo in motu locali potest agere minus in maius. **S**ed bene forte dicunt quod minus non potest agere in maius: sed forte reagere: sed constat quod hoc nihil ualeat: quia reactio est actio: licet forte non esset ita fortis: sicut actio principalis. **S**ecundo. quia sicut isti concedunt quod minus potest reagere in maius: ita et fortius habent concedere quod equale potest agere in equale: tibi non possunt assignare quod sit principalius agens ex quo equalia sunt: id cum philosophia principia in omni actione dicant virtutes agentes debere excedere resistentiam passi: et isti hoc negent: constat modos dicendi eorum principis philosophia repugnare. **S**ecundo modus dicendi est quod quauis reagentis virtus passiuam non possit agere in totum agens: tamen in parua partem agentis sibi propinquiores: cuius resistentia est minor quam virtus eius actiua bene potest agere: et sic principalis actio erit a proportionem maioris inequalitatis: et reactio in illam partem parua etiam erit a proportionem maioris inequalitatis. **S**ed iste etiam non potest stare: quod quicquid videmus quod totum agit: et totum patitur: sicut in vera mixtione omnia mixtabilia agunt: et omnia reparantur: ideo oportebit dicere vel quod idem erit fortius et debilius vel quod a proportionem minoris inequalitatis fiet actio. **S**ecundo si ille modus esset verus in omni actione erit reactio: ubi est agens cum passo sufficienter approximatum. cuius oppositum dictum est ante. et probatur contra: quod si sic semper erit accipere aliquam partem agentis ita parua: quod erit minoris resistentie quam erit passum virtutis actiue. **T**ertius modus dicendi est quod omne agens dum agit reparatur non a passo suo: sed a circumstantia. puta a medio: sicut est aer vel aliquid huiusmodi: vel est a remotis: sicut celum est: et ideo isti negant reactionem: licet dicant quod agens reparatur per influentiam. **I**mprobatur iste modus: quia sensus docet quod idem ferrum: quod calefacit aquam cui imponitur infrigidatur ab eadem ut prius dictum est. **S**ecundo sicut influentia agit in agens: ita agit in passum. et ideo non

2^m dub^m

3^m dub^m

4^m dub^m

5^m dub^m

A
C
B

1° mo.

2° modum
Co. 7i
co. 39.

2^m

3^m

4^m

2° mo.

3° modum

2^m

3° mo.

2° modum
2^m

3^m
t.c. 48
4mo
co. 83.
5° 4^m
modū

2^m

3^m
5° mo.

5° 5^m
modū

2^m

3^m
6° mo.
p^a sup.
t.c. 78
2^a sup.
3^a sup.

ideo nō plus dicitur agens pp̄ eam dici agens: q̄ passum.
3° sēp̄ agēs est in loco suo nālī: vbi influētia magis
vī influere pro eius salute: q̄ pro eius destructiōe. cum
ens nālē nālī p̄seruet in loco nālī. vt h̄r 4° phy. ergo vī
q̄ agens nō dicitur sic repati. 4° modus dōi est. agēs in
agēdo non pp̄rie repati: sed quēdā mō fatigat: z pp̄ b̄
eius virtus apparet remitti. vñ cōmētator. 8. phy. ostēdit.
q̄ virtus mālīs est fatigabilis: z cā fatigationis est
eam eē in mā. 5° Cōtra illā arguit sic. sola fatigatio nō
remittit v̄tutē: sed in aliq̄ reactiōe est v̄a remissio v̄tutis.
ergo reactio nō fit per solā fatigationē. maior p̄: q̄ vir-
tus aīalis sola fatigatione nō remittit: sed lassat. imo si
fiat remissio v̄tutis nō solū est fatigatio: s̄ v̄a passio mi-
nor p̄ in reactiōe miscibiliū. vbi cuiuslibet v̄tus remit-
titur z ad medium reducitur. 2° si caliditas z frigiditas
sint ambe sūme: apparebit ibi vera passio mutua. z tñ
p̄m illū modū nō dicitur ibidē esse fatigatio. eo q̄ q̄ ratione
vna illaz qualitātū fatigari diceret: cum sint eōles seu
sūme: diceretur z alia. 3° oīs fatigatio est per actionē
p̄riorum. ergo omne qd̄ fatigat vere patitur: saltem in
aliq̄ qualitate. 4° si agens in agēdo fatigatur ipsuz vere
repatitur. 5° modus dōi est supponēdo q̄ vna quali-
tas actiua non est sine alia: sicut frigiditas nō stat quin
stet cū humiditate aut siccitate: z q̄uis ille eēt eōles
in latitudine: tñ sunt inaequales in actiuitate: z ideo nā
ingeniauit: q̄ si caliditas est fortior frigiditate: tūc humi-
ditas coniuncta frigiditati est fortior siccitate in agēdo
coniuncta caliditati. z ideo isti dicūt q̄ si ignis agat in
aquam caliditas eius remittit frigiditatem aque: tūc
humiditas aque reagit remittēdo siccitatē ignis: z tūc
ex p̄nti per modū sequele remittit caliditas eiusdē: ex
quo p̄ q̄ calitas agit in frigiditate: z humiditas actione
p̄ria reagit in calitate. z sic p̄ q̄ sēp̄ fortius agit i de-
bilis. cū calitas sit fortior frigiditate: z humiditas siccit-
ate: in quā p̄mario agit. Et sic patet solutio p̄me dubi-
tationis seu rōnis. 6° Sed ille modus nō vī valere p̄i-
mo: q̄ in mixtiōe ambe q̄litates ignis tā calitas q̄ sic-
citas agūt z patiunt. ergo non solū sic fit reactio p̄ntia
t̄: q̄ sic oporteret q̄ eadē qualitas que agit repatiatur:
aīis p̄: q̄ si vna eaz non ageret non videret quid cor-
rūperet frigiditatem z humiditatem: cum ipse p̄cipue
videntur eis contrarie: z si non pateretur sequi q̄ aliq̄
earum manent inesse suo intenso: qd̄ non est possibile:
q̄ sub tali esse non potest generari forma mixti. 7° Se-
cundo: q̄ si sic. calitas aeris non deberet agē in aquaz
z repati a frigiditate eius. consequens est contra expe-
riētiā: q̄ videmus q̄ ab aere calido calefit aq̄. z ē
ser prope aquaz est plus recens z frigidus q̄ remote
ab ea. z probatur p̄sequentia: q̄ ibi stat calitas z frigi-
ditas ambe cum humiditate. ergo per modū quē dixit
opinio p̄cedens caliditas non pōt repati in agendo.
3° q̄ aqua calida cōmixta frigide remittit eius frigi-
ditatem: z remittitur in calitate ab eadez. ergo modus
ille non valet. p̄ntia tenet: q̄ in isto casu tam caliditas
q̄ frigiditas agentis stant cum humiditate. antecēdēs
eī notum per experientiam: vt ante dictū est. 6° mo-
dus dicēdi est p̄cedens ex suppositionibus: quaruz
prima est hec. q̄ omne agens multiplicat virtutem suā:
circa se ad modū sperere: z est fortior in loco propinquo:
in remoto vero debilioz. z pat̄ hec suppositio auctori-
tate cōmētatoris 2° de aīa. tractatu de sono. z linconiē
se tractatu de radijs. z eandē cōmuniter ponunt p̄spe-
ctiui. 2° dicit. q̄ p̄m illam virtutem z gradum quem
habet a distātia data sēp̄ affilat sibi passum in quātū
potest. 3° Tertio supponit si est aliquod agens contra-
rium sibi: q̄ similiter influat vnam virtutēz vndiq̄. tūc

si apporximetur fiet vna virtus media mixta z quicquid
ponetur vbi est talis mixtio illō fiet sub q̄litate media.
Ex quo patet quarto. q̄ quando vnum agens ponit
inter medias virtutes alterius: tūc fit quedam mixtio
ex istis v̄tutibus: z inde est q̄ illa v̄tus media vel mix-
ta facit vñquodq̄ illorum tale in actu qualis ipsa est
in virtute: z ideo virtus que tendit ad mixtiones z ad
medietates: z recedit ab extremo. z sic v̄tutēz patitur.
Ex ista imaginatiōe soluetur prima difficultas dicē-
do q̄ hec virtus mixta respectu cuiuscūq̄ agentis tam
principalis q̄ passi habet proportionem maioris ineq̄-
litas: z id eo sic non est inconueniens q̄ agens in agē-
do repatiatur. Sed contra istum modum arguitur:
posito q̄ caliditas z frigiditas sic apporximetur z
agunt per modum duarum speraruz: vel intelligunt de
se realiter. q̄ multiplicent duas virtutes eis similes: vt
caliditas caliditatem. frigiditas frigiditatem: que fiant
vna virtus in medio in quo congregantur: z si sic. tūc
stat ratio. vt prius. s. q̄ si caliditas: vt decem repatiatur
vt octo a proportione minoris inequalitatis fiat actio
s̄l̄. q̄ in primo pedali ignis q̄ repatiatur solum p̄m il-
lud pedale caliditas simul intenditur z remittitur ade-
quate. Si autem intelligant q̄ caliditas de se multipli-
cat species caliditatis: que nō sunt formaliter caliditas
z frigiditas species frigiditatis: sed species caliditatis
sunt virtualiter generatiue caliditatis z proportionabi-
liter species frigiditatis. tūc male dicunt. q̄ ex istis dua-
bus speciebus fiat vna virtus. nā p̄m veritatem species
virtutum consimilium vt duo lumina non possunt vñ-
ri. ergo species virtutuz contrariarum a multo non mi-
nor: possunt vñri. p̄ntia tenet per locuz a maiori. z affi-
cedens dictum est in p̄cedenti questioe. 2° p̄m illū
modum si calidum z frigidum tangerent se non debe-
ret esse reactio. sed hoc est falsum: q̄ fortior est reactio:
vt docet experientia: z probatur consequentia: q̄ licet
calidum z frigidum actionem suā circa se sperice p̄du-
cant: tamen in se non producant. ergo cum tangunt se
virtutes sue non sic vñiuntur: z fiunt media virtus per
quā fiat illa reactio. Tertio si calidum z frigidū sue-
rint ambo fortia: tūc quocūq̄ mō illa v̄tus fieret vna
cū ipsa prope. calidū. n. ess̄ fortior in calefaciēdo: z pro-
pe frigidum in frigefaciendo. prout docet experientia: z
ex p̄sequenti non videt quō per illū modū saluatur dif-
ficultates qn̄ medium calefieret z frigefieret: qn̄ calidi-
tas in eodē pedali ignis simul itēderetur z remitteret
quin a p̄portioe minoris ineq̄litas posset eē actio: cū
illa v̄tus ad mediū reducta sit minor q̄ aliq̄ virtutum
p̄riam a quibus generatur. z tñ ab ea fit actio in quoli-
bet extremorum: z ideo istū modum sicut p̄cedēs de-
relinquimus. Vide ergo oibus his probabilior esse
alius modus dicēdi conueniens dictis: q̄ licz eadem
virtus agit z resistit: tñ fortius agit frequenter q̄ resi-
stit. z ideo q̄ actio fit p̄m proportionem potentie agē-
tis ad suā resistantiā: z quelibet tam caliditas q̄ frigi-
ditas fortius agit: q̄ alia resistit. quelibet ipsaz agit in
alterā. z sic fit actio vbiq̄ a proportioe maioris ineq̄li-
tatis: q̄ a v̄tute fortiori i agēdo: q̄ est v̄tus passiva i re-
sistendo. 3° forte q̄ istabit dicens idem est calidi-
tatem agere z resistere. ergo tñ resistit sicut agit conse-
quentia tenet: z antecēdēs p̄: q̄ vtraq̄ illaruz est ca-
liditas. 2° nā actio fit p̄m proportionem potētie mo-
uentis ad resistantiā: sed actiuitas z resistantia sunt
caliditas z frigiditas. ergo actio fit p̄m proportionem cali-
ditatis z frigiditatis. 3° si sic pari ratiōe posset conce-
di q̄ in motu locali. a. potest mouere b. z e conuerso: q̄
diceretur. q̄ b. a. sit fortius ad mouendum. est tamen
debiliuz

4° sup.
5° 6^m
modum

2^m

3^m

7. mod
Contra
p^m
2^m
3^m

4^m
ad p^m
ad 2^m
ad 3^m
ad 4^m
ad rōes
pncipa-
les addu-
ctas i 3°
articulo
Ad p^m
Ad 2^m
Dubius

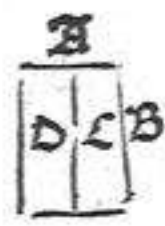
debilius ad resistendū. ¶ 4° q: po^o calitatis in agēdo potest diminui: z sic esset debilioz z in agendo z in resistendo. ergo tunc nō reagit. ¶ Ad illa rōdetur. Ad p^m q: idē est calitatem agere z resistere: sicut rō dicit. z negetur p^{na} qua inferit. q: actio fit p^m p^oportionē calitatis z frigiditatis. q: t^m resistit sicut agit: z rō est: q: non sequitur in sibi. idē est for. amare z credere: supposito q: for. amet z credat. q: for. t^m amat sicut credit. ¶ Ad 2^m posito q: actio fit p^m p^oportionē po^o mouētis ad suas resistentiā. z etiā q: ille potētie sint caliditas z frigiditas. negatur p^{na} q: inferitur. q: actio fit p^m p^oportionē caliditatis z frigiditatis. vñ in sibi non sequitur. posito q: for. est mihi benefaciens: z magnus amicus. z fratris mei inimicus. tunc argueret sic. diligo for. p^m q: est benefaciens mihi: sed ipse mihi bñficiens est fratris mei inimicus. ergo diligo eum p^m q: est fratris mei inimicus. constat. n. q: a^{ns} est vez. z p^{ns} falsum. nec potest reduci ad bonā formā sillogisticā. ¶ Ad 3^m dī. q: non est simile de motu locali. z motu alteratiōis: q: duo sibi inuicēz proxima bene possunt alterari: alteratiōibus contrariis: sed non possunt moueri motibus p^{ns}: quia non se inuicem possunt penetrare. z est alia dissimilitudo. que dicit etiā soluendo dubitationes p^{ncipales}. ¶ Ad 4^m pcedit. q: caliditas potest remitti in agendo: z fieri potest q: in instati tali sit minor: z in agendo z in resistendo q: frigiditas. z pcedit etiā q: tūc non reagit in frigiditatem. Et hoc est dcm in 2° p^{ne} scōdi articuli. **Istis premisis** rōdetur ex isto 7° mō ad rōnes z ad dubitationes p^{ncipales} oēs ad hoc adductas. ¶ Ad p^m negetur p^{na}: qua inferit q: actio fiet a p^oportione minoris ineq^litatis. Et ad p^oportionē conceditur q: calitas vt decem agat in friditate: vt octo: z q: repatiat ab eodē. qñ dī. q: minus agit in maius: distinguat p^{ns}: eo q: vel ē sensus q: q^litas hñs pauciores gradus agit in q^litate hñtem plures gradus. z sic cōcedit p^{ns} z p^{na}: sed tūc nō concedit q: sit actio a p^oportione minoris ineq^litatis. nam frequenter qualitas hñs pauciores gradus est fortior in agendo: q: alia hñs plures in resistēdo. Alio modo sensus p^{ns} potest esse q: minor qualitas in agendo agit in maius. i. in qualitate maioris vtutis in resistendo: z isto mō neget p^{na}: q: lz frigiditas hēat pauciores gradus: est tñ fortior in agendo: q: caliditas in resistendo. ¶ Ad 2^m dubitationē dī. q: nō est sile de alteratione z de motu locali: z cā triplex potest assignari. ¶ Prima q: qualitas motiua localr de per se non mouet mās extrinsecā. sed intrinsecā: quare non hz a qua patiat caliditas autē que est q^litas alteratiua: alterat q^litates extrinsecā. ¶ 2ª est: q: vt dcm est duo corpora iuxtaposita pñt bene alterari. alterationibus p^{ns}: sed moueri motibus p^{ns} non pñt: q: penetrarent se. ¶ 3ª dīa est: qa qualitas. s. motiua localr eodē conatu agit z resistit: vt tanto conatu precise grauitas resistit mouenti sursum: quāto conatu si est extra locū conatur moueri deorsus: sed oppositū est in q^litatibus actiuis alteratiue: q: caliditas z frigiditas multo maiori conatu agūt in extrinsecā q: resistit: q: p^opter est pole in motu alterationis duas qualitates sic se hēre: q: quelibet excedit in agendo aliā in resistendo: quare fiet inter eas reactio: sed in motu locali non est sic: q: quelibet duarū q^litatu motiuarum excedit aliā in mouēdo z in resistēdo: cū equaliter resistunt z mouent: vt dcm est. quare ibi mouens in mouendo nō remouetur. ¶ S3 dices. nūqd in motu grauis deorsum grauitas mouēs diuidit medius: z sic agit in extrinsecum. ¶ 2° q: vñ q: pondus cōprimat hominē portantes. z sic agit in ipsus: z tamen portatur ab

eodē. ¶ 3° q: vñ q: hō vtute sua pot mouere lapidē sibi extrinsecū. qre vñ q: mouēs localr pot mouere extrinsecū. sicut mouēs alteratiue. ¶ Dī q: hō oia mouent a vtute motiua scōdario z de per accūs z nō de per se: vel sicut imediatū motū: exēplum. graue descēdēs diuidit mediū de per accūs: puta q: sine hmoi diuisiōe non potest descēdere. silt graue portat ab hoie: aut pñt: q: talis hō p mouet se: aut sui pres. 3° graue portatus agit cōprimendo hoiez. hoc nō est localr. ¶ Ad 3^m dubitationē dī negādo pñtiam qua inferit q: agens nō possit affikare sibi passum. Ad p^oportionē admittit q: q^litas sit vt decē ante actionē: z q: repatiendo remittat z fiat vt nouē. z pñt dī. q: quādiu est vt nouē non qñabit caliditate: vt decē: sed post q: sepauit frigiditātē in tanto q: plus sufficit resistere q: friditas agere: tunc reducet se ad pñtinū gradū caliditatis: puta ad gradū: vt decē: sic aqua calefacta remota a calefactōe redit ad pñtinū gradum friditatis: z tunc reducta poterit caliditate: vt decem qñare. ¶ Ad qrtā negat pñt: q: inferit sequeretur q: idē moueret motibus p^{ns}. Ad p^oportionē admittit q: nihil agit in distans nisi p^{us} agat in p^opinqui: z silt admittit q: ignis agat in aquā p pedale aeris medius z repatiat: z stante casu dī ad argumētū vltra q: igni in agendo in aquam calitatem pducit eā in q^libet pte aeris mediā: z negat pñt: qua inferitur vltra. q: aer medius calefit: si dicat q: calefieri nō est aliud q: in q^libet pte recipe calitate. dī q: hoc non sufficit: imo o3 q: que libet pars recipiat plus de calitate q: recipit silt de frigiditate: aut q: amittit de calitate. mō sic non est in p^oposito. nā esto q: per totū aerē generet caliditas. tñ silt qñatur ab agente frigiditate z remittit caliditas. iō non pcedit. ¶ Ad rōnem arguentes q: aer medius frigeat. eodē mō rōdet. z iō dī vltra. q: si illa agentia i agēdo sunt eque fortia vñ in qñando calitate. z aliud in qñando frigiditate: z tūc mediū pro medietate pro pingore calido calefit: q: ibi plus recipit de calitate q: de frigiditate: eo q: p^opinquus calido est q: frido p3 illaz pte. z p^m aliā medietate p^opinquorē frigiditate qñat plus de frigiditate in eo q: de calitate: z sic p^m illā pte frigeat. si aut vñ illoz agentiu poneret fortius in agendo q: aliud tūc p^oportionabilr p^m q: eēt fortius maiore pte medij sibi in q^litate sili disponeret: z aliō minore: ¶ Ad 5^m dubitū negat ab oibus p^ocorditer pñt q: inferit. q: idē eodē tpe adeqte intēderet z remitteret in caliditate. Et ad p^oportionē pñt dicit aliq. q: esto q: agens sit ignis. z vocef. a. z aqua passa. z vocef. b. z ps pedalis ignis repassa c. dicit aliq q: aqua potētior est ad lfr: q: dandū. c. q: residue pres ignis ad calefaciēdū. eo q: aq hz respectu eius maiore pñtate. mō actio est rōe pñtatis. ¶ S3 re va illud non vñ stare: q: sic ignis nō deberet fortius calefacere manū meā q: aliquā: aut lignū aut et oleū. imo multo remissius: q: multo minus pñt manū mee: aut oleo q: ignis: aut aq: falsitas pñtis apparet expientia: q: statū intēse calefacit manū: aut oleū nō aut facit hoc aqua: aut ligna. z ex alia. nā vtus actiua multiplicat sperice circa agens ceteris p^otribus eque fortiter ad eqlē distātiā. q: cū illud sit e que forte: z agat tñ quātū possit: si inuenit pñtū minus resistens ei fortius in ipz ager: q: si fortius pñtū in eadē distātia z maioris resistentie inueniret. z t3 pñt: q: actio attendit p^m p^oportionē potentiaz mouentium ad suas resistentias. ¶ Aliter dicit aliq: q: facilius est p^otinuare motū q: inci pere. z tunc dicunt q: residue pars ignis in. c. non agit q: diu. c. est sibi sile. eo q: oino est similitudo. sed post q: c. factus est dissimile incipiet agere. ideo dicit q: tēpus bētur ante q: residue partes ipsius. a. calefaciunt ipsus .c. eo. q:

pe^o
ad 3^m
ad 4^m
ad 5^m
pñt.

alia rñ

3^m

alia rñ

alia rñ

alia rñ

Dub^m

3°

c. eo q̄ b. incipit ip̄s ifrigidare: z residue ptes ipsius. a. non inceperūt euz calefacere. **S**ed ex isto dicto non soluitur rō: q̄ si residuus ipsius a. vocef d. z arguat vt p̄us. d. incipit in aliquo istāti calefacere. c. q̄. b. ip̄s i frigiditate. q̄ ip̄s mediū erit inter illa instātia. z in tēpore isto b. de necessitate iducit aliquā friditatē i c. cui. d. stetit immediatū p̄iū sibi: z hñs sup ip̄m p̄portione maioris ineq̄litas. z nō egit in ip̄m. q̄ duo p̄ia stant aliquo tpe immediata non ipedita: quoz vnū in agēdo excedit resistantiam alterius. z tñ non agūt: qd̄ est impossibile.

Alter z pbabilius dicit aliq̄ in casu isto imediate post hoc demōstrando instās in quo b. inceperit reagere c. frigeſcit z caleſcit: z vltra negat p̄ntia z qua infertur. q̄ simul caleſcit z frigeſcit. nā dicunt q̄ imediate post b per p̄us frigeſcit q̄ caleſcit. z si inferret aliqs. q̄ prius caleſcit q̄ frigeſcit. neget p̄ntia. eo q̄ arguit a termino stāte p̄fufe tñ ad eundē stantē determinate. z sic adhuc non v̄ rō soluta.

Ideo alr potest dici euadendo difficultatē. q̄ in b casu. b. reagit in. c. q̄. b. intreducit aliq̄ frigiditatē: p̄out ly intreducit fac̄ terminū stare cōfufe tantū: nullaz tñ frigiditatē intreducit: tū qz nullius latitudinis frigiditatē intreducit: tū qz. d. pars ignis citius incipit. c. partē calefacere. z p hoc rñdet ad formaz argumenti admittendo totū calūm. z qñ dī. b. reagendo. agit in. c. p̄ceditur. z neget p̄ntia qua infert. ergo aliquā frigiditatē intreducit in ipsum. z ad p̄bationē cum dī si reagit. p̄stat q̄ nihil nisi frigiditatē concedit. p̄out ly frigiditatem supponit p̄fufe tñ. z q̄ reagit frigiditatē: nullam tñ frigiditatē reagit. z ideo rō nō p̄cedit. z sic faciliter: lz logice euadet difficultas.

Alter z philoſophice magis pōt dici q̄ in hoc casu totalr sicut frigiditas intreducit. a. b. ita corripitur. a. d. z iō frigiditas hz h nām puri ſucceſſiui. sicut enim motus: cuius nulle due partes diuifim producte ſil manent: ſed vnaqueqz ſicut producit ita corripit: ſic eſt h de frigiditate que i producēdo ſicut poducit ita corripit. z ideo nulli duo gradus: nec aliqua virtus intēſionis eſt ſimul in ſubo: eo q̄ partes prius genite non manent cū p̄ibus poſterioribus genitis. Per hoc ad forma dī p̄cedendo q̄. b. agit in. c. frigiditatē: ſed hoc hz nām puri ſucceſſiui: z ideo ſicut ex pte p̄ori motus pars poſterior non intenditur: eo q̄ non ſil p̄manent: ita ex pte p̄iori calitatis ps poſterior producta non intendit: z iō concedit q̄ aliquā frigiditatē intreducit illa. tñ in ordine ad ſubm nunq̄ eſt alicuius intēſionis: z ideo neget p̄ntia. qua infertur: q̄ aliquo tpe intēdat frigiditas: z cū arguit. frigiditas intreducit. q̄ frigiditas certe intēſionis intreducit. negatur p̄ntia. z ſi dicat. q̄ ois frigiditas eſt certe intēſionis. dī q̄ hoc forte vez eſt de frigiditate: cuius partes p̄manent. mō ptes huius nō ſil p̄manēt. imo hñt h nāz puri ſucceſſiui. z ideo p̄nt p̄cedendū eſt. q̄ idē qñ ptes ſue manēt hñt nāz rei p̄manētis. z tñ qñ non p̄manent pp̄ agentitū p̄rietatē hñt nām rei ſucceſſiue.

Sz dice res frigiditas intreducit. q̄ caliditas remittit: z nō remittit diuifibilr. q̄ remittit indiuiſibilr: z ſtabit rō: ſicut p̄us p̄bando. q̄ eadē caliditas ſil intendit. **R**ñdet p̄cedendo. q̄ caliditas remittit: ſed indiuiſibili remittitur: ſed tñ in nulla eius tota parte diuifibilr remittitur. ſic nulla eius ps tota latitudis friditatis intreducit: qz nullius intēſionis friditas intreducitur: vt dcm̄ eſt vltra ſi remotius arguatur concedendum eſt ſicut p̄cedens.

Responſio dixit. q̄ imediate post b caliditas remittit: z q̄ imediate post hoc intenditur: ſed non ſimul intenditur z remittitur. z ſic adhuc appar et mibi. q̄ vltia fuga eſt ad logicam. z ideo dicat quis ſicut velit: qz ratio appar et mibi ſumme difficilis.

Ad rōnes

p̄ncipales. Ad p̄mā cum dicit nō conceditur. z p̄ceditur p̄ntis q̄ non omne agens in agēdo reparitur: qz agens nō cōicans cum paſſo in mā nō reparitur: vt dicit p̄hs i lra: nec hoc eſt contra dicta.

Ad 2^m dī per idem: q̄ deus z celum eſto q̄ agūt: tñ non cōicant cum paſſo in materia: z quō p̄ſens nō intelligitur de talibus agentibus: ſed ſolum de p̄mis qualitatibus p̄ntis abinuicē: cōſequēter ratio non eſt ad p̄poſitum. vnde concedit q̄ talia agentia in agēdo non repariuntur.

Ad 3^m p̄z quid ſit dicendum per idem: qz de ſola actione. ſ. qualitarum p̄marum reali intelligitur queſtio. de actiōe ſpiritali ſenſibilis in ſenſu: aut coloris in viſu: non eſt ſpecula^o p̄ntis.

Ad cōfirmationem reſpondetur per idē. qz medicus: aut medicina cōcurrens in p̄ductione ſanitatis non eſt agens p̄ntis: z ideo nō eſt ad p̄poſitū.

Ad quartū cōcedit anteceſſens. q̄ generans in gñando non regeneratur. z negatur p̄ntia. ergo agens in agēdo non reparitur. p̄ceditur tñ gratia arg^o. q̄ generas eſt agens. z cauſa eſt: qz nō oportet q̄ agens in agēdo repariat eadem ſp̄e actionis qua agit: qz non opz calefactiones caleſceri in agendo: ſed ſufficit ip̄ſus inſridari: qz regenerans eſt in qualitatibus p̄mis. nō opz regenerari: ſed potius pati corruptiue: puta in eſſentia ſua remitti.

Ad q̄ntum dī. q̄ patiens potest capi duplr. vno modo pro paſſo ſubiue. p̄ta pro materia p̄ma: z ſic concedit quod aliq̄ paſſum in patiēdo nō reagit: z de talibus paſſis nō intelligit qd̄: ſed de paſſis p̄ntis. alio modo potest capi pro paſſo terminatiuo: puta pro qualitate p̄ntia: que corripit: z ſic negat q̄ aliquod patiens in patiēdo non reagit. oē. n. patiens vniformiter in patiēdo reagit: tribus caſibus. in ſecunda tertia z quarta p̄clonibus 2° articuli poſitis exceptis: z ſoluz de talibus p̄ſideratio eſt ad p̄ſens.

Ad ſextū bene concedit. q̄ idē reſpectu eiſdem eſt nobilius z ignobilius. z hoc ſm diuerſas p̄prietates: vt caliditas reſpectu frigiditatis eſt nobilioz in agendo. d. eo q̄ fortius agit q̄ frigiditas: z eſt ignobilioz in reſiſtendo: eo q̄ minus reſiſtit q̄ frigiditas. Et quādo dicitur q̄ p̄cluſio eſt incōueniens: dī q̄ verum eſt ſi in eadem p̄prietate idem reſpectu eiſdem paſſi eſſet nobilius z ignobilius: ſed non eſt incōueniens reſpectu diuerſorum: vt hominem eſſe nobiliozem equo rationali parte: z ignobiliozem robore corporis.

Ad 7^m quādo infertur. ſeqtur q̄ idem reſpectu eiſdem eſt in actu z in po^o. dī q̄ non eſt incōueniens q̄ reſpectu eiſdez extrinſeci aliq̄ idem dicatur in actu z i po^o: ſed iconueniens eſſet ſi vnum reſpectu alicuius diſpoſitiōis reſpectu cuius eſſet in potentia: eo q̄ eam pro tunc eſſet natum recipere: eſſet ſimul in actu: eo q̄ eaz actu ſil haberet: ſed hoc non concludit ratio: quare nihil p̄bat. conceditur eniz q̄ idem potest agere in aliquod extrinſecum: z ſimul ab eodē pati.

Ad octauū negat p̄ntia qua infertur q̄ tales eſſent iſinite actiōes: vel vna actu iſinita. Ad p̄bōnez dī. q̄ agēs agit in paſſuz vna actiōe cōtraria finita. z paſſum reagit vna actiōe finita. eodem modo non ſit reactio. eo q̄ agens i paſſuz agit: ſz qa agens eſt paſſo contrarium.

Ad nonuz cōcedit. qd̄ rō concludit: puta q̄ quādoqz nō ſit reactio p̄pter nimiam diſtantiā agentis a paſſo: z hoc eſt pro 3° cōcluſione 2° articu. z ideo ſeqtur q̄ paſſuz non poſſz agere ad quāctiqz diſtantiā.

Ad decimū negat cōſequentia: qua infertur q̄ a p̄portione equalitatis poſſz fieri actio. Et ad p̄bationem dicitur. q̄ admiſſo caſu q̄ licet vtrumqz caliditas z frigiditas ſit: vt decem: z quelibet earū agat in aliaz. non p̄pter hoc ſequt q̄ ſit actio

ad rōes

I. c. 53. Ad 2^m

ad 3^m

Ad 4^m

Ad 5^m

Ad 6^m

Ad 7^m

Ad 8^m

Ad 9^m

Ad 1^m

actio a proportione eqlitatis: qz adhuc q̄uis est maio-
ris actiuitatis q̄ alia ex resistantie: z sic quāuis super
alia h3 proportione maioris ineqlitatis. p̄r rō nō p̄ce-
dit. Rō post oppositū est p̄ gnta p̄ne. Et b̄ de q̄one.

Et aut parū disgredeētes dicamus necessariū
z impassibile z c. l. cō. lxxij. 20 rr.

6^m

Veritur vigesimo. Utrū indiuisibi-
le possit alterari. z arguit
q̄ sic. indiuisibile p̄t moueri localr. q̄ p̄t al-
terari. p̄tia t3 a fili: qz non v̄ q̄re ad motū no-

l. c. 20

2^m

l. c. 6.

3^m

4^m

5^m

6^m

7^m

l. c. 64

6^m nōn.

strū localē moueat localr. qn eadē rōne ad motū n̄m
alterationis mouebit alteratiue. z āns apparet: qz mo-
tis nobis mouent oīa q̄ in nobis sunt. 4° p̄hy. z suppo-
sito q̄ puncta sunt nobis motis: mouebūtur z puncta.
2° aīa intellectiua p̄t alterari: z est indiuisibilis. ergo
z c. p̄tia t3. z āns p̄o p̄ma pte p3: qz alteratur ab vna
opinione p̄ia in aliā opinionē p̄ias. p̄o 2^a parte p3 3°
de aīa. 3° superficies potest alterari. q̄ z c. p̄tia t3: qz ē
indiuisibilis saltē p̄ profunditatē. z āns p3: qz superfi-
cies modo existēs alba p̄t fieri nigra z e2. z q̄ superfi-
cies sit subm. p3 per p̄m in predicamēto quātitatis di-
centē: quāta. n. superficies fuerit: tantū albū esse dicas. q̄
non esset nisi eēt subm albedinis. 4° nisi p̄ctus eēt
qualis. vt calidus sequitur q̄ nihil eēt vniformiter calm
vel albū: p̄ns est incōueniens. z probat: qz vniformiter
caldm dī diffinitiuē. cuius qlibet punctus est equalr ca-
lidus. si igif punctus non esset calidus: tunc nullius rei
quilibet punctus esset equaliter calidus: z ex p̄nti nul-
la res esset equalr calida vel vniformiter calida. 5°
sic superficies p̄t videri. q̄ potest esse qualis: ergo etiā
p̄t alterari. vltima p̄tia t3: qz oē quale est alterabile.
z p̄ma probatur: qz nihil v̄ nisi quale: puta lucidū vel
coloratū: z āns p3: qz in corpore denso simplr: nihil v̄
nisi superficies. eo q̄ pp densitatē visus non p̄t vide-
re profundū. 6° radj reflexi a speculo p̄cano alterāt
punctū. q̄ punctus est alterabilis: p̄tia est nota. z āns
p3. per p̄spectiuos dicētes. q̄ radj reflexi a speculo p̄ca-
no p̄gregantur in puncto eius centri pp qd̄ ibidē nate
sunt ignire z intēdere. q̄ fm illuz punctū calefaciunt z
alterāt. 7° nisi indiuisibile possit alterari: sequitur q̄
latitudo vniformiter diffōmis suo gradui medio non
corrūderet. p̄ns est flm: z p̄ loquentes de ista materia.
z probat p̄tia: qz vel iste gradus medius p̄sistit i pun-
cto indiuisibili: z si sic. tunc p̄ctus esset alterabilis vel
cōsisteret in parte diuisibili. z hoc nō: qz latitudine vni-
formiter diffōmi nulla pars diuisibilis est equalr. z eo-
dem mō q̄lificata. q̄ op3 q̄ vel p̄sistat in indiuisibili. z tē
h̄r p̄positū: vel q̄ nusq̄ p̄sistat. z sic latitudo gradum
mediū nō hēbit. z ex p̄nti q̄dū medio nō corrūdebit.

In oppositū est p̄hs in. c. de actioe. In
ista q̄one erunt tres articuli.
In p̄ videbit q̄ indiuisibile non potest esse quale finite.
In 2° videbitur q̄ nō potest esse quale infinite. Et in 3°
videbitur q̄ ipsum non potest alterare.

Quantū ad p̄m articulū nō. q̄ duplicia possunt
considerari indiuisibilia. aliqua nō ha-
bentia positionē in continuo: sicut sube intellectuales:
vt deus intelligentie: z aīa intellectiua: z de his non iu-
telligitur qd̄ p̄sens. alteratio. n. illoz indiuisibilitū dif-
fert sp̄e ab alteratione corporali: de qua intelligitur qd̄
p̄ns Ideo de ea nihil dicat hic. 2^a Aliā sunt indiuisibi-
lia h̄ntia p̄nem in continuo: sicut essent puncta: aut li-
nee si essent: z de his intelligitur questio p̄sens: z hu-
iusmodi imaginantur triplicia. aliqua indiuisibilia fm
omnes dimensionē: vt puncta: aliqua tm̄ p̄s duas sicut

linee. aliqua solū fm vnā: vt superficies. 2° nota. q̄ l3 2^m nō.
fm veritatē credam talia puncta non esse: vt h3 videri
6° p̄hy. tm̄ vidēdū est in p̄posito: supposito q̄ eēt. vtz
possint alterari vel ne: qz forte sunt aliquę bone nāles
speculationes. 3° nota. q̄ aliq̄ est alteratio sp̄ialis: si
cut anime intellectiue. z de illa sicut est nō curatur hic. 3^m nō.
Alia est alteratio corporalis: z est duplex. quidē est cū
p̄rietate: vt calefactio: alia sine p̄rietate: vt illuminatio:
z de vtraq̄ intelligitur q̄stio. 4° nota. q̄ q̄litas h3 4^m nō
duplicem existentiam: vnā. s. intensiuam. z hanc ha-
bet fm plures gradus simul existentes in eadē parte
subiecti. aliam h3 extensiuāz quam h3 fm extensionēz
subiecti. z prima est qualitati de per se conueniens. cūz
fm intensiōnem qualitatis subiectum dicatur quale: z
non fm extensionē. 2^a vero conuenit qualitati de per
accidens: puta ratione quantitatis subī pp h̄ etiāz fm
extensionē subiecti: nihil quale dicitur per se.

His premisis sit p̄. calitas ex̄ns in aliq̄ p̄ 2°
toto vniformit calido du-
pla est ad calitatē. que est in eius medietate. p̄batur: qz
p̄tinet caliditatem: que est in medietate: z cū b̄ tantaz:
ergo dupla est ad calitatē medietatis. p̄tia t3 p̄ descri-
ptionēz dupli. āns p3 p̄ casum: eo q̄ est vniformiter ca-
lidum. eodē modo probaretur q̄ esset tripla ad calidi-
tatez tertie. q̄drupla ad calitatē quarte. z sic deinceps.
Sed diceret aliquis totū est vniformiter caliduz. per
te. ergo quelibet pars h3 eque multam caliditatez: sicut
totum. p̄tia t3 per diffinitionē vniformis: qz vnifor-
me in caliditate est: cuius quelibz pars eque calida est:
sicut totum. 2° Itē 2° arguitur. totuz h3 in duplo maio-
rem calitatem q̄ eius medietas. ergo est in duplo cali-
dus eius medietate. qd̄ est cōtra casuz. R̄ndetur ad
primū negando p̄ntiam: qz vniforime non dicitur: cuius
queuis pars habet tantam caliditatem sicut totuz: sed
cuius queuis pars est eque intense calida sicut totum.
vniformitas enim attenditur penes intensiōnez quali-
tatis: z non penes extensionē. modo in toto: l3 sit du-
pla caliditas extensiuē ad caliditatem medietatis: non
est tamē dupla intensiuē. z per idem p3 ad 2^m: qz nō se-
quitur. habet maiozez caliditatem. ergo est calidius: s3
oportet dicere intensiōnem. Sed replicatur. p̄dicta
caliditas totius non est dupla intensiuē ad caliditatez
medietatis. ergo non est dupla. dicitur negando conse-
quentiam. supposita enī equali intensiōne. dupla dices
ab extensionē: z nō ab intensiōne: sicut in simili nō seq-
tur capto quadrato medietas eius est equalr lata sicut
totū: z sic totum non est duplū ad medietatez suam in
latitudine: z tamen hoc non obstante duplū est ad eaz.

2° p̄cto. si caliditas talis corporis poneret in sua me-
diatate ipsa fieret i duplo intēsiōz. z si in sua 3^a in triplo:
z in quarta in quadruplo: z sic in infinitū. probatur. si
caliditas totius esset in medietate subiecti ad imagina-
tionē: in qualibet parte materie essent in duplo plures
gradus equales q̄ nunc. q̄ esset in duplo intensiōz. p̄tia
tenet: z āns per p̄cedentes cōclusionēz: qz gradus
in 2^a medietate sunt tot z eqlēs: sicut in p̄ma: z ponere
tur in eadē materia: in qua sunt gradus p̄me medietat-
is. eodē modo probat q̄ esset tripla si esset in tertia. z
sic deinceps. 3° p̄. sequitur q̄ si illa caliditas ponere
tur in puncto quantūcūq̄ ipsa esset parua ipsa redde-
ret punctū infinite calidum. probatur: qz in medietate
reddit in duplo cal3. z in 3^a in triplo cal3. z sic deinceps:
ergo omni extēsiōne ablata posita in subiecto indiuisi-
bili ipsa redderet illud subiectum infinite caliduz: con-
sequentia t3. z āns p3 per p̄cedentē p̄clōnez. Sed
peteres tu. vtrum hec qualitas erit infinita. dico prout
mibi

2^m nō. l. c. i.

z. 2. 3^m nō.

4^m nō tandū

p̄ 2°

6^m

2^m

ad 6^m

2° 2

3° 2

Dub^m

2^m

Confir²

Corre^m

Dubius

Risio

2^m 2^m

Confir²

Ad p^m

re et minus spacium alterare: probat sic: quod si tota erit im-
mediate subiecta: erit in duplo intensior: quare sequitur quod
prope se sufficeret in duplo intensius alterare. ergo si cum
posset ad tantam distantiam sequere: quod dupla est ad virtute
prius existentem: eo quod duplum effectum potest producere
et eque extensum. **2°** probant eam sic. capiatur a-
lucidum quod fiat in duplo minus. et ex parte retenta eadem
virtute quantum ad extensionem sit intensius: quod sub mi-
nori extensione est lumen totum: quod erat ante sub maio-
re. queritur ergo. utrum ad tantam distantiam possit illu-
minare. sicut ante. et si sic. sequitur quod pari ratione poterit
si fiet in quadruplo minus: aut in octuplo. aut millecu-
plo. et sic in infinitum. quod quantitas quantumcumque diminue-
retur posset videri: quod non est verum. vel non poterit age-
re ad tantam distantiam. et sic habet propositum. **Confirmat**
sic: quod si post ad tantam distantiam illuminare: sequitur quod po-
test fieri visio sub angulo quantumcumque paruo. nota est contra
perspectivos. et probatur nota: quod si ad tantam distantiam
illuminat non est dubium: quod non remissius illuminat:
cum virtus sit unita: sequitur quod adhuc poterit videri si-
cut ante: ergo eadem ratione: si adhuc fiat in quantitate in du-
plo minore. et sic in infinitum. cum ergo certum sit quod pro-
portionabiliter secundum divisionem quantitatis dividitur an-
gulus. quod res poterit videri sub angulo quantumcumque par-
uo. quod fuit probandum. **Inferunt correlarie:** quod illa nota
non valet. ille virtutes sunt equeles. ergo ad equalē distan-
tiam possunt agere. patet ex parte. quod virtus que est in subie-
cto in duplo minore non potest ad tantam distantiam agere:
sicut eadem potest quod est in subiecto magis extenso. et
tamen est equalis virtus. imo eadem. **Sed instaret**
quis dicendo quod virtus est in subiecto minore est magis uni-
ta. ergo est fortior. et ultra. ergo ad maiorem distantiam
potest agere. **Risio** quod verum est eam esse fortio-
rem in agendo prope: sed in agendo distanter a se non. im-
mo licet prope se multum agit fortius. tamen non sufficit ita
distanter agere: sicut ante egit. **Attendendum** est ad
istas conclusionem quod est probabilis: sed non video eius neces-
sitate: imo probabiliter posset dici oppositum: quod cum virtus
eadem sit in materia densiori spacialiter in qualitatibus primis.
ut quod ipsa possit remotius agere: quod cum est in materia dispa-
sua cuius ratio est: quod in quantumcumque punctus: in quo ante egit po-
test agere actione maiori. ergo remotius sufficit agere.
nota est nota. et ante declaratur: quod virtus unita est fortior
seipsa dispersa: ut procedit hec opinio. dato ergo puncto:
ad quem virtus egerit in materia magis extensa a pun-
cto medio virtutis: vel ad eum radius actiuus. ergo eum
per unionem punctus medius virtutis fiat fortior: et ra-
dius eius per partem fortior. sequitur quod punctus medius post
potest in ipsum agere: sicut ante. et ideo videtur quod conclusio huic op-
posita potest probabiliter sustineri se fundando super hoc
quod licet per unionem ab aliquibus punctis fiat maior di-
stantia agentis. tamen virtus actiua proportionabiliter:
aut ultra sit maior. quod ad quantumcumque distantiam poterit agere
virtus dispersa: poterit agere et virtus unita. **Et con-**
firmatur: quod certum est ut isti concedunt quod si fiat virtus
in materia subduple intensiois. ipsa sit in duplo fortior.
et certum est: quod non sit dupla distantia respectu puncti
cuiuslibet: in quem ante egit: ergo non maioratur tantum
distantia: quin tantum intendatur virtus secundum illam opio-
nem. ergo cum conservata eadem proportionem ad equa-
lem distantiam potest fieri actio: sequitur quod virtus post-
quam fuerit unita ad tantum potest agere: cum ipsa fuerit
in materia maiori et dispersa. et per illud omnia motiva
eorum possunt solui. **Ad primum** vno modo procederet quod
non esset inconueniens virtute sic positam in materia in
duplo maiori duplum effectum posse producere ad illum: que

ante poterat. **Aliter** dicitur quod suppositum non est verum: pu-
ta quod virtus in materia in duplo minore posita potest prope se
duplum effectum producere: hoc non est necesse. probatio:
quod per eas virtus sit dupla precise. ponatur quod prima mouit
a proportionem trium ad unum. et in materia in duplo minore posi-
ta sit sicut sex ad tria. tunc constat cum velocitas motus ante
datur penes proportionem potentiarum mouentium ad suas
resistentias: ut supponit ex. 7° phy. et proportio sex ad
unum non est dupla ad proportionem trium ad unum: quod sex non
in duplo velocius alterabit unum: quod tria alterabant ipsum.
ergo suppositum est falsum. scilicet quod virtus in materia in duplo den-
siori moueret in duplo velocius. nota est nota: et omnia
antecedentia et partes ipsorum preterquam proportio sex ad unum
non est dupla ad proportionem trium ad unum: sunt manife-
sta. et hoc facilliter patet: quod trium ad unum est proportio tri-
pla. modo sex ad unum duplat triplex: quod continet duas tri-
plas: ut notum est. imo proportio nouem ad unum per esset du-
pla triple: eo quod primo continet duas triplas: et illa est for-
tior solummodo quam prima. **Ad 2^m** dicitur. ad visionem
non solum agit visibile: sed etiam magnitudo eius. eo quod
est actio spualis et non realis: et ideo bene concludit ratio.
quod non. ad quantumcumque distantiam virtus unita agit: sicut ex-
tensa: sed secus est de actione reali qualitatibus primarum.
Aliter dicitur. quod si possibile esset fieri tantam continue vir-
tutem intensiore. sic quod in subiecto in duplo minore semper
esset virtus in duplo intensior: non esset possibile quod lu-
cidum seruata eque luce: et semper in duplo diminuto sub-
iecto facta intensio in duplo maiore fieret ita paruus
quin videretur: sed aliquando aliquid lucidum propter par-
uitatem non videretur. et ratio: quod non proportionabiliter: si-
cut ipsum est diminutum sua lux est facta intensior. **Ad**
3^m dicitur. quod non est inconueniens visionem fieri sub angu-
lo quantumcumque paruo. dum tamen visibile sufficientis fuerit
intensiois. sic quod sub illo angulo sufficienter possit ma-
nere modo in casu visibile manet semper sufficientis vir-
tutis. esto. non. quod in quantitate dividitur. in qualitate pro-
portionabiliter maioratur et intendit. quare manet eiusdem
virtutis motiue respectu visus patientis: quare stante il-
la maioratione virtutis proportionabilis quantumcumque di-
minuatur angulus visibile poterit videri. quod antea per-
spectivi dicunt intelligunt de virtute: non sic proportionabi-
liter in intensioe augmentata. et ideo non est ad pro-
positum. et ideo sic satis patet: quod in illa parte quolibet pars est
probabilis: quare dicat quis quod sibi placet. **Tunc** sit
2^a secundum tenentes conclusionem primam. quod per diminutio-
nem subiecti: et per proportionem intensioem qualitatibus aliquam
potest qualitas solum agere in minus subiecto in duplo.
probatur experientia. nam per diminutionem subiecti in minus
potest. ergo possit esse tanta diminutio quod solum ad subdu-
plam distantiam posset. ergo conclusio vera. **Correlarie** se-
quitur: quod si agens in infinitum diminuere: et virtus pro-
portionabiliter intendatur tandem sufficeret solum agere
in infinitum primum passum. patet ex quo tandem ad subdu-
plum: et tandem ad quadruplum. et sic in infinitum minus
posset. **Ex his** inferuntur **3^a** conclusiones huius arti. quod impossi-
bile est punctum esse quale in infinitum intensiue. proba-
tur: quod vel esset in finite qualis qualitate simpliciter finita.
et hoc non: quod nulla potest esse talis. tertio physicorum. p. c. t.
vel qualitate finita. et hoc non: quod si qualitas finita in pun-
ctum poneret: nullus esset actiuitatis vel virtutis: eo quod
in minore subiecto semper minus potest: quare si in non
quanto poneret ex correlario precedentis conclusionis sim-
pliciter nihil posset. ergo cum omnis qualitas sit alicuius
virtutis in puncto nullius virtutis esset: sequitur quod nulla po-
test esse in puncto. **Secundo** si sic. infinito daretur maius.
ante est falsum. et probatur nota: quod per te. punctus est in-
finite

ad 2^m

ad 3^m

2^a 2^a

3^a 2^a

p. c. t. c. 50.

finite calidus caliditate finita. et non est dubium quod esset magis calidus si dupla caliditas in ipso introducta fuisset. ergo infinite calidum posset esse magis calidum: et sic se quis tertio quod unum infinitum erit comparabile alteri: imo erit unum dupliciter alteri: puta si dupla caliditas in puncto introducat. **¶ 4°** opus eos precedere: eo quod esset infinite calidum vel quod nihil ageret: vel quod subito ageret: et virtus est inconueniens. **¶ 5°** si sic in puncto esset grauitas in punctum in infinitum velociter descendere: et sic subito moueretur quod implicat: et tenet praesentia: quod per quilibet paruum grauitate esset in infinitum graue. ergo in infinitum velociter diuideret medium finite resistentie. quare ita in infinitum velociter descendit quod hec propositio est vera: quod querebat quomodo eam probaret ille qui praedictionem primam et secundam huius articuli non prederet. **¶ 6°** quod probant eas in omnibus rationibus praeter primam: et loco prime capiatur illa: implicat qualitates simpliciter infinitam esse: vel etiam finitam esse in puncto. sed punctus non potest esse infinite quantitas. **¶ 7°** per prima parte. ergo et per 2^a parte per predicta in primo articulo: eo quod quantitas finita in puncto: vel esset in infinitum remissa: quod non est possibile: vel esset alicui alteri quantitati equalis: et sic sequitur eam esse infinite intensiois: et finite sit quod implicat. et sic habet propositum. Et hec sunt dicta de 2° articulo.

Quantum

ad 3^m articulum sit per 2° hec. Indivisibile non potest alterare nec agere: quod si alterare et agere potest: hoc est quod est quale. modo oppositum est a se probatum. **¶ 2°** quod si posset agere: sentiri posset. oppositum dicit philosophus in de sensu et sensato. et 3° praesentia: quod huiusmodi quantitates dicuntur sensibiles: quod sentiri praesentia. et si ageret per eas non sentiret. **¶ 3°** vel alteraret corpus: et hoc non: quod agens et passus debet esse eiusdem generis. id est praesentia subiecti philosophus in isto primo. c. de actioe. modo diuisibile et indivisibile non sunt eiusdem generis subiecti. **¶ Confirmat** ex primo articulo: quod inter quantitates agentis et passus debet esse proportio. modo inter diuisibile et indivisibile nulla est proportio. ergo non potest agere in corpus: vel ageret in punctum. et hoc non: quod opus quod supra quolibet punctum gesseret. sed dum moueret in nihil ageret: eo quod tunc super nullum punctum gescit. et tamen agens naturale ita agit quantum mouet: sicut quantum gescit. et probat praesentia: quod in instanti nihil agit. sed si agit in punctum gescit. **¶ 4°** vel ageret infinite finita velocitate. et si sic non agit. vel infinita. et hoc non: quod nihil est infinite quantitas. ergo tunc finita velocitate non potest agere. vel finite. et si sic. nullam habet quantitate. ut in primo articulo est probatum. quod non agit. **¶ 2^a** punctus non potest alterari. probat: quod non potest esse quantitas. sed non potest alterari. praesentia 3°. eo quod terminus alterationis est quantitas. a se per 3°. ex primo probatis. **¶ 2°** punctus non potest alleuari: sed non potest calefieri. praesentia 3°: quod ad caliditatem sequitur leuitas. et a se per 3°: quod si posset alleuari posset per se moueri sursum. praesentia est per philosophum. 6. phy. **¶ 3°** ad calefactionem sequitur rarefactio. 2. huius. et punctus non potest rarefieri. sed nec calefieri. **¶ 4°** si punctus potest alterari vel alterari a diuisibili: vel ab indivisibili. non a diuisibili: quod differt ab eo genere mali subiecto: et ex alio: quod diuisibile non agit nisi per assistere sibi passus. modo passum indivisibile diuisibili non potest assistere. cum assistatio finalis agentis est assistatio subialis. modo ex puncto nulla forma subialis potest generari: nec ab indivisibili: quod indivisibile non habet potestatem alterandi nisi in immediatum. modo indivisibile indivisibili non potest esse immedia

Ad rationes

principales. Ad primam dicitur. procedendo quod indivisibile potest moueri localiter de per accensum ad motum subiecti. et nego praesentia. sed potest alterari: et ratio dissimilitudinis est: quod non opus quod illud quod mouet localiter de per accensum habeat motum localem in se: quod autem alterari de necessitate habet in se quantitates. **¶ Ad 2^m** dicitur: quod de alteratione aie intellectiue nihil ad praesentia: quod non intelligit

quod de homini indivisibili: aut homini alteratione. **¶ Ad 3^m** negat a se quod superficies potest alterari. Ad probationem dicitur quod superficies non est proprie alba: nec nigra: sed eius subiecta. et illud non est album: nisi secundum profunditatem sit album. Et ad philosophum in predicamento quantitates quod dicitur. quod quanta superficies fuerit tamen album esse dices. dicitur quod intellexit de subiecto in superficie non indivisibili: sed diuisibili. et ideo nihil ad praesentia. **¶ Ad 4^m** negat praesentia qua inferit quod nihil esset uniformiter calidum. Ad probationem dicitur. quod tales descriptiones uniformiter calidi. non dicitur quod quilibet punctus debet esse calidus in re: sed sufficit quod secundum imaginationem: sicut loquitur mathematici. **¶ Ad 5^m** negat a se. quod superficies indivisibilis secundum profunditatem potest videri. Ad probationem dicitur. quod nullum est corpus ita opacum aut densum: quod aliquo modo in profundum videtur. et ideo suppositus rationis est falsus. **¶ Ad 6^m** dicitur quod radij reflexi a speculo cauo: non congregantur in puncto simpliciter indivisibili: sed mathematici intelligunt quod congregantur in parua parte diuisibili: que vocatur centrum: respectu huius speculi concavi: et ideo ratio non procedit. **¶ Ad septimum** conceditur quod latitudo uniformiter difformis secundum rem non corrumpit suo gradui medio: sed tales descriptiones dantur solum secundum imaginationem ut prius dicebatur. **¶ Ratio** post oppositum est pro 2^a praesentia tertij articuli. Et hec de ratione.

Hic quod est versus sermo querere. et c. Text. c. lxxxix. Q. xxi.

Veritur vigesimoprimo. Utrum forte me substantiales elementorum possint intendi et remitti. et arguitur quod sic: quod forme verorum praesentia possunt intendi et remitti. et ille forme sunt vere praesentia. ergo praesentia intendi vel remitti: maior patet: quod est conditio praesentia. etiam per inducendum in omnibus contrariis. et minor declatur: quia eis competit diffinitio contrariorum: quod mutuo expellunt se circa idem subiectum: et eidem subiecto vicissim insunt: puta circa materiam primam: et eorum materie primae vicissim insunt. **¶ Confirmatur**: quod unum elementum realiter corrumpitur ab alio: ergo unus est praesentia alteri. praesentia tenet: quia omnis corruptio fit a praesentia. et antecedens est philosophus 2° huius. **¶ Confirmat** tertio auctoritate Aristotelis. 2° huius dicentis. quod ignis contrariatur aequae. et aer terre. **¶ Secundo** omnis acquisitio forme successiva fit ratione intensiois et remissionis illius forme: sed acquisitio forme elementi est successiva. ergo forme ipsorum realiter intenduntur et remittuntur: maior patet: quia non videtur alia causa successionis nisi intensio gradualis. minor docet experientia in generatione ignis ex lignis. **¶ Tertio** nisi sic. sequeretur quod esset elementum simplex: cuius qualitates essent remisse. s. in quo starent sit caliditas et frigiditas remisse. praesentia est inconueniens: eo quod qualitates contrarie non possunt combinari. 2° huius. c. tertio. et tenet praesentia: quia per aduersarium quando qualitates remittuntur non remittuntur: imo forte forme manent simplices. **¶ Quarto** commentator dicit. 8. phy. sicorum et quarto celi. quod generans tantum dat de loco quantum dat de forma: sed tantum dat de loco: quantum dat de grauitate: ergo praesentia miter intenduntur et producuntur forme substantiales grauis et grauitas: sed certum est quod grauitas producit successive cum intensioe graduale. ergo etiam forma grauis producit successive et cum intensioe. **¶ Quinto** prope passiones elementorum intenduntur. ergo et forma. praesentia tenet: quia proprie passiones sequuntur formam. unde videtur quod si risibile susciperet magis et minus forma hominis susciperet idem. antecedens per 3° experientia: quod grauitas leuitas et caliditas

3^m
4^m
5^m

2^m
3^m
t.c. 50.
Confir^t

4^m
2^a 2

2^m
t.c. 86.
3^m
t.c. 25.
4^m

ad rōnes
ad 2^m

ad 3^m

Ad 4^m

Ad 5^m

Ad 6^m

Ad 7^m

6^m

t.c. 8.
2. 24.
t.c. 24
2^m

3^m

t.c. 16.

4^m
t.c. 32.
t.c. 22.
2. 25.

5^m

6^m

ditas que vñr proprie passiones eaz intēdunt z remittuntur. ¶ 6° vel qñ grauitas terre remittit etia remittitur forma terre. z sic hñr ppositū: vel nō. z ex pñtia manet simplex. ¶ graue simplex potest moueri in vacuo. pñs est ptra phm. 4. phy. z tenet pñtia: qz grauitate remissa iam est resistentia intrinseca. per qua posset moueri: sed tñ adhuc est graue simplex: z nō remissus per aduersarium. ¶ 7° ex elementis fit vez mixtum. ergo forme elementorum remittuntur. añs est phi. 2° huius .c. 71. z t3 pñtia: qz sicut ex qlitatibus extremis non fit qualitas media sine remissione ipsarū: vt ex saporibus dulcedine z amaritudine. coloribus albedine z nigredine non fit qualitas media nisi remittatur: vt dicit cōmentator. 5° phy. z 3° celi. Similiter ex elementis non potest forma mixti medij generari: nisi remittatur z ad medium refrangantur. ¶ 8° arguitur ad idem auctoritate cōmentatoris 3° celi. vbi expresse dicit. qz forme elementorum suscipiunt magis z minus.

I. c. 71.

7^m

I. c. 49

8^m

I. 67

Lō. 10.

In oppositū arguit. nulla suba suscipit magis z minus forme elementorum sunt sube. ¶ z c. maior est phi in predicamētis. z et cōmentatoris 5° phy. vbi determinat qz sube non sunt pñie s3 formas p Alexandrū: s3 solū fm qlitates: z minor p3 de se. ¶ Cōfirmat: qz si sic. tñc ad subaz eēt motus pprie dictus. pñs est p Arist. 5° phy. z pbat pñia. ex quo forme eloz sunt proprie pñie: z sunt suba. vnde in isto predicamēto est per se motus: in quo est p se cōtrarietas: sed in pñdicamēto sube est per se pñietas: vt dicit opinio aduersa. ergo in eo est proprie motus. maior p3 5° phy. c. 3°. z pñia nota est de se.

In ista qōne erunt tres articuli. In primo recitabitur opinio cōmentatoris cum suis motiuis. 2° alia opinio probabilis ponetur prime cōtrarie. Et 3° respondebitur ad motiua cōmentatoris simulqz soluentur rationes principales.

6^m non. 1ª suppo Lō. 67.

2ª suppo

3ª suppo

3. c. 67.

6^m

2^m

Quantū ad primū articulū. ¶ Primo nota qz cōmentator 3° celi. supponit qz nulla forma subalis perfecta intendit vel remittit. vocat autem formas pfectas subales formas mixtoz. hāc pñez dicit intellexisse phm in predicamētis: z nullam aliam cum dicit subaz nō suscipere magis z minus. ¶ 2° supponit cōmentator qz forme accñtales intēduntur z remittuntur: sicut albedo z nigredo: z nō dant esse simplr sicut subales. Ex quo dicit 3° qz forme elemētales sunt quasi medie inter subales z accñtales: z partim puenientes cū formis accñtalibus cū subalibus in hoc qz dāt esse simplr: qd non faciūt accñtales: z pueniūt cū accñtalibus in hoc qz suscipiunt magis z minus in sua eētia sicut ipse qd nō faciūt pfecte forme subales: qbus pmissis ipse ponit pñē rñsalē hāc: qz forme elementoz intēdunt z remittunt. ¶ Probat sic p. aut elemēta nō manent i mixto: z si sic. tñc segtur qz mixta nō sunt mixta: sed eque simplicia sic elta: aut manent. z si sic. queritur an manent formis suis nō remissis: s3 inesse pfecte remanētibus. z si sic: tunc mixtū nō habebit vnā formaz simplicē: sed multas: imo qd plus est. segtur qz i eo est vere ignis aer z cetera elta: qd est incōueniens: vl manent in mixto nō in suo pfecto esse: sed ad mediū tēperamentū quodāmodo redacta. z si sic. tunc intenduntur z remittunt. z sic hñr ppositū. ¶ 2° rō est ad idē ostēdendum: qualitates elementoz intendunt z remittuntur. ergo z forme ipsoz. añs est notū. z pñia declatur sic: qz si forma ignis pōt remanere pfecta remissa sua calitate in vno gradu. pari rōe pōt manere 2° gradu remisso tertio z qrtto. z sic de alijs: z sic pñter stabit fo: ignis pfecta sine aliq caliditate. qd nō est dōz. z probat pñia

illata: qz oēs calitates sunt eiusdē rōnis z spēi nāe. ¶ qz rōne forma manet pfecta vno gradu eaz remissio manebit pfecta quolibet alio remisso. ¶ Un dicit cōmentator qz quo ad h idē iudiciū est de toto: z de tpe. ¶ Deinde pōt pbari p alijs rōnibus. ¶ sic: qz nisi ignis subalr remitteret pportionabilr. sicut remittit sua caliditas. sequeret qz ignis pfectus posset frigefacere. pñs non cederet: qz ignis de nā sua h3 calefacere: z pbat pñtia: qz ignis pfectus manet introducta aliquali frigiditate z remissa calitate. ergo z c. z pñtia t3: qz non est rō qre per frigiditatē introductam nō posset frigefacere. ¶ 2° segtur qz aliqō leue simplex nō esset leue simplex: hoc implicat. pbat pñtia: qz cū remittit lenitas ignis: vl remittitur forma eius: z si sic hñr ppositū. vel nō remittitur. z si sic. tñc manet leue simplex sicut añs: z cū leuitas eius remissa est. ergo nō manet leue simplex. ergo leue simplex est nō leue simplex pp illā remissionem leuitatis. ¶ 3° arguit sic. frigiditas aque remittit. ¶ foza substantialis aque remittitur simul. añs est notus. z probatur pñtia: qz non habemus notitiā subarū nisi p accidentia z spāliter propria. ergo cum sciemus accñtia esse remissa: dicemus idem de forma subali que p accidentia cognoscit. Et pfirmat: qz forma est cā suaz qlitatum conseruatiua: vt notū est. ergo remissa qualitate dicit forma remitti. z t3 pñtia: qz remissio in effectu arguit remissionē in causa. ¶ 4° aqua tepida est verum mixtū. ergo forma sua est remissa. pñtia t3: qz aliter nō deberet dici veri mixtū. añs probat: qz nos non possumus arguere aliqd esse vez mixtū nisi sue qlitates sint mixte. cū aque ergo tepide qlitates sint vere mixte ipa dicitur vere mixta. ¶ 5° qz cū aq gñabitur ex igne certum est qz forma ignis corripit añqz tota latitudo caliditatis corripit. ¶ qñt ergo vtrū sit dare maximā calitatem: sub qua ignis in esse pfecto pōt manere: vel maximā sub q non pōt manere: vel minimā sub qua pōt: vel minimā sub q nō pōt: nullū modo pōt dici. ¶ opz formam ignis intendi z remitti cū qlitatibus. pñtia t3. z añs pro p^a pte p3: qz cū ignis sub aliqli calitate pōt manere: z nō sub qlibet: opz dici vñū qttuo: mēbroz diuisionis. minor declatur. non. n. pōt dici primū qz sit dare maximā sub qua potest: qz tunc sub nulla maiori possz: qd non est conueniēs: eum quantūcūqz intensa seu maior fuerit caliditas ipsa est pueniens igni: nec potest dici 2^m: qz sit dare maximā sub qua non potest: qz tñc sub illa nō posset: z sub qualibet maiori posset: modo illud est impole: qz si sub illa non pōt. querit an sit citra mediū latitudinis totius calitatis: vel ipsum met mediū: vel vltra mediū. non potest dici primū nec scōm: qz sic ignis posset manere quousqz esset mediū latitudis sue caliditatis corruptū: z ex pñtia posset esse grauis: quod non est pole. z tenet pñtia. nā qz caliditas modico intēfio: qz sit mediū latitudinis nō pōt facere actu leue: vt p3 in corporibus animaliu. vbi est plus qz mediū latitudinis caliditatis: z tamē sunt actu graua: nec pōt dici tertium: qz sit vltra medium latitudinis: quia ex quo sub isto gradu non potest stare ignis. stabit ergo cum aqua. cum immediate positum sit ignem econtra generari ex aqua: z ex cōsequenti aqua generabitur sub dispositiōe qualitatiua actu calida. ex quo hic generatur aqua. z latitudo caliditatis est maior qz frigiditatis: ¶ vides impossibile. eo qz aqua a natura est frigida z humida. imo dispositio qualitatiua actu calida est sibi disconueniens: cōuenientior aeri qz sibi: quare magis ibi deberet generari aer qz aqua. Nec pōt dici tertium prime diuisionis qz sit dare minimā. sub qua potest: qz tñc sub ista posset: z sub nulla minor: qd sit est: qz sequitur pōt sub

t. c. 67

2^m

3^m

4^m

5^m

2

3

pōt sub illo. ergo pōt sub minori. alr si p̄tinue remittere
tur illa caliditas instans in quo esset illa caliditas eēt
vltimū eē ignis: z sic eēt dare vltimū rei p̄manentis in
eē qđ nō p̄cedit. ¶ Quarto manifeste nō pōt dici. s. qđ
sit dare mīmā sub qđ nō pōt. q: si sic tunc sub illa nō pōt
set: z sub qđz minori pōt: qđ nō est pōt: q: si sub illa
nō pōt tunc: z sub minori nō poterit cū minus pōt sta-
re ignis sub caliditate minus itensa qđ sub calitate ma-
gis itensa. si qđ v̄r qđ nullū modoz antis p̄t dici: qđ fuit
minor declanda. His rōnibus v̄r p̄bati qđ forme eloz
p̄nt intendi z remitti. z sunt rōnes bñ p̄bables: z s̄l̄r
opio est subtilis. cui placet ipam sustiere: lz aliā opionē
postea ponēdā credā veriorē.

4

p. sup.

2ª sup.

3ª sup.

4ª sup.

Lō. 6.
19. 252

2ª msa.

ad 2^m

Quantū ad scōm articulū sit p̄ma sup̄pō h. im
pōtē est idē esse diuersaz sp̄ez de p̄di-
camento substantie vt idēz esse equū z bouē. ignē z ae-
rem. p̄bat: q: si sic sequerē qđ idē differret a seipso sp̄e
p̄ns ē ipōtē: eo qđ nihil differt a se. z t3 p̄na: q: idividuū
vnius sp̄ei differt sp̄e a quozz indiuiduo alterius speciei
p̄dicamēti sube. si qđ idem esset de duabus sp̄ebus sube
idē differret a se sp̄e. ¶ Arguerē eni sic syllogistice. si
idem eēt ignis z aq: ois ignis differt specie ab aqua. h
illo demōstrato ē ignis. ergo differt sp̄e ab aqua. z ip-
summet est aqua. ergo differt sp̄e a seipso. z p3 maior: eo
qđ ignis z aq: sunt due species specialissime p̄dicamēti
sube. z supponitur ad p̄ns. ¶ Scōda sup̄pō est. ois for-
ma ignis dat eē igni simplr. ois forma aque dat esse aq:
actu. p3 per diffōnē forme. forma eni est qđ dat eē rei. vñ
forma subalis dat esse actu. Et si dicerē qđ forma ignis
nō daret eē igni t̄m esset dicere sic forma ignis nō esset
forma ignis. si. n. est forma ignis sequit qđ illa dat esse il-
li igni. ¶ Tertio supponitur qđ si forme elementoz in-
tenduntur: z remittunt qđ p̄portionabilr remittunt sic
remittit latitudo ipsoz q̄litative: aut saltē vna suaz q̄li-
tati. z p̄portionabilr intendunt sic intendit p̄portio q̄-
litatiua eis conueniens: p3 p̄fundantes illaz opinionē:
q: v̄r qđ ille sit p̄pe modus imaginādi ipsoz. ¶ Quar-
to supponit qđ qualitates prime remittunt per qualita-
tum oppositarum introductionem vt caliditas remitti-
tur p̄ h qđ frigiditas itroducitur z econuerso. p3 aucto-
ritate Cōmentatoris gnto p̄hycoz: z ē: q: alr in mix-
to non essent q̄litates elementozum oium remisse: cu-
ius oppositū t̄m supponit: z ex dicto Ap. dicētis qđ vir-
tutes elemētoz manēt in mixto.

Ex his inferē 2 responsalis hec. qđ forme eloz
non p̄nt intendi nec remitti. p̄bat sic: qa
si pōt intendi z remitti: sequit qđ idē indiuiduū esset
diuersaz sp̄ez de p̄dicamēto sube. p̄ns est impossibile
p̄ p̄mam sup̄pōnē: z p̄bat p̄na: q: cū q̄litates ignis es-
sent p̄ medio introduce: tunc adhuc in medio eēt for-
ma ignis. p̄ tertiā sup̄pōnē. q: remittit sic sue q̄litates. z
q̄litates sue sunt p̄ medio remisse. qđ ē forma. qđ ibi ad-
huc est forma ignis: z ēt aque. p̄bat: quia forma aque
intendit sicut q̄litative dispō sibi cōueniens. p̄ tertiam
sup̄pōnē. mō illa est itensa vsqz ad mediū. p̄ quartam
sup̄pōnē. cū vsqz adhuc q̄litative dispō ignis sit remis-
sa. tunc si hoc indiuiduum: demōstrato isto igne sic re-
misso. habet formam ignis. ergo est ignis. p̄ scōdam sup-
pōnē. z idē h3 formā aque. ergo est aq: p̄ eandē. qđ ipsuz
idem numero est ignis z aqua. qđ ipsum est diuersarum
sp̄erum subaliū qđ fuit p̄bandum p̄ns. ¶ Secundo p̄-
bat sic. nihil est magis tale in noie alicuius elementi. qđ
elementa nō suscipiūt magis z minus. p̄na est nō: eo qđ
pp̄ intensiōem realē forme nomen dictū ab ista forma
dicit magis z minus: vt p̄pter reale intensiōē albe-
dinis: z remissionē dicit magis albū z minus album.

añs est notum. q: non dicitur vnus ignis magis ignis
qđ alter: nec minus: nec vna aq: magis aqua qđ alia: nec
minus. ¶ Tertio. si sic. sequit qđ non esset alteratio ele-
mentoz sine generatione z corruptione reali. p̄ns est
falsum. z contra p̄hūm scōdo huius. z p̄bat p̄ns: q: per
oppositā opinionem q̄ntūz dispō qualitatiua elemen-
ti remittit: opposita simul introducit. qđ ibi est vera ge-
neratio: qđ est p̄positus. ¶ Quarto. si sic. sequit qđ vñū
elementū non pōt fieri imediate ex alio. p̄ns est p̄tra
p̄hūm scōdo huius: z p̄batur p̄na: q: q̄ntūz iter formas
p̄trarias que itenduntur z remittunt vna d3 fieri ex alia
necesse est vt prius deueniat ad mediū. nā non pōt fie-
ri ex frigido calidū nisi prius fiat tepidū. ita p̄portio-
bilr nō poterit vnum elementum vt aqua quātūcūqz
remissa fieri ex alio imediate: imo oportebit p̄ns deue-
nire ad mediū. s. ad aliā aquā minus remissaz. ¶ Qui-
to. si sic. sequitur qđ aliqđ esset mixtū ex duobus elemē-
tis. p̄ns est cōtra Cōmentatorē. z p̄bat p̄na. q: cum
ignis nō pōt aquā calefacere nisi remittendo formā
eius: itroducendo formā ignis in medio calefactionis:
erit vñū mixtū ex illis duobus. s. ex igne. z aqua. ¶ 6°
si sic. sequitur qđ in tali transmutatione esset multitudo
mixtoz media. p̄ns nō est p̄cedendum. z p̄bat p̄na. q: z
semp ex noua p̄portione formaz elementozū esset vñū
nouū mixtū. sed certū est qđ in quolibet instanti illa p̄-
portio esset alia. qđ in quolibet eēt nouū mixtū. cum er-
go in tempore alterationis sunt infinita instantia: sequit
p̄positū. ¶ Septimo nō est necessariū ad intensiōez
z remissionē qualitatiū formas intendi vel remitti. qđ h
non est ponēdū. p̄na tenet: z añs declarat: q: si esset ne-
cessariū maxime esset p̄pter illam rōnē Cōmentatoris
qđ arguit qđ aliter forma ignis pōt stare sine q̄litate.
mō illa rō nō cōcludit: q: illa rō pōt s̄l̄r fieri de for-
ma asini: aut cuiuscūqz viui: p̄bando qđ forma pōt
stare in subo sine caliditate: qđ est cōtra p̄hūm in de lon-
gitudine z breuitate vite. p3 h: q: querit vtruz remissa
caliditate bouis in vno gradu adhuc manet inesse per-
fecto vel remittit. si manebit eadem rōne manebit z qđ
libet alio gradu corrupto: z si sic finalr manebit sine ca-
liditate: z t3 p̄na: q: gradus sunt eiusdē rōnis. si dicit qđ
nō manet inesse p̄fecto: sed remittit: sequitur qđ forme
mixtoz p̄fectoz remittunt: cuius oppositum dicit ipse
met cōmentator. Octauo. sequit qđ aer frigidus in hye-
me magis deberet esse aq: qđ aer. p̄ns est inconueniens
z t3 p̄na: q: in aere frigido magis sūt q̄litates aq: qđ ae-
ris: q: frigiditas z hūiditas dominant in eo magis vt
v̄r qđ caliditas: q: alr ipse nō eēt fridus.

Quantum ad 3^m articulū restat soluere moti-
ua Cōmentatoris: z alia motiua p̄-
sua opione adducta. ¶ Ad p̄mū cū. d. qđ forme elemē-
toz sunt media iter formas subales z acc̄ntales h̄ ne-
get ei: z s̄l̄r neget ei suus modus imaginādi: qđ forme
elemētoz cōueniunt cū accidentibus i hoc qđ suscipiūt
magis z minus. hoc eni non v̄r forte verum: deide per
ordinem ad rationes.

Ad primā d̄r qđ eā nō manent i mixto: nege-
tur sibi: t3 p̄na qđ iferf. qđ mixtū est
eā simplex sic sic elementū: naz h3 oēs q̄litates p̄mas
mixtas. et̄m aut vñā simplicē z summā. z id̄ d̄r magis
simplex qđ mixtū. ¶ Ad scōm p̄cedit añs. qđ qualita-
tes elemētoz remittunt. z neget p̄na qđ iferf. qđ forme
substantiales. ¶ Ad p̄bationē eni d̄r qđ vez est qđ for-
ma ignis pōt manere p̄fecta vno gradu sue caliditatis
remisso. z 2° forte. z neget p̄na. ergo poterit manere oī-
bus gradibus eius remissis: z cā ē: q: nō est s̄l̄r d̄ vno
z de oibus: q̄uis oēs gradus sunt eiusdē rōnis. z cā ēt

5^m
L. cō. 8.

4^m
L. c. 25.

5^m

6^m

7^m

L. c. 67

3. c. 67.
8^m

3. c. 67.

Ad p̄.

Ad 2^m

2

q: forma substantialis ignis pot manere sicut z bouis pfecta aliquatr sua caliditate remissa. sed si in toto esset remissa no remaneret: vñ imaginadu e dari maximaz calitate sub q fo: ma ignis no pt manere: q: sub illa no potest ee: s: sub qualz maiori pot. g ignis cu amisit caliditate vsq: ad ea. puta: si illa esset vt sex tuc pmu instas caliditatis: vt sex eet pmum no esse ignis z pmum esse aque: tuc eni forma ignis corrupto pmo. 2. 3. z. 4. gradibus manebit pfecta. sed quinto corrupto sic q caliditas remanes sit: vt sex: no remanebit pfecta: imo totalr corrupit. z est simile totalr sicut de forma bouis: applicata. n. frigiditate z remittente caliditatem bouis no e dubiu quin est deuenire ad maximam caliditatez: sub q forma bouis no potest manere: z pmu oppositu illius eet pmu oppositu no ee bouis z pmu esse forme cadaueris. sic directe dicit in pposito.

Ad p.

Consequenter respondetur ad alias rones adductas. Ad pma conceditur q no est inconueniens q ignis subalr pfectus no exns in nali dispositione: sed hns frigiditate sibi cotraria in subo frigefaciat: non tñ q ipsa frigefaciat: sed frigiditas que est in eo frigefaciat. forme enis subales no agut in actioe qlitatu eis disconuenientiu. Ad iprobatione dr: q licet natura ignis sit calefacere: no tñ est inconueniens frigiditate sibi violenta z in eum introducta infrigidare. Ad scdm neget pna qua inferf q leue simplex no eet leue simplex: concedit tñ q leue simplex no e leue simplex qualitatiue. Ad iprobatione dr q cum leuitas ignis remittit sua forma no remittit. z io conceditur q ipse ignis p sua formam substantile manet leue simplex subalr: z no manet leue simplex qlitatiue. z hoc est concessum. sed no sequit q leue simplex non manet leue simplex. Ad tertiu conceditur q frigiditas aque remittit: z neget pna: qua inferf. ergo remittitur forma substantialis. Ad pbatione conceditur q non habemus noticia de substantijs: nisi per accidentia: q: accidentia ducunt nos ad cognitionem subarum specialiter ppria: z neget pna: qua inferf. ergo cu scim⁹ accntia esse accidentia remissa scemus etia formas subales esse remissas. Ad cofirmatione concedit q forma est ca cõseruatiua suaz qualitatu: z negat pna. ergo remissa qualitate dicitur forma remitti. Ad pbatione qñ dicit. remissio in effectu arguit remissionem in causa. dicitur q vez est cum ipsa causa est remissibilis aliter no. mo forma substantialis no est remissibilis. Ad quartu neget ans q aqua tepida est vez mixtu. Ad pbatione dicit q nos arguimus aliqd mixtum: eo q qualitates sue quas pseruat sunt mixte: s: si qualitates sut mixte quas non pseruat: imo quas corrumpit: z ad qualitates simplices se reducit. non debemus dicere ipsum ee mixtu. modo sic est de elementis existentibus extra naturalẽ dispõne q solu qlitates nales sibi reducunt: z qlitates comixtas corrupunt z abijciunt. Ad quintu concedit: q cu aqua generat ex igne forma substantial ignis corrupitur anteq: tota caliditas corrupat. z cu qrit vtru est dare maximam. dicit d3 q est dare maximam sub qua non potest: conceditur q sub illa non pot: z sb qualz maiori pot. z cu vltio qritur in iprobatione: vel illa qlitas est mediũ: vl citra. mediũ pot dici pbabilr q sit ipz mediũ vel modicu citra. z cu dicitur sequitur q ignis remissus in sua caliditate sic q esset pprie ipsum mediũ: vel in medio esset grauis. dr q non est reputandu p inconuenienti q ignis in via corruptionis no exns in naturali dispõne sit grauis: aut non calidus: aut frigidus. z si dicit q pncipiũ physice est q ois ignis e calidus z leuis. dicitur q b no est vtru de igne qui non e

Ad 2m

Ad 3m

Ad 4m

Ad 5m

nimis remotus: vel alteratus a naturali dispositione.

His premissis faciliter rñdetur ad rones principales. ad pmas dr q forme elementorum non sunt vere cotrarie. imo Lõmetator negat ea esse contraria in quinto phycoz. Ad pbatione cu dr q ipa mutuo se expellut circa idẽ subiectu: z q eidem subo vicissim insunt. dr q hoc non sufficit ad hoc q sint vera cotraria: nec hec est diffinitio cotrarioz: nisi addatur q gradualr distat. mo forme elementoz non distant gradualr: eo q no suscipiunt magis z minus. Ad pfirmationem conceditur q vnu elozuz corrupit aliud. z negatur psequetia. igr sunt vere cotraria. z qñ dr q ois corruptio fit a pno. dr q hoc est veru ad istu intellectu q ois corruptio fit a pno qlitatiuus coueniẽtibz rei que corrupitur: s: no o3 q fiat a vero pno ei qd corrupitur. Ad cofirmatione scdam. puta ad phz 2° huius. dr q voluit igne: z cotrariari in qlitatibus z no in substantia: z eodem modo dr de aere z terra. Ad scdm negatur q ois acqfitio forme successiua sit rone intensiois z remissiois illius forme. imo acqfitio successiua fit frequeter pp successiua dispositione qtitatiuaz pium mae: vt qñ ignis gñatur ex lignis ma propinquo generanti citius disponitur: z remotior tardius. g in ppinquoze citius generatur ignis z in remotioze tardius. Ad tertiu conceditur q aliqd elementu est simplex subalr: cuius qlitates sunt remisse: z in quo stant caliditas z frigiditas. z cu iprobatur q in eodẽ elemẽto non pnt cobinari. scdo. huius dr q b est verum inesse suo pfecto seu intenso: inesse tam remisso bn possunt. Ad quartu conceditur q illa auctoritas Lõmetatoris d3 exponi non de loco vero: s: de loco. i. de pibus materie. i. generas tñ dat de materia qñtu de forma. z tunc rõ no pcedit: vel aliter gñans tñ dat de loco qñtum de forma grauitatis: vel leuitatis z non de forma substantiali: z sic iteruz non procedit. Ad quintu negatur ans: q pprie passiones elemẽtorum sequentes formas subales sicut risibile formam hois intenduntur z remittuntur. Ad pbationem conceditur q caliditas frigiditas grauitas leuitas itẽduntur z remittuntur. s: dicitur q he non sunt qualitates pprie elementoz: imo in mixtis repiuntur: imo ista sut accidentia elementoz: que nata sunt intẽdi z remitti. z si allegare Lõmetator dicens: q caliditas in summo est ppria passio ignis. dicatur q accipit passionẽ p accideẽte soli igni puenienti. Et si petatur q sunt passioes. dicitur q pnotãtia aptitudinẽ vt calefactiuũ. z illa no suscipiunt magis: z minus. Ad sextu dicitur q qñ grauitas terre remittit: no remittit forma subalis terre. z conceditur q ipsa manet simplr substantialr. z pcedit q graue simplr substantialiter. mixtu tñ in grauitate bene pot moueri in vacuo. phs at in quarto phycoz vult q graue simpliciter qualitatiue no pot moueri i vacuo nec hoc est p dicta. Ad septimũ conceditur q ex elemẽtis fit mixtu. ad intellectu ponẽdu in sequenti qõne. z negatur consequentia qua infertur. ergo forme elementozum remittuntur. Ad pbatione dr q non est simile d qualitibus extremis componentibus media: z de elementis: quia qualitates extreme saltẽ pme remisse manet in medjs qualitibus. elementa aut no manent in mixto vt postea dicitur. Ad octauũ. puta ad auctoritatem Lõmetatoris tertio celi dr q ille fuit illius opinionis: z est probabilis opinio: licet alia verior appareat. Ratio post oppositum est pro conclusione responsali secundi articuli.

ad pn
cipales.
Lõm.
io.

T. cõ.
24.
Ad
pm.

ad 3m

Ad 4
8 ph.
32.
4. c. 25

Ad 5.

Ad 6.

Ad 7.

Ad 8.
Lõ.
67.

Eodem textu vbi supra. Qõ xxij. Queritur

9^m

1. c. 4
2
1. c. 84
3
1. c. 90.
1. c. 67
4.
5.
1. c. 88.
6^m
1. c. 60.
2^m
3^m
4.
1. c. 49.
5.
1. c. 88.
6.
1. c. 67.
7.
8.
1. c. 49.

Queritur vigesimo secundo. Utrum
elementa maneant formaliter
in mixto. Et arguitur auctoritatibus quod sic. Prima
est Augustini septimo meta. c. de elemento. ubi
describendo elementum dicitur quod elementum est ex quo componitur
aliquid inexistenti indivisibile specie in aliam speciem. ergo
de ratione elementi est quod inexistit rei compositae. ergo ma-
net in composito mixto. Secunda est philosophi in causa de mixtio-
ne huius primi. ubi expresse dicitur quod neque alterum elemen-
torum mixtibiliu[m] corrumpitur: nec ambo. saluatur enim vir-
tus eorum. ergo manent. Tercia est philosophi in eodem causa in
mixtionis diffinitione dicens quod mixtio est miscibilium alte-
ratorum unio: non autem velle esse miscibilium unio: nisi misci-
bilia manent unita. et debent manere. Quarta est Ari-
stoteli tertio celi. hoc expresse determinantis. Quinta est
iterum philosophi in isto primo causa de mixtione. quod gutta vini non
miscetur mille amphoris aque: eo quod corrumpitur. et si ele-
menta corrumpuntur ex eis non fit mixtum.

Deinde probatur idem rationibus: et hoc modo sic. sicut
se habent littere ad syllabas: ita se habent
elementa ad mixta. scilicet littere manent realiter in syllabis. et
elementa manent realiter in mixto. maior pars uenientis simi-
litudine. minor nota est. quod in syllaba manent. b. a. septimo
meta. Secundo. nisi sic mixtum esset eque simplex sicut ele-
mentum prius est falsum: et probatur consequentia: quod sicut
elementum habet solam formam cum materia: ita haberet mixtum:
eo quod forme elementales in ipso non manent. Tercio. si
non: sequitur quod mixtum non moueretur ad motum elementi pre-
dicantis in ipso: prius est philosophi primo celi. et probatur prima. quod
si forme elementorum non manerent in mixto: tunc nullum
elementorum diceretur in ipso: et ex priori non moueretur ad mo-
tum elementum pre-dominantis in ipso. Quarto nisi elementa
manerent mixtum non componeretur ex elementis. prius est contra
philosophum. 2. huius. et probatur prima: quod mixtum non componitur ex
his que non sunt. modo si elementa non manerent in mix-
to. ipsa que concurrunt ad generationem mixti non sunt: quod non
manent. Confirmatur si mixtum componitur ex elementis: vel
componitur ex eis quod ipse est: et isto modo non: quod per aduer-
sarium tunc elementa ipsum componentia non sunt: vel quod
ipsum non est. et isto modo non: quod quod diu mixtum non est ip-
sum non componitur: quod quod non est iuxta nihil aliud componitur
imo est quod diu mixtum non est non videtur plus componi
ex eis plusquam centum annis ante ex eis componebatur. Qui-
nto. si non manerent: vel omnia corrumpere vel aliqua sic: et
aliqua non: secundum non potest dici: per philosophum in littera dicente.
quod quod unum corrumpitur: et aliud non est mixtio: sed genera-
tio unius miscibilium est corruptio alterius: nec potest dici
primum: quod omnia corrumpantur: quod tunc mixtum generatur simpli-
ter ex non entibus. quod generatur ex omnibus elementis cor-
ruptis. Sexto. si non manent: sequitur quod forme mixtorum
non recipere in materia mediatis formis elementorum.
prius est falsum: et contra commentatorem tertio celi. dicen-
tem ibi: quod forme mixtorum recipiunt in materia mediatis for-
mis elementorum: aliter. in. elementa non essent magis prius mix-
torum quam mixta eorum. et prima 13 de se: ex qua non manent. Se-
ptimo. velle experientia patere: formas scilicet eorum manere in
mixto. et prima 13: et declaratur autem: quod cum lignum viride ponit-
tur ad ignem manet cinis loco terre exit aqua loco aqua: ele-
uatur fumus loco aeris: et est flamma loco ignis quod non esset nisi
si omnia ista mansissent in eo: et sicut quod lapis fricatur cum
ferro exit ignis quod non esset nisi ignis ante fuisset in aliquo
ipso. Octavo. nisi esset sic mixtum posset generari ex
vno elemento. prius est contra philosophum. 2. huius: et pars falsitas
ex ratione: quod tunc velle quod alia elementa superfluerent. et prima de-
claratur: quod non velle maior: ratio si sola materia elementorum maneret
in mixto: quod re materia terre: aut aque alius elementis in pa-

tiendo non succurreribus non posset sic disponi quod recipiet
formam mixti. Nono in lapide manet terra. et pari ra-
tione: ubique manent forme eorum in mixto. prima pars: quod non
est maior ratio de vno quam de alio. autem probatur: quod forma terre
non corrumpitur: nisi qualitativa dispositio terre intantum remittit-
ur. puta latitudo siccitatis: et frigiditatis: quod sub eis non
potest manere forma terre. sed hoc non fit in generatione la-
pidis. ergo forma terre manet in lapide. prima 13. maior
rationis non est de se. quod scilicet forma introducit virtute dispositio-
nis qualitativa: ita ea mediante preseruat. et ex priori in materia non
corrumpitur donec tamen dispositio qualitativa remittatur quod sub ea
illa forma non potest remanere. minor pars: quod in lapide ma-
net intensa siccitas frigiditas: et densitas: imo inuenitur
terra calidior: et humidior: quam sit lapis. et rarior: et leuior: quod
re non fit in generatione tanta remissio qualitatum terre
quin frigiditas terre sub qualitativibus magis sibi discon-
uenientibus possit remanere.

Oppositum arguitur: quod sequitur quod in eodem sup-
posito essent plures forme sicut in
mixto. prima 13: quod esset forma elementum et mixti. prius est contra
commentatorem in de suba orbis. qui dicit: quod impossibile est
esse plures forme subales in eodem composito.

In questione ista primo ponende sunt diuerse opiniones et i-
probande: et in secundo articulo est ponenda alia opinio
ut mihi videtur probabilis et facilior.

Quantum ad primum articulum notandum: quod ali-
quod sunt que posuerunt elementa manere
in mixto sub esse suo intenso et perfecto. scilicet qualitates eorum po-
suerunt esse remissa. Alij autem ponunt ea manere sub esse
remisso et refracto in mixto. Prima opinio est bipartita. quod
dam enim ponunt elementa in mixto sub esse perfecto: et nul-
lam aliam esse formam mixti quam proportionem: et habitudinem
istarum formarum elementarium. et hanc formam dicit aliam et aliam
secundum aliam et aliam proportionem adinuicem: et vocant illam comple-
xionem. Alij autem dicunt formas perfectas elementorum
remanere: sed tamen eis formam mixti superaddunt.

Contra istas opiniones per ordinem est arguen-
dum ponendo conclusiones eis oppositas:
quarum prima est hec. forme elementorum non manent in
mixto sub esse suo remisso. Secunda quod forme elemen-
torum non manent in mixto sub esse suo perfecto: cum sup-
additione noue forme subalis. Tercia est. forme eorum
non manent in mixto sub esse suo perfecto sine supadditio-
ne noue forme mixti. et iste tres conclusiones sunt tribus
opinionibus positis opposite. Prima conclusio sic pro-
batur. forme elementorum non possunt intendi vel remitti.
ergo conclusio vera: et autem est probatum in precedenti questione: et
probatur iterum quadruplur. Nam forme mixtorum non possunt in-
tendi: nec remitti. et nec elementorum. prima velle tenere: quod que
cumque ratio velle concludere de eis equaliter velle concludere de mix-
tis. nam sicut qualitates elementorum remittuntur: ita mix-
torum dispositio qualitativa potest intendi et remitti. si ergo re-
missio qualitatis arguit remissionem formarum in elemento
eodem modo arguit et in mixto. Secundo si sic: sequitur quod for-
me elementorum essent proprie contraria. prius est falsum: quod sub
stantie sunt: et probatur prima: quod summe gradualiter distarent: et
mutuo se expellerent. et eisdem subiecto successive inessent
que sufficiunt ad hoc quod sint contraria. Tercio si sic. se-
quitur quod idem contrarietate pluribus in specie. prius est falsum:
et contra philosophum decimo metaphysice: et primo celi. et tenet
prima: quod forma ignis contrarietate forme aque terre aeris que sunt
triplicium specierum. Quarto. quod vel remitteretur forma
aque conformater ad remissionem amborum qualitatum: vel ad
remissionem unius. nullo modo potest dici. ergo forma
aque non sic intenditur: vel remittitur. prima est nota: et autem
patet per prima parte a sufficiendi diuisione: et pro secunda parte

9^m
6^m no^m
1^a
2^a
3^a
6^m
2^m
3^m
1. c. 14
17.
1. c. 10.
4^m

ad rōes

Ad rationes

factas in oppositū rīdetur q̄ vident̄ esse pro opinionibus iprobatis i p̄mo articulo. Ad p̄mā auctoritatē phi gn̄to metaphysice. d̄r q̄ ibi accipit elementū p̄ principio i trinfeco rei: z tale bene manet i mixto: z sic nō capitur i p̄posito. Ad sc̄dm in cap̄lo de mixtione cū ph̄s di. corrūpitur alterū aut neq̄z altez miscibiliū: nec ambo. d̄r q̄ voluit q̄ q̄dlibet eoz maneret in mixto in virtute z sic non corrūpit̄ qn̄ in virtute remaneret: z q̄tio b̄ sit intelligendū: p̄z in p̄mo correlario secūdi articli. Ad tertiu d̄r q̄ mixtio est miscibiliū alteratoz vnio: dicitur q̄ hoc est vez: s̄z non solū alteratozū: imo p̄us alteratoz z postea corruptoz. z re vera illa auctoritas ē magis pro cōclutione opposita. qz si deberet fieri vnio miscibiliū: cū ex pluribus existētibus in actu non sit aliq̄d vnū: o3 elemēta actu corrūpi: qz alias nō posset vniri. Ad quartā cōmētatoris dicitur q̄ fuit illius opiniois. Ad quintā de gutta d̄r q̄ per hoc Az. voluit q̄ vnū miscibiliū nō deberet corrūpi in alterū altero remanēte sicut in proposito de gutta vini corrūpitur i aq̄ aq̄ remanente: sed d̄z esse sic adequata q̄ omnia corrūpan tur: z ad q̄dā tēpamentuz medium reducantur: z sic sunt solute auctoritates.

I.cō.4
2^m

I.c.94

3^m
I.c.90.

4^m
3.c.67.
5^m
p.8.89.

Ad p̄m

Ad rōnes

ad primā dicitur q̄ similitudo de litteris ad syllabas nō est bona re spectu elementoz ad mixta. qz littere sunt ptes integra les syllabarum: ideo manent in syllabis. elemēta autēz nō sunt ptes integrales mixtoz: s̄z solū p̄ncipia actiua qbus mediantibus in materijs suis media qlitate qua lificata forma mixti introducitur: z de hoc magis dicef in sc̄do in p̄posito t̄n negat̄ similitudo. z maior. Ad se cundū neget̄: q̄ si nō manerent: mixtū esset eque sim plex sic elemētū: z modus quo mixtū nō ē ita simplex positus est: z q̄tio differt mixtū ab elemento positū est in sc̄do correlario sc̄di articli. non obstante q̄ substan tialr mixtū z elementum sunt equalr simplicia: t̄n mix tū nō d̄z dici eque simplex vt ex illo correlario satis p̄z.

Ad 2^m

Ad 3^m

p.c.7.
I.cō.7

Ad 4^m

Ad 5^m

Ad tertiu p̄cedit. q̄ mixtum nō mouet̄ ad motū ele menti d̄stantis in eo sicut rō p̄cludit. Et ad p̄m d̄r q̄ voluit q̄ moueret̄ s̄z motū qlitatū motiua3 derelicta rū in eo ex elementis p̄d̄stantiuz in trahendo sursum vl̄ deorsuz. z hoc nihil plus ad p̄ns. spectat enī ad p̄muz celi. Ad quartū cōcedit. q̄ mixtū pp̄ie loquēdo nō cōponit̄ ex elementis: eo q̄ ipsa nō sunt i mixto: sed di citur ex eis cōponi: eo q̄ ex eis vtualiter mediate: aut i mediate cōcurrentibus generat̄ mixtū: eis virtualiter i mixto remanentibus vt dictum est in secūdo articlo. Ad p̄firmationē d̄r q̄ mixtū fit ex elis q̄n̄ ipsūm generat̄: s̄z verum est q̄ nō pp̄ie ex eis cōponitur: qz ipsa in ip so non remanent: sicut album licet fiat ex nigro: nō t̄n cōponit̄ ex nigro. Ad quintū dicitur. q̄ oia corrup punt̄. z ad iprobationē q̄n̄ d̄r q̄ tūc mixtū generat̄ ex simplr non entibus: neget̄ p̄na. qz lz fiat ex elemētis q̄ corrūpunt̄ in eius factione: t̄n fit ex entibus. nā ex ma terijs eloz que sunt entia. etiā cū mixtū fit ex elemētis tūc elā sunt: z ideo adhuc fit ex entibus: licet protunc sint in continuo corrūpi: z iō simplr neganda ē p̄na q̄ ifertur. q̄ mixtū fit ex simplr non entibus. etiā negāda est hec: q̄ mixtū fit ex elemētis corruptis: qz q̄n̄ mixtū fit tūc elementa non sunt corrupta sed corrumpuntur.

Ad 6^m
Lō.67.

Ad sextū pōt dici: q̄ forme mixtoz nō recipiunt̄ in mā mediantibus formis elementoz subalr. Et ad Lō mentatorē tertio celi. pōt dici vno mō q̄ fuit illius opinio nis. alio mō q̄ intellexit formas mixtoz recipi in mā mediantibus formis eloz. i. mediantibus qualitatiuis dispōnibus elementoz per actionē elementoz ad me

dium reductis. Ad septimū neget̄ q̄ experimur for mas elemētoz manere in mixto. Ad p̄bationē dicitur. q̄ cineres remanentes ligno viridi ad ignē posito ge nerantur ibidē ex ligno: nec fuerūt ante ibi: sed ex incre matiōe ignis ḡnānt̄: s̄z d̄z dici de fumo q̄ ḡnānt̄ actio ne ignis agētis in hūiores ligni: z p̄portionabilr d̄r de flāma q̄ ḡnānt̄ ex lignis corruptis: vnde nullū illoz fu it ante in ligno. s̄z de aqua inexistente d̄r q̄ in poris li gni includebat̄ humiditas nutriēs lignū. z qz illa ē fri gida: ideo ligno posito ad ignē fugit suum p̄rium. i. ca lorē ignis z exit per poros fugiendo: z etiā alia de cā. qz calor calefacit illos humores itantū q̄ non p̄nt ma nere in illis receptaculis: z ideo inuenientes viā aptaz in fine ligni exiit: z ideo neget̄ q̄ illa aqua ante fuit d̄ itegritate ligni: vel eius esse. Ad aliā experientiam d̄r. q̄ ignis qui generat̄ ex fricatione lapidū cūz ferro nō erat in aliquo ipsoz: sed generat̄ ex magna p̄frica tione: z p̄frictione aeris iter lapidē z ferrū. motus enī natus est calefacere: z p̄ fortē caliditate ignire. Ad octauam cōceditur. q̄ mixtū pōt ḡnari solo vno elo ac tuāl̄ cōcurrēte ad sui actionem passiue. nec b̄ est incō ueniens. Ad p̄m sc̄do huius. d̄r q̄ oē mixtū vtualr cō ponit̄ ex quatuor elis: eo q̄ i oī mixto sunt qlitates p̄re misse q̄ sunt vtutes quatuor eloz: z iō d̄r ex 4^{or} elis oē mixtū cōponi: z de b̄ magis dicef in sc̄do huius q̄one p̄ma: s̄z q̄n̄ d̄r q̄ alia elementa supfluerent d̄r q̄ nō: qz sunt ad decorē vniuersi. Ad nonā neget̄ āns: q̄ i ge neratione lapidis manet terra in lapide. Ad p̄bationē d̄r q̄ in mixtione frequēter ḡnans formā mixti: siue sit deus siue dator formarū siue aspectus celi est cā p̄nci palis corruptionis huius elemēti: lz dispō qualitatiua in qualitibus p̄mis nō tantū sit ei disconueniens qn̄ sub maiori disconuenientia possit remanere. qz dan3 for mā ipedit virtutē p̄seruatiua3 celi: sic q̄ pp̄ hoc forme illius eli nō ammō in mā p̄seruatur: z p̄pter materia3 debere intrare mixtionē corrūpi: z sic corrūpi3 for ma in ḡnatione lapidis: aut ferri. Per hoc ad formā d̄r negando maiorē: qz forma terre nō corrūpi3: nisi di spō eius qualitatiua t̄n remittat̄ q̄ nō possit sub ea re manere: iō d̄r q̄ corrūpi3 frequēter. pp̄ ḡnare formas mixti in mā eius: causans eius corruptionē: aut faci ens vt celū illam formam in mā illa desinat cōseruare. Ratio post oppositum est pro dictis in p̄ma cōclutio me sc̄di articli: z sic p̄z de ista questione.

Ad 7^m

ad 8^m

I.cō. 49.

Ad 9^m

Continuā aut̄ his questionem dicēdū. Tex.c.lxxxv. Questio xxij.

Mixtio sit possibilis. Et ar guit̄ p̄ q̄ nō: qz si eēt possibilis vel fieret ipsoz miscibilium paruis partibus iuxta positis. vel p̄ ipsoz penetrationē. nullū isto3 pōt dici: ergo nō est possibilis. p̄na ē nota. z āns pro prima pte p̄z a sufficienti diuisione. pro sc̄da pte p̄z: qz nō per iuxtapōnē p̄ p̄m in l̄ra: qz eēt cōpositio z n̄ mixtio. nec per penetrationē: qz penetratio nō est possi bilis. Sc̄do. si mixtio esset possibilis ipsa fieret p̄ di uisionē miscibiliū. sed hoc nō est possibile. ergo mixtio nō est possibilis. p̄na 13: z maior rōnis p̄z per p̄m i l̄ra di. q̄ bene diuisibilia sunt facilr miscibilia: qd̄ nō esset vez nisi mixtio requireret miscibiliū diuisionē. z p̄z rō ne: qz nō videt̄ rō quō miscibilia l̄ndiuisibilia indiuisa possent sic vniformiter dispōi: q̄ ex eis fieret mixtio: ni si diuiderēt̄ miscibilia i tot ptes quo possent diuidi: z p̄ ua pars vnus poneret̄ iuxta paruam partem alterius. minor declarat̄: qz vel diuiderent̄ miscibilia in tot ptes i quot possent diuidi. Et isto mō nō: qz sic p̄tinuū in istum

p̄m

I.cō. 86
2na

I.cō. 89.

T.c. 37. 3. 4. 5. 6. A.t.c. 83. vsq ad. 90 p.no^m 2. 3. 2. no^m 3. no^m 4. no^m p. 2.

nitum esset diuisum: qd est ptra phm tertio phycor: vel in aliud sic: z in aliud no. z isto mo no: qz no vr ro: qre potius fiat diuisio in vna parte qz in alia. ergo o3 q fiat in oi vel in nullo. T3o si sic esset possibilis. vel fieret naturalr: vel violenter: sed nullam istoz pot dici. g no est possibilis. maior pz a sufficienti diuisione. minor declaraf. no enim potest dici fieri naliter: quia generatio mixti ex elemētis sit elementis pcurrentibus. mo si hoc fit in loco deorsum: tuc ibi est ignis violenter si in loco sursum tuc est ibi terra violenter. si in loco medio: ambo ta ignis qz terra sunt ibi violēter. ergo no pot fieri naturaliter: nec pot dici violenter: qz generatio mixti ex elemētis est nalis: cuz omnis generatio sit naturalis materie. Quarto. vl fieret oibus elis pcurrentibus vel qbusda sic z qbusda no: no pt dici q oibus: qz qd cogeret igne descēdere: vel terras ascēdere. z ex alio: qz mixtio fit frequenter in medio maris vbi ignis no potest pcurrere: nec potest dici q aliquibus: z no oibus: qz si solu duo cōcurrerēt fortius ipsozū corruperet reliquū z i sui nam puerēt: z sic no fieret mixtio: z eodem mo si 3o: qz duo ipsoz q hrent symbolū in caliditate actiua puta duo eēt calida vl duo essent frigida: z illa corruperēt tertū i suam nam: z sic iterū no fieret mixtio. Quinto. vel fieret miscibilitū adeqtis in pō qbusda fortioribus z alijs debiliozibus: z nullo istoz modoz pot dici: g mixtio si est possibilis. maior pz: a sufficienti diuisione. z minor declaraf. non enim potest dici q sit miscilibus adequatis in pō: qz sic inter ea non fieret actio: nec ex pnti mixtio: z t3 pna: qz a pportioe eqilitatis no pot fieri actio. nec pot dici scdm: qz sic fortiora corrumperent debilioza in sui nam: z sic non fieret iterum mixtio: quod fuit pbandū. 6o vel fieret miscilibus remanentibus: vel eis corruptis. no pmū: qz sic dictū est in pcedenti qōne q nihil erit mixtū ex eis: nec corruptis: qz si corrupta sunt nihil ē ex eis mixtū. g iterū no fit mixtio ex elis.

In oppositū est phs. in littera. d. mixtionez eē possibilē. In qōne erūt duo articuli. In pmo rñdet ad questū. In scdo mouent quedam dubia z soluentur.

Quantum ad primū pmo nota q mixtio capitur triplr. vno mo pro iurta pofitione puarum ptiū sensibilitū vnus iuxta ptes alterius isto mo dicimus lanā misceri lane: aut ordeū frumēto. T2o accipit p mixtione plurium spēz fm ptes remanētes: z sensibiles tñ: z sic vinū miscet aq z plures spēz miscēt sil in mortario: z de his duobus modis nihil ad pns. T3o capitur pro vera vnione oium miscibilitū in vnā formā subales sic: vt quelz pars remanēs tā sensibilis qz insensibilis sit vere mixta: z sic accipit pposito. Tscdo nota q aliqd est mixtū vniformiter: z tale pot vocari mixtus homogeneū. aliū est mixtū difformiter. s. cuius quelz ps est mixta: no tñ p similit. exēplū primi vt caro. exēplū scdi vt asinus. Ttertio nota. q possibile vt hic accipitur attribuit rebus. s. p eo q pt esse. vñ sensus est vtrū mixtio pot eē. Quarto nota. q frequenter visum est sil cū pluuia cecidisse ranas: pz per albertum scdo meteo: o3 hoc dicentē: z pz experientia: z frequēter visum est in estate q in cāpis longe distantibus a fossatis nulle erāt rane añ pluuiam: z supueniente semī hora inuenti sunt cāpi puis ranis qsi totalr pleni qd no potuit eē ex alio: nisi qz tales ceciderāt sil cū pluuia: z h de notabilibus sint dicta.

His premiffis sit pma q z rñsalis. mixtio ē polis: z pbat sic. mixtio potest gñari in media regiōe aeris z in terra. g mixtio ē polis. pna t3: qz in media regiōe aeris no gñantur ni

si per mixtionē. añs est notū. p quartū notabile: qz certum est q rane que ceciderāt cū pluuia erāt in media regiōe aeris in ventre nubis gñate. no enī potuissent venire ad nubes. Tscdo nā ordinauit elā ad mixtionē. g mixtio est possibilis. pna t3: qz nā no frustra suo fine añs pz: qz semper deterius est rōne sui melioris: septio politicoz. mo notū est q elā sunt sube minus pfecte qz mixta: quare pz: q sunt gratia mixtoz: z ex pnti ordiata sunt ad mixtionē. Ttertio. pote ē elā sic pbinari vt qlibet tria corrupāt qdlibet qrtū. g tuc gñabit mixtus. g mixtio est possibilis. pna vltima est nota: z pma declaf: qz ex quo elā corrupunt no gñabitur aliqd elm: s3 mediū: puta mixtum. añs pz: qz no vr qd phiberet elā sic cōbinari spāl: cū pote sit duo elā sic cōbinari vt qd libet corrupat suū ptiū. qre no pnt sic qtuoz cōbinari vt ql3 tria corrupāt qdlibet qrtū attento q oia hnt aduicē prietatē. Tscda p. generatio mixti ex elis no fit in vtute ppria eloz. pbat sic. qz si in vtute ppa eloz fieret: sequerēt q elā pducerent nobilioza qz ipsamet essent. pns est falsuz: quia nihil agit vltra gradū p ptiū. z t3 pna: qz forma mixti q pducit ex elementis est nobilioz qcūqz forma eli vt forma rane: vel consimilis. Tscdo. si mixtū generaret ex elis vtute ppria: sequerēt q a nullo gñaret. añs est falsum. z pbat pna: qz dictū ē in pcedenti qōne q forme eloz non manent in mixto: g per prius a nā corrupunt qz forma mixti in mām ipsoz tiroducat. ergo si forma mixti ab eis gñat ipa generat: z tñ a nllō gñat qd fuit pns pbandū. T3o si sic no possz dari rō: qre pot i mixtioe gñat mixtū istius spēi qz cuiuscūqz alterius. pns incōueniens: qz si sic oia deberemus ascribere fortune. z t3 pna: qz elā quātū est d se no plus sunt determinata ad vnū mixtū qz ad alterz nisi aliqd determinans cōcurrat. g si in vtute ppa qd agunt nulla est rō: qre plus pducunt mixtū huius spēi qz cuiuscūqz alterius. Quarto. qz elā no intendunt formā mixti vt notum: imo magis intendunt sibi simile generare. ergo si mixtū generat p ppria vtute eloz sequitur q nā no ageret ppter finē. cuius oppositū dic phus scdo phycor: t3 pna: qz gñatio mixti fit pter intentionē forme que generat. T53 aliqs di. qd g pncipalr gñat formā mixti i mā: dñ q ad h antiqui fuerūt diuersarū opinionū. catholici dicūt deti pncipalr eaz gñare. platonici vō dixerūt ideas. Anicenna posuit datorē formaz. Aristo. vō posuit vtutē seminalē. 7o metaphyice: p qd itelligit certus aspectus celi plus determinās māz suā influentia ad formā vnus spēi recipiendā qz ad recipiendū aliā: z bñ aduerte q opinio catholica z opinio Arz. no sunt repugnātes in h. nā Arz. no negasset deuz pncipalr pcurrere. vtutē tñ seminalē iter cās inferiores dixit elā pncipalr ad mixtionē certe spēi determinare. Ttertia p est. determinās est pncipale agēs siue generās pncipalr: z cā corruptiois vnus eli p rōne factā i pcedenti qōne de gñatione lapidis vbi forma terre corrupit: z no actioe eloz. g corrupit vtute huius determinātis z pncipalr formā mixti gñantis. pna t3: z añs p pma pte pz: qz forme eloz no manēt in mixto ex pcedētī qōne: z p scda pte declaf: qz mā i q gñat forma terre sp manet frigida sicca densa z compacta. mo iste sunt qlitates terre actioe eloz: no tñ remittunt qn sub eis pot manere forma terre. g forma terre vtute eloz: z actione no corrupit qd fuit pbandū.

Quantū ad scdm articlū sit prima dubitatio. Utrū mixtio possit fieri sola iurta pofitione: vel penetratione corpoz i corpus z arguit q n p phm i lra. rñdet q miscibilia qñqz vidunt i paruas ptes z iurta pofitionē: z qz tria sunt agunt z reagūt iter

2
3
2. 2.
2.
3.
4.
T.c. 79 Dubiū
T.c. 31.
3. 2.
3
p. dubiū T.c. 85

fe: z sic reducunt se oēs ad tēpamentū mediū disconue-
 nies formis spēz miscibilium: z pueniēs forme medie
 mixti: quapp oēs forme miscibiliū corrūpantur: z for-
 ma mediū mixti i materijs oīum ipsoz generaf. z sic fit
 vniō media māerū: eo q̄ forma iformās illas dī vna:
 est forma media in formas miscibiliū nō participatio-
 ne: sed virtute vt dictū est. **¶** Ex hoc inferuntur pposi-
 tiones respondentēs dubitatiōi. **¶** Prima est. q̄ non
 sufficit sola iuxtapositiō: qz per eā non fieret vniō ma-
 teriez. **¶** Scōda q̄ nō est corpoz penetratiō: qz illa ē
 ipossibilis. **¶** Tertia ē q̄ frequēter iuxtapositiō inter
 puas ptes ipsoz miscibiliū iuuat ad mixtionē. p3: quia
 melius potuerūt tales pte ptes iuxtaposite seinnicem
 corrūpere: z vniū mediū gñare quam si eēt magne
 iuxta magnas. **¶** Quarta est. q̄ oīs mixtiō est gñatiō
 p3: qz sine gñatione nō fieret vniō materiū miscibiliū
 z isto mō fit dictū de p̄ma dubitatiōe. **¶** Scōda dubi-
 tatiō est. qz cū dictū est ad mixtionē cōferre diuisionē:
 z cū miscibilia sint frequēter hōgenie. Querit vtz di-
 uidunt in ifinitū. z isto mō non est pole: vel nō diuidū-
 tur: z isto mō est cōtra dicta: vel diuidunt in aliquot p-
 tes z in aliquot nō: z si sic que est rō q̄ magis diuidū-
 tur in vna pte quam in alia vel pp qd nō oīa diuidunt.
¶ Rñdef q̄ nō est pole miscibilia h̄re equalē rōnē diui-
 sionis in qualz sui pte. cā est ex pte diuisi: qz ipole esset
 q̄ ipsum eēt in qlz sui pte eque fortis resistentie. cōfer-
 tur enī mediante actione celi: que in vna pte est fortior
 z in alia debilioz pp inequalitatē distātie. Ex alio qz lu-
 men solis calefacit miscibilia difformiter: qz fortius in
 vna parte z debilius in alia. qz si calefacit recto radio
 forma eius calefacit fortius ppingus z remotius de-
 bilius: si radio reflexo tūc fortius ppe reflexiōes z dōi-
 lius lōge a reflexiōe: qre siue pueniēs eō fit h̄mōi ac-
 tio siue discōueniens ipa p eā fit difformis vtutis. z in
 vna pte fortioris resistentie z in alia debilioz qre diui-
 sio fiet in aliquot ptes z in aliquot nō: z cadit sup illa
 pūcta miscibilia: in qbus illa sunt debilitata q̄ ē ex p-
 te diuidentis qz nō vniformiter in qd̄z pūctum miscibi-
 liū agit: s3 in aliud fortius: z citius erit ibi diuisio z in
 aliud debilius: z ibi tardius fiet diuisio. **¶** Tertia du-
 bitatiō est. qd̄ diuidit miscibilia. **¶** Rñdef q̄ pōt fieri
 a valde diuersoz quolz. qñqz fit a gravitate vt aq̄ mi-
 scetur vino supposita ipsi vino. diuidit. n. sua gravitate
 vinū z descendit frequēter. Etā fit pp alterationē p̄rio-
 rū corrūpentiū seinnicē. qñqz. n. fit motu locali distrahē-
 te. qñqz fit rarefactione. **¶** Quarta dubitatiō est si mix-
 tiō pōt fieri sine h̄mōi diuisione. **¶** Rñdef q̄ sic: quia
 specialr postq̄ diuisio in dictas paruas partes est facta
 ipse parue ptes sunt cōmiscibiles z miscenē sine vltio-
 ri diuisione. **¶** Scōdo p3 hoc: qz si in p̄ncipio in suffici-
 entibus puis p̄tibus miscibilia ixtaponerent: tūc fie-
 ret mixtiō ipsoz sine eoz diuisione: qz eque cito fieret
 corruptio sic diuisio. **¶** Tercio. qz nō appet qn a. z b.
 miscibilia ixtapōsita possint seinnicem alterare z ad
 tēpamētū mediū reducere sine diuisione tali. **¶** Et si d-
 cas. reductio tali nō fieret eque cito i materijs oīuz mi-
 scibiliū z in oibus p̄tibus eoz. dī q̄ hoc est verum im-
 mo pole est verū successiue fieri istam miscibiliū corrup-
 tionē z mixtionē ex eis p̄portidabilr fieri successiue.
¶ Quinta dubitatiō. Utrūz simile possit misceri simili.
¶ Rñdef q̄ si se subalr cū altero nō misceat cū eo. z rō ē
 qz talia nunq̄ corrūperēt se mutuo: eo q̄ sunt eiusdem
 spēi z nō p̄ria. mō corruptio requirit ad mixtionem vt
 dictū ē. Et si dicat nōne aq̄ salsa misceat aq̄ ulci. respō-
 det q̄ nō: s3 solū fit diuisio ipsaz in puas ptes: z iuxta
 positiō p̄tiū. nulla aut fit realis corruptio iter eas: z sic
 nō ē pole q̄ si se cū alio in vna qlitate aut duabz miscea-

tur. **¶** Sexta dubitatiō est. Utrū miscibilia debēt esse
 adeq̄ta in potentijs: vel vniū eoz d3 alteri dñari. **¶** Re-
 spōdet q̄ miscibilia nō debent esse adequata pūctalr
 oī qualitate sua. p3: qz nō est possibile q̄ fiat punctalis
 adeq̄tio pp motū celi z pp diuersas variatiōes. imo si
 eēt adequata: imediate post desineret adeq̄tio z nullo
 toto tpe remaneret. put ex solo aspectu solis: vel vnius
 stelle respicientis ea pōt deunci. **¶** Scōda q̄ miscibilia
 nō debent eē sic adequata vt qd̄z ipsoz sit tāte resiste-
 tie sicut alia sūt actiuitatis. p3: qz nō fieret actio. **¶** Ter-
 tio. nullum ipsoz d3 tm dñari: vt non repatiat seu non
 possit alia seu aliqd̄ ipsoz cōuerture in sui nāz: stante il-
 la dispōne: p3 qz nō fieret mixtiō. **¶** Quarta q̄. eā de-
 bēt esse adequata in potentijs sic vt qd̄libet ita fortiter
 repatiat: vt nō possit remanere: imo vt qlz tria sufficiāt
 quartū corrūpere: si fit mixtiō ex q̄tuo: elis: z p̄por-
 tionabili mō: si fiat ex mixtis: qz sic forme miscibilium
 corrūpūt: z forme medie gñant. z sic itellerit **Ap.** qñ
 dixit miscibilia debere potentijs esse adequata. **¶** Se-
 ptia dubitatiō. Utrū mixtis possit fieri ex duobus elis
 z arguit p̄mo q̄ nō: qz v̄l h3 symbolū: z si sic: qd̄ dñat
 p̄uertit aliū in sui nām. v̄l non h̄nt symbolū: z si sic vel
 vnum dñatur alteri in duabus qlitatibus: z tūc ipsum
 manebit: z aliud p̄uertit in sui nām: qd̄z dñat alteri in
 vna qualitate: z sic nō generabit mixtum: sed tertium
 elm: vt p3 scōdo huius caplo q̄rto. vel neutz dñat alteri
 in aliqua qualitate: z sic nō fit mixtiō quia nec actio.
¶ Rñdef q̄ actiōe p̄pria duoz eloz nō p̄currēte alio
 nō pōt ex eis generari mixtum. rō ē iā posita: nā si am-
 bo habeant symbolū: tūc nō est pole q̄ vniū eoz corrū-
 pat alio manēte. si nō h̄nt: v̄l p̄uertes tertiuū elm: vel
 vniū corrūperet aliud. **¶** Scōdo. dī q̄ ex actiōe solis ce-
 li. vel p̄portidabili p̄currēte bñ pōt ex duobus elis: imo
 ex vno solo solū actualr p̄currēt fieri mixtū. p3: qz sola
 mā miscibiliū manet in mixto. ḡ cū ifluētia celi: vel solis
 possit māz duoz eloz. v̄l vnius sufficiēter disponere p̄
 mixti gñatione: nō ē rō: qre ex eis nō possz forma mix-
 ti gñari. **¶** Tercio. dī q̄ h̄mōi mixti gñatiō: l3 actualr
 fieret solū ex duobus. vel vno miscibilium. tm vtualr fit
 ex oibus simplicibus: qre nece est q̄ i ipso: z mixto ge-
 nerate maneāt qualitates: z vtutes oīum eloz ad me-
 diū reducte. z ita vtualr eque bñ ex oibus cōponit: sic
 si oīa p̄currerēt ad sui gñationes. **¶** Octaua dubitatiō.
 quō miscibilia veniāt ad mixtionē. ad quā dī q̄ miscibi-
 lia sic ignis ac tera frequēter p̄iungunt hic iferius sup
 terraz: eo q̄ ignis hic gñat. **¶** Scōdo dī q̄ i media re-
 gione aeris ē p̄gelatio sicca terrestris loco terre: z ex
 alia hūida loco aq̄ z ignis ibidē frequēter. gñat ex itē-
 stiōe exhalatiōis terrestris: vel aliq̄ exhalatio terrestris
 ē ibi q̄ subalr ē actu ignis: z sic gñat idē mixtū p̄currē-
 tibus miscibilibus. **¶** 3° dī q̄ nō ē icōueniēs ifluētiāz
 facē ignē vsq̄ ad mediā regionē aeris descēdē forte pp
 mixtionē. **¶** 4° dī q̄ nō o3: vt satis i solone p̄cedētis
 dubitatiōis dcm ē: i gñatiōe mixti oīa miscibilia p̄currē-
 actualr: imo suffic̄ ipsoz vtualr p̄cursor. vñ nō dī ignis
 concurrere i gñatiōe mixto: um i medio maris actualr:
 s3 solū vtualr. **¶** 9° dubitatiō. Utrum mixtiō possit fieri
 ex mixtis. Rñdef q̄ sic multoties vniū mixtū gñat ex
 alio: vt p3 de his q̄ gñant p̄ p̄pagationē semis: z vt i
 multis alijs. **¶** Decia dubitatiō. Utrum mixta possint
 misceri. Rñdetur q̄ sic: qz mixta h̄nt p̄rietatē p̄ quam
 iuicē agūt z miscenē. sicut p3 i metallis: z in liquoribus
 q̄ miscenē adinicē. **¶** Sed diceret aliq̄. ḡ mixtū pōt
 esse elementū mixti. **¶** Scōdo. qz esset p̄cessus in infini-
 tum: qz vniū mixtū esset mā secūdi z scōm tertij. z sic i
 ifinitum. **¶** Tercio. species noue fient per artem quas
 natura facere nō potest. antecedens est inconueniēs: z

1°
 2°
 3°
 4°
 2^m du^m
 3^m du^m
 4^m du^m
 2°
 3°
 5^m du^m
 2°

6^m
 dubiū
 2°
 3°
 4°
 2. cō.
 89.
 7. du-
 bium
 2. cō.
 48.
 2°
 2.
 3°
 8^m
 dubiū
 2.
 3°
 4.
 9^m
 dubiū
 10^m
 dubiū
 2.
 3.

13 psequētia: qz si duo metalla possunt misceri: sic qz faciāt aliā spēm metalli nouā ars facit nouā spēm: qz illā spēm nā non potuit pducere. sicut si ex multis mixtis fieret tyriaca spē differens a quolibz ipsoz p artē ars facit nouā spēs quā nā nālī nō potuit agere. **C** Dicif ad p̄mū negādo p̄nāz: qz elz nō p̄suevit dici nisi de simplici. mō mixtū nō est simplex: z ideo lz sit p̄ncipiū mixti: non tñ est eius elm. **C** Ad scōm negē p̄nā. qz nō qdlibet est miscibile cū quolibz: imo in mixtione deuenit tā dē ad ita p̄fecta qz ipsa vltra misceri nō p̄fir: z sic nō p̄cedit in infinitū: qz ibi est status. **C** Ad 3^m d̄r. qz ē bene dubiū: z p̄t. p̄babilr dici qz nō est iconueniens: qz ars inuet nām: sic qz applicet actiua passiuis qbus mediātibus nā certas spēs p̄t pducere. qz nā non produxisset si talis applicatio nō fuisset facta: z iō ars sic inuādo nām bene generat cū actione nature aliquā spēs: quā nā sine arte nō generasset: z ideo cōiter p̄cedēduz est qz nā p̄fecta est: non qz semp oēm spēm hz: sed qz celū hmōi mixta p artē generabilia oīa virtualr in se cōtinet. **C** Scōo qz nō p̄t ars sic in infinitū generari spēs nouas: s̄z solū finitas. respectu quoꝝ est potētia vt generent applicās actiua passiuis virtute influētie celi: z circa istā rōnē bñ studeat studiosus. **C** Undecima dubitatio est. Juxta predictā dubitationē querif: qre non qdlibz miscetur cuilibet: z v̄r qz deberet: qz oīa mixta sūt diuisibilia z hñt p̄rietatem. **C** Rñdef qz qdā sunt q̄ hñt formā perfectā: z requirunt in mā organizationē z certā figurā debitā: z q̄tatem z ligamenta organoz. sicut plante z aīalia: z illa non p̄nt diuidi in paruas ptes qñ statim corrupātur. quapp anteq̄ mixtio ex eis fieret p̄ d̄sionē ad mixtionē ipsoz regita diu esent corrupte: sicut multe sunt resistentie: qz qñqz vnum pateret ad mixtionē diu aliud eēt in aliā subāz trāsmutatū: sicut declarat p̄hs in fine p̄mi de stanno z ere: **C** Duodecima dubitatio: quare aliq̄ sunt facillr mixtibilia z aliq̄ difficulter. **C** Respondet qz parua paruis facillr miscent: qz facillr totū agit in totum. z ex alio: qz parua sunt modice resistentie ex p̄sequenti se cito inuicem corrupunt: z ad temperamētū mediū se reducūt. **C** Et si dicatur qz eadē est p̄portio parui ad paruum: sicut magni ad magnū. ergo eque facillr sunt miscibilia. **C** Respondet. qz lz sit eq̄lis z eadem p̄portio: tñ nō potest fieri equalis applicatio magni ad magnū: sicut parui ad paruum: z ideo non segtur qz sint eque facillr miscibilia. **C** Scōa cā est facilitas diuisionis: sicut inuenitur in humidis viscosis: qz p̄pter facilitatem diuisionis facillr talia resoluunt in puas ptes: z iuxta ponunt qbus mediātibus citius fit mixtio. **C** Tertia cā est. qz oīa miscibilia sunt bñ possibilis: z aliud nullo modo vel puum nō fieret debita mixtio z oppositē cāe sunt cā difficultatis mixtionis si aliq̄ ipsoz fuerit intensa in passibilitate mixtionis. **C** Tertiadecima dubitatio est. si mixtū p̄t misceri cū simplici: z v̄r qz non: qz simplex cū habeat suas qualitates intensas semp superabit z p̄uertit ipsoz mixtū in sui nām. **C** Respondet qz sic: qz lz bene blada miscent cū aqua in factione potus. itez vinū cum aqua per successionem temporis. **C** Ad rōnem d̄r. qz lz qualitates simplices sint intensiores: tñ possunt fieri propter magnitudinē mixti: aut densitatez materie eius equiparādo sic: qz q̄litatez vni us sunt tante actiuitatis sicut alterius. **C** Decimaquarta dubitatio est. Utrum simplex possit augere mixturā. **C** Respondetur plene qz sic. nam si gutta aque apponeretur doleo vini: p̄hs dicit in littera: qz vnum potest facere qz vniuersa mixtura faciat opus vini. ergo aqua conuertetur in vinum z augmentabit ipsum. **C** Deci-

ma quinta dubitatio: quare mixtū animatum nō potest augeri aut nutriri ex simplici sicut mixtum inanimatum. Dicitur qz cā ē nimia dissimilitudo mixti aīati ad simplex: non enim potest aīa suo calore quātūctiqz dissimile p̄uere: z ideo simplex p̄pter nimiam dissimilitudinē suā in mixtum aīatum nequit trāsire: sed secus ē de mixto inanimato: qz nō est tāta dissimilitudo. **C** De cimafexta dubitatio: si quelibet ps mixti est mixta. sic p̄z de lignis: quare ignis applicatus ei. cū vniforme sit nō generat equalr ex omni parte flāmā: sed ex vna pte generat flāmam: z ex alia fumū: z itez ex alia cineres. **C** Respondetur: qz cā huius est qz non est lignū aut stramen aut aliquod hmōi homogeneū simplr: qz si sic esset totū in flāma conuerteretur: sicut oleum totum in flāma resoluif. Sed lz sit vniforme quo ad sensus: tñ ibi sunt etherogeneitates insensibiles: z p̄p istō p̄tingit ipsum in ita diuersas formas resoluif.

Ad rōnes. Ad p̄mā p̄z qd sit dicendū per p̄mā dubitationē. **C** Ad scōz patet solo per scōam dubitationē. **C** Ad tertiā d̄r. qz est nālis: p̄ceditur tñ qz ad eā p̄currunt multe violētationes. puta corruptiones elementoz vel exītia aliquoz eorum extra locum nālem: sed hoc non obstat qñ ipsa est nālis: qz est generatio: z oīs generatio est mixtio nālis: z de hoc magis dicetur in sequenti qōne. **C** Ad q̄rtuz p̄z qd sit dicendū per septimā dubitationē. **C** Ad q̄ntū qd sit dicendū. p̄z per sextā dubitationem. **C** Ad sextum d̄r qz mixtio fit qñ miscibilia actu corrupūtur z forma media generatur. p̄ceditur et qz de vtute sermonis mixtum non componitur ex elis vel et ex his miscibilibus que concurrunt ad eius ḡnionem: sed tñ d̄r ex eis componi vulgariter ad intellectum ante positum. **C** Rō post oppositū est pro p̄ma p̄clōne p̄mi articuli.

C Quedā. n. balbutiunt adinuicē z epā photerizant. **T.c.xc. Q. lxxij.**

Querif vtrum oīs mixtio sit nālis. Et arguitur p̄mo qz nō est nālis aliq̄. ḡnō nō est nālis simplr. aliq̄ ergo non est nālis. ḡ simplr aliqua mixtio nō est nālis. p̄nā tenet. qz non v̄r potior rō de mixtione q̄s de generationē vel augmētatiōe. aīs est p̄hi. s. physicoz. circa finem. **C** Scōo. aggregatio eloz nō nālis. ḡ mixtio non est nālis. p̄nā tenet. qz in mixtione fit aggregatio eloz. aīs est manifestū. nā in tali p̄gregatione: vel opz terrā ascēdere: vel opz ignē descendere: qd est violentū: sicut in p̄cedēti qōne dcm̄ est. **C** Tertio vel elā manent in mixto: z si sic in quocūqz loco fuerit mixtū aliq̄ elā detinebunt ibi violenter. vel nō manent: s̄z sue vtutes: ergo ille detinent ibidē violenter. ergo mixtio est adhuc motus violentus. **C** Quarto. mixtio fit mediante alteratiōe violēta. ḡ est violēta. p̄nā t̄z. z aīs apparet. qz ḡnō miscibiliū fit ab agēte extrinseco z passuz. puta miscibile non p̄fert vim: qz p̄ eā disponif ad corruptionem ad cuius p̄riū hz nālē iclinationem. ergo illa alteratio est violēta. **C** Quito. mixtio fit mediante corruptione z d̄sione miscibiliū. modo oīs d̄sio est violenta. ergo mixtio est violēta. aīs p̄z. per p̄hs in l̄fa: z mīo: p̄z. qz omne p̄tinuū diligit se nālī p̄manere continuū z vni: quare oīs d̄sio est violenta. **C** Sexto. aliq̄ est artificialis mixtio. ergo nō oīs est nālis. p̄nā t̄z. 2° physī. nālia distiguit̄ ab artificialib⁹. aīs apparet. qz artificialr miscet vinū cū aq̄: z p artē alchimiste vnuz metallū cū alio. **C** Septio. aliq̄ sunt mixta casualia. ḡ non oīs mixtio est nālis. aīs p̄z. de mixtis q̄ sunt mixta casualia. z p̄nā t̄z. qz nālē distinguitur p̄ casuale.

In oppositū

ad p̄m

2

3

2 vnde cimuz dubiū

3

duode cimuz dubiū

Dub^m

3

2

3

13^m dubiū

14^m dubiū

T.c. 88.

15^m du^m

16^m du^m

ad rōes ad p̄m ad 2^m ad 3^m

ad 4^m ad 5^m ad 6^m

p̄m

T.c. 57 2^m

3^m

4^m

5^m

T.c. 66 2. 88. 6^m

T.c. p̄.

7^m

L.c.83. vsq ad 90.

primum notandum

1
2
3
4
5
6
7
8

secundum notandum L.c.57

3

tertium notandum

quartum notandum

primum

quintum notandum
sextum notandum
7°

2°

3°

In oppositū vř esse intentio A. qui non vř in hoc lib. determinare nisi de motibus z mutationibus nālibus. cū ergo h deter- minet de mixt. de: seqđ q ois mixtio est mutatio nālis.

Quantū ad p̄mū. p̄ nota q nāle in p̄posito p̄t capi octo modis. **1°** p̄mo mō capif put denominatiue dř a nā: z sic scia dř nālis: eo q de nā z de hñte attributionem ad nām p̄ncipalr p̄siderat. **2°** mō capitur put distinguit p̄tra violentū. **3°** mō put distinguitur p̄tra artificiale. **4°** put distinguitur cōtra volūtariū. **5°** put distinguit cōtra disconueniens. **6°** put distinguit p̄tra miraculosus seu supna turale: vt dicimus creationes nō esse nāle. **7°** put distinguit cōtra casuale. **8°** put distinguit cōtra monstruosum: z vř octauus motus p̄tineri sub 7° tanqđ iferius sub supiori. **Secđo** nota: q violētū capif triplr. **Uno^o** qđ est p̄tra cōez z solitū cursum nāe: z sic capif. s. physicoz. qñ dř: q gñō augmētatio z alteratio quōz sunt violente. **Secđo** dř: q est cōtra nāz z iclinationē agētis: vnde sic qñ agens itēdit vñū z euenit oppo sitū illud dř euenire violenter: z et tale dř casuale. ca- suale aut est in plus: qđ n. euenit p̄ter itentionem alterius agentis extra semp z frequēter: z est notabilis bonitatis vel malitie dř casuale. **Tertio** mō dř pro prie: qđ fit a p̄ncipio actiuo extrisece nō p̄ferente vim passo: z sic des. ribif. tertio ethico. z sic motus lapidis sursum dř violētus. **Tertio** est notādū: q aliquñ aliqd dř artificiale vel volūtariū respectu agentiu p̄ncipali- um: vt domus gñō dicif volūtariū vel artificialis. **Alio** mō aliqd dř artificiale vel volūtariū respectu agentiu applicatiū actiuo passiuo: z isto mō dicimus blada ar tificialia: lz cōpleat p nāz: eo q icipiunt ab arte. Et eo dē mō p̄t dici de violēto. **Quarto** nota: q differūt p̄tingens casuale mōstruosum z violentū. **Cōtingens** n. dř illud qđ p̄t esse: z non est: z hoc capiēdo cōtin- gens stricte: z pprie pp libertatē arbitrij. **Sz** casuale dř qđ est effectus notabilis bōitatis vel malitie eř sem per z frequēter eueniens ab agēte aliquo ipsuz p̄ducen te nō itento ab eodē. **Mōstruosus** dř qñ est idebita or- dinatio mēbroz z p̄ter itentionē ptialis nāe: z iō est ife rius ad casuale. violētū vō ē illd qđ fit z c. qđ añ descri- ptū est. **Quinto** nō. q mixtio capif quōz p̄ alteratio ne p̄ma p̄cedēte gñonē forme mixti. Aliquñ vō p gñō- ne forme mixti i materijs miscibiliū. **Sexto** nō. q subz alteratiōis est mā p̄ma: sic z gñonis. p̄ p̄dicta.

Quantū ad scđz sit p̄ma p̄clo hec. capiēdo vio lētū pro illo qđ est p̄ter solitū cursum nāe aliqđ mixtio est violēta z nō nālis: z est artificialis volūtaria i choatiue: p̄ hoc de mixtiōe metalloz facta p artē alchimiste: illa. n. est p̄ter cursū solitū nāe. z in- choatiue fit ab arte z volūtate. **vez** est q cōpletue fit a nā miscibili b^o applicatis. **Secđa** p̄clo capiēdo vio lētū p̄pe: put dř q est p̄ iclinationē passi: z mixtionē pro gñone forme mixti: nulla mixtio est violēta: s; que vis nālis. p̄. nā ois gñō nō est violēta: s; nālis. ois mix tio est gñō. g ois mixtio est nālis z nulla violēta. maior p̄. qz ois gñō est cū iclinatione nāli sub. i. f. māe p̄ime in qua ipsa fit. g passus in gñone p̄fert viz. s. hñdo nāle iclinationē ad recipiendū formā que generat. ergo nul la est violenta gñō. minor nota est de se. **Tertia** con clusio. capiēdo mixtionē pro alteratiōe p̄uia adhuc isto mō ois mixtio est nālis: z nulla violenta. p̄batur. nam alteratio realr fit in mā p̄ma. modo sicut ipsa hz nāle iclinationem ad terminū alterationis. puta ad formaz subalem. ita hz ad mediū. s. alterationē quo illa forma

p̄ducif. ergo est ibi nālis alteratio z non violenta sicut z gñō. **Sz** diceret qz miscibilia sunt subta alteratio nis: z illa non cōferūt vim ad alterationē illā. ergo ista alteratio est violenta. **R̄** dētur negādo q subz ihe sionis adeq̄tum sit miscibilia. imo sunt māe ipsoz: vt p̄ us dictuz est. **Sz** it qz vellet q miscibilia rōne māe essent subta hmoi alterationū: tunc p̄cedif torū añs: z neget p̄na. qz nō opz ad lz q aliqs motus sit nālis q pueniat oī subto: s; sufficit q subz ihesionis adeq̄tū: pu ta cui iheret hz nāle iclinationē ad hmoi motū. mō sic est in p̄posito respectu huius mixtionis seu alteratiōis: q mā est subz adeq̄tū ihesionis eius: z ipsa hz ad eam nālem iclinationē. **Quarta** p̄clo. capiēdo mixtionē pro alteratiōe: mixtio: vt in plibus est nālis i ordie ad cās agentes. p̄. qz agentia itendunt illā alterationem. **Quinta** p̄clo. in ordie ad q̄ttuoz elā miscibilia ois mixtio capiēdo mixtionē pro gñone forme mixti: ē ca- sualis. p̄. qz euenit p̄ter itentionē eoz: qđlibz. n. eoz itē- dit gñare sibi sile z nō mixtū. **Sexta** p̄clo. ois mix- tio est nālis z nō casualis in ordie ad agēs. p̄mū p̄. qz agens p̄mū qđ p̄ducit: p̄ducit ex itentione: put p̄ auctoritate Boetij q̄rto de sola. z ex alio: qz cā p̄ma ni hil p̄ducit nō cognoscēs nec p̄ducit nō itendens: eo q nō necessitat in p̄ducēdo. ḡ nihil facit a casu. añs ē no- tū: z p̄na silr. **Correlariū.** esto q multa sunt casualia respectu agentiu p̄ncipaliū: tñ nihil est casuale respec- tu agentis vlis. p̄ p̄ duas p̄clones p̄cedentes. **Se- p̄ma** p̄clo. ois mixtio est violēta miscilibus quozuz actione p̄ducif ex ipsis mixtū: qz illa per eā corrupun- tur. modo cuilibz violenta est sua corruptio.

Ad rationes ad p̄mā dř q ipsa arguit pro p̄ma p̄ne: vñ eodē mō aug- mētatio gñō z mixtio dñr ināles ip̄oprie. qz sunt p̄ter cōez z solitū cursuz nāe: z lz est pro p̄ma p̄ne: sunt tamē simplr nāles qz subo suo puenientes: puta māe p̄ime. **Ad** scđz p̄cedif q p̄gregatio eloz nō est nālis i or- die ad sua elā: lz nāle sit in ordie ad cās agētes quōz. z neget p̄na: q iferf. ḡ mixtio nō est nālis: mixtio. n. p̄t eē nālis: lz ad eā multe p̄currūt violētatiōes ipsoz misci- bilitū. **Ad** 3^m dř q elā nō manēt in mixto: s; sue vir- tutes. z qñ dř q tales ibidē manēt violēte: pole est q aliqđ qlitas motiua in mixto sit violēta vt leuitas ignis. s; p̄na nō valet qua iferf: q mixtio sit violēta. motus. n. bene est nālis: lz ad eū bñ multe p̄currūt violētatiōes. **Ad** q̄rtū neget añs: q mixtio fit mediāte alteratiōe violēta. **Ad** p̄bationē p̄cedif: q alteratio miscibilis est violēta miscibili: s; cū lz stat q sit nālis: qz est pueniēs suo subo adeq̄to. s. māe p̄me: put dcm̄ est in tertia p̄ne: p̄cedif et q ad mixtionē nāle p̄currūt miscibilitū violē- tationes: vt p̄us dcm̄ est. **Ad** q̄ntū r̄ndef: sic ad scđz vel tertiū: qz bene fit mixtio mediāte violentatiōe mi- scibilitū. puta diuisione vel corruptione ipsoz: tñ est sim plr nālis vt dcm̄ est. **Ad** sextū p̄cedif: q aliqđ ē mix- tio artificialis i choatiue: z p̄cedif q sic nō est nālis: p̄ ut nāle distinguit p̄ artificiale: imo ē violēta. put violē- tū distinguit p̄ p̄suetū z cōem cursuz nature: z hoc est dictū in p̄ma p̄clone: z cū hoc tñ stat q ipsa mixtio sit simplr nālis: eo q est pueniēs suo subo. **Ad** septimū ad 7^m p̄cedif: q aliqđ sunt mixta casualia in ordine ad cās pri- culares agētes: s; cū lz stat q est nālis in ordie ad p̄- mū agēs itendens illā formā tali modo debere p̄ducif: sicut in mixto mōstruoso p̄ducitur: stat et q sit simplr nālis mixtio. eo q est conueniens suo subo. **R̄** dē post oppositū est pro p̄clusionibus secūda z tertia.

Dub^m

4°

5°

6°

Co^m

7°

ad p^m

ad 2^m

ad 3^m

ad 4^m

ad 5^m

ad 6^m

ad 7^m

Expliciunt questiones primi libri. De mixtione

De mixtione qdē igitur et tactu, et de fa- cere et pati dictū est. T. c. i. Q. d. i.

Intra secundū librum de generatione et corruptione queritur a reuerendo magistro Marsilio Almano primo talis questio. vtz quattuor sint qualitates prime. scilicet calitas friditas siccitas. humiditas et non plures nec pauciores. Et arguit primo. qd sunt pauciores: nam non est nisi vna qualitas prima. et c. p̄na t3. et añs probat: qd illud qd per superabundantiā d̄r vni soli puenit. 8. topicor. modo p̄mū d̄r per supabū dātiā: qd est suplatiui gradus. Et sc̄do. nulla est qualitas p̄ma. ergo et c. p̄na tenet. et añs p3. qd qlibet qlitate sensibili istorū inferiorum est alia prior. scilicet p̄cedens eā in materia. ergo et c. Et tertio. qualitates prime sunt tm̄ due. ergo et c. p̄na v̄r tenere: et añs p3. qd due qlitates p̄me sunt tm̄ due: et ille sunt qlitates prime. ergo et c. Cōfirmat. humiditas et siccitas nō sunt qualitates prime. ergo solū sunt due prime. scilicet caliditas et frigiditas. p̄na tenet. qd si sunt quattuor humiditas et siccitas erūt due eaz. añs p3. qd humiditas et siccitas sunt passive. sc̄do huius. et 4.º meteo. modo tales non sunt prime: eo qd active sunt p̄ores passiuis sicut agens passio. Cōfirmat sc̄do. calitas est cā siccitatis: qd calitas desiccatur. p3 per experientiā et friditas humiditatis: qd fridum humectat. ergo et c. Quarto. qlitates p̄me sunt tres et nō plures. ergo. p̄na tenet. et añs p3. qd sunt tres: et vna per aduersariū. mō vna nō est plures. Quinto frigiditas nō est qlitas p̄ma. q̄ nō sunt q̄tuor. p̄na t3. et añs p3. qd calitas est p̄fectior friditate. qd p̄fectioribus elementis puenit. ergo friditas est minus p̄fecta calitate. ergo est posterior ea. ergo nō est p̄ma. Cōfirmat. qd friditas est p̄uatio calitatis. ergo et c. p̄na tenet. qd p̄uatio est posterior habitu. añs est Cōmentatoris sc̄do physi. et in sc̄do celi. Sexto. calitas nō est qualitas. ergo et c. p̄na tenet. et añs pbatur: qd calitas generatur ex alijs p̄oribus qualitatibus: sicut a luce et lumine et motu: vt p3 p̄ meteo. Et cā calitas segtur raritatem in mā. ergo qualitas sc̄da. p̄na tenet. qd est posterior raritate: que est sc̄da qlitas. añs p3. qd motus calefacit et generat calitatem distrahendo. Albertus super primo meteo. ergo rarefaciendo. ergo raritas p̄cedit caliditatem via generationis in materia.

Deinde arguit qd sunt plures istis. qd p̄ter istas sunt lux et lumen. ergo sunt plures q̄ quattuor. p̄na tenet. et añs p3. qd ille qlitates sūt celestes que sunt in istis simplr̄ priores. Et sc̄do. motus celi est qlitas p̄ma. ergo et c. p̄na tenet. qd ipse nō est alī qua illaz. añs p3. qd motus celi est disp̄o p̄ficiens celū. ergo qualitas: et p̄stat qd non est qlitas sc̄da. ergo est p̄ma. Et tertio. raritas est qlitas p̄ma. ergo et c. p̄na t3. et añs p3. per rōnē. Quarto. figura est qualitas prima. ergo et c. p̄na tenet. et añs pbatur. qd q̄ntitas cōtinua est nātr̄ prior his qlitatibus: eo qd a nā nequeunt esse nisi in subiecto extenso: vt dictū est p̄mo. mō quāntitas nō pōt esse sine figura. Quinto grauitas et leuitas sunt qualitates prime. ergo et c. p̄na tenet. et añs pbatur: qd sicut se h3 motus localis ad motū alterationis: ita se h̄nt qualitates motiue localiter ad qualitates alterationis: s3 motus localis est prior motu alterationis: qd est p̄mus motū. 8. phisicor. ergo qualitates motiue localiter sunt priores qualitatibus alterationis. ergo grauitas et leuitas que mouent localiter sunt qlitates p̄me. Item grauitas et leuitas sunt cause motus et motus caloris. ergo sunt causa caloris. ergo sunt p̄ores ca-

loris: et tenet p̄na prima: qd q̄qd est cā cause est cā causati. Et confirmat. qd ille cause videtur esse priores que magis sequuntur prima corpora. modo grauitas et leuitas magis sequuntur nām priorū corporū: qd difficilius ab eis separaf: facilius. n. aqua aut terra calefit. qd etiā videtur fuisse de intentione Aris. qui de eis in prioribus determinauit. scilicet in tertio et quarto celi. q̄s de alteratiuis: de quibus h̄ determinauit. Et Sexto. quattuor sunt elementa et quodlibet illorum h3 duas qualitates primas. ergo sunt octo. p̄na tenet. et añs est phisicor. sc̄do huius ca. secundo.

In oppositū est p̄hs in secūdo huius: et in 4.º meteo. In questione erūt quinq̄ articuli. Et in p̄mo ponēde sunt distinctiones. Et sc̄do comparandē sunt qualitates inferiores ad qlitates celestes. Et in tertio videbitur que qualitates competunt elementis et que non. Et in quarto videbitur que qualitates sunt actiue et que non. Et in quinto videbitur de questio. v3. que et quot: et quomodo sunt qlitates prime p̄m speciem.

Quantū ad p̄mā sit prima distinctio. quedam sunt qualitates sensibiles: vt caliditas vel color: et alie non sunt sensibiles: vt qualitates spirituales. species qlitatum sensibiliū vel virtuales vt virtus attractiua ferri in magnete: sicut influentie celestes et consimiles: hec. n. non sentiuntur: sed si sentiunt hoc est per accidens et per effectum. Secunda distinctio est. qlitatum insensibiliū quedā vocatur spūales: et sunt ille que non sequuntur actionē qlitatum sensibiliū contrariarum in subiecto. sicut sp̄s qlitatum sensibiliū et influentie celestes. Alie dicuntur virtuales: s3 non spūales: sicut est virtus magnetis attractiua ferri virtutes herbarū insensibiles et cōsimiles. Tertia distinctio. sensibiliū quedā sunt ingenerabiles et incorruptibiles: sicut lux motus et figure celestiuū corporū. Alie sūt generabiles et corruptibiles: vt lux inferiorū rerū colores et consimilia. Quarta distinctio. generabiliū et corruptibiliū sensibiliū alie generant sine actione p̄rietatis p̄ se p̄currente. sed ex solo motu: vt sonus et figura. Alie generant mediāte actione p̄rietatis de per se concurrente: vt odor color et sapor. Quinta distinctio. qlitatum generabiliū et sensibiliū quedā sunt de per se actiue actione corruptiua: sicut sunt caliditas. frigiditas. humiditas. et siccitas: sicut post dicetur. Quedam vero non sunt actiue actione corruptiua de per se: sicut sapor odor et color. vnde h3 odor et color agant multiplicādo suā sp̄m in medium vel in organū sensus: tm̄ hoc nō est agere corruptiue. qd h̄mōi actio fit sine obiectione p̄riorū. Sexta distinctio. qlitatum sensibiliū alie sunt tāgibiles: vt caliditas frigiditas: et h̄mōi. Alie sunt sensibiles alijs sensibus: vt color visu p̄cipif. sunt at tāgibiles he septē qlitatum p̄rietates calm̄ fridum. humidū siccū. graue leue. durū molle. grossum subtile. aspezz lene. lubricū et aridū: ad has enīz oēs alie reducunt. Septima distinctio. qlitatum sensibiliū quedā sequuntur qlitates que a p̄ho vocant p̄me simplr̄. i. nō mixte cū gradibus qlitatum p̄riarū: vt raritas et leuitas sequuntur simplr̄ calitatem cū siccitate vel humiditate: h3 et in mixtis reperiant. Alie nō sequuntur nisi qlitates vocatas primas commixtas: sicut sunt colores odores sapes et c. et hoc de primo.

Quantū ad sc̄d3 sit p̄ma p̄clo. he qlitates celi sūt p̄ores tpe singulis qlitatib9 sensibiliū de 3.º sp̄e qlitag istorū inferiorū. p3. qd sūt p̄petue: et istorū inferiorū qlitates sūt corruptibiles et genite. Et sc̄da p̄clusio. qualitates celi sunt p̄ores nātr̄ qualitatibus

Confir.

6^m

T. c. i. 6. T. c. d. 6. 78. T. c. p.

1ª distō

2ª distō

3ª distō

4ª distō

5ª distō

6ª distō

7ª distō

1^a 3

2^a 3

1^m

2^m

3^m

T. c. 8. T. c. p.

4^m

5^m

6^m T. c. d. 15. 7^m

1^a

2^a

3^a

4^a

5^a

T. c. d. 55. 58. 7. 57.

T.c.2.
23.
3^a 2

bus sensibilibus istoz inferioroz. p3. q2 ca est nãr prior suo causato. s. metaphy. z in post pdicamentis. mō qlitates celestes sunt cãe qlitatu istoz inferioroz. ¶ Tertia conclusio. lux q̄ reperit in istis inferioribus segtur cōmirtionē qlitatu: que vocant p̄me adinuicē. p3. q2 nullū elementū exis in naturali dispōne lucet. vnde si flāma luceat b̄ est. q2 lz sit ignis: tñ ille nō est in naturali dispōne: ignis. n. in nãli dispōne nō lucet. ex quo p3. q2 oia hic inferiorius lucētia sunt mixta qlitative: z p̄ p̄ns lux confegtur mixtionē qualitatum p̄marum adinuicem.

20^m

4^a 2

5^a 2

T.c.55.
57. z 58

2^m

6^a 2

p^m

T.c.42

2^m

T.c.48
749

3^m

Dubiū

¶ Correlariū lux b̄ inferiorius exis est qlitas scda. p3 p̄ conclusio: q2 segtur mixtionem qualitatum p̄marū adinuicē. ¶ Quarta conclusio. lux celi z lux istoz inferiorum differūt sp̄e sp̄alissima essentiali. p3. q2 lux celi est qlitas prima respectu istaz qualitatu inferioruz: z lux istoz inferioroz qualitas secunda. per dicta. mō qualitas p̄ma simplr̄ differt sp̄e sp̄alissima eēntiali a qlitatibus secundis z a qlitate scda. ¶ Quinta p̄clo probabilis. iter qualitates celi motus circularis est qualitas prioritate nature q̄ lux. p3 auctoritate p̄hi. 8. physy. motus circularis celi est p̄mus motu: z p̄ p̄ns ē p̄or illu minatiōe z luce. z p̄bat rōne: q2 illa qlitas est prior p̄ quā p̄ma cã imediatus agit z magis p̄prie: sed p̄ motū p̄ma cã magis p̄prie z imediatus agit q̄ p̄ lucē. q̄ p̄na t3. maior est nota de se. minor p3. q2 p̄ motū primi mobilis agit cū lucidis celestibus: mouendo lucida. z applicādo ea passiuis. nō sic ecōuerso per lucē mouet p̄mū mobile. ¶ Scdo sic. q2 vel motus z lux celi i cau sando referunt eque imediate in cãz primā. s. in deum: vel vni eoz p̄us alio. nō pōt dici p̄mū: q2 differūt sp̄e essentiali. z p̄ p̄ns nō eque imediate referunt in p̄maz cãm. si dicat scdm̄ quero. vtz motus per p̄us in cãndo in deum referi: z h̄r̄ p̄positum. vel lux: z hoc nō: q2 pri us p̄ cã imediate agit cū motu p̄mi mobilis. ¶ Sexta conclusio. preter motū lucē z lumen ponende sunt qlitates q̄dã insensibiles multiplicatae ad ista inferiora que vocant influentie. p̄batur p̄mo. q2 alias celū nō eēt cã gñonis z intensionis frigiditatis in istis inferioribus. p̄ns est falsum. q2 tota virtus mundi inferioribus tã caliditatis q̄ frigiditatis gubernat a celo. p̄mo meteo. z p̄batur p̄na. q2 vel celū est cã taliū per motū lucem vel lumē: z b̄ non: q2 illa nata sunt magis calefacere z frigiditatē remittere q̄ eã gubernare z intendere: put p̄ meteo. z scdo celi: vel est cã taliū per vnā talem qlitatem occultā influxā in ista inferiora: z h̄r̄ p̄positum. ¶ Scdo celū p̄seruat terrā in loco nãli z nō cōseruat eã ibi nisi per virtutē insensibilem distinctā a motu luce z lumine. ergo. p̄na vera. añs p̄o scda pte p3. ex. 4. physicoz. q2 qdlibet ens nãr̄ cōseruat in suo loco nãli. z b̄ nō pōt saluari nisi p̄ virtutē influxā illi loco a celo. minor p3. q2 vtus celi p̄seruat terrā est influxa spe terre ex motu celi z motus celi terre nō influxi cū semper maneat in celo. ¶ Itē illa virtus nō est lux vel lumen cū terra v̄r̄ nãlius disposita de nocte cū est minus illuminata: q2 tūc est magis frigida q̄ in die cū est magis illuminata. ¶ Tertio celū mouet secum orbiculariter sperā ignis z aeris z hoc nō facit nisi per talē virtutē influxā ipsius. ergo. maior p3. p̄mo meteo. minor p3. q2 sic non mouet motus celi ignē cū non itrat sperā ignis: sed manet immobilis nec per alligationem sperē ignis cum celo: q2 ibi nulla talis est: vt suppono nec p̄ lumē: q2 lumen non est sic natum mouere. ergo facit hoc per virtutē insensibile sperē ignis influxā distinctā ab his. z h̄r̄ p̄positū. ¶ S3 cōtra p̄bationē secundā instatur sic fortiter. si celū p̄seruaret terrā per influentiā sic multiplicatā ab eo in sperā. s. terre: segtur q2 terra nãr̄ d3

ascendere: p̄ns est falsum: z tenet p̄na: q2 agens corporeū agens per p̄tactum fortius agit. p̄pe q̄z distanter a se. ergo influentie conseruatiue terre erūt fortiores. p̄pe celi q̄z in loco terre. ergo locus versus celū est magis natus p̄seruare terrā. q̄ terra semp̄ deberet ascēdere v̄r̄ sus celū. ¶ Scdo. si sic. sequeret q2 ignis nō cōseruaretur in loco suo nãr̄. p̄ns est iterum falsum. z p̄na declaratur: q2 per p̄ductionem influentie p̄seruatiue terre vel aque multiplicat influentia a celo vsqz ad sperā terre v̄r̄ aque. ergo cū agens corporeum nō possit agere in distans nisi prius agat in propinquum: segtur q2 influentie p̄seruatiue terre z aque multiplicantur in speram ignis. ergo cū tales sint generatiue frigiditatis z p̄seruatiue eiusdē: z per p̄ns corruptiue caliditatis. segtur q2 ille recepte in spera ignis ignem remittent in caliditate: z per p̄ns corūpent. ergo non est naturaliter locatus. ¶ Iste obiectiones videntur multū difficiles: q2 v̄r̄ def q2 valde arguunt ex probabilibus. Et tamen illud qd̄ p̄cludit est oppositū vnus: qd̄ credo Arist. simplr̄ concessisse. quia si tota virtus mundi inferioris gubernetur a celo: z terra z aqua gubernat ab eo: z si nisi p̄ virtutem influxam. ergo zc. ¶ Item cum elementa in locis suis naturalibus sint naturaliter collocata non videtur q2 hoc sit nisi ratione huius influentie ibidem ea conseruantis: quia sine dubio superficies concava elementi superioris non naturaliter conseruat elementum inferioris cum sibi ad minus contrarietur in vna q̄ litate. ¶ Et ideo subsistendo huiusmodi influentias p̄mitto qd̄ si caliditas fortissime agit ita influentia calefactina: z sicut caliditas debilissime resistit: ita ad minimam distantiam multiplicatur influentia calefactina notabiliter. s. solum multiplicatur vsqz ad speram aque exclusiue. ¶ Scdo sicut frigiditas fortius resistit q̄ caliditas z minus agit: ita influentia frige factina minus agit q̄ calefactina. Ad maiores tñ distantiam multiplicatur. s. per totas regiones elementarē. ¶ Tertio. dico q2 sicut humiditas fortius agit q̄ siccitas: ita influentia humectatiua fortius agit q̄ desiccatiua z ad minorē distā tiaz multiplicat. puta vsqz ad speram terre exclusiue. ¶ Quarto q2 sicut siccitas maxime resistit. ita influentia desiccatiua ad maximā distantiam multiplicat: sed debilius agit in eadē distantia q̄ influentia humectatiua per hoc saluatur naturalis situs omniū elemētoz: q2 ignis nãliter locatur superius: q2 ibi influentie calefactiue maxime dñantur: p̄pter quod influentia frige factiue ibidez impediuntur ab effectu quē nata sunt generare vel cōseruare. Post illū aer: q2 ibi influentia est calefactina eum conseruans z fortius calefaciēs q̄ frige factiua infrigidat. Similiter humectatiua fortius humectat q̄ desiccatiua desiccatur. Postea aqua: q2 ibi incipiūt influentia frige factiue agere: q2 nō multiplicat ibidez calefactiue. Postea terra: q2 ad distantiam illā solū intense multiplicant influentia frige factiue z desiccatiue: z ideo naturalr̄ collocatur ibidez terra. Et si dicat. quare ergo influentia humectatiua in spera ignis nō gñat humiditatē corūmpendo ignē cū fortius agat ab equali distātia q̄ influentia desiccatiua. ¶ Respondetur q2 caliditas z influentia calefactiua que ibi sunt valde intense conseruat siccitates z impediunt actionē actionis influentia humectatiue: z sic influentia desiccatiua de per accidens fit ibidez fortior: lz de nã debz esse debilior. ¶ Iste modus dicēdi apparet esse probabilis: sed si quis poterit iuenire meliores dicat illū. Per hoc solute sūt rōnes: terra. n. nō ascēdit: q2 lz in locis celo p̄pinq̄ioribus influentia eius conseruatiue fortius multiplicetur: tñ suū effectuz non possūt ibidez notabiliter agere p̄ influentias cōtrarias qualitatis

2^m

p^o

2^a

3^a

4^a

Dub^m

R^e

rōnes

tatis

7°

T.co. 5°

Dub^m

8°

8°

9°

8°

Dub^m

tatis genite que ibidē fortius existūt: sicut ignis in loco suo nāli nālī conseruatur: qz lz influētie frigiditate z humectatiue sint ibidē. tñ calefactiue z desiccatiue sunt fortiores modo p̄dicto. ergo nō generat sibi frigiditas. ¶ **S**eptima p̄clusio. qz lux z lumen sunt p̄ora naturālī in causando q̄ talis influentia. p̄bat: qz talis influentia fortius multiplicat cū lumine q̄ sine lumine: iō fortificatur coactione luminis: iō lumē agit fortificādo actionē influentie. ergo p̄clusio vera. p̄na vltima t3. qz cā in causando est naturālī prior cāto. z p̄ma p̄ntia tenet. qz non v̄r propter qd illa influentia fortius multiplicat cū lumine: nisi qz lumen eius actionē fortificat aliquo modo. z sc̄da p̄na nota est de se. p3 aīs. qz exp̄tū est vt dicit medicī: qz si radj lunares de nocte attingūt notabilī longo tpe aliqd mēbz hoīs discooptum: illud mēbz fit palūticū: qd non est nisi qz influentia lune infrigidans z humectans fortiter multiplicat cū lumine: z si fenestre essent clausē: ita qz radj luminis nō attingerent mēbz nō ita fortiter agerēt influentie in mēbz: z iō mēbz nō noceret: qd nō v̄r v̄z: nisi qz influentiaz virtus fortificatur mediante iuuamine lumis.

¶ **I**tem cum inter has qualitates celī dz esse ordo: eo qz oīum est ordo. i. meta. vel celū per prius agit cū influentia q̄ luce: z hoc non v̄r: cū multo magis expta sit actio luminis q̄ influentie: z iō non v̄r qz influentia dirigat lucida celestia ad illuminādū: vel celū per p̄us agit cum luce q̄ cum influentia: z h̄r p̄positū. ¶ **A**liquis diceret cōtra: cum lux z lumen lune sint calefactiua a natura: v̄r qz non fortificent influentiā ipsius frigidatiuā. ¶ **R**ndetur. qz lz lux z lumen de per se z imediate sint calefactiua in mā susceptibili: tñ indirecte fortificant actionē influentiaz lune. s. qz cū lumine fortius nata est influentiaz multiplicare q̄ sine lumine. s. qz mediū illuminatū magis natū est influentiā recipere q̄ non illuminatū. ¶ **O**ctaua cōclusio. influentie minus nate sunt reflecti q̄ lumen. p3. qz influentie intrāt p̄fundas radices terre. z hoc lumen nō facit p̄pter ipe dimentū per reflexionē zc. p̄ntia t3. z aīs pro p̄ma p̄te p3. qz celū conseruat terrā p̄pe centrum. ¶ **I**terum est cā ḡnonis piscium in mari z metalloz in terra: qd nō esset nisi intraret terrā p̄funde: z aquā. minor p3. qz lumen reflectit in superficie terre: sic qz non ad magnaz distātiā intrat terrā. ¶ **U**ltima cōclusio. influentia tñ per obstaculū duz z nō diaphanū quodāmodo reflectit. p3 p̄ p̄mā rōnē factā ad septimā p̄nē: si tu dormis i radj lunaribus recte faciē tuā tāgentibus influentie frigidatiue tibi nocēt notabilī. Si at̄ dormias cooptus: sic qz radj lucis non nisi reflexi vel valde debiles faciē tuā tāgāt influentie nō nocebūt tibi sensibili: quod non est nisi per obstaculū reflectens radios lucis: z sic influentie quodāmodo reflectunt: sed forte hoc est de per acc̄s. s. qz cum lumine influentie fortiter nate sunt multiplicari: z non sine eo: sicut dictum erat in septima conclusionē: z hoc de secundo.

Quantū ad tertiu articulū videndū est: que illaz qlitatū cōpetunt elementis z q nō: z quo ad hoc sit p̄ma p̄clusio. ¶ **O**mnes qlitates sensibiles sensu tactus p̄prie cōpetunt elemētis. lz non oēs cuilibet. p̄clusio p3. qz qlitates sensibiles p̄prie sensu tactus sunt caliditas que cōuenit igni. frigiditas que puenit aque. humiditas que cōuenit aeri. z siccitas q̄ cōuenit terre. ¶ **S**ed aliqs quererēt. vtrum alie qlitates tangibiles pueniunt elementis. Respondet qz elementis pueniunt rax z densum: graue z leue: duz z molle. Duz vt terre existi in sua naturali dispositionē z molle eidē qm̄ est extra suā nālem dispositionem: ynde

p̄prie nullū alioz elementoz a terra d̄r molle: eo qz molle d̄r: qd faciūter cedit p̄mentu non circūstādo. 4° meteo. modo si aliqua elementa faciūter cedant: p̄mentu: tñ econuerso circūstāt: sicut p3 de aqua: que lz cedat digito: iposito tñ econuerso circūstāt digiti. asperū z leue lubricū z aridū elementis in naturali dispositione existibus nō pueniunt: eo qz sunt qualitates p̄ntes cōmixtionē qlitatū p̄maz adiuicē. vnde si terra esset nālī figurata: tūc esset perfecte sperica: z sic non esset aspera: nec ēt. p̄prie esset lenis. qz nō esset plana. ¶ **S**e

cūda p̄clusio. elemētis existibus in nālī dispositione nō pueniunt qualitates p̄me sensibiles ab alijs sensibilibus. p3. qz eis non pueniūt colores. odores. z sapes. qz ille sequunt cōmixtionē qlitatū p̄maz adiuicē: que cōmixtio repugnat elementis existibus in naturali dispositione: qz tūc nō haberet vnā de q̄tuor qualitatibus p̄mis in summo. ḡ zc. p̄na tenet. z aīs: qz ille qlitates sequunt cōmixtionē qlitatū p̄maz. p3. qz videmus qz q̄sto est aliqd propingus puro elemēto: t̄sto minus h3 de his qualitatibus: vt q̄sto aq̄ est purior: t̄sto est minus sapida q̄ aq̄ maris: qz aq̄ maris est magis cōmixta: z itez videmus qz ex alia z alia p̄portione qlitatū p̄maz adiuicē mutant colores. sapes. z odores. in mixtis: qd nō v̄r esse: nisi qz ille qualitates p̄sequūt cōmixtionē. ¶ **S**3 p̄ hāc p̄clusionē arguit: qz si terra in naturali dispōne nō haberet colorē: ipsa nō eīset sic visibilis. p̄ns v̄r falsū. cū sit valde densa z nō diaphana. p̄na tenet. qz nihil v̄r non p̄cipans colorē vel lucem: terra nō est lucida. ¶ **I**tem sc̄do. qz p̄hs dicit in de sensu z sensato. qz oia corpa colore p̄cipant. ergo z elementa. ¶ **T**ertio p̄hs in lib. de coloribus attribuit elementis colores: vnde dicit aquā esse albam. ¶ **Q**uarto cōiter d̄r qz aqua est dulcis: z v̄r p̄hs velle in de sensu z sensato qz non esset nisi haberet sapes. ¶ **Q**uinto si colores non essent in elemētis: segtur qz albū ḡnaret z nō generaret ex p̄rio: z sic ḡno albi nō erit vera alteratio. p̄ns pro p̄ma p̄te est p̄ p̄hs. p̄ p̄physi. dicentē: qz album generat ex nigro. z pro sc̄da est p̄tra p̄hm. s^o p̄physico. dicentē: qz ois motus ad qualitates est alteratio. mō generatio albi est motus ad qualitatē. z tenet p̄na. qz si generaret mixtū albū ex eis ipsuz non generaret ex nigro. per p̄clusionē: qz in eis nullus est color. ¶ **I**tem cū alteratio sit mutatio in qualitatibus contrarijs vel medjs in primo huius: z ideo si non generatur albedo ex contrario vel medio. sequeret ergo qz in generatione albi nō est alteratio. ¶ **S**exto i mixto variat frequenter p̄portio qlitatū p̄maz adiuicē: z tñ non mutatur color. ergo color non segtur in p̄portionem illarum. p̄na tenet. z aīs p3. qz non op3 si paries calefiat magis q̄ aī fuit calidus: qz p̄p hoc mutet colorē. ¶ **A**d primū illoz respondetur negando consequentiā. Ad p̄bationem d̄r: qz lz terra existēs in nālī dispositione nō esset visibilis colore vel luce. s. p̄prie: tñ v̄r p̄ reflexionē radioz lucis: sicut speculū. z iō apparet colorata. ¶ **A**d secūdū d̄r: qz p̄hs in de sensu capit colorē large pro luce lumine z colore stricte accepto: vt sit sensus. oia corpa colore participant. i. participāt colore lumine vel luce: z hoc de se: vel p̄ reflexionē: vel potest dici qz voluit: qz oia corpa participant colore: loquendo de mixtis z elemētis: qz supponit qz elemēta nō essent in sua naturali dispositione: z sic aliquo modo essent colorata. ¶ **P**er hoc respōdetur ad tertiu: qz colorem non attribuit p̄hs elementis puris qlitatiue: sed quodāmodo similibus: sic dicit aquā. i. similem aque esse album. ¶ **A**d quartū dicitur qz dulce frequenter accipit pro insipido: z sic aqua in naturali dispōne

2°

Dub^m

2
3
4
5

t.c.47.
T.c.18.

T.c.21.

6^m

Ad p^m

Ad 2^m

ad 3^m

ad 4^m

ad 5^m dispōne dī dulcis. alio modo pōt dici: q̄ aq̄ pura nō est
 dulcis: s; aqua mixta: z q̄ de illa itellexit phs: q̄ ē dul-
 cis. ¶ Ad gntū dī. q̄ nō est icōueniēs q̄ color vel sa-
 por: in gñone mixti noui generet ex elementis: z nō ge-
 neret ex p̄rijs. Et ad phs p̄ physi. dī q̄ voluit q̄ color
 gñat ex p̄rio vel medio: capiēdo p̄riū large: put extē-
 dit se ad p̄uatiue opposita. sic albū gñat ex albedine p̄-
 uatiue: vezz est q̄ in eodē extēte b̄ aliqd z mixto vnus
 color generat: z tunc corūpīt alter: z sic album gene-
 ratur ex nigro vel medio colore colorato. Ad illd̄ autē
 qd̄ addit: q̄ tunc generatio albedis non esset alteratio
 aliq̄ p̄cedunt p̄rijs: z p̄rijs: capiēdo alterationē stricte:
 sicut diffinī p̄ huius: s; est alteratio large dicta: qz est
 mutatio in q̄litate. aliter pōt dici q̄ est alteratio p̄pe di-
 cta: qz lz nō sit de p̄rio in p̄riū: est tñ a minori albedine
 ad maiorē: z illā vocat phs de p̄rio in p̄riū in 5° physi.
 ¶ Ad sextū dī. q̄ p̄portionis mutatio in q̄litatibus p̄-
 mis pōt fieri dupl̄. Uno mō p̄manēter: z sic quod nō
 sufficit cōpositū se ad illā p̄portionē reducere cōplete i
 qua fuit ante: z sic sine dubio mutāt colores. Alio mō
 remittit dispositiue z nō p̄manēter: sic qd̄ mixtū statiz
 post se reducit ad p̄orē p̄portionē: z ad illā variationē
 nō segtur mutatio coloris. Et per hoc p3 qd̄ sit dicen-
 dum ad argumentum factum de pariete.

2° **Quantū** ad q̄rtū articulū restat videre que q̄li-
 tates sunt actiue z q̄ nō: z itelligant
 p̄nes de actione reali: q̄ est cū p̄rietate: qz de actiōe spi-
 rituali nō p̄pono loq̄ hic. ¶ Sit p̄ma p̄clusio hec. q̄li-
 tates sensibiles distincte p̄ t̄gibiles nō sunt p̄prie acti-
 ue. p3 inductiue: qz nō v̄ q̄ nigredo habeat corūp̄ere
 albedinē vel econuerso. s; in odoribus z saporibus.
 ¶ Sed p̄tra. lux que est p̄prie visibilis calefacit: vt di-
 ctum est. ergo p̄clusio falsa. ¶ Item v̄ qd̄ si amaruz z
 dulce inuicē miscēt qd̄ dulcedo remittet amaritudinē
 z econuerso. ¶ Ad primū dī. qd̄ vezz est qd̄ lux est ge-
 neratiua coloris: s; tñ non dī q̄litas actiua cū p̄rietate.
 qz non repugnat de p̄ se frigiditati. z iō nō v̄ esse p̄tra
 dicta. ¶ Ad scōz dī. qd̄ in tali mixtione illi sapes nō
 remittent se: s; c̄e sue. puta p̄portiones q̄litatū p̄maz
 adiucē. ad quas p̄portiones p̄sequunt h̄mōi sapes.
 variata. n. per mixtionē huius p̄portione variat etiā sa-
 por. ¶ Scōa p̄clusio. sunt aliq̄e q̄litates insensibiles
 que sunt generatiue caliditatis z frigiditatis. p3. qz q̄li-
 tates virtuales q̄s medici ponūt in mixtis sunt genera-
 tiue caliditatis: vt v̄tuales q̄litates piperis vel vini. et
 aliq̄e sunt gñatiue frigiditatis: vt qualitates virtuales
 papaueris vel opij. Item lumen est generatiuū caloris
 simpl̄: z influentie celestes isensibiles: p̄ qd̄ notanter
 dictū fuit in p̄cedenti p̄clusione: qd̄ actione p̄prie dicta
 alie q̄litates a t̄gibilibus nō sunt actiue. s. actione que
 est cū abiectiōe p̄rijs: lz. n. he qualitates virtuales agāt:
 tñ nō agunt in suū p̄riū. ¶ Tertia p̄clusio. qualitatū
 t̄gibilium solū quattuor. s. in sp̄e sunt actiue. s. caliditas.
 frigiditas. humiditas. z siccitas illa actione: qz durum
 nō agit in molle vel lubricū in aridū q̄tūctūqz iuxta po-
 nātur inuicē. s; iudicat in alijs qualitatibus t̄gibili-
 bus: z si dī qd̄ grauitas z leuitas sūt actiue: qz sūt mo-
 tiue local̄. ¶ R̄ndet qd̄ de actiōe motiua local̄ non
 est ad p̄ns p̄sideratio: qz in p̄n^o est p̄missus qd̄ itelligē-
 de sunt p̄clones de actiōe reali: q̄ est cū abiectiōe p̄rijs.
 mō leue positū iuxta grane p̄ leuitatē grauitatē nō cor-
 rūpit. nec e3. si ergo econuerso grauitas remittitur a le-
 uī b̄ nō est actione leuitatis: sed caliditatis.

3° **Quantū** ad gntū articulū restat videre de q̄si-
 to: z q̄stū ad b̄ sit p̄ma cōclusio. Ille
 q̄tuoꝝ q̄litates. calitas. z frigiditas z c̄. nō sūt q̄litates

prime simpl̄. p3. qz alie sunt p̄iores. s. alie q̄litates ce-
 lestes: vt patuit in p̄mo articulo. ¶ Scōa cōclusio. in-
 ter qualitates sensibiles p̄uenientes generabilibus in-
 q̄stū generabilia: ipse sunt p̄iores ordine. p3. qz ipse p̄-
 cedunt alias calitate: vt post dicef: qz actione eaz gene-
 rant alie in simplicibus z mixtis. s; p̄ vera. ¶ Tertia
 cōclusio. inter q̄litates sensibiles generabilibus p̄ueni-
 entes ille sunt p̄iores calitate. p3. ille sūt cause aliaz: ex
 actione. n. calitatis. frigiditatis. siccitatis. z humidita-
 tis. generatur q̄litates alie sensibiles generabilibus cō-
 uenientes: vt calitates z siccitates segtur leuitas z ra-
 ritas: vt in aere z in igne. p̄silt dicatur de alijs qualita-
 tibus sensibilibus: alie. n. q̄litates iter se nō agunt: z iō
 nō generāt sibi filia in sua actiōe: s; cū generāt in mix-
 tis colores sapes odores z filia. grauitas leuitas z
 alie h̄mōi q̄litates: hoc est actione illaz q̄tuoꝝ. ¶ Loꝝ
 relariū. qd̄ nō oēs qualitates t̄gibiles sunt p̄ores alijs
 calitate. p3. qz. nō sunt p̄iora grauitas z leuitas z alie
 h̄mōi p̄rietates t̄gibiles p̄ter duas p̄rietates dictas:
 p̄ter q̄s coloris vel saporis: qz ita b̄ p̄ducunt a p̄mis
 p̄ actionē ipsaz: sic colores vel sapes. ¶ Quarta cō-
 clusio. ille q̄tuoꝝ sunt p̄ores alijs: vt dispōnes necessa-
 rio regite ad b̄ qd̄ alie in subo sint vel repianf in eo nā
 liter. p3. qz sūt c̄e aliaz z nō econuerso. mō c̄tū p̄sup-
 ponit suā c̄z. ¶ Quinta p̄clo. iter q̄litates p̄prie sensibi-
 les gñabilibus p̄ueniētes he q̄tuoꝝ sunt p̄ores z p̄fe-
 ctiōe z p̄ncipalitate. p3. qz p̄ducūt z p̄seruāt alias q̄li-
 tates sensibiles z nō econuerso. mō p̄ducēs z p̄seruās
 v̄ c̄e p̄fectius z p̄ncipalius nō p̄ducēte nec p̄seruante.
 Et notāter dī iter q̄litates p̄prie sensibiles: qz nō o3 qd̄
 sint p̄ores p̄fectiōe q̄litatibus v̄tualibus: vel organiza-
 tionibus reptis i mixto: imo magis v̄ qd̄ ille sunt p̄o-
 res: qz p̄fectiōe nāz p̄sequunt: z solū in magis p̄fectis
 repiunt: vt notū est. ¶ Sexta p̄clo. ille q̄tuoꝝ sūt p̄o-
 res: vt in pluribus alijs q̄litatibus sensibilibus p̄ueniē-
 tibus gñabilibus via cōitatis. p3. qz repiunt i mixtis: z
 in eis multe alie: vt sapes colores: lubricitas z aridū-
 tas z p̄siles soluz repiunt in mixtis. Notāter dī vt in
 pluribus: qz verisile est qd̄ grauitas leuitas: ariditas z
 siccitas: d̄sitas z opacitas z diaphanitas sint e3 cōes
 sic iste. ¶ Septia p̄clo: ille q̄tuoꝝ sunt multis alijs p̄o-
 res via simplicitatis. p3. qz p̄ueniūt eis simplicibus: z
 multe alie nō sunt sic vt colores sapes z c̄. ¶ Octaua
 p̄clo. ille sunt p̄ores vt in pl̄ibus saporibus: coloribus:
 odoribus t̄pore. p3. qz cū mixta gñant ex elemētis. il-
 le q̄litates p̄cedūt t̄pore colores: sapes: z odores
 gñatos in mixtis. cū ipse ante fuerint in elemētis: z co-
 lores sapes. ¶ Ultima conclusio. qd̄ iter qualitates
 proprie sensibiles p̄uenientes generabilibus. sub ratio-
 ne qua generabilia sunt: q̄tuoꝝ sunt q̄litates p̄me: z nō
 plures nec pauciores. Ad istū itellectum qd̄ sunt quat-
 tuor species essentielles nō coincidentes in significādo
 omnes q̄litates p̄imas proprie sensibiles conueniē-
 tes gñabilibus in quātum generabilia sunt consigni-
 cātes: in quas ille terminus q̄litas proprie sensibilis i-
 quātum conueniens generabilibus z corūptibilibus
 imediate diuiditur: z nō plures nec pauciores. s. illa ca-
 liditas frigiditas z c̄. Ista p̄clusio patebit soluendo ra-
 tiones in p̄trarium factas. Et dicit notāter in cōclusio-
 ne q̄tuoꝝ species essentielles: qz forte multe sunt alie
 species q̄litis p̄me accidentaliter significantes. Dicitur
 nō coincidēs z c̄. qz coincidentes sunt plures. Di-
 citur cōuenientes generabilibus z c̄. ad excludendum
 q̄litates celestes. Dicitur p̄prie sensibiles ad excluden-
 dum organizationes z aliquas tales q̄litates que for-
 te via p̄fectionis sunt istis p̄iores: lz iste sint c̄ earum.
 ¶ S; instabit

2°
 3°
 4°
 5°
 6°
 7°
 8°
 9°

sub^m

Sed instabit qd. d. vñ q nulle qualitates generabi-
liuz sint his piores pfectione: qz ille generat alias z
sunt cæe aliaz: vt dictū est. modo generans z cæ non
dz esse minus perfectū qz genitū. **D**icit q hoc vez
est de agente pncipali: z cæ pncipali. mō forte ita ē q
ille quattuor qualitates respectu organizationū z alia-
rum qualitatū primaz perfectaz nō sunt pncipia agē-
tia: imo nunqz talia agerent nisi virtute alterius ad ta-
les qlitates pncipalr agentes: z iō non generant or-
gana in lapidibus vel metallis: qz non dirigunt ibidē:
sicut in aialibus z in aiatīs magis perfectis.

ad 1^m

Deinde rñdet ad rōnes. ad primā neget q iter
qualitates tāgibiles nō sit nisi vna qli-
tas pma. **A**d auctoritatē phi dñ q nomen suplatiuum
qñqz negatiue exponit: vt pñmū quo nihil est pñs. qli-
tas pma q nulla est pñs: z sic natū est bñ plibus cōue-
nire: s; si exponit affirmatiue. i. omni qlitate pñs: sic
nō pñret nisi vni: i. pposito vō tenet negatiue. **A**d
scōz negetur: q nulla est qlitas pma. Et ad pbatōnē
dñ: q lz caliditas seqtur aliā qualitātē pñs existentē in
materia. s. frigiditatē: tñ illa non generat eā: imo gñā-
tionē eius. ipedit: z ideo respectu caliditatis qlitas tā-
gibilis in mā nō dz dici qlitas pma. vnde breuiter ca-
liditas. z alie qlitates tāgibiles nō dicunt pñs: ex eo
q eas nō pcedūt alie in mā: sed potius eo q naturali
gñone ipse sunt cause aliaz qualitātū tāgibiliū: sed nō
ecōuerso. **A**d tertiu dñ pcedendo. q alique qualita-
tes pñs sunt tñ due: s; cū hoc stat q quattuor sunt qli-
tates pñs ad inte^m dictū in gnto articulo. **A**d pñr-
mationē dñ. q humiditas z siccitas sunt qualitates p-
me z itez q nō sunt solū passiuē: sed et actiuē: lz nō ita
fortiter agāt sic caliditas z friditas. **A**d pñz qñto
meteo. z scōo huius. dñ q vocat illas passiuas: qz ma-
gis appet in eis virtus remissa. q t3 se ex pte passiuū qz
virtus actiuā: q tenet se ex pte agentis: per quā alie di-
cūtur actiuē: qz fortius apparēt agere qz resistere: z de
hoc plus dicit in sequenti questione. **A**d aliā cōfir-
mationē dñ q caliditas evaporādo partes humiditas
est cæ siccitatis de per accñs: z eodē modo frigiditas
humiditatis: s; de p se nulla illaz qlitatū reducīt ad ali-
az tāqz in pñs. **A**d qñtū pceditur. q qlitates pñs
sunt tres z nō plures copulatis: qz sunt tres z nō vna:
s; tñ cū hoc stat q sunt qñtuor: put notū est. **A**d gñ-
tum neget q friditas nō est qlitas. Et ad pbatōnem
pcedit: q friditas dñ iperfectior caliditate. z cōcedit
pñter q via pfectiōis caliditas est pñs: aliquo modo:
cū hoc tñ stat q caliditas respectu frigiditatis non dz
dici pma simplr: qz nō est cæ eius de p se plusqz ecōtra:
nec ordine nāe frigiditas reducīt in caliditatem: sicut
nec ecōtra silt qualitates secūde: ita bene reducunt in
frigiditatē: sicut in caliditatē: z iō vna eaz nō dñ pprie
pñs: alia. **A**d pñr mationē negetur. q frigiditas sit
pñs: z ad cōmētatorē dñ q cepit pñationēz large.
puta. put forma minus pfecta dñ pñs: respectu forme
magis pfecte: z sic friditas vel nigredo pñt dici p-
natio. **A**d sextū negetur. q caliditas nō est qlitas p-
ma iter tāgibiles. Et ad pbatōnē pcedit: q simplr lo-
quēdo alie. s. lux z lumē sunt pñs: s; ille nō cōueniūt
gñabilibus inquātū sunt gñabilia: z iō de illis non est
ad pñs. **A**d septimū dñ. q gñone nāli calitas dz p-
cedere raritatē ordie nature pductā: z iō raritas dñ re-
spectu talis calitatis qlitas secūda: vez est q gñatio-
ne quodāmodo violenta qñqz raritas pcedit calitatē:
z sic motus calefacit distrahendo ptes aeris vel alio-
rū hmōi: nec pp hoc raritas dz dici qlitas pma: qz nāli-
ter non pcedit caliditatem: imo magis seqtur.

ad 2^m

L.c. 8

ad 4^m

ad 5^m

ad 6^m

ad 7^m

Ad rationes

arguētes q sint pñs. **A**d
primā dicitur. q lux z lumē
nō sunt qlitates tāgibiles: z iō de eis non est ad pñs
sermo. **A**d scōaz silt rñdet q motus celi nō est qli-
tas tāgibilis: silt dñ: q ipse nō pueniūt gñabilibus in
quātū gñabilia: z iō non sit pñs: respectu eius.
Ad tertis de raritate: pñs qd sit dicendū per ea q di-
cta sunt. **A**d qñtā dñ. q figura nō est pprie actiuā:
z iō nō est pma. Et ex alio: qz vñ q calitas z friditas:
cū alqs debent dici via gñonis pñs: quātitate z figu-
ra: qz rarefiūt z pñsant: z sic quātitates generāt: z
ad pbatōnē pceditur: q ille qlitates nequeunt recipi
nisi in subto extenso. s; tñ ille qlitates vel eis pñs
magis debēt dici cæ extensionis qz econuerso: eo q il-
le respectu extensionis se hñt actiuē: extensio autē ma-
gis se hñt passiuē. **A**d gñtā dñ: q gravitas z leuitas
sunt qlitates secūde: z pñsā similitudine. q sicut se
hñt motus localis ad motū alteratiōis: dñ q motus al-
teratiōis est pñs in elementis qz motus localis. pcedit
.n. semp alteratiō tāqz cæ motū localē: z iō qlitates al-
teratiue et sunt pñs motuū. **A**d pñz dñ q voluit:
q motus circularis celi est pñs motuū. nō at motus
localis eloz. **A**d pñr mationē dñ. q motus non est
p se cæ calozis: s; solū de per accñs. s. ppter pñr matio-
nē. **A**d aliā pñr mationē dñ. q p pñs sequunt pma
corpora qlitates alteratiue: vt ignem calitas: aerē hu-
miditas: sic post dicit: imo et ille eque inseparabilr ele-
mentis isunt: cū ille. n. totalr auferunt: et leuitas z ra-
ritas auferunt. **A**d aliud qd addit q pñs de eis de
terminauit in pñsibus dñ q hoc facit ppter pñs: quā hñt
cū motu locali celi q est simplr pñs motuū:
z non facit hoc pñs ppter pñs: quā hñt cū motu locali celi q
est simplr pñs motuū: z non facit hoc pñs ppter pñs: quā hñt
cū motu locali celi q est simplr pñs motuū:
Ad sextā dñ. q nō sunt nisi qñtuor essentialis spēs
qlitatū primaz tāgibiliū: vt dñm est: in numero sunt
multo plures: sic. n. sunt due in quoz elemēto: sicut rō
cōcludit: sed hoc non est cōtra dicta. **R**ō post oppo-
situm est pro vltima cōclusionē vltimū articuli.

Ad 1^m

Ad 2^m

ad 3^m
ad 4^m

ad 5^m

8. pñ. 57

ad 6^m

**De pñs aut tāgibiliū dicēdū q pñs
dñe z pñr mationes. L.c. viij. Q. ii.**

Secūdo querit. Utz qlitatus pma
rū due sunt actiuē. s. calidi-
tas z frigiditas: z due passiuē. s. hūiditas
z siccitas. **E**t arguit q nō. ille sunt ma-
gis passiuē que magis z facilius patiuntur: s; calitas
z frigiditas magis z facilius patiuntur. g. pñs t3. añs
pro pñs pñs: p qd nois: añs pro scōa pte pñs pñs pñs.
2o calitas patit a frigiditate z eñ. ergo ille due sūt
passiuē. pñs t3. z añs pñs. qz alias ille due qlitates pñs
nunqz corrumperēt. **T**ertio. si sic: seqt q ipse age-
rent in alias. s. siccitatē z humiditatē. pñs t3. qz non vñ
a gbus aliter humiditas z siccitas essent passiuē: z fal-
sitas pñs pñs: qz ois actio est rōne pñs: mō cali-
ditas z frigiditas nō pñsantur humiditati z siccitati.
Quarto arguit. qd oēs sunt actiuē: qz siccitas ē acti-
ua. g. oēs sunt actiuē. pñs t3. qz mime vñ siccitas age-
re. z añs est phi. 4. o meteo. vbi dicit qd siccitas coagu-
lat. g. agit. **Q**uinto nisi siccitas ageret nō posset aq
in terrā imediate cōuertī. pñs est pñs pñs. scōo huius.
pñs t3. qz terra nō pñt aquā corrumperē nisi rōne siccita-
tis: eo qd frigiditas non est aque disconueniēs. **E**t
pñr mationē: qz in pñs: quōne dictū est qd omnes qñ-
tuor sunt actiuē. ergo zc. **S**exto arguit: qd humidi-
tas z siccitas sunt minus passiuē: qz ille que fortius re-
sistit sunt minus passiuē: z minus patiunt. humiditas
z siccitas fortius resistit. ergo. pñs t3. z añs pro pma
pte pñs

pñs

2^m

3^m

4^m

L.c. 34

z 35.

5^m

L.c. 24

6^m

parte p3 p qd nois. pro scda pte vř tenere p experiētia: qz ignis satis cito supat friditate aque: pp eius debiles resistētia: s; humiditate eius: qz fortiter resistit nō ita cito supat. ¶ 7° arguit: q nulle eaz sunt passive: qz forme est agere: mae vero pati. pmo huius. mō ille qlitates sunt quedā forme: igitur agūt z non patiunt.

7^m
L.c.55

L.c.8.
L.c.p.

In oppositū est pbs scdo huius. z quarto meteoroz. ¶ In ista questione ne erunt duo articuli. pmo rñdebitur ad questum. in secundo mouebit z soluet quoddam dubium.

p^m no^m

Quantū ad p^mū articulū p nota. q aliqd pōt dici pati duplr. vno mō subtiue: z alio mō terminatiue. Pati subiectiue est eē subz: cui aliq passio itroducif: z sic patif mā pma z alia subta i qb^o passiones iducunt. Pati vō terminatiue est patiēdo diminiui aut corūpī: z illo mō patif forma q corūpīf a corūpēte: z de hoc mō ipsius pati ē ad pns. de pati pmo mō nō curaf: qz non est vni accns receptiuū alterius.

2^m uo^m

¶ Scdo nota. q pati terminatiue adhuc capif duplr. Uno mō: qz patif de p se ab aliquo: vt calitas a frigiditate. Alio mō de p accns. puta qz aliud sibi annexū patif: vt humiditas dñ pati si hmōi subz pateret. ¶ 3° nō.

3^m

4^m

5^m

¶ qz hic fit qō solū de actione ppria q est cū abiectioe pñ. ¶ Quarto nō. q in hac qōne pñ fieri triplex cōpatio. p calitatis z friditatis adiucē. 2° humiditatis z siccitatis iter se. tertio calitas z friditas ex vna pte ad humiditatem z siccitatem ex alia pte. ¶ Quinto recolligendū est illud qō dcm est in p lib. in qōnibus de actione: qz fortissime actiois est calitas. post illā frigiditas. post illā humiditas z post siccitas: in resistēdo at pñio mō.

p^a 2.

His premiffis sit pma conclusio. calitas z friditas sunt iucē actiue z passive. p3 p xpientia: qz calz calefacit frigidum z eē. ¶ Itē calitas z friditas sunt qlitates tāgibiles pme z pñie: z tales sunt iucē pñie actiue. ¶ Itē alias aer p pua actioe nō posset gñare aerē ex aq. pñs est p pñz se cūdo huius. z pñia t3. qz aer non pōt agere in aquā nisi actione calitatis. ¶ Scda p. hūiditas z siccitas sunt actiue z passive adiucē. p3 vt pcedēs: qz sūt qlitates pñie z tāgibiles p^e. ¶ 2°: qz ex igne fit aer imediate: z h nō pñt eē nisi actōe siccitatis z hūiditatis iter se. qz ipē sūt actiue z passive. pñia t3. z añs p3. p pñz. 2° huius. d. qz ex quolz elo pōt imediate qōlz aliō gñari. pro scda pte p3: qz aer z ignis nō hñt pñietatē itēfaz nisi in humiditate z siccitate. ¶ Itē tertio nisi hūiditas z siccitas inter se agerēt ex duobus elis nō hñtibus symbolū non posset fieri tertiu: qō est p pñz. scdo huius. z pñia t3: qz si ex aere z terra deberet fieri ignis: oporteret qz calitas aeris obtieat sup friditatem terre: z qz siccitas terre obtineat sup hūiditatem aeris. alr nō esset imagiabile. z p pñs oportebit qz agāt z patiāf adiucē. ¶ S3 p vř qz siccū iuxta positū hūido nō agat nec patiāf ab eo: qz lapis marmoreus qñ est fridus nō desiccatur qd iuxta ponit: s; qñ calz desiccatur. qz siccitas nō agit in humidus imo vř qz magis calidus desiccatur z frigidus humectatur. ¶ Rñdet qz humidū z siccū iuxta iucēz posita agūt z repatiunt adiucē. vř est qz hoc est minus sensibile qz de calitate z friditate: qz actio eoz adiucē ē magis certa. Ad h aut qd addif: qz calitas magi vř desiccatur. dñ qz euaporādo ptes humiditas z subtiles. s. resoluedo illas in vapores frequēter calm desiccatur: qz euaporatis istis manent ptes grosse z terrestres que sūt sicce: sed de p se nō facit hoc. ¶ Tertia p. qz calitas de p se nō agit in humiditatem nec ēt in siccitatem. pbatio. quia cū eis nullā h3 pñietatē. qz nō agit in ea. pñia t3. qz actio fit rōne pñietatis. p huius. z añs est manifestū: qz calitas

L.c.24
z 25.
2^a 2

2

L.c.24

3

L.c.25.

Dub^m

¶

L.c.50.

ditas pñietur frigiditati z non alteri in soē: cum tantum vnum vni sit contrariū primo celi. Secundo. quia caliditas stat cū valde intensa siccitate: vt in igne exite in naturali dispositione. Similr stat cum summa humiditate: vt in aere naturalr disposito. modo non est dicendum: qz inter qualitates elementi: cum existant in sua naturali dispositione aliqua sit actio seu repugnantia. ergo caliditas nō agit in humiditatem: nec ēt in siccitatem. ¶ Quarta conclusio. frigiditas nō agit de p se in humiditatem nec in siccitatem: p3 sicut pcedens. ¶ Correlariū. frigiditas z caliditas non dicuntur qualitates actiue: z humiditas z siccitas passive: ex eo qz caliditas z frigiditas non agunt in humiditatem z siccitatem: p3 p conclusiones positas. ¶ Sed contra has conclusiones instatur. primo: qz calor solis vel ignis vř multū desiccatur: p3 p xpientia. ergo calidū agit in humiditatem corūpendo eam. Proportionabilr frigidus noctis humectat: z videtur corūpere per se siccitatem. ¶ Scdo: qz aer desiccatur z non facit hoc per suā humiditatem: vt notū est. qz facit hoc p suā calitatem: qd est ptra conclusionē. añs pro prima parte docet xpientia. z pro secunda parte manifestū est de se. ¶ Rñdetur ad primū sicut ante est dictū qz caliditas ignis vel solis de per se agit in frigiditatem: qua corrupta leuitatez generat: qz partes humide: z subtiles euaporantur z manent partes sicce grosse z terrestres: z sic de per accidens desiccatur: z hoc specialiter de mixtis: in elementis aut existētibz in naturali dispositione caliditas nō desiccaret nisi siccitas coageret. vnde radij solares aquā existentem in tali dispositione naturali nunqz desiccarent: nisi coagente siccitate. Similr frigiditas noctis non humectat de p se nisi coagentibus influentijs frigefactiuis vel rore cadente per defectum caloris vel aliqua tali cā. ¶ Ad secundum dicitur siml. qz aer existens in naturali dispositione nunqz de p se desiccaret: s; in aere sūt exhalationes calide z sicce eleuate ex terra z ille desiccant: z sic aer creditur desiccare. ¶ Quinta conclusio. caliditati z frigiditati magis proprie attribuitur actiuitas qz humiditati z siccitati. p3 duplr: pmo qz fortissime agūt: vt xpientia docet. non aut agunt sic sensibiliter. humiditas z siccitas adiucem: s; remisse. ¶ Secūdo qz corūpora dicuntur actiua inquantū sunt calida z frigida. nō at inquantū sunt humida z sicca p3: qz calidus dñ aggregare res eiusdez generis: z segregare res diuersoz generum. frigiditas at dicitur congregare res siue sint eiusdem generis siue diuersoz. modo segregare z congregare sūt agere. ¶ Sexta conclusio. humiditas z siccitas dicuntur passive iproprie p cōparationē ad caliditatez vel frigiditatem. p3. qz ipse fortissime resistunt: vt dictum est pmo huius. resistētia at se tenet a pte passi: qre deberet dici maxime passive. itez qz magis experimur ipsoz passionem sensu qz actionē. ¶ Et tertio. qz res inquantū sunt humide vel sicce dicuntur passive magis vř minus: vt humidū dñ bene terminabile termino alie. no. siccum aut terminabile termino proprio: terminari aut est pati. z hoc satis inuitur a pñio. scdo huius. z 4° meteo. ¶ Septima conclusio. si qs vellet vocare qlitates passiuas: qz ab eqlibus potentijs paterentur facilius caliditas esset maxime passiuas: z post illā frigiditas. p3. qz caliditas est minime resistētie: z frigiditas post eā prout primo huius fuit declaratus. modo ab eqli potentia actiua res tāto facilius patif: quāto respectu potentie actiue minorē h3 resistētia: igitur conclusio vera. ¶ Sed forte quereretur aliqs. vtrū gradus humiditatis vel siccitatis fortius agit qz resistit. ¶ Ad qd rñdetur ab aliqbus qz quilibet gradus humiditatis vel etiaz siccitatis

L.c.6.
x.i.m.
17.

4^a 2

Contra

2^m

ad p^m

ad 2^m

5^a 2

2

6^a 2

q.19.

L.c.9
L.c.6.
30.
7^a 2

q.19.

Dub^m
opinio
duo: vř
dam

tatis

L.c.36.
2.37.
2^a 2.

tatis fortius resistit q̄ agit: q̄d p̄bat p̄ experientia. naz
fusa aqua sup mappā siccam experientia docet q̄ aqua
hūida nō iā descēdet in mappā p̄pter fortem resisten-
tia siccitatis. z sic p̄ siccitatis: que est i p̄ano illo sup-
posita aque gutte eā p̄ resistentiā phibet a duobus mo-
tibus sibi nālibus. p̄mo i descensu locali: q̄ nata est aq̄
descendere nō phibita. Secundo ab hūectatione par-
tis sicce: q̄ humiditas nata est humectare nisi sit ipe-
diens: z tñ nō statim hūectat partem siccam. ¶ S3 cō-
trariū magis credo: p̄mo: q̄ si illud eēt veruz sequeret̄
q̄ nūq̄ hūiditas ageret in siccitate nec ecōverso. p̄ns
est falsum. z p̄ntia tenet: q̄ quilz gradus hūiditatis v̄l
siccitatis eēt maioris virtutis in resistendo q̄ gradus
oppositus i agēdo. cū ergo a p̄portione minoris iequa-
litas nō sit actio app̄oximatis gradibus hūiditatis
z siccitatis: eēt sūmis nō fieret actio. ¶ Secundo. q̄ si
siccitas mappē i p̄ncipio sic sustinens guttas ne descē-
dant esset maioris virtutis in resistendo q̄ illa hūidi-
tas est in agendo seq̄ q̄ guttula aq̄ nūq̄ descēderet.
p̄bat p̄ntia: q̄ siccitas illa in nullo debilitaret̄ ab hac
humiditate: eo q̄ maḡ z fortius resistit q̄ humiditas
agit. z per p̄ns: sicut iam sustinet aquam: ita semper:
nisi aliquod extrinsecum concurrat: cuius oppositū p̄z
ad sensum. z per has rationes credo q̄ qlibet gradus
in istis qualitatibus adhuc passivis fortius agit q̄ resi-
stit: q̄ nisi sic: non esset rō quare post gutta descēderet
in mappam: z non ante. Et ad rationem aliorum dico
q̄ illa experientia nō plus cōcludit nisi q̄ siccitas for-
titer resistit: sed q̄ nō eque fortiter agit non cōcludit.

Alia
op.

Quantū ad 2^m articulū sit dubitatio hec. vtruz
qualitates sūt existentes in subo: sicut
caliditas frigiditas hūiditas z siccitas agunt inuicem
z videt̄ q̄ nō: q̄ simul existētia in subo nullā habēt cō-
trarietate iuicē. q̄ nō agent. ¶ Oppositum tñ v̄r: q̄ ni-
si ageret iter se: mixtū nō haberet in se p̄ncipiū sue cor-
ruptiōis: cuius p̄trariū dicūt medici. ¶ Pro solutione
illius sit p̄ma suppositio hec. q̄libet ens nāle ḡnabile
q̄n est i naturalissima sua dispositiōe habet optimā dis-
positiōe oīum suarū qualitātū tā p̄maruz q̄ scōdarum
vt ignis sūmā caliditatem cū siccitate p̄portioabili: si-
militer est i ceteris. vnde hec dispositiō i mixto dicitur
cōplexio tēperata ad iustitiā: z q̄ncūq̄ p̄tingit elemen-
tū vel mixtū ab hac sua dispositiōe remoueri: tūc non
est naturalissime dispositū: imo est simplr̄ egrū p̄ cōpa-
rationē ad tēpamētū sibi debitū. ¶ Secunda suppositio
talis. cōplexio i mixtis nō p̄sistit i adequatione q̄li-
tatū p̄maz: q̄ animata sūt plus calida q̄ frigida: sed
cōsistit i adequatione qualitātū p̄m p̄portiones z con-
ueniētia illi sp̄i mixti cōueniētē: z hec p̄portio in alia
z alia sp̄e est alia z alia. ¶ Tertia suppo. q̄ q̄d̄z nāle
si sit extra ipsam dispōnē quā pōt appetit z nititur ad
eā reuerti. ¶ Quarta suppositio. q̄ quedā sunt gene-
rabilia homogenea: z quedā etherogenea: z supponat̄
q̄ homogeneitas p̄t cōsistere in vniformitate qualita-
tū. vnde quādo rei quelz pars esset vniformis cū qua-
libet alia illius pte q̄lificata. Vel eēt pōt p̄sistere in figu-
ris: vt q̄ i hoīe diuersa organa sūt diuersimode figura-
ta: iō dñr etherogenea nō solū in q̄litate: s̄z eēt in figura.

Oppo-
situm.
p^a sup.

2ª sup.

3ª sup.

4ª sup.

p^a 2

Lō. 81

His premissis sit p̄ma q̄. nihil q̄d est i sua
dispōc naturalissima agit
i seip̄z p̄mo seu rōne dispōnis qualitatiue sic p̄uenien-
tis toti. p̄z. q̄ p̄ quālibz actionē: quelibz res remouetur
a sua dispositiōe p̄ueniētī. modo res rōne totius nō re-
mouet se a sua dispōnē nāli: q̄ tūc disponeret se ad sui
corruptiones de p̄ se: q̄d nō ē v̄ez: q̄ q̄d̄z appetitu nāli
p̄mo z p̄ncipaliter diligit se permanere: vt dicit cōmē

tator: p̄mo physicoz. eo q̄ alias appetitus natural. er-
raret: q̄d nō ē dōs: q̄ rectus ē ab agere ifallibili. cōmē-
tator. 12. meta. ¶ Secūda conclusio. q̄ tale pōt agere
i seip̄o nō p̄mo: sed rōne partis. p̄z. q̄ esto q̄ homo eēt
i naturalissima dispōne adhuc caliditas cordis ageret
i frigiditatē cerebri z ecōverso. ¶ Sed cōtra p̄mā in-
statur z videt̄ q̄ forma embriōis agat disponēdo ad
ḡnōnē aialis p̄mo. z per p̄sequēs ad sui corruptiones.
¶ Cōtra secūdā. q̄ si cerebrum nāliter agit in cor. seq̄
q̄ de per se agat in omne sequens in bona p̄ntia eius
actionem in cor. sed ad hoc seq̄tur frequenter cordis z
eius corruptiō. ergo de per se agit ad eius corruptiōes.
¶ Ad illam respondet p̄mo ad p̄mum q̄ forma sub-
stantialis embriōis nō agit de per se ad ḡnōnem aialis: sed
virtus infusa sue m̄e a parte isto p̄ncipaliter agit dis-
ponendo m̄am receptam a materie pro ḡnōne aialis.
Ad illud dicunt alij alr̄ q̄ forma embriōis nō est nisi
quedam via pro ḡnōne aialis. z q̄ tale agat pro pro-
ductione termini: non est iconueniens: s̄z in hoc de per
accūs agat ad sui corruptiones: tñ de per se nō sic age-
ret. ¶ Ad scōm dñr q̄ cerebrum agit de per se in cor. re-
mittendo calorem excessiū cordis: similr̄ cor ecōtra i
cerebrum: vt remittat superfluos humores cerebri: sed
cerebrum nō itendit remittere calorem cordis sic q̄ i-
de debilitet cor. vnde si hoc cōtingat v̄l econuerso: hoc
est de per accidens: z preter intentionem cerebri. Mo-
do talis actio esset disconueniens cerebro: z ideo ad ta-
lem nō ageret: z ideo pro argumēto dñr q̄ ad actiones
cerebri ad cor nō seq̄tur in bona p̄ntia corruptiō cordis:
nec eēt cerebri: q̄ si actio sit adeo vehemēs vt cor nota-
biliter debilitet: tunc cerebrum illam de per se non age-
ret seu ex itentiōe nāli nō facit: sed preter itentiones ex
nimia ifrigidatiōe cerebri: preter aut naturaz eius: aut
p̄pter aliū talē casum accidētalē. ¶ Ad illas cōclusio-
nes seq̄tur p̄mo correlariū q̄ nullū etherogenū quali-
tatiue pōt p̄ aliquod tēpus manere in sua optia dispō-
ne. p̄z p̄ mutuā actionē partiū iter se. ¶ Secūdum cor-
relariū q̄ homogenea qualitatiue existētia in naturali
dispōne sunt p̄petua nisi corrūperētur ab extrinsecō. p̄z
q̄ ab intrinsecō nunq̄ talia corrūperent̄ vel alterarent̄.
¶ Tertiu correlariū. quāto aliquod ē magis homoge-
nū naturalr̄ qualitatiue tāto ceteris paribus est ma-
gis durās. p̄z. q̄ mior sit i tali actione disponēs ad cor-
ruptionē. ¶ Quartū correlariū elemēta naturalr̄ dis-
posita nūq̄ corrūperent̄ nisi ab extrinsecō. p̄z. q̄ essent
homogenea q̄litatiue. ¶ Quintū mixta duobus mo-
dis sūt corruptibilia ab intrinsecā alteratiōe: z extrinsecā
z elemēta vno mō sunt corruptibilia. s. ab extra z hoc
vtrisq̄z existētia in naturali dispōne. ¶ Forte diceretur
q̄ eēt aliqua mixta homogenea q̄litatiue: vt lapi-
des z metalla. Dñr q̄ s̄z talia sūt homogenea quo ad sen-
sus: q̄ nō potest sensu p̄cipi eoz diuersitas: tamen sim-
pliciter nō sunt homogenea: imo sunt aliq̄ue ptes ma-
gis calide z aliq̄ue minus q̄d p̄z i corruptiōe lignozū.
q̄ ex aliq̄ pte m̄e eoz generatur flāma: ex alia cine-
res: q̄d nō esset ita si eēt simplr̄ homogenea. z p̄ s̄z so-
luta ē rō ad oppositū rōnis facta. ¶ Tertia q̄ nulla q̄
litas agit i aliā corruptiue secum existente adequate in
eodē subiecto. p̄z. q̄ tales nō habēt iter se p̄trarietates.
¶ Correlariū. caliditas z frigiditas simul existēs i eo-
dē subo non agunt inuicem. z per hoc soluta est p̄ma rō
dubitatiōis. ¶ Quarta cōclusio. res que est extra suā
dispōnē naturalē nō ipedita reducit se ad ipsam. p̄z. de
aq̄ calefacta remota a calefaciēte. ¶ Correlariū. sepe
forma substantialis agit i totū subiectū reducēdo ipsum
ad nāle suā dispōnē: z cōplexionē. p̄z in casu p̄clusiōis.

Dubius.

Dubius

ad p̄mū

ad scōm

Cor^m p.

Cor^m 2.

Cor^m 3.

Cor^m 4.

Cor^m 5.

3^a 2

4^a 2

n n

Si petat vtz ad hoc coagat frigiditas virtualis ipsius aq dñ q nō: dñ tñ sit vniformiter calefactū: s3 solum fa- cit b forma subalis cū agēribus supioribus a qlitatib9 virtualibus fm quosdam. Et hoc de secundo.

ad p̄mū 2^m 3^m

Ad rōnes p̄ncipales dñ q̄ ē p̄ sexta p̄clone.

Ad scōaz q̄ est p̄ p̄ma. **Ad** tertiā neget q̄ caliditas z frigiditas agerent in siccita- tem z humiditatem de per se: z ansa propter quā dicitur passive: s3 inter se non agant: p3 in gnta conclusiōe.

ad q̄rtū. 5^m 6^m

Ad quartā p̄ceditur q̄ omnes sunt active nec est p̄.

Sitr rñdetur ad gntam. **Ad sextaz** dñ q̄ si qualita- tes dicerent passive magis: eo q̄ magis paterentur ab equali agente: humiditas z siccitas essent i minus pas- siue q̄ alie: p̄out rō cōcludit: sed vocantur passive fm sensum dictū in gnta p̄ne. sic humiditas z siccitas sunt magis passive. **Ad septimā** dicit q̄ ille qualitates sunt forme: ideo nō patiunt subiectiue: sed bene corru- ptive: qz vna eaz bñ corrūpit alias. phus aut voluit q̄ materie esset pati subiectiue z non forme. Ratio post oppositum est pro quarta z quinta conclusionibus.

Ad 7^m

Quoniā aut quare elementa zc. Tex.

com. xvi Questio. ij.

Verit tertio. Utz q̄ttuor sint elemē- ta z nō plura nec pauciora: z vt nō oporteat d̄ cauillatōibus logicalibus argui: intelligit questio sic. vtz sunt quattuor termini in quos ille terminus elementum immediate diuidit nō coincidens in significando oia elemēta signi- ficātes z n̄ plēs vl̄ pauciores vl̄ vtz sint 4° spēs spe- cialissime elemētoz nō coincidētes. **Et argi** p̄. q̄ sint pauciores. nā nō sūt plā elta q̄ p̄n^o itriseca: s3 nō sūt nisi duo p̄n^o itriseca. s̄ s̄ solū duo elta. maior p3. p̄ diffōnez elemēti positā. 5° meta. q̄ dñ elemētū est ex quo cōpo- nit aliud i existenti idiuisibili spē i aliā spēm: z tale est vere p̄ncipiū itrinsecū. mioz p3. p̄ ph3 p̄mo physicoz. **Cōfirmat** auēte cōmēta. p̄ celi. vbi voluit q̄ mā z for- ma sūt vā elta. **2°** nō sūt plura elta q̄ motus simpli- ces: s3 solū sūt tres motus simplices. s̄ zc. p̄ntia t3. ma- ior p3. qz cuilibz elemēto d3 cōpetere aliq̄ mot^o simplex minor p3. p̄ phm. p̄ celi. **Tertio.** nō sunt nisi due dif- ferentiē elementoz. s̄ nō sunt nisi duo elementa. p̄ntia tenet. qz cuilibet spēi elemētoz cōpetit sua dñia specifica añs p3. p̄ phm z cōmētatozē 4° celi. vbi solū ponit has duas ḡue z leue. z p3 rōne. qz oē elemētū est graue vl̄ leue. ergo solū sunt ille dñie specificē elemētoz. **4°** aqua nō est elementum. s̄ nō sūt q̄ttuor. p̄ntia tenet. z añs p3. qz elemētū d3 eē simplex z puz. mō nusq̄ repe- rit aqua pura. s̄ zc. p̄ntia tenet. z maior nota est: z mi- nor p3. qz marie reperit aqua pura i mari: qz ille locus maris est nālis locus elemēti aque p̄ phm. 2° meteoro- rū. modo p̄stat q̄ ibi nō sit aqua pura cū sit salsa. **5°** nō est aliqd elemētū ignis. s̄ zc. p̄ntia t3. z añs p̄bat. p̄mo. qz si ip̄s esset elemētū eēt lucidū per experiētiam ab igne circa nos. mō b̄ nō est vez. qz tē nō possemus stellas videre: eo q̄ ille ignis termiaret visuz. **Itē** si eēt: aliq̄ aialia dberēt sibi cōpetere: s3 nulla cōpetūt ei. s̄ ip̄s n̄ ē. maior p3. qz ignis ē elētū nobilissimū. s̄ n̄ mi- nus dberet decorari aialib9 q̄ terra aialib9 ḡdiētib9. aq̄ piscib9. aer auib9. mioz p3. qz ignis cuiuslibz aialis i eo exñtis corpus corrūpit. **Tertio** vel b̄ eēt p̄petuū. z b̄ nō in lra. vel esset corrūptibile: z hoc nō: qz collocat i celo: qd i nullo est igni p̄num. s̄ nullo mō p̄t corrūpi qz nec ab itus nec ab extra. s̄ simplr nō est. **Deide** arguit q̄ sunt plura. p̄mo. qz plures sūt cōbinatiōes q̄- litatū p̄maz̄ possibles q̄ q̄ttuor. s̄ plura sunt elemen-

p̄.

L.c. 4.

L.c. 65

Lō. p. 3.

cap. 31.

2.

L.c. 5.

3.

L.c. p̄.

z. 2.

4.

5.

5.

5.

5.

5.

5.

5.

5.

5.

5.

5.

5.

5.

ta q̄ q̄ttuor. p̄ntia tenet. p̄ phm in lra: qz numerus ele- mētoz sumit penes cōbinatiōē qualitatū p̄maz̄ ad- inuicem. añs p3. qz sunt q̄ttuor: quas ponit p̄bs. p̄teret illas sunt caliditas z frigiditas: qz simul stant in tepē- do: z sitr est humiditas z siccitas remisse. **Secun- do.** celū est elementum. s̄ zc. p̄ntia t3. añs p3. p̄mo me- teoroz. vbi vocatur primū elementū: ideo etiam dñ q̄ sunt q̄ttuor elementa mundi: z q̄ celum est gnta essen- tia. **Tertio.** tot sunt elementa quot sunt mixta. ergo zc. p̄ntia tenet. z añs p3. qz elementa dicunt ad rela- tionem per mixta. z per p̄ns multiplicant̄ proportio- nabiliter sicut mixta. **Quarto.** plura sunt elementa terre. ergo. p̄ntia tenet. z añs p3. p̄ Albertū dicentē q̄ diuerse sūt species terrarum: similiter hermes dicit q̄ diuerse sunt spēs ignitū. **Quinto.** q̄ sunt planete tot sunt elemēta: s3 planete sunt plures q̄ quattuor. s̄ p̄ntia tenet. z añs p3. p̄ astronomos. d. q̄ qlibz planeta est d̄ nā alicui^o elemēti vt mars de nā ignis: qz est calidus z siccus: z iuppit̄ de nā aeris: qz calidus z hūidus. satur- nus vero de nā terre: qz fridus z siccus. vñ cōmētatoz secūdo celi. stelle hñt qualitates similes vniciūq̄ ele- mentozum. minor nota est de se.

L.c. 16.
2.
3.
4.
5.
Lom. 44.

In oppositū ē philosophus. caplo tertio. secūdi huius.

In ista qōne: erūt q̄ttuor articuli. In p̄mo videbit̄ qd sit elemētū. In scōdo penes qd sumat nūerus vl̄ distin- ctio elemētoz. Tertio vtz sit aliqd elemētū ignis po- nēdū: qd tāgīt in gnto argumēto ante oppositum. In quarto que z quot sunt elementa.

L.c. 16.
p.no^m

Quantū ad p̄mū nota. q̄ elementum dñ ab ile qd idē est qd p̄ma mā: quasi elemētū

s3 mutat. i. in. e. p̄pter meliorē sonū. vñ de elementa re- spectu mixtoz hñt se p̄ modū mae p̄me. Aliter dñ ele- mētū: quasi eleuamētū: qz ex elementis p̄ eoz mixtio- nē eleuat z format̄ mixtū. vl̄ dñ q̄st̄ alimētū: qz ex ele- mētis nutriūt mixta saltē mediate. **Secundo** nota. qz iuenit̄ gntuplex diffinitio elemēti. p̄mo dñ esse p̄hi 5° meta. elemētū est ex quo fit aliud in exñte indiuisi- bili spē i aliā spēs: z videt̄ q̄ hec diffinitio cōuenit ele- mēto p̄ncipali put̄ tñ valeat: sicut hec ofo. p̄ncipiū in- trinsecū: qz p̄ncipia itrinseca nō sūt diuisibilia in ptes diuersaz̄ spēz: z nō puenit diffinitio aeri vl̄ aque: qz ta- lia diuisibilia sūt in ptes diuersaz̄ spēz: vt supponit. s. māz vel formā. **Secūda** diffinitio est q̄ elētū est qd i p̄stitutiōe corpoz est p̄muz: z in resolutiōe vltimum vt lre dicunt̄ sic elta syllabaz̄: z videt̄ q̄ hec diffō solū mae p̄me pueniat: qz ipsa est vere p̄mū i gñone z vlti- mum in resolutiōe: sicut p3 p̄mo physicoz. i. sine. **3^a** est hippocratis scōdo lib: o d̄ elemētis. elētū est simplex z minima corpoz p̄ricula. z intelligit̄: vt dicit Salie. q̄ est minima nō i q̄ntitate: s3 i qualitate: qz non p̄nt pau- ciores qlitates habere. **Quarta** est Auicenne p̄mo canonis seu p̄ma doctrina d̄ elementis. elementa sunt corpora simplicia q̄ in ptes diuersaz̄ spēz minime di- uidi p̄nt: z itelligēdo illā de elemētis: d̄ qbus est qd: z de qbus loq̄ videt̄ Auicēna: o3 exponi i ptes existētes b̄ aliqd in actu: qz illa elementa vocata ignis z aer bñ diuidunt̄ in ptes nō existētes hoc aliqd in actu diuer- saz̄ rōnū: vt i māz z formā z tales vocat auicēna diuer- sarū rationū formas. **Quinta** ē p̄hi. 3. celi. elemētū est i qd corpora dissolutū. Pro cuius itellectu nota. qz triplex est dissolutio. Quedā i ptes itegrales vt demo- critus dixit corpora resolui i atomalia vl̄ si totū diui- dat̄ in duas ptes p̄portionabiles. **Secūda** est in ptes eēntiales simul coextēsas p̄ totā rez que sunt mā z forma. **Tertia** est i ptes coextēsas fm similitudi- nē z vtutē

2. no^m
L.c. 4.
2ª diffi- nitio.
L.c. 82.
3ª diffi- nitio.
4. dif- finitio
5. diffi- nitio.
L.c. 31.

3^mno^m

L.c.3.

4^mno^m

5^mno^m

6^mno^m

7^mno^m

8^mno^m

9^mno^m

Dub^m

nē z virtutē: sic resolutio mixti in elta fz illos q tenent q elemēta nō manent i mixto: tñ in ea dñ mixtū resolu: qz i corruptione mixti elemēta nō generant ex imixto. **T**ertio nō. qz tales ptes ecntiales coertēse sūt duplices: qdā sunt: que nō manēt separata: sed fz veritatē sunt i mixto: vt mā z forma que sunt verius elēta sicut dicit cōmēta. 3°. celi. Alie. sunt q pñt separi z actu existere vt sepatim pmanētia: vt qttuor: vocata elēta z nō vere ptes mixti: fz solū virtualr dicūt ptes mixti z dñr qdāmō elēta. Scđo. qz cōponunt ex mā z for^a q sunt elemēta: vñ sicut lre respectū dictionum sunt elemēta pma: z sylabe elemēta scđa: ita vā mā pma z for^a eius dicūt pma elēta. hec at qttuor: ignis z c. qz ex istis cōponunt p cōparationē ad mixta dicunt elēta scđa. z sic vocant ppter vulgares q māz q vere est elementuz nō picipiunt. ex his pz exposuio diffōnis Ari. s. quomō mixta resoluunt i elementa. **U**ñ qrtto ex oibus his recolligēdo vñ mihi q elemētū accipit triplr. strictissimi: z sic nihil est elemētū nisi mā pma: z fm hāc exceptionē dabat diffō scđa. Scđo stricte: z sic sūt pncipia irifeca. s. mā z for^a. z scđz hāc dabat diffō p^a. Et 3° large put illa qttuor: aer ignis z c. dicunt elemēta: z o hac exceptiōe vident dari tres vltie diffōnes. **5°** nota. qz elētū b mō acceptū p pzia descriptione posset sic describi elētū est res cōposita ex mā z forma inter res generabiles z corruptibiles cōpositas vel per se stare potentes magis simplex: z de ista acceptione soluz est consideratio ad pñs. Et si petatur vtrum celum sit elementum. dñ qz non nisi celum similitudinarie quandoqz vocetur gntū elētum. **S**exto nota. qz illa dicuntur inter entia composita magis simplicia per priuationem compositionis ex contrarietate: qz in naturali dispositione: quodlibz eoz determinat sibi vnā qualitātē pma simplicē sine gradibus qualitati opposite sibi ad mixtis: z sic nō est de mixtis. Ex his satis pz qd sit elementū: z quot modis dñ: z quō capis: z vnde deriuat.

Quantū ad scđz articulū sit pma conclusio hec. numerus elemētoz dz capi a qualitatibus tāgibilibus. pbat sic. penes illas qlitates dat numerus elemētoz que pncipalr sunt actiue z passiue: fz tāgibiles sūt hmōi. g z c. maior est nō. qz ex actiōe elōrū debēt gñari mixta: z per pñs debēt esse maxie actiua z passiua adiucē: iō pncipalr debēt capi penes qlitates pncipalr actiuas z passiuas. minor pz. p dicta in pma qōne huius scđi. **S**ecūda p cō. nūmerus elemētoz dz capi pncipalr penes h qttuor. caliditatē. frigiditatē. hūiditatē. z siccitatē iter qlitates tāgibiles. pbat. distinctio z multitudo cozpoz pōz rōnabilr z pncipaliter dz capi penes qlitates pmas: fz elemēta sunt pma qttuor. cozpa: z ille sūt pme qttuor: qlitates. g z c. maior ē nota o se: qz prima cozpoza gñabilia rōnabilr distinguunt ab effectu penes pmos effectus: z p pñs penes pmas qttuor qlitates. minor pz. i. q. pma h^o scđi. **C**ōfirmat. multitudo elētoz pncipalr dz capi penes qlitates actiuas: vt dictū ē pñs: imo ille qualitates pncipaliter sunt actiue: vt prius patuit. g z c. **T**ertia p. multitudo elemētoz nō dz adequate capi p cōparationem ad has qlitates solū exites in subo. pz. qz nulla earum pōt eē sola: imo semp cū vna actiua ē vna passiuā: z ecōuerso. **C**ōfirmat. forma subal semp p supponit plures qlitates. g penes nullā qlitatē solū exites in subo dz capi aliq spēs elemēti. pñs 13. z añs pz. qz forme subales pter qlitates pmas semp in mā requirūt aliquas qlitates scđas. s. raritatē vel dēnsitatē gñitatē vel leuitatē: z sic de alijs: z tales nate sunt seq plures pmas qlitates exites simul in subiecto. **E**t si dicat sicut ele-

mēta sūt qttuor: ita simplices qlitates pme sūt qttuor. ergo causas numerus elemētoz penes numerū qlitatu pmax. respōdet qz añs: z pñs sūt est vezz i. q. quodamō numerus elemētoz sumit penes numerū qlitatu pmax: sic. v3. qz cuilibet elemēto pmo cōuenit vna qlitatu pmax: tñ hoc est inquātū illa qlitas pma est in subo simul cū alia qualitatu pmax: z ideo non est ptra cōclusionē. **Q**uarta cōclusio. elētozū numerus dz sumi penes numerum combinationum qualitatum primarum intensarum possibilitū adinuicem. pz. qz sumit penes qualitates pmas per cōclusionem scđam: z nō per cōparationē ad eas solū in subo existentes per tertiā. ergo sumendus est penes numerū cōbinationuz ipsaz: qd est p: opositum.

Quantū ad tertiū restat videre an aliquod sit elemētū ignis p quo sit pma suppositio h. ois qlitas motiua localr cōueniēs mixtis z simplicib^o pfectius z itēsius puenit simplicibus qz mixtis pbat sic. vbi pfectius z itēsius reperitū qlitates alteratiue ibi pfecti^o z itēsius reperitū motiue: sed in simplicib^o reperitū pfecti^o z itēsius alteratiue. ergo z motiue. pñtia tenet. maior pz. qz motiue sunt effectus alteratiua. mō vbi pfectius reperit cā ibi pfectius reperit causatū z itēsius. minor nota est. qz in mixtis oēs alteratiue sūt cōmixte z impfecte: z in simplicib^o nō. ergo. **S**ecūdo dato qz gñitas vel leuitas intensior reperit i mixto qz in elemēto: seq qz tale mixtum si sit graue plus natū ē descēdere qz elemētū granissimū vel si sit leue plus natū est ascēdere qz elemētū leuissimū: pñs est p pñm. p celi. qz mixtū semp natū est moueri ad motū elemēti dominantis i eo. g nō pl^a ascēdere nec descēdere ē natū qz elemētū dominans in eo. **T**ertio mixtū leue h3 solū leuitatē ex elemētis leuibus vtuallr vel actualr ad eius gñonē cōcurrētib^o suppositis agētib^o vltib^o. ergo nō h3 maiorē qz illa elemēta pñs nota est. qz agēs nō pducit vltra gradum p pziuz. añs pz. de se. qz leuitas z caliditas sūt virtutes elemētoz leuitiū remanētes in mixto. **Q**uarto pz. p intentionē pñi z cōmētoris. 4. celi. q mixta vocant graua z leuia: nō simplr. g nō hnt tāta grauitatē vel leuitatē sic elemēta. **S**ecūda suppositio. leuitas aeris nālrgescit i loco aeris: nec i de nata est moueri remouendo aerē ab illo loco. pz. qz ipsa ē pueniēs ipsi aeri: z per cōsequēs mouet ad locū aeris: z ibi gescit nec remouet ab illo loco. cōfirmat. qz illa resistit trahēti aerē ab illo loco. g ipsa ibi nata ē gescere. **T**ertia suppositio. iue nif aliqua qualitas motiua mouēs altius ad locum aeris z nō nata ē getare suū corpus in spera aeris. pz h de leuitate exhalatōis sicce ascēdētis. illa. n. mouet per sperā aeris: qd nō cēt si ibi nata eēt gescē. Nec val3. si qz volēs euadē diceret qz illa mouet p aerē exite i infima regiōe: qz ille nō est naturalr qlificat^o: imo est minus leuis qz deberet eē si eēt in nālri dispōne: qz h3 hoc haberet apparētia i aere inālri qlificato vt forte i byeme: tñ forte i estate nō hret apparētia: qz tē aer hret leuitatē sibi pueniētē aut maiorē: esto. n. qz aer nō hret leuitatē sibi pueniētē statim se reduceret ad suā nālem leuitatem: qz nihil est pñibēs: sicut post dices.

His premis sit pma pñs rñsalis hec. pñs nēdū ē aliq elemētū ignis pbat. leuitas tāta quāta ē i exhalatiōe ascēdere deberet puenire alicui elemēto: z nō puenit alteri qz igni. g ponēdū est elētū ignis. pñtia tenet. z añs p pma parte patet. per pma suppositionem: z pro secūda parte pz. qz si alteri cōueniret maxie hoc esset aeri: fz hoc nō: qz leuitas aeris nālrgescit in loco aeris per supponēs se

4°

p. suppo

L.c. 7.

L.c. 26. 2. 27. 2. suppo

3. suppo

p. 2 p^m

quidam et hec leuitas non. Item hec leuitas est maior in virtute quam leuitas aeris: quia mouet aliam quam leuitas aeris existentis in naturali dispositione. per suppositionem tertiam. Confirmatur. si hec leuitas non esset ipsius aeris nec alterius elementum: imo esset mixtum. puta exhalationis ascendens. tunc mixta essent magis leuia quam elementa existantia in naturali dispositione. prima tenet de se: et ans est prima suppositiones.

Secundo aliquod elementum dicitur capi penes combinationem caliditatis et siccitatis: ergo est aliquod elementum ignis. prima tenet. quia non est aliquid aliorum trium elementorum. antecedens per se. quia penes alias tres combinationes qualitatum primarum capiuntur elementa: et non est ratio quare non penes istam caperentur unum elementum. Tertio summa caliditas dicitur alicui elemento puenire: et non puenit alteri quam igni. secundum et cetera. prima tertia maior per se. quia ita bene dicitur illa qualitas alicui elemento puenire: sicut alie qualitates prime: et minor per se: quia si alicui alteri conueniret: maxime conueniret aeri: et hoc non: quia ad experientiam multa inueniuntur calidiora quam sit aer: et in estate existens: cum vehementer calidus sit.

Quantum ad quartum articulum restat videre que et quot sunt elementa: et quantum ad hoc sit hec prima suppositio: quod contrarietas que est inter mixta habet originem a contrarietate elementorum. hec est nota. quia qualitates mixtorum: specialiter prime sequuntur qualitates elementorum: et omnes sequuntur primas.

Hoc premisso sit prima quod hec non est nisi unum elementum. ista est hippocratis in libro de elementis. et probatur ratione sic. quia sequeretur quod nulla esset contrarietas inter elementa. prima est contra experientiam et premissam suppositionem. et prima probatur. quia si solum est unum elementum: nulla est contrarietas inter elementa: quia unus in se non habet contrarietatem. ergo nec inter mixta. per suppositionem. et sic nulla esset contrarietas. Secunda conclusio. non sunt solum duo elementa vel solum tria. probatur. quia numerus elementorum sumitur penes combinationem primarum qualitatum possibilium: et tales sunt plures quam due vel tres. secundum et cetera. prima tertia maior per se. per predicta. in secundo articulo. minor patebit in sequentibus. Item si solum essent duo: unum eorum quod esset fortius alio: et tunc corruperet aliud in sui naturam: et sic postea non maneret nisi unum: quod est simpliciter inconueniens. Si solum essent tria duo eorum haberent symbolum in qualitate actiua. puta in caliditate vel frigiditate. et per prima illa corrumpentur tertia: et sic non maneret nisi duo: quod est contra predicta. Item ponendum est elementum ignis: et preter illud tria alia. ergo sunt plura tribus. prima tenet. maior rationis per se. per tertium articulum. et minor per se. quia propter ignem appareret aer aqua et terra: que sunt elementa ut notum est. quia non videntur esse magis mixta: cum sint in sua naturali dispositione quam ignis.

Tertia conclusio est. ponenda sunt quattuor elementa. sequitur ex dictis: quia sunt ponenda plura duobus et plura tribus. secundum quod ad minimum sunt quattuor. prima tenet. et ans per se. per predicta et conclusiones. Ista conclusio concordat cum experientiam: experimur. nisi combustionem ligni: quasi quattuor elementa resolui flamma loco ignis. fumum loco aeris. aquam existerem loco aquae: et cineres loco terre remanentes. Item tot sunt combinationes qualitatum posibles. Item tot sunt humores in corpore. Item tot sunt complexionibus animalium. humores autem et complexionibus sequuntur videntur nature elementorum. Quarta conclusio. non sunt ponenda plura elementa quam quattuor ad intellectum predictum. et hoc capiendum elementum large. probatur. non sunt plures combinationes qualitatum primarum sub esse itenso posibles quam quattuor. secundum non sunt plura elementa. prima tertia per dicta in secundo articulo. et ans apparet. quia non sunt nisi combinationes caliditatis et siccitatis: que est ignis: caliditatis et humiditatis que est aeris: et frigiditatis et humiditatis

que est aque: et frigiditatis et siccitatis: que est terre. alie .n. due. scilicet caliditatis et frigiditatis siccitatis et humiditatis sub esse intenso non sunt posibles: sed sunt posibles sub esse remisso: tamen penes illas sic non dicitur capi aliquid elementum: eo quod elementa debent sibi deteterminare suas qualitates intensas. Secundo non sunt plures qualitates prime quam quattuor. ergo prima tenet. quia quolibet elementum dicitur sibi deteterminare unam qualitatem primam: et ideo si essent plura elementa: et plures essent qualitates prime. ans per se. in prima questione scilicet.

Ad rationes principales dicitur quod non queritur de elementis stricte acceptis: de quo illa ratio arguit. auctoritates autem philosophi. 5. me. et comentato ris. 3. celi. intelliguntur de elementis stricte acceptis. Ad secundum dicitur quod plures sunt motus simplices in specie simplicissima quam elementa: quia quattuor elementis pueniunt quattuor motus simplices in specie simplicissima: et propter illos est motus circularis celi. Et ad philosophum solum tres motus simplices ponuntur dicitur quod non intellexit distinguendo motus simplices penes speciem subalternam. scilicet penes a medio: penes quod sumatur duo. scilicet ignis et aeris: penes ad medium: penes quod sicut duo sumuntur. scilicet terre et aquae: et penes circa medium: et ideo ratio non concludit. Ad tertium negatur quod non sunt nisi due drie elementorum loquendo de differentibus constitutibus specie simplicissima. Ad cometam totum. 3. celi. dicitur quod ille drie que et leue sunt accidentales. igitur dicitur quod non sunt simplicissime: imo graue diuiditur in aquam et terram: et sicut leue: et ideo non est adpositum. Ad quartum negatur quod aqua non sit elementum. Et ad probationem dicitur quod elementum quod est in naturali dispositione tunc dicitur esse purum. modo aqua maris est in alia disposita propter siccitates terrestres mari admixtas: et ideo extra et propter naturam aque est quod mare est salsum. Ad quintum negatur quod non sit aliquid elementum ignis. Ad probationem dicitur quod ignis quod est in naturali dispositione non est lucidus: imo est magis diaphanus quam aer: sed quod ignis apud nos existens est lucidus. hoc est. quia illud est mixtum qualitatum: et quod dicitur quod est flamma et non vere speciei ignis: imo sed veritate illud quod volat ascendendo a candela apparet esse flammam est verus ignis quam ipsamet flamma candele. Ad secundum probationem dicitur aliquid quod salamandre viuunt in igne. Aliter dicitur quod non omnia elementa decorantur animalibus: imo hoc solum conuenit elementis existibus prope terram aut terre: quia omnia animalia nutriuntur a terra: et ideo quia ignis nimis plene distat a terra: et quia est nimis actiuus natura sibi nulla animalia attribuit nec ex hoc est imperfectus: quia sicut argueretur celum esse imperfectum. Ad tertium dicitur quod quolibet pedale ignis in sua sphaera est corruptibile. Ad probationem dicitur quod quolibet pedale ignis celum quod influet influentiam grauefactiuam et mouentem deorsum: et tunc illud descendet in aerem quousque corrumpitur.

Ad rationes arguetes quod sunt plura. Ad primam dicitur quod non sunt nisi quattuor combinationes qualitatum primarum posibles sub esse intenso seu perfecto: ut dicitur et solum penes illas numerus elementorum sumitur. Ad secundum dicitur quod celum non est elementum nisi similitudinarie et improprie: quia ex eo nullum componitur corpus: et ideo de hoc non est consideratio ad prima per dictum fuit in primo articulo. Aliter possunt dici quod celum est elementum mundi: sed et hoc hic non agit: sed solum de elementis mixtorum. Ad tertium negatur quod tot sunt elementa quot mixta saltem in specie. Ad probationem dicitur quod sed elementa dicerentur per relationem ad mixta: tamen non omnia quod proportionabiliter multiplicentur: sicut mixta: licet enim genus dicatur per relationem ad speciem: tamen non omnia quod proportionabiliter multiplicentur: sicut species per notum est. Ad quartum potest dici quod substantialiter in specie non est nisi unum elementum terre. Ad philosophum dicitur quod voluit dicere quod diuerse sunt species accidentales terrarum: quia quod sunt argilose. quod sunt fabulose: et sic de alijs. vel quod voluit quod plures sunt species terrarum

2.

3.

suppō

2.

2.

3.

4.

ad rōnes

nes

1. cō.

4.

2. 31.

Ad 2.

p. c. 5.

Ad 3.

4. c. p.

2. 2.

ad 4.

Ad 5.

Ad 6.

Ad 3.

ad p.

Ad 1.

Ad 3.

ad 4.

rarum mixtorum. i. terreorum: que vocantur terra propter similitudinem similiter totaliter dicatur de igne.

Ad. 5. **Ad** quantum negetur qd tot sunt elementa quot sunt planete. Ad probationem dicit qd l3 qlibet planeta sit de natura alicuius elementi non sequitur qd sunt tot elementa quot sunt planete: quia plures bene sunt de natura eiusdem elementi: et ideo ratio non concludit.

Ratio post oppositum est pro dictis in duobus ultimis conclusionibus quarti articuli.

Eodem textu ubi supra. Qd. iij.

Queritur quarto. Utrum caliditas aeris et ignis sunt eiusdem speciei specialissime essentialis. Et arguitur p. qd non. qd humiditas aeris et humiditas aque dicitur specie specialissima. ergo etiam caliditates elementorum debent differre specie. pna tenet. qd sic se h3 vna qualitas symbola: ita vñ qd sit de alijs qualitatibus symbolis. anis probat. qd humiditas aque est extinctiva ignis: et humiditas aeris non est extinctiva ignis: imo est nutritiva eius. qd ille humiditates dicitur specie. pna tenet. qd potentia eiusdem speciei non sunt contrarij actus: s3 idē. 9. metaph. anis p pma pte p3. p experientia: qd aqua vehementer calida corrumpit ignem si super ipsius fundat: s3 tñ hoc non facit per frigiditates: sed per humiditates: qd aqua illa est calida. Item si hoc facit propter frigiditatem tunc ignis in hyeme frigidissima non deberet durare in aere. pns est contra experientiam de candela ardente. et pna tenet. qd aer est tunc ita vehementer frigidus qd congelat aquam: vt vñ. et per pns: si frigiditas est causa corruptionis ignis: maxime deberet corrumpere ignem. **S**ecunda pars p3. qd cum humiditas olei sit aerea ipsa statim pervertit in ignem: et nutrit ipsam. **T**ertio si humiditas aeris est eiusdem speciei cum humiditate aque: tunc ipsa posset continere mixta: sicut humiditas ipsius aque: cuius oppositum dicit philosophus secundo h. **S**ecundo siccitas terre et siccitas ignis dicitur specie. ergo et caliditas elementorum. pna t3: vt prius. et anis declarat. qd siccitas terre determinat sibi itēsam frigiditatem et densitatem. siccitas autem ignis summam raritatem et caliditatem: modo hoc non esset nisi ipse differret specie. **T**ertio si sic. sequitur qd caliditas aeris est remissa pna bona. et pns est falsum. igitur non sunt eiusdem speciei: et pna tenet. et anis p3. pro pma pte: per experientiam: qd aer non sentit ita calidus sicut ignis: ideo si caliditates sunt eiusdem speciei: oportet qd aer sit remissior. aliter eque itense calefacerent. igitur et c. falsitas pntia. p3 p. qd tunc aer in naturali dispositione determinaret sibi aliquos gradus frigiditatis remittentes suam caliditatem: cum remissio fiat per admixtionem graduū qlitatis opposite: vt supponit ad pns: et sic aer non est simplex elementum: imo est mixtum qualitativum: sicut mixta. **S**ecundo sequeret qd aer in naturali dispositione determinaret sibi tres qlitates pmas. s. humiditatem caliditatem et frigiditatem remittentem eius caliditatem. pns est p phm i lra. **T**ertio sequitur qd ignis approximatus aeri subiecto faceret eum summe calidum. pns est contra experientiam et pna tenet. qd aer respectu caliditatis ignis nullam habet resistētiam. ergo non est ibi causa successionis. qd subito fieret calidus summe. **Q**uarto caliditas ignis contrariatur humiditati aeris et non caliditas aeris. igitur et c. pntia tenet: et anis pro secunda pte est notum de se. p pma pte probatur. qd cum aer generatur ex igne caliditas ignis corrumpit: qd alias aer generatur sub tanta caliditate quanta fuit ignis: quod non videtur verum: eo qd ignis non possit aerem sub caliditate corrumpere: qd aer cum quilibet caliditate possit manere: quod videtur falsum. Sed confirmatur sic. si caliditas ignis non corrumpere in tali transmutatione accidens migraret de subiecto in subiectum. et hoc est falsum. et tenet pna. qd caliditas

T.c.2. 2.15.

T.c. 49. 12.

3.

T.c. 16.

4.

promittitur est in igne: et post in aere: et tunc sic caliditas corrumpitur non a caliditate aeris: cum sibi non sit contraria. qd corrumptur ab humiditate aeris. igitur caliditas ignis contrariatur humiditati aeris: quod fuit probatum. **Q**uinto in generatione aqua ex aere tanta caliditate corrumpit generans aquam quantum frigiditate introducit. sed certum est. qd introducit summam frigiditatem. igitur et corrumpit summam caliditatem. igitur aer fuit summe calidus: quod non est si eius caliditas fuisse eiusdem speciei cum caliditate ignis. igitur. pntia tenet et anis p pma pte p3. qd sic secunda opinione eodem fit in qlitatibus primis itēsis et remissio proportionabiliter: qd sicut in vna intenditur in alia remittitur: et pro secunda pte. p3. qd aqua in naturali dispositione est summe frigida. igitur aqua introducit summam frigiditatem. **S**exto cometator dicit secundo celi. qd diversa corpora celestia h3 diversa lumina generant qlitates proprias unicuique elementorum. qd videtur velle qd aliquid caliditas est propria vni elemento et alia alteri: quod non esset nisi caliditates elementorum dicerentur specie. **S**eptimo leuitas aeris et ignis dicitur specie. qd caliditates. pntia t3. p puenienti similitudine: qd sic se h3 leuitas ad leuitatem: ita se h3 caliditas ad caliditatem. **S**ecundo. qd proprius effectus istarum caliditatum videtur esse leuitates: modo si effectus de se et immediate aliquibus causis puenientes dicitur specie: certum est et qd iste cause dicitur specie. anis est cometatoris. 4. celi. ubi dicit. qd leuitas aeris non est media inter leuitatem ignis et gravitatem terre: sicut color medius inter extremos: imo est totaliter eque simplex sicut leuitas ignis. **O**ctavo non omnes caliditates mixtorum sunt eiusdem speciei. qd nec omnes caliditates elementorum. pntia tenet. qd caliditates mixtorum sunt similes in virtute: et etiam in caliditate cum caliditatibus elementorum: et id tot debet esse species primarum qualitatum in elementis quot in mixtis. anis probat. pmo. qd effectus caloris naturalis animalis est nutritio: et augmentatio: quod non puenit calori ignis. Item calor naturalis vni animalis figuratur naturaliter h3 figuram illi animalis: vt hois h3 figuram hois. alteri animalis vt asini aliter figuratur put expimur. **2**o p3 idē. qd calor viui et mortui dicitur specie. igitur et c. pna t3. qd illi sunt calores mixtorum. anis p3. qd calor vini pseruat a putrefactione: calor vero mortui disponit ad putrefactionem. vñ qdto cadaver fit magis calidus: tanto citius putreficit: propter quod in estate citius putrefiunt carnes qd in hyeme. **T**ertio p3 idem. qd calor febrilis et naturalis dicitur specie. igitur caliditates mixtorum dicitur specie. pna t3. et anis p3. qd calor naturalis et in naturalis dicitur specie: s3 febrilis calor est in naturalis vt dicitur medici: et naturalis non est in naturalis. igitur et c. pna t3. maior nota est. qd in naturalis et naturalis sunt contradictorie opposita. qd videntur differre. et per pns differunt specie. minor nota est per medicos. **C**onfirmatur sic. illi colores differunt specie qd habent diversos effectus proprios in specie: s3 sic est de coloribus naturali et febrili. qd maior pars. auente anis allegata. actus notificant potentias. secundo dicitur animalis. et minor pars. qd calor febrilis quantumcunque remissus semper est pugnans: calor autem naturalis quantumcunque intensus vel ab estu: vel labore: vel motu non pungit: sicut experientia docet. **Q**uarto p3 idē. qd calor naturalis et apostematum differunt specie. igitur. pntia t3. et anis p3. qd calor naturalis nullo modo denigrat. vt patet in sano vel in filio. calor autem apostematum denigrat. vt p3 in apostematibus maturantibus. igitur et c. **N**ono ad principale. diversorum in specie debet esse diverse qlitates proprie in specie: s3 aer et ignis sunt diversa in specie: igitur. maior nota. qd proprietates consequuntur ipsam rem. minor pars de se.

In oppositum arguitur. quia si differret specie tunc essent octo qualitates prime: pns est contra phm. secundo huius. et probatur pntia. quia essent due prime qualitates in specie et proportionabiliter essent due ex parte cuiuslibet aliarum trium qualitarum symbolicarum. ergo essent octo

5.

6.

L. 4.

7.

L. 28.

8.

T.c. 33.

9.

T.c. 6

2.8.

In ista qōne erūt tres articuli. In pmo vi debūt qdā notabilia cū nar- ratione eiusdem opionis probabilis in hac qōne. Se- cundo videbitur opinio illius contraria: que mibi ma- gis videt vera. In 3o videbitur quomodo opinio pma soluit motiva sibi contraria opinionis secunde cum q- busdam rationibus specialibus confirmantibus opio- nem secundam.

p. nōn^m

Quantū ad p^m articulū pmo nota qd qdaz po- nūt in eltris esse qsdā qlitates virtua- les distinctas ab actualib⁹ z formis subalib⁹ eltoz: s; qz de his qref i sequenti qōne: iō nūc soluz de actualibus ppono. **Secdo** nō. q. pportioabilr: sicut dices de ca- liditatib⁹ ignis z aeris: ita dz dici de friditatib⁹ terre z aq: z de ceteris qlitatib⁹ p^mis symbolis elemētoz: qz siles sūt rōnes de vna: sicut d alia. **Tertio** nota. q. qdaz opio. pbabilis ponit q. caliditates aeris z ignis actuales differūt spē: z h3. p se rōnes añ op^m: z si q alie sūt tales: z ideo rōnes illas nō resumo. **Secūdo** dicūt q. aer h3 caliditatē sūmam: sicut ignis. 3o dicunt q. ad corruptionē ab igne vni⁹ gradus caliditatis aeris itro- ducit vnus gradus caliditatis ignis: z e^o. 4o dicūt q. ille calitates nō sunt sū in simplici sub eē itenso: sed in mixto z sub eē remisso. **4o** est nōn^m q. res eēntialr eiusdē spēi spālissime drnt q soluz nūd drnt: z sic se hnt q. oēs. ppe opōnes vni⁹ eaz sūt eēntialr siles alteri⁹ eo rū opōnib⁹: z si drnt: solū drnt s; magl z min⁹: z ēt s; q nata sūt eūdē pceptū spālissimū z eēntialē i aia gñare.

2. nōn^m

3. nōn^m

4. no^m

p. 3

Quantū ad scōz articulū sit q. rñsalis hec. cali- ditates actuales aeris z ignis sūt eius dē spēi spālissime essential. pbat p sic. qz nisi sic sit vni eēnt pla s; ia in spē. añs ē s; phm. iō. metaph. z p celi. vbi vult q. tm vni vni sit s; iū: z pbat per hoc pmo ce- li. q. motu circulari celi nihil ē s; iū. Et probatur pna. qz caliditas ignis corrūpit friditatē aque: igf p trariat ei: cū ois corruptio sit a suo s; iō. Item caliditas aeris similt corrūpit eādē: igf ēt p trariat illi: si ergo ille ca- liditates sunt diuersaz spēz: duo i spē. s. que dicta sunt s; iant eidem friditati aque: qd sūt pbādum. **Sec- cūdo** sic. caliditas ignis calefacit caliditatē aeris. igf est eiusdē spēi cū ea pna tenet: qz caliditas nō generat nisi caliditatē sibi similit i spē. ergo si itendit calidita- tem aeris: illa erit ei similit i spē. añs est manifestū per experiētā. **Cōfirmatur.** siccitas terre z ignis sūt eiusdē spēi. igf sic est in alijs qualitativ⁹ symbolis. pntia t3 a similit. añs p3. qz siccitas ignis reducit terrā hūidā ad sui nālē siccitatem: vt experimur. **Tertio** nisi essent eiusdē spēi segtur q. i habentib⁹ symbolū nō esset faci- lior trāsitus. pns ē cōtra phm. scdo hui⁹. z tenet pntia. qz sicut i nō habētib⁹ symbolū o3 duo corrūpere: z duo gñare: sic etiaz oportebit si debeat ignis ex aere gñari. oportebit. n. caliditatē z hūiditatē aeris corrūpe: z cali- ditatē z siccitatē ignis gñare. **Cōfirmat.** qz si drnt spē: i habētibus symbolū o3 esse difficiliores trāsitus. pns est icōueniens. tenet pntia. qz oportebit duas qualita- tes corrūpe z duas gñare: vt iaz dictū est. z solū p vni cū agens. puta in generatione ignis ex aere per solam actionē siccitaz: eo q. caliditas nō agit: cū nō pntef cali- ditati aeris. mō difficilior vnuz agens duo corrūperet q3 duo agētia: sic fit i nō habētib⁹ symbolū. **Quar- to.** ois albedo est eiusdē spēi spālissime eēntialis cū qli bet albedine. igf z ois caliditas cū oi caliditate. pntia t3: qz non est maior rō de albedine q3 de caliditatibus. pns cōiter cōceditur: qz nō apper causa ppter quā due albedies spē essentiali differūt. **Quinto** si nō essent eiusdem spēi: segtur q. essent octo humores in corpo: e

T. c. i. 7.
T. c. o. x.
T. c. o. x.

2.

3.
T. c. 25.

4.

5.

aialis: z silt essent plures q3 quattuor cōplexiōes. pnt s; cōtra auctores medicine. z pntia tenet: qz due cōple- xiones essent nūc ex pte dominj caliditatis ignis. pu- ta. qz vel dominat cū sicco vl cū hūido: z duo humo- res erūt ex pte caliditaz aeris: z due cōplexiōes: z sic de ceteris: z sic essent octo cōplexiōes z octo hūores. **Sexto.** illa sūt similia in spē: quoz effectus imedia- ti sūt eiusdē spēi: s; sic est de caliditatib⁹ aeris z ignis. igf z c. maior nota est. qz potētie z spēs distinguuntur p effectus tāq3 a posteriori. mior p3. qz siles i spē sunt caliditates q3 caliditas aeris itro ducit i manū meam: z caliditas ignis in aliā manū itro ducit. **Septio.** si cut se hnt raritates ignis z aeris z diaphanitas earū- dē: ita se hnt calitates eoz: s; diaphanitates z rarita- tes sūt eiusdē spēi. igf z calitates. maior nota est cōue niēti similitudie. mior d diaphanitatibus p3 per phum scdo de aia. vbi vult q. aer z aqua sunt diaphana inq3- tum i eis est quedā cōis nā: que est i celo. in cap. de vi- sibili z visu. sed quo ad raritates videt patere per hoc q. raritas nō est nisi paucitas mae sub multa extēsiōe. z sic videt q. raritas nō sit nisi mā. igf cum mae ignis z aeris sint eiusdē spēi: videt ēt q. raritas eiusdē spēi debeat eē. **Octavo** sic. caliditas aeris erit caliditas ignis. igf caliditas aeris z ignis sūt eiusdē spēi. pntia tenet: qz erunt eedem caliditates numero. antecedens arguitur: qz quando ex aere fit ignis vel caliditas: que fuit in aere manet in igne: z sic habetur propositū: vel corrumpitur: z hoc non: qz siccitas ignis non cōtraria tur caliditati aeris: igitur manet. De sunt rationes: qui bus illa conclusio cōmuniter probatur.

6.

7.

T. c. o. 68.

8.

Quantū ad tertiu articulum restat videre quo modo opinio prima ad has rōnes re spondet. **Ad** p^mam ergo dicit q. bene vni plura sūt cōtraria i specie spālissima: sed pns voluit q. tātnz vni vnum est cōtrariū i spē subalterna. s. q. caliditas solum friditati cōtrariatur: z q. caliditas non cōtrariat cali- ditati z friditati z ecōverso: friditas solum calitati cō- trariatur: sed nō est icōueniens q. tam calitas q3 frigi- ditas diuidant i plures spēs spālissimas: quarum que libet friditas cuilibet caliditati est cōtraria z iuenitur sile de leuitatibus: leuitates eni aeris z ignis: differūt spē spālissima z essentiali. **Cōmentator** 4o celi. sed que libet earum p trariatur gravitati terre vel aque. **Ad** secundū negetur q. caliditas ignis itendat caliditatez aeris: imo dr q. siccitas agit i aerem humiditatem ae- ris corrumpendo: z proportionabiliter remittit calidi- tatem eiusdem aeris per modum sequele: z ad genera- tionem siccitatis i aerem generat per modū sequele ca- liditas ignea: ppter quā ad sensum videt q. itendatur caliditas aeris: nō tm itendit. **Ad** cōfirmationez ne- getur q. siccitas terre z ignis sunt eiusdē spēi. **Ad** probationem dr q. siccitas quam itro ducit ignis terre humide eā calefaciendo est violenta terre z est ignea sequens caliditatē ignis: sed cessante calefactiōe ignis terra corrūpit caliditatē itro ductā: z per modū seque- le itro ducit siccitatē sibi cōuenientē: z corrūpit siccita- tem sibi discōuenientē. **Ad** tertiu dr q. phs. d. in ha- bētibus symbolū esse transitum faciliozem: nihil plus voluit nisi q. ille transitus fieret cum minori cōtrarie- tate: quādo eni ignis generatur ex aere: solū fit gene- ratio mediāte vna cōtrarietate. s. siccitatis z humidita- tis: sed quādo ignis generatur ex aqua fit transitus p duas cōtrarietates: vt notū est. z per hoc patet q. pna pma nō valet. nā s; ille trāsitus fiat per eque multozuz corruptionē: z etiā per aque multozuz generationem: tm fit cū miori cōtrarietate. caliditas eni aeris non corrū- pitur

Ad p. r. met. 17. p. c. x.

Cō. 26
Ad. 2.

Ad. 3.
2. 50. 25

pitur per caliditate ignis: sed per modum sequele: ad corruptionem humiditatis aeris simpliciter generatur caliditas ignis in materia aeris non a caliditate: sed per modum sequele: ad introductionem siccitatis. Per idem soluta est confirmatio: negat enim quod ceteris paribus difficilius est transitus. Et ad probationem dicitur: quod hoc est difficilius sit unum corrumpere duo quam duo corrumpere duo. dico quod verum est quod utrumque resistit agenti: tamen quod unum corrumpit per modum sequele ad alterum: tunc non oportet quod illud quod per modum corrumpit non resistit de se suo corrumpenti. Vel aliter dicitur et melius quod simpliciter non est facilior: sed est facilior ad intellectus philosophi: quod est sine tanta actione contrarietatis. **Ad quartum** concedo quod omnes albedines sunt eiusdem speciei specialissime: quod tamen est dubium et negat contraria: quare sic erit de omnibus caliditatibus: quod contrarietas albedinum est contrarietas specierum specialissimarum: et contrarietas caliditatum est contrarietas specierum subalternarum: sicut dictum est ante de leuitatibus: et sic non esset simile. **Ad quintum** posset dici uno modo quod non est inconueniens ponere plures complexiones quam quattuor in specie specialissima: sicut nec plures humores: sed medici solum ponentes quattuor: non loquuntur de specie specialissima: sed de specie subalterna: non enim curant descendere ad specialissimam: eo quod non est magna distantia in mixtis caliditatis aeree et ignee: et sic de alijs: et probabilitas dicti patet: quod medici dicunt quod aliquid quod est humidum humiditate aerea: et aliquid est humidum humiditate aquea. Aliter posset dici quod contraria non valet: quod complexiones denotantur ab excessu aliquarum quantitatuum symbolarum: sicut et humores: unde quicquid denotant in mixto caliditates et siccitates qualescunque sint ille caliditates et qualescunque sint ille siccitates dicitur complexio colerica. sicut dicitur de alijs. unde in numerando complexiones vel humores omnes gradus caliditatis siue ignee siue aeree computantur pro una quantitate et una parte complexionis: et ideo in toto non sunt nisi quattuor. **Ad sextum** negat quod effectus caliditatis ignis et caliditatis aeris sunt eiusdem speciei specialissime. Et ad probationem dicitur quod caliditas quas aer introducit est aerea: et quas ignis introducit est ignea: et hoc quo ad sensum apparent eiusdem speciei: tamen realiter sunt diuersarum specierum. **Ad septimum** dicitur quod non est simile de raritate et diaphanitate sicut de caliditate: quod ille non faciunt sic effectus dissimiles: sicut faciunt caliditates: dicunt ipsi quod a se oppositum fuit probatum specialiter. patet quod non sit simile si raritas sit materia: quod tunc raritas et densitas non differrent specie: quod ambe eunt materie. absurdum autem esset dicere quod caliditates et frigiditates essent eiusdem speciei specialissime. **Ad vltimum** dicitur quod caliditas aeris corrumpit in generatione ignis ex aere: non a contrario: sed per modum sequele ad corruptionem humiditatis: ut ante iam dictum est. De sunt solutiones istarum. **Ad rationes** probantes principale conclusionem: licet eis non contentor: et ideo nunc reuertor ad illas quod per aliter probando sic. nisi caliditates ignis et aeris eunt eiusdem speciei specialissime: sequitur quod ex duobus elementis non habentibus symbolum non posset generari tertium: contra est contra philosophum in hoc secundo capitulo. 4. et contra probat sic: quod si ex igne et aqua debeat generari aer oportet quod hoc sit secundum philosophum: quod caliditas ignis superat frigiditatem aque. et e converso humiditas aque siccitatem ignis. vel ergo manet caliditas ignis in aere: vel non. si manet tunc eadem caliditas numero est prius in igne et post in aere. ergo etiam eadem in specie. si non manet: queritur a quo corrumpatur. non a frigiditate: ut notum est: quod illa caliditas superat: nec ab humiditate: quod tunc proportionabiliter remitteret caliditatem ignis: sicut eius siccitas: et per consequens ipsa non posset superare frigiditatem aque: quod est contra positum. Et hoc magis apparet de humiditate que si manet in aere habet oppositum. si non manet queritur a quo corrumpitur: non enim

a siccitate ignis: quod illam superat ipsa humiditas. nec a caliditate eius: quod tunc proportionabiliter remitteret humiditas aque: sicut frigiditas eius: et per consequens ipsa nullo modo posset superare siccitatem ignis: imo ignis tantum obtineret super humiditatem aque: sicut super eius frigiditatem saltem per modum sequele: ad corruptionem aque sui subiecti: quod solum inheret materiae prime: ut dictum est in primo huius. **Confirmat** hec ratio. ignis sic agendo vel introducitur in materiam aeris caliditatem sue caliditatis sicut in specie specialissima. et si sic. cum ergo sit discoueniens aeri nunquam per talem actionem generabit aer. vel introducit caliditatem aeream. et hoc non: quod illa non est sibi similis in specie vel in virtute. modo agens naturale de se non agit nisi per assimilare passus. Itaque si illam generaret tunc itenderet caliditatem aeris et generaret. et per consequens est eiusdem speciei cum illa. **Secundo** frigiditates aque et terre sunt eiusdem speciei. igitur et caliditates ignis et aeris. contra tenet de se. et a se probat: quod nisi sic: terra non posset generare aquam ex aere quod est expresse contra philosophum. primo meteororum. secundum eodem diuisione de generatione fontium: et contra tenet: quod frigiditas terre agens in aere non generat nisi frigiditatem sibi similem in specie specialissima. modo quod secundum aduersarium illa est discoueniens aque nunquam sic frigiditatem aere generabit aquam: igitur nunquam terra posset generare aquam ex aere: quod fuit probandum. **Tertio** de qualitatibus sensibilibus nihil melius iudicat quam sensus: sed sensus non ponit distantiam maiorem inter duas qualitates unam aeris et aliam ignis: quam inter duas caliditates ignis vel duorum ignium ceteris paribus: igitur ita similes sunt due caliditates aeris et ignis: sicut duorum ignium. ergo sunt eiusdem speciei specialissime. maior nota est de se: quod de rebus sensibilibus non habet certior cognitio quam illa que habet per sensum. minor patet per experientiam. **Confirmatur** non est obiectum contra illud quod sensui apparet nisi propter rationem efficacem couincentem. modo nulla ratio conuincit has caliditates differre specie. ergo non est obiectum: cum sensui hoc non appareat. maior est philosophi. 8. physica. dicitur quod querere rationem ubi sensus experimentum prebet est debilitas intellectus minor patebit in soluendo rationes in contrarium. **Quarto** sequitur quod caliditas ignis et aeris essent ita vere contraria: sicut albedo et nigredo: contra est inconueniens: quod sic unum plura essent contra ad huc in specie subalterna. scilicet caliditati ignis caliditas aeris et frigiditas: siue sit terra siue sit aqua: quod est contra philosophum. primo celi. et x. metaphisica. et est contra illos. qui dicunt quod caliditates ille non sunt proprie contraria. et per consequens probatur: quod albedo et nigredo solum contraria dicuntur: eo quod sub esse utriusque intenso nequeunt simul in eodem subiecto stare: et ad corruptionem gradus albedinis generatur gradus nigredinis et e converso: in mixtis modo sic est de his caliditatibus quod sub esse intenso non possunt simul stare: et ad corruptionem unius gradus caliditatis aeris generatur per modum sequele unius gradus caliditatis ignis: sicut istimet ponunt in generatione ignis ex aere. **His** rationibus contentus credo habere opinionem veriorum: et simpliciter de mente philosophi fuisse: quod philosophus expresse. cap. 4. huius secundi dicit: quod in huiusmodi symbolum fit transitus per unius solius qualitatis corruptionem: et sic dicit eandem qualitatem symbolam numero esse successive duorum elementorum. ergo etiam eadem in specie. **Ad rationes** quibus alij suam opinionem nituntur probare. **Ad primam** dicitur quod humiditates aeris et aqua non differunt specie. **Secundo** dicitur quod aqua calida proietta super ignem non extinguit ignem ratione frigiditatis patet: quod est actu calida. **Tertio** dicitur quod non extinguit eum principaliter ratione humiditatis. patet: quod tunc non extingueret aqua ita cito: quod humiditas est valde leue actio. **Quarto**

ad 4^m

ad 5^m

ad 6^m

ad 7^m

ad 8^m

l.c. 25.

q. 7^m.

2^m

3^m

T. c. 26.

4^m

T. c. x.
T. c. 17.

T. c. 25.

Ad 10.

to dicitur quod extinguit eum per viam suffocationis: sic scilicet quod ignis
 resoluit a lignis vel ab alia materia ignibili continue quedam
 fumum subtile: per cuius continuationem continuatur ignis. modo
 aqua igni superfusa claudit sua grossiora poros: et illos fu-
 mos restringit in loco ita prout quod sub tanta densitate non potest
 manere ignis: imo sic extinguitur in fornace clausa hore
 fornacis sufficere: imo idem faceret oleum in magna co-
 pia superfusus igni vel quolibet aliud sic restringens et adde-
 sans ignem. **¶ Quinto**, dicitur quod humiditas aerea non sic ex-
 tinguit ignem: quia est de materia rara in qua ignis longo tempore potest
 permanere: quia aer non prohibet ignis dilatationem. **¶ Sexto**,
 dicitur quod oleum nutrit ignem non quod sua humiditas differat
 specie ab humiditate aque: sed quia ipsum per siccitatem admix-
 tum nec non pinguedinem est multum ignibile. **¶ Septimo**,
 dicitur quod aer frigidus frequenter per humiditatem corrumpit ignem:
 sicut patet de flamma: que in aere extinguitur, et per hoc patet ratio
 nis. **¶ Ad confirmationem** dicitur quod humiditas aeris eque
 bene contineret: sicut aqua si esset in materia eque grossa
 et hoc solum voluit philosophus. **¶ Ad secundam** negat quod siccitas
 terre et ignis dicitur specie. **¶ Ad probationem** dicitur quod siccitas ter-
 re non determinat sibi illas qualitates terre: nec siccitas
 ignis qualitates ignis: imo si ignis fieret ex terra imedia-
 te eadem siccitas: que prius stetit cum qualitatibus terre po-
 stea staret cum qualitatibus ignis et e converso. **¶ Ad tertium**
 diversimode respondet a diversis. quidam enim dicunt quod aer
 est summe calidus: quoniam est in sua naturali dispositione: sed sua hu-
 miditas obfuscat calefactionem caloris: et ideo non sentit ita
 calidus. vel aliter non sentit tamen calidus: quia aer extrinsecus cir-
 ca nos nunquam est in naturali dispositione. Aliter dicunt alii quod aer
 est minus calidus igni: non tamen admixtus gradibus frigi-
 ditatis: sed dicitur minus calidus: quia magis distat a gradu sum-
 mo. Aliter dicitur et melius videtur modo supposito quod remissio in
 qualitatibus primis fiat per admixtionem graduum qualitatibus op-
 positae: quod aer est remissus calidus: quoniam est in naturali dispositione:
 procedit tamen quod aliqui gradus frigiditatis sunt sibi admixti:
 sed negat contra. quod non est elementum simplex. nam ad hoc quod
 sit simplex sufficit quod habeat unam de qualitatibus primis in sum-
 mo. scilicet humiditatem: et contra dicitur quod est mixtus qualitativus
 in una qualitate primarum: sed non in ambabus: et ideo est sim-
 plex et non mixtus: sicut mixta: quare habet omnes qualitates primas
 commixtas. **¶ Ad secundam** improbationem dicitur et procedit quod
 aer determinat sibi tres qualitates primas. scilicet summam humi-
 ditatem, caliditatem intensam: et aliquos gradus frigiditatis.
 Et ad primum dicitur quod non posuit in elemento nisi duas quali-
 tates primas: quia non loquebatur nisi de qualitatibus summis
 vel intensis. de hoc postea plus dicetur. **¶ Ad tertiam** proba-
 tionem dicitur contra quod caliditas ignis non potest subito cale-
 facere aerem ad summum: quia frigiditas resistit ei. Alii tamen pri-
 mam responsionem dicunt quod repugnat latitudini graduali
 subito generari: et ideo dicunt quod hoc non esset in aere frigi-
 ditas adhuc successively calefieret aer: non propter resisten-
 tiam: sed propter distantiam a gradu summo. **¶ Ad quartam** negat
 quod caliditas ignis contrariet humiditati aeris. **¶ Ad proba-**
tionem dicitur quod in generatione aeris ex igne caliditas non
 corrumpit: imo corrumpitur ignis propter solam corruptionem
 siccitatis: et concedit quod aer potest generari cum summa calidita-
 te stante cum intensa humiditate: sed genitus: quia illa ca-
 liditas est aeri discoueniens: ideo statim reducet se aer
 ad caliditatem naturalem remittendo summam: sicut aqua calefa-
 cta remoto calefaciente reducit se ad frigiditatem: et contra
 conceditur quod nunquam posset ignis sola actione caliditatis
 aerem corrumpere: sed quoniam aerem superat hoc principaliter fa-
 cit siccitas ignis. **¶ Ad confirmationem** dicitur quod caliditas
 semper manet in materia: ut dictum est in primo: et ideo non transit
 de uno subiecto inhesionis in aliud: sed transeat de subo
 denominationis in alterum. **¶ Ad quintum** dicitur quod in genera-

tionem aque ex aere generans non introducit summam frigidita-
 tem: sicut nec corrumpit summam caliditatem: sed inuenit in aere
 tot gradus frigiditatis: quot gradibus caliditatis actus est
 remissior summa caliditate: et contra ad corruptionem unius
 gradus caliditatis introducit unus gradus frigidita-
 tis. Aliter dicunt alii quod non corrumpit tantam caliditatem:
 sicut introducit frigiditatem. Et ad probationem dicitur quod non fit
 sic remissio spatium in elementis: sed magis sic quod proportio
 nabiliter: sicut qualitas unius elementi corrumpit: sic qua-
 litas alterius elementi generat: non gradus caliditatis
 pro gradu frigiditatis: sed potius medietas caliditatis
 recepte in subiecto pro medietate frigiditatis summe aquae
 convenientis: et tunc ratio non procedit. **¶ Ad sextum** dicitur quod
 Cometeorum scdo celi. nihil plus vult nisi quod diuersa cor-
 pora celestia secundum diuersa lumina generant qualitates per-
 prias unicuique elementorum: non tamen differunt specie si sint
 symbole: sed solum differunt secundum magis et minus: sic enim
 differunt caliditas aeris et ignis. **¶ Ad septimum** negat
 contra: quia leuitas consequitur mixtionem plurium qualita-
 tum primarum adinuicem: et ideo quauis specie dicitur: non propter hoc
 de caliditatibus est: quia leuitates non sunt proprie sicut gra-
 uitati: quia non agunt nec patiuntur inuicem. per primum est de ca-
 liditatibus: et ideo oportet quod de caliditatibus solum unum in specie
 specialissima est primum unum. non autem ita est in leuitatibus.
¶ Et etiam ratio alia diuersitatis apparet ex effectibus: quia
 leuitates experimetaliter mouentur ad loca diuersa. Item
 vbi una trahit alia non trahit. non sic est de caliditatibus:
 imo sui effectus sunt totaliter similes solum differetes secundum
 magis et minus. **¶ Ad secundam** probationem dicitur quod leuitas
 ignis non est proprius effectus caliditatis: sed potius to-
 tius complexionis. scilicet caliditatis et siccitatis: similiter di-
 citur de leuitate aeris. unde caliditas coniuncta siccitati
 intense producit leuitatem ignis et coniuncta humiditati pro-
 ducit leuitatem aeris. **¶ Ad octauum** dicitur quod omnes
 caliditates mixtorum sunt eiusdem specie specialissime: quod
 videtur patere per experientiam de caliditatibus anata-
 rum et gallinarum: quia ita gallina producit ex ouis anatarum
 anatas sicut anata. **¶ Ad probationem** primam. dico quod tamen in
 mixtis quibus in elementis operatio propria caliditatis est cale-
 facere: sed secundum diuersas formas, substantiales: et secundum diuer-
 sas qualitates secundas virtuales et agentes: ac etiam di-
 uersas proportionem qualitatum primarum adinuicem coagen-
 tius producantur ab illis calefactionibus alie et alie ope-
 rationes in viuis et in elementis: ut in viuis generatio
 sanguinis vel digestio nutrimenti. in elementis disposi-
 tio alia pueniens elemento agenti: sicut dicitur de figuris quod ca-
 liditatis operatio de per se non est figurare: sed hec pue-
 nit sibi de per accidens in quantum agentia prius dicta sicut
 in agendo procedit. **¶ Ad secundam** probationem dicitur quod calor
 cadaueris non disponit ad putrefactionem: imo putrefa-
 ctio fit a calore medijs circumstantis calorem naturalem
 euaporantis. iuxta illud philosophi. quarto meteororum. putrefa-
 ctio est euaporatio proprie caliditatis a caliditate alie-
 na: et si cadauera magis calida citius putrescunt: quod
 non credo: imo verius est quod citius putrescunt magis hu-
 mida hoc est: quia talia habent poros magis apertos pro-
 pter fortes calorem: et ideo citius euaporat eorum calor. quod
 autem in estate citius putrescunt cadauera hoc est: quia ca-
 lor medijs circumstantis est fortior: citius euaporat calo-
 rem naturalem rei quibus in hyeme. Et si quis oino vellet
 concedere quod calor intrinsecus in cadauere disponderet
 ad putrefactionem: ille consequenter diceret quod hoc puenit
 non propter diuersitatem caloris mortui et viui: sed magis propter
 formas subales cum quibus isti calores existunt. dicitur
 enim quod calor naturalis est talis nature quod in subo cui co-
 uenit sicut in vivo preseruat a putrefactione: sed in subo cui
 discouenit

ad pñr.

Ad 2^m

Ad 3^m

Ad 2^m

2. ge. 16.

Ad 3^m

Ad 4^m

Ad 5^m

ad 6^m

c. 42.

ad 7^m

ad 8^m

ad 2^m

t. c. 6.

discouenit disponit ad putrefactionem: sic in cadauere.
Ad tertiā pbationem dicit vno modo. q calor nālis in
 aialibus est corpus aereū subtile z calidū. z tūc rō est
 soluta. Dicit. n. q calor nālis: z calor febrilis eēt sube
 subtiles calide differentes spē: pp qd pungit febrilis z
 non nālis: sed ex hoc non sequit q caliditates istoꝝum
 cozpozuz dnt specie spālistima: put notū est. alr potest
 dici negādo q calozes tales dnt spē. imo pūū videtur
 dicere medici diffiniētes febrē. s. q febris est calor natu
 ralis accensus in igneū. i. calor nālis intēse calefactus.
 z si sic. calor nālis tūc non differret spē a calore febrili.
 q ē febrilis sit calor nālis vī: qz digerit sicut calor nā
 lis. Ad pbationē dicit. q nō o3 q si vnū sit nāle: z aliō
 innaturale: q talia differant spē: qz caliditas intensior
 ea que a sino pueniret est sibi inālis. non tū differt spē a
 caliditate sibi nāli. Ad aliā pbationē dicit. q calor febrili
 lis non pungit: sed illa pūctura que ibidē apparet fit a
 quodā fumo acuto resoluta a cozpoze hoīs: pp fortitu
 dinem calozis febrilis. talē aut fumū caliditas facta ex
 motu ludo vel labore nō resouit a cozpe: qz illa calitas
 non est cū tanta siccitate. nec ita repentine supueniens.
 sicut caliditas febrilis. **Ad** quartā pbationē isti
 antecedentis dicit q calor naturalis z apostematū nō
 differunt specie: sed calor nālis agens in materiaz fluē
 tem sicut cibalem non denigrat: sed agens in materiaz
 fixam disconueniēte cozpozi adurit eas. z sic denigrat.
 nec fit nigredo apostematū a calore intrinseco aposte
 matum pncipaliter: sed a calore naturali adurente coz
 pozis circumstantis. **Ad** nonum dicit: q rerum diuer
 sarum in specie debent esse diuerse pprietates specifice
 psequentes formā subalem: etiā debent esse diuerse pro
 portiones qualitatum primaruz adinuicem: sed nō op3
 q talia in nulla qualitate eadē in specie cōueniant: pro
 ut notū est. modo qzuis aer z ignis cōueniant in calidi
 tate. differunt tū in humiditate z siccitate: z h sufficit.
Ratio post oppositū est pro 2^a opinione zc.

Eodez textu vbi supra **Q**o v.

Quinto querit. Utrū sint ponēde qua
 litates vtuales in elemētis di
 stincte ab actualibus z a formis subalibus
 elemētōz. z arguit q sic. qlitates reperte in
 mixtis per prius reperiuntur in elementis: sed qualita
 tes virtuales ponēde sunt in mixtis. q ponēde sunt
 in elementis. maior p3: qz qualitates mixtoꝝ generant
 ex qualitatibus elemētōz. z ideo apparet q quecun
 qz qualitates actiue reperiuntur in mixtis: per prius re
 periuntur in elementis. minor p3: qz piper cū sit actua
 liter frigidū adhuc est virtualiter caliduz: vt dicunt me
 dici: z experientia docet. **2°** sic. in aqua calefacta ge
 neratur frigiditas remoto calefaciente z non pōt assi
 gnari a quo gñatur nisi a virtuali friditate. ergo maior
 nota est per experientiā. minor probat: qz vel generat
 a friditate actuali remissa. adhuc tū caliditate remanē
 te in aqua. vel a forma subali imediate: vel a forma sub
 stantiali mediante frigiditate vtuali. nullo istoꝝum mo
 dozum potest dici pter vltimū. maior rōnis p3 a suffi
 cienti diuisione. minor probat. Non. n. generat a frigi
 ditate actuali: qz illa est magis remissa qz calitas. z per
 pns citius corūpet a caliditate: qz corūpet calitatem:
 nec pōt dici q gñatur a forma subali imediate: qz foza
 subalis non agit sine instrō: vt p3: qz nūqz aliqd frige
 faceret lignū sine friditate. q solū gñatur i ea friditas a
 forma subali mediante instrō distincto a friditate actua
 li. z qd cūqz sit illud ip us vocatur frigiditas virtualis.
3° nisi esset frigiditas vtualis aque in aqua. sequeretur

q aliqd corūperet: z tū a nullo corūperet. pns vī in
 cōueniens. z pna t3: qz calitas i aq remota a calefaciē
 te corūperet: z non a forma subali: qz illa non est sibi
 pna. itē nec agit sine instrō: nec a friditate actuali: qz il
 la non sufficit corūperere caliditate ita intēsam. si q non
 corūpuitur a frigiditate vtuali non potest assignari qd
 eas corūpit. z sic hētur propositū. **4°** nisi i aqua eēt
 talis friditas vtualis. sequeret q aqua posset stare cuz
 maiori caliditate qz friditate. z cū maioribus qlitatib⁹
 disconueniētibz qz puenientibus. pns est icōueniens:
 qz op3 rē nālez semper stare cū qualitatib⁹ fortioꝝibus
 sibi puenientibus qz disconuenientib⁹. z probat pna. qz
 aqua buliens h3 maiorē caliditate actualē qz friditate.
 si q non h3 frigiditatem virtualē habetur propositum.
5° elementa in locis nālibz nāliter conseruantur. z
 non vī a quo pseruant qz a qlitatibus vtualibus distin
 ctis ab actualibus z a formis substantialibus ipsoꝝuz. q
 zc. maior p3 p pnm 4° phy. minor pat3: qz qualitates
 actuales non sufficiunt conseruare elemēta frequēter.
 eo q debiliores sunt frequēter in mā qz qlitates oppo
 site. ergo si non pseruant ea qualitates virtuales: nō vī
 detur quidem ea posse conseruare.

In oppositū arguit: qz si iste qlitates eēt
 ponēde: seqret q octo essent
 qualitates prime. pns est falsuz. z pna t3: qz qtuoz eēt
 actuales: vt pns dicitū est. z qtuoz eēt vtuales: vt isti
 cōcedunt. igif cū vtuales sint cāe actualiū. z p pns po
 res eis octo essent prime qlitates cū actualibus.

In ista qōne erūt duo articuli. p videndū est de
 ea opinio pbabilis. 2° videndū est opinio
 illi pna: z soluēda sunt motiua prime opionis.

Quantus ad p^m artic. p nō. q est opinio cōis.
 q in eis ponēde sunt qlitates vir
 tuales insensibiles difficte ab actualibus z formis sub
 stantialibus. z mouent pp duas rōnes pncipalr ante
 oppo^m factas. p^a est: qz aliter nō vī qd reduceret aquaz
 calidā ad actualē frigiditātē: iō qz forma subalis h ne
 quit facere sine instrō. 2° qz aliter non vī vī corūpet cali
 ditas in aqua calefacta remoto calefaciēte. **2°** nō. q
 illi dnt has qualitates esse in quolibet elemento duas
 vt in terra frigiditātē z siccitātē virtuales. in aqua fri
 giditātē z humiditātē vtuales. z sic deiceps. **3°** dnt.
 q ille qlitates vtuales non pnt intēdi nec remitti. z ēt
 seqtur ad pōnem eoz. nam si in aqua que calefit remit
 teref eius frigiditas virtualis ipsa non plus sufficeret
 reducere aquā ad friditātē actualē qz frigiditas actua
 lis. pns est p illos. z pna t3: qz pportionabilr eēt vna
 remissa: sicut alia. igif non posset plus actualis reducē
 vtualē qz virtualis actualē z econuerso. **4°** dicunt
 q ille qlitates virtuales gñantur p modū sequele ad
 gñationē forme subalis z corūpūnt per modū seque
 le ad corruptionē forme subalis. qd p3: qz in gñatione
 aque ex aere qz diu non generat forma aque: non gñat
 aliquod frigiditatis virtualis: qz stat forma aeris cum
 qua stant caliditas z humiditas virtualis z genita for
 ma aque statiz est ibi frigiditas virtualis: sicut in alijs.
 Als sequeretur q iste qualitates vtuales itēderent z
 remitterentur: qd est contra prius dicta.

Quātū ad 2^m articulum sit prima suppo ista. q
 qualitates virtuales elemētōz non in
 tenduntur nec remittūtur. p3 per eos. **2°** supponitur
 q eidem non insunt sūma caliditas virtualis: z sūma
 frigiditas virtualis. illa vī de se manifesta. naz videt qz
 tales qualitates vtuales sint pna. **2°** qz omne cozpus
 magis determinat sibi caliditatem qz frigiditatem: vel
 econuerso. z per pns non hab3 omnes qualitates vir
 tuales

ad 9^m

p^m

2^m

3^m

4^m

5^m

t.c. 4. 8.

p^m nōn.

2^m nō.

3^m nō.

4^m nō^m

p^a suppo

2° suppo

uales in sumo: sicut nec actuales. Et tertio: qz tales no
 concludunt esse in corporibus nisi ex effectibus: nuqz
 videmus effectus: ex qbus possumus cōcludē in eodē
 qualitates virtuales oppositas. s. sumā caliditatē z su-
 mā frigiditatē. **T**ertio suppo. qz tales qlitates virtua-
 les pncipalr agunt in mām: cui inexistunt pseruando i
 ea qlitates actuales forme subali quā psequitur cōue-
 nientes: sicut p3 p illas z p experientiā: qz aq calefacta
 non infrigidat p suas qlitates vtuales aliquā māz exte-
 riorē. nisi hoc sit mediate: puta qz forte gñat p qlitates
 virtuales frigiditatē actualē. p quā vltterius infrigidat alia.

3° suppo

4ª sup.

2° m^o fat

p^m

His premisis sit 2° m^o fat in nullo elemē
 to ponēda est qlitas vtual
 distincta ab actuali z forma subali ipsius eli. pbat sic.
 si poneret aliqua talis hoc maxime esset: qz aq calefa-
 cta remota a calefaciēte reducit zc. s3 pp hoc non debz
 poni talis qlitas. igr zc. maior p3 per aduersarios z p
 quartā supponē. minor pbatur. nā vinū calefactū sim-
 pliciter reducit se remoto calefaciēte ad friditatē maio-
 rem: qz est frigiditas medij: z tñ vinū nō h3 frigiditatē
 vtualē. igr zc. l3 elementū se reducat illo mō. pp hoc i
 eo nō d3 cludi esse talis frigiditas vtualis. pñā t3. ma-
 ior p3 p xpientia. minor p3. p: qz vinū est nātr calm: vt
 dicunt medici. igr non est vtualiter frigidū. **C**2°: qz vel
 hēret sumā frigiditatē vtualē. z hoc nō: qz sic se reduce-
 ret ad tantā frigiditatē actualē. sicut aq. imo esset vtua-
 liter eque frigidū: sicut aq. qd non est vez: vel hēret eaz
 remisse. z hoc nō: qz negt intendi vel remitti per pma3
 supponē. **C**3°: si vinū hēret talē frigiditatē non deberet
 plus calefacere corpus humanū intrās ipsuz: qz ifrigi-
 dare. pñs est falsuz. falsitas pñtis p3 p xpientiaz. z t3
 pñā: qz quātū per vtualē caliditatē calefaceret. tñ per
 virtualē frigiditatē infrigidaret. **C**4°: tñc in vno eēt
 qualitates vtuales opposite. s. vtualis frigiditas. z vir-
 tualis caliditas. qd est 2° m^o supponē spāliter. cū ille q
 litates vtuales semp sint sume. **C**2° sic. pncipalr vel ta-
 lis frigiditas virtualis aque eēt intēsbilis z remissibi-
 lis. vel non. nullū illoz modoz pōt dici. q non est ponē-
 da. pñā t3. z añs p3 sufficiēti diuisione. minor probatur.
 pmo p3 q non sit remissibilis per eos. qui hoc ponunt.
C2^o: si est remissibilis. tunc calefaciens sicut actualē fri-
 giditatē remittit. ita remittit vtualē. t3 pñā: qz nō videt
 a quo magis remitteret qz a calefaciente. tñc vltra. er-
 go frigiditas vtualis non pōt plus reducere actualē qz
 actualis vtualē. t3 pñā: qz ambe sunt pportionabiliter
 remisse. **C**3°: qz oporteret tunc ponere aliqd reducens
 illam calitatez virtualē ad suū esse perfectū p rōnez eo-
 rum: qz frigiditas remissa seipsaz reducē non possit nec
 forma subalis. eo qd non est actiua sine instrō. igr opoz
 teret ponere aliā qualitatē vtuales. per quā for^a subalis
 primā frigiditatē virtualē reduceret. z sic in infinitum
 pcederet: qz de illa argueret. sicut de pma. non igr pōt
 poni remissibilis. **C** Deniqz probat q non pōt dici q
 non sit remissibilis. p. qz qlitates mixtoz virtuales sūt
 remissibiles. igr z elementoz. pñā t3. z añs p3: qz vir-
 tualis qualitas piperis sit remissioz qñ piper debilitat.
 z vinum sitr. **C**2°: qz homo supcalefactus reducit se ad
 frigiditatē actualē sibi pueniēte: vt p3 per xpientiaz.
 igitur per rōnem illoz op3 dicere q hoc faciat p frigi-

ditatē virtualē: q est in eo derelicta ex elis. tñc igr que
 ritur an sit remissa. z si sic. sequitur q friditas vtual ele-
 mentoz est remissibilis. vel est sumā. z si sic. hō ifrigi-
 datus nō posset se reducere ad calitatē sibi pueniēte:
 cuius oppositū expimur. z t3 pñā: qz sumā frigiditas
 virtualis: que est in eo tñ seruaet illā frigiditatē sic ca-
 liditas eius vtualis sufficit eaz remittere. Itē pari rōe
 esset in hoie sumā caliditas vtualis: qz hō infrigidatus
 reducit se ad caliditatē. z sic qlitates opposite vtuales
 ineffent eidē vt prius. **C**3° arguit ad pncipale sic. talis
 frigiditas vtualis in aqua est supflua. igr nō est ponē-
 da. pñā t3. z añs p3: qz oia eque bñ saluari pñt per for-
 mam subalē aque sine tali friditate. igr illa supflue po-
 nitur. pñā nota est: vt prius. z añs declaraf. nā modus
 agendi talis frigiditatis est fm ponētes eaz. q ipsa nō
 est intēsbilis nec remissibilis dñs spē a friditate actua-
 li. z nō agit in mām exteriorē. sed solū in māz. in qua ē
 producendo in eaz frigiditatē actualē: vel pseruādo eā
 dem. mō ille due sunt certe pprietates forme subalis.
 v3. differre spē a qualitatibus. Scdm nō agere in mām
 exteriorē. sed pseruare suas qlitates z remissas restau-
 rare remoto ipedimento: nec vī aliqd ipedimētū qre
 forma subalis imediate hoc nō posset eque bñ facere.
 sicut mediante tali frigiditate vtuali. cū illa frigiditas
 vtualis vī tñ in sua spē differre a frigiditate actuali. sic
 forma subalis. qre p3 satis q supflue ponit talis qlitas
 virtualis. **C**2°: est in mixtis diuersaz spēz sunt ponē-
 de qlitates vtuales distincte ab actualibus. sicut p3 ma-
 nifeste de vino pipere vel alijs talibus. que l3 sint actua-
 liter frigida. sunt tñ vtualr calida. z iō suscepta i corp^o
 humanū calefaciunt ipsuz. **C**3°: est. tales qlitates vir-
 tuales suscipiunt magis z minus. p3 per xpientiaz. z
 p auctoritates medicoz. imo quāto vinuz sit debilius.
 tāto sua caliditas vtualis est debilioz. **C**4°: q hmōi
 qlitates mixtoz vtuales a formis subalibus eorūdem
 dñt. p3: qz suscipiunt magis z minus p qñē pcedētez:
 z forme subales nō. p pñm in pdicamētis. **C**5°: hu-
 iusmodi qlitates vtuales sunt qlitates scde totā ppor-
 tionē qualitatū pmax sequētes adinuicē: quā sequitur
 forme subales mixtoz: qbus ipse pueniūt. hoc p3. qz re-
 periunt in mixtis. p qñē scdaz. z non in elis. p pñā. qd
 non oporteret nisi essent qlitates 2° supponētes mixtio-
 nē z debitā pportionē qualitatū pmaxuz in materia.

3^m

2°

3°

4°

5°

Ad rōnes pncipales ipsozuz. Ad pñā dī q
 multe sūt qlitates i mixtū tā actua-
 les qz vtuales: tā sensibiles qz isensibiles. q in elemētis
 minime reperiunt: qz ipse p supponūt mixtionē qlitatū
 pmax adinuicē z debitā pportionē eaz. s3 esse alicuius
 mixti: qd elis nō puenit. Ex^m de actualibus. vt colores.
 saporēs. odores. de vtualibus: vt qlitas euacuatiua co-
 lere. vel euacuatiua flegmatis. z sic de alijs. z iō neget
 maior. Et ad pbationē dī. q l3 qlitates mixtoz gñan-
 tur a qlitatibus pñis elemētoz. nō tñ op3 q qlibz qlē-
 tas actiua q repit in mixto repiā in elemēto pp causaz
 dictā. **C** Ad 2° dī. q in aq calefacta remoto calefaciē-
 te gñatur frigiditas imediate a forma subali cū agenti-
 bus supioribus. Et ad iprobationē dī: q forma suba-
 lis nō agit i māz exteriorē sine instrō: vt in lignū: l3 bñ
 agat in mām: in qua pñstūt qlitates sibi pueniētes cō-
 seruando vel deperdēdo z remoto ipedimēto regene-
 rando: nec est hoc magis incōueniēs qz q hoc faceret
 frigiditas virtualis: sicut aliq ponūt. **C** Ad tertius pōt
 dici probabiliter q non est inconueniens q aliqd cor-
 rūpatur. z tamē a nullo effectiue corūpatur. vt scia in
 aia intellectiua: que corūpatur propter defectū pseruā-
 tis. z tñ in proposito dī. q illa calitas corūpatur a for-
 ma subali

ad p^m

ad 2^m

ad 3^m

ma subali aque: cui discoueniens est cu agētibz supio
ribus ea non pferuantibus. Et ad improbationes dī. q
forma aque vtrualr pziatur aque caliditati: sicut lumen
friditati: z iō corripit ea. de hoc aut qd agit sine instru-
mento satis dcm est. Ad qrtū dī. q nō est icoueniēs
aquā stare cū maiore caliditate q̄ friditate. dum tamē
humiditas eius sit itensa. silt pceditur q̄ aqua pōt sta-
re cū qualitatibus: que magis itendit ad ei' corruptio-
nem q̄ conseruationem. sic. n. est in oi corruptiōe aque
prius q̄ aqua corrupatur. Ad gntū satis pz quid sit
odm per dicta in pma questione scōi. Nā q̄ elementus
in loco naturali naturaliter cōseruatur. hoc non est p ta-
les q̄litates vtruales: q̄les isti ponūt: q̄ ille nō sequunt
formā aque: imo si forma subalis aque esset extra locū
non hēret secū tales qualitates ea pseruantes sic natu-
raliter: sed ille sunt iflure a celo respectu talis sit'. vt di-
ctum fuit. s. Rō post oppositū est pro dictis.

**Sed tamen simpliciter quattuor en-
tia. Tex. cō. xxij. Questio. vi.**

Sexto consequendo sermonē de his q̄
litatebus p̄mis. q̄rif. vtrū ignis
sit p̄ calidus. aer p̄ humidus. aqua p̄mo fri-
da. terra p̄mo sicca. vel altr. vtrum q̄libz ele-
mentū determinat sibi ambas qualitates in sūmo. Et
arguitur q̄ terra non sit p̄mo sicca. terra est p̄mo frigi-
da. ergo non est p̄mo sicca. p̄na t3. q2 nulli elementoz
debet cōuenire p̄m p̄bz. due prime qualitates. an̄s p
batur. q2 illud est sūme fridum: seu p̄ fridum: qd remo-
tissime distat a fonte calozis: s3 terra remotissime distat
a fonte calozis. q̄ zc. p̄na nota. maior pz. q2 cū sol sit cā
calozis. v̄ q̄ mime sit p̄cipatua calozis. quia magis
distat a sole: qui est fons calozis. minor pz. Sexto p
batur idem. in terra apparet maximus effectus frigidi-
tatis. q̄ est maxime frida. p̄na t3. q2 magnitudo effectus
arguit magnitudinē sue cāe. an̄s pz. q2 in terra apparet
sūma densitas z gravitas. mō hec sunt effectus fridita-
tis: sic contrarij caliditatis. Tertio illō est maxime
fridū. qd maxie p̄ziat igni. terra ē hmōi. q̄ zc. maior pa-
tet. q2 ignis est p̄ calidus. per p̄m. mior pz per p̄m p̄
mo meteo. h̄ dicentem. Quarto sic. terra non habet
siccitatem in sūmo. q̄ non est p̄mo sicca. p̄na t3. z an̄s p
batur. nā si terra eēt sūme sicca in ea nulla eēt humidi-
tas: z sine humiditate non est p̄tinuitas. q̄ in terra nul-
la esset p̄tinuatio: quod est falsum. z p̄ne assumepte sunt
satis note. an̄s at qd sine hūiditate nō sit p̄tinuitas. pa-
tet p̄ p̄bz z h̄. d. q̄ oib' mixtis iest hūiditas pp̄ p̄tinua-
tionē p̄tū mixti. q2 sine ea nō possent p̄tes terre in mi-
xto cōtinuari. q̄ vlt q̄ pure siccū nō h3 p̄tinuationē: qd
est p̄positū. Deide arguit: q̄ aq̄ nō sit p̄mo frida: q2
aq̄ est magis hūida q̄ frida. q̄ nō est magis frida. nec
p̄mo. p̄na t3. an̄s p̄bat sic. illa q̄litas magis z p̄ p̄us in
est aque: que minus pōt separi ab aqua remanente. sed
humiditas minus p̄t separi ab aq̄. q̄ zc. maior nota: q2
illa magis p̄ueniunt reb': que minus eis remanēt' ab
eis p̄nt remoueri. m ioz pz. p̄ exp̄tiāz. q2 aqua ab igne
statim fit cala. non tamen fit statim sicca. imo q̄ diu ma-
net aqua: v̄ manere hūida. Deinde arguitur. q̄ aer
non sit primo humidus. quia humiditas conuenit for-
tius aque q̄ aeri. sed aqua non est primo humida. igif
nec aer. cōsequētia tenet de se. z minor patet. per phi-
losophū in lra. maior probatur. p̄mo. q2 aqua plus hu-
meat q̄ aer. quod non esset nisi esset magis humida.
Sexto. q2 aqua sentitur magis humida q̄ aer. q̄ ē ma-
gis humida. p̄na t3. q2 sensus nō decipitur circa suū p̄-
p̄rium obiectū. mō hūiditas est obm prop̄riuz tactus.

Tertio. q2 hūiditas facili' auferet ab aere q̄ ab aq̄.
igitur zc. p̄na t3. an̄s pz. p̄ experientiā. Experimur enī
q̄ humiditas facillime auferetur ab aere. itantū q̄ d̄sic-
cat. nō aut sic pōt auferri ab aqua. Deide arguit. qd
ignis nō sit p̄mo calidus. q2 ignis est m̄ siccus. sic cali-
dus. igitur non est p̄ p̄us calidus q̄ siccus. p̄na t3. an̄s
p̄batur. auctoritate Alberti magni. d. q̄ sūma calitas
ignis exurit totā hūiditatē z frigiditatē terre pp̄ cō-
pactionē z densitatē extramittit totā hūiditatē. Se-
cundo q2 calitas ignis est magis itēsa vel eq̄ ad totā
hūiditatē exurēdā: sicut frigiditas terre p̄ densitates
ad totā hūiditatē extra mittēdā: sed terra nihil h3 hu-
miditatis pp̄ densitatē fortē z frigiditatem. igitur nec
ignis aliqd̄ habebit humiditatis. pp̄ aduersionē fortem.
igitur m̄ est siccus sicut calidus. Tertio si ignis nō
h̄ret siccitatē in sūmo. sequerē q̄ posset vlti' d̄sicca-
ri: sed hoc p̄ns est falsum. igitur zc. p̄na t3. z an̄s pro p̄
ma pte pz. q2 qcqd̄ est siccū citra sūmū gradū siccitatē.
hoc pōt vlti' desiccari. z falsitas p̄ntis p̄bat. p̄mo.
q2 si posset desiccari: cū ad maiorē siccitatē sequat' ma-
ior raritas stāte sūma calitate. seq̄ret q̄ posset rarefie-
ri: z aliqd̄ posset esse rari' q̄ ignis existens in sua nā
li dispōe. Quarto cū siccitas sit lima calozis. seq̄ q̄
aliquod nō densius q̄ ignis in materia posset plus ca-
lesfacere q̄ ignis existens in nāli dispositione. p̄ns vide-
tur falsum. cum talis ignis sit vehementissime arid̄is.
z t3 p̄na. si ipsius ignis siccitas augeat. tunc enī caloz
acuetur. tunc enim fortius ager q̄ an̄. cū erat in natura-
li dispositione. Quinto. si ignis non hēret sūmaz sic-
citatem ipse haberet aliquos gradus humiditatis. cuz
remissio fiat per admixtiones graduum qualitatis op-
posite. z p̄ p̄ns ignis existens in naturali dispositōe nō
esset purum elementū. qd est falsum. Sexto arguit
ad idē sic. ignis pōt calefieri. l3 sit in naturali dispōe. igi-
tur non est p̄ calidus. p̄na t3. z an̄s p̄batur. q2 ifluentie
calefactiue vt lumē: vbicunq̄ reperiunt in mām susce-
ptiuam calozis non existente impedimento calefaciūt:
sed materia ignis existens in naturali dispōe ē recepti-
ua calozis: z lumen z ifluentie calefactiue nō sunt im-
pedite qn̄ agunt in ea. q̄ zc. p̄na tenet: q2 ifluentie z lu-
men sunt agentia naturalia non habentia contrariū: z
per p̄ns vbicūq̄ inueniunt materiam susceptiuam pro-
ducunt suos effectus. mior pz: q2 materia ignis est ei'us-
dem nature cum materia corporum frigidorum: que ē
receptiua calozis. z q̄ ifluentie non sint ipedite. patet:
q2 caliditas in nullo resistit. vel ipedit actionem calefa-
cientis: nec friditas ignis: quia nō est friditas in igne.

In oppositū determinat p̄ns scōo h̄. c. 3°. vbi dīc. z m̄ simplr q̄ttuo: en-
tia vn̄us vnūq̄q̄. z terra q̄dēz sicci magis q̄ fridi: z
aq̄ aut magis fridi q̄ humidi. aer at magis humidi q̄
calidi: ignis autez calidi magis.

Hec qd v̄ mibi multum difficil' pp̄ mām hui' que-
stionis cū alijs membris p̄nexionē: z ideo vt
de ea aliqd̄ probabilr valeā describere eam in quattu-
or articulis diuidam. que quattuor questiones magne
possent esse. In p̄mo videbitur. vtz q̄litas p̄ma re-
missa ex eo sit remissa: q2 sibi admixti sunt gradus qua-
litis opposite. In scōo videbitur. an quodlibet ele-
mentum

ad q̄r-
tum.

ad q̄n-
tum.

p̄.

L. cō.
23.

2

3
L. cō.
23.

4

L. cō.
49.

De aq̄

De ae-
re.

L. cō.
23.

2

De igne

2

3

4

5

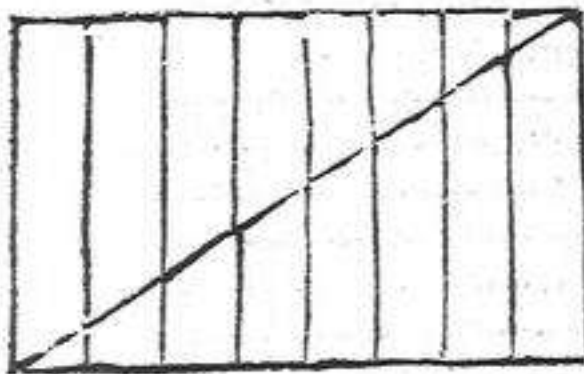
6

7

L. c. 13.

mentum in sua nali dispone determinat sibi ambas duas qualitates pmas in sumo. In tertio, iuxta hoc videtur de diversis modis intelligendi qones. Et iuxta eos rñdebitur ad quesitū. In qarto, per modum dubitationis videndū est, an aqua in nali dispositione debeat eē congelata, vel non.

Quantū ad pmtū arti, p nō, q lz de itensione z remissione qlitatū pmax sint septem opiones magis probabiles, tñ due eaz videntur magl apparentes, quaz pma est, q qualitas pma ex eo dicit itensior q est propingor gradui sumo z remissior, qz distatior est a gradu sumo sine admixtione graduū qlitatis opposite, z hec opinio ponit q nūqz in eodē subo simul stāt caliditas z friditas fm aliquos suos gradus motiva sunt multa h^o opinionis que nō volo hic narrare. Prīcipale tñ est, q pñetas vñ attendi penes spēm, qd vñ velle pbs, x, meta, nam quelibet calitas cū qualibet caliditate est eiusdem speciei, similiter quelibet frigiditas: cū qualibet friditate, igr sicut summa calitas: z summa friditas sunt cōtraria, ita z qlibet caliditas cū qualibet friditate, sed manifestū est q pñia non possunt sil stare in eodē subo, igr nulla caliditas pōt stare cū aliq friditate: qd est ppositū. Scōda opinio est, q latitudies sume calitatis z sume friditatis sunt eqles: z qñ caliditatis latitudo remittitur friditatis latitudo proportiōa biliter itroduci: z ideo pñr dñ, q qlibet certa latitudo calitatis cum qlibet latitudine friditatis: cū qua sil cōbinata excederet sumā latitudinē caliditatis, hz pñietatem: sed cū latitudie friditatis: cui cōbinata nō excederet latitudinē sume calitatis non hz repugnātiō. Exemplū si calitas summa cōponeretur ex decē gradib^o caliditatis proportiōabiliter summa friditas: tunc dicit qd quandoqz numerus graduū calitatis cōnumerati nūero graduū friditatis excedit numerū denarium, tunc illa calitas z illa friditas inuicem habent cōtrarietatez: vt sex vnus cū gnqz alterius, qz faciunt, xi, vel septē cū

octo vl quattuor, z sic deiceps, sed qñ amboz gradus pnumerati nō excedūt dnariū, tñc nō hñt iuicē pñietatē gnqz vni^o cū gnqz alteri^o: vl sex cū quattuor septē cū trib^o, z sic deiceps, ex q cōsequenter dñ opinio, q grad^o caliditatis cū gradib^o friditatis sil stāt in subo eodē, vbi sil cō-

binati non excedūt nūez denarii, p3, qz nō sunt pñg. Scōdo q proportiōabilr sic corrūpitur caliditas itroduciatur friditas, z ecōuerso, vt ad vni^o gradus calitatis corruptionē vnus gradus friditatis itroduciatur. Tertio q oia cōpa generabilia que sunt hñt eque multos gradus qlitatum pmarum: qz si hñt pauciores gradus caliditatis, tunc hñt plures friditatis z ecōuerso, pportionabiliter dicunt de humiditate z siccitate, zqz hec opinio mihi probabilis apparet, nescio si passionatus ex opinione magistri mei magistri Joānis bridani, qui eam posuit, id eā in suis pñib^o psuadere, ppono: z eā imediate declāre itendo, sit g hec.

Prima pñlo, aliqui gradus calitatis sil stant in eodē subo cū aliquib^o gradib^o friditatis, sicut tepidū: qd ponit mediu inter calidum z friduz, p batur, qz vel hz sil gradus friditatis, cum gradib^o caliditatis, z si sic, habetur ppositum, vel solum habet gradus vnus earum, z si sic, tunc non est mediu iter eas, qz de vna earum participat: z de alia nihil vel nulli^o earum habet gradum, z si sic, tunc sequitur q in tepido esset forma substāialis sine qualitatibus primis actis,

quod videtur falsum, primo, qz quelibet forma substāialis siue sit simplicis, siue mixti, regit in subiecto aliquam qualitatū primarum actuarum. Secundo, qz videtur q materia prima sine qualitatibus primis nū qz potest esse, vt patet, 2° huius, capi, 3 Tertio sequitur, q in tepido nec esset grauitas nec leuitas, consequens est falsum, z consequentia tenet, quia impossibile est in subiecto stare qualitatē motiuam sine qualitate pma actiua, grauitas enim supponit frigiditatem: z leuitas caliditatem. Secundo probatur conclusio sic, min^o calidum remittit magis calidum, ergo vel hoc facit ppter frigiditatem: que est in eo: z si sic, habetur ppositum: vel facit hoc propter caliditatem, z si sic, caliditas remitteret: siue corrumpere caliditatem, quod est falsum, Primo, qz non est ei contraria. Secundo, qz poti^o caliditatem generaret z conseruaret. Tertio arguit ad conclusionem sic, vel in manu homis calida est aliqua frigiditas, z si sic, habetur ppositum, vel non est, z si sic, habetur q manus non resistit calefaciēti: qz nō habet instrumentum, per quod resistere valeret, z per cōsequens ignis applicatus subito faciet manus sume calidam: qd est simpliciter falsum. Quarto vel in corpore animalis est aliqua friditas, z si sic, habetur ppositum, cum totum corpus animalis sit caliduz, eo qz alias non viueret, vel nulla est in eo frigiditas, z si sic, sequitur q caliditas intensa nullam habens frigiditatem cōmixtam generabit grauitatem vel dēsitatem: vt in corpore animalis, quod falsum videtur, qz caliditatis est rarefacere z leuifacere, non autem condensare vel grauefacere. Quinto, idem calefacit z infrigidat, ergo in eodem sunt simul caliditas z frigiditas, consequentia tenet: quia solum vna illarum non est nata facere vtrūqz illarum actionuz, antecedens patet, aqua calida que infrigidat ferrum calidum: z calefacit manum homis in oppositum. Sexto humiditas z siccitas stant simul, igitur caliditas z frigiditas, tenet consequentia a simili, maior patet, pmo, quia inesse asini est humiditas aliter non viueret, Item alias non esset continuum, patet, secundo huius, c. 7, oportet humiditatem aqueaz in esse propter continuare partes mixti, z etiam in eodem simul esse siccitatez, quia os est in predominio terreum, philosophus tertio de anima, capi, vltimo, quod non esset nisi esset in eo siccitas. Itēz in corpore odorifero est humiditas z siccitas, consequentia tenet, z antecedens probatur per descriptionem odoris positaz a philosopho in de sensu: odor ē passio sicci digesti ab humido, ergo in odorifero corpore sunt humiditas z siccitas: que digessit eam. Septimo, nisi sic non manerent quattuor elementa in virtute in mixto, consequens est falsum, z consequentia tenet: quia non manēt ibi in se: vt dictum est in primo, nec manent virtutes eozū nisi si manerent qualitates ipsorum prime z motiue, saltez ad medium reducte, z per consequens nisi maneret gradus caliditatis cum gradibus frigiditatis. Octauo, grauitates z leuitates simul manent in mixto, igitur z caliditas z frigiditas, consequentia tenet: quia non est magis inconueniens vnum quam alterum. Item quia grauitas z leuitas sunt proprii effectus caliditatis z frigiditatis, igitur, antecedens patet, quia alias lignum vel oleum eēt ita simpliciter graue, sicut aqua: quod est falsum, z patet consequentia: qz grauitati sume nihil leuitas eēt admixtū. Itē queritur qd lignū trahit sursum, cum est sub aqua, si dicit q leuitas, habetur ppositum non potest dici quā grauitas: quia nō est nata manere sursum. Itē grauitas que est in ligno vel est aquea, z si sic, in spera aque nō trahit sursum, vl est terrea

2
3
4
5
6
T.cō.
49.
T.cō.
66.
7
8

terrea. et si sic minus trahit sursum. Nec valeret si quis fu-
giendo diceret: quod hoc facit aer in poris ligni inclusus. quia
fiat augmentum de oleo: et non habebit locum enasio. vel po-
natur lignum in fundo aque. et sic quod omnis aer fugiat rece-
dendo. vel teneatur diu sub aqua. quod aer puerat in aqua.
adhuc ascendet. prout docet experientia. **¶** Nono quod
do ignis immediate puerat in aqua. quod. utrum sit tempore
re successiue introducitur frigiditas aque in maius ignis
et corrumpitur calitas ignis. vel non. si dicas prius sequitur
quod in una transmutatione sit in maius ignis stabunt calitas
et frigiditas. et hoc est oppositum. Si dicis quod non. tunc to-
ta calitas prius corrumpitur antequam aliqua frigiditas introducat.
tunc esset. (signato ad imaginationem primo instanti) non
esset totius calitatis ignis: et quod. ut adhuc in maius stat
forma ignis. et si dicis quod sic. sequitur quod ignis stat sine ca-
litate. **¶** Item quod ignis est. et tunc non est calidus. im-
mo ignis est frigidus. quia si in illo instanti ignis est. sequitur quod
immediate post hoc adhuc esset: et sic erit cum frigiditate sine
siccitate per aduersarium. ergo erit frigidus. et si dicis. quod ibi non
stat forma ignis. sequitur quod ibi stabit forma aque. quia per
calum generatur immediate ex igne. et si sic. sequitur quod aqua
generatur in maius sine actuali frigiditate. quod non est inconueniens. eo
quod actus actiuorum sunt in patiente bene disposito. 2o de anima.
et sola frigiditas principaliter disponit ad generationem aquae.
et prima pars. quia in illo instanti nulla est frigiditas in illa mate-
ria. eo quod nulla fuit ante illud in ea. nec aliqua est geni-
ta in illo. eo quod nulla frigiditas potest generari in instanti.
¶ Decimo probatur idem auctoritate philosophi. 5. philosophi. dicitur magis
aut minus est. in quo plus aut minus est. ergo in-
tendit quod hoc est minus calidum: in quo est minus frigiditas:
et sic de alijs. et habetur propositus. **¶** Secunda conclusio. ad
corruptionem unius gradus caliditatis introducitur unus
gradus frigiditatis. et e converso. probatur sic. quia vel propor-
tionabiliter introducitur una qualitas primas. sicut illa cor-
rumpitur. et si sic. bene propositum: vel una corrumpitur tota antequam
quod aliquod alterius introducitur. et si sic. tunc nunquam sta-
rent simul caliditas et frigiditas. cuius oppositum dicitur con-
clusio precedens. **¶** Tertia conclusio. quod in quot gradibus
caliditatis calidum distat a gradu summo: tot gradus
frigiditatis huius sue caliditati admixtos. pars. quia tale huius calidi-
tatem remissam. modo proportionabiliter ad remissionem caliditatis
introducebatur frigiditas per precedentes. igitur quot gradibus est
remissum in caliditate tot gradus huius frigiditatis. Item quando illa
caliditas introducebatur in hanc materiam. ut suppono ante fridam in
summo. ostendit quod non plures gradus frigiditatis corrumpentur
quod caliditatis introducebantur per precedentem conclusionem. ergo
completa generatione caliditatis tot gradus remanserunt frigiditatis:
quot restabant caliditatis generande: igitur consequentia vera. Si vero
petatur. utrum unius gradus summe caliditatis sit remissus. respondeo
quod attendendo remissionem per comparationem ad caliditatem intensio-
rem remissus potest dici. sed si remissio attenditur per admixtionem
graduum qualitatis opposite nullo modo remissus deberet appellari. eo
quod cum summa caliditate nulla frigiditas existit. **¶** Quarta conclusio. latitudines
summe caliditatis et summe frigiditatis sunt equales. patet. quia
aliter non ad generationem gradus unius corrumpitur gradus alterius:
et e converso. **¶** Quinta conclusio. omnia corpora genita. scilicet que
sunt habent intensiue eque multos gradus caliditatis et frigiditatis. pars.
quia si sunt corpora in summo calida vel frigida. tunc pars propositum
per conclusionem precedentem. si autem sunt corpora non in summo calida
vel frigida: tunc si habent pauciores gradus caliditatis: habent plures
gradus frigiditatis. et e converso. igitur conclusio vera. **¶** Correlarium
in qualita-

tibus primis per viam nature: qualitas remissior est remissior per
admixtionem graduum qualitatis eiusdem speciei cum qualita-
te sibi opposita. vix tamen si caliditas unius gradus pre-
cise stare sine frigiditate: ipsa esset remissa: sed hoc non con-
tingit per naturam. **¶** Sexta conclusio. non omnis frigiditas est
cum caliditate contraria. patet per experientiam. quia aliqua
caliditas cum aliqua frigiditate stat simul in eodem subiecto.
¶ Correlarium. contrarietas in qualitatibus primis non at-
tenditur penes speciem solum. pars. quia tunc nulla caliditas cum
frigiditate posset simul stare. Item tunc omnis frigiditatis cum
caliditate esset contraria. **¶** Secundum correlarium contrarietas
in his attenditur penes speciem tanto: um graduum. ita quod eis
habetur tot gradus combinatos repugnat esse in eodem subiecto.
ut si caliditas summa sit: ut. x. similiter summa frigiditas. tunc
decem et decem novem: et duo octo. et tria. et sic secundum
quelibet alium numerum graduum utriusque secundum quem graduum
combinati excedunt numerum denarium sunt contraria. patet ex dictis.

Quantum ad secundum arti. sit prima suppositio. quod caliditas
ignis et aeris sunt eiusdem speciei spualis sime. pars ex una
ratione precedente. **¶** Secunda suppositio. quod ceteris paribus
in maius densa eadem vel equalis: et eiusdem speciei virtus
fortius agit quod in materia rara. isti patent ex dictis in primo
huius. **¶** Tertia suppositio est. quod aer in sua naturali dispo-
sitione est in decuplo densior: quod ignis. pars satis per itatio-
nem philosophi. 2o huius. ubi vult velle. quod ex uno pugillo aquae
generantur x. aeris. et ex uno aeris. x. ignis. et sine dubio. sicut
Ptholomeus vult velle et demonstrasse. quod regio elementaris
ignis sit plus quod trigiesies millesies maior terra. app. n. semper
elementum alio rariore et maiore quod in decuplo. idem suppositio
va. **¶** Quarta suppositio est. sicut unum elementum se habet ad
suas qualitates primas. ita se habet quodlibet aliud ele-
mentum ad suas: ut si unum elementum in naturali dispositione
distinguitur sibi ambas qualitates in summo. tunc et ita est
quod quodlibet alio. et si non. pars suppositio. quia elementa quantum est
ex parte sui sunt corpora eorum simplicia. et pars non est ratio
quod non eodem modo vel proportionabiliter quodlibet eorum ha-
beret se ad suas primas qualitates.

His premisis sit prima conclusio. aer ex se in naturali
dispositione non est summe calidus. probatur. quia si sic. sequitur
quod in eo non possit esse pueniens mansio aialium. quod non est
falsum. quia cum natura nihil faciat frustra: et ipsa elementa
ingeniuntur natura per mixta: et mixta minus per aialia: et
ostendit quod aerem principaliter produxit per mansionem aialium:
et ideo non debet dici inhabitabilis et cetera. quod non est ex
experientia: et probatur prima: quia ignis est inhabitabilis per
nimiam arisionem caloris: et aer tamen calefaceret sicut ignis. igitur
pars. et maior pars de se. minor pars: quia si aer haberet in
naturalis dispositione tantam calefactionem: sicut ignis: quia summa:
et haberet illam in maius esset in decuplo densior. per
suppositionem tertiam. ergo fortius ceteris paribus ageret. igitur
aer tantum vel magis calefaceret quod ignis. **¶** Huic rationi alij
qui sunt de alia opinione responderent tripliciter. primo. quia
caliditas aeris non est eiusdem speciei cum caliditate ignis: et non
est tamen actiua. et ideo ratio non procedit: sed quia hec ratio
ablata est per illam suppositionem: ideo nihil plus de ea. **¶** Alio-
modo dicunt alij quod vix est. quod si aer esset in naturali
dispositione esset inhabitabilis: sed nunquam est in naturali
dispositione: imo est mixta vaporibus frigidis: propter quorum
infrigidationem aer manet actu habitabilis specialiter. quia in
infima regione est commixta ex elementis frigidis. Sed hec
responsio minus valet quam precedens. quia experientia docet.
quod elementa existentia extra naturalem dispositionem: ut aqua
calefacta: remoto impedimento se reducunt ad frigiditatem:
et ad suam dispositionem naturalem. **¶** Secundo est pars
suppositio quod aer per infrigidationes in tpe frido inaturaliter
disponatur: et nimis infridetur: sed cum omnia talia in estate

9m

1. co. 24.

1. co. 6. 19. 2. 52. 2. 2.

3. 2.

4. 2.

5. 2.

6. 2.

p. co. 2.

2. co. 2.

p. suppo.

2. suppo.

3. suppo. 1. c. 37.

4. sup.

p. 2. 1.

p. 1. 1.

2. 2.

estate sufficienter calida remouerent in tato q̄ z aq̄ z terra q̄ ifridant acere sunt actu calida: sicut q̄ q̄damo- do actu nō ifridant. igr̄ aer tūc cū remotū est ipedimen- tum se reducit ad calozē nālē. z cū quātūcūq̄ estas fit calida adhuc aer manet inhabitabilis. z iō aer exis in nālī dispōne manet habitabilis. **T**ercio iterū r̄ident q̄ lz p̄ calitatem solis ifridans iferius. vt terra: z aqua remoueant. t̄m adhuc manent ifluentie. phibentes aerē reducere se ad nālē dispōnē. sed hic claudif os arguētis q̄ dicere q̄ celū vel astra faciāt q̄ nō experientia: nec rōne potest p̄bari. nec ē auctoritate magis ē fingē: quā nālī log. **S**cōdo p̄bat idē. frustra p̄ma cā aeri dedif- set calitatē. pp̄ quā aerē iftituit discōuenientē: sed si hē ret sūmā calitatē discōueniret fini: pp̄ quā aer est ifsti- tutus. q̄ maior nota est. minor p̄. q̄ vt dcm̄ est: aer p̄n- cipaliter iftitutus est pp̄ salutē aialium p̄fectoz. mō ad illū iutilis esset sibi sūma caliditas. **T**ercio r̄ident aliq̄ ad p̄mā rōnē. q̄ sic siccitas est lima calitaz: ita hu- miditas hebetat. seu obtūdit actionē eiusdē. Per h̄ ad formā dicunt. q̄ aer nō t̄m calefacit cū est in nālī dispō- ne: sic facit ignis. p̄cedūt t̄m q̄ h̄z tantā calitatē: sed q̄ illa est cū humiditate: ideo obtusa ē eius actio: ideo nō t̄m calefacit. **S**ed h̄ hanc r̄isionē replicatur sic. dēfi- tas m̄e aeris plus fortificat actionē caliditatis q̄ hūi- ditas eū ipedit. q̄ adhuc sūma caliditas aeris t̄m cale- faceret. sicut ignis. p̄na est nota. q̄ si eēt cuz siccitate in m̄a eque rara. tūc t̄m calefaceret sicut ignis. igr̄ si nunc densitas plus fortificat: q̄ humiditas ipediat. segtur q̄ adhuc t̄m agit: aīis p̄z tali expientia. q̄ in aqua bulien- te ē est caliditas cū hūiditate intensa: z t̄m adhuc cale- facit manū ipositam: sicut caliditas aeris in estate cali- dissima. igr̄ cum p̄m aduersariū aer tūc eēt sūme calus z calitas eius staret cuz siccitate aeris. q̄ tunc aer est multū siccus: segtur q̄ densitas m̄e aque t̄m fortificat actionē calozis remissi st̄atis cum humiditate aq̄ q̄tuz siccitas aeris facit respectu calozis sūmi. Item facili⁹ su- stineret homo manum suā in flāma: q̄ in aqua bulien- te. hoc autem esse non posset: nisi q̄ densitas m̄e aque plus actionē calozis remissi in ea existentis fortificaret q̄ hūiditas ipediret: cū calor aque sit multuz remissioz q̄ flāme. z cū hoc stat cuz humiditate: vbi calor flāme stat cū siccitate. **S**cōdo p̄bat sic. terra nō h̄z friditātē in sūmo. igr̄ nec aer h̄z caliditatē in sūmo. p̄na t̄z. p̄ sup- pōnē q̄rtā. aīis p̄z. q̄ homo motus in nauī per aquas: multo maiorē sustinet z experif friditatem q̄ icedens eodē mō vestitus sup̄ terrā: q̄ nō esset nisi aqua magi- frida esset q̄ terra. **I**te hō imponens digitū aq̄ mul- tam maiorē friditatem sentit: q̄ imponens eam terre. **I**te hō imponens manū terre humectate per aquā: ml- to maiorē percipit friditatem q̄ imponens manū ter- re sicce. Nec valet. si diceres illarum apparentium cale- factionem terre a sole esse cāraz: q̄ in domo clausa vbi radj̄ solares terrā non attingunt. ita etiam apparenter experiri possunt. **C**orrelarium sequitur. aer in natu- rali dispositiōe existens est remisse calidus: sequitur ex- p̄. **S**ecundum correlarium. aer existens in naturali dispositione determinat sibi friditatem. patet. quia d̄er- minat sibi caliditatem remissaz. modo omnis caliditas remissa est per admixtionem graduz friditatis. per p̄- mum articulum. **T**ertium correlarium aer existens in naturali dispositiōe determinat sibi tres qualitates primas. s. caliditatem intensam. friditatem eam remit- tentem. z humiditatem. patet per predicta. **S**ecun- da conclusio. nullum elementorum existens in natu- rali dispositione determinat sibi ambas qualitates in sū- mo. p̄obatur. q̄ aer non determinat sibi duas in sū-

mo. ergo nec aliud aliorum. cōsequētia tenet per quar- tam suppositionem. antecedens patet. per conclusionē p̄cedentem. **E**x hac conclusionē inferantur corre- laria similia: sicut ex prima. v̄z q̄ elementum solū vnā suarum qualitatū determinat in sūmo: z aliā remis- sam: q̄ quodlibet eorum determinat sibi tres qualita- tes primas: z quod ignis existens in naturali disposi- tione determinat sibi aliqualem humiditatem: sicut aer frigiditatem: z quod ignis in naturali dispositione potest desiccari.

Quantū ad tertium articulum primo nota. q̄ tripliciter potest intelligi titulus que- stionis. Uno modo sic. vtrum quodlibet elementorum determinet sibi vnā suaz qualitatū primaz z in sūmo z non aliam. vt ignis caliditatem z non siccita- tem. **S**ecundo sic. vtrum supposito q̄ elementū de- terminaret sibi ambas suas qualitates in sūmo: tamen vnā qualitatū magis consequitur naturam suā: vt ca- liditas magis consequitur naturaz ignis: q̄ siccitas: z sic de alijs. esto q̄ in igne sit tāta caliditas. sic siccitas. **T**ercio modo sic. vtrum qualitas symbola duob⁹ ele- mentis conueniens per p̄us conueniat vni eorum: quā alteri. vtrū calitas p̄us conueniat igni q̄ aeri: z sic de alijs. **S**ecundo notādum est. q̄ non debet eadez q̄- litas prima eque primo attribuit elementis diuersaruz specierum. patet. q̄ cum quelibet qualitas sit finite per- fectionis. oportet q̄ quarūlibet illaz perfectionuz fini- tarum inequalium: cum vna magis cōueniat: conueni- at: q̄ cum vna alia: sicut quicūq̄ duo numeri finiti di- uersarum sp̄ez respectu cuiuscūq̄ alterius finiti nume- ri. igr̄ cū p̄fectiōis elementoz diuersoz specie sunt fini- te z ineq̄les: oportet quālibet qualitatū eis cōueniē- tem magis conuenire vni eoz q̄ alteri. **T**ercio no- ta. q̄ cuilibet elementorum aliqua qualitas prima pri- mo debet cōuenire. z e conuerso. patet. q̄ elementa di- stinguuntur tāq̄ ab effectu penes qualitates primas: z tot sunt qualitates prime: quot sunt elemēta. ideo rō- nabile est. cuilibet elemētoz vnā de qualitatibus p̄- mis primo competere.

His premisis sit prima conclusio. igni cō- uenit sūma calitas. p̄bat. alicui elementorum cōuenit sūma caliditas: z nulli al- teri q̄ igni cōuenit sūma caliditas. quare z c̄. maior est nota. quia quelibet qualitas p̄ma in sūmo debet alicui elementorum competere. alias penes illam non sume- retur aliquod elemētuz simplex: eo q̄ ipsa eēt mixta in quolibet elemēto: minor patet: quia si alteri conueniret hoc maxime conueniret aeri in sūmo. cuius opposituz est dictum in p̄cedenti articulo. **S**ecundo nobilif- simo elemento nobilissima qualitas prima debet attri- bui in sūmo: sed ignis est nobilissimum elementum: z caliditas nobilissima qualitas p̄ma. igr̄ z c̄. maior nota. nobilioris rei nobiliores sunt p̄oprietates: z q̄li- tas debet in elemētis que p̄mo attribuitur eidem eē sū- ma. aliter. n. nō diceretur simplex propter ipsam. mior patet: quia ignis est elementum supremum in nobilif- simo loco collocatum. z maxime actiuum: ideo nobilif- simum elementorum. caliditas autē inter qualitates pri- mas maxime est actiua. ideo nobilissima dicit qualita- tum primaz. dignius. n. est agere q̄ pati. Item quan- to forma est magis actiua tāto p̄me cause. s. deo ē simi- lior. z per p̄ns p̄fectior. **S**cōda conclusio calitas ignis exis in naturali dispositione est intensissima caliditas: que potest esse per naturam. p̄obatur. illa caliditas est intensissima que per naturam potest eē cum qua nullus gradus friditaz simul existat: sed sic est de calitate ta- lis ignis

2^m

3^m

Contra.

2. non.

3. non.

p. 2

Corre^m.
2^m cor.

3^m cor.

2° 2.

2^m

2° 2.

2^m
scdi 7
quarti
2^m cor.
3^m cor.
3° 2.
p. cor.
2^m cor.
3^m cor.
4° 2.
5° 2.
2° p^o fir
matur
T. co.
23.
3^m
2^m cor.
2^m cor.

lis ignis. igitur 2°. maior p3. q2 dictu est i p arti. q pci se ad gnone gradus caliditatis corrumpitur gradus friditatis. g vbi non est aliq friditas: ibi amodo no pot p duci aliqua caliditas. minor p3. q2 aliter in vtroq3 elem toz cui puenit ee remissa. **S**cdo sic. vl calitas ignis pot in ifinitu itendi. 2 hoc non. q2 oiuz na pstantius certus est terminus magnitudinis: tam in extensione: qua in intensione: vel per si^m. 2 si sic. no vr quando ignis totam illa latitudinē haberet: cu esset in nali dispositione alr non esset simplex qualitatie. **C**orrelariu. ignis no h3 siccitate in sumo. p3 ex scdo arti. q2 tuc hret abas qlitates in sumo. **S**cdo m correlariu. ignis est p1^o calidus 2 no siccus. p mo p3. p pmu notabile. **T**ertiu correlariu. aeri no puenit p caliditas. p mo p3 p pmuz notabile. q2 eade qualitas prima non d3 duobus elem tis p puenire: sed cu caliditas pmo inest igni. seqt q no inest p aeri. **T**ertia 2. ignis exis i nali dispone oterminat sibi maximā raritate: q p nam pot ee. pbat. q2 o terminat sibi maximā cam raritatis q p nam pt ee. igit maximā raritate. pna t3. q2 cu in agētibus nali^o effcūis pportioat sue cae. 2 p pns ad maximā cam maxim^o seqt effectus. aīs p3: q2 determinat sibi maximā calitatem cu siccitate pportioata. 2 no vr maior posse ee ca raritatis per nam. **C**orrelariu pmu. mā ignis per suam nam non pot plus extendi. p3. q2 nihil pot ee rari^o: g nihil pot habere minus de mā sub equali extensione g mā eius nequit plus extendi. **S**cdo m correlariu. si solū eet elementū ignis existētis in nali dispone: sic. f. q2 oia alia essent annihilata: 2 sue nae pmittēret ipsum no replet oia. p3. q2 eius mā non potest plus extendi p pcedens. g non posset plus per nam de loco replere: q2 tuc replet. **T**ertiu correlariu. si hec ppō. materia est ifinite passibilitatis. sic intelligat q nulla extensio imaginabilis p m eentiam nalem repugnat materie ipsa est falsa. p3 per pdca. **Q**uarta pclo. aeri existenti in nali dispone puenit summa hūiditas: q p nam pt ee. pbat. q2 aliq qualitas pma dr aeri in sumo puenire: s3 sibi sic no cōuenit alia q3 hūiditas. igit 2 c. maior p3 p tertiu notabile. mior p3. q2 aer no h3 itense nisi duas q litates pmas. f. calitate 2 hūiditate. mō non h3 calitate in sumo per predicta. **C**ōfirmat. q2 vel aeri cōuenit hūiditas in sumo. 2 si sic. h3 ppositū: vel puenit sibi remissa. 2 si sic. sequitur q aeri existenti in naturali dispone non puenit aliqua qualitas in sumo. 2 per cōsequēs aer in nali dispone erit mixtus qualitatie: sicut mixta qd est inconueniens. **C**orrelariu. aer pmo modo est pmo hūidus. p3 per pmu notabile. **Q**uinta pclo. aq exis in nali dispone cōuenit summa friditas: que p nam potest ee. pbat. q2 vel puenit summa humiditas: vl summa friditas. si scdm dicatur. habetur propositum. non potest dici pmu. q2 summa hūiditas puet aeri. mō eadez qlitas non d3 duobus elementis in summo conuenire. **C**ōfirmatur. aqua h3 se ad friditatem: sicut ignis ad caliditate: sed ignis est summe calidus: igit. maior p3. q2 aqua 2 ignis sunt elementa eque simplicia p naturam in ambabus qlitaribus pncipalr opposita. p3. per p m in lra. 2 iō op3 q sic aq se heat ad friditate. sicut ignis ad calitate. minor p3. per cōclusionē scdam. 3° pbat sic. summa friditas alicui elemento cōuenit. 2 no cōuenit alteri q3 aq. igit 2 c. maior p3. q2 ē vna de p mis qlitatib^o. 2 per pns in sumo d3 seq nam alicuius elementi. mior p3. q2 friditas non puenit iter elementa itensa: nisi terre 2 aque: 2 manifestum est q non terre. pmo p pcedētem articulu. igitur 2 c. **C**orrelarium. aqua est pmo frida primo modo patet per conclusionem. **S**ecundum correlariu. aq in dispositione naturali no est sum

me humida. patet per precedentem arti. q2 non habet ambas qualitates in sumo. **T**ertium correlarium. aqua habet aliquos gradus siccitatis sue hūiditati ad mixtos. p3. q2 aliter esset summe hūida per primum articulum. **S**exta pclusio. terra existens in naturali dispositione habet summa siccitate: que p naz pot ee. patet. quia vnam qualitatu primaz d3 h3e in summo: 2 non habet summa frigiditatem. igit 2 c. consequētia tenet. maior patet. per tertium notabile. mior patet per predicta in pmo articulo. item aer habet humiditatem in sumo igit 2 terra siccitatem. consequētia declaratur: vt pns. **I**tem si summa siccitas nulli alteri elemento cōuenit: q2 non igni: vt dictum est in correlarijs conclusionis secunde. **C**orrelarium. terra in naturali dispositione est pmo modo sicca. patet per cōclusionē: 2 per has conclusiones p3 quid sit dicendum ad pmu sensum qstionis. **S**eptima cōclusio quo ad secundum intellectum que stionis est. q2 cuilibet elementoz per pns cōuenit vna suaz qualitatum primarum q3 alie. **I**sta pclusio ex dictis sat est manifesta. q2 cuilibet elemtoz cōuenit vna qualitas in sumo 2 non alia. mō nullus dubitat qn illa qualitas magis consequitur nam alicui^o rei: que nulli naturaliter conuenit in sumo: q3 que ei conuenit remisse. **S**ed aliter probatur conclusio pro probatione communi: siue ambe qualitates in elemento dicerentur esse summe: siue non. q2 vnicuiq3 rei naturali non conueniūt eque pmo sue proprie due proprietates diuersaru specie: sed qdlibet elementum est ens naturale 2 sue prime qualitates sunt eiusdem due proprietates spē differentes. igit non conueniunt sibi eque pmo. igitur vna p pns: 2 alia per posterius: quod fuit conclusio. maior p3 de ratōe notabilis secūdi: quare due diuerse species finite non habent eadem habitudinem 2 equalem cum vna specie finita. vt nulli duo numeri hnt eadem pportionē respectu eiusdem tertij numeri. mior quo ad ambas partes nota est de se. **O**ctaua cōclusio. distributio qualitatum pmarum: qua fac Aristot. ipsis elementis est rōnalis 2 bona. patet. q2 calitatem que est maxime actiua. 2 per consequens nobilissima attribuit ipsi igni. pmo. f. nobilissimo elemento. consequenter autem humiditatem que iter passiuas est nobilior. q2 magis actiua qua siccitas. q2 habet se per modum habit^o. siccitas autem per modum pnatōis: attribuit eni aeri. deinde friditatem. que per modum pnatōis se habet respectu calitaz. est tamen nobilior q3 siccitas. pmo attribuit aque deinde siccitatem que est mime perfecta iter qualitates pmas attribuit pmo terre tāq3 elemento min^o nobili. **I**tem rōnalis est distributio: q2 semper post vna actiuam. seqtur vna passiuam: vt post calitatem siccitas. post friditatem humiditas. **I**tem tertio rōnalis est distributio. q2 sic semper collocantur. q2 elementum superius habet conuenientiam in vna qualitate pma cu inferiori. vt sit sic locus eius naturalior: 2 iter ipsa debita proportio magi conseruetur. **N**ona cōclusio quo ad tertium sensum itelligendi questionem est. q2 igni per pns iest calitas q3 aeri: 2 aeri per pns humiditas qua aque. 2 sic deiceps. p3. per conclusiones precedentem. **C**orrelariu pmu ex dcis est. q2 sicut calitas est nobilior iter qualitates actiuas. sic humiditas est nobilior: inter passiuas. p3. q2 nobiliori elemento conuenit. p3. igit modus. s. dicit^o. vñ ille due. calitas 2 humiditas respectu oppositoz sunt quasi hitus. 2 opposite vt pnatōnes. vnde ille due pme dicuntur pncipia vite 2 opposite pnatōes eiusdē. propter qd et planete cali 2 humidi dicuntur beniuoli 2 alij nō. sicut sunt fri 2 sicci. **S**e

3^m cor.
6° 2.
Corre^m.
7° 2.
8° 2.
L. c. 23.
2^m
3^m
9° 2.
p. corre.
2^m cor.^m

nobilissima3

3^m cor. nobilissima actiua sequitur nobilissima passiuua. deinde actiua minus nobilem sequitur passiuuum minus nobile. Tertium correlatum est. quod rationabiliter passiuue minus se parables sunt ab elementis. quibus conveniant. primum quod ipse iter se tarde agit. ut prius dicitur. alie autem sunt fortis actiois.

Quantum ad quartum articulum dubitatur in libro primo quod dicitur quod aqua in naturali dispositione est summa fridam. Utrum aqua in naturali dispositione debeat semper esse congelata. et arguitur quod sic. quod illud in quo est maxima causa congelationis debet semper esse congelatum. sed in aqua est maxima causa congelationis et cetera. maior primum quod magnitudo effectus sequitur magnitudinem sue cause in agentibus naturalibus. minor apparet: quod in aqua est maxima friditas. que potest esse. modo videtur quod nihil de agentibus particularibus sit magis causa congelationis quam friditas: prout docet experientia. **Secundo** sic. friditas maxime congelat. igitur aqua in naturali dispositione semper debet esse congelata. contra tamen. ut prius. quod aqua habet maximam friditatem. que potest esse. ante probatur. Primo. quod experientia docet: glaciem esse fridioram aqua non congelata. quod non esset nisi aqua fuisset congelata principaliter per intensiorem frigiditatis. **Secundo**. videmus quod tempore geli semper est maior friditas quam alio tempore. quod non videtur esse nisi. quod friditas facit aquam congelari. **Tertio** omnes comiter dicunt aquam congelari per frigus. ante est manifestum in gentibus a laicis. **Quarto**. dicunt et recitant scribentes historias. quod in partibus borealibus quaedam sunt maria semper congelata: alia sunt solum duobus mensibus circa festum sancti Joannis baptiste degelata: quod non videtur esse nisi. quod in illis partibus est maximum frigus in aliquibus partibus anni. igitur videtur quod friditas maxime congelat. **Quinto**. omnia congelata resolvuntur a calido. igitur principaliter coagulantur a frido. contra tamen per. p. 4. meteu. que a frigido congelantur: a calido resolvuntur. ante primum per experientiam.

L. c. 23. 7. 49. **In oppositum** est. et videtur esse. per secundo huius dicitur quod aqua et omnia humida sunt bene terminabilia termino alieno et difficile termino proprio. hoc autem non esset verum. si aqua in naturali dispositione semper esset congelata: eo quod congelatum terminatum est termino proprio. **Item** cum aqua sit a natura institutum elementum: ut contineat partes terre in mixto: modo ad hoc ineptum esset si de natura eius est: quod in naturali dispositione semper esset congelata.

Hec dubium est multum difficile: et causa difficultatis est: quod nunquam quod quod de ea invenire potui bene determinatum: et ideo quod quod de ea dicitur probabiliter ponatur: ut alius dicitur causa imaginatiois et diligentius ingredi de causa congelationis: et sic in omnibus dictis meis me melius dicitibus subieci. ita spatium facio in isto. hoc premissis per dubitationem sit prima suppositio huius intensio frigiditatis in subiecto est causa maioris gravitatis vel ad minus non remittentis eam. probatur sic: quod vel friditas stat cum siccitate. et si sic. tunc cum intendit non est causa quare remittitur gravitas corporis in quo stat: vel cum humiditate. et si sic. tunc per philosophum in problematibus in reddendo causam quare aqua calida cadens deorsum minus sonat quam frida: est causa maioris gravitatis: quod per hoc magis sonat aqua frigida: quam calida. **Secunda**. intensio caliditatis nunquam remitteret levitatem. igitur intensio frigiditatis nunquam remitteret gravitatem. contra tamen a simili. quod sicut se habet caliditas ad levitatem: ita se habet friditas ad gravitatem. ante primum auctoritate Ari. allegata. **Secunda** suppositio est. quod in ordine nature graviora debent esse sub levioribus: et leviora super graviora. illa primum ad experientiam de ordine elementorum et primum de ligno sub aqua posito sursum violenter subvertatur: quod si sit sub illa aqua propinquus suo loco naturali: quod in speris aqua et terre. tamen quod appetit esse immediate supra gravius ascendit in ea quousque sit ad superficiem aqua. **Tertia** suppositio. glacies naturaliter ascendit in aquam non prohibita. primum per experientiam.

rientiam. **Hic** quaedam subtiliter respondetur quod verum est quod suppositio: sed si dicitur esse: quod glacies generatur de aqua levi: puta in superficie aqua: ubi aqua est levificata a radijs solaribus: et ideo levior est glacies et ascendit in aquam gravi. Sed videtur mihi quod ratio nihil valet: quod supposito quod ita esset sicut isti dicunt quod aqua in superficie est levior quam in profundo. tamen si ut isti pretendunt adequate fieret congelatio per frigiditatis intensiorem: utique fieret gravior ista aqua: quam aqua inferior antequam congelaretur: cum ista per intensiorem frigiditatis congeletur et inferior: non et sic per istam rationem isti incidunt in id quod credunt evitare. credunt. n. saluare non obstante: premissa suppositione quod congelatio principaliter fiat per intensiorem frigiditatis in respondendo ipsi concedunt quod glacies congelata in superficie aque habet minorem frigiditatem quam aqua non congelata existens in profundo. modo ista videtur repugnare. **Item** in magnis fluvijs glacies generatur per magnas petras in fundo. videtur per illos aqua est gravissima et frigidissima. tamen ascendit ad superficiem aque: ut dicitur naute: et habeo socium qui se hoc dicit vidisse: et vulgares in partibus nostris ista de causa vocant istam glaciem in fundo genitam: quod ratio illorum non valet. **Item** glacies ascendit in aquam tepida. igitur non est responsio illorum bona. tamen contra. et ante est manifestum. **Quarta** suppositio. sequitur ex dictis. quod glacies est levior aqua primum ex precedente. quod non ascenderet in aquam: cum graviora voluit esse subter: et leviora supra. **Quinta** suppositio itaque sequetur. quod glacies non habet tantam frigiditatem intensam: sicut aqua habet in naturali dispositione. probatur. quod si haberet tantam friditatem. igitur tantam gravitatem: sed non habet tantam gravitatem. igitur et cetera. maior primum per. per suppositionem primam: quod equalis friditas non remitteret gravitatem. minor primum per suppositionem precedentem. **Sexta** suppositio. nunquam glacies est aqua pura: seu aqua existens in naturali dispositione. primum quod si esset aqua pura haberet summam friditatem: quod potest esse. per secundum articulum: sed illam non habet. per suppositionem precedentem dupliciter. **Item** semper in glacie est grossities terrestris: et talis non est in aqua pura: igitur et cetera. maior primum per. quod capta pecia glaciei in superficie aqua minus diffime et reposita in olla metallina bene obstructa et ad ignem posita degelata glacie apparebit aqua imunda et terrestris quod non esset nisi grossities terrestris fuisset inclusa glaciei. minor nota est de se.

His premissis ad dubitationem sit prima conclusio. aqua in naturali dispositione non debet esse congelata. probatur per: quod glacies non est ita generata: sicut aqua in naturali dispositione. igitur et cetera. contra. et ante primum per quartam suppositionem. **Secundo** glacies semper est mixta: per probationem suppositiois sexte. quod et per secundam suppositionem. modo aqua in naturali dispositione non est mixta. igitur et cetera. **Tertio** cum aqua calefacta reducat se ad maiorem friditatem quam sit friditas medium: ut docet experientia in estate calida: non est ratio: quare aqua in tali estate posita in celario frido non reducat se ad naturalem friditatem et ad congelationem. eo quod ibi non est impediens. cum igitur hoc non faciat. manifestum est quod non est de natura aque existentis in naturali dispositione esse congelatam. **Secunda** conclusio. intensio frigiditatis non est principalis causa et adequata post causas universales congelationis. probatur dupliciter. primo. quia si intensio friditatis esset huiusmodi causa. sequitur quod glacies esset gravior quam aqua communis. consequens est contra suppositionem quartam. **Secundo** si intensio friditatis esset principalior causa congelationis. sequitur quod glacies quandoque haberet tantam friditatem: sicut aqua in naturali dispositione. consequens est falsum: et contra quintam suppositionem: et consequentia tenet. quod ex quo causa congelationis est intensio frigiditatis: non videtur propter quid glacies non haberet tantam friditatem. sicut aqua in naturali dispositione. **Tertio** probatur conclusio. sepe videmus quod tempore gelu est maior calor quam fuit ante quando non fuit gelu. quod non videtur debere esse si friditas

6^a sup.

2^a sup.

3^a suppo

4^a sup
positio

5^a sup.

6^a sup.

p. 2.

2^a 2.

friditas intensa esset cā congelationis. Item cōiter in cōgelatione consequente gelu est fortissimus frigus: qđ nō deberet esse si itensio friditatis esset cā congelationis: qđ tūc qđ diu māeret frig^o forte dberet māere gelu. S3 tūc ē fortior dubitatio qđ tē sit pncipale cōgelas: ad qđ sic pmissū ē pbabilr: probat vlt rñdet p pdcā qđ ad cōgelationē vř pcurrere pstrigēs seu poros claudēs in grossans z exhalationē leuē terrestrē cōmiscēs. p opoz teret pcurrere leuē exhalationē: vt pp eā reddat z soluat cā pp quā glaties est leuior aqua. Scđo. cōcurrere oz igrossans vt pp illud reddat cā qre aq cōgelata sem p est grossior qđ aq pura: z habēs terrestitates mixtas: oz ibi pcurrere claudēs z stringens: vt. s. ptes humiditas aereas p pstructionē expellat: vt sic phibeatur aque fluxus quē h3 a natura: z hoc videt esse causa pp quā fit gelu cōiter cū magna friditate: qđ friditatis est pgregare exhalationē siccam grossitiē terrestrē z aqam. silt hec est cā: qre omnia congelata degelantur a calido: qđ i congelatis icludunt aqua grossities terre z exhalatio leuis. mō caliditatis est segregare res etherogeneas: vt dicitur secundo huius. z p pns segregando degelat aquā. Tunc iuxta b pōt dici qđ pncipale cōgelans aquam est influentia celestis nata constringere igrossare z exhalationē leuem aque congelādo cōmiscere: vel i ea existentem concludere: pp qđ aqua calefacta citius congelat qđ alia aqua. s. veniente constringente. i ea. n. sunt statim exhalationes leues icluse. z iō ppter cōstructionē poroz z illoz iclusionē statim cōgelatur. hec etiam est causa: quare in magnis fluminibus glaties nō generatur in superficie aque. sed in profundo: z in cōtactu terre: qđ ibi est grossities terrestris: z per aspectum ifluentie leuificantur exhalationes terrestres que reperiuntur. z ideo glaties citius generatur ibidem. His pmissis responderetur ad probantia motiua aquam in naturali dispositione esse congelatam.

Ad p. in pn. arti. Ad 2. Ad 3. ad 4. Ad 5. Ad 6. ad pn. cipales rōnes. Ad 2.

Ad primū dicitur qđ maxima friditas nō est maxima causa cōgelationis: imo regritur igrossans restringens exhalationes terrestres z cōmiscens vt dictū est. **Ad secundū** dicitur qđ friditas nūqđ se sola cōgelaret nisi alie dicte cāe concurrerēt. Ad probationē pma dicitur qđ lz apparet ad tactū glatiem esse fridiorē aqua: hoc est solum ppter compactionē densitatē z grossitatem materie: sed fm veritatez aqua est fridior. **Ad tertiu dī** qđ vez est qđ cuz gelu est magna friditas: tñ illa forte pncipalr non congelat: s3 qttuoz cause concurrentes enumerate. **Ad quartū**. s. auctoritatem laicorum dicitur qđ ad cās congelatiōis parū aduertunt: z iō de talibus nō dz eis credi specialr vbi rō efficac devincit. dictū tñ eozū h3 veritatem: qđ cōiter ad gelu magnū z itensum frigus cōcurreret: sed nō sufficit. **Ad qntū dī**: qđ si ita sit causa congelationis in illis locis semp sufficienter reperitur p aliquos aspectus superiores speciales tñ forte a calore solis segregant qbusdam mēsisbus estatis: z tūc ista diuersa ad gelu concurrentia ipediunt sic qđ non congelat. **Ad sextū** p3 qđ dicenduz per predicta. s. quare coagulata a calido dissoluunt. Et b de qrtō articlo.

Ad rōnes pncipales. Ad p mū neget qđ tra sit pmo frida. Et ad pbationem p mā dī qđ est id qđ remotissime distat a fonte caloris. vñ minus dicit hēre ceteris paribus de caliditate violenta seu disconuenienti itroducta ab illo. s. fonte: sed non oz qđ ipsum habeat ppter hoc i nālī dispōne sūmā seu pmo friditate: nec est vez qđ solum sol est cā caloris: lz frequenter sit cā caloris extranei. **Ad secundā** pbationē dī qđ gravitas terre z dēfitas sūt effectus totius

complexionis qualitātū pmax terre. s. friditatis z siccitatis. **Scđo.** qđ nullus ipsoz ē effectus ppus ipi^o friditatis: qđ sunt simul vel maior reperiet gravitas in aqua qđ i terra: eo qđ h3 tam intensam friditatem sicut terra. **Tertio** ē qđ raritas z leuitas ignis nō ē ppus effectus caliditatis: sed caliditatis z siccitatē: z p hoc soluta est rō. neget. n. qđ i terra apparet maximus effectus friditatis: qđ non maxime frigefacit: imo sicut p3 expōne forti^o frigefacit aq qđ terra: z frigefacere est p prius effectus friditatis. de densitate aut z gravitate: p3 qđ ex eis i terra nō dz argui maria magnitudo frigiditatis: qđ nō sūt pp: h effectus frigiditatis: vt dictū ē.

Ad tertiu dī qđ terra nō pstrariat igni quo ad qlitates pmas: sicut p3 satis p phm scđo huius. z ad ph3 p meteoroz dicitur qđ voluit qđ distātia locali terra maxime pstrariat igni. **Ad aliud** neget aīs. Et ad pbationem dicit qđ ad continuationē terre sufficit continuitas materie pme. Et ad phm scđo hui^o dicit: qđ loqitur i mixto: qđ cōtinuitas materie pme nō sic sufficeret ad continuare ptes mixti ppter diuersas materias eloz i vnionem mixti ppter congregandas specialiter: qđ in imixtis mobilibus a se sicut sunt animalia: cōtinuitas materie esset nimis fragilis per prium cōtinuationes.

Ad rōne arguentē qđ aqua nō sit pmo frigida dicit qđ nō oz illā qlitatem per prius iesse aque aut alicui elemēto qđ difficilius ab eo auferat: qđ sic cuilibet elo per prius iesset qlitas passiuā qđ actiuā: eo qđ ppter debilitatē actōis qualitatis passiue i suam cōtrariā valde tarde z difficulter qualitates passiue remouent a subis qbus insunt: z pbatio ē que adducit ad ptiū illi^o nō valz. nō. n. oz si aliq qlitas ab aliq re difficili^o remouet qđ illa sit ei nālīoz ob cām pdcāz.

Ad aliā arguionē qđ aer nō sit p humidus: neget qđ humiditas fortius puenit aq qđ aeri. Et ad pbationē illius primā dī qđ aqua pl^o humectat ppter densitatē sue mae. densitas. n. fortificat actiones. **Ad secundā** pbationē dicitur qđ sēsus bñ decipitur in iudicando de intēstione qualitatis que est suum p priū obiectū vt stannū frequenter iudicat eē calidi^o qđ flāma ignis: qđ nō ē verū: sed ppter densitatē mae stanni decipitur sensus: z sic ē i pposito. **Ad tertiā** negetur qđ hūiditas facilius auferat ab aere qđ ab aq nisi i qđ forte hūiditas aque fortius resistit ppter sue materie densitatē: qđ ē extra ppositū. Et ad pbationē dī qđ frequēter aer dī desiccare: nō qđ hoc facit aer s3 exhalationes sicce calide z terrestres cōmixte aeri qđ qđsi per totā regionē aeris tales sunt mixte cū aere. Scđo dicitur qđ aer frequēt desiccatur p accīs: puta qđ sua caliditate resoluit a corporib^o grossis: vt a pāno. vlt luto ptes sbitiles aqas euaporādo. z sic manēt ptes terrestres qđ sicce. aer tñ qđ diu manet vř manē cū aliqli hūiditate: z qđ he cāe nō pueniūt aq: iō aq nō desiccatur notabili^o.

Ad rōnes arguētes qđ ignis nō ē p calidus. Ad primum potest dici fm alterū duorum modozum: intelligendo questionis titulum qđ licet tanta siccitas inesset igni tamen caliditas sibi pūs pueniret quia magis sequit ei^o nāz. s3 b dimisso neget assūptū: vt dcm ē. Ad auctē albrī dī qđ pl^o nō voluit nisi qđ sūma calitas exurit hūi^o igni violētā: nō tñ exurit fmissā sibi nālē. **Ad 2° dī** calitas ignis nō exurit hūiditatē remissā sibi nālē: lz qđ lz violētā forte exurat: nec ē sile d terra: qđ terre pūit siccitas p: z iō nihil hēre hūiditatis. nō sic ē de igne: vt dcm ē aliter dicerēt aliq qui nō vellent ponere in elis tres qlitates pmas: qđ verū est i igne nihil esse hūiditatis. nō tñ sequitur qđ sit sūme siccus. qđ siccitas eius esse remissa per distātiāz a gradu

2.
3.
Ad 3. L.c. 23.
Ad 4. L.c. 49
ad arg^m de aqua
ad arg^m de aere
Ad 2.
Ad 3.
ad arg^{ta} de igne

Ad 3^m sumo. **C**Ad tertium dicitur qd ignis potest ultra desiccari: et ultra quod non semper ad maiorem siccitatem sequitur maior raritas. sed ad siccitatem cum caliditate debite proportionata. unde maxima causa raritatis est summa caliditas: cum siccitate sic proportionata: et non cum summa. Aliter dicitur quod si siccitas ignis intendatur eius caliditas remittitur: eo quod ignis idisponitur: et tunc non sequitur intensio raritatis: sed magis credo propter rationem. per idem respondetur. **C**Ad 4^m probationem. quod si ignis posset ultra desiccari non propter hoc fortius calefaceret: quod si siccitas sit lima caloris non tamen quantum fortificat actionem eius. sed siccitas ipsi calori proportionata sicut plus dictum est de causa raritatis. non enim quoniam ignis desiccatur ultra suam naturalem siccitatem eius calor acuit: imo potius: eo quod siccitas sit calori disproportionata sit calor minus acutus. **C**Ad quintum dicitur: quod ignis est etiam purus quoniam est in naturali dispositione: eo quod habet unam de qualitatibus primis summa et levitatem summa: et per hoc differt a mixtis. **C**Ad sextam rationem arguente quod idem negatur quod sit possibile per naturam ignem in naturali dispositione extiterit calefacere. Et ad probationem dicitur quod materia ignis tamen est informata caliditati sicut per naturam potest informari. et ideo influentie non producant in ea caliditatem. unde influentie generatiue alicuius effectus triplici de causa non producant: vel quod non inveniunt materiam cui effectus natus est induci: ut lumen non calefacit in celo: vel quod est ad agens in subiecto in quod nate sit agere generans oppositum effectum fortius: vel eadem fortiter sicut ipse suum: vel quod materia sua effectum tamen est informata sicut per eum nata est informari. et hec est causa: quod ignis in naturali dispositione amplius non rarefit. **C**Ad ultimam dicitur quod si quod libet eorum determinat sibi alias qualitates in summo ad huc per plus determinaret sibi unam quam aliam iuxta modum dictum in tertio articulo. negatur tamen assumptum. Ad probationem dicitur quod etiam in naturali dispositione sunt similia: quod libet eorum de qualitatibus primis determinat sibi unam in summo: et aliam commixtum ut prius dictum est. Aliter dicunt alij: quod si elementum determinat sibi unam suarum qualitatium remissioem quam aliam. hoc tamen non esset per admixtionem graduum qualitatis opposite: sed per distantiam a gradu summo: et sic non sunt mixta. quocumque modo dicatur ratio non precedit.

Ratio philosophi post oppositum quod sit dicendum: patet per articulum secundum: et tertium.

Eodem textu ubi supra. **Q**uestio. vij.

Septimo queritur de quibusdam qualitatibus secundis: scilicet scilicet id est aliter solum pertinet ad illas ad hunc librum. scilicet v^m levitas aeris et ignis sint eiusdem speciei specialissime essentialis: et similiter queri posset de gravitatibus terre et aque. et arguitur primo quod sic. si levitas aeris existentis in naturali dispositione est remissa: tunc est eiusdem speciei cum levitate ignis: sed levitas aeris est remissa. igitur maior pars: quod si differrent speciem: tunc quilibet earum in sua specie deberet esse summa: sicut pars per illos qui sunt de illa opinione. minor pars: primo auctoritate philosophi tertio celi dicentis. quod aer habet gravitatem: dicitur. n. quod omnia elementa habent gravitatem in loco naturali propter ignem. modo illud esse non posset nisi levitas aeris esset remissa. **S**ecundo. idem auctoritate philosophi. 4. celi dicentis. quod aer est levis in respectu quod non videtur esse nisi quod habet aliquos gradus gravitatis. **T**ertio. aer quoniam naturaliter descendit: et movetur ad medium: sed hoc videtur esse proprium gravium. maior pars: primo de aere intrante poros terre. et si dicas quod hoc facit a natura communi ne fiat vacuum: tunc pars quod naturaliter ascendit: quod natura communi nature aeris naturaliter obedit: eo quod aer omnia illa inferiora propter voluntatem liberam gubernantur a celo ut a natura communi. igitur

tur obediunt illi et inclinant sicut ab illo inclinant: imo est a natura communi movetur ad suum locum proprium. **S**ecundo. pars eadem maior de aere existeret in sphaera ignis. talis. n. descendit et movetur ad centrum: quod centro appropinquat per illum motum. minor pars: per philosophum per celi. ubi vult quod movetur ad medium est proprium gravium. **C**Ad 4^m in aere naturaliter disposito est causa sufficiente ad gravitatem: igitur et gravitas. prima pars: quod causa sufficiente posita ponitur effectus. ans pars in questione. nam in aere est frigiditas cum humiditate. modo hec sunt cause gravitatis in aqua. igitur et in aere. **C**Ad confirmatur quod in terra frigiditas cum humiditate faciunt gravitatem intensam sicut in aqua. igitur remissa frigiditas cum humiditate facit remissam. igitur cum in aere iuxta predicta sit remissa frigiditas cum humiditate: sequitur quod ibidem est gravitas. **S**ecundo. ad principale a simili causa in specie specialissima non precedit nisi simili effectus sed causa levitatis in aere et in igne est similis in specie. igitur. maior pars: per commentatorem. 8. metaphisice: ubi vult quod agente eodem et materia eadem stante eadem potentia semper idem est effectus. et secundo huius penultimo. c. idem in quantum idem semper est natura facere idem. minor pars: quod tamen in aere quod in igne causa levitatis est caliditas: et hec in utroque est eadem in specie specialissima per prius dicta. **T**ertio nisi sic: sequitur quod unum esset pluribus contrarium in specie. prima pars est per philosophum: et prima pars: quod gravitas terre contraria esset levitati ignis et levitati aeris que dicitur specie. **C**Ad confirmatur sic. nisi sic sequitur quod levis esset levitati contraria. consequens videtur male sonare: quod cum levitas sit contra gravitatem non videtur quod sit aliquo modo contraria levitati. probatur tamen prima: quod illa sunt contra que maxime a se invicem distat et mutuo se expellunt et eadem susceptibili vicissim insunt: sicut albedo et nigredo. sed sic est de istis levitatibus. igitur. maior pars per diffinitiones contrariorum: et minor declarat: quod cum ex aere sit ignis: vel proportionabiliter sicut humiditas aeris remittitur corrumpitur. eius levitas vel non. si dicitur quod corrumpitur sequitur quod ignis sua siccitate corrumpit levitatem aeris: et cum eadem coagente caliditate generaret levitatem ignis. igitur levitas aeris et ignis per causas suas se mutuo expellunt: et habent oppositum. si dicitur quod non corrumpitur levitas aeris: sequitur quod manet sicut caliditas: vel igitur manet adveniente forma ignis: et si sic sequitur quod eadem levitas numero manet in igne que fuit in aere. ergo in eadem specie. vel corrumpitur: et si sic latitudo gradualis subito corrumpitur. v. levitas aeris que plus materia ferat remissa: nec valis si diceretur quod corrumpitur per modum sequere ad corruptionem aeris sui subiecti: quod subiectum eius est materia prima et non aer. **Q**uarto. levitates aeris et ignis sunt ab agente totaliter eodem in specie specialissima. igitur sunt eiusdem speciei. prima pars: et ans pars: quod calor solis generat tamen levitatem aeris in aqua quam levitatem ignis in exhalatione ignea. **Q**uinto. si dicitur specie essent quatuor motus simplices gravium et levium. prima pars est contra philosophum primo celi. et prima pars: quod essent quatuor virtutes motive. scilicet aeris et ignis due levitates: et terre et aque due gravitates. modo quot sunt virtutes motive simplices tot sunt motus simplices.

In oppositum arguitur quod si non dicitur specie sequitur quod ex parte gravitatis: et levitatis non posset concludi numerus quaternarius eorum. oppositum vult philosophus 4° celi: et prima pars: quod non esset nisi una species specialissima gravitatis: et una levitatis. modo ex duabus speciebus non potest concludi nisi numerus binarius entium diversorum specie. et per prima pars non quaternarius. **I**n questione erunt duo articuli. In primo videbitur de questione. In secundo movebuntur contra dicta dubitationes.

Quantum ad primum articulum per supponitur quod levitas aeris in sphaera aeris non trahit sursum: nec deorsum. probatur primo: quod est naturaliter collocata igitur non trahit sursum: nec deorsum. antecedens pars de se. **S**ecundo

6^m
T. c. 57
2.
T. c. 27
3.

2.
T. c. 17.
2.
L. c. 12.
T. c. 55.
3.
10. me. 17.
p. c. 10. 8.
4.
5.
T. c. 5
T. c. 26. 27.
3° sup.

2 **Secūdo** gravitas aque in sphaera aque non trahit deorsum, igitur nec leuitas aeris in sphaera aeris. *Prima t3 a fili. ams p3 pmo: q2 si naute in mari pfundo multaz habeat aqua. s. se: m illa nō ponderat vt experientia docet.*

3 **Tertio**, q2 si ponderaret: tūc si due q̄rte aque sūt grauiorēs q̄ due lib:re plūbi in sphaera aeris. ita ēt eēt grauiorēs in sphaera aque: qd̄ est cōtra experientia. si enī in vasis stanneis eque ponderosis: z eiusdē figure pones in vno duas libras plumbi: z in alio duas quartas aque: z vtrūq; vas poneret in altero brachioz eque lib:re in aere aqua descēderet z in sphaera aque plūbus: z p̄na t3: q2 si gravitas aque in suo loco naturali ponderaret deorsuz: tūc sicut ponderat in aere: ita ponderaret in aq̄. igit̄ seq̄ ppositū: q̄ q̄cqd̄ grauius eēt in aere esset etiā grauius in aqua.

2^a sup. **Secūda** suppositio. rerū eiusdē speciei specialissime idem est locus naturalis in specie specialissima. p3: q2 cuilibet terre cū qualz terra: z sic de alijs. etiā p3 per hoc q̄ locus nālis dicit̄ eo q̄ est cōseruatiuus locati. mō rerum eiusdem speciei specialissime idem locus est cōseruatiuus. **Tertia** suppositio. leuitas ignis i sphaera aeris nāliter trahit sursuz. p3: q2 ignis violēter collocatur in aere. q̄ z leuitas sua. Item leuitas ignis naturaliter mouet sursuz. igit̄ p̄ntia t3. z ams p3: q2 ignis in aere naturalr̄ ascendit vt experimur: z hoc nō facit nisi mediante leuitate mouente.

3^a sup. **His premisis** sit p̄ma p̄clō r̄sialis hec. leuitas ignis z leuitas aeris nō sunt eiusdē sp̄ei specialissime. p̄ba: q2 si sic seq̄ q̄ ad eūdē locū nālr̄ mouerent. p̄na tenet: p̄ supponēz secūda. falsitas p̄ntis p3: q2 leuitas aeris in sphaera aeris nō mouet vltra. per sc̄daz supponem.

2^m **Secūdo** sic. ille forme sunt essentialr̄ dissimiles: z etiā sp̄e diuerse: quarū vna alicubi trahit vbi alia simplr̄ nō trahit: sed a natura quiescit: sed leuitas ignis aliquo trahit vbi leuitas aeris nō trahit. igitur maior est nota: q2 formarū in sp̄e similitū p̄rietates sunt cōsimiles z operationes: sicut satis h̄r a p̄ho. 9. metaphysice. minor p3 per primam z tertiā supponē. His rōnibus quidā r̄ndet q̄ leuitas aeris in sphaera aeris nō trahit p̄pter formā subalez aeris p̄hibentē: eo q̄ ipsa est in loco naturali. Illud nō valet q2 gravitas z leuitas mouent fm̄ impetū sue nature: si ne forme conueniat: siue non: vt p3 de vapore ascendēte: qui a d̄nō est aqueus: vel met aqua: nihilominus leuitas mouet eū sursuz non obstante sua forma subali: cui ille motus est discōueniens z innaturalis. Et p̄ba: q̄ sic. vel leuitas aeris est sūma: vel remissa. si sit sūma: certū est q̄ nō mouet ad ita altū locū sic leuitas ignis. igit̄ est alterius sp̄ei a leuitate ignis: q2 aliter eque alte moueret. si dicit̄ q̄ est remissa: incōueniens: q2 tūc aer esset mixtus in qualitate motina. z p̄ p̄ntis in nāli dispositione nō eēt ita partū elementū sicut ignis: qd̄ v̄ esse cōtra intentionē p̄bi in hoc secūdo.

t.c.3. **Cōfirmatur** sic. non minus elementū determinat sibi vnā de q̄litateb⁹ motiuis simplicē q̄ de alteratiuis: sed manifestū est q̄ aer in nāli dispōne determinat sibi vnā alteratiuā sumā vt aū dictū est. igit̄ ēt d3 sibi determinare motiuam simplicē: z hoc nō esset nisi eius leuitas esset remissa.

t.c.23. **Tertio** arguit̄ sic. leuitas aeris nāliter collocatur in sphaera aeris tāq; i suo loco naturali: z leuitas ignis nō: ergo leuitas ignis z aeris dr̄nt sp̄e specialissima. p̄na t3: q2 rerū eiusdē sp̄ei specialissime est idē locus. p̄ sc̄daz supponē: ams manifestū est pro p̄ma parte: z p̄ sc̄da si mitr̄: q2 leuitas ignis in sphaera aeris existēs semper trahit sursuz: vt dictū est in tertia supponē: qd̄ nō eēt si ibi dē eēt in loco naturali. **Quarto**. gravitas terre z gravitas aque differūt sp̄e specialissima. ergo leuitas aeris

4^m

z ignis. p̄ntia tenet: q2 sicut se h3 gravitas ad grauitatē in elis: ita leuitas ad leuitatē. ams p3: q2 alr̄ rō reddi nō posset: quare multū vinū in sphaera aeris esset grauius modico plūbo: z in sphaera aque est ecōuerso. nō enīz v̄ alia cā: nisi quia vtrazq; gravitas: taz vini que est in aqua q̄ plumbi que est terre in sphaera aeris trahit: z iō multitudo grauitatis vini superat in aere: in aqua aut̄ plumbū: q2 terrea est: vini vero gravitas: eo q̄ est alterius nature z speciei non trahit. z ideo ibi plumbū est grauius. Et hec etiam positio v̄ magis esse de intentione p̄bi. 4. celi put̄ ad oppositū fuit allegatū. **Secūda** conclusio. tam leuitas aeris q̄ ignis in sua sphaera est sūma. p3 de leuitate ignis: sed de leuitate aeris p̄batur: quia est leuitas simplicis elemētū existētis in naturali dispositione: z talis d3 esse summa. **Secūdo**. q2 nisi aeri sūme cōueniret nulli sūme conueniret: quia non cōueniret igni: nec etiā mixto in sūmo. **Tertio**. quia si poneret̄ remissa esset eiusdem speciei cum leuitate ignis: qd̄ negatū est ante. z p̄ntia t3: q2 oēs qui eā ponūt eē remissam: dicūt eā eē eiusdēz sp̄ei cū leuitate ignis. **Correlariū** p̄mū. leuitas ignis z aeris nō sūt adequate ab eisdez vel totaliter simplicibus causis: q2 nō posset assignari rō: quare sp̄e dr̄nt. **Secūdo** correlariū. leuitas ignis sequit̄ caliditatē cū siccitate: z leuitas aeris caliditatē cū humiditate. p3: q2 nō videt̄ quō aliter fiant diuersis agentibus. si enī inter agentia p̄icularia sola caliditas esset causa vtriusq; leuitatis. tūc ab eisdem causis adequate fieret vtrazq; vel fieri possz: vt si aqua calefieret a caliditate introducta specialiter: cum dictum sit prius caliditates aeris z ignis esse similis speciei specialissime essentialis.

Quantum ad sc̄m articulū sit p̄ma dubitatio q̄ dicta. si dr̄nt specie sequit̄ q̄ nūq; imediate ex aere possit fieri ignis. p̄ntis est contra p̄m sc̄do huius. p̄ba: p̄ntia: q2 nō pōt fieri ignis nisi cū leuitate ignis: sed in alteratione aque ab igne nō generat̄ leuitas ignea. igit̄. p̄ntia nota. maior p3: q2 sicut ignis in subiecto requirit̄ q̄litates primas ad sui ḡnatio nē p̄ueniētes: ita requirit̄ sibi q̄litates sc̄das seu motiuas conuenientes. minor p̄ba: q2 certū est q̄ in calefactione aque multū. z notabilr̄ remittit̄ frigiditaz z magna introducit̄ caliditas. humiditas aut̄ partū diminuit̄. ergo continue in aqua calida stant simul intensa caliditas cum intensa humiditate. ad quas per dicta sequitur leuitas aeris. z non ignis. igitur in calefactione aque ab igne nō generat̄ leuitas ignis: qd̄ fuit p̄bandū. **Secūda** dubitatio. si dr̄nt sp̄e sequeret̄ q̄ exhalatio hūida in aere nō deberet ascendere. p̄ntis est cōtra p̄m primo meteo. z p̄ntia p̄ba: q2 in exhalatione humida dominatur caliditas z humiditas. vt p3 per p̄m ibidem. ergo leuitas aeris p̄ dicta. sed illa non d3 ascendere in sphaera aeris: sed q̄scere cū ibi sit in loco suo. z non trahat. p̄ suppositionē p̄mi articuli. igitur talis exhalatio in aere nūq; ascenderet. **Posset** cōfirmari: q2 vel talis exhalatio ascendit in aere a sua forma subali: z hoc nō. q2 illa est ad modū aque. vel aeris. z taliū nō ē ascēdere infra sphaerā aeris vel a leuitate aeris. z hoc nō. p̄ primā supponē. q2 infra sphaeram aeris nō trahit. vel a leuitate ignis. z si sic tunc ad caliditatē. z humiditatem. que denominant̄ in exhalatione humida: sequeret̄ leuitas ignis. cuius oppositū est fundamentū alterius opinionis. **Tertia** dubitatio est. quā leuitatē illarū duarum introducitur caliditas introducta a sole. videtur q̄ aeream. quā valde iuuat calor solis ad generationem aeris ex aqua. z videtur q̄ ignea. q2 radij solares q̄nq; intenduntur per reflexionem a speculo cōcauo. vel vi-

t.c. 26.
z. 27.
2^a q̄.

2
3

2^m p̄.
2^m m^m

t.c. 24.
z. 25.

2^m dub^m

3^m dub^m

4^m du^m trali q̄ nō esset nisi ignea generaret leuitatē. **Q**uar-
ta dubitatio iuxta vnā rōnē tactā añ oppositū. v3. añ le-
uitates ignis z aeris sūt p̄rie: z v̄ q̄ nō: qz leuitas nō
videt̄ p̄ria nisi grauitati. **V**idēt̄ q̄ sic: qz hñt trāsmuta-
tionē adinuicēz sicut leuitas z grauitas. igitur silt̄ p̄tra-
riatur. p̄ria t3: z añs p3: qz sicut in actione ignis i terras
p̄portionabil̄r sicut remittit̄ frigiditas z introducif̄ ca-
lidas remittit̄ ēt grauitas z introducif̄ leuitas. Ita in
generatiōe ignis ex aere p̄portionabiliter sicut inodu-
citur siccitas remittit̄ leuitas aerea z introducif̄ ignea.

Ad p̄m **Ad primā** illaz dubitationū d̄r q̄ qñ imedia-
te ignis fit ex aq̄: o3 ignē exuē hūi-
ditatē aque: z nō solū eam corrūpere sua siccitate. sed
acuere actionē siccitatis sua caliditate adurēdo hūmi-
ditatē. per hoc respondet ad rōnē negādo p̄iaz qz nun-
q̄ ex aqua possit fieri ignis imedia. Et ad p̄bationē
dicitur q̄ stat i generatione ignis p̄pter vehementissi-
mā actionē caliditatis eque cito corrūpi hūiditatez aq̄
sicut ei⁹ frigiditatē: z sic generabit̄ leuitas ignis. **U**er-
est tñ q̄ in cōi calefactione aque vbi nunc sic fortificat̄
actio siccitatis a caliditate generatur i aqua magis le-
uitas aeris q̄ ignis: z ideo valde frequēter gñat ignis
aerē ex aqua sicut z terra sua frigiditate corrūpēdo ca-
lidas aeris in montibus generat ex aere aquā put
dicit̄ p̄hs in fine p̄mi meteoroz p̄m diuisionem cōem

Ad 2^m **Ad secūdas** dubitationem pōt dupl̄r r̄sderi. vno mō
qz nūq̄ ē exhalatio hūmida qn cōmixta fit illi exhala-
tio sicca terrestris: z qz illa a nā mouet sursuz in aere z
leuitas aeris: vel aerea exhalatiōis hūmide nō resistit.
ergo exhalatio sicca p̄pter suā leuitatē i spera aeris mo-
uet sursuz se: z simul exhalationē hūmidā sibi cōmixtā
ideo vapor ascendit infra sperā aeris. **A**lter dicit̄ z me-
lius. **P**rimo. qz calefaciens aquā quodā mō desiccāt eā
sen aliquā siccitatē i eā introducīt: qz silt̄ cū calefaciētib⁹
aquā veniūt quodā mō desiccatiua z desiccātia eādē. 2°
qz illud in aquā v̄ in aqua hūmida duplicē leuitatem
introducīt. s. leuitatem aeris que est magis itensa q̄ cō
sequit̄ caliditatē z hūmiditatē z aliquā leuitatez ignis
s3 remissam: que cōsequit̄ caliditatē z siccitatem. **T**er-
tio: qz leuitas ignis mouet exhalationē hūidā sursuz:
qz s3 leuitas aeris sit intensior in vapore: tñ illa non tra-
hit nec resistit: eo q̄ ē in loco nāli: z sic modica leuitas
ignea: eo q̄ non h3 resistentiā a leuitate aerei vaporis
vaporē mouet sursuz. per hoc p3 quid dicendū ad rō-
nes dubitationis. **Ad** tertiā dubitationē: d̄r q̄ cū ca-
lidas solis introducif̄ materie sicce: tūc vna cū siccita-
te introducīt leuitatē ignis a dñio. Cū aut̄ introducitur
māe hūmide: tūc vna cū hūmiditate inducit leuitatem
aeris a dñio. verū est q̄ vbi sol in hūmiditate agēs ali-
quo mō desiccāt eā: z si rōne siccitatis aliquālē leuita-
tē ignea. s. remissam introducīt: put statim dicebat̄. per
h̄ solute sunt rōnes istius dubitationis. **Ad** quartā
dubitationē pōt dici q̄ cōtrarietas qualitātū motiua-
rū localiter pōt attendi dupl̄r. vno mō penes distātiāz
localē ad quā nate sunt mouere: z sic grauitas z leui-
tas p̄ncipaliter: z solū dñr p̄ria: eo q̄ grauitas mouet
deorsuz: z leuitas sursuz. **A**lio mō quātū ad distātiāz
gradualē: z trāsmutationē adinuicē: quā nata sūt h̄re:
vel p̄m se: vel p̄m suas cās. sic p̄ria dñr albedo: z nigre-
do intense: eo q̄ nequeunt simul stare in eodē subiecto:
z hñt inuicem trāsmutationē p̄m suas causas. **P**er h̄
respondet ad dubitationē qz leuitas aeris z ignis nō
sunt cōtraria. **P**rimo mō p3: qz sic leuitas p̄ncipal̄r cō-
trariat̄ grauitati. **S**ecūdo: qz ambe mouent sursuz seu
a medio. **T**ertio: qz s3 nō manent ad eūdē locū vltima-
tum: tñ loca ad que mouent vident̄ in genere locoz eē

Ad 3^m **Ad 4^m**

eiusdem sp̄ei: qz ambo sunt sursuz: z nō distant in gñe
locoz: nisi p̄m magis z minus. puta qz vnus est magi
sursuz z alius minus. mō magis z minus non variant
sp̄em: q̄re v̄ q̄ leuitas aeris z ignis nō sunt p̄ria: attē
dēdo p̄trarietate penes distātiāz p̄m qd̄ mouent. nolo
tñ dicere q̄ loca aeris z ignis in eētia: vel in virtute
sunt eiusdē sp̄ei specialissime: s3 in genere locoz: qz am-
bo sunt sursuz: vt iam dictū est. **S**ecūdo. d̄r qz leuita-
tes ille sunt p̄trarie quātū ad distātiā gradualē z trā-
smutationē: quas nata sunt h̄re adinuicē. put rō añ op-
positū arguit. sic ipse nequeunt p̄m esse intensuz simul
stare in eodē subo: qz sequit̄ q̄ illud nā quiesceret in lo-
co aeris z in loco ignis: qd̄ nō est pole. **I**tem leuita-
tes ille habent trāsmutationē adinuicē: qz si ignis ge-
neraretur ex aere necesse est p̄m nām qz p̄portionabili-
ter sicut in aere remittit̄ hūmiditas z siccitas introdu-
citur: ita etiā introducāf̄ leuitas ignis: z aeris leuitas
remittat̄. per hoc p3 quid sit de rōnibus dubitationis:
qz p̄ma pro p̄mo dicto: z secūda pro secūdo.

Ad rōnes p̄ncipales. ad p̄maz d̄r qz leuitas
aeris qñ est in nāli dispōne nō est
remissa. **Ad** p̄m tertio celi. pōt dici qz non plus voluit
nisi qz qd̄s elemētū p̄pter ignē est graue respectū ignis:
qz nāl̄r determinat sibi locū minus altū: vel p̄p̄inquo
rem centro q̄ ignis: nō tñ simpl̄r loquendo h3 grauita-
tem. verū est qz p̄hs in ista auctoritate v̄ velle qz aer
ponderat in loco nāli: qd̄ tñ prius est negatū. d̄r qz hoc
posuit p̄m opinionem alioz z non suam. **C**omentator
eni sup̄ isto passū dicit qz visus fuit experiri per vesicā:
z nunquā potuit inuenire qz vesica repleta aere plus
ponderasset q̄ si in ea nullus fuisset aer. **Ad** secūdā
auctoritatem: d̄r qz voluit aerem esse leuē in respectu:
nō qz grauitatē h3: s3 qz nō vbiqz positus ascēderet qñ
extra suū locū: imo in igne positus moueret̄ deorsuz.

Ad tertiā p̄bationē: d̄r qz verū est qz aer intrās ter-
ram nāl̄ter mouetur a nā cōi. s. qz ille motus conuenit
sibi z oibus alijs corporibus. oia enī corpora nituntur
p̄hibere vacuum z saluare contactū: eo qz per conta-
ctū saluaf̄ a celo per influentiā: z ex eo qz p̄ tactū age-
re possunt: z sibi simile generāt: qd̄ est ipsoz perfectio
sed quo ad dñam p̄p̄iā non mouet̄ aer infra seu intra
terrā: eo qz locus eius naturalis est esse supra terrā z
aquā. ex hoc autē qz aer sic descendit non oporteret qz
habeat grauitatē: imo hoc facit p̄ suā formā: z leuitatē
vt dictū est: ne fiat vacuū. **Ad** hoc aut̄ qd̄ dicit̄ qz a na-
tura cōi mouet̄ ad suū locū p̄p̄iū: si intelligitur qz a
celo qd̄ est natura cōmunis mouet̄ ad suū locū p̄p̄iū
concedif̄. sed si intelligif̄ qz mouetur ad suū locū pro
p̄iū rōne fluxus generalis p̄ncipal̄r sibi: z oibus alijs
naturis corpoz conuenientiū: tūc negatur illa p̄mo sic
mouet̄ ad locū suū p̄p̄iū a nā p̄p̄ia. **Ad** aliā pro-
bationē minoris d̄r qz aer in spera ignis descēdit ex̄is
inter in cōparatione ad celū sicut rō arguit: licz motus
ille debeat a fine appellari motus a medio: sed hoc nō
facit per grauitatē: sed leuitatē aereā cuius est esse ime-
diatē sub igne. **Ad** q̄rtāz p̄bationē negatur qz in ae-
re ex̄ite in nāli dispōne sit causa sufficiens grauitatis.

Ad p̄bationē d̄r qz nō quelibet frigiditas: cū hūmi-
ditate est sufficiens cā pro gñatione grauitatis: sed o3 qz
sit tanta frigiditas: si stet cum hūmiditate sūma: qz sit
discōueniens aeri. mō talis non est in tali aere. Simili-
ter non quelibet caliditas cū siccitate est cā leuitatis: s3
op3 qz sit tanta: qz sit discōueniens terre. non enīz cre-
dendum est qz p̄portionabil̄r introducitur leuitas in
sicuz sicut caliditas. est. n. aliquod corpus intense cali-
dū. z tñ est graue: vt corpus animalis: vel ferrū ignitū
ergo non

2
ad p̄n.
t.c. 57
t.c. 27.
2
3
4

ergo non quilibet gradus caliditatis: cū qualibet passi
 na qualitate sufficit pro leuitate: nec econuerso. **Ad**
 ad 2^m secundā dicit q̄ leuitates ille non pcedunt a simili cau
 sa: sed aeris ab humiditate z caliditate: z ignis a cali
 ad 3^m ditate z siccitate: vt dictū est in positione. **Ad** tertiu
 dicif q̄ non est incōueniens q̄ vñū est pluribus tra
 p.c.r. riu3 in specie specialissima. **Ad** p̄m d̄r q̄ voluit q̄
 tm̄ vñū vñi est p̄trariū in specie subalterna si petaf an
 sit species subalterna cui cōtrariaf leuitas aeris dicitur
 q̄ isti termini grauitas z leuitas sunt species subalter
 ne: z sunt contrarie: z dici posset q̄ si esset ipositus ter
 minus incōplexus oēm qualitatē elementalē motiuaz
 localr aliā a leuitate aeris significans: ille esset species
 subalterna significans oēs qualitates cōtrarias leuita
 ti aeris. s. leuitatē ignis z grauitatē terre z aque. **Ad**
 confirmationē p3 qd dicēdū sit per quartā d̄nbitationē.
 ad 4^m **Ad** quartū d̄r q̄ caliditas solis nunq̄ p̄duceret leui
 tatē ignis nisi cū siccitate: nec aeris nisi cū humiditate:
 z iō nō sunt ab agente totalr eodē: vocādo agens oēs
 cās cōcurrentes actiue ad vnius earū ḡnationē. a cau
 sa eni particulari totaliter eadē non est conueniens di
 uersos in specie produci effectus. **Ad** quintuz d̄r q̄
 in specie specialissima p̄nt fieri quattuor motus simpli
 ces elementoz: sed p̄hs solū ponēs duos loquebat de
 specie subalterna. Ratio post oppositū est pro dictis.

Eodē textu z comē. vbi. s. Qō. viij.

Qtauo querif vtrū sit dare aliqd̄ el̄m
 purū z arguif q̄ nō. p̄mo au
 t. c. 43 toritate phi p̄ huius. d. q̄nq̄z aut de vocatis
 el̄is vbi videt̄ inuenire q̄ lz ista vocent̄ ele
 t. c. 20. menta: non tm̄ sunt vera elementa. Itē dicit sc̄do huius
 ca. 3. sub his verbis non est autē ignis: z aer: z vnum
 2^m qd̄q̄ eoz simplex: sed mixtus. igit̄ z c̄. **Secūdo** rō
 ne sic. nō est aliqua aqua pura. igit̄ nullū elementū pu
 rū: p̄na tenet: qz nō videt̄ maior rō de aqua q̄ de alijs
 3^m elementis. añs p3: qz si esset aqua pura: maxime esset
 aqua maris: eo q̄ aqua maris est locus naturalis eius.
 secundo meteoroz: sed aqua maris nō est pura: qz sal
 4^m sa: z per p̄hs mixta. **Tertio**. si esset aqua pura: vel
 esset aqua maris: vel alia: s̄ nulla talis pura est. igitur.
 maior p3 a sufficienti diuisione. q̄ non aqua maris sa
 tis est p̄batū: sed q̄ nulla alia p3: qz quelz alia est sapi
 da. mō nullū simplex h3 saporē. **Quarto**. nō est ali
 5^m qs aer purus. igit̄ z c̄. p̄na t3. añs p̄bas: qz si eēt: vl̄ eēt su
 p̄reme regionis: z hoc nō: qz ille nimis calidus est. est
 eni calidus velut ignis. p̄mo meteoroz. vel medie re
 gionis z b̄ nō: qz ille est frigidus p̄mo: z sc̄do meteo
 rū: media regio aeris est frigida. aer at̄ purus nō d3 eē
 frigidus: vl̄ esset infime regionis: z hoc nō: qz terre est
 cōmixtus vaporibus z exhalationibus. igit̄ nullus aer
 est purus. **Quinto** arguif q̄ el̄m ignis nō est purū.
 ergo z c̄. p̄na t3: qz maxime vl̄ q̄ el̄m ignis sit purus in
 2 ter alia elemēta. añs p̄bas. p̄mo: qz sub polis est maxima
 3 frigiditas. q̄ ignis non est in nālī dispōne ex parte cali
 ditatis. **Secūdo**: qz ignis p̄tinue mouet̄: qd̄ non vl̄:
 nisi qz nō est purus. si eni purus eēt: cū esset in loco sibi
 nālī quiesceret. **Tertio**. qz ignis est in loco nālī fri
 gido: quare vl̄ qd̄ infrigidet̄ ab isto: z sic non manebit
 purus. añs p3: qz est in spera lune: que ponit̄ virtualr
 4 frigida. **Quarto**. qz p̄ sperā ignis multiplicant̄ istuē
 6^m tie frigefactiue: z frigidoz elemento p̄seruatiue: q̄re vi
 det̄ q̄ ignē ifrigidat̄: sed hec p̄us est soluta. **Sexto**.
 nulla terra est pura. igit̄ z c̄. p̄na t3: añs p3: qz ois terra
 est colorata aliter nō esset visibilis mō nulluz simplex
 est coloratū. **Cōfirmat̄**: qz nulla terra ē simplr r grauis.

igit̄ nulla est pura. p̄na t3: qz terra pura deberet eē sim
 plr grauis. añs p3: qz aurū: vel plumbū in equali quāti
 tate est grauius terra. igitur z c̄.

In oppositum arguif auctoritate phi in
 isto sc̄do. vbi ponit̄ q̄ttuor
 el̄ta eē corpa simplicia: qd̄ nō esset verū nisi eēnt pura.
In ista qōne erūt duo articuli. in p̄mo recitabit̄ vna
 opio de questione cū suis motiuis. In sc̄do r̄ndebit̄ ad
 quesitū: z simul soluent̄ motiua opinionis p̄me.

Quantum ad p̄mū nō. q̄ ē vna opio ponēs
 q̄ nō sit dare aliqd̄ el̄m purū. z b̄
 nitif p̄bare multis rōnibus. pro q̄rū p̄ncipali sup̄pōit
 q̄ latitudo q̄litatū p̄marū est infinita: quātū est de se. p
 ba: qz latitudo raritatis est infinita. igit̄ z caliditatis.
 p̄ntia t3: qz caliditas est cā raritatis: añs p3 p̄ p̄hs q̄rto
 p̄hy. dicentē q̄ mediū est in infinitū subtiliabile: qd̄ nō
 eēt nisi raritas posset in infinitū intendi. **Cōfirmat̄**.
 qz acuties: vel grauitas in sonis in infinitū quātū est de
 se pōt̄ intendi. igitur z qualitates alie. p̄na t3: qz nō vl̄
 porior rō de vna qualitatū q̄ de alijs: añs apparet p̄ b̄
 qz sonantia infinitis modis p̄nt variari: z variata cōti
 nue poterūt sonū grossiorē p̄ducere. **Tertio**. pōt̄ cō
 firmari idē: qz velocitas in motu locali pōt̄ in infinituz
 intendi quātū est de se. igitur sic erit in alijs. añs appa
 ret: qz p̄ma cā infinita velocitate pōt̄ mouere celū. p̄na
 t3: vt prius. **Tūc** ex hoc p̄bat̄ q̄ opinionis. nō est da
 re aliqd̄ ignē purū. igit̄ nō est dare aliqd̄ elementū pu
 rū. p̄na t3: qz si aliqd̄ el̄m d3 eē purū: maxime erit el̄m
 ignis: eo q̄ ipsum maxime est elongatū a suis p̄rys: z
 in loco sibi cōueniētī: z in nullo p̄rio collocatū. añs p3:
 qz si ignis purus: si esset determinaret sibi sūmā calidi
 tatē que pōt̄ esse: sicut dictū fuit prius. mō talis nō pōt̄
 eē: eo q̄ quelibet caliditas est in infinitū itensibilis sic
 dictuz est: z nulla est actu infinita. **Sec̄do**. si eēt aliqs
 ignis purus ille esset icorruptibilis: añs ē falsuz: z p̄na
 bona: qz ignis purus in loco naturali nō h̄ret aliquod
 p̄riū sibi admixtū. nec locus. s. celū eēt sibi p̄riū: iō nō
 corūperet̄ a p̄rinente. s. celo: eo q̄ nō p̄riaf̄ ei: nec descē
 deret ad locū corruptionis: nec mixtionis. qd̄ p̄hs est
 falsum p3: qz omnis ignis est corruptibilis: eo q̄ habet
 materiā. s̄l̄r est miscibilis: qz mixtio est finis ad quem
 a natura ordinatura non ordinat aliquid in finem im
 possibilē. **Tertio**. aer aqua: z terra nō sunt pura. igi
 tur nec ignis. ergo nullū elementum est purum. vltima
 consequentia tenet de se: z prima patet a simili. nō eniz
 videtur potior ratio de igne q̄ de alijs. antecedēs fuit
 probatum de aqua z aere ante oppositū z de terra pa
 tet: quia fodiendo terram inueniunt̄ minere auri z ar
 genti lapides: z alia q̄ nō sunt cū terra pura. **Quar**
 to. idem arguitur auctoritate constantini: z recitatur in
 libro de elementis: dicit eni q̄ illa que apparent ad sen
 sum simplicia etiam elementa: in rei veritate sunt com
 posita: z mixta propter similitudinem vocantur nomi
 nibus elementoz. nihil enim esset ita similis igni vero
 si esset sicut illud quod vocamus ignem: non tm̄ pp̄rie
 deberet dici ignis: sed igneum z c̄. **Secunda** conclu
 sio opinionis. q̄ lz caliditatis latitudo sit in infinitū in
 tensibilis quātū est de se: tamē est aliquis gradus cer
 tus vl̄tra quem natura non potest calefacere. patet: qz
 sic est de raritate. z tale maxime videtur esse ignis. licz
 non sit: qz sūmā caliditatem nō h3. hec est opinio p̄
 babilis cui ipsa placuit. cuz suis motiuis. z illi qui sunt
 huius opinionis r̄ndent ad motiua que sunt eis in cō
 trariū q̄ hec s̄t. **P̄rio**. qz cōiter d̄r q̄ el̄ta sūt q̄ttuor: z
 q̄ttuor simplicia. **Sec̄do**. qz p̄m p̄m aliqd̄ simplicit̄
 graue z aliqd̄ simplr leue. 4. celi. poterit eē simplr cali
 T. c. 27

T. c. 22. z. 24.

T. c. 21.

p̄m

2^m

3^m

4^m

2^a 2

p̄m 2^m

T. c. 27

3^m dūz z simplr elm. **T**ertio. q: sursum z deorsus sunt loca maxie seu simplr distatia. z p oīs sūme z simplr sursum d3 eē elm simplex. **A**d hec rīdent. ad p̄mūz dicunt q: sunt quattuor corpa que maxie ad sensus apparet simplicia: imo nā nō pōt facere simpliciora: z iō iter entia ipsa: q: elemēta vera si essent sunt simpliciora vocata sunt elta: nō tū vere sunt simplicia. **A**d secundū dicūt q: nihil simplr graue est qd non posset esse grauius quantū est de rōne grauitatis. sed Ari. voluit q: est aliquid quo nā non potuit facere grauius itēsiue: z hoc vocat graue simplex. **A**d tertū dicūt q: non o3 illud qd est in loco ignis esse purū ignem. sufficit enī q: in eo dominet: idem enī est locus mixti z elemēti in quo ipsum dominaf. z ideo igneū collocatum est in loco ignis puri si esset: quia in eo ignis dominatur.

6^m no^m **Quantum** ad scōm articulū. s. videndo de q: sito. nota q: elementū pōt dici purū duplr. vno mō subalr: q: sue substātie nihil substantialis est admixtū. scōdo mō qlitative: q: h3 suas qualitates tam primā quā secundā in naturalissima dispōne. **S**ecūdo nota. q: cū querit vtrū elm aeris est purus. questio pōt intelligi de maximo aere qui est: quē vocamus totale elemētū aeris: vel de quocūq: aere partiali. s. vtrū sit aliqs purus aer: qui sit purū elm: lz ipse nō sit total' sphaera aeris: z silr dicat de alijs. **T**ertio nō. qd iuxta p̄us dicta ego voco ignem purum qualitative qui h3 maximā caliditatez intēsiue: cū siccitate illi caliditate p̄portionata: remissa tamen in aliquibus gradibus humiditatis. p3. q: ignis talr dispositus h3 suas qualitates in nālissima dispōne igif est purus. aīs p3 p̄ prius dicta. vñ si formaret argumento talis. aer in nālī dispōne h3 aliquos gradus frigiditatis. igif nō est purus. negare p̄ntiā. nā ad hoc q: sit purus iuxta p̄dicta nō requirit nisi q: habeat vnā suarū qualitātū in sūmo z aliā sibi p̄portionata. **Q**uarto notandū est q: nō pprie dī celū posse augeri quātū est de se: p3: q: per potentia nālē nullo mō pōt: nec etiā ipsum h3 inclinatio nē ad plus extendi: aut ad augeri. z iō ip̄oprie dicitur quantū est de se plus extendi: imo equalr: sicut dicitur celū posse extendi: concedi deberet q: homini quātū est de se non repugnaret q: haberet quantitātē tantam quantū haberet totū vniuersū: qd satis male videtur sonare: z p̄ntia tenet: q: nō minus pōt p̄ma cā hominem facere habentē quantitātē tantā sicut est quātitas vniuersi quā facere celū magis extensum.

6^a 2° **His premissis** sit p̄ma 2° hec. pprie non conuenit caliditati q: ipsa quātū est de se possit in infinitū intēdi. pbat. q: sic sibi puenit in infinitū intēdi sicut cōuenit celo posse extēdi: s3 nō pprie dī celū quātū est de se posse extendi. igif z c. maior p3 de se: q: sicut p nām nō est possibile celūz extēdi: ita nec caliditate in infinitū itēdi: z sicut per potentia infinitā miraculose agentē est pōte sic caliditate intēdi: ita per eandē possibile est extēdi celū igif cōueniēs est similitudo assumpta maiore minor p3 per quartū notabile. **S**ecūdo. huic caliditati quātū est de se repugnat illud qd sibi nō pōt cōuenire: nisi per potentia miraculose agentē: sed in infinitū intēdi non pōt sic cōuenire: nisi per potentia miraculose agentē. maior nota est. q: hoc nō cōuenit caliditati: nisi per potentia sup nālem: iō nō puenit sibi de se. **T**erzē nō plus ad hoc inclināf q: ad suū p̄trariū. igif hoc sibi de se nō magis cōuenit q: suū oppositū: iō cū nō cōueniāt sibi simul opposita: sequit q: h de se nō cōuenit. minor rōnis nota ē de se. **S**ecūda p̄clo. si caliditati quātū est de se cōueniret posse in infinitū itēdi adhuc penes esse infinite in-

tensum. non deberet sumi purū elm ignis: nec attendi puritas ignis. pbat: q: penes illud qd est impole non attendit puritas alicuius elti: s3 eē caliditate infinite intensam est simplr impole. igif z c. maior nota est: q: purū elm dī qd est nālissime dispositum: z p oīs puritas elemēti attēdit penes naturalissimā dispōne eius. cōstat aut q: nālissima dispō rei nō est simplr impossibilis: eo q: tūc deus nō posset facere eā. igif cū res appetit esse in sua nālī dispōne appetitus nālīs eēt ad ipōsibile: si illa dispositio esset impolis: qd nō est dicendū. minor est nota. q: impossibile est aliquā qualitātē in infinitū esse intensam: eo q: sequit deū eā nō posse facere intensiorē: qd falsum est: z deus nō magis pōt facere infinitū intensiue q: extensiue: sed deus nō pōt facere infinitū extensum: vt p̄bati solet tertio physicor. igitur impole est esse caliditate infinite intensam. **C**orrelariū. ppter caliditate quātū est de se p̄m potētia sup naturalē posse in infinitū intēdi nō infert q: sit dare purū elm ignis. p3: q: si h inferret: hoc esset ex eo q: puritas ignis attēderet penes maximā caliditate que posset esse. s. penes qualitātē infinite intensaz: vt p3 p̄ principalē rōnē opionis recitate: sed penes h nō attēdit. q: z c. ex quo p3 q: p̄ma rō adducta p̄ p̄cedentē opionem nō pbat q: nō sit dare ignē purū. Sed he p̄nes posite sunt ppter fundamentū alterius opionis: z iō dimittātur. **T**ertia p̄clo. qd3 elementū siue totale siue partiale est purū subaliter. p̄batur. oē qd solū simplicē forma subalē h3 cū mā est purū substantialr. quod3 elm est hmōi. igitur z c. maior nō. q: tale nō h3 sue substātie aliqd aliud admixtū. minor p3: q: nō est pōte q: aliquid ens p nām habeat simul plures formas mixtas: cū mā sua. **C**ōfirmat. si aliqd nō esset purū maxime esset elm aeris: qd per vapores sibi admixtos diceret subalr impurū: sed hoc est adhuc purū subalr. igif z c. maior p3: q: de isto elō maxime vñ esse impurū. minor p3: q: vel vocat elm precise aeris illud qd est subaliter aer: z si sic manifestū est q: hoc est purū subalr: lz aliā infra se cōtineat que non sunt ptes eius. vel vocat elm aeris aggregatū ex aere: z vaporibus: z exhalationibus infra aerē inclusum. z manifestū est q: hoc nō est pprie dictū: q: talia simul sumpta non sunt aer: nec aliqd vnū: imo sunt multa subalr: z iō nō sunt dicēda el3 aeris. **E**t si dicat q: aliq dixerūt elm aeris eē impurū subalr. dico q: h vocabat elm aeris ip̄oprie totum aggregatū ex aere z corpib⁹ subtilibus: z leuibus infra ipsūz iclusis: z si sic caperet: cōcedēdū esset q: tale aggregatū nō eēt purus aer: imo verius eēt nō aer: s3 est aggregatū ex aere z multis alijs. **Q**uarta p̄clo. nullū totale elementū est purū qualitative. ista p̄clo de terra est nota: q: est humida in partibus multis: qd non esset verū si eēt qualitative pura: cū sic eēt sūme sicca: de totali aq z aere totali. p3 et de se: s3 de igne declaraf: q: in sua pte inferiori in qbus p̄tibus alteraf ab aere sic nō est sicca s3 m eius dispōne nālē. q: nō est purus qlitative. p̄ntia t3: z aīs p3: q: humiditas spere aeris p̄ totalē sperā ignis est igni imediata. igif sp alicubi hūectat ignē. **C**ōfirmat: q: sp in aliq pte spere ignis grauior efficit. q: nūq: est tot⁹ purus qlitative. p̄ntia t3: z aīs p3: q: aliqñ aliq ps spere ignis grauior reddif: z nō est potior rō de vno tpe q: d alio: igif sp vna ps grauior efficit. p̄ntia t3: z aīs p3: q: in sua spera ignis nūq: corruperet nisi disponderet ad māz aeris: vl alteri⁹ elti: z p oīs nō grauius efficeret seu min⁹ leuis re⁹ ignis. p̄ scda pte manifestū ē de se: q: lz aspect⁹ celi variēf: sic q: nō semp in eadē pte ignē nō ad corruptionē disponit: tñ alicubi sp ignē disponit ad cōruptōez: vt hodie h: cras ibi. z pp hoc est

a t. cō. 24. in finem. 20^m

3^a 2°

Cōfir.

4^a 2°

Cōfir.

hoc est qd multi dicunt igne sp couerti in aerē sub polis.
 5^a 2ª Quinta cōclusio est vocādo elementū purū qualita-
 tiue q̄ ambas qualitates h3 in sumo nullū elementum
 existens in naturali dispōne esset purus qualitatiue: p3
 6^a 2^a ex dictis in alia qōne. Sexta cōclusio. vocando ele-
 mentū purū modo dicto in notabilibus est dare aliquē
 ignē purū partialē qualitatiue. p3: q̄ ignis in aliqua p-
 te sue spere est dispositus optime: igif purus qlitatiue.
 p̄na tenet: z aīis apparet: q̄ non v̄ rō: q̄re ignis p to-
 tā suā sperā eēt idispositus in qualitibus suis. Cō-
 7^a 8^a 2ª firmat: q̄ sicut in aliqua parte spere ignis dñant ifluē-
 tie frigefactiue z humectatiue: ita in aliqua dominant
 calefactiue z desiccatiue: z vbi ille dominant est ignis
 purus. igif. maior nota est: q̄ nō v̄ vnquā q̄ per totaz
 sperā generabilius dominant influentie frigefactiue z
 humectatiue: imo o3 q̄ planete calidi z influentie cale-
 factiue z desiccatiue alicubi dominant. minor p3: q̄ vbi
 ille dominant posito q̄ ignis prius eēt in nā dispositus:
 tñ reduceret se ad dispōne suā nālē: eo q̄ nō est ibi ipe-
 diens. Septima cōclusio est dare aliquā terrā partia-
 lē purā qualitatiue. p3 sicut precedens. Octaua con-
 clusio. dubiū est an aliquis aer partialis sit purus qlita-
 tiue. s̄l̄r vtrū aqua partialis sit pura qualitatiue. proba-
 tur: q̄ in alio loco est optia ifluentia z dispō pro nūc p
 nālī dispōne aeris. ergo ibi est aer purus qlitatiue. p̄na
 tenet: q̄ ibi nō esset impedimentū reddens aerē impurū:
 imo talis aspectus reducet aerē ad dispōne nālē si eēt
 extra. z aīis est dubiū. put notū est: z p̄ns eēt est dubiū.
 ergo dubiū est vtrū alicubi sit aer purus qualitatiue. si-
 milr arguit de aqua: z per hoc p3: quid dicendū sit ad
 q̄sitū. q̄bus sic positis r̄ndet ad motiua opionis p̄me.

Ad primum p̄t negari argumētū prout di-
 ctū est in p̄ne p̄ma. esto tñ ad-
 mittat dico q̄ puritas eloz nō d3 sumi penes maxias
 qualitates que p̄nt eē simplr: sed penes maximas qua-
 litates que possunt esse per naturā: z hoc dicebat in cō-
 clusione sc̄da. Cū ad p̄m. 4. physicoz d̄r q̄ ponit me-
 dium in infinitū esse subtiliabile s̄m imaginationes: nō
 s̄m aliquā potentiā. z ex hoc inferē vnū imaginabile. s̄.
 q̄ potentia nālī moueret eque velociter per vacuū sic
 per plenū idest cū resistentia z sine resistentia: z hoc de
 potentia naturalr agente imaginatio non bene capit.
 Cōfir. Ad sc̄dm negat q̄ acuties: v̄l grauitas soni posset in
 infinitū intendi nāl̄r. Et ad p̄bationē d̄r q̄ quātūcunq̄
 variē sonātia nō in infinitū posset intendi: tñ s̄m veri-
 tatem p̄cederet q̄ in infinitū velociter potentia aliqua
 p̄t mouere: q̄ in infinitū subtiliabile p̄t mediū eē: z
 qd in infinitū acutus: vel grauis p̄t esse sonus z similr
 q̄ in infinitū intendi p̄t caliditas: sed hoc nō inest istis
 quātū est de se: seu a natura sua: sed p̄t eis cōuenire p
 potentia miraculose agentes. Ad secūdā d̄r q̄ ignis
 purus p̄t corrūpi: q̄ p̄t per influentiā ingrossari. z p
 grauitatē suis p̄trariis applicari z ab eis corrūpi: z eo
 dez modo dicūt q̄ est cōmiscibilis. s̄. q̄ grauitas p̄t fa-
 cere ignē descendere ad mediā regionē aeris: vbi ex eo
 generaretur mixtū. nec reputo incōueniēs: si quis cōce-
 dat q̄ ignis in sua spera ex n̄s nūq̄ veniret ad mixtōez
 z dicere consequēter q̄ nō est solū mixtio finis elemen-
 ti: sed decoz vniuersi. Ad tertiū d̄r q̄ loquēdo de to-
 tali igne qui est maximū elementū ignis nō est purus
 qualitatiue: sed de partiali negat. similr eēt negare q̄
 nulla terra partialis est pura: sicut p3 ex qōne. de aere z
 aqua dicitur q̄ non est simile: q̄ talia sunt mixta con-
 trariis: z ideo nunquā ita bene p̄nt esse pura qualitati-
 ue sicut ignis. Ad auctoritatē constantini d̄r q̄ intē-
 dit illud qd dictū est in quarta conclusione: z nō plus.

Ad rōnes ad auctoritatē p̄bi d̄r q̄ intellexit
 quartā p̄nem: z nō plus. Ad se-
 cūda d̄r q̄ nō est simile de aqua z igne z terra: q̄ aq̄
 p̄pter alterationes p̄rioꝝ circūiacentiū: z penetratōez
 radioꝝ solariū z mixtionē terrestritatū adustarū for-
 te nunq̄ est pura: nec sic est d̄ terra vel igne. p̄t eēt dici
 q̄ nulla quātitas notabilis aque est pura qualitatiue.
 tñ nihil est incōueniens q̄ aliqua pars aque aliquo mo-
 do paruo tēpore esset pura qualitatiue. sed dubiū est an
 ita sit. Et similr p3 ad tertiū. Ad q̄rtuz d̄r s̄l̄r q̄
 non est simile de aere: z de terra: z de igne. p̄pter easdē
 causas quas dixi in solutione p̄cedētī: p̄t etiā dici q̄
 si esset aer purus ille esset paruus: z non esset aliqua in-
 tegra regio aeris: z iō rō non concludit. Sed tunc
 est dubitatio: vtrū illud qd vocamus mare sit vere aq̄.
 Ad qd facillr r̄ndet q̄ nō: q̄ illd qd nos vocamus ma-
 re includit maximā quātitatē aque: z cū hoc terrestrē-
 tates multas: z arenā: z alia talia: que non sunt partes
 maris: sed denominat aqua a maiori pte: eo q̄ maior
 eius pars est aqua. similr de aere q̄ totuz illud in quo
 ambulamus non est aer: sed est congregatus ex aere z
 vaporibus z exhalationibus: z corporibus subtilibus
 leuibus in eis cōprehensis: vocat tñ aer a maiori par-
 te talis congregationis vel congregati. Ad quintū
 dicitur q̄ verum est q̄ totū elementū ignis nō est pu-
 rum qualitatiue: prout dictū est in quarta cōclōne.

Ad rōnem aut que arguit de loco sub polis
 d̄r q̄ si sub polis est maxima fri-
 giditas ista p̄ncipalr est circa aquā z terrā: z forte nō
 attingit ad sperā ignis: eo q̄ nimis distat a terra z aq̄:
 si aut attingeret nō esset p̄ dicta. Ad sc̄daz p̄batōez
 d̄r q̄ ignis mouet nāl̄r nā cōi in loco suo nālī obediē-
 do influxui celi ipsū sic inclināti: nec o3 rē nālē in lo-
 co quiescere nisi a motu a quo recederet vel exiret a lo-
 co naturali. Ad tertiū q̄ vez est q̄ ignis in frigidat
 cōtinue in aliqua sui parte: cū hoc tñ stat q̄ in alia par-
 te est purus. s̄. vbi dominant influentie calefactiue z de-
 siccatiue: z sic rō nō arguit cōtra dicta. Ad quartū
 de influentiis frigefactiuis p3 quid sit dicendū ex p̄ma
 qōne sc̄dī. Ad sextū negat q̄ nlla terra est pura. Et
 ad p̄bationē d̄r q̄ nō oīs terra ē actu colorata. Se-
 cūdo. q̄ aliqua terra nō est visibilis per speciē p̄p̄iam
 nisi per p̄us alterē. Tertio. q̄ quelibet terra p̄sen-
 tata visui in lumine si nō alteraret videret p reflexionē
 lucis. Ad p̄firmationē d̄r q̄ aliqua terra nō est simplr
 grauis: z q̄ lz plūbū vel aurū in eqli q̄titate grauius
 sit q̄ terra apud nos existēs: tñ terra pura eēt grauior
 in equali quātitate q̄ plūbū: vel aurū: q̄ tūc vltra nul-
 lā leuitatē haberet admixtā. metalla aut que mixta sūt
 leuitatē habent ad mixtā. Ad p̄m p3 quid sit dicē-
 dū quō intelligit q̄ elementa sunt simplicia: q̄ sūt sim-
 plicia subalr z eēt simplicia qualitatiue si essent in nā
 li dispōne: z aliqua sunt p̄tialr simplicia: vt dictū est.

Quonia aut determinatū est prius q̄ est sim-
 plicibus corporibus z c. Tex. cō. xxiiij. Q. IX.

Nono queritur vtrū qdlibet
 el̄m possit i-
 mediate in qdlibz trāsmutari. z arḡ q̄ non.
 nullū el̄z p̄t trāsmutari in ignē. igif. p̄na t3:
 z aīis p̄bat sic. in illud qd actu est nihil p̄t trāsmuta-
 ri: sed oīs ignis est igif in nullū ignē p̄t aliud trāsmu-
 tari. p̄na tenet. q̄ est in 2° 2° f^o z maior z minor note sūt
 de se. Secūdo. ignis nō potest trāsmutari in aere. z
 igif z c. p̄sequentia tenet. aīis p̄bat: q̄ si ignis in aere
 debeat trāsmutari: oportet eius caliditatem corrum-

ad ratio-
 nes p̄n-
 cipales.
 p. g. 43.
 Ad 2^m
 Ad 3^m
 Ad 4^m
 Dubius
 Ad 5^m
 p^m
 2^m
 3^m
 4^m
 Ad 6^m
 2
 3
 p^m
 2^m

3^m

L.c.26.

Confir.

4^m

5^m

2

3

4

pi: vel remitti. cū aer nō sit ita calidus sicut ignis: mō hō nō est possibile. igitur et c. pbatnr minor: qz vel remittere tur a caliditate aeris: et hoc nō: qz non strariaf caliditate ignis: vel ab humiditate aeris: et hoc nō eadem rō ne: qz caliditas et humiditas nō hnt p̄rietatē. **T**ertio. ignis nō pōt imediate generari ex aq̄. igitur et c. p̄na tenet: et aīis p̄baī. primo: qz ignis nō pōt generari ex aqua nisi in mā aque dominef siccitas et caliditas et leuitas ignis. mō hoc nō est posse. igitur et c. p̄na t3: et maior nota est: qz actiones actiuoz sunt in patiente p̄disposito. 2° de aia. minor p3: qz ignis statiz in aquā introducit caliditate: sed siccitate tarde p̄ducit: et sic in vehemēti calefactione aque stāt in ea caliditas et hūiditas: ad q̄s sequif leuitas aeris et nō leuitas ignis q̄re ḡnabit aer: et nō ignis. **C**ōfirmat qz si sic sequeret qz aqua posset manere sub maiori raritate leuitate et caliditate q̄ aer. p̄na est falsum: et incōueniēs: qz tūc nō possz aer vnquā tm calefacere aquā qz eā corrūperet: eo qz aqua pōt manere cū maiori caliditate q̄ est caliditas aeris nālis: et p̄baī p̄na: qz introductis tāta caliditate raritate et leuitate sicut est aeris. quero que forma est in mā aque: si dicis qz aeris: tūc nō imediate sit ignis ex aq̄: si forma ignis sequif qz ignis ḡnabit: et nō ḡnaret sub maiori leuitate caliditate et raritate q̄ essent tales q̄litate aeris: qd iterū est incōueniēs: si dicis: qz aque. igitur imediate post hoc et erit forma aque in illa mā: qz nō est dare vltimū rei p̄manentis: et tūc erit in hac mā maior raritas caliditas: et leuitas q̄ ē in aere: eo qz cōtinue sit vltior introductio: et h̄ p̄positū. **Q**uarto. aqua nō pōt imediate fieri ex igne. igitur et c. p̄na tenz: vt prius. et aīis p̄baī. qz itroducta media latitudine summe frigiditatis in mā ignis. quero vtrū in ea est foza aque vel ignis et si aque: sequif qz aqua ḡnatur in mā non actu frigida: imo caliditate h̄ntē adequate aque di sconueniētī: qz illa mā h3 tm caliditatis disconueniētis aque: sicut frigiditatis. Si dicis qz ibi est forma ignis: sequif qz ignis est: et non est calidus in illa materia: p3: qz cōtinue intendit frigiditas: imo qz imediate post h̄ ille ignis erit frigidus: et sic ignis ille esset post h̄: qz nō est dare vltimū instans. **Q**uinto. ignis nō pōt imediate trāsmutari in terrā. ergo. p̄na tenet: et aīis p̄baī: qz nimis distat. agens aut et paties debēt eē proxima. **S**ecdo. qz vel mutarent inuicē subito. et hoc nō: quia actio nālis est successiua: vel successiue: et h̄ non: qz per n^m totū tps manēt simul: cā est eo: qz si p̄iungātur in loco deorsuz ignis ascendit: si in loco sursum terra descendit: si in loco medio ignis ascendit: et terra descendit. **T**ertio. qz ignis et terra sunt eīa extrema: et talia nō trāseunt inuicē nisi p̄ p̄us trāseant in media. nō eniz sit trāsitus de extremo in extremū: nisi trāseat p̄ medius. iō ignis nō pōt trāsmutari in terrā. nisi per p̄us in aerē mutet et aquā. **Q**uarto. si trāsmutaret ignis in terrā sequeret qz forma ignis posset stare sub maiori densitate: vel gravitate q̄ sit dēsitās aque: vel aeris: vlt sal tim e3. qz terra posset stare sub maiori leuitate et raritate q̄ sit raritas: vel leuitas aeris vel aque. qdlibet illorū est icōueniēs: qz si d̄ p̄mū: tūc aer nō posset p̄uerte re ignē in sui nām: eo qz nō posset deducere eū ad tāta gravitate: vel dēsitatē: quin sub illa posset manere forma ignis. Si dicis scdm sequif qz aer vel aqua nō posset corrūpere terrā in sui nām: eo qz nō posset eā deducere ad tantā leuitatē vlt raritatē quin sub illa possz manere forma terre. p̄baī tm p̄na: qz querif cū mā ignis h3 tantā gravitatē et densitatē sicut mā aeris: vtrū adhuc stat forma ignis. et si sic. sequif qz imediate post hoc ibi stabit: et tunc habebit maiore densitate: et gravitatem

qz aer: qd erat p̄positū p̄mū. Si dicis qz ibi stat forma terre sequif qz forma terre stat cū tanta leuitate et raritate sicut forma aeris: et hoc erat scdm. Si dicis qz ibi forma aeris vel alia stat: sic qz nec ignis: nec terre: sequif qz nō imediate inuicē trāseunt: et hoc ē p̄positū. **S**exto. eīa nō hntia symbolū nō pnt imediate adiuicē trāsmutari. igitur et c. p̄na t3: et aīis p3 per p̄m 2° huius. d. qz elemēta nō hntia symbolū se mutuo trāsmutāt. ḡnāt ex eis tertiu elementū distinctū ab vtroqz. **S**eptio. nō qd3 mixtū pōt imediate trāsmutari in qd3 mixtus igitur. nec qd3 elementū. igitur. p̄na tenet: qz elementa sūt magis p̄ria iter se eius in qualitatibus q̄ mixta: cum mixta non sint p̄ria nisi p̄pter p̄rietatē elementoz: si igitur mixta que minus sunt p̄ria inuicem: trāfire non pnt: neqz elemēta poterunt. aīis est manifestū: qz nūqz ex equo imediate ḡnāt bos. **O**ctauo. totū elementū ignis: vel maior pars eius nō pōt imediate trāsmutari in alterū. igitur et c. p̄na tenet: qz talia sunt eīa. aīis p3. quia si totū eīm ignis: vel eius ps maior trāsmutet in aerē iā entia vniuersi fierent inordinata vt qd vni elementū fieret nimis magnū: et aliud nimis parvū: et hoc naturalr vniuersalis ordo nō permetteret. **N**ono. si sic esset sequeret qz nunquā ex elemētis fieret mixtū. p̄na est falsum. p̄baī p̄na: qz eis approximātū ex quo nata sunt imediate inuicē trāsmutari statim vni eoz. v3. debilius cōuertet in aliud et non in mixtū. **D**ecimo. vlt elemēta sunt equalia in virtute vlt nō. si sic nō poterūt: nec inuicē trāfire: nec agere: eo qz a p̄portione equalitatis nō sit actio. Si dicis qz alterū sit fortius alio: tūc illud nō poterit trāfire in aliq̄ alioz: et qd nullū aliorū natū est in ipsuz agere: cū a p̄portione minoris in equalitatis nō fiat actio: et si sic quocūqz mō dicas sequitur qz nō qdlibet imediate pōt in qd3 trāsmutari.

In oppositū est p̄hs capitulo quarto scdi huius. **I**n ista qōne erunt duo articuli. In p̄mo recitande sunt due opiones et im probande. Scdo respondetur ad quesitum.

Quantus ad p̄mū nō. qz ista qd nō querit de mutatione elementoz fm suas q̄litate. de illa eni post dicetur in alijs qōnibus: s3 querit de trāsmutatione elementoz fm substātiās: scz vtrum vni eoz possit subalr trāsmutari in alteruz. **S**ecdo nota qz erat vna opinio antiqua. sc̄. an tempus Ari. et v̄ esse parmenides qz elemēta solū d̄nt fm suas qualitates: et nō fm subāz. vñ dicebat ipse qz eadē subā qn est calida et sicca et maxime lenis dicif ignis: qn autē est humida et calida et minus leuis vocaf aer. qn vero est frigida et humida vocaf aq̄: et sic deinceps: et fm istaz opionē iter elementa nulla esset trāsmutatio subalis. **C**ōtra quā sit p̄c̄o huius articuli. qz eīa subalr sunt diuersariū specierū. p̄batur primo vna rōne facta in secunda qōne p̄mi: qd illa sunt substātiāl̄ diuersariū specierum: quorum vni est alicuius cōseruatiuum: cuius aliud a tota natura est destructiuū: sed sic est de igne et aqua igitur et c. maior nota est: qz si aliqua. 2° sunt eiusdes speciei specialissime istoz operationes naturales sunt similes: vel eedem p̄rietates: imo idem naturalr est p̄similiū: vel earundē qualitātū cōseruatiū si igitur aliquid sic successiue esset prius ignis et aqua: illud esset semper naturaliter earundem qualitatum p̄seruatiuz. minor p3 per experientia: quia aqua calefacta remoto: calefaciente statiz caliditate corrumpit quā ignis a tota natura sua naturaliter cōseruat. **C**ōfirmat sic. per aduersariū idē est prius aqua naturalr et post ignis naturaliter. ideo caliditas disponēs illud ad esse ignez est illi eque cōueniens sicut frigiditas. igitur equaliter p̄seruabit

6^m

t.c.25.

7^m

8^m

9^m

1^m

t.c.24
2.25.

p^m nō.

2^m nō.

p̄ p̄me
nides.

p^m

Cōfir.

seruabit aqua calefacta caliditate: sic frigida frigiditate oppositum exprimitur. **2^m** **S**ecundo, quod quod est hoc non quirit nisi suba: sed aliud rñdet ad quones querentē quid est de igne q̄ ad querētē de aqua. igit̄ alterius sube in specie est ignis q̄ aq̄. p̄na t3: q̄ aliter ad tales quones male respondet. añs pro p̄ma pte est notū. z pro 2ª pte p3 d se.

3^m **T**ertio nunq̄ p̄t aer in vesica tñ cōprimi vt fiat ita densus sic est aq̄. igit̄ sp̄e eēntiali differt ab aq̄. p̄na v̄ tenere: q̄ si esset filis sp̄e: non v̄ quid p̄hiberet q̄ nō ad tñ posset aer p̄densari sicut aq̄. añs exprimitur. z confirmat hoc signo: q̄ solū si sic differūt p̄m magis z minus mirū est q̄ in p̄actu aque z aeris nō sunt q̄si eiusde diaphancitatis z raritatis p̄tinue: cū illa v̄ esse magis nālis rez habitudo eiusde sp̄e. **3^m nō.** **T**ertio nota. q̄ est vna alia opinio ponēs q̄ iter quelibet duo ēla ē mixtum ip̄fectū mediū p̄cipans nāz v̄triusq̄ eoz. vt exhalatio. sicca inter ignē z terrā: vapor hūidus iter quelibet duo ēla alia: lz ipsis mixtis non sunt noia ip̄posita.

2 **S**ecundo ponit q̄ cū ēla debent iuices trāsmutari trāsmutantē imēdiate in tale mixtū mediū inter ea: z tunc post de illo medio mixto generat̄ ēlm ad qd̄ fit trāsmutatio. **3** **T**ertio dicit opinio q̄ nō p̄t vnū ēlz imēdiate in aliud trāsmutari: sed potius in mixtū ip̄fectum: qd̄ inter elemēta est mediū. **4** **Q**uarto dicit: q̄ p̄hs solum voluit: q̄ qd̄libet elemētū p̄t imēdiate in qd̄libz aliud trāsmutari: sic q̄ p̄t transire in cuiuslibet alterius elemēti sp̄em sine b: q̄ transeat p̄us in aliud ēlz mediū: non tñ voluit negare qn̄ p̄us transit in mixtum ip̄fectū. **p̄a 2** **C**ōtra quā opinionē sit ista p̄ma p̄clō nō sunt ponēda talia mixta ip̄fecta media iter ēla specie differentia ab elemētis. p̄batur inter aerē z aquā non est ponendū tale. igit̄ nec inter alia. p̄na p3 per illosmet ponētes generat̄: q̄ inter quelibet duo ēla d3 tale ponī. añs probat̄. primo: q̄ vapor quē isti ponūt mediū inter aerē z aquā subaliter semp̄ est aqua vel aer: ergo non differt sp̄e ab aere vel aq̄. p̄na t3. añs p̄batur. p̄mo a signo: q̄ si vapor ascēderet ab aq̄ z reflectens calidū ponatur. experientia docebit q̄ gutte adherentes reflectenti erūt aq̄: qd̄ nō v̄ esse: nisi q̄ vapor ille ascēdens subaliter sit aq̄. **2^m** **S**ecundo p̄batur idem: q̄ exhalatio eleuata ab argento viuo est eiusde sp̄e cū argēto viuo: igit̄ subaliter exhalatio eleuata ab aq̄ est eiusdem sp̄e cū aqua. p̄ntia tenet a fili. z añs probat̄ p̄ tale signum: q̄ si argentū viuū reseruet̄ in vase discoopto statiz pp̄ exhalationē totū deperdit: q̄ in aerē disp̄git. Si autēz in vase bñ cooperto teneat̄ infra annū aut duos annos non totaliter diminuitur: qd̄ non v̄ esse ex alio: nisi q̄ vapor ab eo eleuatus reflectitur a coopiente. z q̄ ē substantialiter argentū viuū. ideo non diminiuit̄ eius quātitas. Si autē specie differrent. tūc non videret̄ qn̄ p̄ successiuiz tēporis in vase sic cooperto argētū viuū deperderet. **Cōfir.** **C**onfirmat̄ p̄clō ex alio. frustra ponunt̄ talia mixta media si sine eis alia equalr̄ p̄nt saluari: s3 sic est igit̄ z c. maior p3 per p̄hm. 8° p̄hysicoz. minor p3: q̄ nō v̄ rō ponendi talia mixta: cū equalr̄ saluaret̄ ponendo q̄ vapor esset subaliter aqua vel aer: puta in p̄n^o sue resolutionis aqua z in fine aer. **Cōfir.** **C**onfirmat̄ tertio: quia vapor z aqua nō vident̄ differre: nisi sicut maḡ z minus. puta q̄ aqua est magis grossa z grauis. vapor at̄ magis subtilis z leuis. mō magis z minus nō diuersificat̄ sp̄em. **4^m** **Q**uarto cōfirmat̄ sic. nō est ponēda differentia specifica: nisi p̄pter operationes diuersas non ponentes ab eadē sp̄e p̄uenire. z taliū opera^m diuersitas non repitur inter vaporem z aquā. igit̄ z c. maior est p̄hi. 9. metaphi. q̄ actus notificant potētias. vñ als

sine rōne posses dicere sortē. z platonē differre sp̄e seu aquā dulcē z aquam maris. minor p3: q̄ directe p̄similes operationes p̄ueniunt vaporī. sicut aque calide. reducit. n. vapor seipsuz ad frigiditatē z grauitatez remoto ip̄edimento: vt q̄si est extra radios solares ipsum leuificantēs: sicut facit aqua calefacta.

Quātū ad sc̄m articulus nota q̄ titulus quōnis sic intelligit̄. vtrum quodlibet ēlm possit imēdiate in cuiuslibet alterius elemēti sp̄ez trāsmutari. puta vtrū ignis potest imēdiate trāsmutari in aliquam terrā z in aliquā aquā. z sic de alijs. **2^m nō.** **S**ecundo nota q̄ hic accipit̄ elemētū non pro p̄n^o sed pro suba cōposita inter res nāles gn̄abiles z corruptibiles magis simplices. put̄ ignis vel aqua dī ēlm. **3^m nō.** **T**ertio nota. q̄ qd̄libet illoz cum quol3 alioz h3: z determinat sibi saltem in dispōne sua cōueniētī p̄rietatē intensaz. p3: q̄ elemēta iuxta intentionē p̄hi p̄us positā distiguunt̄ penes cōbinationes q̄litatū p̄marū possibilēs in gradibus intensis. modo manifestū est. q̄ inter quascūq̄ duas cōbinationes reperit̄ p̄rietates vel in ambabus qualitatib⁹ vel ad minus in vna. **4^m nō^m** **Q**uarto nota: q̄ qd̄ p̄t intelligi vel de quolibet ēlo totali. vt de maximo igni qui est. vtrū p̄t in aliud ēlm vna trāsmutatione p̄tinue trāsmutari: vel de partibus eius: p̄silt̄ de alijs.

His premisis sit p̄ma p̄clō hec. aliquod ēlm trāsmutari. p3 capiendo totū ēlm ignis hoc non p̄t per viā nāe in aliquod aliud elemētū trāsmutari hoc est in vnū ēlm. igit̄ z c. maior p3: q̄ hoc in aliud trāsmutato iaz nālia eēnt inordinata: qd̄ nā v̄lis non permetteret. z inordinatio pate-ret: q̄ tūc in vno ēlo deficeremus. minor nota est. **p̄a 2.** **S**ilt̄ arguet̄ de quolibet alio ēlo totali. notāter dico in quōne. per viam nature ad excludendū potentia miraculose z supra cursum cōem nāe agere potentes. **2^a 2.** **E**t si quis dicat q̄ talis ignis saltē ī aliq̄ sui parte: vt sub polis cōtinue p̄uertitur in aerem. z sic v̄ q̄ illud elemētū demonstrando ignem cōuertitur in aliud. **3^a 2.** **R**ñdet q̄ hoc est in parte solū aliqua: z q̄ pua est non capif̄ noiatio totius. z ideo ad formā cōcedo. q̄ illud elemētū p̄uertitur in aliud. z econuerso: qd̄ p̄m partem cōuertitur in aliud: sed nō sequit̄. ergo cōuertitur in aliud: q̄ arguit̄ a sc̄m qd̄ ad simplr̄. **4^a 2.** **S**ecunda cōclusio. aliq̄ pars alius elemēti per viā nature nō p̄t in aliud elemētum conuerti. p3 signata pte ignis totū ignē p̄ter pedale p̄tinetis. p̄bat̄ sicut p̄clō p̄cedens. **3^a 2.** **T**ertia conclusio. aliq̄ pedale elemēti per viā nature nō potest p̄uerti in terrā imēdiate. probatur: q̄ pedale ignis existētis in sua sfera nō potest sic conuerti. ergo p̄na t3. z añs p̄bat̄: q̄ vel cōuerteretur in terras per actionez terre. z hoc non: q̄ non p̄t sibi applicari vel p̄ influentiam celi. z hoc nō: q̄ anteq̄ ipsuz tñ grauitaret facēt descendere in sperā aeris que ip̄m statiz p̄uerteret ī aerem. z sic nō imēdiate trāsmutatur in terrā: qd̄ est propositū. **4^a 2.** **Q**uarta p̄clusio. quodlibet pedale cuiuscūq̄ elemēti quātū est ex sua natura natū est imēdiate in cuiuscūq̄ alterius sp̄em elemēti trāsmutari. hec est conclusio quā intēdit p̄hs in littera. z probat̄ sic. ipsuz ēlm h3 cum quolibet contrarietatez intensaz. ergo quodlibz pedale vnus potest imēdiate in cuiuslibet alterius sp̄ciem trāsmutari. p̄sequentia tenet. per actionem cōtrarietatis possunt qualitates vnus remoueri. z alteri cōuenientes introduci. igitur cum elemētum non possit stare cum qualitatibus disconuenientibus. sequitur q̄ p̄cedens corrūperetur. z aliud: cui iste qualitates cōueniunt generabitur. **Cōfir.** **C**onfirmatur: q̄ si aliquod pedale alicuius elemēti non posset imēdiate in cuiuslibet sp̄em

2^m
3^m
3^m nō.
2
3
4
p̄a 2
2^{am} opio.
2^m
Cōfir.
t.c. 26.
Cōfir.
4^m
T.c. 2.
2.3

p̄m nōn.
2^m nō.
3^m nō.
T.c. 16.
4^m nō^m
p̄a 2.
2^a 2.
3^a 2.
4^a 2.
T.c. 24.
2.25.
Cōfir.

bet spem transmutari maxime hoc esset: qz ignis non posset immediate transmutari in aqua: s; ignis potest transmutari in aqua. igitur et c. maior pars: qz minime videtur quod ignis sic posset immediate in aqua transire: eo quod inter ignem et aquam est maxima distantia. minor pars: qz faber percipiendo aquam in ignem augmentat ignem: quod non esset nisi aqua immediate transfret in ignem: nec videtur in quod aliud gutta aque in magnam ignem piecta transfret nisi in ignem: quare videtur quod generaliter quodlibet pedale unius elementi potest immediate quantum est de sui natura in cuiuscumque elementi specie transmutari. et dicitur notanter: quantum est de sui natura propter conclusiones precedentem: qz forte propter distantiam stare quod pedale ignis non posset applicari terre: ut immediate ex ea generetur terra: sed natura sua si esset applicata sibi hoc non repugnaret. dicitur etiam notanter in specie alterius elementi: qz nunquam immediate transmutaretur in eandem specie: ut ignis in ignem. dicitur etiam notanter: in specie alterius elementi: qz non quodlibet elementum numero potest transmutari in aliud. non enim potest transmutari in aliud elementum: quod actu existit: qz illud amodo generari nequit.

Ad rationes principales dicitur quod in igne qui est in actu nullum elementum potest transmutari.

Secundo dicitur quod ille terminus potest ampliare terminos inter quos ponitur. et ideo aliquod elementum transmutari potest in ignem non qui est. sed qui potest esse. **Tertio** dicitur quod ille modus arguendi non valet. in illud quod actu est nihil potest transmutari: sed omnis ignis est. igitur in nullum ignem potest aliquid elementum transmutari: qz si ignis restringitur in minore ad supponendum solum pro his que sunt in conclusione distribuitur tam pro his que sunt quam pro his que possunt esse. **Ad secundam** dicunt quidam: quod in generatione aeris ex igne caliditas ignis remittitur per modum sequele ad remissionem sue siccitatis. et hoc dicunt fieri ab humiditate. ulterius concedunt quod humiditas non contrariatur caliditati. et ideo de per se eam non corrumpit: sed per modum sequele: ut dictum est. **Aliter** dicitur. quod non est inconueniens aere generari sub tanta caliditate sicut habet ignis: etiam si sit summa. et hoc introducta humiditate sufficienti. **Secundo** dicitur: quod aer genitus remoto impedimento reducit se ad caliditatem remissiores sibi conuenientem: sicut aqua calida reducit se ad frigiditatem. **Ad tertium** negatur: quod ignis non potest immediate fieri ex aqua. et conceditur quod fit ex aqua distantibus in materia aque caliditate siccitate et leuitate ignea. Et cum dicitur quod hoc non est possibile: negatur. Et ad probationem dicitur quod licet ignis agens in aqua distantem multo citius introducit caliditatem quam siccitatem. tamen agens in aqua quas circumdat sicut ignis fabri in guttas aque super eas asperfas vehementi calefactione fortificat actionem siccitatis: sic quod humiditatem aque cito sine notabili differentia exardet: sicut frigiditatem corrumpit. et tunc generatur immediate ex aqua ignis. **Ad probationem secundam** qua probatur idem proceditur quod aqua potest manere sub maiori raritate quam sit raritas aeris. **Secundo** dicitur: quod non potest permanere sub aeris leuitate: qz leuitas aeris est summa in sua specie: licet bene potest manere sub leuitate ad altiorum locum motiua: qz potest manere sub leuitate ignea consequente ad caliditatem et siccitatem. **Tertio** dicitur. quod non oportet aquam manere sub tanta caliditate: sicut est caliditas naturalis aeris: qz stat quod ignis generatur sub remissione caliditatis. et ex hoc dicitur. **Quarto**: quod aer sua calefactione potest corrumpere aquam in suam naturam. **Quinto** dicitur: quod cum in materia sunt tanta caliditas et leuitas: sicut est aeris: erit in ea forma ignis: nec est inconueniens quod ignis generetur sub minori caliditate stante cum leuitate et siccitate ignea quam sit caliditas aeris. Dicitur tamen quod sepe in materia ex qua generatur ignis est maior raritas quam

in aere: qz in ea dicitur caliditas et siccitas: ad quas sequele raritas: ut dictum est prius. **Ad quartum** dicunt alii: quod non est inconueniens quod ignis in via corruptionis stet in materia actu frigida: sed principium quod dicitur quod ignis est calidus intelligitur stante igne in dispositione naturali vel prope. **Aliter** potest dici quod ignis: qz est elementum multum nobile non potest permanere in materia nisi in ea maneat caliditas ultra medium latitudinis: et quod in introductione caliditas frigiditas et humiditas factis cito corrumpitur. **Consequenter** proceditur: quod aqua potest generari in materia humida non actualiter frigida nec hoc est inconueniens. vapor enim qui est substantialiter aqua est multum calidus. put experimur. Dicitur tamen quod illa materia deberet esse humida: et nunquam generaretur in materia sicca forma aque: et sic illa materia habet plus de qualitate conuenienti aque quam disconuenienti. **Si** dicatur. quod tunc potius ex illa materia deberet generari aer quam aqua: et sic non immediate generaretur aqua ex igne. **Prima** tenet per dicta: qz materia illa est actu calida et humida: et tales qualitates magis conueniunt aeri quam aque. **Rursus** dicitur quod in materia ignis: cum est remissa calida et humida est nimia gravitas aque: qz ad modicam introductionem frigiditatis multum intenditur gravitas. **Iterum** dicitur potest: quod licet ibi sit caliditas maior quam frigiditas: tamen non est ibi tanta quod sub ista posset aer generari: imo est adhuc nimis remissa. **Si** petatur quomodo in materia ignis posset unquam plus introduci de humiditate quam de frigiditate. **Dicitur** quod hoc est possibile fieri si ignis sit inclusus aque: ubi virtus humectatiua est fortis: vel etiam potest fieri per influentiam humectatiuas specialiter: qz caliditas: eo quod consequenter magis naturam ignis habet in igne esse fortius: sicut siccitas ignis non est summa. et ideo citius in hoc casu poterit materia esse humectata quam infrigidata. **Ad quintum** dicitur. quod super terram vel in terra potest ignis generari: et ille potest immediate conuerti in terram. **Item** distantia non impedit quod ignis quantum est de se possit immediate conuerti in terram si esset approximatus loco terre. **Ad secundam** probationem dicitur: quod ignis successive conuertitur in terram. et dicitur quod quicquid ignis est inclusus infra terram: sicut pars de igne volante ex terra in terremotu. et nequit ascendere propter resistenciam partium terre: et ideo ratio non procedit. **Ad tertiam** probationem dicitur: quod extrema elementa si sunt approximata potest bene immediate transmutari adinuicem: sed propositio illa que dicitur quod non sit transitus de extremo in extremum intelligitur de extremis mutationis continue. modo manifestum est quod sic inter ignem et terram non sunt media mutationis continue aqua et aer: et ideo non oportet in transmutatione ignis in terram transire per aere et per aquam. **Ad quartam** probationem dicitur: quod dubium est utrum unquam in terra stat tanta caliditas quanta in aere existente in naturali dispositione: sed nunquam stat maior leuitas: et causa est prius dicta: bene tamen stat leuitas motiua ad altiorum locum: sicut pars in exhalatione terrestri ascendente. **Conceditur** etiam quod in terra potest stare maior raritas quam in aere: sed ex hoc non sequitur quin aer humectando terram et calefaciendo possit eam conuerti in suam naturam. **Et** ad argumentum ultra dicitur quod non est inconueniens ignem in via corruptionis stare sub tanta densitate quantum est densitas aeris. aer enim non corrumpit ignem: eo quod nimis densatur: sed eo quod nimis humectat. **Dicitur** sicut de aqua respectu terre. non enim corrumpit aqua terram: eo quod eam tamen rarefacit: qz non potest terra manere sub tanta raritate: sed eo quod nimis humectat eam. **Alterius** dicitur quod materia ignis existente tantum densa: sicut est materia aeris nihil prohibet an adhuc sit ibi forma ignis. improprie autem dicitur quod materia ignis habeat tantam gravitatem sicut aer. qz aer in sua dispo-

1^m
2
3
ad 2^m
2
ad 3^m
1^m
2
3
4
5

ad 4^m
Dub^m
R^o
Dub^m
R^o
ad 5^m
2^m
3
4

ad 6m
t.c. 25.
ad 7m
ad 8m
ad 9m
ad 1m
2
3
4
5m

sua dispoſione nali nullā h3 grauitatē. z sic p3 qd dicendū est ad argumentū. z hoc voluit pbs in isto scdo. **C**Ad sextū dī. qd elementa nō hntia symbolū puerunt in terriū. s. qñ ambo corrupunt. z hoc voluit pbs in 2o sed qñ vnū eoz dñat alteri. tunc puerit alterū in sui nāz. z iō negat añs rōnis. **C**Ad septimā dī qd non est simile d mixtoꝝ transmutatione z eoz: qz mixta non hnt iter se ita fortē p̄rietatem: sicut elemēta. z ideo non oportet qd mixtū actione sua possit imediate trāsmutari in alterum sicut elemēta. Alia causa: qz multa mixta determinant sibi certas organizationes dispoſiones z figuras in mā. z ideo ex alio mixto cui ille dispoſiones z figure non pueniunt. z ex quo ēt imediate nequeunt fieri non p̄nt illa mixta imediate gñari: z iō non qdlibet mixtu3 pōt imediate in qdlibet trāsmutari. secus est de elementis. **C**Ad octauā dī qd est pro p̄mis duabus p̄nib⁹ scdi arti. **C**Ad nonā dī negādo p̄nāz. Et ad pbationem dī. qd si elementis approximatis adinuicē vnū notabilr fuerit fortius alio. tūc nō fiet mixtū ex illis: sed fortius corrupet aliud in sui nāz. Si aut sic approximētur: vt quibz tertia sufficiant corrupere quolibet quartū: tūc omnia ista corrupent z mediū mixtū gñabit: vt p̄us dictū est. **C**Ad decimā dī qd eia non opz esse equalis virtutis. **C**Scdo qd vnū eoz nō excedit aliqd alioꝝ i tm qd ipz totū posset puertere in sui nāz. **C**Tertio qdlibet vnuz excederet aliud multū in agēdo: sicut igni si eēt fortior adhuc non posset aliud totā in suā nāz puertere: qz tāta densitas sibi repugnaret: sub quāta oporteret ipz pmanere in p̄uersione alterius: eo qd locus spere gñabiliuz nequit per naturā extendi. z sic densitate māe debilitatur z vltra nō posset puertere alia. **C**Quarto dī. qd cōparando sperā cōiter: spera vnus elemēti est fortior in vna sui pte sup aliā. z debilioꝝ i alia: vt sub polo spera aque est potentior q̄ spera aeris. sub equinoctiali est ecōuerso. similiter est de alijs. ratio post oppositum est pro dictis in vltima conclusione.

CDiffert autēz in citius z tardius z facilius. T.c. xxv. Qd x.

Decimo querit. Vtz in elemētis habentibus symbolū sit facilioꝝ transitus. arguit p qd nō. inter eia inter que est fortior actio est fortior trāsmutatio: sed inter non hntia symbolū est fortior actio: igit zc. maior patz: qz opz qd trāsmutatio ille fiat per actionē. z per p̄ns quāto actio erit fortior tanto trāsmutatio erit citior z velocior. z per p̄ns facilioꝝ. minor patz: qz inter non hntia symboluz due qualitates agunt. in hntib⁹ agit vna solū. mō duo fortius agunt q̄ vnū. **C**Scdo. vbi est maior p̄rietas ē facilioꝝ transitus: sed iter non habētia symbola est maior cōtrarietas. igitur zc. maior patz: qz actio fit ratioe contrarietatis z mediante actione illa fit transitus. **C**Tertio probatur idē experientia. videmus enī qd aq̄ facilius transmutatur in ignem q̄ in terram. igit inter non habētia symbolū est facilioꝝ trāsmutatio. p̄nā nota est. z añs p3: qz cū gutta aque p̄oicē in magnū ignē. multo citius in ignē p̄uertitur q̄ equalis quantitas terre. **C**Quarto terra z ignis non facilius iuicē transeunt: z tm hnt symbolū. igitur zc. maior patz. p̄mo: qz nimis distant localr: sic qd inuicē agere nō possunt. **C**Scdo: qz terra est nimis densa z ignis sūme rarus. modo iter talia valde difficilis est trāsmutatio p̄pter nimiaz distantiaz in raritate z densitate. **C**Tertio: qz terra est fortissime resistentie pp densitatem z vnionē māe sue: qre sequit qd difficillime corrupit. **C**Quarto: qz expimur terras longo tēpoꝝe durare i igne ante q̄ corrupit. **C**Quinto

inter aquā z terrā: z etiā iter aerē z ignē est difficilioꝝ trāsmutatio q̄ iter nō hntia symbolū igit zc. p̄nā t3: qz illa hnt symbolū. per p̄m in lra. añs probat: qz iter ista fit transitus mediāte actioe hūiditatis z siccitatē precise. mō talis est multū tarda: q̄ transitus inter non habentia symbolū: que imediate fit actione caliditatis vel frigiditatis: eo qd multo fortius agunt caliditas z frigiditas q̄ humiditas z siccitas. **C**Sexto mixta hntia symbolū difficilior iuicē transeunt. igitur z elementa. p̄nā t3 a simili. añs p3: qz vnū cum vno h3 symbolū. nūq̄ tamē imediate vnū transmutaret in aliud: vt hō in asinum. **C**Confirmatur sic: qz transitus fit rōne actionis. z actioes rōne dissimilitudinis. igitur cu3 magis dissimilitudo sit iter nō hntia symbolū iter ea maior erit actio. z per p̄ns citior transitus. **C**Septio. sequitur qd inter ignē z ignē eēt facillimus trāsmutatio z velocissimus. p̄ns est fl3: qz nūq̄ aliqd idiuiduū vnus sp̄ci trāsmutatur in aliqd idiuiduū eiusdem sp̄ci. pbatur p̄nā: qz que magis hnt symbolū facilius inuicē transeunt: mō ignis cū igne in vtraq̄ qlitate h3 symbolū. **C**Octauo arguit: qz iter hntia symboluz z non hntia symbolū sit eque velox trāsmutatio. z hoc sic. in q̄ p̄portione se h3 vnū agēs ad vnū patiens sic se hnt 2o agētia ad 2o patiētia ceteris paribus: s3 in hntib⁹ symbolū est vnū agēs z vnuz patiens cum transmutat. In non hntibus vero sunt duo agentia z duo patiētia. igitur similis est p̄portio agentiu ad patientia in habentibus symbolū: z i non habentibus symbolū. ergo est eque velox transitus. p̄sequētie sunt note. maior rōnis nota est de se. z minor patz: qz hntia symbolū nō p̄riantur nisi in vna qlitate. z ideo in eis sola qualitas agit z sola resistit: sed nō hntia symbolū p̄riantur in ambabus qlitatibus. z iō in eis due qlitates agunt z due resistunt.

In oppositū est p̄ns. dicit. n. qd facilioꝝ z citius transmutant adinuicem hntia symbolū q̄ non hntia. **C**In hac qōne erūt duo articuli. In p̄rio ponende sunt diuerse p̄clusiones bone de hac questioe concedende. Scdo respondetur ad qōnem quo ad intentionem philosophi.

Quātū ad p̄mū articulū: p̄ nota qd qō potest intelligi vtruz facilioꝝ sit transitus vel vtrū citior vel velocior sit trāsmutatio: z v̄ Ar]. velle vtrūq̄ sicut dictū est in rōne ad oppositū nec est magna dīa: qz qd facilius sit ceteris parib⁹ velocius sit: difficultas. n. t3 se ex pte resistētis retardātis actionem. **C**Scdo nota. qd elementa dicunt hēre symbolū que hnt qualitātē p̄mā eiusde3 sp̄ci. sicut ignis z aer hnt ambo caliditātē proportionabiliter de alijs. **C**Tertio nota: qd esse trāsmutatio facilioꝝ potest intelligi triplr. P̄rio mō ex pte potentie actiue respectu resistētis. Scdo mō ex parte conditionis qualitātū primaz. Tertio ex parte p̄ditionis qlitatum scdarū. sic sunt raritas z densitas mollicies z duricies z p̄siles. **C**Quarto nota: qd facilitas transitus ex parte potentie actiue ad resistentiā adhuc pōt intelligi tripliciter. vno mō ex pte potentie actiue tm non habendo respectū ad resistentiā. Alio mō ex parte resistentie tm non hntido respectū ad potentiā actiuaz. Tertio modo ex parte vtriusq̄. s. actiuitatis z resistētis sit. **C**Quinto nota. qd caliditas z frigiditas fortiter agūt z debiliter resistunt. humiditas v̄o z siccitas econuerso. z hoc in compatione ad caliditatem z frigiditatem.

His premissis sit p̄ma p̄. ex pte actiuitatē tm. ceteris paribus in non hntibus symbolū est facilioꝝ trāsmutatio: p3: qz iter illa est facilioꝝ actio. ergo ex pte actiuitatē tm ibi est facilioꝝ transitus. p̄nā t3: z añs p3. per p̄mas z scdas rōnes factas ante oppositū. **C**Scda p̄clo. ex pte resistentie tātū in hntibus

T.c. 25.
6m
7m
8m
T.c. 25.
p̄m nōn.
2m nō.
3m nō.
4m
5m
p̄2.
2o 2.

habentibus symbolū est facilioꝝ trāsitus. probatur: qz ex parte resistentie tm̄ trāsitus est facilioꝝ vbi resistentia est minor. mō inter hñtia symbolū resistentia est minor: maior manifesta est. z minor pz: qz in illis solū vna qlitas intēsa resistit. **Tertia** p̄. quātū est ex pte actiuitatis z resistentie simul ceteris paribus in nō habentibus symbolū: z in hñtibz est eque facilis transitus. pz per vltimā rōnē ante oppositū: qz i nō hñtibz sym volū duo agunt z duo resistunt. z in hñtibz symbolū sola qualitas agit z sola qlitas resistit. mō qlis est pro portio duoz ad duo talis est pportio vni^o ad vni^o ceteris paribus: qre eque velox est actio inter nō hñtia z hñtia ceteris paribus: quare etiā eque facilis est transitus. **Quarta** p̄clo. eia que trāsmutantur per solam actionē z passionē. caliditaz z friditatis ceteris pibus facilius z citius transeūt inuicē q̄ que trāsmutantur per solā actionē siccitatis z humiditatis. pz: qz inter caliditātē z frigiditātē est fortis actio z debilis resistentia inter humiditatem z siccitātē est debilis z tarda actio z fortis resistentia. modo citioꝝ z facilioꝝ est trāsmutatio per fortē actionem z debilem resistentiaz q̄ p actio nem debilem z resistentiam fortes. **Quinta** p̄clusio est: qz omnia eia que transeunt caliditatis actione z frigiditatis citius z facilius transeunt ceteris paribus q̄ que transeunt sola actione humiditatis z siccitatis ceteris paribus. pbatur de igne z de aqua: z de igne z de aere: qz ex parte humiditatis z siccitatis ceteris paribus inter ignē z aerez ex vno latere. z aquā z ignē ex alio: est eque velox transitus: s̄ ex parte calitatis z frigiditatis coagentiū ad transitū inter ignē z aquā velocitatur trāsitus multū: eo qz calitas introducta disconueniens est aque z nō est discōueniens aeri. igif velocioꝝ erit transitus inter ignē z aquam q̄ inter aerez z ignē. Silt̄ argueret de alijs: fortitudo eniz actiois qualitatis actiue z debilitas resistentie qlitatis opposte velocitat actionē multū. **Correlariū** frequēter est citioꝝ transitio inter quedā non hñtia symbolū q̄ sit iter quedam hñtia symbolū. pz: qz citius transit ignis in aquā q̄ in aerē ceteris paribus. silt̄ aqua in ignē q̄ in terrā: ex qbus pz sagacitas nāe ordinantis in medio elementa actiua adinuicē caliditate z friditate. s. aerē z aquā: hoc. n. cōgruebat maxime: eo qz locus medius est loc^o gñonis mixtoꝝ: que gñō hz fieri per actionē. mō talia eia fortissime inuicē agunt: vt pz ex p̄dictis. q̄ sunt conuenientia loco medio adaptata. **Sexta** p̄clo ex pte qualitātū scōaz. s. densitatis z raritatis seu duricie z mollicie igni z terra sunt difficillime adinuicē trāsmutabilia. pz: qz difficillimū est ignē tm̄ p̄densari in mā. qz illa densitas sit pueniēs terre vel ecōuerso: qz terra tm̄ rarefiet qz raritas sue mae sit cōueniens igni. **Septima** p̄clo. q̄tū est ex parte illaz qualitātū eia rara z facilliter diuisibilia magis sunt inuicē nata trāsmutari. pz: qz in talibus virtus resistitiua est dispersa. z iō min^o resistit. Iterū in talibus agens p̄cedians passo statiz pōt ipsum diuidere. z per diuisionē debilitare. z per p̄ns citius in sui nām p̄uere: eo qz passus est citius diuisibile z facilliter. **Ultima** p̄clo: seqtur ex dictis qz frequēter eia non hñtia symbolū oibus attētis citius nata sūt trāsmutari adinuicē q̄ qdā alia que hñtia symbolū. z volo qz ly citius non distribuatur terminū sequētes. pz: quia multo citius ignis z aqua nata sunt adinuicēz trāsmutari q̄ ignis z terra. tuz pp nimā densitatem terre: z propter fortē vnionēz z fortem resistentiaz ipsius.

Quantū ad 2^m articulū sit p̄ r̄salis hec. qz iter singula eia hñtia symbolū est facilioꝝ trāsitus ad istū itellm̄ qz trāsitus eioꝝ hñtiū symbolū

adinuicē fit per paucioꝝ corruptionē. pz: qz cū ignis sit ex aere non opz nisi hūiditatem corrupere. calitas enī que fuit in aere manet in igne: sicut ex hoc p̄mo. z hec fuit intentio phi. pz per hoc qd̄ dicit. facilius est vnus q̄ duo corrupere. est modus loquēdi iproprius: sicut si diceremus qz fortes facilius pōt portare vnū librum ad scholas q̄ sor. z plato: qz paucioꝝ regrūtur ad hoc qz sor. portet q̄ ad hoc qz sor. z. p. portent.

Ad rōnes. Ad p̄ma arguit pro prima p̄ne ex pte actiuitatē tm̄ inter non hñtia symbolū est facilioꝝ trāsu^o. Silt̄ r̄ndetur ad scōm qz ex parte actiuitatis est facilioꝝ trāsitus: qz fortius ē actio inter nō hñtia symbolū: s̄ ex pte actiuitatis z resistentie simul eque facilis est trāsitus: vt dcm̄ est in tertia p̄ne. **Ad tertiū** dī. qz est pro vltima p̄ne qz p̄m vitatē facilius trāsmutat ignis z aqua q̄ terra z ignis. put ratio arguit. **Ad quartū** pz idē: qz p̄cedit qz terra z ignis difficilius z tardius inuicē transeūt: sed distantia nihil facit ad hoc: qz lz ignis exis in loco nālī possit imedia te trāsmutari in terrā: pp nimā distātiā tm̄ ignis supra terrā genit^o bene pōt. **Ad qntū** dī. qz arguit p̄ q̄ta p̄clōne seu ēt pro q̄nta. nec est illa rō nec aliq̄ p̄cedentiū p̄ p̄m: qz lz in multū sit citioꝝ trāsmutatio z facilioꝝ inter non hñtia symbolū q̄ inter hñtia: tm̄ ad intentionem phi dī eē difficilius: qz est per pluriū corruptionē. z inter hñtia symbolū est trāsitus per corruptionē paucorum. **Ad sextū** dī. qz mixta hñtia symbolū frequēter difficilius inuicē trāsmutant pp diuersitatē qlitatum scōaz: vt pp figurarū vel organoz diuersitatē. sic eniz esset difficilis trāsitus. imo per nām trāsitus imediatus esset impossibilis iter hoīez z asinū: qz hō determinat sibi vnā figurā z dispōnē organoz. z asin^o totaliter illi incōpossibile. non aut sic est in elis: qz nō determinant sibi tales diuersas figuras seu diuersa organa: z iō rō non p̄cedit. **Ad p̄firmationē** dī. qz lz trāsit^o per actionē fiat. z actio sit rōne p̄ietatis: tm̄ ex hoc nō seqtur. qz inter hñtia symbolū nō sit velocior trāsit^o: qz lz pp minorē p̄ietatē est minor actio. z rōne eiusdē est minor resistentia: si. n. in alijs que nō hñtia symbolū p̄rietatis z actio sunt maiores: tūc z resistentia est maior. modo eadē est pportio ceteris paribus magni ad magnum: sicut parui ad puū. **Ad septimū** dī. qz iter ignē z ignem nullus est transitus. nulla est p̄ietas. vn̄ lz ni dissilibus z p̄ijs sit aliqlis dissilitudo. z hēre symbolū velocitet actionē: tm̄ in oino similibus: sicut sunt duo ignes hñtia symbolū in nullo velocitat actionē nec transitū: qz inter talia nullus fit trāsitus. **Ad octauū** p̄ceditur qd̄ cōcludit. z hoc est pro tertia p̄ne p̄mi articuli: nec hoc est p̄ p̄m. **Ad rōnes** post oppositū dicit: qz phi intelligit p̄nez r̄salē positā in 2° articulo.

Similiter at rursus si erit aer ex igne.
L. c. xxxj. Questio xj.

Ad decimo q̄rif. Utz ex qbuscūqz duobus elis nō hñtib^o symbolū possit qd̄lz tertiū gñari. z arguit qz nō: qz ex plibus exñtib^o in actu nō fit aliqd̄ vnū: s̄ oia eia non hñtia symbolū sunt plura exñtia in actu. igif ex nullis duob^o elis pōt fieri tertiū. maior pz per Lōmentatoꝝ in de substantia orbis. minor patz de singulis inducēdo. **Scōo.** omne qd̄ generatur generatur ex sibi sili: sed tale elemētū tertiū qd̄ fieret ex illis duob^o elis in spē nō gñaretur a sibi sili. igif non potest ex illis duob^o alijs elis generari. p̄na t3. maior ratiōis pz per phi. z. meta. minor pz: qz illud elm̄ non vī fieri nisi ab illis duobus elis alijs: quoz neutriū est ei sile. cū spē differāt

3^a p̄.

4^a p̄.

5^a p̄clo.

Loz^m

6^a p̄clo.

7^a p̄.

8^a p̄clo.

t. c. 25.

rōnes

ad 2^m

ad 3^m

ad 4^m

ad 5^m

t. c. 25.

t. c. 25.

ad 6^m

ad 7^m

ad 7^m

ad 8^m

t. c. 25.

p̄m

7. m. 1.

c. 49.

2^m

t. c. 31.

3^m spē differāt ab ambobus. **T**ertio ex duob⁹ elis habentibus symbolū non pōt fieri tertius. q̄ non pōt fieri ex elis non hñtib⁹ symbolū. p̄na t3. ex eo qđ duo elā hñtia symbolū sunt magis filia: z per p̄ns facilius eēt q̄ in vnā tertiā nām redigerent q̄ duo elā nō habētia symbolū. ergo si ex eis nō pōt fieri tertiu nō pōt fieri ex alijs. añs est p̄bi in lra. c. 4. scđi. **Q**uarto ex igne z aq̄ nō pōt gñari terra. igf z c. p̄na t3: qz ignis z aq̄ non hñt symbolū. añs probat: qz ex illis non pōt fieri terra nisi tā ignis q̄ aq̄ p̄densent. signi ab aq̄ z aq̄ ab igne. mō illud nō est pole: qz ignis nō est natus p̄dēfare: sed rarefacē: vt notū est. **Q**uinto sequeret q̄ idē elz tertiu gñaret: z tñ a nullo gñaret. z añs est ipole. z p̄na p3: qz si igne z aq̄ sic fieret terra talis terra vel fieret ab illis igne z aq̄. z hoc nō: qz illa corūpūnt: imo ordine nāe prius desinūt esse in materijs suis q̄ in eis introducat⁹ for⁹ terre: vel gñaret a qualitatibus q̄ fuerūt igni z aq̄: z hoc nō: qz qualitates nō pñt gñare subas: eo q̄ agerent vltra gradū p̄p̄itū: vel ab aliquo alio gñaret: z non vī a quo. igf vī q̄ ibi terra gñaret: z tñ a nullo gñaret. **S**exto. sequit q̄ idē esset debilius z fortius respectu eiusdē: z ēt nobilius z ignobilius in actu z in potentia. p̄ns vī incōueniens. z p̄na t3: qz ignis corūperet aquā. igf fortius esset in actu z esset nobilioz re^u aque. p̄na t3: qz agens agit p̄m q̄ est in actu: z p3 q̄ est fortius z prestātius in actu respectu passi. p̄ut vult p̄b̄s satis in p̄ huius: z itez ignis corūperet ab aq̄. igf debilioz z ignobilioz. z in potētia esset in respectu eiusdē aque. p̄na t3. vt p̄us. z hñ p̄ns illatū. **S**eptio approximatis igne z aq̄ vel vnū est fortius alio. z sic p̄uertet aliud in sui nāz. vel neutru est fortius. z si sic vel nō agit vel si agit non gñabit el^m: s3 mixtū mediū: z sic nō gñabitur ex eis aliq̄ mō tertiu el^m. **O**ctano: qz si ignis corūpit frigiditatē aque. tñc vī q̄ p̄ modū sequele corūpat hūiditatez eiusdē. igf non gñabitur aer: p̄ p̄rius si aqua corūpat calitatē ignis vī q̄ per modum sequele corūpat siccitatē eiusdē. igf non gñabitur terra. p̄ns t3: qz aer nō pōt generari sine hūiditate nec terra sine siccitate. **E**t p̄firmat. qz ex tribus elis nō fit quartū. nec igf ex duobus tertium. p̄na t3 a silī. antedens apparet: qz non vī quō tria elementa possunt sic approximari q̄ ex eis fiat quartum.

t.c. 5i. **In oppositū** est p̄b̄s 2° huius. c. 4. **I**n ista qōne erūt duo artic. In p̄ rñdēdū ē ad q̄sitū. In 3° mouebit qđdā dubiū z soluet.

p̄. no^m **Quātū** ad p̄m articulū nō. q̄ ex duobus elis fieri tertiu. pōt intelligi duplr. vno mō q̄ fiat pp̄ actionē p̄p̄iā ipsoz. Alio mō q̄ hoc fiat v̄tute alicuius coagētis. **S**cđo nō. q̄ elā nō hñtia symbolū lum triplr pñt inuicē cōbinari. Uno mō q̄ vnū superet aliud i ambabus qlitatibus: vt si ignis superaret aquā taz in hūiditate q̄ in friditate. **S**cđo mō: q̄ vnū superet aliud in vna qlitate. z supet ab eodē in alia: vt si ignis superet aquā in caliditate z superetur ab eadez aq̄ in sua siccitate. **T**ertio mō: q̄ vnū superet aliud in vna qlitate notabilr z intense. z in alia nec supet nec superetur. z si superet. tamē nō multū: sed remisse. Exēplum vt si ignis superaret aquā in caliditate: sed in siccitate nec superet nec suparet. z si suparet: tñ remisse.

p̄ 2°. **H**is premiffis sit hec p̄ma p̄clo. stat ex duobus elis siue hñtib⁹ symbolū siue nō hñtib⁹ fieri tertiu el^m distinctū i spē ab vtraqz v̄tute alterius agētis. **I**sta p̄clo p3: qz bene stat forte z intēsus ignē sil^l z semel gñare ignem ex pedali aeris z ex pedali terre. igf ex duobus elis non hñtib⁹ symbolū v̄tute alterius agēt^l stat tertiu gñari.

p̄na t3 de se. z añs est manifestū: qz nulla vī rō: q̄re fortis ignis ex pedali aeris z ex pedali terre sibi sil^l. z sufficēter appropriatis nō posset gñare ignē: cū vterqz sit sibi p̄rius. Silī mō p̄baref: q̄ ex pedali aeris z ex pedali aque sil^l z semel posset ignis gñare ignē. igf patet p̄ 2°. **S**cđa p̄. ex triens elis v̄tute alterius coagētis pōt quartū gñari a quol3 eoz spē distinctū. p̄batur sic p̄cedens: qz fortis ignis siml^l z semel ex vno pugillo terre z vno aque z vno aeris pōt gñare ignes. igitur q̄ vera. p̄na t3. z añs p3: qz oibus est ignis p̄rius. ergo si ei sufficēter applicētur sil^l z semel satis fortiter sicut est possibile oia in sui nām p̄uertet. **T**ertia p̄ ex duobus elis hñtib⁹ symbolū per actionē p̄p̄iā ipsoz nō pōt generari tertiu a quol3 spē eoz distinctū. p̄batur: qz vel in vtroqz corūpetur symbola qualitas. z si sic remanent p̄ria: z sic ex eis nullū el^m gñaretur: vel corūperetur p̄ria. z tunc solum maneret qlitas symbola ex qua etiam nulluz el^m gñaretur. **C**onfirmatur: qz ex igne z aere non pōt gñari tertius per actionē ipsoz. igf z c. p̄na t3: qz sicut est de illis ēt sic est de alijs habētib⁹ symbolū. añs p3: qz quocūqz mō aer z ignis cōbinātur adinuicē p̄p̄ia actioe semper manebit vtriusqz caliditas: eo q̄ nullū eoz sua actioe est natū illā corūpere. mō sub caliditate intēsa non generaretur terra nec aq̄. **Q**uarta p̄clo rñsalis ad questum. ex igne z aq̄ actione p̄p̄ia ipsoz pōt generari aer. z etiā potest generari terra. p3: qz si combinētur 2° modo cōbinādi. sicut caliditas ignis sup frigiditatem aque. z humiditas aque siccitatem ignis vtriusqz eozū corūperetur. z aer generabitur. igf p̄ma pars p̄clonis vera. p̄na t3. z añs. s. qđ vtriusqz eozū corūperetur. p3: qz non pōt manere igni sine siccitate: nec etiā aq̄ sine friditate. q̄ aut aer gñabitur. p3: qz in vtriusqz mā manet intēsa humiditas cū intensa calitate: z tales qualitates: ita intense nulli cōueniunt nisi aeri. igitur z c. Silī p̄bat q̄ si friditas aque superat caliditatez ignis z siccitas hūiditatez aque gñabitur terra: qz in vtriusqz mā remanebit intensa frigiditas z itēsa siccitas. **S**ed qz diceret. q̄ talis modus cōbinandi talium qualitatuz ignis z aque nō est possibilis: qz non vī quō ignis posset sic superare aquam in vna qlitate z supari ab eadez in alia. Rñdetur q̄ hoc non est impossibile: qz frequenter vnū elementū est debile in vna qualitate z forte in alia: z tñc ex hoc existēte in vtroqz elemēto satis p3 possibilitas casus. **Q**uinta conclusio ex aere z terra pōt per actionē p̄p̄iā ipsoz generari ignis. z ēt aqua probat sicut p̄cedens. **C**orrelariū. ex q̄buscūqz duobus elis nō hñtib⁹ symbolū pōt gñari qđlibet aliud spē distinctū ab eis per actionē p̄p̄iā ipsoz ad intē^m istum: q̄ q̄buscūqz duobus elis datis non hñtib⁹ symbolū ex eis vel ex ip̄is silibus in spē pōt p̄ actionē mutuā ipsoz gñari cuiuslibet alterius spē eloz aliqđ el^m. p3 per duas p̄nes p̄cedentes. **S**exta p̄. cuius p̄radi^m ponunt aliq̄ est: q̄ stat terrā gñare aquā ex aere: z tñ non ecōuerso aerez generare aquā ex terra. p̄bat auctoritate z rōe. Aucre p̄bi p̄ meteuroz. p̄m divisionē cōem volētis q̄ fontes gñantur. z fiunt per p̄uersionē aeris in aquā factam in ipso ab ipsa terra in poris terre. z certū est q̄ nō voluit Arist. q̄ sil^l ille aer p̄uus p̄uertet terraz circūstantez poros in aquā. p̄batur hoc. **P**rimo: qz hoc nō exp̄ssit. **S**cđo: qz nō vī quō ille paruus aer posset tñ rarefacē terrā z humectare. cū porus i quo aer p̄uertit in aquā fit valde p̄uus. z per p̄ns aer in eis extis modice v̄tūz existit. z itez infra annū deberēt isti pori fieri notabilr maiores: qđ nō apparet. z t3 p̄na: qz p̄tinue terra circūstans poros p̄uertet in aquā. z p̄ p̄ns p̄tinue poros maioraret

2° 2.

3° 2.

Confir.

4° 2

Dub^m

5° 2.

6° 2

6^m 2

2

maiora: igitur in fine anni porus deberet apparere notabiliter maior. Et ratione probatur per hoc sic. stat terra dicitur caliditate aeris et frigiditate: non tamen in siccitate: et sicut aerem non dicitur terre in humiditate: igitur tunc terra convertet aerem in aquam: et non convertet ab eo: quod est propositum. Quia tamen: quod non potest aer manere sine caliditate. igitur in hoc casu aer corrumpetur: et certum est quod non convertit in terram: eo quod humiditas eius non est notabiliter remissa: nec in mixtura: eo quod nimiam habet humiditatem. et convertetur in aquam: eo quod manet in eius materia humiditas et frigiditas intense. An appet in casu actus: ibi. n. terra dicitur aeri notabiliter in frigiditate: sed non in siccitate saltem notabiliter. aliter non convertit aerem in aquam: sed in terram: et notum est quod ibi aer non dicitur sua humiditate siccitati terre. quoniam. n. ita purus aer siccitatem intense. et est in terra magno subo dicitur: sicut ibi est siccitas terre: et hec est pars. spualiter experientia: videmus. n. quod ignis agendo in aquam generat fumum et aerem ex aqua bulliente: et non e converso generat aqua ita aerem ex igne put notum est: nec mirum. est. n. caliditas ignis vel est frigiditas terre fortiter activa: siccitas autem ignis vel humiditas aeris lente actionis: quare introducta in aerem intensa frigiditate a terra adhuc eius humiditas quasi erit in nullo diminuta. et tunc oportet ex aere fieri aquam. sicut frequenter ab igne in aquam introducta vehementi caliditate per lentam actionem siccitatis humiditas aque non est notabiliter diminuta: et tunc oportet aquam convertere in aerem: cui pervenit caliditas et humiditas. Contra arguitur ratione quod aliquid nituntur probare conclusionem oppositam: quod vel terra obtinet supra aerem in ambabus qualitatibus: et sic sequitur quod convertetur aerem in sui naturam: vel tamen obtinet in vna: ut. scilicet quod in frigiditate: et sequitur quod non obtinet in siccitate. igitur siccitas terre corrumpetur ab humiditate aeris. igitur terra corrumpetur per defectum siccitatis: sicut aer per defectum caliditatis: et sic. vel oportet quod terra generet terram ex aere et non aquam: vel quod corrumpatur in aquam sicut aer: quare videtur per hoc fuisse falsa.

Contra **Ad istam** rationem non videtur mihi concludere: et ideo respondetur ad eam facillime. primo quod stat terra obtinere in primis qualitatibus supra aerem: sed non sequitur. igitur convertit aerem in sui naturam: nam forte citius introducit tantam frigiditatem et densitatem: quod sub ista nequeat remanere aer quasi introducat tantam siccitatem: quod sub ista posset generari terra: put notum est: imo quoniam in montibus frigiditas terre aerem fortiter infrigidavit: siccitas eius humiditatem aeris non notabiliter remisit: sicut est in aqua bullente caliditas ignis frigiditatem aque multum remisit: sed humiditas aque a siccitate ignis non est notabiliter remissa: et ob hanc causam per defectum siccitatis caliditas corrumpitur infra montes: et per non eque citam introductionem siccitatis sufficienter pro generatione terre non generat terra: sed aqua: eo quod frigiditas et humiditas tunc manentes in materia aeris sunt qualitates aque naturales. Unde diligenter advertendum est: quod ad hoc quod unum elementum generet immediate ex alio sui simile non sufficit quod supra ipsum obtineat in utraque suarum qualitatum: sed requiritur quod proportionabiliter obtineat in utraque: sic quod eque cito introducat in materiam qualitates ambas sufficienter ad hoc quod suum simile generetur sicut introduxit aliquam qualitatem sufficientem corrumpere illud aliud elementum. Secundo dicitur: quod stat quod terra solum obtinet supra aerem in frigiditate: et conceditur quod pro tunc non obtinet in siccitate. sed negatur quia. igitur siccitas terre corrumpetur: quod stat quod siccitas non obtineat supra humiditatem nec e converso. presertim notabiliter: sic quod per illum excessum non concurrente alio aliquid eorum corrumpetur: et ideo ratio non concludit. Septima conclusio. stat ignem generare aerem ex aqua: et tamen ipsum non convertit in aerem probatur: sicut procedens: imo sequitur ex precedente: sicut. n. se habet aer et terra pro generatione aque: sic se habet ignis et aqua pro generatione aeris.

Octava in generatione tertii est species distincta: et duobus non habentibus symbolum corruptis: et tamen non habentia symbolum que corrumpuntur non proprie generant illud tertium elementum. probatur: quod generans generat secundum quod est in actu. per huiusmodi quoniam illud tertium elementum incipit esse alia desinunt esse et non sunt ambo in actu. igitur et sic. Confirmatur sic: quod si ignis et aqua in casu generis quarte generarent aeres: vel generarent eum quoniam essent: vel quoniam non essent. nullo modo istorum. igitur et sic. maior pars a sufficienti divisione. probatur minor: quod quoniam aer incipit esse vel est saltim in esse permanenti. et tunc illa duo non sunt. igitur non generant aerem quoniam sunt. Et ex alio: quia via nature precedit eorum non esse in materia esse aeris. igitur non generant aerem quoniam sunt. tamen quia. et ante pars: quod prioritate nature et ordine eius precedit in materia corruptio forme precedentis generationem sequentis. Nec generant quoniam non sunt: quod bene sequitur. hoc generat. et hoc est. Contra hanc rationem rationibus instat fortiter quibus aliquid procedunt contra hanc oppositam per hoc: quod non videtur a quo videtur generetur ille aer nisi ab igne et aqua. Secundo: quod pater generat filium quoniam ipse pater non est. igitur etiam ignis potest generare aerem: quoniam ille ignis non est. tamen quia a simili. ante appet de puero: cuius pater fuit mortuus ante eius natiuitatem dicimus quod est natus a tali patre: quod non esset verum nisi pro tunc quoniam ille pater non fuit ipse generasset illum filium. Tertio destruendo fundamentum conclusionis posset sic argui. ad eam similitudinem generatur forma aeris et corrumpuntur forme aque et ignis: ut supponitur: sed forma que corrumpuntur sunt igitur supposito quod tunc generetur aliud generat secundum quod sunt in actu. et est generant quoniam sunt. igitur fundamentum probationis generis non est verum. quia tenent. et ante pro prima parte supponitur. pro 2a parte probatur: quod videtur forme corrumpuntur cum sunt: et sic habet propositum: vel cum primo non sunt. et hoc non: quod tunc sunt complete corrupte modo non est idem corrumpi et esse complete corruptum. igitur et sic. Ad has rationes respondetur sustinendo conclusionem.

Ad primam dicitur quod talis forma generatur ab eodem a quo generantur rane. et alia animalia generata per putrefactionem. scilicet a qualitatibus disponitibus materiam instabiliter et a prima causa mediante calore celi et eius aspectu principaliter. sicut coniter dicitur in generatione animalium ex putrefactione.

Ad secundam dicitur quod pater dicitur imprope tale filium generasse vel est illud filium esse genitum ab isto patre. quoniam. n. pater fuit tunc non generavit filium: quod tunc non fuit filius: nec generabat prope: quoniam filius generabatur non fuit pater: sed tales propositiones concedunt ad istum sensum. quod pater generavit semen. a quo postea est genitus iste filius. Et filium modo improprie dici possit quod illa elementa generabant aerem: quod quoniam erant in sua perfecta dispositione generabant qualitates in suas materias a quibus instrumenta taliter postea genitus est aer.

Ad tertiam dicitur admissio: quod forma que corrumpitur est inesse successivo et in corrupti quod forma permanentis non dicitur dici generari proprie. nisi quoniam est inesse successivo permanenti. ideo quoniam est inesse successivo vel in fieri vel in corrumpi non sufficit producere esse completum et proprium et permanentem. quoniam ergo generando daret alteri tale esse. nihil. n. agit (de per se saltem) perfectius quam est ipsummet: ut principale agens: licet de per accis propter densitates materiam in qua est vel aliam talem causam concurrentem posset: ut dictum est in primo. et quod iste forme propter tale esse successivum non debent dici generare. videtur satis notum per hoc etiam quod si ad imaginationes iste forme non essent. dum tamen taliter producatur dispones qualitative non minus generetur aer: et hoc de primo.

Quantum ad secundum articulum sit prima dubitatio habet. videtur quod unum aer potest generare ignem ex terra. et videtur quod non: quod sequeretur quod aer introduceret maiorem caliditatem et raritatem quam ipsemet habet. quoniam est siccus: eo quod agens non agit saltim in materia densiore maiorem caliditatem et raritatem

Contra

Ad

Ad

Ad

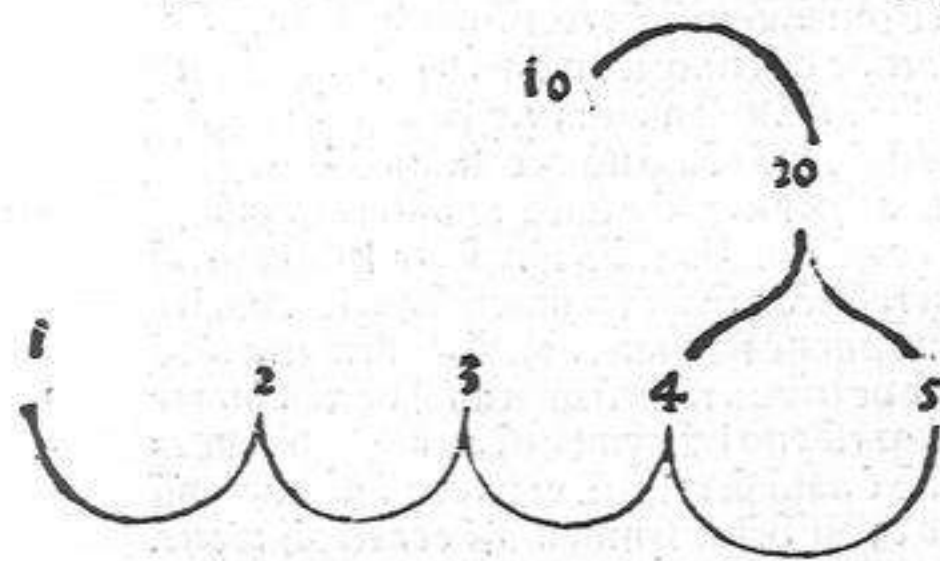
8° 3°
t.c. 30.
Confir.
2° 3° 4°
ad 1°
ad 2°
ad 3°
p. du^m

C4. si illa q̄ nātr s̄t plā i inf^m multiplicent: nō o3 ea q̄ s̄t pauciora i inf^m multiplicari: s̄t p̄rietates nātr s̄t pauciores q̄ eia: vt dcm̄ ē i 2° rōe: igr̄ z c̄. **C5.** supposito q̄ mixta eēt infinita n̄ o3 p̄rietates eē infinitas. q̄ nec oportebit si eia s̄t inf^m. p̄na t3 a sili: qz n̄ v̄r potior rō d̄ vno q̄ d̄ alio. aīs ē māifestū. nā p̄ infinis mixt̄ sufficerēt due p̄rietates eloz. **C6.** si ista p̄na eēt bōa ip̄a tenēt p̄ aliquē locuz dialecticū: s̄t n̄ v̄r q̄ p̄ aliquē. q̄ n̄ ē bōa. maiō nō ē. qz ip̄sa nō ē foial. z mioz appz: si p̄ aliquē locū teneat onīdaf ille. **C7.** b̄ n̄ v̄r: nisi qz qd̄l3 h̄ret infinitas q̄litates: sed posito q̄ eēt infinita eia n̄ pp̄ b̄ o3 vnū eoz h̄re q̄litates infinitas. q̄ nō oportebit eē p̄rietates infinitas. maior p3 p̄ p̄h3 i l̄ra. q̄ pōit q̄ qd̄l3 vnū h3 infinitas q̄litates. minor p3: qz maxie infinitas h̄ret pp̄ p̄riai oib^o. mō pp̄ vnā qualitatem oib^o possit contrariari p̄m magis z minus.

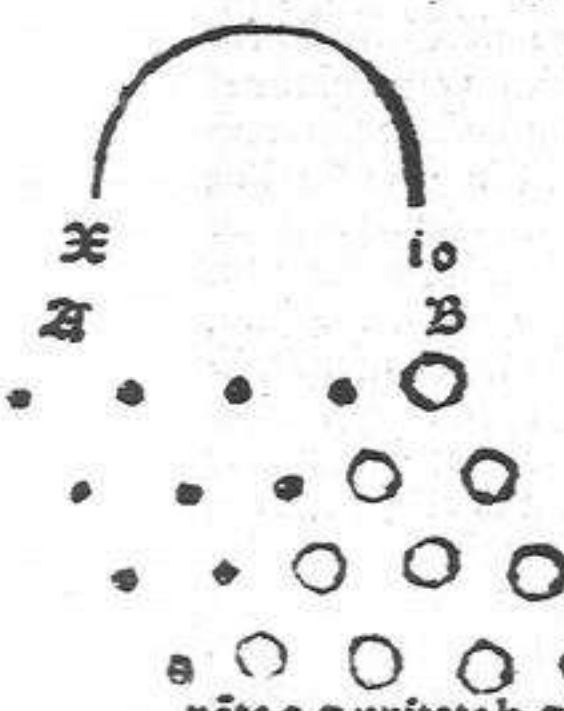
L. c. 35. z. 36.
L. c. 35. z. 39.

In opp^m ē p̄h3 i l̄ra. c. 5. scōi h^o. **In** ista q̄de erunt duo articuli. In p̄ videbit de q̄sito. Et scōo si eēt infinita elavtz qd̄l3 eoz haberet infinitas p̄rietates. **Quātū** ad p̄mū sit p̄ma suppo cuiusl3 p̄gressiōis cōtinue sūma eq̄l̄ ē medietati nūeri q̄ sit ex ductu nūeri eādē p̄gressiōe termināt̄ in nūez imediate seq̄ntē: vt si dicas. vnū duo tria 4°. Si velis scir̄ sūmā toti^o ducas 4° q̄ ē nūer^o terminās i gnq3 q̄ ē nūer^o imediate seq̄ns dicēdo q̄ter gnq3 sunt. 20. z captis x. que sunt medietas toti^o tantū valet tota p̄gressiō scā.

p. suppo

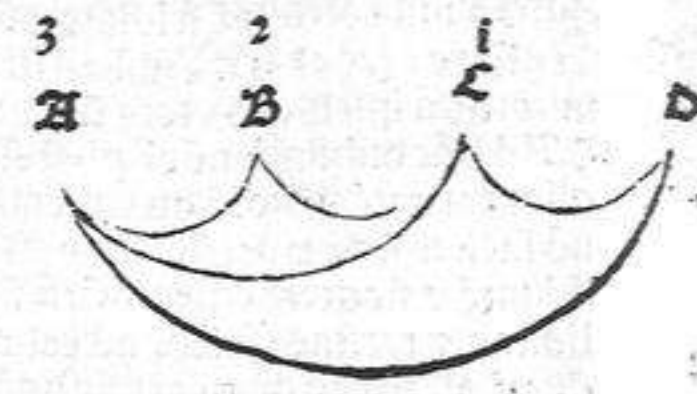

modū fig^o triāglaris s̄t nūeros ab vnitate p̄tinue ascēdētes vsq3 ad nūez q̄ternariū: vt i triāglō p̄ictoz a. z dispōat alia p̄gressiō eq̄l̄ a. ēt trāgltr: sic tñ q̄ vnitas illius applicet nūero termināt̄ a. z binari^o eiusdē nūero penultio: z sic deinceps: sic p3 i triāglō circuloz rū q̄ sit b. tūc cū tot s̄t nūeri in b. q̄t sūt i a. z vnitas ipsi^o b. est applicata nūero termināt̄ ipsi a. seq̄t q̄ terminās p̄gressiōis b. applicabit vnitati ipsi^o a. z qz penultim^o nūer^o ipsi^o a. excedit a nūero terminātē a. i vnitate: z p̄ p̄ns a nūero aggregato ex terminātē a. z vnitate b. i binario excedit: z binari^o b. ē additus penultio ipsi^o a. seq̄t q̄ aggregat^m ex penultio a. z binario b. sit eq̄le aggregato ex terminātē a. z vnitate b. z ita arguit d̄ q̄l3 alio nūero aggregato ex pte a. z b. q̄ sit eq̄l̄ aggregō ex terminātē a. z vnitate b. igr̄ h̄r q̄ oēs tales s̄t eq̄les: z tot sūt tales q̄t sūt nūeri i a. z p̄ p̄ns tot s̄t q̄t^o ē nūer^o terminās a. q̄ p̄ diffōnē mltiplicatōis q̄ dic̄ q̄ mltiplicare nūez p̄ aliū ē illū totiēs sumē q̄t sūt vnitates i alio: tota sūma a. z b. ē illd̄ qd̄ sit ex ductu terminātē a. i aggregatū ex terminātē z medietate a. z p̄ p̄ns erit eq̄le illi qd̄ sit ex ductu terminātē a. i nūez imediate seq̄ntē terminātē a. s̄t cō-

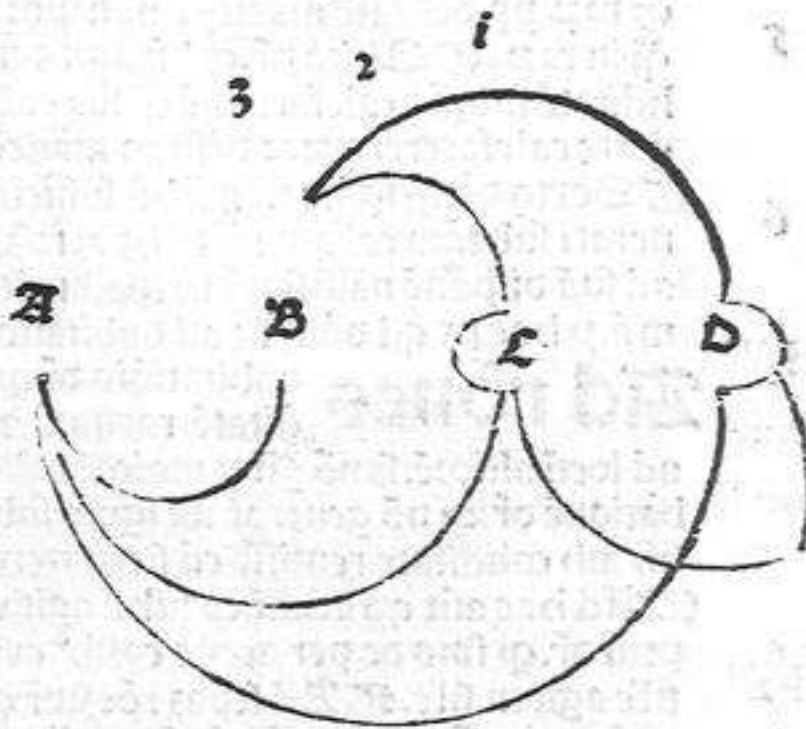

Practica h^o p̄nis pōitur 2° 6. p̄nis. 8. Jorda ni. z pōt sic d̄mōstrari. sit data p̄gressiō. a. z disponat p̄

stat q̄ a. ē medietas toti^o sūme a. b. igr̄ p̄gressiōis. a. sūma ē eq̄l̄ medietati ei^o q̄ sit ex ductu terminātē a. i nūerū imediate seq̄ntē. s̄l̄r argueret d̄ q̄l3 alia p̄gressiōe tali. igr̄ p3 p̄ma suppo. **C2.** sup. q̄rūl3 termioz tot sūt cōbinatōes poles: q̄ta ē sūma p̄gressiōis p̄tinue terminātē: ad nūerū vnitate miozē nūero eozūde termioz: 2° sup. vt si sint 4° termi a. b. c. d. tot p̄nt fieri p̄binatōes t̄mioz q̄ta ē sūma p̄gressiōis p̄tinue terminātē ad triariū q̄ ē mioz nūero t̄mioz rū i vni^o: p̄ cāuz: qz sūma p̄gressiōis ab vnitate ad ternariū q̄ ē mioz nūer^o termioz ē sex: z ip̄oz 4° termioz s̄t sex cōbinatōes. d̄mōstraf. nā p̄mi ad oēs seq̄ntes tot s̄t cōbinatōes q̄t s̄t illi seq̄ntes. z p̄ p̄ns q̄t^o ē nūer^o vnitate mioz nūero oīuz termioz vt in 4° t̄mis p̄mis fac̄ tres cōbinatōes. s̄l̄r 2° termi ad suas erūt cōbinatōes vnitate pauciores q̄ p̄mi ad suas: vt in 4° t̄mis 2° due s̄t cōbinatōes: z sic d̄ alijs p̄tinue p̄ vnitate d̄scēdēdo. q̄ directe tot erūt cōbinatōes q̄ta erit p̄gressiō p̄tinua a nūero vni^o mioze nūo oīuz t̄mioz vsq3 ad vnitate: s̄t tal̄ regressiō ē eq̄l̄ p̄gressiōi p̄tinue ab vnitate vsq3 ad nūez vni^o miozē nūo oīuz termioz: qz nō dr̄it h^o regressiō z tal̄ p̄gressiō: nisi qz i p̄gressiōe sit p̄gressiō nūeri ab vnitate p̄tinue p̄cedēdo ad nūerū maiorē z i r̄gresiōe icipit a nūo maxio p̄gressiōis p̄cedēdo p̄ oīa media vsq3 ad vnitate. q̄ suppo scōa v̄a. Er^m. vid̄ ein fi^o 4° t̄mioz z c̄.

C3. suppo seq̄t ex duob^o his q̄ ē ad p̄posituz. s̄. qz tot sūt cōbinatōes termioz p̄rietatū p̄ri max q̄ta ē medietas numeri q̄ sur git ex mltitudine nūeri termioz i nūez imediate p̄cedētē. v̄. g. si eēt. 6. termi triū p̄rietatū: dico qz tot sūt cōbinatōes t̄mioz q̄ta ē medietas nūeri q̄ surgit ex ductu sex i. 5. nā ducas sex i. 5. iuenies. 30. cōbinatōes: z capta mediet^o. s̄. i. 5. tot s̄t cōbinatōes t̄mioz p̄rietatū. p̄bat̄ ex sup pōnib^o qz p̄ 2^{am} q̄rūl3 t̄mioz tot s̄t p̄binatōes poles q̄ta ē sūma p̄gressiōis p̄tinue t̄mināg ad nūez miozē vni^o n^o eozūde. sic i sex t̄mis tot p̄gressiōes s̄t q̄ta ē sūma p̄gressiōis p̄tinue ab vni^o vsq3 ad. 5. s̄ tal̄ sūma p̄ p̄maz supponē ē eq̄l̄ mediet^o nūeri q̄ sit ex ductu nūeri eādē p̄gressiōis t̄mināg i nūez imē^o seq̄ntē: vt p̄gressiōis ab vni^o ad. 5. s̄i^o ē eq̄l̄ mediet^o ei^o qd̄ sit ex ductu. 5. i. 6. igr̄ tot s̄t p̄binatōes t̄mioz p̄rietatū q̄ta ē medietas nūeri q̄ surgit ex ductu nūeri t̄mioz i nūez imē^o p̄cedētē: z b̄ ē p̄po^m. **C4.** sup. se^o qz tot s̄t p̄binatōes poles s̄l̄ exi^o s̄t q̄litate p̄maz q̄t s̄t p̄binatōes t̄mioz p̄rietatū p̄maz rū d̄pto nūo p̄rietatū. p3. qz oēs alie p̄binatōes s̄t poles p̄ter p̄rias q̄ s̄t eē itēsus neq̄t p̄iūgi: vt termi p̄rietatū. 6. t̄mioz s̄t. 15. p̄binatōes p̄ p̄cedētē supponē: qz s̄t tres ip̄oles p̄ nās z p̄rioz s̄t eē itēsus. q̄ remanēt. 12. poles: z b̄ ē p̄po^m. **C5.** suppo. seq̄t qz nō o3 nūez eloz esse 5° sup. duplū

4° sup.

5° sup.

duplū ad nūez p̄rietatū p̄maz q̄tū est ex p̄te p̄binatio nū nūez imo quāto pl̄es ec̄nt p̄rietates tāto maior fieret p̄portio eloz supra nūez p̄rietatū. p̄3. q̄ q̄ sūt due p̄rietates sūt elā q̄ttuoz: z i duplo pl̄a q̄ p̄rietates: z si fierēt ē tres p̄rietates elā fierēt. 1̄ q̄. z i q̄druplo pl̄a q̄ p̄rietates: z si fierēt q̄ttuoz p̄rietates adhuc fieret maior p̄portio eloz supra p̄rietates. ¶ Sexta sup̄pō. q̄ n̄ o3 simplr ec̄ tot elā quot sūt q̄litates. p̄3. q̄ si ec̄nt triuz p̄rietatū. vi. q̄litates p̄me. xi. fierēt elā: vezz est t̄m q̄ vt nūc seu ne c̄itate nāe: q̄ nō sūt nisi q̄ttuoz q̄litates p̄me tot sūt elā quot sunt q̄litates. ¶ 7̄ sup̄pō. oia elta p̄ria h̄nt iuicē p̄rietatē. appet: q̄ ita est d̄ aliquibus. igr̄ ita erit de oibus. p̄na t3. q̄ non est potior rō de istis q̄ de illis. aīs p̄3 ex p̄ictia de terra z aq̄: q̄ū vni est sicū: vt terra z aliō hūidū: vt aq̄: silr appet de aere z aq̄. ¶ 2̄ q̄ elā p̄ria sunt iuicēz trāsmutabilia z nō sunt trāsmutabilia nisi p̄ p̄rietatē. igr̄ z c̄. maior nō: q̄ oia elā h̄nt mā: z talia sunt iuicē trāsmutabilia. minor nota est: eo q̄ trāsmutatio fieri nō pōt sine alteratione p̄ua. 3̄ ex oibus elis p̄nt fieri mixta: s̄ illa fieri nō p̄nt ex elis nō h̄ntibus p̄rietatē. igr̄ elta p̄ria h̄būt p̄rietatē. maior p̄3 q̄ ḡnatio mixtoz z mixta sunt finis eloz. minor p̄3. q̄ mixtio fieri nō pōt ex elis nisi p̄ alterationē nec alteratio nisi p̄ p̄rietatez. 4̄ q̄ nō v̄ penes q̄d sumitur ex effectibus nūerus vel distinctio eltoz nisi penes p̄rietatē. igr̄ o3 elā p̄ria h̄re p̄rietatem.

6̄ sup.

7̄ sup.

8̄ 2̄

Dubm

2̄ 2̄

3̄ 2̄

His premiffis sit p̄ria d̄ h̄. nullū el̄m p̄ria tur ḡbuscūq; duobus el̄tis diuersis in spē eq̄ p̄ seu z totalr simplr eidē p̄rietatib⁹ p̄bať. q̄ seq̄ret q̄ illa duo elā ec̄nt eiūdē spēi sp̄aliffime ec̄ntialr. p̄ns est falsuz. z d̄ assumptū. z p̄na t3. q̄ n̄ la spēc̄ est duobus elis diuersaz spēz sp̄aliffimaz eq̄ silis eodez mō: spēc̄. n. h̄nt se sic̄ nūeri: vt p̄us dcm̄ est. mō nullus vnus nūerus h̄z se ad duos alios nūeros diuersaz spēz oio silr. Et ex alio appet p̄na: q̄ illa sunt silia in spē q̄ totalr z eodē mō opponunt vni 3̄ vt caliditas cū caliditate. Et si obijc̄it q̄ aer p̄riať igni z terre p̄ hūiditatē. d̄ q̄ h̄ nō est eodez mō neq; eq̄ p̄: imo aer p̄ z p̄ncipalr p̄riať terre: q̄ i ambabus q̄litatibus z minus p̄ncipalr opponit̄ igni: q̄ t̄m in vna. z p̄riať terre p̄ in hūiditate: q̄ terra ē p̄ sicca. aer p̄mo hūidus: z sic nō p̄riať igni. ¶ 2̄ q̄ est. si vni el̄m mediu3 p̄riať duobus extremis: illa p̄riať iter se. p̄ p̄batōe supponitur q̄ sp̄ trāsmutatio i q̄litatibus p̄mis ē iter p̄riať: vt q̄ corūp̄it̄ caliditas ḡnāť friditas z eq̄: z sic de alijs. p̄bať. q̄ si aer p̄riať igni in hūiditate: q̄ est ignis siccus. vel q̄ p̄trariať aq̄ in hūiditate: vt in alia q̄litate: non in humiditate: q̄ tunc eodez mō: z eq̄lter opponeret̄ aer aq̄: sicut igni: q̄ est p̄cedētem p̄clonē. nisi tunc dicas q̄ aer cū vno illoz h̄z vna aliā p̄rietatē: quā non h̄z cū alio. vt si forte aq̄ p̄riet̄ i caliditate: q̄ aq̄ est frigida: z igni nō sic p̄rietur. q̄ si dicatur ponat̄ aerē p̄uerť i ignē z q̄ro vtz calitas aeris manet i igne: z si sic seq̄tur q̄ ignis p̄riabitur aq̄: sic p̄us aer p̄riabatur. Si dicas q̄ nō seq̄tur cū trāsmutatio sit in p̄riať: q̄ i igne ḡnabitur frigiditas. z si sic aer adhuc silr oio p̄riatur igni. sic aq̄ q̄d ē p̄ dicta. Si at̄t dicas q̄ aer p̄riatur aq̄ in alia q̄litate. s̄ in caliditate: seq̄tur q̄ aer est calidus z humidus. ignis siccus z aq̄ frigida: s̄ aer nō p̄riatur igni i alia q̄litate. s̄ i calitate: q̄ tūc oio p̄riaretur igni: sic aq̄. ḡ est silis igni i calitate. ḡ ignis p̄riať aq̄ i calitate: sicut aer z h̄ p̄positū. Silr seq̄tur q̄ aq̄ est hūida. igr̄ iterum aq̄ p̄riabitur igni: q̄ est siccus. ¶ 3̄ q̄ oia elta h̄nt iuicē p̄rietatē. p̄batur. q̄ si p̄riať h̄nt p̄rietatē: z distantia h̄nt p̄rietatē. p̄ p̄clonē p̄cedēte: s̄ oia p̄riať h̄nt p̄rietatē pp̄ septimā sup̄pōne. igr̄ z c̄. Itēz. p̄batur q̄ rōnib⁹ sup̄

p̄onis septime. p̄ q̄: als nō oibus possent fieri mixta: ite rū alias nō oia p̄nt iuicē trāsmutari: itēz als nō h̄rent māz. oia. n. diuersaz spēz h̄nt māz h̄nt iuicē p̄rietatē. ¶ 4̄ q̄ r̄salis ad q̄onc̄ c̄. si infinita ec̄nt elā infinite ec̄nt p̄rietates. p̄bať. q̄ q̄d̄3 cū q̄l̄3 h̄z p̄rietatē: z nullū eoz p̄riať pl̄ibus eadē p̄rietate z eq̄ p̄. ḡ o3 q̄ q̄d̄3 el̄m p̄rietur cui3 p̄3 aliā z aliā p̄rietatē. p̄ igr̄ o3 infinitas ec̄ p̄rietates si sint infinita elā. 2̄ sic. q̄ v̄ solum sūt finite p̄rietates v̄ infinite ex̄itibus infinitis elis. si infinite h̄o. pp̄m. si solū finite seq̄ q̄ et solū sūt finite p̄binatōes eoz possibiles. p̄ 3̄m sup̄pōne. ḡ solū erūt finita elā: q̄d̄ ē p̄ positū. z p̄3 vltia p̄na. q̄ q̄d̄3 eloz determinat sibi aliq̄ p̄binationē q̄litatū p̄maz: vt dcm̄ est p̄us.

Quantum ad scō3 articl̄m sit p̄riať d̄ h̄. si ec̄nt infinite p̄rietates q̄d̄3 el̄m h̄ret in finitas q̄litates p̄mas. p̄bať. q̄ q̄d̄3 el̄m erit cui3 alio rū p̄riū p̄ vna q̄litatē: s̄ nullū p̄riať pl̄ibus eq̄ p̄ p̄ vna q̄litate. ḡ o3 q̄ ex̄itibus infinitis elis infinitas h̄re q̄litates. t3 p̄na. z maior p̄3 p̄ tertiā p̄clonē. minor appet p̄ p̄mā. ¶ Scō3 p̄clō. nō ē pole aliq̄d̄ el̄m h̄re infinitas q̄litates p̄mas totales. p̄bať. q̄ q̄d̄3 el̄m est corruptibile. igr̄ nullum eoz h̄z infinitas q̄litates. p̄na tenet: q̄ el̄m h̄nt infinite q̄litates h̄z infinite v̄tutē resistitiuā suis corruptentibus. ḡ nullū corruptēs ec̄ fortius in corruptendo q̄ ip̄m in agendo. ḡ nullū corruptēs p̄t ip̄m corrūpere. vltia p̄na t3. q̄ nō sit actio nisi a p̄portioe maioris in eq̄litate. z p̄ma p̄3. q̄ q̄l̄3 illaz q̄litatū ec̄t certe v̄tutis i p̄seruādo z resistēdo corruptiuis. igr̄ v̄tus p̄seruatiua totius el̄i q̄ aggregat̄ ex oibus: ec̄t infinita. ¶ Et si dice ret q̄ stareť q̄ caliditas vnus obtineret sup̄ friditatez alterius. z sic siccitas p̄mi obtineret sup̄ hūiditate scōi: z sic de singulis q̄litatibus p̄mis sup̄ singulas q̄litates scōi. ḡ v̄ q̄ p̄mū possēt corrūpere scōm. 2̄ q̄ ad minus vna q̄litatū infinite vnus vt caliditas ignis possz obtinere sup̄ vna q̄litatū alterius: vt supra friditateť aq̄. igr̄ possēt aquā v̄ illd̄ aliud corrūpere. p̄na t3. q̄ nos videmus nūc aquā corrūpi in aerē pp̄ solā corruptionē friditatis: z sic frequēter ob corruptionē vnus q̄latis solius corrūpit̄ el̄m. ¶ R̄ndet q̄ l3 ille p̄ntie valeret finitis ex̄itibus q̄litatibus in elis: t̄m infinite ex̄itibus nō valeret: q̄ p̄3 p̄mā rōne q̄cqd̄ q̄litates vnus obtinerēt sup̄ q̄litates alterius. adhuc resistitiua totius alterius t̄m valz sic v̄tus actiua p̄mi: q̄ ec̄t infinita vt dcm̄ ē. z iō nūq; corrūperet̄ nec superaret̄. nec est illud icōueniēs: q̄ l3 in quolz tpe finito nūerus diez est maior q̄ numerus ānoz: t̄m si esset vnum tps̄ infinitum in eo nō ec̄nt pl̄es dies q̄ anni. sic et̄ quel3 q̄litas finite v̄tutis vnus superaret̄ suā p̄riāť alterius: t̄m v̄tus actiua infinita vnus nō superaret̄ virtutem resistitiuā alterius infinite. z scōm secundam diceretur q̄ l3 finitis q̄litatibus ex̄itibus in re ad vnus corruptionē res corrūp̄itur: tamē nō sic esset in infinite: eo q̄ alie qualitates infinite remanentes plus sufficerent rem conseruare q̄ vna vel due sufficerent corrūpere.

4̄ 2̄

2̄ 2̄

Dubiū

2̄ 2̄

Ad p̄m

Ad 2̄m

Ad rationes p̄ncipales. Ad p̄mū d̄ q̄ elā capiendo ea p̄ p̄ncip̄s intrinsecis nō sunt p̄riať: z sic nō accipitur in p̄posito: s̄ capiendo elta p̄ re nāli iter res generabiles z corruptibiles magis simplices. sic oia elemēta h̄nt contrarietatem: sicut dcm̄ est in positione. Ista autē descriptio elemētū: q̄ adducitur: intelligitur p̄m dcm̄ p̄us in questione de numero elemētōz. ¶ Ad scōm d̄ q̄ numerus cōtrarietati nō seq̄tur numerū elemētōz: q̄ q̄d̄iu elemēta sunt finita semp̄ sunt pauciores p̄trarietates q̄ elemēta: z si infinite fierēt. tūc adhuc p̄p̄e maximus numerus p̄rietatū nō seq̄tur maximū numerū elemētōz: q̄ nullius esset

P P

maximus numerus nec unius nec alterius. scdo dicitur quod quod
 tuncque elementa essent infinita proprietates essent infinite: quia
 finite proprietates non facerent nisi finitas combinationes: et
 tales non sufficerent pro infinitis elementis specie distinctis.
 nec est mirum de istis: quod in omni tempore finito annos et dies inclu-
 dere multo plures sunt dies quam anni: sed si infiniti fierent di-
 es in aliquo tempore: in isto fierent infiniti anni: eo quod infiniti dies
 infinitos annos constituerent: et sic non essent plures dies quam an-
 ni: sicut est in proposito: et pro hoc negatur illud: quod assumitur:
 quod stat elementa esse infinita et solum proprietates esse finitas. addi-
 to hoc quod omnia elementa debent esse propria. **Ad 3^m** dicitur per idem:
 quod nullum infinitum est maius alio scdo quod omnia proprietatum fini-
 tarum plures sunt combinationes quam proprietates. **Tertio** quod in
 finitarum proprietatum non sunt plures combinationes quam pro-
 prietates: sicut infiniti dies chate non sunt plures dies quam an-
 ni. **Ad 4^m** dicitur quod si illa que naturaliter sunt plura quantum ad
 triplicem finitatem: non pro hoc tamen omnia sunt numerum multiplicari
 pauciora naturaliter: sed si in infinitum multiplicarentur secus esset: quod
 dies naturaliter sunt plures annis: et tamen si in infinitum chate mul-
 tiplicarentur dies: sicut multiplicarentur anni. **Ad 5^m** dicitur quod non
 est simile de mixtis: quod mixta non determinant sibi proprie-
 tates simplices: sicut elementa: sufficit enim mixta distingui
 per easdem proprietates primas secundum magis et minus. non sic
 est de elementis. omnia enim quodlibet elementum habet unum extremum unius
 proprietatum in summo: si sit in naturali dispositione: et ideo negatur propria:
 que formatur in primo rationis arguendo a mixtis ad elementa.

Ad 3^m

Ad 4^m

Ad 5^m

Ad 6^m

Ad 7^m

Ad 6^m dicitur quod illa propria tertia per hoc medium: quod omnia elementa di-
 stinctarum species habent diversas combinationes proprietatum: et fi-
 nite proprietates non faciunt infinitas combinationes diversas.
 igitur si infinita sunt elementa diversarum species omnia proprietates esse
 infinitas. et potest reduci propria ad locum a divisione: quod vel in
 finita elementa habent solum proprietates finitas vel infinitas: sed non
 habent solum finitas. ergo infinitas: hic est locus a divisione.
Ad 7^m dicitur quod verum est quod quodlibet elementorum habet infini-
 tas qualitates. et negatur quod unum elementum posset omnibus con-
 trariari secundum unam qualitatem secundum magis et minus. nam omnia quod
 elementum habeat qualitatum suarum aliquam in summo et aliam re-
 missam a summo. modo si nulla talium posset infinitis eque
 primo contrariari. **Ad rationem** post oppositum dicitur quod est pro qua
 ratione primi articuli. et hoc de questione.

**Omnia enim mixta corpora quecumque circa
 locum sunt ex omnibus composita sunt simplici-
 bus. Textus. c. xlix. Q. d. xix.**

Queritur decimotertio. Utrum quodlibet
 mixtum residet circa medium
 locum sit compositum ex omnibus simplicibus. **Et**
 arguitur quod non. quod forme eorum non manent in mix-
 to. quod nullum mixtum componitur ex simplicibus. propria tertia. quod mix-
 tum non est compositum nisi ex his que sunt in eo. ans per deca
 in primo huius. **Scdo** multa sunt mixta in fundo maris
 et talia non componuntur ex igne. igitur tertia. propria tertia. quod ignis est
 unum ipsorum simplicium: et ans appetit: quod si ibidem esset ignis:
 vel quod statim corrumpetur propter nimium densum aquam sibi pro-
 prietatis. **Tertio** aliquid sunt mixta in quibus non sunt elementa
 levia. igitur non sunt composita ex omnibus simplicibus. propria tertia
 ans appetit: quod multa sunt mixta graviora quam terra: quod non
 esse posset si in eis essent elementa levia: cum terra sit grave
 simplex. assumptum experimur de plumbo vel auro. trahit enim
 terram sursum in equali quantitate. **Quarto** in auro non
 est aliquid aque. igitur tertia. propria tertia. et ans declaratur: quod au-
 rum durat longissimo tempore sine corruptione et divisione in igne
 quod esse non possit si in eo esset aliquid aque: quod ignis fortissi-
 mus propter contrarietatem utique resolveret et corrumpere-
 t illud aque: et ex omni corrumpere-
 t aurum: et sic non duraret.
Quinto aliquid sunt mixta solum composita ex terra et igne

p^m

q. 22.

3.

4.

5.

sicut aliquid sunt composita ex aqua et aere solum. ergo non om-
 nia sunt composita ex omnibus simplicibus. propria tertia. et ans
 appetit de exhalationibus siccis: in quibus non videntur esse
 aliquid elementa nisi terra et ignis: et sicut de exhalationibus humi-
 dis in quibus non videntur esse nisi elementa humida. **Sexto**.
 frequenter generantur mixta ubi nullus ignis actualis com-
 currit. igitur talia non generantur ex omnibus simplicibus. propria
 tertia. de se: et ans apparet de aialibus: que generantur infra
 terram et supra terram per putrefactionem. nam ad talium generatio-
 nem nullus ignis occurrit. putrefactio videtur patere per experientiam. et per
 bas rationes: quod facilius est generare tantam caliditatem quam suffi-
 cit ad esse aialis quam tantam quam requirit ad esse ignis. igitur pro
 generationem aialis frustra oporteret hic inferius generari ignem
 propria tertia. quod quod minus potest fieri. frustra potest fieri per maius.
 ans notum est: minor enim caliditas sufficit per generationem aia-
 lis quam per generationem ignis. **Septimo**. non minus potest
 mixtum generari ex uno elemento quam ex quatuor. igitur non omne genera-
 tur ex quatuor. propria tertia. et ans appetit: quod in mixto nihil
 de suba eorum manet nisi materia: modo equum bene potest unum elementum am-
 ministrare materiam per generationem mixti: sicut quatuor. igitur tertia.
Octavo. non omnes qualitates eorum manent in mixto. igitur
 nec manent omnia simplicia. propria tertia. quod si elementa debent manere
 habet principaliter pro manere suas qualitates. ans per. quod si
 omnes qualitates motive eorum manerent in mixto ubicumque
 mixtum poneretur ipsa deberet gescere: quod falsum est. patet
 propria. quod ubicumque poneretur aliqua suarum qualitatum motiva-
 rum esset ibi naturaliter collocata: eo quod habet omnium elementorum
 qualitates motivas.

6.

7.

8.

T. co. 49.

p. non

2. no^m

3. no.

4. no.

5. non.

6. non

q. 22.

7. no.

In oppositum est philosophus secundo
 huius. capitulo septimo.

In ista questione erunt duo articuli. In primo videbuntur quedam no-
 tabilia et distinctiones. Et in secundo respondebitur ad questionem.

Quantum ad primum nota quod secundum quosdam du-
 plicia sunt mixta: quedam sunt imperfecta:

sicut illa que solum componuntur ex duobus elementis. ut vapor ex
 aqua et aere. exhalatio sicca ex igne et terra. **Alia** sunt perfectiora
 sicut homo et asinus mixta residetia circa medium locum: et
 si petatur utrum vapor et exhalatio sint vere subalter mixta. dicitur
 quod aliquid dicitur sic: sicut per ex distinctione. **Aliud** dicitur proprium. scilicet
 per vaporem esse aquam vel aerem subalter et per exhalationem esse
 ignem vel terram: et his magis credo. **Scdo** non est quod si
 ue dicatur uno modo siue alio modo nihil refert ad primum. ratio est:
 quod in questione solum queritur de mixtis residetibus circa medium
 locum. modo siue homini mixta sint siue non sint ipsa non videntur
 residetia circa medium locum: imo ascendant ut exprimur: et
 ideo ea adee primum nihil variant. **Tertio** non. quod hic per sim-
 plicia intelliguntur quatuor elementa. scilicet ignis aer. et terra. capitulo. non habet sim-
 plex. per re naturali generabili iter res generabiles et corruptibiles
 magis simplex. **Quarto** non. quod per medium locum in titu-
 lo questionis intelligitur terra: que medium est per equam distantiam a ce-
 lo: et est media in tempore qualitatum primarum: quod magis
 sunt qualitates prime circa terram ad medium reducte quam alibi
 ut sit sensus. utrum mixta residetia circa terram et gescetia
 naturaliter circa ea sint composita ex omnibus simplicibus. **5°**
 nota. quod in titulo questionis ly omnibus distribuit titulum hunc
 simplicibus per singulis speciebus generum: et non per singulis
 individuis speciebus. patet. quod non est dubium ex igne exire in sua spa-
 nullum mixtum componi. est igitur sensus tituli. utrum quodlibet mixtum
 tertia. componitur ex quatuor speciebus quatuor eorum aliquid simplicium.
Sexto. non. quod cum multi sint modi ponendi elementa manere
 re in mixto: quod tractanda est secundum modum alius tractatum in quo-
 nibus primo: que dicebatur elementa non manere in mixto in actu:
 sed si qualitates suas ad medium reductas. quod apparet dicitur ma-
 nere in virtute. **7°** non dicitur est. quod si illud modum adhuc
 potest quod intelligi dupliciter: uno modo quod in mixto sunt quatuor
 elementa modo predicto si sint virtutes quatuor eorum ad medium
 reducte

8^mno. reducte. alio modo quod quattuor: et a regrant per generatione mixti.
 9^mno. **Octavo** non. quod loquedo de virtutibus eltoz remanentibus in mixto potitelligi de virtutibus alteratiuis vel de virtutibus motiuis localit. **Nono** nondu est. quod quoniam mixtu h3 hmoi virtutes nalt: et dicitur subalt mixtu: s3 quoniam h3 eas violenter dicitur mixtu qlitative: et sic etia pnt ee mixta: quia pnt hre hmoi qlitates eloz oes mixtas violenter. **Decimo** nondu est. quod forme subales eloz no manet i mixto. p3 ex dictis in p huius. Et h de p.

1° Quantum ad scdm sit pma q. mixtu no coponit ex simplicibus formalit i eo remanentibus. appet p vltimu notabile: q3 forme eloz no manet im mixto. **Secda** q. si mixtu d3 dici coposituz ex simplicibus: o3 q3 h sit ex simplicibus vtuallt solu in eo remanentibus. appet pclone pcedete: q3 no dicitur ex eis coponi taq3 actu remanentibus. igif solum vtuallt. De et pclone patent ex. 6° notabili. **Tertia** coclo. mixtu coponi ex simplicibus est ad eius gnationem vtuallt vel actualt cocurrere simplicia: et vtuallt ppermanetia suaz qlitatu reductaz ad mediu aliqd in aliq mixto genito remanere. p3 p coclusionem pcedete: q3 non dicitur coponi ex simplicibus: eo q3 talia actu in eo pmanent. igitur solu ex eis dicitur coponi tanq3 virtualiter remanentibus in eo: qd est ppositu. **Quarta** coclufio. ex solu vno elemeto per actionem eius ppria negt gnari mixtu. p3. q3 ad mixti gnationem ex elnto regitur eius elemeti corruptio. modo nuq3 vnu elntoz corruperet seipsum.

2° **Quinta** coclufio. ex solu duobus elemetis no hntib⁹ symbolu no cocurrete alio extrinseco mam illoz eloz vltra virtute ppria ipsoz imediate disponete: negt fieri mixtum pbat sic. ppositis duobus elis non hntibus symbolu vt terra et aere: vel vnu eoz supat aliq simplt et pfecte in ambabus qlitatibus vel supat simplt i vna et supat simplt in alia. vel vnu eoz superat simplt solu in vna: et in neutra superat. vel nullu eoz simplt superat aliud in aliqua suaz qlitatu: s3 neutro modo per actiones ipsoz pot gnari mixtu. q3 coclufio vera. pntia t3. ams p pma pte sufficieti diuisione: et p scda pte dectaf: q3 si pmo modo habeat se superas couerteret aliud in sui naz. si scdo modo gnabitur tertiu eltu et ipsa ambo corrupent. si tertio modo sicut fit in poris motiu vbi terra superat aerem in vna qualitate tm et in neutra supat. tuc itez gnatur tertiu elntu. vt in montibus aere corrupto fit aq fontiu. Si scdo modo tuc neutru eoz corrupit: et per pns nullo modo fit mixtu. **Dicitur** notater no cocurrete et c. q3 nolo negare si aspectus celi concurreret: et imediate mam duoz elemetoz pro alicuius mixti gnatione disponeret: qn ex duobus: imo sic ex vno posset fieri mixtu.

3° **Sexta** coclo. ex soluz duobus elemetis hntibus symbolu no cocurrete alio agete extrinseco imediate maz ipsoz disponete no pot fieri mixtum: appet: q3 vel vnu eoz notabilt supat aliud: vel reliquu et no ecouerso: et tuc illud couertet aliud in sui naz vel qdlibz eoz: in agendo notabilt supat reliquu: et tuc ex quo no agit nisi p vna qualitatu statim adequabunt se in ista qualitate. sic q3 vltius no notabilt poterut agere: et sic neutru illoz corrupet vel saltem vna fiet multuz dominas alteri: et tuc itez aliud pueret in sui nam elti: vel pnt se tertio modo hre. s. q3 neutz in actiuitate nobilt obtinet super reliquum: et sic non fiet alicuius eoz corruptio. et p pns nullo modo pnt se hre sic q3 generetur per actionem ppria eoz mixtu. **Itc** breuius pbatur coclufio. q3 inter elnta hntia symbolu qualitas symbola non remittitur. q3 ista manet pfecta vel valde intesa. modo sub qualitate tm intesa: sicut ipsa est pueniens elnto: no videt posse fieri mixtu. q3 solu ex duobus elis hntib⁹ symbolu

no pot fieri mixtu no cocurrente et c. pntia t3. maior pat3. q3 qualitas symbola vtiq3 est coueniens: io non eet ro q3 re remitteret. minor p3. q3 mixtu vt sibi pro sui gnatione presupponere oes qualitates pms magis remissas q3 ipse coueniunt elntis in sua nali dispone. **Se** prima q3 ponit vt pbabilis. ex solu tribus elntis no cocurrete extrinseco disponete maz imediate non pot fieri mixtu. pbat. q3 qualitercuq3 cobinent duo ipsoz habebunt symbolu in qualitate actiua: et ita supabit tertiu: et puerent in sui naz. et per pns no gnabit mixtu.

7° **Octaua** coclo. qn mixtu d3 gnari ex elntis alteratiode ppria eloz iuic sine alio extrinseco imediate maz eoru disponete: regit cocursus quattuor eloz actu. p3 p coclusiones pcedetes: q3 ex vno seu duobus vel et ex tribus fieri no pot. vt pbatu est. **Non** q3. possibile est gnari mixtu imediate ex vno elto imediate: no cocurrete alicuius alterius elemeti vel mixti subali corruptiode pbat sic. ex sola terra corrupta pot fieri aliqd mixtu. q3 coclo vera. pntia t3. ams pbat. q3 si p aspectus celi ex sola terra no posset fieri mixtu vel h esset ex defectu mae vel ex defectu disponu qualitatiuaruz. nullo modo pot dici. q3 et c. maior p3. a sufficieti diuisione: q3 si ex terra corrupta non pot. o3 in altero dictoz defectionem ee. Si. n. ma sit sufficiens et dispo qlitativa mae introducta: silt vti q3 generabit mixtu. minor p3. Primo. n. ma no deficit: q3 terra h3 maz sufficiete. Secudo nec defectus est i dispone mae. Primo eni no est defectus in frigiditate et siccitate: q3 satis abundat ille in terra: nec etia defectus in humiditate et caliditate: q3 sol et aspectus celi sufficienter poterut illa in materiam terre generare. Item sol poterit terra sufficienter calefacere: et aqua dominas supra terra poterit eam sufficienter humectare. igif minor est vera. **Correlariu**. no o3 oes mixtu imediate genitu ex elemeto vel elementis gnari oibus elis actualt cocurrentibus. seqtur lex pclone. **10°** coclufio. tale mixtu sic genitu ex vnus solius elementis corruptione vtuallt adhuc generat ex oibus elis. pbat sic. tale mixtu no generat nisi oibus qualitatibus pms ad mediu reductis maz disponetibus p eius gnatione: io vtuallt gnatur ex oibus elemetis. pntia t3. q3 cocurrentibus caliditate et siccitate p dispone mae: vtuallt dicitur cocurrere ignis eo q3 ille sunt qlitates nales ipsius ignis: et cocurrentibus caliditate et humiditate et c. vtuallt dicitur cocurrere aer. cocurrentibus frigiditate et humiditate aq dicitur vtuallt cocurrere. et cocurrentibus frigiditate et siccitate dicitur vtuallt cocurrere terra: et io si oes qualitates pme i spe cocurrut disponedo maz in gnatione hmoi mixti adhuc illud mixtu gnaf ex oibus elementis vtuallt: qre illa pntia fuit bona. ams p3. q3 ipossibile est mixtu gnari sub aliq qualitatibus. s. pmax suma: eo q3 tuc mixtum eet simplex: sic elemetu: imo citius gnaretur vel coseruaret illud elemetu: cui illa qualitas pma in sumo pueniret. igif o3 q3 qualitas pma sub q3 generat sit remissa: et no est remissa: per prius dicta nisi per remissionem graduu qualitatis opposte. igitur op3 q3 ipsoz generetur ex oibus qlitatibus pms in spe ad medium aliquoaliter reductis. et h fuit ams. **Undecima** coclufio. omne mixtu residens circa mediu locu est copositu ex oibus simplicibus vtuallt in eo remanentibus. pbatur ex pcedete: q3 in oi mixto manet quattuor qlitates pime ad mediu reducte. igitur vtuallt in oi mixto manent oia simplicia. pntia tenet. et ams declaratur: sicut in pcedeti coclufione. **Item** secundo. in oi mixto manent qlitates motiue quattuor elementozuz. igitur vtuallt manent omnia simplicia. psequetia tenet. q3 qualitates motiue sut spales virtutes simpliciu. antecedes appet:

q: in omni mixto maxime manēt caliditas z siccitas: ad quas segtur leuitas ignea: manēt caliditas z hūiditas: ad q̄s segtur leuitas aerea. manent frigiditas z hūmiditas: ad q̄s segtur grauitas aquea: manent frigiditas z siccitas: ad quas segt grauitas terrea. Dec ē cōclusio posset pbari duabus rōnibus p̄h̄. in l̄ra: s̄z om̄it̄o. p̄pter breuitatē. ¶ Duodecima p̄clo ponit̄ p̄similis de generatione mixtoꝝ: sicut precedens est posita de cōpositione. q̄ ad cuiuslibet mixti subst̄ntialis ḡnatiōnē oꝝ p̄currere virtualiter oia simplicia. p̄batur eisdem med̄is: q̄bus p̄batur precedēs. Ex q̄bus p̄clusionibus segtur correlariū: q̄ oē mixtū residēs circa mediū locū est cōpositū ex oibus simplicibus virtualiter: sed nō actualiter cōcurrētibus ad eius generationē. p̄z ex dictis. ¶ Diceret aliq̄s. p̄pter quid terra in oibus vel saltez in pluribus mixtis p̄fectis domiat̄: cū t̄n̄ ipsa sit vilissimū elementoz̄. ¶ R̄s̄ndet̄ dupl̄r. vno modo q̄ natura sagat̄ ingeniauit hoc p̄pter salutem mixtoꝝ: eo q̄ p̄az de elemētis calidis per fortem actionē caloris est magis actiuū q̄ multū de terra est frigefactiuū: ideo si domiarent̄ elemēta calida in p̄dere ipse essent nimie actionis seu calefactiōis: z sic corrūperēt totū frigidū: z p̄iret mixtū. ¶ Aliter d̄r q̄ locus circa terrā est t̄patū q̄ si sufficienter calidus per rarefactionē z reflexionez radioz̄ lucis: z sufficienter frigidus actiōe elemētōꝝ frigidoz̄: z ideo mixta indigent temperie qualitatum p̄maruz. ingeniauit natura vt essent in loco temperato. s̄. circa terram: z hoc esse nō posset nisi i oibus domina retur terra. Et hoc de secūdo.

L.c. 49
12^a

Co^m

Dubiū

R^o

R^o alia

Ad p^m

Ad 2^m

Ad 3^m

Ad 4^m

Ad 5^m

Ad 6^m

Ad 7^m

Dubiū

R^o

His premiffis r̄ndetur ad rōnes. ¶ Ad p̄mā d̄r q̄ ē p̄ p̄mā p̄ne ex dictis i correlarijs r̄siuis post oēs p̄clōnes. ¶ Ad 2^m d̄r q̄ mixta in fundo maris existentia virtualr cōponūtur ex igne. nā in eis est caliditas aliqualis cū siccitate q̄ sunt qualitates ignis: imo mediāribus q̄bus intensis ex̄n̄tibus mixtis posset itez̄ ḡnari ignis. Et ad ip̄robationē d̄r: q̄ iste caliditates z siccitates nō corrūpuntur ab aq̄ circūst̄ate: q̄ p̄seruat̄ a formis subst̄ntialibus mixtoꝝ: q̄bus ipse conueniūt. al̄s corrūperentur. ¶ Ad tertiu d̄r q̄ nulla sunt mixta ita grauia: sicut terra si eēt ita in nālī dispositione. ¶ Sc̄do d̄r q̄ metalla b̄n̄ grauiora sunt q̄ terra: que est apud nos: q̄ illa nō est nāl̄r disposita: imo radijs solaribus est nimis lenificata: z iō adhuc in plūbo z auro sunt elemēta leuia: q̄ terra nāl̄ter disposita eēt grauior eis. ¶ Ad 4^m negatur q̄ i auro nō sit virtualr aqua. Ad p̄bationez d̄r q̄ aurū lōgo tpe durat in igne p̄pter tēperatā eius mixtionē z p̄seruationē forme subalis auri p̄seruat̄is humiditatē z frigiditatē auri. est eniz maioris virtutis in p̄seruādo frigiditatē z humiditatez tantā q̄ sub eis pōt p̄manere: q̄ ignis in corrūpēdo easdē: z hoc sp̄alr̄ p̄ cōpactionez m̄ae auri z vniformē mixtionē eiusdē. ¶ Ad q̄ntū de mixtis ip̄fectis si q̄ sint talia p̄z quid sit dicendū p̄ notabilia. ¶ Ad sextū d̄r q̄ est pro nona conclusione z eius correlario. ¶ Ad 7^m d̄r p̄cedēdo q̄ eque b̄n̄ p̄ nāz pōt mixtū ḡnari ex vno elemento actualr cōcurrētē: sicut ex q̄ttuoz̄: sicut rō arguit: sed t̄n̄ h̄mōi ḡnatio erit v̄tualiter ex oibus elemētis: put̄ d̄m̄ est in p̄clusionē de cima. z p̄ hoc d̄r mixtum semp generari ex q̄ttuoz̄ elemētis. ¶ Et si d̄r. si mixtū pōt sic eque bene generari ex vno sicut ex q̄ttuoz̄: segtur q̄ natura sup̄flue p̄duxit quattuoz̄ elemēta. p̄ns est falsum. z p̄ntia tenet. q̄ non videtur ea p̄duxisse nisi p̄pter mixta: z eoz̄ ḡnatiōnē. mō istū finē totaliter z equaliter cōsequi posse nō ex̄n̄te nisi vno elemēto. ¶ R̄spōdet̄ negando p̄ntiam. Et ad p̄bationem eius d̄r dupl̄r. vno modo q̄ per actionē

p̄p̄tā eloz̄ nō p̄currētē alio imediate m̄az eloz̄ dispo nētē: nō pōt ḡnari mixtū nisi ex q̄ttuoz̄: vt d̄m̄ est i con clōne octaua: z iō q̄ nō sp̄ p̄currūt aliud disponēs m̄az elemētōꝝ: imediate p̄ ḡnatiōne mixti nā ingeniauit q̄ essent q̄ttuoz̄. ¶ Aliter d̄r z melius q̄ nā non solū p̄duxit elementa p̄ mixta: sed p̄ decorē vniversi z ip̄s us p̄fectionē. z in fundamētū p̄bationis p̄ne est falsus. ¶ Ad octauā d̄r q̄ oēs qualitates tā alteratiue q̄ motiue in sp̄e manēt in mixto: vt d̄m̄ est in p̄clusionē vnde cima. Ad ip̄robationē d̄r q̄ nō oꝝ q̄ mixtū vbicūq̄z ponatur quiescat: q̄ lz vbicūq̄z pōat̄ mixtū suarū qualita tum motiuaz̄ aliqua essent in loco nālī: t̄n̄ forte mixtū nō quiesceret: q̄ nō est natū moueri f̄m̄ exigētā illius qualitatis motiue existētis in loco nālī: s̄z aliarū p̄d̄n̄an tū in trahēdo: z p̄pter hoc mouebit̄. ¶ Rō post oppo sitū est pro duab̄ vltimis p̄clōnibus. z eoz̄ correlarijs. Et hec de ista questione sufficiant.

Ad 8^m

Amplius at̄ z potētias attribuūt cor porū. Lex. cō. liij. Q̄o. xiiij.

Queritur decim oq̄rto. Utrū q̄lita tes actiue sint p̄ncipia ac tiua p̄ncipalia in ḡnatiōne mixti ex el̄ntis. ¶ Et arguit̄ q̄ sic. illa sunt p̄ncipia actiua p̄ncipalia generationis mixti: quibus positis ponitur actio: z q̄b̄ nō positis nō ponit̄ actio: s̄z sic est de q̄lita tibus p̄mis. igit̄ z c̄. maior p̄z de se. minor manifesta est p̄ exp̄ientia: q̄ vbicūq̄z ponit̄ caliditas siue in ferro siue in igne ipsa calefacit applicata calefactibili: z q̄n̄ ipsa nō ponit̄ nō sit calefactio. v̄n̄ si ignis nō h̄ret caliditatē ipse nō calefaceret. ¶ 2° illa sūt p̄ncipia actiua in ḡnatiōne mixti p̄ q̄ el̄a agūt z patiuntur adinuicē: s̄z el̄nta agūt z patiunt̄ adiuicē p̄ q̄litates p̄mas. igit̄ z c̄. maior p̄z. q̄ illa sunt p̄ncipia actiua corruptiōis eloz̄. s̄z ḡnatiōis mixtoꝝ. s̄z p̄ns. q̄ eadē sūt agētia corruptiōis el̄ta z ḡnatiua mixta. minor p̄z de se. ¶ 3° illa sūt p̄ncipia ac tiua i ḡnatiōe mixti: p̄z q̄ p̄portionē aliā z aliā ḡnant̄ alia z alia mixta: s̄z p̄z p̄portionē q̄litatū p̄maz aliaz z aliā ḡnant̄ alia z alia mixta. s̄z c̄. maior p̄z. q̄ suppo sita idētitate m̄ae effectus nō diuersificat̄ nisi p̄ diuersi tatē agētiū: sic tradit̄ a Lōmētatoꝝ 8° metaph. minor p̄z. p̄ p̄m. sc̄do huius. cap. 7. ¶ Cōfirmat̄ auct̄itate Aris. in de sensu: vbi d̄r. q̄ ignis nō agit in q̄ttū ignis: s̄z in q̄ttū calidus: iō v̄r velle q̄ caliditas est p̄ncipalius causa actiōis ignis: z p̄ p̄ns p̄ncipale p̄ncipiū actiuū. ¶ 4° q̄litates p̄me sunt cause ḡnatiōis mixti z nō sunt cause alie q̄ actiue: igit̄ sunt p̄ncipia actiua in ḡnatiōne mix ti. p̄ns tenet. an̄s pro p̄ma pte p̄z. q̄ nūq̄z generaretur mixtū nisi cōcurrerēt q̄litates p̄me. z hoc nō videt̄ esse nisi aliquo modo esset causa totalis generationis. minor nota est iducēdo in singulis alijs generibus causaz̄. nō enim sunt c̄ae m̄ales: q̄ nō sunt m̄ae subst̄ntie. nec cau se formales ḡnatiōis: q̄ generatio est ipsamet forma: nec est causa finalis: q̄ p̄cedūt generationē in m̄a. z ideo sunt finis gratia cuius fit generatio. ¶ Quito. ad duplationē caliditatis sequit̄ duplatio effectus. igitur caliditas est causa p̄ncipalis. p̄ns tenet. q̄ hec videt̄ cā p̄ncipalis effectus ad cuius duplationem: sequitur du platio effectus. an̄s p̄batur. q̄ si ignis cuz tanta calidi tate p̄ducit tantuz: cū subdupla nō p̄duceret nisi subdu plū. ergo. ¶ Sexto. illud agens ad cuius variationem variat̄ effectus: v̄r magis p̄ncipale q̄ illud agēs ad cu ius variationē nō variat̄ effectus: s̄z ad variationē q̄lita tū p̄maz variat̄ effectus: z ad variationē ignis v̄r el̄o rū subst̄ntialiter nō variatur effectus. igitur z c̄. maior rationis videtur de se nota. minor apparet. quia si cali ditas

p^m

2^m

3^m

Lō. is.
L. cō.
49.
Cōfir.
4.

5.

6.

ditas variaret in gnatione ignis vel animalis sic qd ipa no cōcurreret variaret effectus: s; si alia variaretur ser nata caliditate: vt si caliditas sūma poneretur in ferro z non in igne equalr calefaceret: z equaliter pduceret effectus put experimur. ¶ Septimo. si alicubi accns pncipalr agunt tunc sic dz poni vbiq; s; alicubi agunt pncipalr. igit zc. maior vr nota: q; no est potior ratio i vno loco q; in alio. minor pz. in sacramento altaris. vbi no minus faciūt accns p se repta sine subo quo in pane faciebant vbi stabant in subo. ergo zc.

2°

T. cō. 54. 7. 55.

In oppositum videtur esse pbs scdo hu- ius. ca. 8°: vbi reprobat an tiqs ponentes cam gnationis ee caliditate z friditate. ¶ In ista qone erūt duo articuli. In p rsidebit ad qstū. In scdo remouebunt dubia vt videntur pria.

3^m no.

Quatum ad pmū p nō. q; fm pbs sūt duplices cāe agētes: qdā essentialr ordinate: alie accntalr. Essentialr ordiate dnr: q; posterior depēdet iee z i agere a pōri: sic q; ipsa nec possz ee nec agere nisi exite pōri agente. Cause accntalr ordinate dnr q; posterior nō depēdet iesse z agere a pōri: vt p r z si lius sunt cāe agētes. ¶ Scdo nota. q; aliq; sunt pncipales. aliq; instrumētales. pncipales respectu aliaz dnr: q; dirigūt alias in agēdo z pseruāt easdē: vt faber respctū mallei. vr pma cā. s. deus est cā agēs simplr pncipalis q; ipsa dirigit oia alia: z nullo dirigif. Alia vō agentia respectu suoz iferioz pncipalia pnt dici: tñ respectu p mi agētis oia sunt instrumētales. Instrumētales cāe dicuntur q; ab alijs pncipalibus pnuant z dirigunt i agēdo. vt malleus respectu fabri. vr oia respectu pme cāe instralia dicunt. ¶ Tertio est nōndū. q; adhuc carum agētū alie sunt mediate alie imediate: imediate q; agūt in passum sine alio cogēte medio. mediate vō q; agunt mediate aliquo alio cogēte. ¶ Quarto nō. q; in agentibus essentialr subordinatis naturalr loquendo: pma nō pōt agere cū infima nisi coagētibus oibus medijs d b magis diceret post. pz. q; nunq; diceret pbs pma cāz posse agere cū forte z berta gnando filii nisi celum coageret. z p psequēs nisi coagerent oēs cāe medie eēntialiter subordinate.

2^m no.

3^m no.

4^m no.

p^o

dubiū

p^o

2°

Cōfir.

His premiffis sit pma pclo. nullū accns in vtute ppria pducit aliū accns. pbatur. q; qd accns pducit: pducit vtute agētiū superior. igitur pclo va. pna tenet. z aīs appet. q; accns dependet inesse z in agere ab agentibus supiori bus. z p pns qd pducit facit vtute supioz agentū a gbus dependet. ¶ Sed p. vr q; sit illud pncipalis cā caliditatis vel effectus cui effectus magis assimilatur: s; caliditas magis assimilatur caliditati: z accidens ac cidenti. igit zc. maior vr nota. q; agens agit ppter assi milare sibi passum. minor nota est de se. ¶ Responde tur negando maiorē: imo effectus cōiter magis assimi latur instrumētali agēti q; pncipali: q; nis. n. pma cā sit in oi actiōe agēs pncipalissimum: tñ minime ei assimi lantur effectus. Et ad pbationē d r q; illud dictū. agens agit ppter assimilare sibi passus. vel itelligitur de qlita tibus pms solū: vel de his agētibus iferioribus supio ra. n. agētia nō agunt pp assimilare sibi passum put no tū est. ¶ Scda p. nullū accidēs in vtute ppria pduc aliqū subam. pbatur. q; magis videntur pducere acci dēs q; subaz: s; nequeūt in vtute ppria pducere acci dēs. igit nec subaz. tenet pna. maior pz. q; accidēs. simi lius est accidēti q; sube. et q; facilius est pducere acci dens q; subaz. minor pz. p clusionē pcedētē. ¶ Et cō firmat. q; si in vtute ppa pduceret subam tunc daret alteri maiorē pfectionē q; ipsūmet haberet. z sic vltra

gradū pprium ageret: qd nō est pole. appet. n. agens esse prestātius passo. z tenet pna. q; daret pfectionem sube quectiq; sit illa. modo pfectio sube est maior q; q; cūq; pfectio accidētis. ¶ Tertia pclo. qlitates elnto rū non sunt pncipia actiua pncipalia in gnatiōe mixto rū. pbaf sic. q; agēs pncipale. alicuius effectus dz ee no bilius vel eq; nobile: sic est effectus illoz. maior nota ē. q; sic dictum est. agens pncipale nō pōt dare vltra illū qd hz actu. minor est phi. 7° metaph. suba. n. pōt est ac cidēte pfectione. ¶ Scdo accns nō pōt in vtute ppria pducere aliū accns. igit nec est agēs pncipale in gnatiōe sube. maior pz. z pna t3. q; magis vr posse pduce re accns vt agēs pncipale q; subam. ¶ Quarta pclo. forme subales elntoz nō sunt agētia subordinata i ge neratiōe mixtoz. pbaf sic. frequēter pnt gnari mixta formis elemētoz actiue nō pcurrētibus: igit nō sūt agē tia subordinata in gnatione eoz. pna t3. p qrtū notabi le. aīs appet in gnatione aialii p putrefactionē terre. ibi eni nō pcurrūt actiue elemēta: imo pncipalr celū cū suis aspectibus. ¶ Scdo forme elemētoz: q; agūt ad gnationē mixti pure accntalr pcurrūt in ista gnatione. igitur nō sunt agētia subordinata. pna tenet. q; agentia subordinata in suoz effectū pductiōe de p se pcurrūt. aīs apparet. q; forme elemētoz nullo mō itēdūt gnare mixta: s; sua actiōe forte si agūt ad ex intēdūt gnare sibi filia: z pp h agūt. ¶ Tertio. ignis i gnatiōe ignis nō est agēs subordinatū. igit nec i gnatiōe mixti. pna t3. q; magis vr ibi esse cā subordinata q; alibi. aīs ap paret. q; ignis frequēter generat imediate a celo cū lu mine: vt p reflexionē a speculo pcauo nullo igne pcur rēte ad gnationē: qd esse non posset naturalr si in gnatiōe ignis forma subalis esset cā agens subordinata. ¶ Quinta pclo. celū. itelligentie: z pnum agēs seu p ma cā sunt pncipales z subordinate in gnatiōe mixto rū: loquēdo nāl r. pz. q; mixta gnant ab aliqbus tāq; a cāis pncipalibus z nō gnant a formis elementoz: vt dicit pclo pcedēs. nec a qlitatibus eozidē vt dicit ter tia pclo. igit nō vr a quo generēt pncipalr nisi a celo z itelligentijs z pma cā. ¶ Confir. pclo auctoritate phy p meteoroz. d. q; necesse est hūc mūdū iferioz ee ptiuū. i. ptiū actionibus supioribus: vt tota eius vir tus ide gubernet. modo gubernās est pncipalius gu bernato. igit celū z cāe supiores sunt pncipales in agē do respectu effectū iferioz. ¶ Sexta pclo. qlitates p me elemētoz sunt cāe agētes instrumētales i gnatione mixtoz. pz pclo. q; mediātibus eis tāq; mediātibus in strumētis māz disponētibus pme cāe pducit fo: mam mixti i mā. igit pclo va. pna t3. z aīs est manifestus. q; nūq; ab illis cāis pncipalibus pducit forma mixti nisi mā disposita sit p qualitates pmas. ¶ Septima pclo. si cāe supiores nō agerēt: qlitates pme nullo mō suffi cerēt agere. appet p auctorē de cāis. nā in omnē effectū plus ifluūt cāe pme q; alie. igitur si ille nō agerēt alie nihil possent facere. tenet pna. q; da oppositi: seq; q; cāe scde aliqē totū effectū possent pducere absq; pma z p pns in istū nō plus ifluūt pme cāe q; posteriores: qd est oppositū aītis. Et h de p zc.

Quantum ad scdum dubitat illū pcessum. vr. n. q; nō i oi effectus pductiōe hic iferius oia agētia subordinata pcurrāt: imo vr q; nul lū pcurrūt cū oibus effectibus h pductis. ¶ Primo. q; seqref q; agētia vlia resisterēt sibūpfi. pna est icōueni ens. q; nihil resistit sibūpfi. pna tenet. q; si agunt in oēs effectū pductive: seqref q; agūt in pductione calidi: z etiam in pductione frigidī. sed notum est pducendo fri gidū resistūt omni generati calidum respectu eiusdem

3°

T. c. 4. 7. 47. 2^m

4°

2^m

3.

5°

Confir.

6°

7°

p^m

2^m subiecti. igitur resistit sibiipsum. **S**ecundo. quod sequitur quod occurrit in omni resistentia. hoc patet est inconueniens ut probabitur. et probatur per ista: quod non magis potest haberi inferiora in virtute propria resistere quam agere: sed per predicta non potest agere in propria virtute. igitur nec resistere. falsitas patet. quod si concurrat cum omni resistentia: sequitur quod eiusdem faciunt generationem: et quantum potest impeditur. igitur videtur implicare. et tenet patet. quia ex quo occurrit cum omni effectus productione pueniens est quod occurrit cum agente calido producendo calidum: sed ex quo concurrunt cum omni resistentia: pueniens est quod per frigidum in quantum potest impeditur generationem calidi. igitur eundem effectum faceret: et quantum possent ipsum impedirent. **T**ertio si ad calefactionem concurreret aliquid subiecta: sequitur quod illa esset virtutis infinite. patet est falsum. et probatur patet. quod illud agens est in finite virtutis: quod infinitum effectum quantum est ex parte sui potest producere principaliter: modo ista subiecta quantum est ex parte sui infinitum effectum potest facere principaliter. maior nota. de se. minor probatur. quod ad duplicationem caliditatis faceret effectum duplo maiorem: et ad triplationem caliditatis faceret effectum in triplo maiorem. sed si in infinita fieret caliditas ista eadem subiecta quantum est ex parte sui faceret principaliter effectum infinitum: quod fuit probandum. **Q**uarto. sequitur quod si celum cessaret influere vel intelligentia mouere. quod ego cessarem videre colore. patet non videtur verum. et patet tenet. quod ego nullum effectum possum facere per conclusionem nisi coagentibus omnibus causis medijs subordinatis: et oportet per conclusionem intelligentiam mouentem ad omni effectus productionem concurrere. ergo si ipsa non influeret: ego non possem videre. **Q**uinto. sequitur quod si intelligentia non ageret nihil amplius corrumpere: quod tamen videtur falsum: quod tunc per eam cessare agere fieret omnia perpetua. **I**terum tunc graue non descenderet. nec candela illuminaret.

Ad 1^m **Ad istas** rationes respondet quod non est inconueniens quod idem medijs diuersis instrumentis si biipsum resistat: ut tu mouendo manum dexteram. s. versus latus sinistram potes resistere tibiipsum si mouendo manum sinistram. Sic prima causa agendo cum aqua producit frigiditatem. et agendo cum igne impedit generationem eius et resistit sibi ipsi: hoc non est necesse de agentibus vltimis quod ad unum et eundem effectum concurrunt agendo per unum instrumentum et resistendo per aliud. **Ad** secundum respondet per idem quod in omni resistentia occurrit causa vltima agens: et quod non est inconueniens agentia vltima per unum suum instrumentum agere. et per aliud in quantum per naturam per illud instrumentum potest eundem effectum impedire. sic non cuiuslibet enti hic inferioris influunt ut diligant se permanere: et ideo cum quolibet ente in particulari in quantum potest per ipsum naturam sepe impeditur effectus generationem: ad cuius generationem sequitur illius primi corruptio. **Ad** tertium potest dici vno modo quod principalissima causa omni causam est infinite virtutis in vigore. s. prima causa. Verum est quod licet ita sit: tamen hoc forte ratio naturalis non diceret. Ideo aliter dicitur negando patet. **Ad** probationem dici potest dupliciter vno modo cessat maiorem: negatur minor quod substantia principaliter agens quantum est ex parte sui potest producere infinitum effectum. Et ad probationem dicitur quod licet ita esset quantum ad infinitam intensionem caliditatis aliquid substantia finita produceret infinitum effectum: tamen illud non produceret nisi mediante instrumento infinito: et ideo illud instrumentum cum causis superioribus produceret totum effectum: et ad hoc non sequitur aliquid istorum superiorum agentium esse virtutis infinite. **A**lter potest dici forte et melius quod quantum cum caliditas intendere: tamen semper esset finita: et ideo causa agens solum finite per eam potest: licet tamen sine cathogorematices procedi posset et miraculose quod in infinitum caliditas potest intendi: et quod in infinitum subiecta potest fortius calefacere: sed ad istas non sequitur quod substantia agens principaliter sit infinite virtutis: sicut non sequitur graue simplex

per subtiliationem medijs potest in infinitum velociter descendere. igitur est infinite virtutis. **Ad** 4^m dicitur naturam loquendo quod si celum cessaret: aut prima causa influere non solum cessaret hoc videre: sed et esse: de hoc magis videbitur in alia questione. **E**t per hoc videtur ultra procedit respondendo ad quantum. quod si intelligentia agere cessaret quod nihil plus corrumpere: quod nihil plus remaneret et ideo non sequitur quod omnia fieret perpetua procedit et quod candela non illuminaret nec graue descenderet: et et videbitur de hoc plus in questione corrumpere huic mae post etc.

Ad rationes principales. **Ad** primam dicitur quod non oportet illud esse causam principalem alicuius actionis: quo posito primo ponitur effectus seu actio: et quo remoto remouetur actio: quod scilicet voluntate efficacis artificis posito instrumento et materia ponitur actio: et isto instrumento remoto remouetur actio: non tamen instrumentum est causa principalis. **Ad** 2^m dicitur quod bene probatur qualitates primas esse causas agentes instrumentales. et hoc est per sexta conclusionem. **Ad** tertium dicitur eodem modo quod verum est quod illa sunt agentia principalia vel instrumentalia: secundum quorum proportionem aliam et aliam etc. nec oportet quod talia sint agentia principalia: quod omnes effectus producti quasi diuersificantur per diuersitatem agentium instrumentalium: quod quis idem est deus et idem celum concurrunt principaliter in omni effectum generationem: per tamen particularium diuersitatem diuersificantur effectus: per notum est: quod secundum eorum diuersitatem agentia principalia aliter et aliter influunt in effectum. Et ad confirmationem dicitur quod philosophus non plus voluit nisi quod ignis calefacit mediante caliditate et non sine ea. nec hoc est dicta. **Ad** quartum procedo quod qualitates prime sunt cause actiue in generatione mixti: sed instrumentales: ut dictum est. et non plus probatur ratio. **Ad** quantum dicitur quod non oportet illud esse causas principalem ad cuius duplicationem duplicatur effectus: quod hoc frequenter contingit per duplicationem instrumenti. et ideo ratio non procedit. **Ad** sextum dicitur quod forte in generatione ignis caliditas magis per se concurrat hoc est solum instrumentale: et non ut causa essentialiter ordinata. **Ad** septimum de sacramento altaris dicitur quod ibi prima causa supplet locum materiae sic quod agit per qualitates et facit qualitates pati: sicut si essent in substantia: sed quod per miraculum hoc est ratio non est ad propositum. **R**atio post oppositum est pro premissis conclusionibus.

Similiter autem facientibus vna eorum maior etc. Text. co. xlviij. Q. d. xv.

Queritur quod decimo. Ut patet patet dare mixtum partem ex elementis vltimis ex qualitatibus eorum. **E**t arguitur quod sic. quod vbi est dare maius et minus ibi est dare equale: sed contingit esse mixtum lapsus ad caliditatem et siccitatem magis et contingit dare lapsus minus ad ista et magis ad frigida puta ad frigiditatem et humiditatem. igitur contingit dare mixtum huius equaliter de istis. et hoc erit temperatum. igitur etc. maior videtur esse principium. et minor manifesta est de diuersis mixtis. in colericis enim dominat caliditas et siccitas: et in cucurbitis frigiditas et humiditas. quod autem mixtum huius equaliter de istis esset partem appetit: quod temperatum est adequatio qualitatum elementorum in vno indiuiduo. **S**ecundo est dare aliquid mixtum intemperatum ex elementis. ergo erit dare aliquid mixtum partem ex eisdem. probatur patet. quod si vni oppositorum est in natura spatium: quod est priuatio et minus desideratum a natura: tunc et erit et reliquum: quod est habitus et magis a natura intentum. modo in temperatum et temperatum sunt opposita et est intemperatum priuatio: et minus intentum. igitur etc. maior nota est et minor similiter: quod natura magis intendit temperie et perfectionem quam imperfectionem et intemperie. **T**ertio. nisi sic nullum animal esset perfecte sanum. patet est falsum. et probatur patet. quod sanitas consistit in temperamento qualitatum eorum: et in adequatione humorum eorum. **Q**uarto. signato aliquid mixto vel est temperatum et habetur

Ad 4^m
Ad 5^m
Ad 10^m
Ad 2^m
Ad 3^m
Ad 4^m
ad 5^m
ad 6^m
ad 7^m
p.
2
3
4

z habetur ppositu. vel est inteperatu: z sic tuc alique q- litates excedit alias. pono igr illas remitti vel alias i tendi: donec fiat adeqtio: qd no vf ipossibile quo facto erit mixtu teperatu. igr zc. Quinto. sit mixtu lapsus ad frigidu z huudu equalr: z pono q alteratur qus- qd fiat eqlr lapsus ad calidu z siccum. tuc sic. no prin- git trasire de extremo in extremu nisi trasatur p me dium: sed hic sit trasitus de lapso ad frigidu z humidu equalr vsqz ad eqliter lapsus ad calidu z siccu. igr tra- sretur p mediu in quo oia ista erit adequata. z p pns illo tunc qn erit illud mediu erit mixtu tepatu. igr zc.

Sexto. e dare aliqd mixtum qd nlr gescit in medio elementoz: qd scz derelinquit duo elementa infra se: z duo supra se: igr e dare mixtu equalr ex elementis. pna tenet. qz tale videretur equaliter mixtu ex elementis: qz tm bz de leuitantibus: sicut de grauitantibus. ans videtur patere per experieta. q in aere descedit: z i aq ascedit: z i medio illoz quiescit: z p rde: qz si gesceret nlr supra magis. ponat intedi grauitas donec sit ade- qta leuitati: z tunc gesceret nlr in medio: z si infra ge- sceret ponat remitti guitas z itedi leuitas. g zc. Tz: sicut est in maiori mundo ita est in minori: sz in maori mudo elemeta sunt adeqta in potetis. g ita dz ee in mi nori mudo. s. in hoie. igitur ho dz esse teperatus in ele- mentis. maio: pz. puenienti similitudine. z accipitur a pbo. 8: phycoz. minor pz. qz nisi elemeta i minori eent adeqta in potetis: vnu eoz corruperet aliqd. z sic fieret mudus io: dinatus: qd no est possibile. Octauo. ars p: facere ex aliquibus duobus elemetis mixtu. igr b magis pot na. pna tz. qz maioris vtutis z potentie est na qz ars. ans pz. qz possibile e qz artifex p arte sua facit mix- tum eqlr ex aqua z vino. igitur zc.

In oppositu arguitur p cometatoze in isto 2o. vbi vult q ipossibile e da- re mixtu ex elementis eqlr. z hoc ide dicit p celi. vbi p bat b: qz illud mixtum gesceret vbicuzqz poneref: nec hret motu nle. qz mixtu mouet ad motu elemeti dnan- tis in eo. modo si essent adequata: tuc nullum elemen- tum esset dominans. igitur zc.

Pro ista qone nota q mixtu ex elis pot intelligi duplr. vno mo dice ref mixtu tpatu in q elia in oibus qlitatibus remaneti- bus. s. ta alteratiuis qz motiuis essent adeqte. puta mix- tu: qd tm hret de caliditate: sic de friditate: z sic de aliqz qlitatibus eoz. z b mixtu diceret tpatu ad podus: qz eqli podere in intefione: elnta in suis qlitatibus in eo dnarent. Alio mo diceret mixtu tpatu non ad pondus sed in ordine ad coplexione sue spei debita. z vocatur b temperatu ad iustitia. s. mixtu in quo non sunt oes q- litates elemetoz adequate: sed in quo sunt in optima dispone fm opones debitas certe spei. vf aduertendu est: qz qdlibz mixtoz certa qlitatiua dispone sibi deter- minat: que no pstitit in eqllitate oiuqz qlitatu eoz: sed i debita dispone eaz in ordine ad opones sibi debitas z pportoe sibi puenieti: si. n. in hoie fieret adeqtio qlita- tu pmaz vel magna tendetia ad eqllitate: stati mo: ere- tur ho: eo q nimis remitteret caliditas eius nalis. igr teperametu puenies ho: pstitit in pportione qlitatu p- maz: qz ho posset optime in operationes sibi debitas. Et fm hmoi duplex teperametu. Erut in qone duo ar- ticuli. In pmo videbit vtru sit pole mixtu ee teperatu ad pondus ex elemetis. Scdo vtz sit dare mixtu tpa- tu ad iustitiam ex eisdem.

Quatum ad pmu nota q in mixto ex elis du- plices derelinquunt qlitates: qda al- teratiue: sic caliditas huuiditas z frigiditas z siccitas: z

queda motiue localr: sicut sunt grauitas z leuitas. ex q seqf q adhuc pmus sensus qonis pot intelligi triplr. Primo mo. vtru sit mixtu in quo oes qlitates hmoi eq- liter dnent: sic supius dictu est. Alio mo si sit dare mix- tu in q oes qlitates alteratiue sunt eqles: siue motiue lo- caliter sint eqles siue no. Et tertio mo si sit dare mixtu in q qlitates motiue localr sint adeqte qcad sit de alte- ratiuis. Scdo nota. q de hac ma volo loq pure nlr qz qd per potetia diuina posset esse teperatu ex elem- tis siue ad podus siue alr nullus negaret.

Tunc sit pma suppo. si in mixto essent adequa- te qlitates alteratiue mixtum haberet multum plus de grauitate qz de leuitate. pbatur sic. qz ad hoc q in mixto sit tata leuitas: sicut grauitas regri- tur q in eo sit multo maio: caliditas qz frigiditas. igr si essent adeqte in mixto caliditas z frigiditas: no eent adeqte leuitas z grauitas: imo esset maio: grauitas qz leuitas: qd e ppositu pna tz. z ans declat. ta in nlr di- spositis qz i violeter dispositis. i nlr dispositis pstat q i aiali e mlto maio: grauitas qz leuitas: tm cu b est i eo maio: calitas qz friditas: eo q vita aialis pstitit inesse calm. si g p calefactioe deberet leuitas adequari graui- tati: oporteret q in eo fieret multu maio: caliditas qua frigiditas: qz actu est maio: sicut dictuz est. in violeter calidis apparet silr. na i ferro calido e maio: grauitas no obstante: q in eo sit maio: caliditas. Si igr per vl- terioze calefactione deberet leuitas adequari grauitati oporteret q caliditas valde excederet friditate. Ex quo sequit scda suppo. si eet mixtu equalr ex qlitatibus motiuis ipz esset mixtu inequalr ex alteratiuis. pz ex p- cedente. Tertia suppo. supposito q in aliquo mixto qlitates alteratiue eoz essent adeqte in gradu: adhuc tm ipse no essent adequate in virtute. apparet: z adhuc caliditas fortius ageret z minus resisteret qz frigiditas. qz iste due simul fortius ageret z minus resisteret qz siccitas z humididitas. Quarta suppo. supposi- to q qlitates pme in mixto essent adequate. in agere tm non essent adeqte in resistere. apparet: qz si frigiditas dz ee equalr actiua: sicut caliditas: oz q sit intefio: qua caliditas p pus dicta. mo intensio: est fortiozis resiste- tie qz caliditas. pz. qz eqlis magis resistit qz caliditas. g a multo fortiozi itefio: magis resistit.

His premisis sit pma pco. non est pole mixtu ee tpatu ad podus ex elntis q ad qlitates motiuas z alteratiuas sil appet p duas pmas suppones: qz si sit adeqtio in qlitatibus alteratiuis: erit ineqlitas in motiuis. si aut fuerit eqlli- tas in motiuis: erit ineqlitas in alteratiuis. Scda p- pole e ee mixtu tpatum q ad qlitates alteratiuas tm. appet: qz si sit ia ineqlitas i mixto: ponamus qz si sit la- psus ad siccitate z frigiditate: qz fiat alteratio ad cali- ditate qusqz sit eqlis frigiditati. z ad humiditate quo- usqz sit eqlis siccitati. nec vf gn hoc sit possibile. quo fa- cto erit mixtu teperatum quo ad qlitates alteratiuas. Tertia pco. pole est esse mixtu teperatu quo ad qli- tates motiuas eqlr pbat sicut pcedens. qz sit inequali- tas: eo q habeat mixtu plus de grauitate qz de leuita- te. fiat leuificatio quousqz. s. leuitas sit grauitati adequa- ta: z hf ppositum. Quarta pco. si in mixto qlitates motiue dnarent eqlr vl ad imaginatione oes qlitates sic q eet simplr tptu ad podus: adhuc no vbicuzqz po- neref gesceret: qz posito tali mixto in spa ignis: adhuc aer aqua z terra traheret ipz deorsus. z leuitas ignis si resisteret: eo q eet i loco nali: imo etiā i spera aeris mo- ueret deorsus. z sola leuitas ignea resisteret: aerea. n. le- uitas eet i loco nali: z io no trahit: sili mo pbaret q in

5m

6m

7m

z. co. 17. 8.

Com. 49. 20. 7.

p. no.

p. arti.

p. no.

2m non

p suppo

2 suppo

3 suppo

4 suppo

p 2

2 2

3 2

4. 2.

2. 2. p. ca. 7.

5° 2° aqua vel terra moueret sursum. si tñ in medio iter aeres z aqua poneretur nō traheretur: qz duo eia p suas qñtates tenerēt ipm deorsus: z duo alia eia tenerēt ipz sursum. Quinta p̄clo. supposito q̄ eēt mixtū tpatum ex elemētis ipz nō eēt p̄petuū. p̄z p̄ tertiā supponē: qz supposito q̄ qñtates alteratiue eēt eōles in gradu: tñ nō eēt equales in virtute: sicut n. in ea nō eēt eōles in resistere: quare adhuc in tali mixto eēt difformitas seu diuersitas intrinseca: pp̄ quā eēt corruptibile: z iteruz tale mixtū approximātū sūme calido vel sūme frigido ab eis pateretur: z discōuenienter disponeretur: quare posset corrupti. z hoc est propositum.

2° arti. **Quantum** ad 2^m vidēdū ē. vtz sit dare aliq̄d mixtū exis in optia dispōne debita z nāli sue sp̄i: p̄ quā optie p̄t i oēs opōnes suas debitas: z hūc articlū subdiuidēdo. Primo p̄t videri vtz mixta diuersaz sp̄ez possint h̄re eādē dispōne z p̄portionē q̄litatū p̄maz. Sc̄do videbif vtz mixta eiusdem sp̄i possint manere sub alia z alia qualitatū p̄maz dispōne z cōplexione. Tertio videbif vtz viuū q̄diu viuit sp̄i sibi determinet silēs vel eādē dispōne seu cōplo nē vel potius fm diuersitatē viuētis vel senectutis determinet sibi cōplexionē aliā z aliā. 4° vidēdū ē vtz cōplo calefactia fortior sit i pueritia vel i iuuetute hoīs. 5° videbif si mixtū p̄ aliq̄d tps̄ possit eē vl̄ manere sub optima cōplone sue sp̄i determinata.

p^m no. p^o ps 2ⁱ articlū. 2^m nōn^m **Quatum** ad p̄mū p̄ nō. q̄ qdā est cōplexio radicalis ipsius mixti. s. q̄s sibi determinat forma subalis eius. alia est q̄si accūtalīs: z ab extri seco. s. quā mixtū h̄z p̄ alterationē ab extri seco: sic a sole vl̄ a nutrimento. Sc̄do nō. q̄ in cōplexiōe radicali viuū sic asini duplices sunt qulitates: qdā sunt eductiue forme: sic caliditas cū alijs qualitatibus p̄mis alie sunt organice: sic figura z alie dispōnes organoz: sic i oculo figura oculi: z alie dispōnes q̄ disponunt oculū ad h̄ q̄ p̄ ipz fiat visio. Tertio notādū ē q̄ ad mutationē cōplonis vel dispōnis accūtalīs: seq̄ variatio cōplexionis nālis: lz nō ita totalr. Quarto nō. q̄ mixtū certe sp̄i sub aliq̄ dispōne stat nātr: z sub aliqua violēter: z sub aliqua nūq̄ p̄t stare: qñ est sub p̄ma tūc est sanū vl̄ simplr vel vt nūc: qñ est sub sc̄da est ifirmū. nūq̄ at ē sub tertiā: qz illa adueniēte mixtū morit. Quinto nota. q̄ cōplexio qualitatiua in mā cū agētibus vl̄ibus agit tm̄ quātū p̄t. qz est agens nāle.

p^o 2° 2^m 2° 3° **His premissis** sit p̄ma p̄. cuiilibz sp̄i puenit aliq̄ latitudo p̄portōis q̄litatū p̄maz: sub q̄ nullū mixtū alterius sp̄i nātr posset eē. p̄z h̄ qz entia diuersa in sp̄e nātr determinant sibi diuersas cōplexiones. Sc̄do p̄z idē. qz cōplexiones taliū qualitatū agūt tm̄ quātū p̄nt. dato igif q̄ vna plibus sp̄ibus pueniat nātr: seq̄tur q̄ illa itroducta in mā p̄ eā vtreqz forme duaz sp̄ez pducēt cū agētibus vl̄ibus: s; manifestū est: q̄ h̄ nō est pole. q̄ autem h̄ dispō seu p̄portio h̄eat latitudinem: p̄z h̄ qz non oia idiuūda eiusdē sp̄i: h̄nt eādē dispōne q̄litatū p̄maz. Sc̄da p̄clo. vnaqueqz sp̄es determinat sibi maiorē latitudinē sub q̄ p̄t stare violēter. q̄ sub q̄ p̄t stare nātr. p̄z qz maior est latitudo sub q̄ p̄t stare hō ifirmus. q̄ sub q̄ p̄t stare hō p̄fecte sanus: plibus. n. modis in qlz p̄tingit esse male q̄ bñ. Tertia p̄clo. dato idiuūdo certe sp̄i: vt terra ipsa sub dispōne q̄litatiua minus pueniente p̄t pmanere q̄ ipsuz p̄t gnari. p̄bat. qz data terra deueniēte ad dispōne: nō ita p̄fectā: sic erat ista sub q̄ gnabaf. Quero vtruz adhuc est. si dicis q̄ sic: sequitur cū nō sit dare vltimuz rei pmanētis inesse: si hec dispō vltimuz disponaf p̄ corruptione terre: q̄ hec terra post

erit. s; tūc esset sub dispōne qualitatiua minus pueniēte q̄ erat illa sub qua generabatur: eo q̄ hec est remissa que erat equalr pueniēs. igif p̄clo vera. Sed si dicat q̄ hec terra nō est. incōueniēs est: qz ex quo terra sub hac dispōne potuit gnari: z potuit sub ea remanere z esse: eo q̄ nō minor virtus regit ad rez de nouo pducēdas q̄ ad eā cōseruandas pductā. Quarta p̄clo. seq̄ q̄ p̄la idiuūda diuersaz sp̄ez p̄nt sub eadez vel sub fili dispōne q̄litatiua remanere violēter. p̄bat ex p̄cedēte: qz supposito q̄ terra imēdiate generaret ex aq̄: tūc cōstat q̄ imēdiate vsqz ad gnationē terre manebit aq̄. q̄ manebit sub dispōne frigiditatis z hūiditatis vsqz ad gnationē terre. Si tūc sc̄do itez ex terra gnaret aq̄ p̄stat terrā remanere sub dispōne minus pueniēte quā gnabaf. p̄ p̄clonē p̄cedēte. q̄ cū maiori frigiditate z hūmiditate manebit q̄ gnabaf. igif sub eadē vl̄ fili dispōsiōne manebit sub q̄ māsit aqua añ eius gnationē. igif p̄clo vera. 5° veniēdo. s. de sūmo calido z sūmo sicco ad sūmū frigidū z sūmū hūidū ifinite sunt p̄portioes medie: q̄z qdā sūt maiores: z qdā miores: qdā rōnales qdā irrōales. p̄z de se. qz a q̄cūqz modica additiōe vl̄ ablatiōe variat p̄portio. 6° p̄clo. sub qlz illaz p̄portionū p̄t eē aliq̄ forma vel nātr vel violēter. p̄z qz alr mā p̄ alterationē fiet sine forma in p̄cessu de sūmo calido z sūmo sicco ad opposita: qd nō est dicēdū.

7° 8° 9° 2° ps 2ⁱ articlū p^m **Septima p̄clo.** nulla forma subalis sub qualz illaz dispōnū p̄t esse nātr: vel ēt violēter. p̄clo manifesta est de se. ex quo p̄z. q̄ aliq̄ mixta sūt post alia determinata z nō qd̄lz post qd̄lz idifferēter. vñ nō post corruptionē eq̄ gnatur imēdiate asinus: qz sunt cōplexiones medie qualitatiū pueniētes alijs mixtis: quas oz p̄transiri añ quā deueniat de esse eq̄ iesse asini. Octaua p̄clo. vñ simile est q̄ nulla forma stat nātr sub p̄portioe irratiōali q̄litatū. p̄z qz alie p̄portioes sunt nobiliores z aptiores p̄ exercēdo opōnes debitas rei. ex quo p̄z quare ali quaz sp̄ez idiuūda se mutuo diligūt: z aliquaz se odiant: qz qñ p̄portiones nāles diuersis sp̄ibus pueniētes sūt adiucē rōnales vl̄ armonice: tūc ididua illaz sp̄ez p̄sueuerūt se diligere. si at sūt in p̄portioe irrōnali p̄sueuerūt se odire: vt forte ē d̄ oue z lupo. Nona p̄clo. forme diuersaz sp̄ez bñ p̄nt eē nātr sub eadē vl̄ fili dispōne q̄litatiua organica. p̄z de oculo asini z de oculo bouis: i q̄ sūt silēs dispōnes organice: z tñ h̄nt fozas subales extēsas. s. aias diuersas. Et h̄ d̄ p̄ p̄te h^o arti.

2° ps 2ⁱ articlū p^m 2^m 3^m 2° 3° 2^m 3° 4° **Quatum** ad secūdā partem sit p̄ma conclusio hec. nō oia idiuūda eiusdē sp̄i d̄terminant sibi naturalr eādē cōplexionē: patet per medicos ponētes quattuor cōplexiones in eadē sp̄e sp̄alif sūma humana: z ponūt adhuc in qualibet eoz latitudinē fm magis z minus. Sc̄do. qz si colericus alter ad cōplexionem flegmaticā fieret ifirmus: qd non esset si esset eadez cōplexio flegmatica z colerica. 3° dicunt medici: q̄ quedam est cōplexio lapsa z minus nālis: z alia nālis in eadē sp̄e. igif p̄clo vera. Sc̄da p̄clo est. q̄ oiu3 illaz cōplexionū vni sp̄i pueniēti nāliter est talis vnio. q̄ nullius alterius sp̄i idiuūdu sub tali aliq̄ staret nātr appet ex sc̄da parte illius articuli. Tertia p̄. nō oiu3 mēbroz eiusdē idiuūdi ē filis cōplexio appet p̄ medicos dicētes co: eē cōplexiōis cale z sicce: z cerebz fride. z hūide z c. 3te forti^o appet: qz certū ē q̄ si cerebz tm̄ fieret calm z siccū: sic cor est calm hō eēt ifirmus. z h̄ p̄clo est manifesta de dispōnibus organice: lz ēt vera sit p̄ p̄bata de dispōnibus educis. Tercio p̄firmat p̄clo. ex aucte Aristo. dicentis. offa eē cōplexiōis terre: z p̄stat q̄ mltā mēbra aialis non sunt cōplexionis violēte: seu terre. Quarta conclusio.

4° 5° 6° 7° 8° 9° 2° ps 2ⁱ articlū p^m 2^m 3^m 2° 3° 2^m 3° 4°

eiusdem forme extense sic est aia bouis : oēs ptes differūt iter se solū nuō essentialr. pbat. qz alr nullatenus ille ptes pstituerent eadē formā totalē: cuius oppositū supponit: z pz pñā. qz due forme subales diuersaz spēz nō faciūt vnū: eo qz vltima eoz nō sunt vnū. Itēz si facerent vnū pari rōne diceremus ptes forme totalis virgule: cuius vna medietas est arida: z alia vna faceret vnā formā totalē: z sic vga deberet dici vnū subalr sicut aia: qd tñ non est dōm. cū vna eius ps sit vna. z alia mortua: z talia nō faciūt vnum subalr. lz ista vga posset dici vnū in gñe quantitat. Correlariū. forma ossis. carnis. cordis: z cerebri. in asino sūt essentialr siles. sic due albedines eiusdē albedinis totalis. pz: z solū differūt nuō p pñonē. z ita faciūt due ptes albedinis. Sed p hāc pñonē arguitur fortiter. Primo. qz ad diuersas dispōnes qlitatuas z diuersas pportiones qlitatu segt diuersitas specifica forma rū subaliū. sed in diuersis mēbris eiusdē aialis sunt diuerse dispōnes qlitatuē z dissimiles. igif zc. maior pz. qz alia rō nō pōt assignari: qre mixta diuersaz spēruz hñt diuersas formas subales: nisi pp diuersitatē dispōsitionū māe educentiū formas subales. minor pz p tertiā pñonē. Scdo dissimiliores sūt qlitatuē cōplones oculi z cordis eiusdem aialis: qz sūt oculi z oculi aialium diuersaz spēz: vt eg z bouis: sed hec dissimilitudo cōplonū in oculis aialiu3 est cā diuersitatis specificae formaz pductaz. igif ēt dissimilitudo cōplonis cordis z oculi. Et pfirmat tertio. qz dissimiliores sūt forme ossis z carnis qz forme ossis z ossis. lz os z os nūero differūt. s os z caro differēt pl3 qz nūero. igif differūt spē. Pro solone illaz rōnū pmitto. pbabit qz lz i eodē aiali sit cōplones educitue mēbroz z diuerse: tñ ille st rōnales adiuicē: z hñtes qsi eqle bitudinē p portioīs i ordie ad totū: sic qz est in oib3 his pportioīb3 psonātia seu armonica silitudo in ordie ad totū aial. z pp hoc lz alique ptes sint calidiores: z alique minus calide: nihil. phibet formas eductas eē totalr siles essentialr: sic ēt est calitas itensior cum calitate minus itensa siles essentialr. p h rñdetur ad rōnes. Ad pmas dñ negādo maiorē. s. qz diuersas dispōnes qlitatuas segt diuersitas specifica. vlr eā itelligendo. lz op3 addi qz sit diuersitas cōplonis talis q nō h3 cōsonātiā debitā vni forme totali. seu vni forme eiusdē spēi. mō h nō est in diuersis mēbris eiusdem aialis. Ad scdm dñ pmo qz dispōnes qlitatuē organice oculo3 eg z bouis sunt similiores qz oculi z cordis eiusde3 animalis. Scdo qz calitates eductiue duoz oculo3 sunt similiores qz oculi z cordis eiusdē aialis. Tertio qz pportiones oculo3 eg z bouis nō sunt ita siles: nec tātā hñt pueniētā armonicā ad eadē formā totalē: sic complexiones totales cordis z oculi eiusdē aialis. z pp illud forme ptiales cordis z oculi sūt eiusdē spēi: z duorū oculo3 eg z bouis sunt diuersaz spēz. Ad pfirmationē dñ. qz forma ossis z ossis sunt accñtalr siliores: qz ossis z carnis. sed essentialr non. z iō rō non pcedit. Et hoc de secunda parte istius articuli.

Cor^m
pñe
2^m
3^m
ad p^m
ad 2^m
ad 3^m
3^p 2ⁱ
arti.
p. nō^m

Quantū ad tertiā ptē nota. qz medici ponūt hoīs septē etates. Una est infantia. z dñ durare vsqz ad septimū annū. Scda ē pueritia. z dñ durare a septimo anno. vsqz ad. 18. annū. tertia ē adolefcētia. a. 18. anno. vsqz ad. 25. annū. vel circa. qarta est iuētus: z durat a. 25. anno. vsqz ad. 35. vel. 36. qnta est etas virilis: z durat a. 35. vel. 36. vsqz. ad. 49. vel eo circa. sexta est senectus. z dñ durare a. 49. vsqz ad. 60. vt in pluribus. Ultima etas ē decrepiti. z durat vltra. vsqz ad finē vite. Querit s iste articulus. vtrū in ql3 haz hō sit

eiusdē cōplonis. Scdo nota. qz he assignatiōes vt in plibus tenēt: non tñ sunt pñuales: imo in qbusdā vident minores. z in qbusdā maiores. imo p ifirmitate vel alitūde posset ptingere qz he etates vel aliq ipsaz multo citius terminaret qz in termis pus assignatis.

his premiffis sit pñō mñalis hec. qz i diuersis etatibus eiusdē vūctis est alia z alia cōplo. appz. qz si talē cōplonē hñt qz in senectute: qlē habuit i iuētute. ifirmus ēt. put medici cōiter ponūt: mixtū tñ d3 denoiari a cōplone si bi pueniēte in optia z pueniētissima etate. z illi^o cōplexionis esse dicit. Et h de tertia parte istius articuli.

Quantū ad qrtā ptē videbit. Vtrū calitas fortior sit in pueritia vel in etate iuētut.

Et arguit pmo. qz calitas seu calor iuuenis sit fortior. z h sic. ille calor ē fortior. q maiores effectus pōt face- re. lz sic est de calore iuuenis. igif zc. maior pz. qz p qritatē effectus cognoscit qritas forme. actus. n. notificat potētā. q. meta. vñ ex alio nō cognoscit q calor ignis est maior qz aeris. nisi qz magis calefacit. igif sic erit i pposito. minor sic declat. pmo quo ad nutritionē. quia calor iuuenis sufficit digerē. cibaria grossa z nō pueri. Scdo in augmētatione. qz regult crescūt hoies in iuētute magis: qz faciūt in pueritia. imo ad minus fm latitudinē z pfunditatē. Tertio in gñone: qz calor iuētutis gñat z non pueri. Quarto in motu locali qz mouet localr pfectius calor iuuenis qz pueri. 2° calor iuuenis est cū sicco tēperato. igif est fortior. pñā tenet p cōmētatorē tertio colliget. vbi dicit z voluit: qz ceteris paribus calor est maior qui est cum sicco tēperato. anis apparet. qz cōplexio iuuenis est calida z sicca: z non excessiua sicca p Auic. pmo canōñ. sen. pma. doc. tertia. dicens. qz iuuenes hñt cōplonē magis tēperatā qz pueri. Tertio calor nālis ē fortior: q fundatur in subo puriori. sic ē de calore iuētutis: igif zc. maior pz. qz vñ qz pfectio māe. arguit pfectionē formaz. z ēt qz calor nālis trahit originalr ex pueritia humidū ēt i- fusi a parentibus: qre qto idē magis purz. tāto erit purior z maior calor. minor pz. qz humidū iuuenis est purius z pfectius. Primo. qz est ppingus tēperato. qd qdē est summe purz. z pz p Aui. in loco palle. 2° qz si puer nascit nimis lapsus ad humiditātē: ille lapsus pōt cor- rigi in iuētute. vt volūt medici. h at esse nō posset: nisi humidū iuuenis fieret purius. 3° qz supfluitas humidū iuuenis est valde z magis digesta. vt pz i supfluitati- bus apātū. igif humiditas est purior. pñā t3. 2° illius apho. p apho. dñ. n. ibidē. pueroz supfluitas sunt puriores: qz vñ qz illud humidū qd restaurat loco deperditū frequēter sit purius qz humiditas. pueri pbat. p. qz virtus pñs forte fuit debilis z nati in iuētute erit fortis. z sic purius erit humidū. qd restaurat i iuētute qz hu- midū ifusum a pñe. z hñ ppositū. 2° qz humidū iuue- nis restauratū est magi aquosuz: z magis coagulatum qz humidū pueri. igif purius. Tertio qz humidū iu- uenis vñ magis ē digestū qz pueri. 4° ad pncipale in illo est maior calor: in quo magis dñat ignis. sed sic est de iuene. s zc. maior nota est de se. minor appz. qz corpus iuuenis dñ calidum z siccū. z h est in eo do- minari ignē. nō aut sic est de puero. Deinde arguit. qz calor pueri sit fortior: z hoc sic. i illo est maior calor in quo sit maior augmentatio. lz sic est in puero. igitur. maior nota est. qz calor is est extendere rarefacere z au- gere. minor pz. quia pueri crescunt notabilr lz longitu- dinem: z iuuenes non. Scdo in illo est maior calor in quo est plus de humido. sed sic est de puero. igif zc. maior patet. quia calor naturalis sequitur humiditātē vel

2^m nō^m
p^o
4^a ps : i
arti.
p^m
L. c. 2. c
7.
2^m
3^m
4^m
3° op^m

3^m

te vel humidū radicale: et ex eo nutrit. igitur maior erit: ubi est magis humidū. minorē probat medici. et Aui. p. casū. doc. tertia. et p. apho. in cō. illius. **Tertio** sic. ille calor est maior: quod sufficit plōgare vitā. s; sic est de calore pueri igitur et c. maior nota est. quia calor nālis est pncipiū vite. minor p; quod calor pueri sufficit ad p̄tinationē totius vite iuuetutis et senectutis: et cū hoc sufficit p̄ vita p̄cedēti: quod nō facit calor iuuenis. **Quarto** in puero sunt fortiores opationes nāles. igitur maior calor. p̄tia t; a; s; p; de digōne: quod frequentius comedūt pueri sine nocumēto. q̄. s. iuuenes et in eis est v̄tus expulsua fortior. vt voluit Sal. 6. de morbo. **Quinto** in illo est maior calor: quod magis p̄pinq̄t p̄ncipio ḡnionis. s; sic est de puero. igitur et c. maior p; quod p̄ncipiū ḡnionis est sp̄ma. hoc at̄ ē vehementer cal; p. Aui. p. casū. et p. apho. et Sal. cō. apho. Et q̄ crescūt. mō quāto aliqd̄ magis appropi quat ad nāz alicuius: tāto est magis tale. mior manifesta est de se. **Sexto** in iuvene nihil est de calore nāli. igitur nō est in eo calor. p̄tia t; a; s; p; q; q̄lib; p; corporeis pueri aliqd̄ dep̄dit. et p̄ p̄s a; q̄ ad etatē iuuentutis veniat oēs p̄tes q̄ sunt a pueritia erūt resolute. igitur et tota calitas nālis. igitur nō erit ibi nisi calor aduentitus vel cibalis: et p̄tes noue. p̄tia sc̄da nota est de se. et p̄ma t; q; nō pōt manere calor nālis nisi maneat ei⁹ sub; . **Septimo** arguit. mobilitas et icōstātia arguit maiorē calorē. s; talis est in pueritia. igitur et c. maior p; quod calor reddit corpa mobilia s; Sal. p̄ tegni. mior p; p. p̄h; . s. ethi. d. q̄ pueri eodē die sūt amici et inimici. **Octavo** qm̄ aliq; effectus debet aliqbus duobus. vni p̄ p̄us. alteri p̄ posterius. sic q̄ posteriori p̄uenit p̄ p̄us. p̄fectius et magis p̄uenit p̄ori. s; calitas sic est in puero et in iuvene. s. in puero p̄ p̄us. et in iuvene p̄ posterius. igitur et c. maior p; quod p̄ hoc p̄ma cā d̄r magi eē cā effectus. q̄ sc̄da. et p̄ poste. p̄ q̄ vnūq̄q; tale. et il lud magis tale et c. mior p; quod calitas pueri est cā augmētū et nutritiōis: q̄bus acgrif calor iuuetutis. **Itē** nono. calor pueri fundat̄ in m̄a p̄fectiori. igitur ē maior et p̄fectior. p̄tia t; vt p̄us: quod p̄fectio sub̄ arguit p̄fectionē sue forme. a; s; declaf. quod humidū pueri in quo fundat̄ calor est purius et p̄fectius. p̄batio. quod p̄tinue fit p̄ applicationē nutritiū humidū magis ip̄uz: quod si eque purū possit restaurari: vita possit p̄petuari. **Secūdo** quod i humido pueri est minus de supfluo. p; quod minus est de humido nutritiōis. **Tertio**. quod humidū ḡnat de puriori m̄a. s. de spermate: quod plures h; digōnes q̄ humidū cibale: quod est in iuvene. et p̄ p̄s purius est. s; si de sanguine mēstruo dicere vellemus genitū humidū pueri adhuc magis digestū est q̄ humidū genitū ex cibo in iuvene. p̄bat. quod ille sanguis erit supfluus in q̄to et nō in q̄li. vt oēs volūt: et sic erit t̄ni digestū q̄tū humidū cibale. et post p̄ sp̄ma et matricē ampli⁹ digerit. **4°** humidū pueri fit a p̄ncipijs ḡnionis. humidū at̄ iuuenis fit a p̄ncipio nutritiōis. p̄ncipia d̄o ḡnionis p̄fectiora sunt q̄ nutritiōis. igitur p̄fectius agēs est humidum pueri ḡnans q̄ iuuenis. et igitur humidū pueri ē purius. **Decimo** supfluitas pueri est magis tēpata. igitur calor est nālior: et maior. p̄tia t; q; quod est nāle magis tendit ad tēpamētū. igitur calor erit maior et nālior: a quo p̄cedit supfluitas tēpator. a; s; p; Sal. in cō. apho. Et q̄ crescūt. p̄us allegati. dicit. n. q̄ calor pueri est suavis: et sudor magis gratus sensui tactus. **Deinde** arguit q̄ sit eq̄lis calor auctoritate Auic. p̄mo casū. sen. p̄ma. doctrina tertia. dicitis q̄ calor in iuvene et puero ē eq̄lis. et rō est. quod idē est et vnus. idē aut̄ est eq̄lis sibiip̄si. q̄ at̄ sit idē declaf p̄ B. q̄ calor pueri seruaf̄ in iuuetute et eius etate. **Prosequendo** hāc difficultatē est notādū

4^m

5^m

6^m

7^m

8^m

9^m

1^m

Non^m

q̄ est opinio vna b̄n̄ p̄babilis sic dices. supposito q̄ locutio fiat de eodē idiuuiduo. et q̄ nō q̄rat de calore fluente. quod ille variat̄ s; diuersitatē humorū vel ciborū. d̄r at̄ calor fluēs sp̄s calidi ḡnati in corde et emissi ab eo ad singula mēbra: s; q̄ loq̄tur de calore nāli radicali. s. calitate inerite a nā que est qlitas itroducta ex p̄ncipijs natuitatis expāsa expāsiōe corpis. q̄ calor pōt dici maior vel mior duplt̄. P̄rio mō essential̄. s. q̄tū ad gradus suos itensionis in se. Secūdo mō pōt dici maior: nō in se: s; q̄tū ad opationes. vt maior calor diceretur. p̄ quē maiores fierēt v̄tutes. Quo p̄missio ponit duas p̄clones. **P̄ria** est. calor pueri est essential̄ itensio: p̄batur. in illo est calor nālis maior: in quo de ipso est minus corruptū. sed sic est. q̄ de calore in puero est minus corruptū: q̄ in iuvene. q̄ et c. maior nota ē de se. minor apparet: quod corrupto humido p̄ modū sequele corrupit̄ calor nālis. eo q̄ forma subalis nō pōt manere sine suo subo. mō in puero minus est corruptū de humido radicali q̄ in iuvene. quod p̄tinue p̄ totā vitā corruptū humidū radicale p̄ Auic. p̄ canon. doc. tertia. igitur op; q̄ magis humidū sit corruptū in iuvene q̄ in puero. et p̄ p̄s calor. **Secūda** p̄clō eorū est q̄ quantū ad aliq; operatiōes calor nālis in iuvene est maior. et quantū ad aliq; in puero est maior. p̄ma pars p; quod in iuvene calor est minus ipeditus ad opandum: et iō meliores et fortiores pōt facere operationes. vt generatiō nē motū localem. actus cognoscēdi. et sic de alijs. **Secūda** pars p; quod in puero expulsiones superfluitatū sunt maiores. silt et augmentationes vel nutritiones: et he opationes idigent multo humido. hoc autē magis abūdat in puero. **Contra** istā opinionē l; sit p̄babilis: sunt aliq; fortes rōnes ipugnātes fundamentū ipsius. p̄mo. quod loq̄ volunt de calitate radicali et nō fluente. et t̄n̄ q̄ videtur p̄ncipal̄ querere de calore radicali actuato per fluentem. calor. n. radicalis nō exit in opationes nisi actuatus per fluentem Auerrois sc̄do colliget. **Secūdo** contra illud fundamentū quo dicit q̄ calor radicalis est solū ille q̄ est itroductus ex p̄ncipijs natuitatis: quod vel vocāt calorē radicalē illū calorē q̄ erat in spermate. et si sic: impossibile tunc esset q̄ ille expāderetur per totū corpus animalis. eo q̄ materia spermatis per totum animal sine alia materia ibi sup̄addita nequit extendi. vel vocant calorem radicalez illū q̄ est a calore spermatis p̄ductus imediate in mēbra sine adiutorio caloris cibalis. et si sic. tūc solus calor cordis eēt radicalis. quod nō est ver; . et tenet p̄tia: quod cor p̄mo viuit: et est p̄ncipiū vite. tertio de p̄tibus aiali n; . et p̄ p̄s p̄mo nutritur. et si sic. oia alia mēbra generātur a calore cordis radicali: et ē a calore cibali eiusdē cordis nutriti. igitur si solus ille calor diceretur radicalis q̄ p̄ducitur a calore spermatis sine inuamine caloris cibalis solius cordis erit calor radicalis. **Uel** vocāt calorē radicalē illū q̄ est a calore spermatis imediate vel mediate vna cum calore cibali genitus. et si sic. segtur q̄ oium membrorum calor nālis erit radicalis. et per consequens non erit solū ille radicalis q̄ ex p̄ncipijs natuitatis p̄ducitur. quod est s; eos. **Et** ideo dimissio ista opinione pōt at̄ dici fm̄ alios et melius seu de sensibilius. **Pro** quo p̄ nota. q̄ calor nālis est duplex. qdā est fluens. et qdā radicalis. fluens vero duplex est. qdā h; se in rōne m̄ae: et alius in rōne forme. calor fluēs nālis habens se in ratiōe forme sumitur duplt̄. Uno modo pro corpore calido sequente humores quodammodo: et genitum ex eis per alterationes cordis. Unde quasi habet se per modum forme et humores p̄cedentes p̄ modū m̄ae. et sic est sp̄s vitalis motiui

p; 2

2°

Sillas op. p̄m

2^m

op. p̄ria p̄. nō^m

motui vel sensitui. Alio modo capif magis proprie p qlitate iformate tale corpus: et sic est qlitas inherens spiritalibus. Calor flues hñs se in rone mae. itez duplr accipif. vno modo pro corpore calo p supposito pro gñone caloris fluentis formalis. et sic dr humor. Alio modo capif pro qlitate iformate tale subz. sicut dictu est de calore fluente formalis. ¶ Ex quibus apparet qd d3 dici calor fluens p hac opone. v3. spūs vitalis. eius calitas. humor p suppositus: ex quo spūs natus est pducif: vel ei calitas. Calor radicalis et sumif duplr. Uno modo pro subo calo: et sic est mebꝫ calim: et sic nō est multu ad ppositu ad pñs qz corpus iuuenis manifeste est magis calim. qz pueri. et sic capiēdo calorē radicalē. qd nō est dubia. Alio modo sumif p calitate iformate mebꝫ subz: et sic est qlitas inherens mebꝫ inducta a causis ipsaz. pducifentibus. s. spermate. vel et a calitate membrorum a spermate pducta filis calitati spermatis: inquatu fm cursuz nāe. etatis et regiminis. pme calitati. s. introducte a spermate possibile assimilari. vñ calor radicalis vocatur mebꝫ corporis cala: vel calitas illis mebꝫs inherens pducta a spmate: vel p modu sequele a calitate pducta a spmate: sic tñ qz ipsa est nalis et cōueniens mebꝫs. nō. n. credendū est. qz sola calitas q a spermate pducebat vocet calor radicalis. qz tūc in ptibus gñatis ex nutrimento: nullus esset calor radicalis: qd nō ē verū. qz sine calore radicali nō viueret. Et dr notater caliditas mebꝫs cōueniens. ad dñam calitatis accñtalis: puta febrilis: vel a calore solis: aut a motu introducte: q non puenit mebꝫs: et iō quis talis calor non extite im pedimento remittif vsqz ad nalem calorē. ¶ Secōdo nota. qz humiditas radicalis est duplex. vno modo vocatur mebꝫ humidū. et hoc subiectiue. alio modo vocat humiditas iformas tale mebꝫ: et tale est qlitas inherens mebꝫs humidis inducta a generatibus mebꝫa. s. spermate vel alijs filibus illis. inducta p modum sequele ad priorē a spermate introductā. sic tñ qz sit pueniens rei directe. sicut est de calore radicali. ¶ Tertio nota. qz ex istente sanitate puenienti regimine et in vno et in eodē hōe calor nalis pōt dici maior triplr. vno modo itēsiue i se: et sic magis proprie. alio modo quo ad opationes et tertio modo quo ad subm humidū: in quo fundatur.

2^m nō.

3^m nō.

p²

2°

dubiū

3°

His premiffis

fit pma pco hec. qz p cōparationē ad opatiōes calor iuuenis est maior: apparet p rōnes ad pma ptem huius dubitatiōis adductas. et spālꝫ p pma. apparet et quo ad cāz. qz calor iuuenis est cū siccitate maior: quā pueri. mō siccitas acuit opōnē. ¶ Secōda pco. calor iuuenis maior est itēsiue qz calor pueri. p3 ex pcedente. qz notabilꝫ pducit maiores opōnes. igit tē. pñā 13. vt dictū fuit in pma rōne pro ista pte. Itē ad tactū sentif maior. igit est maior. pñā 13. qz sensus tactus melius iudicat de qlitatibus pmis. añs p3 de se. ¶ Tertio quia ap. vocat etatē iuuenilē etatē pfectā. qd nō eēt nisi pncipiū vite. qd est calor nalis: eēt pfectius. et p pñs itēsiue maius. et hec pco et est va. in scōdo colliget. Et si petat: qre igit. Aui. vocat istas calitates eqles. rñdef. qz h facit qz nō nimis multū vna eaz excedit aliā. l3. n. calor pueri neqat facere tātas opationes sic calitas iuuenis. tñ pp h nō d3 reputari multo remissior. qz nō soluz remittif eius actio pp remissionē eius in se. s3 pp obtusionē cū magno humido. et p pñū fortificat actio calor iuuenis: nō solū pp itensionē: s3 pp esse cū sicco magis pportionato. ¶ Tertia pco. cōparādo istas qlitates ad humidū cui iexistūt: calor pueri est maior. qz humidū radicale ē mai^o. Et ita calor pueri ē maior et minor: maior qdē in qtitatiue. minor vō i actiuitate. et p p

riū calor iuuenis est magis actiuus: et mior in qtitate hūidi. apper ex dictis i pñe pma. addēdo qz hūiditas pueri ē maior qz hūiditas iuuenis. ¶ 4ª pñe ponif pba bilꝫ qz cōparādo istos quo ad hūidū. hūidū iuuenis ē purius. apparet p rōnes ad hoc prius adductas.

His premiffis

rñdef ad rōnes pñs scās. Ad pma dr. qz est p pco nibus positis. S3 ad rōnes factas in pñū rñdef p ordi nē ad pma negādo maiorē. Et ad pbationē dr. qz l3 verū sit qz caloris sit extēdere: augmētare. et tñ ex h qz calor sit maior itēsiue nō sufficit qz magis augmētet: nisi cetera sint paria. mō sic nō est in pposito. qz calor iuuenis est in statu pfecto et termino qtitatis q debet idividuo. et iō calor ille nō augmētat. s3 alia opa facit nāe pueniētia et necessaria: vt digōnē: motū localē. gñationes et c. q sunt magis pncipalia qz motus augmētationis: secus est de calore pueri: qz ē in tpe in quo ididuu nō h3 sibi debitā qtitatē. et iō calor ille a nā totus dirigif in augmētationē pncipalꝫ. ¶ Vel dr qz calor ppe i iuuetute nō augmētat mius. s. i sine adolescentie qz calor pueri. et iō rō nō pcedit. qz l3 augmētatio icipiat i pueritia. tñ terminat in iuuetute. et iō mior ē falsa. ¶ 3° spālꝫ dr. qz si puer facit hac opōnē magis suo calore qz iuuenis. tñ iuuenis facit opationē pncipaliorē. s. gñones: et pñs alias qz negt facē puer. ¶ Ad 2^m dr. qz in puero nō ē magis de hūido radicali extēsiue. s3 hñ ē magi extēdibile hūidū. Scōdo dr. qz magis de hūido radicali ē in iuene simplꝫ qz in puero: et tota hūiditas nalis mebꝫs oiaz ē radicalis hūiditas. put p3 ex dictis. et hec ē ad mius extēsiue maior. sic et mebꝫa: et itēsiue nō est mior corpe exite sano. qz ius iuuenis siccior sit qz puer quo ad hūiditātē fluētē. de q añ dem ē. Ad aui. et Ba. pōt dici qz volūt in pueris eē hūiditātē magi extēdibile vel hūiditātē accñtalē maiorē: et h nō arguit p dicta. ¶ Ad tertīā negat. qz sp calor sit maior qz sufficit p lō giori vita. sic nec ē fortitudo maior q lō giori tpe durat. p3. n. tales pportioēs fortitudo puā ad fortitudinē maiorē sic in puero. et calor puus ad calitātē maiorē eēt maiores qz calor et fortitudo maiores. qd nō ē verū. Et ad pbationē dr: qz calor ē pñ^m vite. et iō maiō ē q ceteri pibus pōt i lō giorē durationē: puta re^m eiusdē etatis. regimis: et alioz pñ^m iuz. mō sic nō ē in ppo^t: ¶ Ad 4^m ad 4^m dr. qd opōnes ille q sunt cū multo hūido fluētē sūt maiores i puero. sic nutritio et digō seu expulsio et augmētatio. s3 alie opōnes pncipaliores sic gñō. et pñs s3 fortiores i iuene. et iō rō nō pcedit. maior. n. nō h3 vitatē nisi dicat qz ille calor ē maior a quo oēs vl pncipalissime opōnes pcedūt maiores. mō sic nō ē de calore pueri. ¶ Ad h at qd addif d digōne pueri. dr qz si valz. qz mltō forti^o digērūt iuuenes. qz pls i vna vice com edūt qz pueri i sex. et et cibaria magi solida: et magi grossa: et iō rō d frequēti cibatōe nihil pcludit. ¶ Ad 5^m negat ad 5^m maior. Et ad pbationē ei^o dr. qz qñ aliqō pncipiū pticulare et ist falē ē alic^o gñonis. tūc nō ē icōueniēs. qz effectus acgrat aliqō pncipali^o qz sit illō pñ^o vl ei^o pñ^o pñas. vñ maiorē calitātē h3 ignis genit^o i aere ex radijē sola rib^o qz habuerāt illi radijē solares. vl et aer. i q fuerit. et iō cū spma sit pncipale agēs vl pñ^m gñonis. nō ē icōueniēs qz puer acgrat maiorē calorē qz sit spmag. Sifr nō ē icōueniēs si iuuenis acgrat maiorē calorē qz puer h3. ¶ Ad 6^m negat añs: et ad pbationē dr. qz l3 ē sup^m. qlibz ps aliqd depdat: s3 solū aliq. l3 vez ē q forte oēs ptiuē alterant. s3 nō ptinē qlibz depdit aliqd. qz nihil remaneret. ¶ 2° dr qz si aliq ptes recedūt. tñ aliq ptes eque pure pñt aducire. et sic rō nō pcedit: qz si vna euaporata recedit alia digesta aduenit eque pura. saltem vsqz ad

4°

ad rōes

Ad p^m

2ª rñfio

3ª rñfio

Ad 2^m

Ad 3^m

ad 4^m

ad 5^m

ad 6^m

ad 7^m

ad 8^m

ad 9^m

ad 2^m

ad 3^m

ad 4^m

ad 5^m

5^a ps 21
arti.
p^a 2
p.

2.

vsqz ad magnā ptem etatis iuuetutis. **¶** Ad septimum dicitur qd mobilitas nō solū pūit pp calorē: s; ē pūit pp humiditātē: vñ pueri & mulieres in opationibus suis sunt magis variabiles. nō q; magis calī: s; q; mag; hu midī. **¶** Ad octauā dicitur qd nō opz qñ aliq passio cōuenit duobus: vni p pūs: & alteri p posterius: q; pueniat posteriori p pūs illā passionē itensius vel pfectius cōuenire pōi. s; b est solū vtz. vbi prius est cā totalis & pncipalis respectu posterioris. mō pueritia: seu calor pueri nō ē cā pncipalis: imo nec totalr respectu caloriz iuuenis. caloriz. n. iuuetutis cā pncipalis est aia calorē iperfectū pueri. reducēs ad pfectionē. & iō rō nō pcludit. **¶** Auctoritas phi p posterior nō hz locū nisi in illis: in qbus aliqd puenit alteri pp aliter: & nullo modo pp aliqd pncipale. mō lz calor pueri eēt cā caloriz iuuenis. tñ nō esset totalis cā. imo pncipalis ē aia reducēs ipz ad suū calorē debitū: & pfectū a calore impfecito pōi. **¶** Ad nonū dicitur qd nō opz humidū pueri eē in subo pfectiori: nec puriori. 2°. qd nō opz humidū pūine fieri magis ipuz. imo stat humidū radicale in iuuetute esse ita puz sic in puericia vel purius pbabilr. 3° dicitur qd vita nō pōt ppetuari: q; post iuuetutis etatē humiduz gnabit pūine minus puz: ē hoc tūc pp defectū caloriz icipiet decretere. & iō tūc pūine disponit vita ad corruptionē. Et p b p3 qd sit dōm. qd lz vsqz ad iuuetutē tē pōt gnari humidū eque puz. nō tñ pōt vltra. & iō dicitur qd tūc icipiet deficere vita. **¶** Ad scōz p bationem minoris dicitur qd humidū cibale puerfuz in mēbz stat eē eque puz. sicut radicale. & iō rō nō pcedit. **¶** Ad teri a3 p bationē dicitur qd sanguis mēstruus ē mā pueri: & iste nō est in tāto depuratus qn in iuuetute pōt humidū radicale restaurari plus puz p cibale adueniēs. & cum dicitur qd est magis digestus. dicitur qd forte est plibus digestio nibus digestus. s; tñ alie digōnes pūit esse ita itense: & sunt qd ita puz faciūt cibale pp vehementē pueniētā & itensioem calitatis radicalis. Et hoc solū dico pbabilr more alior. **¶** Ad qrtū dicitur qd pncipia humidū iuuenis sunt nō solū pncipia nutritionis: s; ē gnationis. imo pūit esse puriora & fortiora q; pncipia gnationis humidū radicalis pueri: q erant in pte: & iō rō nō pcedit. **¶** Ad decimū dicitur negado pñaz. Ad p bationē dicitur qd su pfluat pueri nō ē tēperatio: neq; sudorē magis gratus tactui pp tēperatū calitatis. s; pp humiditātē multā: & calorē debile in agēdo. humida. n. sūt tactui placētia. Auctoritas Auic. soluta fuit in pōne. Hec de qrtā pte illius articuli sunt pbabiliter dicta.

Quātū ad qntā ptem restat videre. vtrū sit polē esse mixtū tēperatū ad iustitiā. & vñ mihi qd tā phi q; medici dūit qd polē sit eē mixtū tēperatū ad iustitiā. pbaf sic. illud est polē eē: cuius cāe sunt pos sibi. s; mixtū tēperatū ad iustitiā cāe sūt poles. igit; & c. pñā lz. & añs. p pma pte p3 de se. q; positis causis sufficiētib; ponit effectus. p scōa pte p3. q; cā mālis est qrtuoz eā. put ipsa pōt deduci ad mediū alicuius spci & spātr humane puenientissimū. Cā formalis est aia intellectiua: vel accntalis cōplexio: put talia sūt in subo optime disposito. Cā efficiēns vñs est pma cā cū agētib; supioribus. & cā efficiēs pncipalis est duo semina tēperata. i. pñs & mñs. Cā finalis est opationes pfecte mixto tēperato debite. mō oēs iste cāe sic sūt pos sibi. vñ p3 mioz. 2° est dare mixtū distēperatū colericiū: & est dare mixtū distēperatū flegmaticū. igit; ē dare mixtū tēperatū ad iustitiā. pñā lz. q; cū in nā pūigit repiri posterius. & pūigit repiri pūs. vñ si duo sunt q sunt posteriora est vñū qd est pūs duobus. mō cōplexio tēperata pūs ē q; cōplexio distēperata. eo qd p recessus ab ea sumi

tur distēperatū. & nō eē. **¶** Scōa pclusio. qd sicut mixtū determinat sibi cōplexionē essentialē sibi cōgruam. ita determinat accntalem sibi cōgruā. & silēs essentiali. p3 p hoc qd mixtū aliqd melius se hz in vna regiōe: q; in alia. & in vno tēpore: q; i alio: qd nō vñ nisi cōplexio eius eēntialis regionis & tps esset sibi cōueniētiuz. igit; tur p3 pclo. **¶** Tertia pclo. qd mixtū sub vtraq; earuz optima dispōne ipole est diu pmanere. p3. q; pūine fit alteratio: & a medio & a ptibus iter se. & p pñs vñ qd nō diu pōt pmanere sub vtraq; optime. **¶** Quarta pclo. ponit qd polē est stare mixtū aliquo tpe puo sub cōplō ne tēperata ad iustitiā. pbaf. q; pōt eā hre p pclōne p mā. & cū hz eā nō pōt imēdiate ab ea remoueri. igit; tur pclo vera. pñā lz. maior p3 p dicta. minor p3. q; mixtū nō est in infiniū modice resistētiē: & p pñs ipz aliqd regrit anteq; sua resistētia possit supari. & a tēpamento suo puenientissimū remoueri. **¶** Sed tūc rōnabilr dubitat. de quo mixto itelligant hec dicta. **¶** Ad qd rō dicitur qd ista loquuntur de hoie. ita qd volunt dicere. qd possibile est esse hoiez optime cōplexionatū. **¶** Scōo dubitat. in qua etate sit. ad qd p3 Auic. pmo casū. rō dicit qd sic est in fine augmenti & sine magna variatione sui durat p totā etatem iuuentutis. comparatiue tñ pōt esse in qlibet etate. **¶** Tertio dubitat in quo climate magis deberet repiri tale mixtū. rō dicit in fine qrti climatis. & in pncipio gnti fm magis pbabiles opinio nes. sed Auic. vñ velle pmo casū. qd magis fit sub egnoctionali. & ista est opio cōis. cui non bene audeo cōtra dicere: lz rōnes sup q; fundatur sunt multū debiles: vt mihi vñ. vnde gratia collationis. & vt melius ingratur veritas: volo declarare opinioem oppositā: que eē est pbabilis. & sic quelibet eligat illam que sibi placet. **¶** Pro qua suppono pmo. qd solū loqtur de mixto humano. q; iter oēs cōplexiones mixtorum humana est perfectissima & tēperatissima. **¶** Secūdo suppono. qd membra eiusdes hois existentis in naturali dispositio ne sunt in qualitatibus primis multum dissimilia & cō traria. apparet de cerebro & corde satis de itentiōe phi scōo de asali. & per Auicem. primo canonis. sen. pma do ctrina de complexionibus. **¶** Tertio suppono. qd cor hois naturaliter dispositum obtinet pncipatū in calesfaciendo super ptes calidas circum circa existentes: ita etiam apparet per experientiaz: & alie partes a corde pūine habent spiritus & calores a corde. **¶** Quarto suppono. qd illud proprie non dicitur aliquo tēpore esse qd solum per istans est. apparet per pñm octauo pphicorū. c. xiij. de motu reflexo.

Tūc his suppositis sit pma cōclusio. qd si in homine esset cōplexio optima seu tēperata ad iustitiā: illa nullo toto tēpore remaneret. pbat; sic. si in. a. istāti esset: ipsa imēdiate post. a. istans non erit. igit; tur cōclusio vera. consequentia tenet. & antecedens pbaf. q; in. a. istāti calitas cordis icipit aliterare calesfaciendo ptes minus calas. igit; tur imēdiate post. a. istās non erunt iste partes sub isto tēpamento sub quo fuerunt ante. igit; tur. imēdiate post. a. istās non erit per totum corpus tēperamentum optimū. omnes cōsequētiē sunt de se note. antecedens apparet. q; calitas cordis obtinet in calitate super alias ptes minus calidas. per suppositionem tertiā. & est a gēsnāle agens tñ. quātū pōt. igit; semp agit ptes asistētes calesfaciendo. igit; dato qd in. a. istāti esset tēperamētū optimū: calitas cordis icipiēs calesfacere ptes exātes circū circa remouebit corpus ab istē tēperamēto optimo. **¶** Scōa pclo est. qd nō est polē esse hoiez tēperatam ad iustitiā p nām. pbatur sic. q; si pōt esse vel esset

2^a 2

3^a 2

4^a 2

p. du^m R

2. du^m R

3. du^m R

p^a sup^o

2ª sup^o

3ª sup^o

4ª sup^o

L. cō. 67.

p^a 2

2^a 2

esset p aliqd totum tps: vel p instans solū: sed nullū eo rū. igit̄ z c. maior p3 p sufficientē divisionē. minor de- clarat̄. qz nō p tps. p cōclusionē precedentē: nec p istās solū. p qrtā supponē. ¶ Scōs hāc opinionem rñdetur ad rōnes pbātes primā cōlōnē alterius opinionis. Ad primā dicitur. qz cāe sufficētes mixti tēperati ad iusti- ciā. s. hōis p nām non pñt esse. Et ad pbationē dī qz nō est possibile eīa esse p aliqd tps totū sub dispositione optima: qz regit̄ p esse hominis. Aut alr si quelibz illa rñ cāz posset per se esse nunqz oēs simul esse possent. ¶ Ad scōs dī. qz nō opz qz si sit distemperatū. qz et sit dare tēperatū. magna. n. est dīa. Et ad pbationem dī. qz corpus tēperatū in se: nec est prius: nec posterius di- stēperato: qz p nāz nec est: nec pōt eē: sed in imaginatio- ne forte possibile est eē. qz itell' intelligit z cognoscit di- stēperatū imaginādo tēperatū. vñ eadē rōne sic pbare- tur. qz esset dare mixtū tēperatū ad pondus: qz est dare mixtū distemperatū ad pōdus. z si Avicē. z aliq̄ medici vñr sonare pñū. qd est dare mixtū tēperatū ad iusticiā. dī qz ipñ volūt dicere: qz est dare mixtū ppinquū tēpe- ramēto iusticie: sic qz non sensibilr ab isto tēperamēto recedit. z hoc sufficit pro vitate sui dicti. qz medicus de modicis nō curat. est. n. artifex sensitivus. vt voluit Avi- cen. pmo cāz. z hoc de gnta z vltima pte scōi arti.

Ad rationes pncipales. Ad pma dī. qz ista maxima. vbi est dare maius z minus: ibi est dare egle: nō est vera nisi in rebus eius dē spci. z et in magnitudinibus z in numeris. z si in intensiōibus d3 hēe veritatē: opz qz itelligat̄ in eadē q- litate simplici. vt vbi est dare calitatē maiorē z mino- rē: et pōt dari equalis: sed nō opz qz si in cōplexionibus sit dare lapsum ad calitatē siccitatē z leuitatē: z alium lapsum minus ad illas qlitates: z magis ad oppositas: qz sit dare lapsum ad oēs equalr: cuius cā ē dicta in po- sitione. qz qñ est eglitas in alteratiuis. est inequalitas in motiuis. z eōuerso. ¶ Ad scōs negat̄ pñā. Ad pbā- tionē dī. qz non opz qz si vñū oppositoz sit in nā. qz et sit reliquū nisi sint pñā opposita. z sic nō est de tēpera- to z intēperato. imo sunt puatiue vel p̄dictorie opposi- ta. ¶ Ad hoc at̄ qz addit̄ qz nā magis itendit tēpera- tū z intemperatū dī pbabilr pmo qz nā nullo mō iten- dit mixtū temperatū ad pondus: qz nō est possibile: z nā nullū impossibile itendit. scōo dī. qz nā itendit mixtūz tēperatū ad iusticiā quo ad ppe vezz temperamentum iusticie. nō aut̄ intendit ipsum tēperamentū. iusticie per aliqd totū tps esse. qz et p nām non est possibile f3 vnā opinionē. ¶ Ad tertiū dī. qz sanitas aialis non p̄sistit in tēperamento ad pondus: prout notū est. et dī qz lz pfectissima sanitas p̄sisteret in tēperato iusticie. sicut p- fectissime esse calm in hēe summā calitatē: tñ sicut ad esse albū sufficit hēe albedinē vltra mediū latitudinis. qz tale est sufficiens ad dare esse album. ita ad esse sa- nū simplr z pfecte: lz non pfectissime sufficit hēe tēpe- ramētū sufficiens ad exercendū operatiōes debitas illi spci aialis. mō ad hoc hēe nō requiritur maximū tem- peramentū iusticie: sufficit tñ hēe cōplexionem nō ni- mis distātem ab isto temperamento. ¶ Ad quartum dī. qz signato mixto in quo est excessus in qlitatibus: nūqz per intensiōem z remissionem per nām pōt fieri tēperamentū. nā qñ erit adequatio in qlitatibus moti- uis erit inequalitas in alteratiuis z eē. vt prius dictuz est: nec pñt p nām qlitates alteratiue z motiue ad egl- itatem ponderis reduci. ¶ Ad gntū dī. qz admissō qz sit mixtū lapsum equalr ad friduz z humidū: qz bene pōt p nām fieri trāsitus forte equalr ad calz z siccū: z qz in medio trāsmutationis erit saltē p instās: aut pos-

sibile est qz si interrūpatur trāsmutatio per tps equali- tas ponderis in qlitatibus alteratiuis: sed tñ erit ine- qualitas in motiuis: z ideo non erit tēperies ad pon- dus. ¶ Ad sextū pcedit̄ añs. z negat̄ pñā. qz de oibus mixtis qz a nā leuioza sunt qz aqua: z grauiora qz aer: est ita qz gescunt nāl̄ in intermedio aeris z aque: sed non segtur qz sit temperamentū in talibus. vt in oleo li- gno stuppa vel alijs hmōi. Et ad pbationē dī. qz sup- posito pro nunc qz in talibus esset adequatio: in moti- uis: nō tñ segtur qz esset in alteratiuis. silr non est vezz. qz tale mixtū h3 tñ de leuitantibus: sicut de grauitanti- bus: lz bñ hēat tñ qz leuia non pñt ipsum trahere sur- sum vltra aquā: nec grauia deorsum ifra aquā. imo ita esset de corpore: in quo essent tres gradus grauitatis terre: z tres aque: duo ignis: z duo aeris leuitatis. hoc .n. in p̄actu aeris gesceret: qz gradus grauitatis aque non traherent. qz essent in loco nāl̄: sed traherent tres gradus grauitatis terre: qbus resistunt q̄tuor gradus leuitatis aeris z ignis: z iō non descendit. ¶ Ad septi- mū dī. qz in maiori mundo eīa nō sunt simplr adeq̄ta. imo p̄tinue agunt iuicē z corrūpūt aliq̄ partes ignis ab aere. et generāt̄ ab aere in alio situ noue ptes ignis ab alio igne. sed dicunt̄ adeq̄ta: sic qz nullū coz supat aliud: in tñ qz ipsum in sui nām pōt p̄uere: z alr nō. ¶ Ad octauū dī. qz ars non pōt facere eglr mixtū ex duobus qlitatiue: nec hoc pōt facere ex aq̄ z vino. sed forte quātitatiue eglr pōt ea cōmiscere. de hoc nihil est ad pñs. Rō post oppositum est pro dictis zc.

Hobis aut vlr. z pus dcm est de cāis
Tex. cō. lv. Q. d. xvi.

Verit̄ decimosexto. Utz gñatio erit ppetua. z arguit̄ qz nō p p̄hm 8. phys. vbi dicit. qz nullus motus est ppe- tuus p̄ter localē circularē. igit̄ zc. ¶ Scōo nulla generatio est ppetua. igitur gñatio non est ppe- tua. pñā t3. z añs p3 i ductiue: qz nec gñō hōis: nec gñō asini. ¶ Tertio sic. nulla forma subalis educta vl̄ edu- cēda de potētia mae ē ppetua. ois gñō ē forma subalis educta vl̄ educēda de potētia mae. igit̄ zc. maior p3. qz ois talis est corruptibilis. z pñs de necessitate corrūpi- tur. p̄ celi in fine. minor appet. qz gñatio forme non est aliud qz forma: qz gñat̄. z iō o3 qz ois gñatio forme sit educta vel posterius educēda. ¶ Quarto gñatio qñqz est: z qñqz nō est. ḡ nō est semp. pñā t3 ex terminis. añs est phi scōo huius. c. 8. p̄ platonē. ¶ Quinto nullū per- petuū h3 determinatū tēpus: sed ois gñatio h3 deter- minatū tēpus. igit̄ nulla gñatio est ppetua. pñā t3. ma- ior nota est de se. z q̄rto phys. ppetua non sunt in tpe. añs appet. p ph3 scōo huius. c. vltimo. vbi voluit. qz de- terminatū est tps generationis z corrūptionis. ¶ 6. nullū habens p̄rium est perpetuum: generatio h3 con- trarium. igitur zc. maior p3. qz vñū p̄riorum corrum- pit reliquum. minor p3. per p̄hm. 5. phys. vbi dicit. qz ge- neratio contrariatur corrūptioni.

In oppositū est p̄hs scōo huius. c. penul. ¶ In ista qōne erūt duo art. In primo p̄mittende sunt aliquę distictiones. In scōo iuxta illas ponende sunt rñsales cōclusiones. ¶ Quā- tum ad primum nota. qz generatio potest accipi duplr. Uno modo pro alteratione p̄uia ad itroductionē for- me subalis: alio mō pro itroductionē forme subalis: ad quā illa alteratio ordinatur: z est dīa iter istas muta- tiōes. qz mutatio p̄ma est successiua pp itēsiōnē gra- dualem qlitatis: f3 quē sit alteratio: generatio atit for- me subalis non est successiua pp idiuisibilitatem gra- dualem

Ad rō- nes p̄ me cō- clōnis opinio- nis op- posite ad 2^m

ad rō- nes

ad 2^m

ad 3^m

ad 4^m

ad 5^m

Ad 6^m

Ad 7^m

Ad 8^m

1^m
 T. c. 56
 z. 57.
 2^m

3^m

T. c. i. t.

4^m
 T. c. 57.
 5^m

t. c. i. 7.

T. c. 57
 z. 58.
 6^m

T. c. 8.

T. c. 55

p̄m nō

dualē forme: imo nisi esset extensio quantitativa mae q̄ non est eque disposita ad recipiendū formā subales in pte distāti: sicut in parte propinqua agentis: actio eēt indivisibilis. pp̄ qđ cōmentator. 6. phi. dicit q̄ mutatiōes indivisibiles sunt termini mutationū divisibilium. vt generatio subalis est terminus alterationis p̄eue. **1^a** distinctio est. q̄ entia in triplici dīa sunt, quedā sunt pure successiva: vt motus localis z tempus. Alia sunt simpliciter p̄manētia: vt aīa z celum. Alia sunt media: puta q̄ scōs ptes aliq̄s fluunt: vt fluuius z corpa aīaliū. **2^a** distinctio. gñatio pōt dici p̄petua dupl̄. vno mō qđ est semp z sine interruptione alio mō improprie. qz aī qđlibet tps̄ fuit: z post qđlibet tps̄ erit: z est esse p̄petuus intercese. **3^a** nota. q̄ adhuc qđ potest intelligi dupl̄. vno mō. vtruz gñatio est p̄petua. i. vtrum omni tpe qđ fuit: fuit generatio. z oī tpe quod erit: erit gñatio. Alio modo. vtrum generatio fuit ab infinito tpe: z erit in infinito tempus. sic q̄ nunq̄s habuit p̄ncipium: nec habebit finem: z sic intendit p̄s generationem esse perpetuā: z motū esse p̄petuus. **4^a** nota. q̄ iuxta istū vltimuz sensum qđ pōt itelligi quadrupliciter. Primo mō proprie q̄ aliqua gñatio vna numero sit p̄petua. Scōs mō. q̄ non p̄tinue eadem numero. sed cōtinue z perpetua sit gñatio eadem in esse. Tertio mō q̄ non p̄tinue. sed intercese per partes temporis semp duraret generatio. ita q̄ ante qđlibet tēpus fuisset: z post qđlibet tps̄ erit gñatio aliq̄ eiusdē sp̄ci: sicut nātr loquēdo dicere de eclip̄si lune. **4^a** mō. q̄ sic fuit gñatio p̄petue intercese. non tm̄ per ptes temporis: s̄ per istātia indivisibilia. sic. q̄ ab eterno fuit generatio in instanti z ēt erit. **5^a** nota. q̄ ex dictis de ista qōne p̄nt trahi multi sensus dubij. Primus. vtrum gñatio fm̄ qđ sicut esset motus localis esset eterna. Scōs. vtrum gñatio subalis simpliciter dicta esset p̄petua. Tertius. vtrum p̄petua sit generatio subalis mixti. Quartus. vtrum p̄petue in eadez sp̄e spālissima sit generatio iduīduoz illius speciei. **6^a** nota. q̄ simpliciter nihil nisi deus gloriosus est eternum z perpetuū. qz oīa p̄ eū sunt temporaliter z in tēpore producta. z ideo ad oēs dubitationes motas fm̄ veritatem fidei r̄ndendum est negativē. S̄z qđ forte q̄rit qđ sit dōm nātr loquēdo excluso lumine fidei. z iō cōclusiones quas postponam sic volo itelligi pure naturaliter loquēdo. Et hoc de primo.

Quantū ad scōs sit prima p̄clo. nulla gñatio siue simpliciter loquēdo. siue fm̄ qđ dicta est p̄petua. p̄bat sic. nullū tps̄ est eternū. igit̄ gñatio non est eterna. p̄na t̄z. qz ex opposito sequitur oppositū: vt sequitur. aliq̄ gñatio est eterna: igit̄ aliq̄ gñatio est in tēpore eterno. z p̄z p̄na. qz oē qđ est: z spāl̄ oīs motus qui est: est in tpe etiā qz h̄ verbū est: consignificat tps̄ p̄ns igit̄ sequit̄. generatio est p̄petua. igitur gñatio est in tēpore p̄nti p̄petua. z manifestū est q̄ in tpe finito p̄petua. igit̄ sequitur de primo ad vltimū. generatio est perpetua siue eterna. igit̄ est in tpe p̄petuo eterna. igitur tps̄ est p̄petuus. t̄z p̄na. z aīo p̄z. qz oē tps̄ d̄z ēē numerus motus. mō eternū non est natum numerare motū nec mensurare. qz eius quātitas nequit nobis esse nō. **1^a** p̄clo est. p̄petua est sine interruptione gñatio motus: nātr loquēdo. probatur sic. oī tpe dato vel dabili est gñatio motus sine interruptione. igit̄ p̄clo vera. aīo p̄z. qz vno anno est gñatio motus. s̄. vnius anni: z tpe. x. annoz est generatio. s̄. motus durātis per. x. annos. z sic de singulis alijs t̄pibus. igitur p̄clusio secūda vera. **Correlariū.** perpetue sine interruptione est generatio p̄z qđ. Et hoc de p̄mo dubio. **Quantū** ad secundum dubium. sit tertia conclusio hec. perpetuo potest esse aliq̄

generatio subalis elementi. p̄z. qz si sine interruptione longa apponeretur oleum in lapade: z ignis: quod est possibile: perpetue generaretur ibidē ignis. **Quarta cōclusio.** perpetuo est generatio substantialis elemēti. apparet. qz p̄petuo est sub polis generatio aq̄ ex aere: quoniā quādoqz est. z non est potior rō de vno tpe q̄ de alio. igitur p̄petua est. Et ex alio: qz continue pp̄ dominium friditatis obtinet ibi aqua super aerem. igitur cōtinue generatur ibi aqua proportionabil̄ perpetue sub egnoc̄tiali est generatio aeris. igit̄ conclusio vera. **Quinta cōclusio.** quātūcūqz in duratione est motus localis. tāta est aliqua vna gñatio substantialis. probatur. qz si motus localis capitur vnius diei potest capi generatio aeris sub polis vnius diei. z si capitur motus localis vnius anni. z si centum annoz sil̄ potest capi generatio aque ex aere ex cōclusionē precedente. vnde p̄z. qz conclusio vera est. z hoc de scōs sensu dubij qđnis. **Quantum** ad 3^m sensuz sit sexta p̄clusio. p̄babile est dicere perpetuo esse generationem mixti. p̄bat sic. perpetuo est generatio lapidis vel metalli ifra terram. igitur cōclusio vera. p̄na tenet. z aīo probatur. qz hodie est: heri fuit: z cras erit. z sic de singulis t̄pibus. igitur z c̄. p̄na tenet per inductionem. aīo p̄z. qz nō v̄ de quo tempore esset istātia. eo q̄ non est maior ratio de vno: q̄ de alio. **Secundo.** qz p̄petuo est generatio partis aīalis. igitur z c̄. p̄na tenet. qz omnis generatio partis aīalis est generatio mixti. aīo p̄z. qz p̄petuo est animal. ḡ perpetua est nutritio animalis. p̄na tenet p̄ p̄z p̄mo huius. qz viuū q̄ diu est nutritur. z vltra. igitur perpetue est generatio partis animalis. p̄na tenet. quia nutritio fieri non potest nisi per restorationem partis animalis. aīo est notum natural̄ loquēdo. ōz. n. semper esse aīalia perfecta. **Correlariū.** perpetua est vna generatio mixti. Sequitur. qz omnis generatio est vna generatio. **Correlariū** scōs. p̄petuo est vna generatio vnius mixti. sequitur per idem. qz p̄petue est gñatio mixti. mō oīs gñatio mixti est gñatio vnius mixti. S̄z si queratur. vtrum aliqua generatione mixti demonstrata vez sit deficere q̄ p̄petuo sit gñatio huius mixti. dico q̄ non. qz non credo q̄ aliq̄ esset vel posset ēē vniū mixtum. cuius gñatio oī tēpore duraret. **Tertiuū** correlariū. perpetuo est generatio corporis animati sensitivi. sequitur ex p̄batione sexte p̄clōnis. qz p̄petue est nutritio asini: z deducitur sicut in conclusione. **Quartū** correlariū. p̄petuo est generatio mixti perfecti: sequitur ex precedenti. qz gñatio corporis animati sensitivi est generatio mixti p̄fecti. z hoc de tertio sensu qđnis propositē. **Quantum** ad quartum sensum qđnis supponitur. q̄ omnes partes itegrales sunt eiusdēz speciei spālissime essentialis. illud fuit prius p̄batū. quo p̄missō sit alia p̄clusio hec. signata sp̄e spālissima ec̄ntia li asini que sit. a. p̄petuo: z sine interruptione est gñatio iduīdui sp̄ci specialissime: probatur sic. perpetuo est generatio alicuius partis asini. s̄z q̄libz pars asini est de spālissima. a. igitur p̄petuo est generatio iduīduozum. a. p̄na t̄z. aīo pro prima parte p̄z. p̄ p̄bationem secūdā p̄clōnis sexte. qz p̄petuo est asinus: igitur p̄petuo nutritur asinus. igit̄ p̄petuo gñatur aliqua pars asini. omnes p̄sequentie sunt bone nātr. z aīo nātr loquēdo est vez. qz si semel non esset asinus mundus nunquā posset habere asinū: seu sp̄z asini. eo q̄ nequit per putrefactionē fieri. nec fieret tunc p̄ propagationem. eo q̄ nullus asinus esset. imo nūq̄ asinus ēēt. igit̄. p̄ns vez. s̄. qz p̄petuo est gñatio asini. z secūda pars apparet. qz. a. est eiusdē sp̄ci spālissime cū toto asino p̄ter pedem: qz si abscinderetur ab asino pes adhuc manet eadē sp̄es spālissima

com 32.

2^m nōn^m

3^m nōn^m

4^m nōn^m

a. t. cō. i. vsqz ad is. 5^m nōn^m

6^m nōn^m

7^m nōn^m

p̄ 2

2^a

Corre^m

3^a

4^a

5^a

6^a

7^m

T. cō. 4i.

1^m cōm

2^m cōm

3^m cōm

4. cor. 1^a

7^a

8°

Contra

Et

9°

ad 6^m

dubiu

Et

8. phy.

56. 2

57.

ad 2^m

ad 3^m

ad 4^m

L. co.

52.

spalissima. qz maneret idem indiuiduū. modo quelibz ps asini est eiusdem speciei cum parte asini sequestrata: puta cum pede per supponem premissam. igitur qli bet ps asini est eiusdem speciei spalissime. a. ¶ 8° p^olo. non ppetuo sine interruptione est generatio asini totalis. ista p^olo apparet: qz non semper gñatur asinus totalis: qz vno tēpore generatur: z alio tēpore nō. als. n. nimis multiplicarentur asini. voco autē totalē asinū illō quod est asinus: z non est ps alterius asini. ¶ Contra. hec p^olo p^odicat precedenti. qz pcedens dicit q sine interruptione perpetua est gñatio indiuiduoz spēi. a. sed qdlibet indiuiduū est totalis asinus. igit ppetuo est generatio asini totalis. pñā t3. añs pro p^oma pte est pcedens p^olo. z pro scōa pte est manifestū. qz spēs. a. z iste terminus asinus pvertunt. qz est spēs spalissima essentialis asinoz. sicut amō qdlibet indiuiduū spēi asini est asinus totalis. Nō. n. d^r pes asini est asinus. igitur qdlibet indiuiduū spēi. a. est asinus totalis. ¶ Hic rñ datur facilt^r put vulgares vtunt^r hoc termino asinus. s. put ipse pnotat totalitatem: z ps asini nō est asinus. iste terminus asinus nō est spēs spalissima essentialis asinoz: imo asinus totalis z quelibet eius ps integralis est eiusdem spēi spalissime essentialis. z iō quū ps asini non sit asinus. manifestū est. qz iste terminus asinus prout pnotat totalitatem non est spēs spalissima essentialis ad asinum seu ad rē q est asinus. p hoc p3 qd sit dōm ad rōnem: qz negatur q p^olo repugnet precedenti. qz iste terminus asinus non pvertit cū. a. nec est spēs essentialis: nec est de predicamento sube. sic acceptus. sed magis est spēs totius. qz sic hec p^odicatio bene esset essentialis. asinus est totū pportionabil^r dicat^r de generatione indiuiduoz de alijs spēbus pfectoz mixtoz. ¶ Noua p^olo. intercise ab eterno fuit gñatio asini totalis. p3. qz nāl^r loquendo non est p^ocise deuenire ad p^m. nec ēt ad vltimū: g ante quālibz gñationē totalis asini fuit alia z post quālibz gñationē erit alia. igit ab eterno fuit intercise: z hoc de scōo articulo.

Ad rationes

principales. Ad p^omā d^r q est pro p^oma p^olone. z pro dictis q nulla gñatio sit ppetua. z iō pcedit q nullus motus seu ēt mutatio alia a generatione motus est perpetua. Sed si dicat^r cū dictuz sit q ppetuo ē vna gñatio cōtinue aeris vel aque vel ppetuo est gñatio motus: z sic ppetuo est motus circularis. qre Az. negat gñationez esse ppetuā. z tñ concedit motum esse ppetuū. ¶ Respondetur q solum perpetuo est motus localis circularis vnus propriissime. s. vocādo motū vnum illum q est ab eodē motore: z eiusdem mobilis non essential^r variati in suis partibus existentis. hoc aliud in actu. sic enim perpetuo non est gñatio. qz adhuc aliqd cuius est gñatio continue variatur in suis p^otibus per nouā generationem: z per p^oria in partium corruptionem: s3 qd dictum est ppetuo esse vnā generationem. itelligit^r vocādo generationem vnā large per illam que est vnus generatio per continuā successionem p^otium adinuicē. z de hoc non loquitur pbs. ¶ Ad secundum dicif q est pro p^oma conclusione. ¶ Ad tertium dicitur q for^oma aeris totalis est perpetua vna numero per cōtinuā successionem partium suarum in simili situ figura sine magna variatione in ordine ad totum. Similt^r perpetuo est generatio forme aeris inter tropicos p^otinuaz successionem. ¶ Ad quartum conceditur q generatio non est perpetua: z q aliq generatio qñqz est. z quandoqz non est. z cum hoc tñ stat q perpetua est generatio. pbs at contra Platonem scōo huius voluit q non semper est generatio totalis asini vel equi. quod tamen

fm Platonem esse deberet. qz semper erāt idee potentes generare: z semper erat materia potens percipere naturam idearum. quare igitur non continue fiebat generatio totalis asini. ¶ Ad quintum dicitur q pbs secundo huius. d. qz tempus est determinatuz generationis z corruptionis non voluit aliud nisi q generatio nis mixti pfecti tempus est determinatū: sil^r z corruptionis: de generatione autem z corruptione elementozum non loquitur. z ideo non est cōtra dicta. ¶ Ad sextum dicitur q nullam habens contrariū est perpetuum: si sit idem numero prop^oissime aut pp^oie. s. sic: q nec in se toto: nec in parte eius principali essential^r varietur. Sed nihil prohibet naturaliter loquendo ppetuo aliqd hñs p^orium esse idem in numero. s. p cōtinuā successionē suarum p^otium. sic enim est aer perpetuus z de multis alijs. Utrum aut generatio sit contraria corruptioni: non est ad presens negocium declarare. Rō post op^m est pro p^olonibus positis in scōo arti.

Et ineqli tēpore gñatio z corruptio qm nām. T. c. lvij. Q. d. xvij.

Querit^r decimosextimo. Utrum quodlibet ens corruptibile habeat determinatum periodum sue durationis. z arguitur primo q non. qz lumen solis multiplicatum in spera sua est corruptibile. z tamen nō h3 determinatum periodum. igitur zc. antecedens pro p^oma parte declaratur: qz illud lumen est eiusdem speciei cum lumine solis multiplicato in spera aeris vel lune: quod est corruptibile. igitur ipsum est corruptibile. pro secunda pte p3. qz tale lumen est perpetuum z perpetuo tempore. ¶ Scōo. ignis in sua spera existens est corruptibile. z non habet determinatum periodū zc. igitur zc. maior nota est. qz ignis iste cum quolibz alio igne est eiusdem speciei specialissime. igit est corruptibilis. minor p3. qz talis ignis quātūcūqz ipse duret adhuc diutius potest durare: eo q non corrumpetur nisi approximetur suis contrarijs: z nullo determinato tēpore est necesse ipsum descendere ad sua p^oria. ¶ Tertio. si sic tunc vita humana non posset prolongari. consequens est contra medicos. z consequētia tenet. quia dato certo periodo illā hominis vita per nullā actionē medicine posset excedere. ¶ Quarto. si viuum haberet talem periodum: sequeretur q esset dare maximuz tempus. per quod viuū posset durare. consequentia tenet. qz per illum periodū. falsitas consequentis apparet. qz tunc esset dare vltimū rei permanentis inesse. puta in vltima illius periodi esset viuum z non vltra. Secundo quātūcūqz tempore viuū diu durat adhuc diutius potest durare. qz in instanti termināte illud tempus potentia eius conseruās ipsum in vita est maior qz corruptionis sunt in corrupendo. ideo non subito corrūperet eius vitā. ¶ Quinto sic. tunc aliq potentia regitur ad durādum. psequētia bona. z antecedens est falsum. igitur non quelibet habet determinatum periodum. consequentia tenet. z antecedens pro p^oma parte p3. qz periodus aliquozum est minor z aliquozū maior. qd non esset nisi hñtia maiorem periodum haberent maiorem potentiam durādi. z p psequens aliqua potentia requiritur ad durandum. qz autem pñs sit falsum. apparet. qz materia p^oma z celum esset infinite potentie. quod falsum est. z tenet pñā. qz infinito tempore durant. ¶ Sexto. vita hominis potest perpetuari. igitur zc. pñā tenet. qz perpetua non mensurantur certo periodo. antecedēs apparet. qz possibile est continue p^oartem medicine ipsum humidū radicale intm restaurare.

Ad 5^m T. c. 57 z. 58.

Ad 6^m

6^m

2^m

3^m

4^m

5^m

6^m

rare. sicut p actionē caloris cōsumitur. igitur possibile est vitam hominis ppetuari. p̄na tenet. qz nō deficit vita nāl̄r in hoīe nisi p desiccationē hūidi radicalis. aīis appet. qz nō v̄r pp qd bonus medicus sciens cōplonē hoīs z nocumenta. q̄ sibi p isturū astroz p̄nt ptingere pōt p̄tinue ipsuz p̄seruare: z p v̄tutes humectatiuas ipsum humidū radicale t̄nī restaurare q̄tū p̄sumit p calore nāl̄e. Et p̄firmat. qz hō pōt in se pducere eq̄ purū humidū: sicut erat humidū ex quo ipse ḡnabaf. igit̄ pōt humidū radicale sufficiēter restaurare ad h̄ q̄ semper viuat. p̄na t̄z. qz si ignis i lāpade p̄tinue arderet eq̄ puz oleū v̄r q̄ ignis ppetuaret. aīis appet. qz humidū radicale est genitū a parētibus. a quo ḡnatur puer: mō b̄n̄ stat puez eē bone cōplonis: sicut erat p̄ntes eius: igit̄ poterāt eque puz humidū ḡnare: sicut illi generauerūt. z h̄r p̄positū. Et sequit̄ q̄ illud diutius d̄z durare in quo p̄ria essent magis adequata: hec p̄na ē bona. z p̄ns est falsum. igit̄ corruptibile non h̄z sic determinatū periodū. p̄na t̄z. z aīis apparet pro prima p̄te. q̄ p̄na sit bona. p̄z. qz corruptio fit a p̄rio: igit̄ diut̄ durarent in quo p̄ria essent magis adequata. falsitas p̄ntis p̄z. qz magis durat lapis: q̄z hō. z t̄n̄ in homine sunt cōtraria magis adequata. igitur zc.

Confir.

z.

L.c. 57

L.c. 41

p.no.

2.no.

3.no.

4.no.

5.no.

com. Si.

p° 2

L.c. 17.

L.c. 26.

In oppositū est p̄hs sc̄do huius. d. q̄ oīuz vita z cuilibet corruptibilis certa determinare periodo. z sc̄do de aīa dicit. q̄ oīs nā pstantium certus est terminus sue magnitudinis z paruitatis. Constat aut̄ q̄ esse z s̄l̄r duratio rei corruptibilis sunt existentia a natura.

In ista questione erūt duo articuli. In primo videndum est de cā durationis entīuz. In secundo respondendum est ad quesitum.

Quantū ad p̄mū nota. q̄ periodus d̄r t̄ps durationis rei: p qd. v̄z. vel vsqz ad ei° terminū res pōt durare: z respectu eius corruptibilitatis h̄ t̄ps determinat̄ p certas reuolutiōes celi. z iō periodus d̄r a peri qd̄ est circū z odos volutio: q̄si circūuolutio. i. t̄ps circūuolutionis celi. p qd̄ res corruptibilis pōt durare. Et nota. q̄ duplicia sunt entia corruptibilia. s. entia q̄dā sunt simplicia: q̄dā mixta. exēplū p̄mi. vt el̄a. exēplū sc̄di. vt asinus. zc. Et nota. q̄ cōposita sunt duplicia. q̄dā homogenea: q̄dā etherogenea: hōgeneū d̄r cuius q̄libet ps capit denominationē toti° p̄pi quā: vt caro. etherogenea d̄r. quoz nō q̄libz ps capit denominationē totiuz p̄pi quā: vt man° vel pes. Et nota. q̄ homogeneoz q̄dā sunt vniformia in q̄litatib° sic ignis purus. Alia sunt difformia: sic ignis pro vno latere nāl̄r dispositus: z p alio nō. vel sic ē spera aeris in se. Et nota. q̄ quodlibz ens diligit se pmanere. appet p cōmētatorē p̄ phy. z pbat rōne. qz q̄libz ens resistit corrupētī ip̄m: h̄ aut̄ nō faceret nisi suā permanētiā diligeret. et vniciqz rei optimū est q̄tū est de sui nā pmanere. qz appetitus nāl̄s dirigit in oī. q̄re manifestū est q̄ oē ens se permanere appetit.

His premiffis sit p̄ma p̄clo hec. oīs corruptio sube fit a p̄rio. p̄bat̄. oīs corruptio sube fit p alterationē discōuenientem rei q̄ corrupit̄. igit̄ a p̄rio. p̄na t̄z. qz alterās rē corruptiue p̄riū d̄r illi rei. aīis p̄z. qz corruptio vnīus sube nō fit sine ḡnatione alterius. vt d̄cm̄ est in p̄ huius. mō alia suba neqz ḡnari nisi p alterationē p̄uā disponētē māz ad eius ḡnōnē. p p̄hs sc̄do. de aīa dicit̄. actus actiuoz sunt i patiēte disposito. igit̄. aīis est vez. z itelligo conclusionem. q̄ corruptio sube in quātum corruptio fit a p̄rio. i. suba nō corrupitur nisi a p̄rio corrupatur. Item non itelligo q̄ suba corrupatur a suo cōtrario for-

maliter. sed q̄ corrupitur a contrario actualiter vel virtualiter q̄litatibus requisitis ad eius p̄seruationē. z erit sensus explicitus z verus p̄ctionis. z sic q̄ncūqz aliqua suba corrupitur: corrupit̄ a p̄rio actualr vel virtualr q̄litatibus requisitis ad sui p̄seruationē. Et d̄r notabilr corruptio sube. qz accit̄ia frequēter corrupit̄ur nō a p̄rio: s̄ a defectu p̄seruatiuo: vt lumen in medio pp absentiam lucidi scia in aīa itellectiua pp iaduerentiā itellectus. Et si petaf an suba corrupi pōt pp solū defectum cōseruātis d̄r q̄ non p nām. imo opz q̄ fiat alteratio ad illā formā: sed per supnām forte bene posset. Et p̄riū correlariū. si aliq̄ suba non haberet p̄rium ipsa nō esset corruptibilis. p̄z ex p̄clōne. Et sc̄d̄z. ad h̄ q̄ non h̄ns p̄riū longo tēpe duret nulla virtus regitur in eo ad durationē. p̄z. qz nihil agit ad eius corruptionē. z iō sufficit solū p̄ntia cōseruātis ipsum. igitur zc. Et tertū. maiori tpe durare nō arguit maiorem v̄tutē. p̄z in non h̄ntibus p̄rium nulla v̄tus regitur ad durationē. Et Quarto. quanto aliqd minus h̄z de p̄rio ceteris partibus: tāto est maioris durationis. p̄z ex p̄clōne. Et nota. nihil alterat seipsuz corruptiue p̄ seu de p̄ se. p̄z. p̄ de simplicibus. qz talia non cōponuntur ex contrariis. p̄z et de mixtis. qz in illis ps alterat partem. sed nō alterat ps totum p̄mo. nec totū alterat totum de per se z corruptiue. Et nota. qd̄libz ens diligit se pmanere. q̄ nihil alterat seipsuz corruptiue p̄mo: seu de per se. t̄z p̄na. qz illud qd̄ se corruptiue de per se alteraret: hoc de p̄ se ageret ad corruptionem sui: z vt ipsum non esset: z p̄ p̄ns non diligeret se pmanere: vel simul diligeret opposita. aīis est vltimū notabile. Et d̄r notāter corruptiue z nō p̄fectiue. qz p̄fectiue aliqd alterat seipsuz bene: z de p̄ se: z rōne totiuz. vt aqua calefacta remoto calefaciēte p̄m se totā alterat se totā reducendo ad friditatem. D̄r etiā notāter p̄mo seu rōne totiuz: qz de p̄ accit̄is. z rōne partis aliqd b̄n̄ alterat seipsuz corruptiue. vt cor: q̄ncūqz nimis calefacit cerebr̄. et calor nāl̄s de p̄ accit̄is: agit ad sui corruptionē: z h̄ p̄ modū sequele. qz de per se agit ad desiccationē humidū quo desiccato deficit ip̄emet calor. Et correlariū. forma subalis embryonis nō agit de per se ad ḡnationē aīalis. p̄z. qz tūc p̄ se ageret ad sui corruptionē eo q̄ ad ḡnationē forme aīalis seq̄ corruptio embryonis. Si igit̄ petaf qd̄ effectiue dispoat māz pro aīalis ḡnatione. d̄r p̄z p̄hs: q̄ solū semen matris intrat subam fetus: z semen patris disponit illō sic agēs. z sic disponens esset semē patris: vel virtus ista a p̄re ifusa: z dispositum esset semē matris. z sic forma subalis feminis ex quo ḡnatur aīal non agit ad generationē aīalis. Sed si vellemus dicere semina duo intrare subam fetus: sicut volunt medici. d̄r q̄ a patre est virtus ifusa semini patris aduēticia ipsi sube semis: z ista disponit ad ḡnationem aīalis: z nō forma subalis feminis. hec aut̄ v̄tus ifusa cōseruatur a forma substāiali matris in matrice ne corrupat̄. Et nota. corruptibile bene agit de p̄ accidens ad sui corruptionē seu rōne partis. ista patēt de etherogeneis vbi vna ps alterat aliā: z de calore nāl̄i. q̄ desiccādo humidū radicale de per accidens agit ad sui corruptionem. qz deficiēte humido deficit z ip̄se. Et nota. nullū simplex vel etiaz mixtū vere homogeneū naturaliter dispositū h̄z in se p̄ncipium sue corruptionis actm̄. p̄z. qz omnis corruptio in substantijs fit a contrario. vt dicit̄ prima p̄clo: mō tale non habet in se contrarium. igitur zc.

Notāter d̄r nāl̄r. qz si aer esset nimis fridus in vna parte: ista friditas posset esse p̄ncipium corruptiui aeris in alia pte infridando istam ptem. D̄r. n. homogeneum vere. qz multa mixta vocatur

p̄m cōm
2m cōm
3m cōm
4. cor.
2. 2
p. phi.
8.
corre.
3. 2.
4. 2

tur homogeneū: eo q̄ ei⁹ quolibz ps integralis est lignū: z nō est vere homogeneū: eo q̄ ad ignē positaz vna ps cōuertit in flāmā z alia in cineres. q̄ non faceret si homogeneū vezz eēt. voco at̄ homogeneū vezz: cui⁹ q̄libet ps capit denotatiōē toti⁹ z est vniforme p̄ totū in oib⁹ q̄litatib⁹ suis p̄mis. Ex quo pz pueniētia iter eā z mixta. q̄ nō sunt vere hōgenea. cōueniūt. n. p̄. qz vtrūqz eoz hz i se p̄ncipiū effectiuū sue alteratiōis sibi pueniētis cū fuerit idispositū. vt aq̄ calefacta reducit se ad friditātē. z equ⁹ supcalefact⁹ ad tēperamētū remotis ipe dimētis. 2⁹ pueniūt: qz nullū eoz per se dispōit ad corruptionē. vt dicit 2⁹. S3 3⁹ differūt: qz mixtū nō vere homogeneū rōe p̄tū dispōit se ad corruptionē de per accidēs. simplex aut̄ nō. qz vere est hōgeneū. cū sit nātr̄ difpositū. z hoc voluit cōmentator. 2⁹. phi. d. q̄ mixtus hz in se p̄ncipiū sue corruptiōis: z nō simplex z itelligitur de mixto nō vere hōgeneo. **C**orrelariū p̄m. simplex nō p̄t corrūpi nisi vno mō. s. ab extrinseco: mixtū duobus modis. s. ab intrinseco z ex extrinseco. **C**Scōz cor^m q̄ ceteris parib⁹ simplex diuti⁹ durat q̄ mixtū: qz mixtū vbi cūqz pōit dispōit ad corruptionē tā ab intrinseco q̄ ab extrinseco. simplex aut̄ solū ab extrinseco. modo ceteris parib⁹ duo citi⁹ corrūpēt q̄ vnū solū. **C**Tertiū cōrelariū q̄to aliq̄ sunt magis homogenea tāto sunt maioris durationis ceteris parib⁹: qz est eq̄lis dispō ad corruptionē ab extrinseco z in magis hōgeneo est mior ab intrinseco pp̄ minorē p̄rietatē p̄tū iter se: pp̄ q̄d ēt metalla sūt lōge duratiōis. **C**S3 diceret aliqs. q̄ sunt cāe lōge duratiōis in genere: dico q̄ sunt he sex. P̄rio hōgeneitas in p̄tib⁹. sic pz ex dictis. Scōa cā similitudo medij p̄tinentis: qz hoc min⁹ dispōit rē ad corruptionē: iō hoies cōiter diuti⁹ viuūt in patria sua nāli q̄ i alia: qz est eis similio: illa q̄ alia. Tertia cā bona z p̄fecta cōmixtio calū cū hūido. qz talis p̄fecta mixtio fac̄ magnā hōgeneitātē. z ex p̄tū difficulter pōt separe hūiditatis p̄tes a calidis z eq̄. z ex hoc res durat diutius. Un̄ sic dic̄ albertus magnus esse de colūna exite de ere z de auro in fine tertij meteoroz. pp̄. n. bonā cōmixtiōē in cōplexiōne radicali difficillimū est auzz ab ea remouere: pp̄ q̄d lōgissime durat: lz in accidētali cōplexiōe. s. calō z frido actualib⁹ facit̄ variet̄. Quarta cā difficultas distōis z fortitudo resistētie. diuisa. n. diuti⁹ corrūpunt p̄ huius c. vltio. fortitudo ēt resistētie p̄seruat a corruptiōe. Quinta cā est latitudo magna cōplexiōis sub qua idiuuuz talis sp̄i pōt durare in q̄litatib⁹ p̄mis. hac. n. cā d̄ficiēte nō est hō lōge vite: lz satis fortis resistētie sit z tēpate mixtū: qz latitudo sub q̄ hō pōt manere nō ē multuz magna s3 sic lapides z metalla sunt lōge duratiōis. qm̄ hnt̄ cōplexiōē latā. Sexta cā est sp̄alis in viuētib⁹ bona p̄portio calidi cū hūido aereo z ecōuerso. Si. n. altez illoz excederet pueniētē p̄portioes eēt aial illō breuis vite: sic hētur in de lōgitudine z breuitate vite. Et p̄z cōbinatiōē haz sex cāz z aliaz: si sint alie: z p̄z p̄portioē eaz adiuicē d3 cōparari vita entū in lōgitudine z breuitate vite: n. n. ex vno istoꝝ d3 p̄cludi aliqd eē lōge vite: qz forte d̄ficit in alio. vt nō seḡ esse longioris vite hoies: qz habet hūidū z calidū debite p̄portio nis magis q̄ alia aialia: qz defectus est in puitate p̄odi sub qua pōt manere homo: z cū hoc i nimia etheregeneitate corporis humani. Similr̄ non opz si in duobus sint de his causis eque multe. q̄ p̄pter hoc sit eq̄l durationis: nisi cum hoc eēt eque fortes: nec o3 si vnū habeat plures causas q̄ aliud: ipsum esse plus longum: quia forte vna sola causa in alio propter sui fortitudinem plus valet q̄ duo vel tres in isto: eo q̄ sunt debiliores. Ex quibus dicti possunt iferri aliqua correla-

ria huic p̄posito p̄tinentia. **C**Primū. cum omnis corruptio in substātijs fiat a cōtrarijs: si aliq̄ substantia esset: cui nihil esset p̄tū nec intrinsece nec extrinsece: nec actua liter nec virtualiter: illa nunq̄ corrūperetur. patet d̄ se. qz deficiente causa corruptiōis defic̄ corruptio. **C**Secundū correlariū. nō esset incōueniens durationem aliquis plongari insolite p̄pter sp̄alem p̄seruationē a cōtrario extrinseco. patet de se. qz si alteratio ab intrinseco ipediretur. nō esset dubiū viuū notabiliter plus durare. modo nō esset inconueniēs aliquem habere virtutes impediendi huiusmodi alterationem vel saltem facienda eam minorem. **C**Tertio infertur q̄ non sequit̄. homo diutius durat. ergo est maioris virtutis. quia forte non sunt cetera paria. puta corrupētia ab extrinseco applicata. **C**Quarto infertur q̄ in sole luna v̄ celo lōgius permanere nō arguit aliquam virtutem in eis manere. patet. quia nō indigent virtute adiuuante nisi conseruante. cum nō habeāt cōtrarium. vt patet. ex cōclusionē prima. **C**Quinto. nō o3 q̄ si corruptibile sit i cōtinente cōtrario q̄ debilitetur. patet. quia forte plus sufficit resistere z se confortare q̄ contraria debilitare vna tempore augmentationis. **C**Sexto. ipossibile ē corruptibile semper esse fortius per naturā in resistēdo q̄ sua p̄traria in agendo. pz. qz perpetuaretur. qd̄ nō ē possibile. **C**Septimū. lz corruptibile q̄ diu manet nō est semp̄ fortius in agendo q̄ sua contraria. tamen q̄ diu manet fortius est se conseruare q̄ sua contraria ipsum destruere. patet. quia aliter ipsum non conseruaret̄. cuius contrarium supponitur. z pz p̄sequentia. qz contraria eius nituntur ad eius destructionem inquātuz p̄t. Et hoc de primo articulo.

Quantū ad secundum de his tribus per ordinem dicendo est. Primo vtrum vita humana potest perpetuari aut p̄longari. Secundo vtrum quilibet substantia corruptibilis habeat determinatum periodum sue duratiōis. z tertio de accitib⁹.

Quātū ad primū nota q̄ p̄ter complexionem temperatam ad iustitiam homini conuenientem: de qua superius dictum est: sunt alie quattuor cōplexiōes lapse a tēperamēto. sanguinea colerica melacolica z flegmatica. quarum p̄ma est lapsa vltra temperamētū ad caliditātē z humiditātē. secunda ad caliditātē z siccitātē. tertia ad siccitātē z friditātē. quarta ad friditātē z hūiditātē. Un̄ p̄ma vocata est aerea. secūda ignea. tertia terrea. quarta aquatica pp̄ pueniētiam quā quilibet illaz hz cum elemēto a quo denotatur. Et ista suppositio est māifesta ex medicina. z satis patet per Auicēnam de complexionibus: quapropter in ista scientia ad p̄sens supponitur. pz etiam ratiōe. nā cū tēperamentum iusticie cōplexiōis humane sit fm̄ harum qualitātū optimā cōbinatiōē p̄ salute vite humane: vt superius est dictū: z est manifestum qd̄ ab ista optima p̄portione harum qualitātū potest eē lapsus vel ad qualitates igneas. vt in colerico: vel ad aereas. vt i sanguineo. vel ad aqueas. vel ad terreas. z sic de alijs. **C**Secundo supponitur q̄ he cōplexiones si debite regantur non sunt eque longe vite. patet. qz non sunt eque propinque temperamento: est eniz sanguinea propinquo: vero temperamento. vnde si sanguine⁹ debite regatur diutius viuūt: z consequenter ita in alijs: non enim volo comparare complexionē. eo q̄ est p̄ p̄rium libro de longitudine vite. nec indigeo p̄ materia p̄sentis articuli: sed supponitur qd̄ sanguinea sit longioris vite cum debito regimine. eo qd̄ est melio: cōplexio inter lapsos. quod siue sit verum siue non nō refert ad p̄sens. Nec mouet obiectio. si q̄ dicat qd̄ san-

Co. p.

p. cor.

2^m cor.

3^m cor.

Dub^m

I. co. 28.

4. cor.

5. cor. re.

6. cor. re.

7. cor. re.

p. nōn.

2. nōn.

3^m nōn.

guinei cōiter moriūtur citius. hoc. n. p̄tigit ex excessib⁹
quos faciūt. 7 idebito modo viuēdi. ¶ Tertio suppoi
tur q̄ l3 q̄ nātr a p̄ncipijs gñonis esset lapsus ad vnā
cōplexionē accōitaliter p̄t labi ad aliā ex regimie. p3.
q̄: si flegmatic⁹ gubernet semp cibarijs calidis 7 tēpe
rate humidis fieret accidētālī calidus 7 hūidus: licet
ex p̄ncipijs natiuitatis fuisset fridus. 7 sic naturaliter
est flegmaticus 7 accidentaliter esset sanguine⁹. ¶ 4°
supponitur q̄ locutio fiat naturalis: 7 p̄m legem cōem
nāe: scitur. n. bñ q̄ per potentiā diuinā corruptibile pos
set perpetuari.

p̄^a. 2°

Tunc sit p̄ma cōclusio ipossibile est p̄ artē vl' p̄
nās sine miraculo vitā hoīs p̄petuari.

T. c. 8i.

istā p̄bas. q̄: mā appetit aliā formā put p3. p̄ phico. vel
ergo habebit eā. 7 segtur q̄ dimittet formā hoīs quaz
h3: 7 sic hō corrupetur vel nūq̄ habebit eam. 7 sic ap
petitus nālīs māe eternalr frustraret 7 p̄uaret suo fine
q̄d nō est possibile p̄m nām. ¶ Scdo. q̄: postq̄s termia
te sunt augmētationes hoīs calor nālīs post statū vite
continue agit desiccādo hūidū radicale. ergo necesse ē
q̄ tadē totalr reddat siccū. hoc facto deficit calor nāl:
eo q̄ deficit sibi hūidū. ergo vita. ¶ Tertio. ipole ē ho
minem poni in medio ita p̄ueniētī q̄n adhuc post cōple
tā augmētationē debilitet hominē resoluēdo calorē nā
lem 7 hūidū radicale. ergo cōtinuē debilitādo tadē de
ficiet hūidū 7 calor. ḡ vita. Nec valēt si istaret q̄ ligni
vite pomū p̄seruaret eternalr a corruptione. Seu etiaz
si diceretur q̄ in triuallis p̄m p̄m 7 hīstoria nūq̄ ho
mines morerent. ¶ Ad p̄mū. n. credo q̄ pure nātr lo
quēs nō p̄cederet aliq̄ lignū h̄re talē v̄tutes nec aliq̄
pomū: eo q̄ nō est per se notū: nec p̄ rōnē cōclusū. nec
ex aliq̄ experientia sequit. Catholicus vō diceret q̄ ta
le haberet talē virtutē potius ex dono dei sp̄ali q̄ ex in
fluxu nature: 7 iō hoc nō ē nāliter: q̄ hoc sic p̄seruaret:
7 ideo nō est cōtra p̄clusionē. ¶ Ad scdm d̄r q̄ in tri
uallis homines morerent: q̄d p3: q̄ cōtinuē debilitant.
7 ergo tadē morerentur. s3 ita diu eēnt in miseria mo
riēdi q̄ filij in cōpatiēdo parētib⁹ citius eos iterficiunt
q̄ p̄m illā regionē adueniat hora mortis nāl. ¶ Corre
lariū p̄mū. est aliq̄d determinatū t̄ps ita magnū: q̄ nul
lū ididū sp̄ei humane p̄t vltra ipsum viuere p̄ nām.
p3. q̄: de necitate ēt hō tēperate cōplexionis si esset cor
rūperetur in q̄cūq̄ regione poneret: 7 quātūcūq̄ bene
gubernaretur: 7 tēpus per q̄d iste hō nō posset durare
esset ita magnū. q̄d nullū ididū sp̄ei humane possz p̄
ipsum durare: ex quo tēperat⁹ p̄ ipm nō potuit. ¶ Se
cūda 2°. ipossibile est vitā hūanā p̄ artē vl' p̄ nās plōga
ri vltra terminū debitū sp̄ei. p3. q̄ q̄stū bñ gubernaret
ididū arte vel nātr nō p̄t diuī⁹ viuere q̄ hō tēpatus
ad iusticiā optie rectus. 7 in aere maxime conueniētī:
7 tñ talis non posset viuere vltra terminū debitū sp̄ei:
ḡr p̄clusio vera. maior nota. 7 mior p3. q̄ per terminū
sue vite attēditur termin⁹ orbitus sue sp̄ei. ¶ Tertia cō
clusio. medicus arte medicīne p̄t vitā hūanā plōgare
vltra terminū sue cōplexionis nālīs. p3. q̄ p̄t bono re
gimine illā cōplexionē cōmutare in meliorē cōplexio
nem. p̄ tertiā supponē: 7 ista erit lōgior vite. ¶ Quar
ta p̄clo. medicus p̄t p̄seruare vitā humanā a multis
corruptionibus. s. passionibus aduenientibus citra ter
minum sue complexionis patet. q̄ bonus medicus po
test adueniente febre eam curare. quia si non curaret 7
eger indebite se regeret moreretur. Et hoc de p̄ma par
te istius articuli.

2^m

3^m

Ad p̄m

Ad 2^m

p̄. co. m.

2^a 2°

3^a 2°

4^a 2°

3^a p̄ 2°
art culi.

Quantus ad scdm nota p̄mo q̄ querere vtruz
substantia corruptibilis 7 ē. est que
ere vtruz sit dare maximū tēpus: per q̄d corruptibile p̄t

durare. vel mimū per q̄d p̄t: vl' maximū: per q̄d nō p̄t: 2^m. no.
vl' mimū per q̄d nō p̄t. ¶ Scdo notādū ē q̄ i q̄dē spe
cialiter loq̄ volo de hoīc. nā p̄portionabiles p̄clusionēs 3. nōn.
p̄nt poni de alijs corporib⁹. ¶ Tertio nota. q̄ duplici
ter p̄t hō corrupi. s. naturalr 7 violēt. Violētē vtr si ci
tra terminū sue cōplexionis orbitū moriat: aut igne aut
aq̄ aut ferro aut aliquo hmōi. Naturaliter d̄r hō corrū
p̄: q̄n viuit ad terminū sue cōplexionis debitū: 7 moria
tur desiccato totali hūido radicali. ¶ Quarto nota. q̄
maximū p̄ q̄d p̄t sic exponit. per hoc p̄t: 7 p̄ nullū ma
ius p̄t. Mimū per hoc potest 7 per nullū minus p̄t.
Maximū per q̄d nō p̄t. per hoc non p̄t: 7 per q̄dlibet
maius p̄t. mimū per q̄d nō p̄t. per hoc nō p̄t: 7 per
q̄dlibet minus p̄t: s3 q̄dā ponat alr expōnes duorum
vltimoz terminoz: tñ iste sunt sufficiētes ad p̄ns 7 f3
verā expōnē grāmāte ita debent exponi.

Tunc sit p̄ma conclusio hec. oīs corruptio vio
lētā hominis p̄cedit nālē. p3. q̄ nō eēt p̄^a 2°.
violētā corruptio si expectaret vsq̄ ad terminum sp̄ei
debitū. ¶ Scda p̄clo. p̄babilis. q̄ i quātūlibz modico
tpe p̄t fieri corruptio violētā hoīs. app3. q̄ dato q̄cūq̄
violento corrupēte hoīez: in duplo fortī⁹ vl' in duplo ci
tius faceret: 7 in triplo fortī⁹ violētās in triplo: 7 sic isti
nitū: cū nō repugnet quātūlibz corrupens esse fortius.
¶ Tertia p̄clo. q̄ nō est dare maximū t̄ps p̄ q̄d hō du
rare p̄t. p̄bas. opposita ē falsa. ḡr p̄clo vera. p̄na t3. an
tecedens p̄bas sic: q̄ dato q̄ daref maximū t̄ps p̄ q̄d
hō p̄t durare: tūc per illō p̄t: 7 nō p̄t p̄ mai⁹. p̄ exponē
tes: s3 p̄ns est ipole. ḡr aīs ē falsum: s3 ipolitas p̄ntis
dclarat. q̄ si per hoc viuit tūc. s. in vltio istāti istī⁹ viuit.
Igitur tunc virtus eius conseruatua hoīs istius inesse
est fortior q̄ virtus corruptua in d̄struere. igitur in gra
du d̄sibili virt⁹ conseruatua excedit virtutē corruptuā
cū nullus excessus sit id̄sibilis. Ergo cū ista v̄tus exce
dens seu ille excessus d̄sibilis non possit subito deper
di: segtur q̄ adhuc post hoc istans iste homo viuet. ḡi
tur illud nō fuit maximū t̄ps per q̄d ille homo potuit
durare. ¶ Confirmaf sic. si illud esset vltimū istans eē
illius hoīs: seq̄ vel plures formas vltimas sil' adeq̄
te eē in mā vel mām pro aliquo tempore stare nudam.
Consequens p̄ vtrāq̄ pte est falsum. 7 p̄bas p̄na: q̄ ca
piat p̄mū istās eē forme imediate in mā sequētis q̄ p̄
babo eē dādū. Quero an hoc est idē istās cū vltio istā
ti esse istius hoīs: 7 si sic ista forma sequens imediate:
7 forma hoīs p̄cedēs adequate sil' starēt i mā: que fuit
p̄ma ps p̄nig illati. vel est aliud istās sequēs: 7 cum iter
quelibet duo istātia sit tēpus mediū: per t̄ps mediū nul
la forma erit in mā: q̄ non forma hoīs: eo q̄ in instantī
inutiāte illud tēp⁹ fuit vltimū istans esse: nec forma ime
diate sequēs: q̄ in instanti termināte illud tempus me
diū erit p̄mum eius esse per casum 7 per aduersariū.
Probo igitur q̄ est dare p̄mum istās esse forme sequē
tis. nā ipsa aliquo toto tēpore est: 7 ante nō est. ergo q̄n
q̄ est eius mutatio de non esse inesse. p̄na nota ē. 7 ista
est in instanti seu tota simul: cū iter contradictoria nō sit
dare mediū: vt notū est. ergo istās transmūtāōis est at
tribuendum termino ad quem. per philosophū. 8. phi
sicoz. sed terminus ad quē est esse forme. igitur in istā
ti transmūtationis ista forma est. ergo est dare p̄mū in
stās sui esse. ¶ Dic cavillator: respōdēt q̄ nō sunt instan
tia id̄sibilia in tempore p̄m vnam opionem: 7 q̄ nullū
est istās id̄sibile: q̄d tñ imaginōz in probando conclu
sionē. Itē nulla ē trāsmūtatio istāteana. Scdo diceret
q̄ forma sequēs generat successive: 7 sic eius p̄mū eē
nō ē in istāti: sed in tēpore in quo generatur. ¶ Ad p̄m^o
mū istoz dico q̄ siue sint siue nō sint istātia id̄sibilia
in tpe

2^m. no.

3. nōn.

4. no.

p̄^a 2°.

2^a 2°.

3^a 2°.

Cōfir²

T. cō. 68. 7 69.

ad p̄m^o

in tempore nihil curo. ego loquor hic si essent imaginā do ea esse. vt punctualius possim descēdere ad difficul tates. ita lz loqui. qz ita locutus est phs i. 6. z. 8. phycō.

T. cō. 68. Ad secundam dico qz si loquamur de pmo esse com pleto totalis forme cadaveris tunc hōc est in istanti ter minante totam mutationē successivā que vadit ad eius esse. z de ista procedit ratio. De mihi videntur esse ra tiones propter quas nō imerito resurrexit auctoritas qz nō est dare vltimū instans rei permanentis. **Quar ta conclusio.** nō est dare mimum tempus per quod ho mo potest durare. patet. quia si esset dare mimum tem pus tunc per illud posset. z per nulluz minus posset. qd est ei impossibile: quia si potest per illd pōt per ei^o medie tatem. **Quinta conclusio.** nō est dare maximū tēpus per qd homo nō potest durare. patet. quia tunc nō pos set durare per hoc: z posset durare per maius: quod est falsum. **Sexta conclusio** z responsalis ad articulu est: qz est dare mimum tempus per qd homo nō potest durare. probatur. quia cum aliquo tempore possit dura re: z aliquo non: propter nimis eius magnitudines. vlt igitur est dare maximum: per qd nō potest: vel mimuz per quod non potest. vel maximū per qd potest: vel mi mum per quod non potest. patet ex sufficienti divisiōe. Cum igitur tria pncipalia membra sint amota per con clusiones precedentes: relinquitur quartum quod est p posituz. **Confirmatur.** quia si homo temperatus ad iustitiam optime rectus z in medio convenientissimo sm cursum nature daretur: talis ex prima parte articu li adhuc non semper viveret. Capiatur igitur totum tē pus medium iter primum instās sui esse z p mūm istās sui non esse: hoc est periodus speciei: z est mimuz tem pus: per quod homo non potest durare. quia p illd non potest: qz ille hō de quo magis videbat: per illd nō po tuit: z p qd lz min^o potuit. qz iste hō p qd libet min^o vixit cū vixit vsqz ad istās exclusue terminans hoc tps. Si miles pclones pnt poni de egs z de alijs. **Septima pclo.** qz hō moritur citra hunc terminū spci. p3: qz nul lus est temperatus ad iustitiā. vt dictum fuit añ. **Itē vix est vel forte non est aliquis in medio convenientissi mo.** qd potest esse pro duratione homis. **Octava cō clusio.** periodus spci est in diuersis specieb^o alia z alia. patet quia diuerse species habent aliam z aliam cōple xionē. z per consequens alium z alium perioduz seqn tem. **Nona conclusio** periodi individuales: vel spā lium complexionum sunt valde diuerse in specie hūa na p3: qz in alia z alia complexione est alius z ali^o pio dus. vt longior est periodus sanguinei qz flegmatici. si militer in alia z alia patria quāuis complexiones indi viduorum essent eedem. tamen propter aliam z aliam alterationem medij essent periodi idiuuales diuersi.

Decima conclusio. omnes periodi idiuuales excedū tur a periodo speciei istius cuius ista nō sunt ididua ap paret in conclusione quitā. **Si diceret quomodo di ceremus de igne in sua spera qui tertio modo idētatis numeralis posito primo huius in vna. questioe dicitur perpetuus.** **Respondeo** qz de quolibet pedali ignis ponuntur conclusiones istis conclusionibus proportio nables: licet non de toto igne: eo qz largo modo idēti tatis conceditur esse perpetuus. hoc de secunda parte huius articuli.

Circa Tertiam partem huius articuli. s. vtrū ac cidentia corporalia habeant determinatus periodum sue durationis est notandum qz accidēs tri pliciter cōsuevit corrumpi. Primo modo a cōtrario vt caliditas a friditate. Secundo modo ex defectu conser uantis: vt lumen in medio ad lucidi remotionē. Tertio

modo ad modum sequele ad corruptiōem sui subiecti: vt cognitio sensitua in asino ad corruptiōem anime asi ni cui inheret: aut partialiter aut totaliter. **Secūdo nota** qz primo modo corrumpuntur accidentia habentia contrarium. scōo autem z tertio modo accidētia nō habentia p^orium cum p^oria non habent a p^orio pprie ne queunt corrūpi. vt lumē in medio: sed ex defectu cōser uantis corrumpetur.

Tunc quo ad hanc partem sit pma cōclusio. si cō seruans lumen in medio esset perpetuū: eo modo quo conseruat: z subiectū luminis eēt perpetuū: lumen illud nunqz corrumpetur. patet: quia nō a con trario: qz non habet. per scōs notabile: nec ex dfectu cō seruantis: cum ponatur perpetuum esse: eo mō qz cōser uat: nec ad corruptionem subiecti. quia supponit subie ctū esse perpetuū. ergo nullo modo tale lumen corrumpet qd est ppositū. Notāter dico eo mō qz cōseruat: qz licet sol conseruās lumē in luna sit perpetuus: tamē nō est lumen perpetuum: eo qz sol nō est perpetuus in isto modo quo conseruat lumen in luna: quia propter motū tandem tantum elōgatur a luna: qz quodammodo lu men in eo nequit conseruari. vt quando terra interponi tur. **Secūda conclusio.** loquēdo naturaliter lumē in octaua spera est perpetuus. patet. quia eius subiectū est perpetuum z sol conseruans eo modo quo conseruat ē perpetuus. ergo illud lumen est perpetuū. consequētia t3 per cōclōnē p^oma. z añs quo ad ambas partes p3 ex 2° celi: z satis ex 2° hui^o. capitulo penultimo. vbi phs vo luit motum solis z solem esse perpetuum. **Primum correlarium.** aliquid quod de sui natura est corruptibi le est ppetuū. p3. qz illud lumē in octaua spera ē d sui nā corruptibile: z est ppetuū. g maior p3. qz illud lumen ē eiusdē speciei cum lumine solis apud nos. eo qz ē spēs eiusdem lucis naturaliter representatiua. z minor ē cō clusio precedens. **Sed diceret tu.** tale lumen nō po test corrūpi. ergo non est corruptibile. p^ona tenet ex ter minis. z antecedens p3 per rationem adductā añ con clusionē scōam. quia nec a contrario nec a defectu pser uantis: nec etiam per modum sequele ad corruptiones sui subiecti. **Hic est aduertendum** qz iste termin^o cor ruptibile. sensitui. z alia huiusmodi capiuntur duplr. **Uno modo** prout exponunt per infinitū verbum a qz descēderūt cum verbo potest. vt corruptibile quod pōt corrūpi. sensibile qd potest sentiri. Et sic sine dubio lo quendo naturaliter concedenduz esset quod tale lumē non esset corruptibile. Sic calor existens in centro mū di non est sensibilis: quia non potest sentiri. Immo que libet forma ossis: aut carnis non est sensitua. quia non potest sentire: quia non potest per naturam habere or ganum. sed sola forma nerui in animali sentiret. **Se cūdo modo** corruptibile dicitur quod de sui natura nat um est corrumpi nisi aliūde cōseruetur. sicut sensituius quod de sui natura natum est sentire si haberet organū conueniens. z c. sensibile quod de sui natura natum est sentiri si esset sufficienter presens sensui. Et sic capitur sensituum cum dicim^o formam carnis: vel ossis in bō ue esse animam sensitua. z sic diceretur qz tale lumē est corruptibile. quia quantum est de natura sua natum est corrumpi: nisi aliunde conseruaretur. s. per pseruās sibi sufficienter semper existens presens. **Secunduz correlarium** talis corruptibilis non est determinat^o pe riodus sue durationis maxime. patet: quia est perpetuum. per correlarium primum. **Tertia conclusio.** ois accidētis corruptibilis qd quandoqz est z qñqz non: est determinatus periodus sue durationis sicut in sub iectis z corpibus patet: quia nō est potior ratio de illis

4° 2.
5° 2.
6° 2. clu sio.
7° 2.
8° 2. clu sio.
9° 2.
10° 2.
11° 2.
12° 2.
13° 2.
14° 2.
15° 2.
16° 2.
17° 2.
18° 2.
19° 2.
20° 2.
21° 2.
22° 2.
23° 2.
24° 2.
25° 2.
26° 2.
27° 2.
28° 2.
29° 2.
30° 2.
31° 2.
32° 2.
33° 2.
34° 2.
35° 2.
36° 2.
37° 2.
38° 2.
39° 2.
40° 2.
41° 2.
42° 2.
43° 2.
44° 2.
45° 2.
46° 2.
47° 2.
48° 2.
49° 2.
50° 2.
51° 2.
52° 2.
53° 2.
54° 2.
55° 2.
56° 2.
57° 2.
58° 2.
59° 2.
60° 2.
61° 2.
62° 2.
63° 2.
64° 2.
65° 2.
66° 2.
67° 2.
68° 2.
69° 2.
70° 2.
71° 2.
72° 2.
73° 2.
74° 2.
75° 2.
76° 2.
77° 2.
78° 2.
79° 2.
80° 2.
81° 2.
82° 2.
83° 2.
84° 2.
85° 2.
86° 2.
87° 2.
88° 2.
89° 2.
90° 2.
91° 2.
92° 2.
93° 2.
94° 2.
95° 2.
96° 2.
97° 2.
98° 2.
99° 2.
100° 2.

2^m nōn
p. 2.
2. 2.
T. c. 8.
L. c. 55
z. 56.
L. c. 2^m p.
Dubit.
R.
2^m
L. c. 2^m
3. 2.

ad p̄mā
rōnem.
ante op
positū.
Ad 2^m

de istis. Et hec de tertia parte articuli.
Ad rationes principales. **Ad p̄mā** dicitur q̄ est p̄ sc̄do correlario tertię p̄tis secūdi articuli. **Ad** secūda dicitur q̄ lz ignis totalis in sua s̄pera nō h̄z d̄terminatū periodū. q̄ oportet ipsum semp manere idem tertiō modo idētitatis numeralis. tamen q̄libet pedale eius h̄z. Et hoc sufficit.

Ad 3^m

Ad hoc autē qd̄ d̄r q̄ non est necesse aliquo d̄terminato tempore istum ignem descendere. d̄r q̄ quocūq; pedali ignis infra concavum lune signato necesse est ipsuz aliquo tempore fieri graue z descendere propter aspectum specialem celi respectu ipsius d̄terminantes materiam eius ad aliam formam. **Ad** tertiā qualiter vita hominis p̄t prolongari: z qualiter non: satis p̄z ex p̄ma parte secūdi articuli. q̄ nō p̄t ultra periodū sp̄ci: lz bene possit ultra periodum idividui vel certe cōplexionis date. **Ad** quartā dicitur q̄ est pro tertia conclusionē secūde partis articuli secūdi. **Ad** quintā dicitur q̄ in non habentibus contrariū nulla potentia regitur ad durandum propter resistere contrarijs. nō tñ sequit̄ q̄ magis durans est maioris potentie. q̄ forte cetera non sunt paria. sic p̄z ex p̄mo articulo. **Ad** sextam q̄ vita hominis possit p̄petuari negat. **Ad** p̄bōnem d̄r q̄ ipole est quātūcūq; bonus fuerit aliq̄s medicus restaurare humidum post tempus status vite: q̄n continue desiccetur humidum radicale: z tandem deficiet vita hominis. Et ratio est: quia humiduz qd̄ ip̄e apponit: non est ita purum sicut fuit humidū p̄cedēs radicale. **Ad** confirmationem p̄babiliter potest negari q̄ homo in se potest producere eque purum hūiduz tendens in nutritionē eius sicut fuit humidum radicale ex quo generabatur: qd̄ p̄z. q̄ hūidū radicale ex q̄ ḡnā batur erat digestum i vasis semialibus patris. z in matrice matris p̄ter digestionē omnes quas habuit in patre p̄cedentes que erant tot sicut erant digestionē humidi ex quo pater nutriebatur. Conceditur tñ bene q̄ p̄t generari eque puruz semen pro puero suo generādo. sed tale hūidū non esset aptum pro nutritione continua: licet sit aptum pro generatione: etiam q̄uis cōcederetur antecedens: sicut bene credo ipsum fore concedendum. hoc tamē non est vez nisi vsq; ad. 60. annuz. vel vsq; ad finem status vite. tunc enim qd̄ ḡnā ē continue minus puruz z magis aquaticū. p̄pter qd̄ cōtinue deficit vita. Et si dicas quare hō tunc nō p̄t generare: ita purum hūidū sicut in. 6. anno. dico q̄ hoc est a natura: q̄ tunc incipit deficere vita. z ita actiones vite: v̄l nature humane tūc incipient a tota sp̄e deviare. sicut idem videtur in herbis z plantis in breui tempore. **Ad** septimā d̄r q̄ nō op̄z illud in quo cōtraria sunt maḡ eque diutius durare: q̄ forte h̄nt minorem latitudinē complexionis ē forte est debilis virtutis resistitiue in medio fortiter ip̄rimēte sicut in homine. z idē citius corrumpitur q̄ lapis vel quercus in quibus contraria sunt minus equata. Ratio post oppositum est pro sexta conclusionē secūde partis secūdi articuli.

Ad 4^m
Ad 5^m

Ad 6^m

ad p̄fir.

Apparent autem z p̄m sensuz cōpres
sa. Tex. cō. lvij. Questio. xvij.
Decimo septimo queritur v̄z tēpus ḡnōnis rei est equale tempore corruptionis eiusde. **Et** arguitur primo q̄ non: q̄ planta que mille annis generatur. vt quercus in momento: vel in vno die corrūp̄t. igit̄ z c̄. **Secūdo.** q̄ entia generantur instantanee. igitur non est tempus generationis equale tempore corruptionis tenet p̄nā: q̄ mensura instantanea nullū est tempus. an̄s p̄z: q̄ generatio est exitus d̄ nō eē ad esse. modo necessario: o3 q̄ talis exitus fiat totus simul. z per p̄ns instantanee: eo q̄ iter p̄dictoria nō est dare medium. **Tertio.** multe sunt generationes perpetue. igitur in illis non est tempus generationis eque tempore corruptionis. p̄nā t3: q̄ perpetua nō sunt sub tēpore. an̄s p̄z: q̄ generatio aeris sub equinoctiali z aq̄ est perpetua: vt dictū est p̄us. **Quarto.** stat generans eē fortius q̄ corrupens. igitur generatio erit in breuiori tpe q̄ corruptio. p̄nā t3: q̄ multotiens sequuntur p̄poriones potentiaz agētū ad suas resistentias: z p̄ p̄ns forti⁹ complebit citius effectū suū. antecedēs manifestus est de se. Non enim op̄z punctualiter generans z corrupens esse eque fortia. **Quinto.** facilius est destruere q̄ construere. igitur facilius est corrumpere q̄ generare. igitur citior est corruptio q̄ generatio. **Prima cōsequentiā t3** ex termis. z sc̄da t3: q̄ citius fiunt que facilius fiūt ceteris parib⁹. Antecedens p̄z per p̄h3 p̄mo p̄orum. z manifestum est experientia: q̄ facili⁹ est destruere domū q̄ cōstruere. **Sexto.** in morte naturali hominis multo longior est corruptio q̄ generatio. igit̄ non sunt equalia tempore. p̄nā nota est. an̄s p̄z. q̄ ḡnō hominis non durat cōiter nisi vsq; ad tēpus augmētī. corruptio autē durat per totū tps̄ decremētī. modo tps̄ decrementi est multo longior tempore augmētī. eo q̄ augmētū videtur determinari in. 26. anno. corruptio autē z decrementum incipiunt in. 60. anno. **Modo** multi viuunt ultra. 60. annos maiori tempore quam. 26. annis. **Septimo.** vel res que generatur simul corrumpitur. z si sic idem est tempus generationis z corruptionis. ergo non est equale sibi ipsi. vel non simul corrūp̄t: sed alio tempore post. z si sic tunc tempus generationis: z tempus corruptionis non simul sunt. igitur vnū eorum non est equale alteri. p̄z p̄nā: q̄ res que est non est equalis rei que non est.

Ad 7^m

In oppositum est philosophus capitulo penultimo secūdi hui⁹. **In** ista questione erunt duo articuli. **In** p̄mo p̄mittenda sunt quedam notabilia. **Secundo** respondendum est ad quesitum. **Quantum** ad p̄mum est p̄mo notādū q̄ capiēdo generationem cōmuniter pro mutatione de non esse inesse: duplices sunt generationes: quedam successiue: quedam instantanee. Successiue que sunt partibilr per generationē vnus ptis ante alia. Instantanee que sunt tote simul. **Secūdo** nota. q̄ generationes successiue sunt duplices. quedā sunt sub stātiāz: z quedam accidentium. Aristotiles autē 2⁹ hui⁹ p̄ncipalr loquebatur de generatione substātiaruz: quia accidentia que corrumpuntur a contrario possunt velocius z tardius corrumpi q̄ generantur: secūdam q̄ contrarium corrupens est fortius in agendo. v̄l d̄bilis q̄ fuit generans. **Tertio** nota. q̄ substātiarum ḡnāiones successiue sunt duplices. quedā sunt p̄petue ad bonum intellectum. s. q̄ in continua successione semper durant tales generationes siue iterruptione: vt ignis vel aer sub equinoctiali. Alie sunt tēporales non semper durantes. vt generatio equi vel asini. **Quarto** nota. q̄ temp⁹ generationis equi vel hominis vel asini esse equale tempore corruptionis: potest intelligi dupliciter. Uno modo quo ad perioduz speciei. Alio modo quo ad periodum idividui. Illi termini satis expositi sunt in p̄cedenti questione: similes autem distinctiones totaliter dicantur de corruptionē. **Quinto** est notādum q̄ hic per tempus duratiōis generationis debet intelligi totum temp⁹ per quod res naturales i suo robore

3

4

5

6

7

T. cō. 58.

p̄mo no.

2^m no.

T. cō. 58.

3^m no.

4. no.

5^m no.

p̄.

2

Decimo septimo queritur v̄z tēpus ḡnōnis rei est equale tempore corruptionis eiusde. **Et** arguitur primo q̄ non: q̄ planta que mille annis generatur. vt quercus in momento: vel in vno die corrūp̄t. igit̄ z c̄. **Secūdo.** q̄ entia generantur instantanee. igitur non est tempus generationis equale tempore corruptionis tenet p̄nā: q̄ mensura instantanea nullū est tempus. an̄s p̄z: q̄ generatio est exitus d̄ nō eē ad esse. modo necessario: o3 q̄ talis exitus fiat totus simul. z per p̄ns instantanee: eo q̄ iter p̄dictoria nō est dare medium. **Tertio.** multe sunt generationes perpetue. igitur in illis non est tempus generationis eque tempore corruptionis. p̄nā t3: q̄ perpetua nō sunt sub tēpore. an̄s p̄z: q̄ generatio aeris sub equinoctiali z aq̄ est perpetua: vt dictū est p̄us. **Quarto.** stat generans eē fortius q̄ corrupens. igitur generatio erit in breuiori tpe q̄ corruptio. p̄nā t3: q̄ multotiens sequuntur p̄poriones potentiaz agētū ad suas resistentias: z p̄ p̄ns forti⁹ complebit citius effectū suū. antecedēs manifestus est de se. Non enim op̄z punctualiter generans z corrupens esse eque fortia. **Quinto.** facilius est destruere q̄ construere. igitur facilius est corrumpere q̄ generare. igitur citior est corruptio q̄ generatio. **Prima cōsequentiā t3** ex termis. z sc̄da t3: q̄ citius fiunt que facilius fiūt ceteris parib⁹. Antecedens p̄z per p̄h3 p̄mo p̄orum. z manifestum est experientia: q̄ facili⁹ est destruere domū q̄ cōstruere. **Sexto.** in morte naturali hominis multo longior est corruptio q̄ generatio. igit̄ non sunt equalia tempore. p̄nā nota est. an̄s p̄z. q̄ ḡnō hominis non durat cōiter nisi vsq; ad tēpus augmētī. corruptio autē durat per totū tps̄ decremētī. modo tps̄ decrementi est multo longior tempore augmētī. eo q̄ augmētū videtur determinari in. 26. anno. corruptio autē z decrementum incipiunt in. 60. anno. **Modo** multi viuunt ultra. 60. annos maiori tempore quam. 26. annis. **Septimo.** vel res que generatur simul corrumpitur. z si sic idem est tempus generationis z corruptionis. ergo non est equale sibi ipsi. vel non simul corrūp̄t: sed alio tempore post. z si sic tunc tempus generationis: z tempus corruptionis non simul sunt. igitur vnū eorum non est equale alteri. p̄z p̄nā: q̄ res que est non est equalis rei que non est.

boze vigeant. s. vsq; ad terminu status rei. Per tps au-
tem corruptionis totum tempus per qd res naturalis
in suo roboze debilitatur. vt tempus senectutis vocatur
tps corruptionis: z tempus iuuetutis. cu suis antecede
ribus vocatur tempus generationis. Et hoc de pmo.

Quantum ad secundum articulu sit pma co
clusio h. In generatõe instantanea
no est tempus generationis equale tempori corruptio-
nis. patet. qz ista generatio no fit in aliq tpe ptribl: sed
fit tota simul. vt per quid nominis patet. **Secunda**
conclusio. in generatione elemetari durante ppetuo te-
pore ad bonum intellectum. vel etiaz alteri rei si aliqua
fit alia res que semp generat: no est tempus generatio-
nis equale tempori corruptionis: quia idem est tempus
generationis z corruptionis. modo idem non est equa-
le sibipfi proprie loquendo. eo q equalitas dicit coue-
nientiam in quatitate per coparationem ad aliud. Er-
go conclusio vera. cosequentia tenet. anis pro pma par-
te pz. qz res que semp generantur etiam semp corrupu-
tur. vt sicut sub egnociali semp aer generat: ita sub po-
lis corrupit. sil in alijs. Ideo in talibus est ide tempus
generationis z corruptois. mior nota est de se. **Tertia**
conclusio. in gñone rei pure successiue non est etiam
tempus gñonis equale tempori corruptois illi rei. pz:
qz illud tempus est vnu z ide. sicut pz ex dictis in pmo
huius. modo idem no est equale sibipfi. **Quarta co**
clusio. in generatione substanciali successiua non perpe-
tua sicut homis vel asini no opz tempus generationis
esse equale tempori corruptionis per comparisonem
ad periodum individui. pz: qz multa cito corrupunt vt
in hora que longo tempore sunt generata. possunt eniz
corruptiones fieri violente z citra periodu debitu. pro
ut de se notum est. vel igne vel gladio vl aliquo hmoi.
Quinta conclusio. in gñone successiua substanciali no
perpetua adhuc proprie loquedo no est tempus gene-
rationis equale tempori corruptionis: qzuis compara-
tio fieret in ordine ad periodu spei. pz rone vltima an-
te oppositum: qz ista tempora nuq; sunt simul. sed vnu
prius z reliquu posterius. Modo si aliqua duo sunt eq-
lia. opz q ipsa sil sint de virtute logice. nisi tunc tempus
presens caperem valde longum: qd non est. cosuetu in
comuni locutione. **Sexta conclusio** z responsalis que
fuit de mente phi vt videt. est q in generatione succes-
siua substanciali. z non perpetua sicut est hois vl asini to-
tum tempus gñationis est equale tempori corruptois
in ordine ad periodu debitum toti spei ad istum intelle-
ctum q quanto tempore homo vel equus: vel aliud hu-
iusmodi tepatu ad iustitia in sua specie robozaf in vtu-
te optime rectuz: tanto tempore postea optime rectum
debilitatur in virtute z regioe temperata maxie sibi co-
uenienti: vel breuius quanto tempore in ordine ad totaz
spem ididui optime coplexionatu in illa spe z optime
rectum natu est in virtute augeri: tato tempore tatr re-
ctu postea natu est in sua virtute diminui. **Ista con-**
clusio pz: qz sicut herbe solis aduentu in sua spe vigorā
tur. ita solis recessu in eade debilitantur. modo tempus
accessus solis z recessus sunt eqlia. **Ite** si sunt ani-
malia vel entia que longo tepore per multos accessus
solis nata sunt generari z in vtuze vigorari. ita talia po-
stea per multos recessus solis nata sunt in sua vtuze cor-
rumpi: nec videretur aliqua ratio: quare non individuo
optime recto tanto tempore virtus eius in regione co-
uenientissima debilitaretur z nata esset debilitari: qua-
to tempore augmentabaf z nata fuit augmentari spali-
ter in ordine ad periodum spei: hec est conclusio quam
pbs intendebat.

p. 2.
2. 2.
3. 2.
4. 5.
4. 2.
5. 2.
6. 2.
L. c. 58.
L. c. 58.
L. c. 58.

His premissis respōdet ad rōes ante op ad pma
positum factas. **Ad pri** rōnem .
ma dī q est pro quarta pclusionē: qz arguit de tempo-
re corruptionis idividui. z hoc concedit pbs in lra fre
quenter eē breuius tepore corruptionis dicēs. Cōtigit
aut multoties in minori corruppi ppter adiuicem con-
fusionē. i. propter malā gubernationē respectu ididui.
Ad scdm negatur q oia entia generant istataneē: lz
capiēdo generationē large no est negandū quedā istā
taneē gñari. **Ad pbōnē** dicitur q illud dcm. gñō est
mutatio de non esse iesse: itelligitur sic q generatio est
mutatio successiua vadens de no esse rei ad rem eē cō-
plete: z inter hec est bene medium: puta rē esse secūduz
vnā partem: z secūduz aliam partem non esse: lz iter ve
ra contradictoria non fit mediū. **Ad tertiu dicit:** qd
arguit pro cōclusiōe secūda. **Ad quartū dī** q in or-
dine ad spēm idem agens vlt. s. motus celi est generas
z corrupens successiue. z ille lz respectu idividui ppter
speciales aspectus possit tempore generationis eē for-
tior q corruptionis vel econuerso. tñ in ordie ad perio-
duz totius speciei semper dicitur eque fortis: quia sic p-
ticulares aspectus diuersificantes quo ad ididua non
aspiciuntur: quia tales sunt accidentales habitudines
respectu spci. Nam si vno tpe speciales aspectus abbre-
uiant generationem. alio tempore abbreviat corruptio-
nem. z ideo hec in ordine ad spēm non corrupuntur.
Ad quintū dicitur: q lz apud nos est facilius dstrue-
re qz pstruere. tñ in ordine ad nām totaliter est ide. imo
p pus cōstruit itentionē qz destruit. nec est ei difficultas
cōstruendo: eo q gubernator eius est infinite virtutis.
Ad sextū dicitur: q lz in morte hominis lōgiori tem-
pore viuit homo in diminutione virtutis qz generatio-
ne ei. hoc est: qz no ē optime coplexiōis homo. nec ge-
neratio coparat ibi corruptioni periodo spci sed idiu-
duali. Seu etiam dicitur q in comuni morte hominuz
viventium. 80. aut. 100. annis corruptio non icipit. 40.
sed certo tempore post sic q non multum inequale ē tē-
pus generationis tempori corruptionis spci: sed idiu-
duorum aliquorum. **Ad septimum dicitur** quod est
pro quinta conclusione. Ratio est oppositum est p vlti-
ma conclusione.

Semp vero vt dictū est continua erit
gñō. **Tex. cō. lxxx. Questio. xviii.**

Veritur decimo octavo. Utz in ge-
nerantib sit pcessus in infi-
nitum. **Et arguitur primo** q non: qz seq-
retur q vnus generabilis essent infinite cau-
se efficientes: vel saltem fuissent. consequens est contra
p h m scdo metaphisice probantem statum in causis ef-
ficientibus. z consequentia tenet: quia ex quo genera-
tiones in infinitum vadunt sortis pater fuit causa sortis.
z iterum pater patris z pater istius: z sic in infinitum:
quia dato q alicubi sit status: sequitur q generationes
non vadunt in infinitum in ante eadem ratione: nec in
post. **Secundo** sic. quia in essentialiter ordinat non
proceditur in infinitum. **Modo videtur** q generantia
sunt essentialiter ordinata. igitur in eis non proceditur
in infinitu. igitur nec in generationis. maior nota est per
p h m vt prius. mior patet: quia si sortes generaret Pla-
tonem z Plato Liceronem: z sic vltra: essentia Plato-
nis pendet a sorte: z Liceronis a Platone: z sic vltra:
imo et Liceronis a sorte: qz quicqd est cā cāe ē cā cāti.
g vī q in illis sit pcessus eēntial. Similiter patet hoc
qz ordo in causis est necessarius. ergo essential. psequē-
tia lz: z anis patet: quia impossibile est in hoc ordie fie-
QQ 3

p.
L. c. 5.
2m
L. c. 5.

3^m ri conuersum ordinem. puta Cicerone genuisse Plato
nem. nec z Platonem genuisse sortem. ¶ Tercio sic.
I.c. 68 non proceditur in gñationibus in infinitu secudu rectu:
I.c. 70 nec secudu circuli. igitur nullo modo. pñia t3. z añs p
4^m pma parte est phi in littera. p scda pte pz: q: si in infini
tu pcederet in generationibus secudu circulum idem
nuero posset redire. cuius oppositus dicit phs in lra. z
ro. z sic idem numero posset redire. ¶ Quarto arguit
sic. forte corpore celestia nuq; reuertent ad eundem pun
ctum in quo sunt modo. ergo nullo modo reuertent ea
dem generabilia in specie que gñant modo. igr no cp
petua generatio secudu circuli. pñia vltima tenet: quia
no posset esse generatio perpetua circulariter: nisi tan
dem eadem generabilia in spe generarent que genera
tur modo: z pma tenet: q: eadē generabilia i specie ne
queunt prouenire nisi ab eisdem causis specie. mo cau
se sunt corpora supercelestia: sic se habentia ad ista ife
riora. Antecedens patet: q: forte nunq; erit eadem dif
positio celi respectu istorum inferiorum que est nunc p
pter motum planetarum in obliquo circulo.

I.c. 58. In oppositum est phs in lra. ¶ In ista
59. z. 68 qone erunt duo articuli.
¶ In primo premitenda sunt notabilia. ¶ In secundo
respondendum est ad questionem.

p. non. Quantum ad pmi pmo notadu est q: quere
re gñone pcedete in infinitu nihil
aliud significat in pposito. q; vtru perpetue in qlz spe
cie durent generationes itrisece saltē. vt vtru post qua
libet hois generationem erit alia generatio homis. vl
breuius. vtrum no sit deuenire ad vltimam generatio
nem post qua non erit vltior. ¶ Secudo nota. q: in
2^m non. generatiōibus pcedere in infinitu potest itelligi duplr.
vno modo secudu rectu. alio modo secundum circulu.
Dicitur autem generatio procedere secudu rectu quan
do non reuertitur idem queadmodu in circulo qd pus
erat. Dicitur aut pcedere secundum circulum quando re
uertitur idem qd pus. ¶ Item nota. q: aliquid dicitur
idem duplr. s. numero vel specie: sed q: vtroq; modo in
generationibus est procedere in infinitu potest itelligi
dupliciter. Uno modo vtru procedant in infinitu secun
dum rectu no reuertedo idem in spe. Alio modo no re
uertendo idem in numero. ¶ Tercio suppoit ex seqn
ti questione q: idem generabile negt bis generari sim
pliciter z totalr. licet secundum qd idem infinities pos
sit generari. Et hoc de pmo.

p. 2. Quantum ad secundum sit pma conclusio hec. ge
neratio non vadit in infinitu secundum
rectum in specie. pbat: q: vel iret in infinitu secudu re
ctu in specie infinitis existentibus specieb. vel solum fi
nitis. sed nullo modo istoruz. igitur zc. Maior pz a suf
ficienti disione. minor declaratur. No eni potest dici q:
infinitis: q: non sunt infinite species predicamenti substā
tie. ¶ Secudo etiam. si esset ifinita multitudo speciey
in predicamento substantie adhuc non posset genera
tio in infinitum procedere in eis. Ratio q: in infinitis no
esset pimum nec vltimum: z sic no esset ratio quare cer
ta mā post vnam formā potius reciperet hanc sequen
tem q; illam. eo q: in infinitis non est prior: nec posteri
or. vel acciperet plures simul vel nullu. quoz qdlibz ē
ipossibile. ¶ Sed diceret q: hec ratio videt etiam va
lere supposito q: non esset nisi finita multitudo specie
rum ad concludendum materiā non posse recipere for
mam nouam. ¶ Respondetur q: non: quia ponēdo fi
nitas species non oportet materiam procedere ordina
te de vna specie ad alia sine reiteratione ad causandaz

Dubius.
R

speciem: sicut oportet materiam procedere infinitis
existentibus speciebus in generatione existente in re
ctum. z ergo sufficit ibi dicere materiam dterminari ad
formam certam sequentem ab agente. Si vero dicatur
q: solum finitis speciebus: tunc generatio no procedet
in infinitum: q: transactis specieb. nulla fieret vltra ge
neratio secudu rectum. igitur zc. ¶ Secunda cōclu
sio. si generatio semper durabit vt concedit phs natura
lis oportet q: hoc sit secundum circulum in spe. Sequi
tur ex precedente: q: non potest secudu rectu in spe.
Notanter dico si semp durabit: q: simplr loquēdo non
semper durabit: cu fides vera hoc ponat: lz quātū est d
experientis dicat phs non illustrans lumine fidei eaz
semper durare: z sic nāltr loquēdo post loquar sic mibi
videtur velle Aristotiles loqui scdo huius. ¶ Tercia
conclusio. sub cuiuscūq; spēi substantie forma mā nunc
est sub eadē ifinities erit. vel tota simul vel quelibet ps
notabilis eius. Similiter sub eadem ifinities fuit. pro
batio. quia materia cuiuslz spēi formam appetit. Cum
igr appetit talis nequeat frustrari. sequitur q: sub cuius
cūq; forma speciei deueniet: z non solum semel: sed ifi
nities: cum supponatur mundum esse perpetuum. Si
militer sub cuiuslz spēi forma fuit alias ifinito tempore
pcedente: q: nisi sic appetit māe fuisset frustrat sine q:
naturalis non cōcedit. z non solū fuit sub ea semel sed
ifinities. ¶ Quarta cōclusio. si mā nūc sit sub certe spe
ciei forma: z eam dimittit no opz anteq; eandem i spe
iterum recipiat eam transire per omnes formas spētū
generabilium medias. quia bene stat ex aere fieri aquā
z iterum fieri imediate ex aqua aerem sine alia genera
tione substantiali sibi media. prout de se pz. ¶ Quinta
conclusio. licet in tempore finito dato stet mā datam.
esse plries sub vna forma q; sub alia. tamē toto euo no
pluries est mā sub forma vni spēi q; alterius. Prima
pars huius conclusionis patet per precedentē: q: bene
stat q: decem vicibus fiat mā sub forma aeris añq; se
mel fiat sub forma homis: q: imediate potest fieri ex
aqua aer z econuerso pluribus vicibus. Secunda pars
patet: q: toto euo mā ifinities sit sub cuiuslz spēi forma.
mo ifinita non sunt plura ifinities. imo quot vicibus in
toto euo mā sit sub forma aeris. tot sit sub forma homi
nis. ifinities enim sit sub forma vtriusq;. vt dicit tertia
conclusio. ¶ Sed diceret tu istando contra hoc: quia
si sic sequitur q: multorum hominum esset eadem ma
teria: quis ergo haberet eam in die iudicij vniuersalis.
¶ Secundo: quia elephantes non generatur: nisi in lo
cis determinatis: quomodo ergo materia lapidis que
est hic veniret ad locū istū. ¶ Tercio: q: dr cōiter qd
ex cineribus prioris fenicis generatur fenix noua. ergo
ista materia fenicis nunq; deueniret ad formam aliaz.
¶ Respondetur pmo q: si loquamur fm vītate fm quaz
procedit pma obiectio non esset concedendum perpe
tuo fuisse generationes: nec etiam forte debere: cum sic
mundus habeat pncipium z finem: ergo est bene du
bium vtrum plurium hominum: sic erit eadē materia:
sed si dicatur supposito: qd ita sit quid contigit de pma
dubitatiōe. ¶ Respondeo q: ista dubitatio est theolo
galis: z non spectat ad presens negocium: z ideo hic
non multum de ea curo: sed respōdeo q: fide scio me re
surrectur. de mō aut n escio. tñ scio modus qb de pof
set facere. s. vnā mā eē plurium hominum. Non enim
iplicat deum tunc vnam materiam multiplicare sic qd
sufficiat ambobus. Qui eni satiauit quattuor milia ho
minum de tribus panibus multiplicando panes etiaz
potest multiplicare materiam. non plus de hoc. ¶ Ad
scdm dicitur q: mā cū est in aere a vcto potest deporta
ri vbi

2^m.
I.c. 60.
58. z
39.
3^m.
4^m.
5^m.
du^m.
2^m.
3^m.
ad p^m.

si vbi sunt tales generationes: et fieri sub forma illorum
 imo: ita e necessarium fieri stare eternitate mundi. **Ad**
 tertium dicitur quod materia fenicis est semper alia et alia: cum flu-
 at et refluat per totam eius vitam: ut dicitur primo huius de au-
 gmentatione. **Sexta conclusio.** generatio non potest
 perpetuari secundum circulum in numero. **propter** oportet
 teret idem numero redire. quod est contra secundum nota-
 bile. et contra per quid nominis etc. **Septima conclusio.**
 generatio vadit in infinitum in rectum in numero seu ratione
 identitatis numeralis. **propter** vadit in infinitum ut dicitur se-
 cunda conclusio. et **propter** concedit: et non secundum cir-
 culum in numero precedentem. ergo in rectum. Et hoc est
 oppositum. **Octava conclusio.** ad hoc quod reuertatur idem
 in specie non oportet expectare magnam revolutionem. scilicet
 triginta sex mille annos. patet quia aquam currentem ex
 fontibus statim aer iterum secundum partes resoluit in
 aerem: et tamen non transiit unum annum postquam eadem
 materia fuerit sub forma aeris in poris montium vbi ge-
 nerabatur ista aqua fontium. prout concedit **propter** primo
 meteororum. ergo conclusio vera.

Ad rationes principales concedo quod unum effectus fuerunt infinite cause effici-
 cientes accidentaliter ordinate: nec **propter** in illis statum po-
 suit: sed solum in essentialiter ordinate: ut **propter** secundo meteo.
Ad secundum dicitur quod generantia que non sunt simul ut
 pater patris et avus patris: et sic de singulis non sunt es-
 sentialiter ordinate. **Ad probationem dicitur quod** hec contra non
 valet. essentia Liceronis dependet a Platone et Plato-
 nis a sorte. Igitur sortes et Plato sunt cause essentialiter
 subordinate. Non enim dicuntur essentialiter ordinate cause
 quod essentia posterioris dependet ab essentia prioris: sed quod
 posterior: non potest causare: nec agere nisi prima concurrere:
 modo sic non est de sorte Platone et Licerone: nec de
 talibus causis accidentaliter ordinate. **Ad confirmatio-**
nem dicitur quod quis iste ordo in causando esset necessarius:
 eo quod Plato non posset dependere ab alio quam a sorte **propter**
 casum. non tamen hoc sequitur quod Plato sit essentialiter sub-
 ordinatus sorti: eo quod posterior causa non dependet in cau-
 do a prioris: ut dicitur est. **Ad tertium dicitur quod** in genera-
 tionibus preceditur in infinitum **propter** circulum in speciebus: sed non
 in numero: et sic non oportet reverteri idem in numero: sed idem
 in specie. ut dictum est in pone. In rectum autem procedit in in-
 finitum in numero. contra quod non arguit ratio. **Sed** diceret
 quod in circulo reuertitur ad idem numero: ergo et in genera-
 tione circulari deberet reverteri ad idem numero. **Dicitur quod**
 hoc est verum si esset circularis respectu eiusdem in numero:
 modo est circularis respectu eiusdem in specie. et ideo
 sufficit reverteri idem in specie. **Ad quartum dicitur quod** non re-
 quiratur ad hoc quod eadem in specie secundario generetur
 totalis identitas dispositionis celi: sed sufficit quod sit similis
 ad tamen quod posset similem effectum in specie producere: et
 hoc bene stat: cum aliquali dissimilitudine dispositionis
 celi. Generatur enim nunc aer ex aqua sole existente in
 virgine: sicut primo generabatur sole existente in leo-
 ne vel in cancro. **Ratio** post oppositum est pro dictis
 in questione.

Quare hec quod ita videntur. Textus. cō. lxx. Questio. xvij.

Primo queritur utrum corruptum possit
 reverteri idem in numero. **Et**
 arguitur primo quod sic: nam materia existente una: et
 agente existente eodem quod sit erit unum. **Sed** plu-
 ries post corruptionem rei materia manet una: et potentia una
 que **propter**: et agens est idem: ergo fiet idem effectus qui **propter**
 erat corruptus. **Consequentia** tenet: et **ante** pro prima

parte est cometariorum. **scilicet** meta. **propter** secunda parte **propter** quod mo-
 tuo vitulo adhuc eius materia manet una: ut notum est: cum sit
 perpetua: et sicut istius materiae manet una potentia: cum ipsa
 sit sua potentia: et ipsa est una: imo quicquid fuit ista materia
 ante generationem a vitulo adhuc est a vitulo corrupto:
 sed ante generationem a vitulo fuit potentia ad formam a vitu-
 li: ergo a vitulo corrupto adhuc est potentia ad formam
 vituli. **Maiores** nota est: et **minores** patet ex primo **propter** hico. vbi
 probatur a potestate materiae non est nisi materia et agens manet idem:
 puta idem thaurus et vacca quod **propter**. **Sicut** si aqua prius cale-
 facta et caliditate eius corrupta ipsa applicet eadem igni:
 ibi est eadem potentia: et materia eadem: et idem agens.
Secundo idem in quantum idem et sicut se habens semper natum est fa-
 cere idem. modo stat hunc ignem totaliter se habere ad aquam
 sicut ante se habuit ad eam. cum primo eam calefacit. **ergo** **propter**
 bit eandem caliditatem numero quam **propter**: ergo idem nume-
 ro potest pluries redire. **Maiores** est **propter** hico huius: et **mi-**
nores manifesta est de se. **Tertio**. quod illa sunt idem nume-
 ro. quorum materia est una: modo stat quod caliditatis precedentis et se-
 quentis sit eadem materia ut eadem aqua: ergo erit eadem calitas
 numero. **igitur** **propter** hico. **maiores** **propter** 5. meta. et **minores** nota est
 de se. **Quarto** si calitas. a. heri corrumpebatur et hodie
 in eodem subiecto eque intensa calitas generetur: hec cali-
 ditas est eadem cum a. igitur corruptus potest redire. **con-**
sequenter **propter**. **Probat** **ante**: quod hec calitas non videtur differre a
 calitate prioris nisi per interruptionem essendi. **sed** interruptio
 non fecit diversitatem numerali. ergo non est diversa nu-
 mero ab ista. **Maiores** **propter** quod si prior caliditas durasset **con-**
tinue usque hodie caliditas. a. hesternae et que hodie est
 eadem numero. **Non** caliditas nunc genita non videtur dif-
 ferre respectu caliditatis. a. sic continue durantis: nisi quod
 a. continue duravit et calitas hesternae non: sed interrupte du-
 rat generatione caliditatis hodiernae. **Minores** **propter** quod si aqua
 continue didaxit fiet eius interruptio: nec tamen **propter** hoc si renna-
 tur fiet alia aqua sed eadem. **Quinto** nisi sic: sequitur quod
 tus dei continue **minores** fieret. **ante** est falsus. **Probat** **ante**: quod
 quodlibet generabile non genitum **propter** deus potest facere: et postquam
 fecisset non posset iterum facere. **ergo** **minores** virtutis esset
 quam ante fuisset. **Sexto** materia est in potentia ad caliditatem
 corruptam. **ergo** potest reverteri. **ante** est nota. et **ante** probatur: quia
 est in potentia ad caliditatem generandam: et nulla est **diversitas**
 inter generandam et corruptam. **ergo** est etiam in potestate ad caliditatem
 corruptam. **ante** videtur tenere. et **ante** **propter** **ante** notum est de se. et **pro-**
pter secunda parte **propter** quod non est **diversitas** inter non entiam. modo calitas corru-
 pta et calitas generanda non sunt entia. **Confirmatur** sic.
 corrupta calitate stat quod omnia entia habeant se ad materiam ipsam
 totaliter: sicut ante cum eam generabat. **sed** ante poterat facere eam **ergo**
 et post. **Maiores** **propter** quod hoc est potest **propter** potestam divinam. et **minores**
 manifesta est. **Septimo** in re nihil differt **propter** calidi-
 tatis corrupte a **propter** caliditatis generande. **sed** **propter**
 generande potest reduci ad habitum. **igitur** **propter** caliditatis
 corrupte. **ergo** corrupta caliditas potest redire. **Maiores** **propter** quod
propter nihil aliud est nisi materia **propter**. et quocumque modo di-
 caat nulla iter istas **propter** erit **diversitas**. et **minores** manifesta
 est de se. **Octavo** calefaciens applicatum aque non potest
 est determinatum ad generandum in subo gradu unum quam alium.
 puta. a. **ergo** b. **Ergo** utrumque idifferenter potest **propter**. ergo
 utrumque **propter** vel nullum: sed potest quod non nullum. ergo
 simul **propter** utrumque. et tunc ultra. simul **propter** gradu.
 a. et gradu. b. et aliquem eorum **propter** post. **Igitur** ista que
propter post bis **propter**. **ante** note sunt. et **ante** **propter**
propter quod omnes gradus caliditatis sunt eiusdem rationis.
 et submo equaliter se habens ad omnes. et ergo non videtur.
 unde plus calefaciens determinaretur ad **propter**
 unum illoz quam alium. **Secunda** **propter** assumpta **propter** quod si
 nullum gradum **propter** non calefaceret. **Tertia** **ante**

ad 3^m
 T. cō.
 36.
 6° 2.
 2° 2.
 T. cō.
 58. 59
 8° 2.
 ad pri-
 ma rō-
 nē pñ-
 cipā-
 lem.
 T. c. 5
 ad 2^m

ad 3^m
 dubiū
 R.
 ad q^u-
 tum.

Com. ij.
 S. m. ij.
 7. 12.
 T. c. 69
 2^m
 T. c. 55
 3^m
 T. c. 55
 4^m
 5^m
 6^m
 Confir.
 7.
 8.

9^m sumpta. f. q. vnum post producet. p3: q2 al's tota latitu-
do gradualis subito fieret. ¶ Nono. ignis applicatus
stuppe ad generadū ignē idifferēter p̄t pducere diuer-
soꝝ pducibiliū igniū quēlibet. p3 hec: q2 quibet ignis ē
equalr similitudo ipsius agentis. ergo nō pl^o appetit vnā
formā ignis generabilē ex ista mā q̄ aliā. Secōdo suppo-
nitur q̄ generādo illā p̄mā formā que sit. c. non reddit
ipotens: qd̄ sic p3: q2 agens nāle generando sibi simile
nō redditur ipotēs. Ex quibus arguif. post q̄ ignis ge-
nerat formā. c. est eque potens sicut ante. per secundas
premissas: sed ante erat in potentia ad pducendum. c.
formam z quāz aliam eiusdem sp̄ci ḡnabiles in mā
stuppe. ergo adhuc est in potētia ad eam ḡnandum. er-
go forma. c. poterat bis fieri: qd̄ est ppositum.

L.c. 70

In oppositum est p̄s in fine sc̄di. ¶ In
ista q̄oe erūt duo articlī.
¶ In p̄mo premitēda sunt notabilia. In sc̄do responde-
tur ad quesitum.

p. notā.

Quantum ad p̄mū est p̄mo notādū q̄ iste ti-
tulus mouet sub his verbis. vtruz
idē in numero potest bis ḡnari. z quasi p̄ eodē accipit
corruptū posse reuerti: z idem bis generari. ¶ Secū-
do nota. q̄ est aliq̄d generabile subiectiue. vt mā. z ali-
q̄d terminatiue sic forma: z aliq̄d cōpletiue vt totū com-
positū. z est distinctio posita in vna questione p̄mi. Silr
aliq̄d d̄r corruptibile subiectiue. puta subz in quo sit cor-
ruptio: aliq̄d terminatiue vt forma: z aliq̄d completiue
vt cōpositum. ¶ Tertio est notādum q̄ generabile d̄r
de cōposito duplr. ¶ Uno mō simpliciter. vt homo di-
citur simplr generabilis: q2 p̄t fieri de nouo ens. Alio
modo p̄m quid. vt sol dicitur generabilis super nostruz
orizontē. ¶ Quarto. supponit q̄ nulla sit potētia ad p̄-
terita que facere possit preteritū sub rōe preteritōis nō
esse preteritū. p3: q2 videt p̄ma facie implicare p̄tradictio-
nem preteritum sub ratione preteritionis non esse pre-
teritum. si enim est preteritū tunc fuit: z si p̄t fieri nō
p̄teritum tūc nūq̄ fuit. Et sic eo posito: q2 possibile po-
nitur inesse sequitur q̄ illud quod fuit: non fuit: qd̄ im-
plicat. Ut hec de primo.

2^m notā.

p. phic.
L.c. 60.

3^m notā.

4^m notā.

p. 2.

L.c. 82.

Corre.

2^a 2.

L.c. 69
Corre.

3^a 2.

Quantū ad sc̄dm sit p̄ma cōclusio. Idem corru-
ptibile subiectiue pluries p̄t reuerti
ad eandē formā generabilē subiectiue substātiar: eo q̄
est perpetua. p̄mo phicoꝝ. Silr eadē anima p̄t pluri-
es generari sub eadez scientia in sp̄. z est corruptibile
subiectiue. Igitur conclusio vera. p̄na t3: z maior p3: q2
si aia humana: iam sciret p̄mā p̄pōnem euclidis: z po-
stea eius obliuisceret: sic q̄ eam nesciret: z demū iterū
adisceret ipsam: pluries generaret sub scia p̄me cōclu-
sionis euclidis. Et ista est vna sp̄e prout notū est. mior
p3: q2 anima humana p̄t subijci corruptioni scie que est
in ea. igit̄ est corruptibile subiectiue. qd̄ erat p̄banduz.
¶ Correlariū. idem corruptuz subiectiue potest pluries
reverti idē in nūero ad eandem formam specie. patet p̄
conclusionem. ¶ Secūda cōclusio est. generabile secū-
dum quid potest idem numero pluries generari secun-
dum quid. p3: q2 idem sol pluries generat sup n̄m ori-
zontem. put dicit p̄s in l̄ra. ¶ Correlarium corruptū
secunduz quid pluries reuertitur idē numero. patet de
sole quando pluries corrupit secūdū quid. z pluries re-
uertitur. vt dicit conclusio. ¶ Tertia conclusio. genera-
bile cōpletiue seu terminatiue idē numero pluries ḡna-
ri est simplr impossibile siue simul siue successiue. Pro-
batur: q2 corruptum non potest idē in numero redire.
igitur nō potest idē simplr generari bis. p̄na t3: quia si
bis generaret p̄mo corruptū posset redire. Antecedēs
p̄bas sic: q2 si corruptuz posset redire idem in numero

hoc maxime esset. p̄pter idētatē causaz concurrētuz
ad suam generationē: sed propter hoc nequit redire. igitur
z c. Maior p3: q2 non videtur p̄pter qd̄ rediret: nisi
forte: quia possunt omnes cause eedem reuerti: z mior
declatur. ¶ Primo in potentijs pure nātr agētibus. p̄.
cōstat q̄ non possunt oēs eedē cause redire z eē. eo q̄
influentie z motus celestes vel celi idē in numero qui
prius fuerunt nunq̄ redibūt per naturam. Sed q̄ nec
miraculum declaratur sic: quia si deus ex materia. a. ge-
nerasset generabile. b. tunc isto. b. manente nunq̄ ipsuz
ex materia. a. iterum ipsum generare posset: sed nō pl^o
posset ipsum generare si corruptum esset. b. ex ista ma-
teria. Ergo deus non potest regenerare corruptum. er-
go corruptū neq̄ redire. Maior p3: q2 quāuis de^o for-
mā ipsius. b. conseruaret sine. b. nūquam ea manēte se-
cūdo eā generaret. Ratio quia qd̄ generatur ante non
fuit. mō forma ipsius. b. ante fuit. ergo nō pducit de no-
uo iesse. ergo non generatur. b. patet: q2 non est aliqua
potentia ad generandū. b. de nouo: quia nō per hoc q̄
b. est corruptum prout notum est: nec in materia: prout
manifestum est. nec in aliquo alio: q2 nō posset assigna-
ri vbi esset: ergo non magis posset deus pducere. b. de
nouo eo corrupto q̄ eo existente. Itē propter qd̄ esset
deus potentior ad generandū. b. ipso. b. corrupto q̄ ip-
so existente. nō potest assignari causa. igitur mior ē va.
¶ Secundo. p̄batur cōclusio forma corrupta nulla ma-
teria est amodo in potentia ad eam: ergo nō potest ge-
nerari. ergo idem nequit bis generari simpliciter. Te-
nent consequētie. antecedēs probatur primo: quia nul-
la potentia est ad preteritū. ¶ Secundo. quia tota po-
tentia quā habet materia ad formam reducit ad actuz
in generatione ipsius forme ex materia. ergo amodo
non manet materia in potentia ad istā formā. ergo cor-
rupta ista foza non est materia ista plus in potentia ad
eam. ¶ Confirmatur hoc: q2 vel tota potentia quā ha-
bet materia ad formam reducitur ad actum in genera-
tione forme: vel non. Si primum: habet p̄posituz. non
sc̄dm. quia nō posset ostendi que potentia reduceret ad
actum. z que non. ¶ Itē tunc forma existente in mate-
ria adhuc materia appeteret eā appetitu desiderij. Lu-
ius oppositū dicit p̄s p̄mo phicoꝝ. Et patet p̄na. q2
materia respectu alicuius sue potentie ad istam formā
non esset actuata. ergo rōe eius appeteret eam sicut p̄-
us ratione potentie alterius appetebat. que ad actū est
reducta. ¶ Tertio. p̄batur sic conclusio. maior est iter-
ruptio inesse q̄ in magnitudine. sed interruptio in ma-
gnitudine ipedit idētatē numeralem. ergo a fortio-
ri inesse. ergo si aliquid non est: z p̄t fuit hoc neq̄ re-
uerti. ergo idem nō potest bis simpliciter generari. ma-
ior p3 de se. z minor p3. quia si lignum continuum diui-
datur post diuisionem non est idem lignum numero q̄
fuit ante. quia non est idem. cum non sit ens. ¶ Quar-
to sic. iste annus nequit reuerti. ergo nullum corruptuz
potest reuerti. ergo idem bis simpliciter non potest ge-
nerari. Consequentia p̄ma tenet: quia nō est potior rō
de vno ḡnabili q̄ de alio. z sc̄da p̄sequētia nota est de
se: sed antecedēs probat: q2 si potest reuerti p̄datur q̄
hoc sit facta reuolutione magna. s. trāfactis. 36. millib⁹
annis. Et per p̄sequens sequitur q̄ in casu mūdus per-
petuo remaneret. z tñ solum per tempus finituz rema-
neret: z sic q̄ per illud: z per nullum maius. Cōsequēs
videtur impossibile: z tamen p̄sequētia p3: quia si sic sit
possibile sicut aduersarius dicit: ponatur q̄ trāfactis
trigintasex millibus annorum semper reuertatur idēz
ānus qui p̄s: sequitur q̄ sic perpetuo manet mūdus.
z tamen nunquā sunt plures anni: nec erūt q̄. 36. mil-
le anni

p.

2^m

2

Cōfir.

L.c. 81.

3^m

4^m

Contra le anni: nec aliquod tempus maius q̄ illud: z cū h sit tempus finitū habetur ppositum. **C**S3 contra dicet quis: idem homo potest bis generari simplr. ḡ conclusio falsa. p̄na t3. āns declarat: qz homo corruptus p̄t i numero redire idem. Patet: qz fide vera reuertetur in vniuersali iudicio: in q̄ nobis deus ppiciet. **R**espondetur faciliter: qz hominis generatio nō est proprie generatio: z est ratio: qz in generatione pp̄te dicta ē forma que generat: z nō forma que causatur miraculose: mō hois ḡno est creatio forme humane in mā: igit nō est pp̄te ḡno. Silt̄ corruptio hois nō ē proprie corruptio: qz in corruptione pp̄te dicta desinit esse forma q̄ corrūpitur: z corrūpitur suba in corrūptiōe sue forme subalis. mō in corrūptione hois nulla forma corrūpitur: sed solū aia intellectiua a suo subo separatur: z ideo nō corrūpitur res que est forma cū ipa maneat: nec cōpositū pp̄te: cum ambe eius partes maneant: l3 bene moriat̄ pp̄t separationē forme a mā. Per hoc ad formam argumenti dicere: qz hō pp̄te nunq̄ generatur qz forma q̄ non educit̄ de potentia materie nō generatur pp̄te. silt̄ non corrūpit̄ pp̄te: z ideo non pōt bis ḡnari nec corrūptū reuertī. Aliter t̄n dicere: nāliter loquēdo exclusa veritate fide: qz hō nō posset bis generari: nec posset reuertī postq̄ esset corruptus. Illud at̄ qd̄ dicit̄ de vniuersali iudicio: l3 verum sit. t̄n nāliter loquendo hoc non concedit.

Ad 1.
mā rō
nez ān
opp̄m
Co. ii.

alia r̄n
fio.

Ad. 2.

2. g. 55

Ad. 3.

T. cō.
12.

ad. 4.

Ad rationes i oppositū. **C**Ad p̄mā dicit̄ s3 veritatē: qz ista auctoritas cōmētatoris. i.2. meta. itelligit̄ de eodē in sp̄e. nō autez de eodē in numero. Vel aliter d̄r: qz mā existente vna potentia vna z c. i. mā existente ad eandē formā i potētia. mō corrupta forma non est ammō in potentia ad istā formā vnā: qz ammō nulla est potentia ad eā: z ad p̄batiōem negatur iste syllogismus. Quicquid fuit ista mā ante generationē bouis h̄ ipsa adhuc est: s3 ante fuit potētia ad formā bouis. ergo adhuc ē: ibi est fallacia figure dictiōis. **A**lter pōt d̄ci: qz loq̄ndo nāliter intelligo p̄ agens principale producēs: z per potētia dispōnes māles z alias cās instrumētales generātes. mō corrupta forma nunq̄ possit esse potentia vna nūero ad illā formā: qz de his potēt̄s sunt motus celi z influentia in oibus generabilibus inferius. mō hec nunq̄ possunt eadē numero reuertī corrupta forma q̄ erat cū generabat̄. **C**Ad scōm d̄r: qz ista p̄positio. idē inq̄atū idem est natū z c. intelligitur qz est semp natū idē facere in sp̄e z nō in numero: q̄uis enīz p̄mus motor semp sit idē: z silt̄ se habens ad idem mobile: t̄n nō semp p̄ducit eūdē motum: sed bene similem: z hodie vnū z cras alium. **C**Ad tertium d̄r: qz nō op̄s oia illa eē idē numero: quoz mā est vna. Albedinis. n. z dulcedinis est vna mā i lacte. Et ad p̄m. 5. meta. dicit̄ qz itelligit̄ de istis terminis p̄sonaliter tentis. verificatur esse idem numero: quoz materia est vna. i. g. supponit̄ pro eadē re: ita qz per mām intelligit̄ ibi significatum māle tantū. **C**Ad quartū negatur āns. Ad p̄batiōem dico: qz iterruptio essendi facit diuersitatē numeralem ad bonū itellectū. facit enim qz sequens est aliud numero q̄ p̄cedens fuit. Et ad ip̄bationez istius d̄r: qz caliditas nunc genita non haberet solū diuersitatez ad caliditatē hesternā si p̄tinue durasset: nisi: qz illa p̄tue durat: z alia q̄ heri corruppebatur intercise. Nec enim est falsū: qz postq̄ corrupta est nullo mō durat. **C**Ad similitudinē d̄r: qz non est simile de aqua q̄ cōtinuo diuidit̄: z de eo qz corrūpitur z eius silt̄ post generat̄: qz l3 aqua cū diuidit̄ cessat esse vnū numero. nō t̄n cessat esse: z iō si reuiniatur erit idem qd̄ prius. Cum aut̄ res

corrūpit̄ ipsa totaliter cessat esse: z ideo non est simile. **A**d. 5.
CAd quintū d̄r: qz virtus dei non reddit̄ minor: qz nō pōt facere corrūptū reuertī: qz tale nō pōt reuertī. modo nō est virtus eius minor: eo qz impossibile fieri nō p̄t facere. Et ad p̄batiōem istius v̄r: qz l3 deus ante pōt facere. a. z nō pōt post: t̄n post pōt facē silt̄ ip̄i. a. qd̄ facere icludit tantā potētia sicut facere a. z ideo ratio nō p̄cedit. **A**d sextū negat̄: qz mā est in potētia ad formā corrūptā. Et ad p̄batiōem istius d̄r p̄cedēdo qz nulla est d̄ria iter caliditatē generādā z corrūptā: s3 negatur p̄na. ergo est in potētia ad corrūptā. silt̄ argueret̄ qz mā eēt i potētia ad chimerā: qz non est d̄ria inter chimerā z caliditatē generādā ad quā est i potētia. **A**d. 6.
CEt ad p̄firmationē p̄ceditur: qz oia entia haberent se silt̄ sic ante se habebāt cū debebāt generare illam formā: z cū qz ante poterant eam ḡnare: z negatur p̄ntia: ergo post poterant. rō p̄pter quā est: qz eā semel generabant: q̄re post generationē mā non est ammō in potētia ad eā itez recipiendā de nouo postq̄ fuerit corrūpta. Cessat enī mā post esse in potētia ad eam: z sic nō fuit anteq̄ generabat̄. **A**d septimū d̄r: qz verū ē i re nihil differre p̄uationez caliditatis corrūpte: z p̄uatiōem caliditatis generande: qz vtrūq̄ est mā: t̄n respectu habitū p̄uatoz differūt. qz p̄uatiō forme corrūpte p̄uat actū z potētia a qua impossibile est fieri regressū in habitū: vt d̄r in postpredicamentis: z ideo ipsa nō p̄t reuertī: cuius cā est: qz qd̄ semel ē simplr corrūptū nunq̄ idem i numero reuertet̄: sed p̄uatiō forme generāde nō p̄uat nisi actum. potest. n. reduci ad habitū: z iō nō p̄uat potētia ad formā. Quapropter semp ab ista p̄uatiōe pōt fieri regressus ad habitū: z sic non est silt̄. **A**d octauū d̄r: qz calefaciēs applicatū subiecto non plus est determinatū ad producendū gradus a. q̄ gradus b. vocando gradū a. p̄tez qualitatis q̄ generat̄ ante gradū b. Et ad p̄batiōem istius d̄r: qz calefaciēs determinat̄ ad p̄ducēdū gradū quē primo producit a. motu celi sibi coexistētī a quo potest fieri gradus a. z nullus alius a tali agente i tale passū sicut prius tactū est in illa qōne. Utz idē effectus numero pōt in quolibet pluriū instantium generari: z iō rō nō p̄cedit. **C**Quasi silt̄ respondet̄ ad aliā: qz ignis applicatus stuppe determinat̄ p̄ motū celi tunc secum agente ad p̄ducendū istū determinatū ignē ex ista mā quē producit z nullū aliū: l3 per aliū possit̄ ḡnare silt̄ ignē: t̄n istuz ex ista mā solū isto motu pōt z isto motu numero potest solū p̄ducere ignē illū. **C**Rō post op̄positum est pro vltima conclusione qōnis.

CExpliciūt qōnes super libris de generatiōe z corrūptione Aristo. p̄ excellentissimū p̄hm Marsiliū in quē disputate. Et p̄ Venerabilē sacre theologie Bacalarīū frat̄ Paulū de Senazano nuperrime emēdate z sue pristine integritati restitute.

Questio

Questio est an ens mobile sit totius nalis phie subiectum. Hec questio tractatu difficillima est: tum pp diuersitatem opinantiu in ea: tum qz de pmo z maxime cognoscendo in scia est: de subiecto .n. vt pmo posterioru analeticor coligitur: precognoscitur quid z quia. parvus enim error in principio in fine fit maximus: sicut primo celi apparet: vbi philosophus sic inquit. Siquidem qui modicu transgressus fuerit a veritate discedens fit longe plus decies milies. Huius autem causa: qz principium virtutis maius qz magnitudine. Quapropter qd i principio modicu in fine fit multu magnu: vbi Comentator: z no induxit hoc: nisi vt ofideret oino esse psideradu de principio z habere magna sollicitudine circa ea: z io sermo de principijs est sermo de oibus. s. in po. In ista igif qone more Aristotelico procedendo tria facere in stitui. primo opiniones ab Ari. z suo comentatore deuiantes cum suis fundamentis adducam eas improbando. 2o quid Ari. z comentator: in tanta qone sentiāt declarabo. 3o ad argumenta pro falsis opinionibus adducta respondebo.

Quantu ad pmi iuenio angelicu doctore sanctu Thomā aquinatē compatriotaz nostru in principio libri de physico auditu voluisse ens mobile z no corpus mobile p Albertu merito cognomine magnu appellatu esse totius phie nalis subm: qd sic arguit. oē mobile esse corpus. pbat in isto libro. nulla aut scia pbat suu subm: z ideo statim in principio libri de celo: qz segtur ad istu: incipit a notificatione corporis. hec ipse formalr. Post ipsuz iuenio Egidiu Romanu: qui i principio libri physicor duabus rōnibus improbat opinionē sancti Thome. Quartu pma ē: qz tūc nalis scia eēt subalterna metaphysice. pns falsum: cū sint tres habitus speculatiui primi nō subalternati. 6. meta. habitus. s. metaphysicus. mathematicus z naturalis. pns pbat: qz illa scia subalternat alteri: cuius subiectu icludit subiectu alterius: cum pditione accidentalī: q nō fluit ex principijs illius subiecti proprijs cui addit: vt perspectiua subalternat geometrie: eo q linea visualis q est subm pfectiue addit supra lineam de qua psiderat geometer pditionez accidentalē: que nō fluit ex proprijs principijs ipsius lineae. s. visualitatē. Nunc aut ens ē subm metaphysice: z ens mobile icludit ens cū pditione accidentalī: que non oritur ex proprijs principijs entis s3 q ens. s. mobilitatē. q z c. Itēz si ens mobile eēt subm i scia naturali: tunc nalis esset ps metaphysice: pns falsum: cū sint diuerse ptes principales phie: vt supra dictu est ex sententia phi i 6. metaphysice. z pbat pns: qz ad ipsam metaphysicā non solū pnet psiderare ipsum ens: s3 pmas ptes entis: nūc autēz ipz ens mobile est vna de primis ptribus entis: ens. n. non cōtrahit ad suas ptes pdrias. ex. 3. metaphysice. qz esset genus: s3 per diuersos modos essendi: nūc autē mobile est qdā modus essendi ipsius entis. Confirmaf hec rō sic: de ente per accidens: qd sic se h3 q eius vnio nō h3 causam per se: nulla scia prima psiderat: colligif hec ppositio. 6. metaphysice: sed ens mobile ē tale: nō. n. fluit motus ex principijs entis: qre z c. Soleo ego sic p illaz opinionē arguere querēdo qd p ens intelligaf: cū dē ens mobile. aut tertius pceptus a substantia z accidente: z h nō: cū fm sanctu Thomā tal non def. aut accūs. z hoc non: nō enī accidens mobile est h subm. supponit ergo pro substantia: qd etiā ex alio declaraf: cū. n. aliqs terminus plura significans vnum p prius alteru per posterius absolute pofert supponit

pro digniori: erit ergo sensus q suba mobilis est sub3: s3 nō nisi corporea: qz solū talis mobilis est: ergo corpus mobile est h subm: cuius oppositu ipse probat contra pceptorem suu Albertu magnu: z si illa opinio sustentabilis sit: vt infra tangā: vbi rōnes ptra eū adductas soluam: nō enī opinadu est tm doctore in tanto q sito defecisse: q vt dicit Joānes de Sanduno pmo physicoz. putatur melior exposito iter latinis: vnde per excellentiā dē exposito sicut Auerrois Comentator: de eodem Egidius Ro. p physicoz ante qz incipiat tā gere rōnes supradictas sic inqt. ad hoc aut dici pōt magnos fuisse huius opinionis q in nali phia esset subm ens mobile z nō corpus mobile: nos aut: nō vt eoz intellectū reprobemus: ad quē non attingimus z c. vide ibi. Quia tm cū Auerrois nō sentit. itēdo etiā positionē Auerrois substinere declarando i quo puenit z i quo discrepat ab alijs. Post hos iuenio quosdā sequentes doctore subtilē Joāne canonicu: z Antoniu andre am: qz voluerūt nec ens mobile nec corpus mobile posse esse totius phie subiectu: pro cuius pbatone supponunt q in subo est duo psiderare: vnu materiale: quod vocant substratū: z aliud formale: nā linea visualis est subm pfectiue: linea est māle: visuale est formale. non enī psiderat de linea fm oēm rōnem eius: s3 tm s3 illā que est visualitas. si ergo ens mobile vel corpus mobile esset subm: ens vl corpus eēt materiale z mobilitas formale. S3 ptra: nam ens nō pōt esse materiale subiecti: qz statim sequerē q nalis phia subalternarē metaphysice. pns supius ē declarata in opione Egidij: q corpus nō possit esse māle pbat. nā mobilitas est passio adequata subo scientie naturalis: vt manifestum est: sed nō adequat corpi mobili: nā multa sunt per se mobilia: que nō sunt corpa: vt angeli q naturaliter sunt mobiles. sunt. n. i potentia passiva ad vbi. p3: qz possūt vbi recipere: qd nō habent: cū nō sint vbiqz: hoc. n. solū deo competit. ergo sunt per se mobiles: pns p3. nā motus localis per se ad vbi terminaf. Joānes Scotus 2o sententiaz distin. 1. q. 9. sic arguit: z est quasi. idē omne receptiuū formaz alicuius generis qd non est ex se determinatū ad aliquā vnā illaz formaz: nec est illimitatū ad illas potest moueri sine mutari ab vna illarū formaz ad aliā. Ista ppositio p3 per se: qz subm icludit pdicatus: s3 angelus est receptiuus alicuius vbi diffinitive: s3 nō circūscriptiue: sicut p3 pns in pma qone de locutiōe angeli: nec est illimitatus ad oia vbi: qz nō est imēsus. ergo pōt cōtinue mutari ab vno vbi ad aliud. Hec ipse. Probato q nec ens nec corpus pōt eē māle i subo scie nalis. probatur q mobilitas nō possit esse rō formalis talis subī z tāgā meliores rōnes eoz qz ex doctore subtili p sniaruz. qone de subo accepti: s3 nō ita formalr ipse eas adducat. Primo sic pfectioz cognitio possibilis haberi d subo alicuius scie tradit i illa scia in q illud est subm: z hoc per rōnē eius formale z pns: illa ppositio quo ad primā ptes est manifesta: nulla. n. scia tradit ita pfectā noticiā d subo: sicut illa in q est subm: qz si aliq alia traderet etiā illud subm esset subm illius. q ad secundā etiaz p3. qz rō formalis est que pfectissime cognoscere facit. 7. meta. tūc. n. pfectissime cognoscit vnūquodqz. cū habet suū qz qd est: sed pfectissima cognitio non pōt esse p aliqō accidens: neqz p cōius: neqz per aliqō respectiuū. d. g. z est exempli Scoti. q. allegata: hō potest cognosci i eo q suba: z sic i cōi i eo q pulcherrimū aialium: z sic i respectu i eo q mansuetū nā. z sic i ordine ad passionem: in eo q aial rōnale. z sic qdditative pfectioz cognitio est vltima: vt manifeste p3. cognitio. n. in cōi est confusa z i pfecta

T.c.33.

Lō.33.

Thōas

p.

6.ph.23.

48.

Egidij

p.

T.cō.2.

2.

T.cō.2.

T.cō.x.

Ex.t.c.

20.z.21.

p Egi

z Tho.

opinio Scoti

p.

T.cō. 4.

perfecta. cognitio respectus presupponit cognitionem ab soluti. cognitio accitit presupponit cognitionem subi. ergo nullū istoz est ratio formalis subiectiua. **¶** Scđo sic. prius pōt pfecte cognosci nō cognito p̄tiori: cuz ab eo nō dependeat nec inesse nec in cognosci: sed subm ē prius passione. ergo pōt pfecte cognosci non cognita passiōe: sed nihil pōt pfecte cognosci sine sua rōne formali: vt dictū est in argumento imediate p̄cedēti. ergo nulla passio est ratio formalis alicuius subiecti. **¶** Ter tio. mobilitas pōt demonstrari in scia nāli. ergo non est rō formalis subiecti scientie nālis. p̄tia nota. z añs. p̄ba tur. sic arguēdo. Qđ habens in se nām est mobile. om ne corpus nāle h̄z i se naturā. ergo omne tale est mobi le. Propter istas z similes rōnes posuerunt isti: qđ nec ens mobile nec corpus mobile est in nāli p̄bia subm: s̄z Joānes canonicus posuit subaz finitā nālem. z Anto nius andreas: qđ suba naturalis inquātū naturalis est subm in scientia nāli voce aut inquit ipse naturalitatē propriā qđditarē seu formalitatem substantie que ap propriat ipsam substantiā: vt sit subm motus z liarum passionū. **¶** S̄z p̄tra istā opionē arguit. primo sic. naz p̄hs. 6. physicoz probat. omne mobile esse corpus. er go z c. Item tunc angeli quo ad eorum qđditates cōsi derarent in p̄bia nāli: cū de omni p se mobili p̄sideret: z sic non differret a metaphysica: p̄tis falsum: z cōtra Ari. in. 6. meta. qui ponit tres habitus speculatiuos di stinctos: nālē. s. mathematicū: z diuinū. Ad illa r̄ndet Joānes canonicus. z s̄l̄r Anto. andreas concedendo Ari. male dixisse z insufficienter ipsum p̄biam tradidit se. p̄hs enim tanqđ sacrilegus insufficienter z erronee tradidit nobis p̄biam nālem: vt Anto. inquit. Sed mi roz de istis: qđ cū tam pauca reuerentia p̄tra p̄horum p̄ncipē loquant: neqz vnqđ inueni Albertū magnum: sanctū Thomā aut doctore s̄bitē talia s̄z Ap. dixisse. **¶** Uñ beatus Hieronymus de eo loquēs scribēs ad Eu stochiū de vita monachoz ait: absqz dubitatione p̄di gium fuit grādeqz miraculū in tota natura: cui vt p̄git pene v̄f ifusum qcqd naturāl̄ capax est genus huma nū: cui cōcordat Auerrois. 3. de aia. dicens: ipse fuit re gula i natura z exēplar: qđ nā inuenit ad ostēdendum vltimā p̄fectionē possibilē in materijs. Oporteret enim p̄cedere p̄hm in tota naturali p̄bia errasse: q enī errat in principio errat in oibus sequentibus: p̄ncipiū. n. est oia sequentia in potentia: vt supra dixi. Argumētū eozū quo probāt angelos eē nātr mobiles i positiōe Auer rois soluetur. Non decet nos qui nāl̄iter loqui intendi mus p̄tra eos arguere. contra. n. negantes p̄ncipia nō dz artifex specialitatis arguere: nisi cōcedāt aliquid in illa sciētia: ex quo possit negatum cōcludi: vt p̄z primo physicoz: nō enī est geometre p̄tra antifontē arguere: q̄ p̄ncipia geometrie negauit: n̄ qz ipsi vnū p̄cedunt ex quo possumus eos ad manifestū icōueniens dedu cere: ex quo negatio p̄ eos p̄cludi potest: ideo arguo cō tra eos: dicit. n. ad vnū questū quo querebatur ab eis vñ essz successio in motu angeloz: qđ talis successio est ex p̄te termini mot⁹. **¶** S̄z p̄tra istud arguit sic: nam vbi iduisibile est intensiue z duratiue: s̄z extensiue sit diuisibile extēsiōe subiecti: z hinc est qđ mobile i alio z alio: z h̄z aliud z aliud vbi total̄ distinctum a p̄ori. si enī pro duobus instantibus haberet idem vbi: gesceret mobile z nō moueret. Et dato qđ vbi esset diuisibi le intensiue talis successio nō esset: nisi merito graduū. non possunt simul introduci: sed vnus ante alium: s̄z cō tra. tante velocitatis dz eē talis motus: cū quāta veloci tate pōt talis ordo seruari: sed cum infinita velocitate pōt talis ordo seruari: qz vbi agens assimilet sibi pas

sum infinitum velociter movebitur passum illud ante finem temporis: in quo ipsum assimilabit: ergo infinite velocitatis erit talis motus: vbi tm̄ est successio ex par te graduū. quilibet ergo angelus infinite velociter mo ueretur z c. p̄tis falsum. cum nulla sit dabilis ifinita ve locitas: que per certum tempus duret: cum per illā ac quireretur spaciū infinitū si esset velociter motus lo calis z c. plura possem hic tangere argumenta z diffi cilia: sed nimīū a proposito digrederer: que referuo ad qđnem de vnitate intellectus z c. Contra illud qđ isti ponunt qđ naturalitas sit ratio formalis z nō mobili tas. arguitur sic: z est argumentum cōmune tam con tra istos qđ contra paulum heremitam z Galetanū de thienis qui ponunt mobilitatem non esse rōnez forma lem: sed naturale vel sensibile: vnde dixit Paulus he remita in qđnibus super prologo physicoz: qđ corpus naturale z non mobile est subiectū. Galetanus i reco lectis super libro physicoz: qđ substantia sensibilis. Ar guo igit contra eos querendo ab eis quid intelligunt per naturale vel sensibile: aut. n. accipiunt naturale p̄ eo: qđ significat: z tunc includit in se motum: natura. n. non iponitur rei absolute: sed iponitur rei vt est princi pium motus: z ita est nomen respectiū z non absolu tū: significat enim subm: vt est principius motus: sicut hoc nomē aia iponit substantie fm qđ regit corpora z refert ad illa: vt vult Aui. 6. naturaliu. cap. p̄mo. vbi sic inquit. hoc enī nomen aia non est ei inditū ex sua sub stantia: s̄z ex hoc qđ regit corpora: z ad illa refert. z ic circo recipitur corpus in sui diffinitione: sicut recipitur opus in diffinitione opificis. h̄ ipse formaliter. hoc idē habetur ab Auerrois. 7. meta. vbi sic inquit. in physico auditu. aliter p̄scrutatus est de p̄ncipijs corporis natu ralis ab isto. illic. n. p̄scrutatus fuit de p̄ncipijs corpo ris fm qđ est naturale. i. s̄z qđ gescit aut mouetur z c. de sensibili patet in prologo physicoz: vbi inqt: qz subie ctū istius artis nō sunt nisi res sensibiles: z exponit qđ intelligat per res sensibiles quas dicit subiectū: dicens. subiectū dico. i. expono fm qđ transmutatur ex se. i. cor pus mobile. s. qđ habet de se p̄ncipiū motus z quietis. qđ clarius: z sic mobilitas pertinebit ad rōnez forma lem: qđ ipsi negāt. Si naturale accipiant pro eo qđ de nominat: tunc sumit pro substantia sicut z natura: con stat aut nullā substantiam esse subiectum formale: cum subiectū fm rōnem formalem sit primo notum: vt ipsi concedunt enumerando p̄ditiones requisitas ad subie ctū: z etiā Auerrois p̄mo physicoz. contra Aui. Est. n. ratio formalis subiectiua z p̄pria prima rō cognoscen di: z p̄pria ratio p̄siderandi fm quā illa scientia in cō siderando distinguit ab alijs: vt p̄z p̄mo posteriorz illa p̄te: scientia est vnus generis subiecti. s. formaliter cō siderati vt omnes exponunt. Distingunt enī scientie penes subiecta formal̄ p̄siderata z non penes res cō sideratas: vt exp̄sse ponit Ari. z cōmētator 2º physico rū. Dicit. n. ibidem p̄hs qđ vterqz tam phycus qđ ma thematicus de physica linea itendit: s̄z differunt in mo do considerandi vide cōmentū: sed nulla substantia est primo nota in scientia naturali: ois enī substantia aut materia aut forma aut compositū: nulla autez talis est primo nota cuz per modū possit a posteriori probari q notissimus est i tali scia. accidentia. n. magnā partē cō ferunt ad cognoscendū qđ qđ est. primo de aia z c. si di cant qđ p̄pter naturalitatē circūlogmur rōnem forma lē nobis ignotā istud implicat p̄ditiones: q. s. sit ratio formal̄ z ignota: cū ipa: vt dixit: sit p̄ cognita i scia z c. **Quantū** ad scđz dico itentionē Ari. z sui Lō mētatoris auerrois cordubēsis fuisse qđ corpus

2.
3.
5. Scō
tum
T. cō.
32. z.
40.
T. c. 2.

Com.
14.

T. c. 8

Com. 5.

Lō. 83.

T. c. 16.

T. c. 11.

p.

Nicoleti Vernie Questio

qd corpus mobile est subm in scia naturali quibus in pte consentit Aui. pmo sue sufficientie. ca. 2. qui dixit corpus mobile vel sensibile esse in ea subm. pro eodez eni accipit mobile et sensibile. inquit. n. ipse qd subm est corpus sensibile fm qd subiacet mutationi. Albertus magnus et Egidius romanus in expone libri physico ru Ari. eis in parte pntiunt. dico etiā i pte: qd non eodem modo accipiunt mōle subiecti: s3 in formali pueni ant. intelligunt enim hi viri per corpus cōpositū ex mā et forma substantiali: sed Lōmentator non. nam s3 ipz celū est corpus mobile: nō tñ est cōpositū ex mā et forma: vt in multis locis ponit. pmo. s. physicoz. pmo celi 8. meta. et in libello de substantia orbis per totū. intelligit ergo ipse per corpus subam subiectā trine dimensionis. vnde si Lōmentator dicit aliquā res sensibiles esse subiectū in scia naturali: vt in prologo physicoz. aut naturā: vt. 2. physicoz. aut ens mobile: vt. 4. meta. vbi inqt sic. et sicut scie naturales considerant de quadā pte entis. s. de ente mobili et c. per oia ista intelligit Lōmentator substantiā mobilē. i. subiectam trine dimensionis. hoc dictū declarat. pmo auctoritate Auerrois. i. meta. vbi sic inquit. Si igitur aliquis dixerit: qd dictū est in logica: qd nulla facultas h3 probare sua principia: s3 subiectum scientie naturalis est corpus mobile. hec ille formaliter. **Secundo** arguitur ratione sic. illō est subiectum in aliqua scia: cui competunt oēs pditiones requisite ad ipsum: et loquor de subiecto attributionis. vnde non curō hic de subiecto distinguere: cum illa distinctio sit prius nota: sed corpus mobile est tale. ergo. p̄na nota cum maiori. circa minorem sic procedam. p̄mo recitabo pōnes illorum. q. insufficienter assignauerunt cōditiones subiecti. **Secōdo** declarabo que et quot sint ille pditiones ad subiectum requisite: quo declarato probabitur minor. De primo inquit Scotus primo sententiarum. questione de subiecto qd ratio subiecti primi est continere virtualiter et primo omnes veritates illius habitus: hoc sic probat. primo sic. subiectum continet propositiones imediate: qd subiectū primaz propositionū continet predicatū: et ita evidentiam totius propositionis. propositiones autem imediate continēt cōclusiones. ergo subiectū propositionū imediarum p̄tinet oēs veritates illius habitus. hec ipse formaliter. **Sc3** salua reuerentia tanti doctoris non v̄ verum qd assumit: qd subiectū. s. p̄positionū imediarū continet predicatū. nā predicatū aliquū est diffinitio subiecti: subiectū aut non cōtinet in virtute principia: sed potius ecōtra: nullū. n. p̄us virtualiter cōtinet in suo posteriori: sed bene ecōverso. **Item** subiectum metaphysice: qd est ens quō virtute cōtinet oēs p̄nes metaphysice: dupl̄r. n. vt ipse i pluribus locis ponit: aliquid cōtinet aliud virtualiter: aut qd p̄t producere illud inesse realī aut iesse cognito. ens igitur cōtinebit 2o: qd producit iesse cognito omnes p̄clusiones metaphysice: sed hoc nō videtur verum. nam cōceptus eius ex quo est imperfectus: et maxie cōis nunq̄ ducet in cognitionez distinctā aliquoz: nisi per p̄pria principia limitetur. Itē insufficienter assignat pditiones subiecti: cū longe plures regantur: vt infra statim patebit. **Et** propter istam rationē sequentes ipsum Joannes canonicus et Antonius andreas addiderūt alias pditiones dicentes sex conditiones esse requisitas ad subiectū. p̄ma est qd habeat p̄ceptū quidditativū. secūda non inclusum in aliquo p̄ori ad illā sciaz p̄tinentē. tertia p̄mo notū. quarta fm rōnē eius formalē p̄pria et absolutā. quinta virtualiter p̄mo p̄tinentē omnes veritates illius habitus. sexta adequatū illi scientie i qua est subiectū. Paulus

vero heremita in primo de generatione. dixit quattuor conditiones sufficere. s. esse notissimū in scia cōissimum non transcendens metas illius scie: et verificabile d oibus in scientia p̄sideratis. hic vir extollit multū quater nariū numerū: et gauisus fuit multū in eo: cum tñ deus ternario numero gaudeat: vt primo celi colligitur: vbi inqt p̄s. Quēadmodū. n. aiunt pythagorici totum: et oia tribus determinata sunt et paulo post. propter qd a natura accipientes tanq̄ leges illius: et ad sanctificationes deoz vtunt numero hoc. s. ternario: nec p̄mi nec ipse bene assignant p̄ditiones subiecti: cum plures requirantur: vt infra videbitur. **Conditio** etiā secūda Ant. andree coincidit cum quinta. Idem. n. est non esse inclusum in aliquo p̄iori ad illā scientiā p̄tinentē et virtualiter continere: vt ex probatiōibus hāz p̄ditionū: quas ipse tangit clarissime p̄s. vide Antonius andrea in suo de p̄ncipijs nature in questione de subiecto. Dico ergo: qd p̄ditiones requisite ad subiectū sunt octo. **Prima**. qd sit ens reale: vel saltem habens fundamentum in re: qd qd nō est non contingit scire. primo posterior: et de fictis non potest esse scientia: vt de chimera et hmōi et c. **Secunda**: qd sit vniū vnitate analogie saltem. p̄s illa: ex primo posterior parte illa. scia est vniū generis subiecti. s. analogi et c. **Tertia**: qd sit vniuersale: imo vniuersalissimū seu cōmissū in scientia consideratū predicabile de omnibus in recto vel obliquo. p̄s illa conditio: cū loquamur in p̄posito de subiecto totali et non partiali. **Quarta**: qd sit adequatū in scientia sic: qd metas illius non transcendat: nulli. n. dubium est ens i qualibet scia considerari: non tñ est subiectum in scia p̄iculari: qd s3 sit cōmissum p̄sideratū in qualibet scia: nō tñ est adequatum alicui scie speciali. neq̄ est cōissimum inter appro priata scie speciali. d3 ergo subiectū esse cōmunissimū non absolute: sed cōmunissimū iter appropriata: vnde illa cōditio est modificatio tertia. **Quinta**: qd sit primo notum quantum ad eius rationem formalē et p̄p̄iam p̄s illa conditio. nam cum subiectum in scia sit p̄mo notum. nam est primo et maxime p̄cognitum. p̄cognoscitur. n. de eo qd: et qd. p̄mo posteriorū: qd etiam p̄s ex Auerrois p̄mo physicoz. contra Aui. 2o physicoz. commento. 22. et 12. meta. cōmento. 5. aut igit est primo notum: fm esse materiale aut fm esse formale: nō primo. nam substantiam subiectam trine dimensionis esse p̄t probari p̄ motū: vt supra dixi. ergo erit p̄mo notū fm esse formale. rō ergo formalis subiectiua est p̄mo nota in scia: et per p̄ns rō cognoscendi oia in illa scia p̄ quā scia in cōsiderando ab oibus alijs scientijs distinguit: qd eni est p̄mū et maxime tale in genere aliquo ē causa oibus alijs qd sit tale: vt. x. meta. habet. **Sexta**: qd habeat p̄tes. p̄s ex p̄mo posterior: vt supra. scia est vniū generis et c. **Septia**: qd habeat p̄siones de ipso p̄babiles. p̄s ista: qd de subo habet scia perfecta: vt gra erē pli de corpore mobili. scia aut est habitus cōclusionis in qua passio de subo predicat: et p̄mo posterior appet. **Octava** et vltia est qd subm habeat p̄ncipia et nō soluz partē subiecti: vt cōiter exponit. p̄s illa conditio ex rōne p̄hi i p̄ncipio quarti meta. vbi probas ens esse subiectū sic arguit: vt sanctus Thomas optime exponit. illud est subm in tali scia: cuius p̄ncipia et cās q̄rimus: s3 nō q̄rimus causas et p̄ncipia entis inq̄tū ens. ergo ens iōtū ens est sub3. ex qua rōne clare colligit: qd subiectū d3 habere p̄ncipia et non solū p̄tes subiectiue. Et quo vltius cōcludit qd ens cōe deo et creature metaphysice subm esse nō p̄t: qd tale p̄ncipiū nō h3. Si eni cōius h3 p̄ncipiū et minus cōe: et sic de h̄et p̄ncipiū qd falsissimū est: s3 ens finitū p̄ se et reale: qd Ari. diuidit in

Paulus
 Uene
 tus
 p̄ par.
 L. c. i.

p̄.
 vniuersales

2.

3.

4.

5.

L. c. 3.

L. c. 5.

14.

6.

7.

8.

L. c. 5.

p̄.

L. 63.
 2. 79.
 L. 20.
 94. 95.
 L. 12.
 Com. 3.
 Com. p̄.

Com. 5.

Scotus
p̄. sen.

3 Scotus
vbi. s.

2.
 3. 4
 5
 6

ait in .x. genera e subiectu eius. na tales cas z pncipia
querimus. vnde pot sic argui qredo qd intelligat Aris.
per ly ens in minori cu dicit: sed querimus pncipia en-
tis inquatum ens. aut ens coe: z hoc no: vt statim su-
pra est argutu. aut ens creatu: z hf intentu. vnde rnsio
Anto. andree in qone de subo metaphysice nulla est.
dicit. n. q ens coe potest duplr psiderari. vno modo vt
bz ee z reseruat in suis iserioribus. Alio mo vt bz ee
in se z simplex. 2o no bz pncipia: sz bn p modo. Sz co
tra. na ens vt reseruat in pncipiatis est ipsa pncipia
ta: z sic nihil aliud est dicere sumi ens prout reseruat
z c. qz dicere q sumi ens pro ente spali z pncipia-
to: z q sic intelligat: pz ex suo modo loquedi. nam ingt
sic. nam bene ens bz pncipia: vt reseruat in inferiori-
bus. nam plura sunt entia quibus copetit habere prin-
cipiu z esse pncipiata ex hoc sic arguitur. illd est sub-
iectu z c. sz querimus pncipia entis inquatu ens. s. en-
tis pncipiati. ergo ens pncipiati erit subiectum z no
ens coe. z hoc est qd fundatissimus doctor Egidius ro-
manus dixit. pmo posteriori illa pte textus. z si stct:
vult pbs q no ptingit scire posteriora prioribus igno-
tis: vide tex. qd ens resoluit in primu ens: loqur. n. ipe
de ente creato vel finito: quod descendit in .x. genera z
no de ente coi creato z increato: vt credidit paulus he-
remita ipsum itellexisse: z io argumenta que ipse for-
mat ptra Egidiu nihil valent. pcedunt. n. ex falso itel-
lectu: qz illius. s. entis finiti p te: qz .x. genera querimus
z pncipia z c. h silr est itentio sancti Thome: vt pz ex
rone adducta: qua z sic format ad metē Ari. Auerro.
m no vteret tali mo loquendi. ens creatu ens finitum:
cu apud eu nulla infinitas in entibus repiat nec iten-
sua nec extēsuua: vt i pluribus locis expresse ponit: ni-
hil silr ponit ee creatu: sz appellaret illd ens pdicame-
tale coposutu ex actu z potentia. Sz p hoc sūt oēs
rones Anto. andree p meta. q. d subo. qb. pbat q ens
coe deo z creature est subm: q facilr solueretur: eas m
hic non soluo: qz non itendo hic loq de subo metaphy-
sice: hoc. n. qd est adductu de eo icidentalr est dictu: z
vt def alijs occasio ad scribedu p dicta q ptra oēs mo-
dernos sūt z tuc libētissime ad obiecta rñdebo. ex his
pz minor rōnis pbatis corpus mobile ee subam: na ei
oēs octo pditiōes dicte copetunt: vt pz discurrenti per
oēs. Sz diceret forte aliqs q ei no copetit qnta co-
ditio: cu motus no sit rō formalis pp rōnes adductas.
Sz arguit sic: illa est rō format subiectiua subiecti ali-
cuius scie q est pma rō cognoscendi in illa scientia: z p
qua scia illa i psiderado distiguit ab alijs sciētjs: sz mo-
bilitas e hmōi i scia nāli: g z c. probat minor q ad pri-
mā pte per Auerroim p physicoz. vbi inquit q motu
esse est p se notu in ista scia z pncipiū cognitiōis i ea. z
quo ad scōaz pz. ex 2o physicoz. q non mota mouet no
sunt amplius phyce psiderationis. Jte3 nālis diffinit p
mām sensibilē. i. p subz quod bz habitudinē ad motuz:
vt clare pz ex Auerroi 2o physicoz. dicēte. cu diffiniui-
mus carnē z os z alia nālia statim appebit mā in diffi-
nitiōe eoz z c. h expsse dicit Ari. in textu vbi ingt. fiet
aut vtiqz mani sigs tēptauerit dicere terminos. i. diffi-
nitiōes. ipar. n. z par rectū z curuū: adhuc aut linea z
figura sine motu. caro at z os z hō no adhuc sine mo-
tu. Jte 6o me. vbi z sic dicit. oia igr nālia silr simo dñr:
vt nasus oculus facies nullus hoz sine motu e z c. Jte
pmo de aia. Nō est igif nālis cōsideratio absqz motu:
z qcqd psiderat qd ditiue habitudinē bz ad motum.
motus g vel mobilitas est eius ppria rō. qua in pside-
rando ab alijs distiguit: z sic est minor sufficiēter pba-
ta z c. Sz p istā opionez arguit p sic. de ente p acci-

dens nō est scia. 6. meta. sed ens mobile est ens per ac-
cidens. ergo z c. Rñdeo q de ente per accis: cuius
vno non hz cam per se non est scia: sed si illud habeat
per se cam de eo pot ee scia sic est in pposito. 2o nul-
lu aggregatu ex subo z passione est subz alicuius scie:
qz de subo scie probatur passio z non de aggregato ex
subo z passione: sed corpus mobile est hmōi ergo z c.
Rñdeo: q subm est duplex: māle. s. z formale: sic. n.
supradiximus in subo est duo cōsiderare māle. s. z for-
male: maior bz veritatē de subo materiali z primo in
scientia considerato: sed si de formali vel de aggrega-
to ex materiali z formali loquatur ipsa est falsa. tale. n.
subiectum formaliter consideratum pot esse aggrega-
tu ex subo z passione: dūmodo illa passio sit rō forma-
lis: z sic illud argumētū: qd Saletanus de thienis re-
putat insolubile facillime solutu est: vñ inquit ipse in fi-
ne sue qōnis de subiecto phie. Ad argumēta vero alia
pro vltima pōne facientia rñdeat q scit rñdere. vltima
positio q est sua supra iprobata e. Tertio. arguitur
ptra qntā pditiōne ad subm reqsitam: pbando q subz
i scia ee pot demonstrari. nam aiam esse demonstrauit
Aui. 6. nāliū ex suis opatiōibus. sunt. n. actus aie notio-
res potētjs z suba eius. Jte cu motus sit notio: sū-
stātia: subiecta trine dimensioi poterit illā a postero-
ri demōstrare h argumentū sepissime i circulis nostris
patauū tactū fuit. ad qd nunqz audiui rñsionem. ad qd
ex dictis rñdeo facilliter q māle subiecti aut subz mate-
rialiter psideratu bn pot demonstrari: sed nō formatr
psideratu: vnde illā subaz que est aia esse bene pot de-
monstrari: sz non vt ipsa est subm formatr psideratu:
qz vt sic icludit motū vel pncipiū motus: quo nihil est
notius i scia naturali: hoc. n. nomē aia vt supradixi au-
toritate Aui. iponit ei put regit corpa: z vt est pncipi-
piū oiu opationū existentū in corpe aiato: vide supe-
rius: z silr dicat d corpe mobili vt suba mobili z c. 4o
genus entiu abstractoz e subz i metaphysica: vt vult
Auer. p physicoz. z m demōstrat in metaphysica vel
pot demonstrari: qz per oēm pditiōnez: effectus potest
demonstrari de cā: qz est: quā ipossibile est esse in effe-
ctu: nisi causa sit: sz multe sunt passiōes psiderate i me-
taphysica: quas impole est iesse nisi ab aliqua cā pma-
taliū entiu. ergo ex talibus passiōibus in metaphysica
pot demonstrari aliquā esse cam pma istoz entiu. mi-
nor pbat: qz multitudo entiu: dependentia: ptingentia:
copositio: z hmōi q sūt passiōes metaphysice osten-
dunt aliqd esse simplex actu idependens oino necesse
esse: z multo etiā pfectius ostendef pma causa esse ex
passiōibus causatoz cōsideratis in metaphysica qz ex
passiōibus nālibus: vbi ostenditur pmu mouēs esse:
pfectior. n. cognitio z imediatior d pmo ente e cogno-
scere ipz: vt pmu ens: vel vt necesse esse qz cognoscere
ipuz: vt pmu mouēs. Ad illud argumentum rñdef q
scotizantes achillē cōtra Auerroim putant: dicēdo q
auerro. p subm cum dixit ptra Aui. genus entiu z c. in-
tellerit pncipaliorē partē subiecti z nō subm contenti-
nū z adequatū de quo in. 3. meta. inquit q ens inquā-
tum ens est vtriusqz scie tam disputatiue qz metaphysi-
ce subm. vñ non possum nō admirari de doctore subri-
li: q opinet cōmētatorē itelligē tale genus entiu sepa-
torū esse subm ingt attributionis. vnde primo sniarum
q. de subiecto ingt. ad Cōmētatorē primo physicozū.
dico q Aui. cui pdicit Cōmētator bn dicit. z cōmen-
tator male: qz si sic estz ingt Scotus: vt ipse Cōmenta-
tor dicit: physica esset por simplr metaphysica: in qua
rōne supponit q tale genus entiu sit subz adequatum: vt
pz expressius ex Anto. andrea hanc rōnem declarate
primo

Dubm
Lō. 8.
T. cō.
71.
Lō. 19.
T. cō.
19.
T. c. 2.
T. cō.
16.
Cōtra
opinio
nē istā

T. c. 4.
2.
3.
4.
Lō. 83.
Com. p.

Nicoletti Vernie Questio

primo meta. q. de subiecto de quo nō miror q̄ talia lo-
quatur contra tantū p̄m: q̄ absurdiora dixit de magi-
stro suo Ari. istud ergo genus entium separatorū esse est
principalissimū inter omnia considerata a metaphysi-
co: 7 ideo illud nō probatur in metaphysica. neq̄ enī
subiectū nec p̄ncipalio: pars subiecti. probatur in scien-
tia: aut p̄bari p̄t sicut nec Aristot. in libro de anima. p̄-
bat animā esse. aut animam intellectivā: 7 hoc exp̄sse
colligit ab Aver. 2° de anima. vide ipsum. Ad rationes
Scoti probantē q̄ metaphysicus potest probare zc.
Respondetur q̄ nulla talium cōditionum probat suffi-
cienter primū p̄ncipiū esse nisi eis motus annectat: 7
hoc est qd̄ dixit Cōmentator. 8. physicoz. nulla est via
ad probandū primū motorē nisi via motus eterni. vnde
via q̄ p̄cessit Aui. fuit via tenuis. de quo etiam p̄mo
physicoz. Aui. peccavit peccato manifesto. certior enī
sermonū quo vsus est in hoc ordine: sermonem proba-
bilitū non p̄transit. 7 2° physicoz. via autē qua proces-
sit Aui. in p̄bando primū p̄ncipiū est via loquentiū.
7 sermo eius semp̄ inuenitur medius iter perhipateti-
cos 7 loquentes. nūqd̄ autē Aui. 8. sue meta. vbi istaz
rationē pertractat vtatur i ea probabili aliquo: 7 qua-
liter peccet illa ratio: pulchriū est 7 subtilissimum vide-
re: sed esset prolixius nimis. regrit. n. vnam questionē
per se. Rationes autem Anto. andree p̄bantes q̄ tale
genus zc. non sit subiectū: non oportet solvere: cum so-
lū concludant: q̄ non sit subiectum adequatum: quod
Cōmentator cōcedit. plura alia argumenta possem tā-
gere: s̄ q̄ omnia alia iudicio meo s̄t facilia 7 a pueris
solubilia: ideo ea dimitto.

Quantū ad tertium. respondeo ad rationes cō-
tra illā opinionē adductas. Ad p̄mā
sancti doctoris dico negando minorē cōceditur tamen
qd̄ in sexto physicoz probatur. q̄ omne mobile per se
est corpus: s̄ hoc non est p̄bare corpus mobile esse: qm̄
corpus mobile esse est p̄ se manifestum ad sensum: ista
enī. corpus mobile est. nō dubitat: sed bene ista. omne
mobile est corpus. nā apud aliquos aliqua sunt mobi-
lia q̄ non sunt corpora: vt angeli: vt dixi supra de men-
te. Scoti. iō dicit p̄s primo physicoz. subijciatur autē
nobis omnia aut quedā moueri zc. Ad rōnes Sco-
ti. Respondeo ad p̄mā dicitur distinguēdo de ratione
formali: aliq̄n. n. accipit rō formalis pro rōne q̄dita-
tiua: aliq̄n. p̄ rōne subiectiua. si p̄ mō intelligit d̄r con-
cedendo totū ad quod argumentūz deducit. s̄ q̄ nulla
passio est ratio q̄ditiua. Similiter dicitur ad 2^m con-
cedendo q̄ passio non est ratio formalis. i. q̄ditiua.
Sed contra. nam ratio formalis subiectiua subiecti:
vt gratia exēpli subiecti scientie naturalis est inclusa in
quolibet per se cōsiderato in scientia naturali. cū ipsa.
vt supra tangit: sit ratio cōsiderandī omnia. ergo nihil
poterit in scientia naturali q̄ditiuē cognosci: ea non
cognita: s̄ possunt res naturales q̄ditiuē cognosci
non cognito motu: cū ab omni motu abstrahant quid-
ditiuē cōsiderate. non ergo erit motus vel mobilita-
tis rō formalis subiectiua. Hoc est vltimū posse eorum

qui illā opinionem destruere conantur. Respondetur
q̄ aliqd̄ icludi in aliquo dupl̄r cōtingit: formaliter. s̄. 7
fundamentalr: 7 tūc dico q̄ i quolibet re materiali q̄d-
ditiuē cōsiderata in scientia naturali ad quas spectat
quidditates rerum nālium in p̄ticulari considerare (vt
p̄ ex Cōmento 2° primi physicoz.) Includitur motus
fundamentaliter: s̄ nō formaliter: nec est necesse ratio-
nem formale subiectiua in quolibet formaliter icludi.
vnde dicitur vniuersalis ratio cōsiderandī: q̄ ab omni-
bus illius scientie scibilibus saltez fundamentaliter in-
clusa: 7 hoc est qd̄ voluit Ari. 7 Cōmentator i textu 7
cōmentis supra adductis: q̄ naturalis diffinit p̄ mate-
riam sensibile. i. per illud qd̄ h̄z habitudinē ad motum.
omne enī tale est fundamentaliter mobile zc. Rati-
ones Egidij 7 sanctum Thomā facile soluntur. Ad
p̄mā dicit: q̄ non sufficit: vt scientia aliqua alteri sub-
alternef: q̄ addat p̄ditionem accidentalem: s̄ vltimus
regritur q̄ mediū sub medio cōtineatur: vt vult alber-
tus magnus primo meta. ita q̄ p̄ncipia subalternate
probentur in scientia subalternate. constat autē q̄ p̄n-
cipia p̄ie sunt p̄ se nota: vt motum esse: 7 pluralitatez
entium esse: 7 ideo a nullo probari possunt: ideo tres sūt
habitus primi nō subalternati. s̄. mathematicus meta-
physicus 7 diuinus. 5° meta. Et ex hoc soluitur rō ter-
tia scotizantiū dicendo q̄ mobilitas nō demonstratur
de corpore: cū sit per se nota de eo. Et ad argumētū eo-
rū cū arguunt. omne habens zc. dico q̄ talis ratio nō
est demonstratio: sed quedā argumentatio ex necessa-
rijs p̄cedens: non tamen ex notioribus: sed aut ex igno-
tioribus aut eque notis: naturale enī si formaliter con-
sideret icludit motū. Ad aliā rōne Egidij respon-
detur negando p̄sequentiā: 7 cum dicitur ad eandē scie-
tiam zc. Dico q̄ si sit pars p̄ma entis que non contra-
hit ens ad determinatū genus scibile tūc forte de illo
d̄z considerari metaphysicus: sed si sit pars entis p̄tra-
hens ip̄z ens ad determinatū genus scibile: 7 habens
modū abstractionis distinctū ab alijs: tunc non op̄z q̄
pertineat ad metaphysicū: sic autē est in proposito. nāz
mobile contrahit ipsum ens ad genus determinatū. s̄
ad naturale: 7 h̄z modū abstractionis distinctū ab ab-
stractione mathematica 7 metaphysica: iō nō op̄z scien-
tiā naturalē esse partē metaphysicē zc. Ad ratio-
nē Scoti probantē q̄ angeli sunt naturaliter mobiles.
Respondet negando minorem: q̄. s̄. ipsi sunt receptiui
alicuius vbi. nā ipsi sunt sube oio simplices. non com-
posite ex actu 7 potētia: nec ex eē 7 essentia: neq̄ i eis
potest aliqd̄ accidens recipi. sunt enī penitus ab omni
cōpositiōe relegati: vt clare ab Averro. i. 2. metaphysi-
ce in pluribus cōmentis apertissime colligitur: s̄ p̄m si-
dē 7 veritatez sit aliter dicendū: vt sacri theologi sc̄do
sententiāz declarant. Et sic cū auxilio dei eiusq̄ geni-
triciis virginis marie totiusq̄ curie celestis triumphātis.

Completa est ista questio. i. 2. februarj. M. cccc. lxxx.
p̄ me Nicoletuz Verniā theatinum in florentissimo
gymnasio Patauino ordinariē p̄biam legentem.

Incipiūt

Lō. 27.

Com. 3.

Lō. 22.

Ad ar^m
btī tho.
6. ph. 32.
48.

L. c. xi.
Ad ar^{ta}
Scoti.

2^m.

R.

ad ar.
Egidij

p. ph.
8.

L. c. 2.

al aliō
Egidij

ad aliā
rōnes
Egidij

Incipiunt qones de generatione et corruptione fm Albertum de Saxonis. Qo. i.

Nota qd iste q. Albiucq mouetur in eisdes text. in quibus mouetur qd nes Marfilij.

Primo circa generatōes et corruptiones.

1. circa augmentationē. 2. circa alterationem. 3. circa mixtionem. 4. circa corruptionem. Et queritur vtrum pole sit aliquid simpliciter generari vel corrumpi simpliciter. Arguitur p q non. Qz nō est possibile aliquid generari. ergo qd fca. pna t3. ams probatur.

Nam nullum ens qd est pole est generari. omne ens est ens qd est. ergo nullum ens est pole generari. premisse sunt vere. et discursus est bonus. qz i celarent. ergo q vera. et sic sequitur q nō est pole aliqd generari.

2. ad ides arguo et suppono. q ex nihilo nihil potest fieri. tunc arguit sic. sicut se habet generatio fm qd ad nō ens f3 qd. ita generatio simplr se h3 ad nō ens simplr. sed sic est. q generatio fm qd fit ex nō ente f3 qd. g si generatio simplr eēt possibilis: ipsa fieret ex nō ente simplr. 3. ad idem arguit sic. nullius accētis est generatio simplr. sed fm qd. f3 omne qd generatur in mā est accētis. ergo nullius qd generat in mā. est generatio simplr. maior nō. minor pbat. Nā omne qd generat in mā: pōt adesse et abesse mae: preter mae corruptionem. g omne qd generat i mā: vř eē accētis mae.

4. Quis forte sit pole aliqd simplr gnari: hoc non est nobis evidens aliqd simplr generari: quare nō est a nobis pcedēdū. pna nota. qz qd nō est nobis evidēs: sed dubiū: nō est a nobis pcedendū. ams pbat. Nā hoc nō pōt esse alr nobis evidens: qz p expiētiaz. v. g. vt qz pcepimus mō. a. esse. et pūs nō pcepimus. a. eē: sed pp b non possumus arguere q. a. sit genitū: qz pūs bñ poterat eē: quis nō apparuerit esse. g vř q p hoc nō posset conuinci aliquid generari de nouo.

Oppositū vult Arist. i isto lib. et i plib alijs. In ista questione. pmo videndū est de quesito. 2. videndū est de illo quod tangitur in. 4. argu. v3. vtrum sit nobis evidens aliquid generari de nouo.

Quantū ad p m sciēdū ē. qd aliq antiq opinantē nihil d nouo gnari. sic q mō eēt: et pūs nō fuisset: f3 bñ pcedebāt aliqd sic gnari. q mō eff3 tale vel tm. et pūs nō fuit tale vel tm. vel aliqd hñ ita q breuiter negabant gnōnē simplr. sed bñ pcedebant gnōnē f3 qd. vñ imaginant māz esse totā subaz nāliū. et fm q aliq portio mae taliter vel taliter figurat: et taliter vel taliter se h3. dicebāt ipsam esse vel fieri hoīem equū vel aliqd hñ. Et dicebant recte de mā rez nāliū: sic solemus dicere de mā rez artificialiū. vñ credūt: q sicut p artē pōt aliqua mā disponi. q oīno apparet alr. qz pūs appebat. q multo potius b pōt fieri de mā rerū nāliū. et sic ars facit hoc. non superaddendo aliquaz rē nouā mae. sic ē natura. vñ ita imaginant nām hoc facere sine supadditiōe alicuius rei noue ipsi mae. et ipsi negabāt istas. homo incipit esse. capra incipit esse. imo si hō mō esset de nouo pūs fuisset. quis forte pūs non fuisset homo. Dixerūt. n. hoīem nō esse aliud qz mām: q fuit ab eterno. Silt dixerunt de capra. et c. cōcesserūt tm bñ istas. mā icipit esse hō et equus. et c. recte sic solemus dicere d rebus artificialib. Alterius dixerūt isti oia eē vntū ens p m. Vñ imaginat totā massā mae p eē p m. q tm f3 diuersas ei ptes ē diuersimode signata et formata sine supadditiōe alicui rei noue. Et

I. c. x

p. no m op. ati quoz.

sic dixerunt vnā portionem illius masse esse homines: aliā capra. aliā ignē. et sic vltra. vñ sicut nos videmus bene qd aliq paries est p m. nō obstante qd in vna pte est depictus equus: et in alia hō. et i alia bos. et sic vltra. ita dixerunt totā massā mae p me esse p m. non obstante qd fm vnā eius ptem et c. Et sic dixerunt antiq. q posuerunt solum p m mae rerum naturalium.

Alia fuit opinio antiquoz. et hoc illorū q posuerūt plura pncipia materialia rez nāliū. q gñō nō eēt nisi segregatio etherogeneoz: et pgregatio homogeneoz. Et p oppositū: corruptio eēt segregatō homogeneoz. et pgregatio etherogeneoz. Unde imaginabāt qd libet esse in quolibet. et hoc itelligebatur fm speciem. Nō. n. fuerunt ita fatui. q posuissent quodlibet esse in quolibet fm numerū. Unde nō concessissent q ego essem in te. vel eō: sed imaginabantur. q i aqua esset sanguis caro. et sic de alijs. S3 tm caro exīs in aqua diuisa esset fm pncipulas ita paruas. q ibi non apparet. et similr sanguis. et sic de alijs. que ibi ponebant existere.

S3 q ptes aque nō sunt sic diuise fm pncipulas paruas. vñ dicebāt. q iō b apparet. et denoiat aq. Alterius imaginabāt. q cū pncipule ipi carnis q st i aq pgregant adiuicē. et segregant ab alijs p m alteri speiei. q tūc est gñatio carnis ex aqua. et tūc ē corruptio aq: seu segregatio prium aque abiuicē. et cōmixtio ab alijs alterius spci. et pncipia actiua huius pgregatiōis et segregatiōis posuerunt litem et amiciciā. Isti etiā nō posuerūt aliqd gnari simplr. eo mō q Ari. et nos ponimus aliqd gnari simplr.

Contra istas op. nō bñ pōt d mōstratiue argui. tm aliquat pōt d eas p suaderi. Vñ si pma opinio eff3 va. sequitur q nunqz de aliquo mutatur rñsio p noia subalia ad aliquā qōnē factā d ipoz: f3 hoc est falsum. Nā de aliquo dicimus aliquando. q ipm est hō. et si postea de eo quereremus qd esset: dice remus q esset cadauer. pna declaraf. nam pp hoc solū qz mā aliter et aliter se h3 sine supadditiōe. alicui forme subalis de nouo: nō sunt mutade p dicationes essentiales de nouo de pronomine demōstrāte illud. q qdē p dicationes sūt p noia subalia.

Contra 2am op. arguit sic. Nā nō est verisimile q tātus ignis quātus pōt ex illo ligno gnari iaz sit i illo ligno diuisus p minutas pncipulas. Si. n. sic esset. tūc sentiretur. et c. Contra istā opionē diutius est arguendū. p phys. Istis op. visis. et c. pbat. Videndū est de op. Ari. circa gnōnem. vñ sciēdū ē. q Ari. imaginabāt duplicē generationē. f. simplr dictā. et f3 qd. simplr dictā vocat: qm d aliq vez ē dicē q ipz est ens: et pūs nō fuit ens: absq additione alicuius ad illū t minū ens. v. g. vt cū sor. gnaf simplr. vez est dicere. sortes mō est ens. et sor. pūs nō fuit ens. Cōformiter d corruptiōe simplr. vt cū dr. de sor. mō nō ē ens. et sor. pūs fuit ens. tūc. n. est corruptio sor. simplr.

Siōnē vō f3 qd vocat. p quā fit q d aliq vificaf hoc nomē ens cū aliquo addito. de quo prius nō vificabaf cū illo addito b nomē ens. v. g. vt cū sor. ē fact alb dicitur. sor. est mō ens albū. et sor. nō fuit prius ens albū. Ecce qliter ly ens non re simplr. b est sine addito. sed cū addito. v3. addēdo ly albū. et similr si diceref sor. est mō ens bicubitū: et pūs nō erat ens bicubitus. eēt gñō f3 qd. Alterius imaginat Ari. q i gñone simplr oz aliquā rē nouā acqri supadditā i existētē ipsi mae. quā rē vocat formā subalē. Et sic in acqstitiōe talis rei mutant p dicationes essentiales. Et iō tāqz a signo posteriori argueret q tūc ē gñatio vel corruptio simplr. qm mutant p dicationes essentiales. seu p dicationes p nomina subalia. Illas. n. solū voco in proposito subales. Sed tunc generatio f3 qd. est qm mutatur p dicationes et noiaf

alia op. antiqz.

p m az op.

p 2am op.

op. Arz.

p. Se. io.

Quantū ad p̄mū o3 p̄mo supponere qd nomi- nis gñationis de quo dictū est in pre- cedenti qōne: z similit̄ op3 p̄supponere quid nominis alterationis. vñ alteratio dicit̄ per quā fit mutatio pre- dicationū denominatiuarū p̄ noīa de predicamēto q̄li- tatis. verbi gr̄a. si aliquid modo esset albiū z p̄mo fuis- set nigrū vel aliquo alio colore coloratū esset alteratio facta. **Sec̄do** est notādū: q̄ large acciπendo altera- tionē oīs mutatio ad qualitātē d̄r alteratio: sed pp̄rie illa d̄r alteratio que est de vna qualitate p̄ria in aliam: sicut qñ aliqd mutat̄ de albedine in nigredinem vel de frigiditate in caliditatē. **Tertio** notādū: qd gñatio p̄m qd extēdit se ad alterationē: z cū hoc ad alia: puta ad augmentationē z ad motū localē: z sic quāuis oīs alteratio sit gñatio p̄m qd: nō tñ oīs gñatio p̄m qd est alteratio. **Quarto** sciendū est: q̄ de gñatione subali solet distingui q̄ capif̄ dupl̄r. vno mō capif̄ p̄ introdu- ctione forme subalis. aliqñ p̄ dispōne m̄ae ad hoc vt de ea possit educi forma substantialis. p̄mo modo vere di- cit̄ generatio: sed sc̄do mō dicit̄ alteratio.

Tūc sit p̄ r̄s̄alis ad qōnē: q̄ gñatio subalis capi- endo gñationē p̄ inductione forme subal- nō est alteratio. p̄bat̄ sic. nā p̄ talē gñationē aliqd inci- pit eē ens de nouo: sed p̄ alterationē nō incipit eē ens de nouo. ḡ talis gñatio est non alteratio. p̄na t3 de se. añs p3 ex qd noīs gñationis z alterationis. **Sec̄do** ad idē arguit̄ sic. oīs talis gñatio est ad subam: z oīs talis al- teratio est ad qualitātē. ḡ talis gñatio nō est alteratio. p̄na t3 ex eo q̄ mutationes ad distinctos terminos sūt distincte. añs p3 ex dictis. **Sed** diceret̄: imo p̄ alte- rationē incipit eē ens de nouo. p3: q2 qualitas: puta albe- do vel caliditas. **R̄s̄dēf** q̄ quāuis p̄ alterationē sal- tē aliquā bñ de nouo incipiat aliqd eē: non tñ per eā de nouo incipit esse ens. albedo enī nō est ens. vt prius di- cebat̄: quāuis bñ sit ens alteri inherens. recte sicut iste lapis nō est rex fr̄cie: sed bñ est imago regis francie.

Quantum ad 2^m vidēdū est que sunt d̄rie in- ter gñationē z alterationē seu iter gñationē simpl̄r z aliquā gñationē p̄m qd. i. alteratio- nem. **Uñ** p̄ma d̄ria est ex pte subī: subm enī gñatio- nis est ens in pura pō quātū est de se z nō in actu. s̄m vō alterationis est ens in actu p̄ se subsistens. **Sed** diceret̄ tu. idē est subm gñationis z termini alteratio- nis: puta albedinis z nigredinis: sed subm talis termi- ni est ipsa m̄a que est ens in pura potētia. ḡ etiā talis ē subm alterationis. **R̄s̄dēf** bñ p̄cedēdo q̄ est subm mediātū z albedinis z alterationis: sed est subm ime- diātū gñationis: sed subm imediātū albedinis z altera- tionis est ens in actu. **Aliter** pōt dici q̄ quāuis idēz sit subm gñationis z alterationis z hoc in inherendo: nō tñ est idē subm denoiationis. vñ subm denoiatiōis gñationis est ipsa m̄a: que est ens in pura potētia. m̄az enī dicimus gñari: sed subm denoiationis alterationis est cōpositū ex m̄a z forma. illud enim dicimus altera- ri: z nō ipsaz m̄am. **Ex** hoc pōt h̄ri sc̄da d̄ria: iter ge- nerationē z alterationē. v3. q̄ subm alterationis sit cō- positū ex m̄a z foza. dicimus enī alterari aliqd sic q̄ d̄ ipso verificat̄ de nouo b̄ nomē ens cū aliq̄ addito: de q̄ nō p̄us verificat̄ cū illo addito: sed quāuis subm gñā- tionis bñ dicat̄ gñari hoc est subīci gñationi: tñ p̄ gñā- tionē non fit q̄ de m̄a verificat̄ ens sine addito: z p̄us nō ex q̄ m̄a est eterna. **Et** idē et quo ad sbap3 d̄ria in- ter gñationē: z alterationē: z est 3^a d̄ria ista q̄ illud qd est p̄ gñationē de nouo acgrif̄ est p̄ncipalīus ens quaz s̄m gñatiōis. p3 b̄: q2 in gñone acgrif̄ foza q̄ est p̄nci- palīus ens q̄ sit m̄a: s3 in alteratione est e2. nā in altera-

tionē illō qd subīci est suba: z illud qd acgrif̄ est acci- dēs. mō suba est p̄ncipalīus ens q̄ sit accūs. **Ex** q̄ 4^a d̄ria sequit̄ q̄ta d̄ria iter gñationē z alterationē. v3. q̄ i ge- neratione acquirif̄ ens simpl̄r. in alteratione vō ens s3 qd: z pp̄ hoc per gñationē vel corruptionē mutat̄ no- mē subale z diffinitio: per alterationē vō nō. **Quin- ta** d̄ria est q̄ in gñatione nō est successio p̄m intētionē z remissionē: sed in alteratione bñ est: z rō huius ē: q2 in gñatione acgrif̄ suba: in alteratione aut̄ q̄litas. mō suba nō suscipit magis nec minus: sed bñ qualitas. ve- rūtñ in gñatione est bñ successio p̄m partes q̄litas. **Sexta** d̄ria est q̄ in gñatione illō qd gñat̄ in aliquo tpe nō sic gñat̄ in eo q̄ partes gñate nō cōdiuidantur partibus t̄pis mēsuratis illā gñationē: sed in alteratio- ne bñ pōt fieri q̄ ptes illius qd alterat̄ nō p̄diuidatur p̄tib⁹ illius t̄pis mēsuratis illā alterationē: s3 quelz vs illius qd alterat̄: alterat̄ in qualz parte illius t̄pis. vbi gr̄a. cū ignis generat̄ successiue in aliquo tpe: ille ignis non pōt gñari in aliquo tpe: nisi sic q̄ vna pars illius ignis gñat̄ in vna parte illius t̄pis: z alia in alia. s3 sic non est de alteratione: imo aliqd pōt alterari in aliquo tpe: sic q̄ nō p̄us alterat̄ p̄m vnā eius medietatē quaz p̄m aliā: sed p̄m quālibet eius partē alterat̄ in q̄libet pte illius t̄pis: z h̄ d3 itelligi quo ad ptes quantitatiuas subī: z non quo ad partes graduales qualitatis. **Et** rō huius est: q2 cū suba nō hēat ptes graduales. ḡ nō pōt simpl̄r successiue gñari gradualiter: sed qualitas s3 q̄ sit alteratio h3 partes graduales: pōt est enī sub3 p̄m quālibet eius partē sil̄ alterari p̄m ptes eius quātitati- uas successiue rōne partīū gradualīū ipsius qualitatis. **Septima** d̄ria est: q̄ oēm gñationē p̄cedit aliq̄ alte- ratio disponēs ad illā gñationē: z nō e2. **Et** cā huius est: q2 impōt est duo indiuidua diuersarū speciez h̄re oia: accūtia silia vel eodē mō cū gñatio sit trāsmutatio de sp̄e in sp̄em: sequit̄ q̄ o3 ante gñationē fieri trāsmu- tationēz in accidentibus: z talis mutatio est alteratio. **Octaua** d̄ria est: q2 semp gñatio vnus est corruptio alterius: s3 sic nō est in alteratione: z cā p̄mī est: q2 mā nālīter nō pōt stare sine forma: z cū nō p̄nt esse plures forme in mā. quaruz dicimus esse gñationē sc̄dm p3: q2 in alteratione medij qd sit luminosum postq̄z fuit tene- brosum est acquisitio luminis sine corruptione cuiuscū q3 partis prius existentis in medio.

Quantū ad 3^m vidēdū est si absq̄ gñatiōe v̄l corruptiōe vna sp̄es p̄t mutari i aliā. **Et** v̄r q̄ sic: q2 p̄ alchimīā plumbū mutat̄ in argētū: z hoc sine corruptione plūbi p̄bat̄: q2 postea ex illo ar- gēto iterū p̄ alchimīā pōt fieri plūbū: qd nō esset: vt v̄r si plūbū fuisset corruptū: z tñ plumbū z argētū sunt diuersarū sp̄erū. **Sec̄do** vinū aliqñ mutat̄ in accētū: z visuz ē q̄ aliqñ e2 acetū mutat̄ in vinū: qd nō fuisset in pria mutatione vinū fuisset corruptū. vinū enī nō v̄r posse gñari ex aceto: sed ex racemis. **Tertia** ad idē. nā per icantationes hoies aliqñ mutant̄ in porcuz vel in aliā sp̄em: z iterū fiunt hoies. vñ audiui ab vno: q̄ dixit se vidisse vnā feminā fuisse mutatā in suē z no- uē porcūlos: z iterū postea mutata est in hoīem. mō il- la mutatio nō v̄r facta cū corruptione. nā aliter p̄tinge- ret idē corruptū regenerari. **Juxta** ista d3 nōri q̄ tri- plex pōt imaginari mutatio: vera: vel mutatio alia solū apparens. vltra hoc mutatio vera circa subas pōt ima- ginari triplex. p̄ma gñatio z corruptio. 2ª creatio z au- gmētatio. 3ª trāsubatio. sicut panis trāsmutat̄ in corp⁹ xp̄i. ibi enī nō d̄r creatio: nec augmētatio: nec gñatio v̄l corruptio: sed trāsubatio. p̄ma mutatio circa subam est nālīis. alie at̄ due sunt supnāles: sunt et̄ miraculose z c̄.

p̄m nō.
p̄. g. io
2^m nō.
3^m nō.
4^m nō
p̄. 2.
2
dubiū
R.
p̄ dif.
2. a. 2.
4
dubiū
R.
p̄ alt.
p̄ pb.
60.
2ª dif.
3ª dif.
7. m. 7
2. a. 2.

4^a d̄ria
5^a d̄ria
6^a d̄ria
7^a d̄ria
8^a d̄ria
p̄ ge. 17.
p̄m
2^m
3^m
Nōndū
RR

1°

Tunc fit p^{ma} q^o ois trāsmutatio nālis vā de spē in spēz ipsius sube est vā gñatio vl corruptio: z pbat: qz in oi tali mutatiōe mutat nomen z diffō: z p pñs p vnā pditionē gñationis z corruptio nis ibi est vā gñatio vl corruptio. **Secda** q^o trāsmutatio apparēs circa subas: q^{uis} nō exis de vna spē i aliā est polis absq^z gñatione vl corruptione. p^z q^z bñ visuz est q^o aliqs hō appuit mortuus p tres dies z postea vi uis. mō ibi nllā fuit corruptio ex eo q^o ibi māsit eadez aia z eadē materia: z tñ ibi apparuit fuisse factā muta tionem de vna spē in aliā. s. de hoie in cadaver. Et sic ēt forte faciunt alchimiste: q^z faciunt per mutationē accidē tium plumbi in accidētia argenti plumbū apparere ar gētū: z tamē credif q^o ibi fuerit facta mutatio vera de plūbo in argenti: sed si ita eēt q^o per artē eoz mutarēt nām q^o ex plūbo vere fieret argenti. tñ iteruz. s. ex illo argento facerent plumbū nō facerēt illud idē qd pexi stebat: sed sile: z sic nō oz idē corruptum redire.

ad rōes
Ad 2^m
Ad 3^m

Ex istis pōt patere ad obones. ad p^{ma} p^z ex iaz dictis. **Ad 2^m** dico q^o forte vinū z ace tū nō dñt spē. **Ad aliā** pōt dici q^o si aliqñ fuit b q^o vna femina apperet z c. hoc nō fuit per mutationē verā sube: sed per transfigurationē virtutis fortis alicui⁹ her be vel alicuius alterius. virtutes enī multarū rerū sunt valde mirabiles z diuerse.

Ad p^m
pncipa.
L.c. p.

Ad rōnes ad p^{ma} dico q^o qñ Ari. p h^o dixit ponētes vnū dncipiū māle z c. in tellexit q^o ponētes vnū pñ māle ois trāsmutationū z c. hoc eē ens in actu: nō potuerit saluare dñā iter gñatio nē z alterationē: si tñ pncipiū māle ois trāsmutationū ponit eē ens in pō: z b ponit esse subm imediatū aliq^o rū trāsmutationū z medietatū aliaz bene pōt saluari dñā iter gñationē z alterationē. **Ad 2^m** dico q^o q^z vis in gñatione subali mā se hēat alr q^z p^zus: tñ nō pp b ipsa dñ alterari: pp hoc q^o hoc nomen alterari appo priatū est illis que hñt se alr nō p formā subales: sed p formas accñtales. **Ad 3^m** pcedif de motu successi uo cui⁹ successio attēdit ex pre ptiū g^odualitū z nō quā titatiuarū. **Ad 4^m** illā bñ pbat q^o accipiēdo gñatio nē p alterationē pcedēte itroductionē forme subalis ge neratio est bene alteratio. **Ad 5^m** pcedo q^o acq^ositio alterationis est gñatio fm qd: s^z nō simplr. **Ad vlti mā rōnē:** qñ dñ q^o grauitas z leuitas sunt forme suba les eloz: negaf. z qñ dñ p Lōmē. dico q^o Lōmen. vo luit p hoc dicere q^o eēnt forme accñtales pñtes q^olita tes eloz. Uel alr pōt dici q^o qz formis eloz non sunt nomina posita circūloquebat eas per nomina p^odicta. Et sic finif ista questio. **Questio. III.**

1^m
2^m
3^m

Verif vtrū si gñatio eēt impolis: al teratio eēt impolis. **Et ar guif** p q^o nō. nā gñatio z alteratio sūt muta tiones distincte. sicut dicebat in alta qōne. g pole est vnā esse sine alia: nec ad pōnē vnus seq^o posi tio alterius: nec ad destructionē vni⁹ destructio al^oi⁹. **Secdo** pole est aliqd alterari: q^o tñ ipole est gñari. g falsuz est dicere q^o si gñatio vnus sit impolis q^o alte ratio eius sit impolis. pñtia t^z. añs pbat. nā te pole est alterari. tu enī calidus potes fieri frigidus: z tñ te im pole est gñari: qd nō enī semel genitū est amplius gñari nō pōt. **Tertio** arg^o sic. sic se h^z eē vl nō eē ad eē z nō eē sic se h^z posse esse vel nō posse eē ad posse eē z nō posse eē: s^z mō ita est q^o aliqñ gñatio est z alteratio nō est: z ecōuerso. g ēt gñatio pōt non esse alteratione exñte. quare falsuz est si gñatio sit impolis q^o alteratio sit impolis. **Quarto** arguif sic. si questio esset vā. b esset ex eo q^o alteratio ordinat in generationē tāquā in

finē: ex eo q^o si finis sit impossibilis: ordinata in finēz sunt impolita. mō hoc est falsuz. nā qdlibet ens maxime appetit se permanere: z oēs suas actiones dirigit in b q^o permaneat: z tñ ipsuz semp manere est impossibile: nō obstāte q^o actiones que ordināt in illū finē sint pos sibilez. Ita in pposito v^o quāuis ordinaret in gñatio nē tanq^z in finē: nō tñ ppter hoc op^z alterationem esse impolem si gñatio sit impolis. **Quinto** arguif sic. nullius pñs celi gñatio est polis: z tñ alicuius pñs ce li alteratio est polis. g questio falsa. pñia p^z: z p^{ma} ps añtis nota est per Ari. p^{mo} celi. scda ps añtis probaf. nā aliquādo aliqua ps celi est magis lucida: z aliquā do minus. Sili mō arguerēt de alteratione aie itelle ctine: cuius alteratio est polis: qz alteratur de ignoran tia in sciam: z tñ eius gñatio est impolis. **Sexto** ar guitur sic. ex quo ista pñtia nō est formalis gñatio est impossibilis. ergo alteratio est impossibilis: z si tenet hoc: oz esse per aliquē locū. querif g vnde locus.

p ph.
Lō. Si
5.
L.c. 20.
6.

Oppositū vult Aristo. primo huius. vnde di cit. si impossibile esset elemēta ge nerari ex seiuicē impole esset eoz alteratio abinucē. **Breuitē** ista qō pōt solui duplr. vno modo ad hoiez. alio mō fm veritatē. vñ facilr fm dicta empedoclis sal uaret. Empedocles enī ponit q^o qdlibz elm determina ret sibi certas qualitates: que non possent remitti ipso elo manēte. vñ ponit q^o aqua manens aqua nō posset calefieri. g fm eū si gñatio vnus eli ex alio esset ipos sibilis. tñ alteratio eoz abinucē esset impossibilis: z sic faciliter questio esset expedita. Sed videndo qd sit dōm fm veritatē ponā p^{mo} aliquas distōnes. scdo qz necessariū z impossibile opponunt: vidēdū est quō ge nerationē esse sit necessariū. tertio vidēdū est de q^osito.

L.c. i.
Nōn.

Quantū ad p^{mu} sit p^{ma} distō ista: q^o impole dñ aliqñ de significabili icōplere. alio mō de sig^obili cōplere. vt cū dicimus. chi⁹ est impolis: z sili modo aliqñ de significabili cōplere: vt cū dicimus. deū esse necessariū. **Secdo** notādū est q^o si ista aliqñ dñr de cōplero sicut de oratione. hoc est equiuoce. vñ orationes nō dicunt impossibiles nec necessarie: nisi si cut vrina dicif sana vel egra: qz est signū sanitatis vel egritudinis. **Secūda** distō est q^o adhuc impole dñ dupliciter. vno modo quo ad oēs differentias tpis: z isto modo dicimus q^o deū non esse est impossibile. naz tam quo ad pñs quā quo ad preteritū q^z quo ad furu rū est impole. Simili modo aliqd dñ necessariū scdm omne tēpus. sicut deus esse est necessariū fm oē tēpus. **Secdo** mō dñ impole non quo ad omne tēpus: sed quo ad aliqd: z sic accipif impole cuz dicif q^o ppō falsa de pterito est impolis. Et sic similitr dicimus q^o me bibisse est necessariū: z sic simili mō accipif necessariū cū dici mus ppōnē verā de pterito esse necessariū: z fm istaz acceptionē de ly impole z necessariū bene cōcedimus q^o ipole erit aliqñ necessariū: z q^o necessarium fuit ali qñ ipole. vbi gra. quāuis mō sit ipole me fuisse rome: tamē si vadā rome z redeā: me fuisse rome erit neces sariū. silt^o quāuis me bibisse modo sit necessariū: tñ an teq^z bibi: me bibisse fuit ipole: qz fuit vnū falsū d pte^o. **Tertio** distō est ista. ipole aliqñ dñ qd iplicat p^otradi ctionē: z isto mō dicimus q^o soz. esse z soz. nō eē in a. in stanti est ipole. sili modo dñ deū nō esse est ipole: qd^z enī isto^z iplicat p^oditionē. Alio mō capif ipole qd nō dñ ipole: qz iplicat p^oditionē: sed qz nō est pole fm cur suz nālem: z isto modo dicimus q^o celū nō moueri est ipole: nā hoc nō est pole fm cursuz nature cōsuetū. sili modo dicimus necessariū duplr. vno mō opponif im polū qd implicat cōtradictionē: z sic dicimus deū esse est necessariū

1° dif.
2^m nō.
2° dif.
3° dif.

est necessarium. alio modo dicitur necessarium putat repugnat impossibile putat capit ipse secundum cursum nature consuetum: et isto modo dicimus quod celum moveri est necessarium.

Quantum ad 2^m sit prima generatio esse non tamen continue sed intercese est necessarium putat necessarium dicitur impossibile quod implicat contradictionem. patet: quod generatione non esse non implicat contradictionem. **Secunda** generatio esse non tamen continue sed intercese est necessarium putat necessarium opponitur impossibile: putat aliquid dicitur ipse secundum cursum nature: patet: quod nullam generationem esse est impossibile secundum cursum nature. generatio esse modo predicto est necessarium. ante patet. natura impossibile est materia sub una forma materia perpetue per variam multiplicem alterationem que fit in istis inferioribus propter continuu motu celi et multiplicem influentiam a corporibus supercelestibus in ista inferiora.

Quantum ad 3^m. v. de quesito sciendum est quod quibus Aristoteles dicitur dicitur quod dicitur de terminare sibi certas qualitates sibi convenientes. sic ignis caliditate et siccitate: aer caliditate et humiditate: tamen non negauisset quod etiam manentibus eorum qualitates remitti possent. Cuius oppositum dixit Empedocles. Ulterius Aristoteles dixisset talis alterationem in quolibet non fieri gratis immo in aliquo fine. v. in istum: quod ex vno elemento posset aliud generari: ita quod secundum Aristoteles talis alteratio ordinatur in generationem tanquam in fine. Et hoc sit vna suppositio. **Secunda** suppositio est quod ordo naturalis est necessarius secundum species: ita quod non potest impediri in toto: licet bene in parte. sic illi homines non generari est posse et illi: et etiam illi: sed non est posse simul de quolibet.

Tunc sit generatio ad quesitum: quod si generatio est impossibile: alteratio est impossibile. probatur sic. nam per primam suppositionem alteratio ordinatur in generationem tanquam in fine. generatio in virtute scilicet suppositionis. si generatio est possibilis: alteratio est possibilis. ergo ad destructionem consequentis. si nulla generatio est possibilis. nulla alteratio est possibilis. **Breuiter** ista propositio tenet per hoc quod impossibile est nam omnia frustrari in eius actione. Si ergo non esset possibile fieri generationem: et non esset possibile fieri alterationem secundum cursum nature. nunquam enim natura ageret alterationem: nisi aliquid fieret generatio propter quam tanquam propter finem alteratio agitur a natura. Et ex hoc potest patere per quem locum tenebit hec propositio. generatio est impossibile. ergo alteratio est impossibile. tenet enim per locum a causa finali ad suum effectum. per istam maximam. si finis est impossibilis effectus est impossibilis in virtute illius. deus et natura nihil agit frustra. hoc est secundum cursum nature. non enim in toto actiones naturales frustrantur suis finibus. **Sed** dicitur. tu. ex quo sicut dicitur alteratio ordinatur in generationem tanquam in fine. ponatur generatio quod aliquid per imaginationem sit vna frigiditas ab omni subiecto separata: et applicetur sibi vnum calidum excedens secundum illam caliditatem illam frigiditatem: tunc queritur vtrum fiet actio in illa frigiditate. et videtur quod non. nam non est posse quod fiat ibi aliquid generatio: nec assimilatio passiva ad agens: cum generatio actio alteratiua ordinatur in generationem. vnde quod ibi fieret aliqua actio. vnde si calidum ageret in ista frigiditate ad corruptionem illius frigiditatis nulla sequeretur generatio nec assimilatio. **Breuiter** dico quod non agitur in illa frigiditate: et primo posset secundum hoc assignari ratio iam facta. **Secundo** ex alio. nam natura in suis actionibus non intendit principalem corruptionem: sed principalem generationem: sed non posset fieri alicuius generatio nisi fieret alterius corruptio. generatio agens natura corrumpere. si voluit generationem facere. modo in casu predicto: cum nulla posset fieri generatio sequeretur ibi nulla fieri corruptionem frigiditatis. **Tertio** ex alio: quod ibi non esset aliquid subiectum. ex quo illa frigiditas potest separari a subiecto quod est receptiuum talis actionis ipsius caliditatis. finaliter generatio dico quod in illa frigiditate non fieret actio.

Ad rationes **Ad** primam dico. quod non obstatate quod generatio et alteratio sunt mutationes distincte: tamen quod alteratio ordinatur in generationem. vnde quod si generatio est impossibile: alteratio est impossibilis. verum est tamen quod illa propositio non est formalis: sed tenet suppositio ordine nature. **Ad** secundam dico: quod quauis sit posse esse alicuius alterationem: cuius non est posse esse generationem: tamen possibile est esse generationem alicuius alterius. ergo alteratio non ordinatur in generationem illius quod alteratur: sed in generationem alicuius alterius ex illo. **Ad** tertiam dico: quod quauis posse sit esse alterationem quam non immediate sequitur generatio: tamen non est posse esse aliquam alterationem: quam non tunc vel alias sequatur generatio. **Ad** quartam. quod dicitur alteratio ordinatur et cetera. concedo. et quod dicitur sepe finis est impossibile: et ordinata in finem sunt posita. dico quod nunquam simpliciter finis est impossibilis: quod ordinata in finem sunt possibilis: et quod dicitur de permanentia. dico quod simpliciter talis finis non est impossibilis. quauis enim entia naturalia non possunt semper manere secundum individuum: tamen possunt manere secundum speciem: et sic licet frustrarentur in eorum actionibus in parte: non tamen in toto. **Ad** quintam. dico quod questio intelligitur de alteratione que est inter qualitates actiuas et passiuas: que de per se ordinantur in generationem. sed modo talis alteratio non est in aliqua parte celi. Consimili modo dicatur de alteratione aie intellectiue. **Ad** sextam. quod dicitur. vnde locus. dictum est superius in questione et cetera. **Questio. III.**

Veritur **U**trum generatio vnius sit corruptio alterius. **Et** arguitur primo quod non. nam si sic. tunc generatio esset corruptio: sed hoc est falsum. falsitas patet: quod generatio et corruptio sunt mutationes opposite. et per propositum vna non est alia. **Secundo** arguitur sic. corruptio est forma que corrumpitur: et generatio forma que generatur. modo vna illarum formarum non est alia. generatio et cetera. **Tertio** si sic. sequitur quod semper esset equalis multitudo suppositorum: sed hoc non est necessarium: licet pythagoras hoc ponebat. propositio tenet ex eo: quod cum vnum corrumpitur aliud generatur. **Quarto** alicuius generatio est plurius corruptio. ergo non semper generatio vnius est corruptio alterius: imo plurius. ante patet de generatioue mixta ex elementis. vbi quattuor corrumpuntur. scilicet elementa: et vnum solum generatur. scilicet mixtum. **Quinto** arguitur sic. in nutritiue et precipue in nutritione hominis aliquid corrumpitur puta alimentum: et tamen nihil ibi generatur. non enim potest dici quod ibi generatur aliqua forma noua vel aliqua pars forme ex eo quod anima intellectiua prius existeret: et etiam quod anima intellectiua est indiuisibilis. **Sexto** arguitur sic. nam quando animal corrumpitur non videtur quod vna forma generetur. nam aliter idem a quolibet plurius agentium potest generari ex eo quod animal a quolibet plurius agentium potest corrumpi. idem enim est corrupens formam preexistentem et generans sequentes: cum ergo anima indifferenter a pluribus agentibus potest corrumpi. tunc si post eius corruptionem generetur vna alia forma. illa forma a pluribus agentibus indifferenter posset generari: quod tamen est falsum. sicut postea videbitur. **Septimo** arguitur sic. nam quando generatur homo. tamen ibi est generatio alicuius: et tamen vnde quod non propter hoc sit ibi corruptio alterius. ex eo quod forma preexistens: sicut forma embryonis disponebat ad generationem hominis. generatio videtur quod ipsa possit manere cum forma hominis: et per propositum non corrumpitur in aduentu forme hominis. **Octauo** arguitur sic. nam in separatione anime intellectiue a corpore est generatio alicuius forme: in materia in qua prius erat anima: et non corrumpitur post eius separationem a corpore. **Nono** arguitur sic. in generatione luminis in medio nihil corrumpitur: et similiter in generatione scientie in anima ergo non cuiuslibet generatio est alicuius corruptio. **Decimo** arguitur sic.

p. 2
2. 2
p. no.
2. non.
2
p. c. 32
3. a. 4
dubium
2
3

ad rōes
Ad p^m
Ad 2^m
Ad 3^m
Ad 4^m
Ad 5^m
Ad 6^m
p^m
2^m
3^m
4^m
5^m
6^m
7^m
8^m
9^m
10^m

nam cum ex elementis sit mixtum. tunc generantur ibi sapor et odores: et similes qualitates absque corruptione aliorum qualitatium aliarum eis oppositarum: ex eo quod nulle sunt tales qualitates in elementis. purum enim elementum caret odore et sapore et colore. etc.

T.c.17.

In oppositum est Ari. primo huius. nam per hoc probat Ari. perpetuitatem generationis. Breuiter ista quod potest habere duplicem intellectum et secundum utrumque respondendum est ad ipsas. Primus intellectus est. utrum ista propositio sit vera. generatio unius est corruptio alterius. id est quod illud idem quod est generatio et corruptio. Secundus intellectus est talis: an generatio unius sequatur vel precedat corruptio alterius. Primo ergo respondendum est ad quoniam secundum primum sensum. Secundo secundum secundum.

1° 2

Quantum ad primum sit prima ista: quod si generatio et corruptio sumantur pro subiecto illius: quod de nouo capit esse postquam non fuit: vel non esse postquam fuit: generatio est corruptio. probatur: quia sic idem. puta materia est generatio et corruptio: que est eadem in genito que fuit in corrupto: et hoc procedit quod continetur et perpetue sine intermissione generatio est et sicut corruptio est. pro hoc: quia continetur perpetue et sine intermissione materia est: sed tamen cum hoc procedendum esset quod quauis generatio perpetue est sine intermissione: non tamen generatio est perpetue generatio sine intermissione. nam aliquam materiam non est generatio. aliquando enim generatur per tempus sub aliqua forma. Secunda propositio est ista: quod si generatio capitur pro forma vel pro composito quod generatur: et corruptio pro forma vel composito quod corrumpitur: generatio non est corruptio. probatur. nam compositum quod generatur non est compositum quod corrumpitur: nec forma que corrumpitur.

2° 2

Quantum ad secundum intellectum potest poni ista ista. quod in intelligendo quoniam indefinite generatio unius est corruptio alterius. pro. nam videmus quod cum generatur aqua ex igne: vel e converso. corruptionem unius comitatur generatio alterius. Sed intelligendo quoniam secundum predictum sensum vltimum: tunc est maior difficultas. vix utrum semper generatio unius sit corruptio alterius. Et sic ad videndum de hoc. primo ponam aliquas distinctiones. secundo quoniam de generatione et corruptione accipitur. tertio de generatione et corruptione subiecti.

1° disto

Quantum ad primum sit prima diuisio ista. quod quedam est generatio alicuius qualitatis non habentis contrarium: sicut est generatio luminis in medio: et generatio scie in anima: quedam autem est generatio alicuius qualitatis habentis contrarium. sicut generatio caliditatis vel albedinis. Secunda diuisio est ista. quedam sunt accidentia a quibus vel eorum proprietas materia nunquam denudatur. sicut sunt. caliditas. frigiditas. humiditas. et siccitas. grauitas. et leuitas. vix si materia stet sub forma mixta: siue sub forma elementis: nunquam denudatur ab aliquibus istarum qualitatium. Alia sunt accidentia a quibus aliquando: et ab eorum proprietas denudantur. sicut sunt iste qualitates odor sapor et color. vix cum materia stat sub forma elementis. primo est denudata a colore quolibet: ab odore quocumque: et sapore quocumque. Tertia diuisio est ista: quedam est generatio vel corruptio simpliciter subiecti. sicut elementis: alia mixte ut hominis. Quarta diuisio. generatio subiecti mixte quedam est subiecti inanimati sicut ligni vel lapidis: et quedam animati: et hoc est vel anima intellectiua vel sensitua.

3° disto

4° disto

1° 2

Quantum ad secundum sit prima ista. non oportet quod generatio qualitatis non habentis contrarium sit corruptio alterius: nec oportet corruptionem eius esse generatio alterius. pro hoc de generatione et corruptione luminis: et similiter de generatione et corruptione scie in anima. Secunda propositio est in generatione accidentium: a quibus vel eorum proprietas materia potest denudari: non oportet quod semper generatio unius sit corruptio alterius. pro hoc. nam ex elementis sit mixtum et generatur sapor absque corruptione alicuius saporis sibi contrarium: et simi-

2° 2

liter odor et color: et sicut cum mixtum corrumpitur in elementa corrumpuntur homini qualitates absque generatione qualitatum sibi contrarium. Tertia ista. in generatione qualitatum habentium contrarium: a quibus materia non potest denudari sic est quod semper generatio unius est corruptio alterius. pro. nam materia: nec sub forma elementis: nec sub forma mixta potest stare sine homini qualitatibus. ergo semper oportet quod aliqua talium qualitatum sit in materia: et cum non possint esse simul in materia propter contrarietatem contrarium: oportet quod cum vna generatur alia corrumpatur et e converso.

3° 2

Quantum ad tertium sit prima ista. generatio mixta ex elementis: si elementa non ponantur manere in mixto: est non corruptio unius: sed plurius. pro: quia est corruptio plurius elementorum. Secunda ista. generatio mixta ex elementis. si elementa ponantur manere in mixto: et cum hoc ponantur quod forme elementorum subales: nec intenduntur: nec remittuntur: est sine aliqua corruptione subiecti: quauis bene aliqui gradus qualitatum elementorum corrumpantur. pro ex quo elementa ponuntur manere: et forme subales eorum ponuntur nec intensibiles: nec remissibiles. Tertia ista. generatio mixta ex elementis si elementa ponantur manere in mixto: et cum hoc forme subales eorum ponuntur intendi et remitti est cum quedam corruptione subiecti: puta formarum subiecti elementorum: non tamen totalis: sed secundum aliquos gradus. pro ex quo forme subales elementorum ponuntur intendi et remitti. Pro quarta ista sit prima suppositio: quod materia nunquam potest esse sine forma subiecti. Secunda suppositio. materia non potest simul habere nisi vnam formam subiecti.

1° 2

2° 2

3° 2

1° sup.

2° sup.

4° 2

Tunc si quarta ista: quod quoniam vna forma subiecti corrumpitur alia generatur: et e converso. probatur sic. nam aut forma generatur in materia in qua preexistebat forma: aut generatur in materia in qua non preexistebat forma. si dicitur primum. per secundam suppositionem: materia non potest simul habere plures formas subiecti. oportet ergo quod forma preexistens corrumpatur: et sic generatio unius forme est corruptio alterius. si vero dicitur secundum: hoc est contra primam suppositionem. Sciendum est tamen quod tale quoniam ponitur preteritum: sed tamen credendum est quod aliqua forma potest generari absque corruptione alterius forme. unde secundum illos qui in homine non ponunt nisi animam intellectiuam: in separatione a materia generatur noua forma in materia: absque corruptione forme precedentis. sicut in nutritione hominis corrumpitur forma alimentis absque noua generatione alicuius forme subiecti. nam forma alimentis corrupta anima intellectiua incipit in formare illam materiam absque hoc quod ipsa de nouo generetur. Et idem quod voluit stare in predicta ista cum philosopho ponunt in homine preteritum animam intellectiuam vnam formam subiecti eductam de primo materia: et dicunt non esse impossibile in eadem materia esse plures formas substantiales: quarum vna est educta de primo materia: et alia non. modo dicitur: et verum est: quod omnia intellectiua non sit educta de primo materia: et ideo secundum hoc quod diuersi diuersimode opinantur oportet modificare 4^{am} istam. sicut propter inspicere volenti.

Non.

t.c.17.

Ad rationes Ad primam et secundam propter ex dictis. Ad tertiam dico: quod adhuc non oportet quod sit equalis multitudo suppositorum. nam aliquando generatio unius est corruptio plurius. Ad quartam et quintam propter ex dictis. Ad sextam dico: quod postea videbitur non est inconueniens idem a pluribus agentibus non influentibus in effectum indifferenter posse generari: quauis hoc bene sit inconueniens in influentibus in effectum. Ad alias rationes propter ex superius dictis quid sit dicendum. Q. v.

ad ro.

Verum Utrum in generatione simpliciter fiat resolutio usque ad materiam primam. Et arguitur primo quod non. nam si sic. sequitur quod ex semine hominis non potius deberet generari homo quam asinus vel aliquid aliud indiuiduum alterius speciei ab homine: sed hoc est falsum: et contra probatur. nam ex quo in genito nihil remaneret preter materiam primam que fuit in corrupto. sequitur quod omnes disponentes et qualitates

1° m

qualitates existētes in semine hoīs disponētes ad generationē hoīs corrūperet in mā anteq̄ gñaret forma hoīs: sed tamē qñ tales dispositiones materie sunt corrupte mā ē oio indifferens ad quācūq̄ formā generāda. ergo nō potius ex illa mā gñabit homo q̄ asinus vel bos. **S**cdo arguit sic. aliqua forma substāialis manet in genito que p̄us erat in corrupto. ergo in gñatione simplr nō fit resolō vsq̄ in mām p̄mā. p̄ntia tenz. añs probat. nam forma corporeitatis manet eadē. probat. nā si nō: sequit̄ q̄ nō maneret idē corpus. b̄ est falsum: q̄ manet eadē mā que est vnū corpus. est enīz lōga lata z pfunda. **T**ertio arguit sic. eadē est forma ossis mortui que fuit ossis viui. ḡ in gñatione z corruptione simplr nō fit resolō vsq̄ ad mām p̄mā. p̄ntia t̄z. nā ibi manet idē nomē subale z eadē diffinitio: ibi etiā manet eadē forma subalis: sed sic est in osse viuo z mō tuo. ḡ z c. maior est nota. minor: probat: q̄ os mortuū ita d̄r os. sic os viui. s̄l̄r ita p̄uenit sibi diffinitio ossis. sic ossi viuo. **Q**uarto arguit sic in gñatione z corruptione simplr manet eadē qlitas z eadē figura. ḡ q̄o falsa. añs probat. nā videmus q̄ in boue mortuo manet eadē quātitas: z s̄l̄r figura que fuit in boue viuo. Si enī aliq̄s bos viuus ē bicubitus: ipso interfecto adhuc obtinet illā quātitatē. **Q**uinto arguit. auctoritate Lōmen. di. q̄ dimensiones mae sunt eterne in mā. **S**exto arguit sic. in genitō manet eadē qualitas q̄ fuit in corrupto ḡ q̄o falsa. p̄ntia t̄z. añs p̄z de qualitate symbola. si enīz ex aqua fit aer manet eadē humiditas in genito q̄ fuit in corrupto. Et similr si aliquis bos interficiat ipso interfecto statim post manet aliqua caliditas: sed non videt̄ q̄ sit de nouo ibi genita: quia non apparet quis illam caliditatem generasset ibi.

2^m

3^m

4^m

p̄ ph. 63. 6^m

t. c. 23.

p̄ m̄ nō.

t. c. 23.

2^m nō.

nō. p̄ m̄

p̄ o. pi.

2° opi.

Oppositum dicit Ari. p̄mo huius dicēs: generationē simplr esse trāsmutationē huius totius in b̄ toto nullo sensibili remanēte. māe p̄me notādū ē q̄ p̄ resolōnē in mām p̄māz inteltr an in gñatione z corruptione simplr aliqd̄ aliō q̄ mā p̄ma manet in genito q̄ p̄us fuit in cōrupto. Resolō ḡ in mām p̄mā nihil aliud est p̄ter mām p̄mā manere in genito que p̄us fuit in corrupto. Et ad b̄ q̄ fiat talis resolō videt̄ auctoritas Arist. allegata. si nullum sensibile maneat in genito q̄ p̄ius fuit in corrupto. v̄r q̄ sit facta hmōi resolō. **A**lterius sciendū est q̄ hmōi resolōnē possumus imaginari dupl̄r. vno modo quātū ex pte forme subalis. sic. v3. q̄ nulla forma subalis maneat in genito que p̄us fuit in corrupto. alio mō quātū est ex pte formarū accñtalitū: sic. v3. q̄ nulla forma accñtalis māeat in genito que p̄us fuit in corrupto mō in ista qōne videndū est de hmōi resolōne quātū est ex parte forme subalis: z in sequēti qōne videbitur de hmōi resolōne quātū est ex pte forme accñtalis.

Quantū ad p̄mū sciendū est q̄ aliq̄ imaginantur in eodē sup̄^o plures formas subales vnā quā ponunt manere perpetue in mā. s̄. formam corporeitatis: per quā mā est corpus: z aliā formā substāntialē per quā tale indiuiduūz ponitur in tali specie vel in tali. z isti quantū est ex parte forme substāntialis negant resolutionē vsq̄ in mām p̄mā in generatione vel corruptione simplr. vnde dicunt q̄ cū bos interficit. tunc forma substāntialis per quā fuit bos corrumpitur: sed adhuc manet forma corporeitatis per quā fuit corpus. **A**liq̄ imaginantur formas substāntiales elementōz manere in mixto: z isti etiā habēt negare quātū est ex pte forme subalis vel formarū in generatione simplr z corruptione fieri resolutionē vsq̄ in materias

p̄mā. vñ cū bos interficit p̄cedūt easdey formas subales etoz manere in boue interfecto q̄ erāt in boue viuo.

Contra istos pono talē gñē: q̄ in nullo indiuiduo sūt plēs foīe subales totales. educte de pō māe. probat. nā sic ipōle est eadē ce rā simul h̄re diuersas figuras totales: ita ipōle ē materiā simul h̄re diuersas formas sbales. vñ ex quo quālibet formā subalē distinctā ab aliā sequit̄ figura distincta si in vna mā essent plēs forme subales totales. tūc talis mā h̄ret simul plēs figurationes totales. quarūz quelibet esset mere extēsa. si ḡ hoc est ipōle de mā: sequit̄ hoc eē ipōle de quolibet indiuiduo. **S**cdo arguit sic. nā dato opposito qōnis: tale indiuiduū eēt in diuersis sp̄ibus. si enī aliqd̄ indiuiduū h̄ret plures formas subales: ille nō possent eē eisdē sp̄ei. nā aliter vnū indiuiduū alicuius sp̄ei eēt duo indiuidua illius sp̄ei. si autē poneret̄ distinctū sp̄e per quālibet illartū formarū illud indiuiduū reponeret̄ sub alia sp̄e distincta: sequit̄ q̄ tale indiuiduū eēt diuersartū sp̄erū: q̄d fuit p̄bandū. **3°** arḡ sic. nāz si esset aliq̄ talis forma q̄ p̄petue maneret in mā. sicut aliq̄ imaginauerūt. sequit̄ q̄ mā nullā aliāz formā reciperet. nā sicut dicit Lōmen. sup̄ p̄mo phy. mā h̄ns vnā formā nō recepit aliā. Etia si poneret̄ vna forma in mā que remaneret in receptione alterius illa ita reciperet a forma p̄existēte z manēte sicut a mā: s̄ hoc nō: p̄pter hoc q̄ sicut māe repugnat iformare ita forme repugnat recipere. vñ Lōmen. in de suba orbis actui repugnat recipere. **S**ed p̄ istā gñēz diceres. in eodē indiuiduo sunt plures forme accidentales. sic in eodē. s̄. lacte est albedo z dulcedo: quare etiā in eodem nō p̄nt esse plures forme subales. **S**cdo ad idē. nāz in boue est forma subalis oculi: z similiter forma subalis ossis. s̄l̄r foīa subalis carnis. modo iste forme subales sunt specificē distincte ex eo q̄ oculus z caro d̄rnt sp̄e. **3°** arḡ sic. nā in eodē hoīe. s̄. in for. est s̄l̄r aīa itellectiua z sensitua: que sunt forme subales disticte sp̄e.

Ad ista dico. **A**d p̄mū: q̄ lz aliqd̄ indiuiduū possit h̄re diuersa eē accñtalia: tñ nō pōt eē diuersa esse subalia. Ideo in eodē indiuiduo p̄nt esse plures forme accñtiales saltē totales: s̄z nō subales. **A**d scōz dico: z breuiter q̄ nō est icōueniēs q̄ in eodē sint plures forme subales partiales distincte specie exñtes ptes integrales vnus forme totalis: per quā aliqd̄ indiuiduū est alicuius sp̄ei pro tunc. vñ dico q̄ forma totalis ipsius bouis est composita ex partibus integralibus diuersartū rationū. vnde sicut bos est vnū corpus etherogeneū ita forma totalis ipsius bouis est vna forma etherogenea. Unde vltorius dico: cuius oppositūz aliq̄ dicunt: q̄ si illa ps forme bouis que est in pede eēt in oculo: ipsa ita modicū viueret sicut mō: nec ista sunt cōtra gñem. nam cōclusio dabat̄ de formis subalibus totalibus. **A**d tertiā dico: q̄d illa nō est p̄ cōclusiōnē. nā cōclusio dabat̄ de formis substāntialibus eductis de potentia materie. vtrū aut̄ in hoīe aīa intellectiua z sensitua sint forme distincte: de hoc nō curo ad p̄sens. nā hoc p̄tinet ad librū de aīa. **S**cda p̄clusio est ista: quātū est ex pte forme substāntialis in generatione simplr fit resolō vsq̄ ad mām p̄mā. p̄z. nāz forma subalis p̄existens nō pōt manere cū forma que generat: alr enī in eodē indiuiduo essent simul plures forme substāntiales: q̄d est falsum. s̄. cōtra p̄mā cōclusiōnem. ergo adueniēte forma que generat forma p̄existens corrumpit̄: sic q̄ p̄mū instans esse forme generate est p̄mū nō esse forme corrupte. modo hoc est fieri resolutionē vsq̄ in materiā p̄mā quātū est ex pte forme substāntialis. **E**x ista gñē seq̄t̄ q̄ nihil q̄d est de substātia generati

p̄ m̄

2^m

3^m

p̄ ph. 69. z. 63. z p̄. c. d̄ sb. orbis.

Dubin3

2^m

3^m

Ad p̄ m̄

Ad 2^m

Ad 3^m

2°

p̄ m̄ co^m

positas: sed hret soluere. S. rones positas in pncipio.

Tenendo aut pma opionem soluamus rones scdo loco positas. Ad pma qn dicit pntio est trasmutatio huius totius in b totu nullo senibili remanete: pcedo vt suba p se subsistete. totu enim copositu p se subsistes put ly totu tenet cathe^{ca} z non incathe^{ca} corrupit in aliud totu: puta in aliud qd d no gnat: cu b tn stat qd bn manet eade qlitas sensibilis n genito que pus erat in corrupto. **Sed.** d. tu. g vr p ibi maneat aliqd subz sensibile: qz ma cu illa qlitate sensibili. Dico qd b bn veru est: sed b non est subm p se subsistes b aliqd in actu. de quo subo itellexit Ari. cuz dixit gnatione ee trasmutatione huius totius in b totu: nullo sensibili remanete vt subo eode. **Ad scdaz** qn dr. sequit qd subm gnationis esset ens in actu. dico qd hoc no est ipole qd sit ens in actu p forma accntale: bn tn est ipole qd sit ens in actu p forma subale. **Ad tertia:** p eius solone notadu est qd copositu subale vocat copositu ex ma z forma: copositu aut accntale vocat copositu ex ma z forma z accnte. **Uterius** copositu accntale est duplex. qd da est copositu ex ma z accidente: qd da aut est copositu ex ma z forma z accnte. **Exemplu pmi.** sicut caliditas z ma pma: ita eni faciut copositu accntale pmo modo dictu. **Exemplu scdi.** sic ho albus. **Et tunc** ad rone dico qd sic qdls accns p supponit subm: ita qdls copositu accntale scdo mo dictu p supponit copositu subale: sed tn hoc no opz de coposito accntali pmo mo dicto. **Ad qrtaz** qn dr. sequitur qd accidens z e. p solone illius est sciendu qd duplex dr ee subm accidens. qd da inherente: z qd da denominationis. mo ddm est fm ista opione qd cuiuslibet accidens alicuius copositi ex ma: ma pma est subm quo ad inherencia: quauis copositu sit eius subiectum quo ad denominatione. vn qz copositu est nobis notius qz ma. denominamus ab ipso accnte: quauis ma sit illud in q vere est illud accns. vn dicimus hoiez esse calidu z no eius mam. **Ex hoc** pz ad rone: qd no opz ponere migratione accidens de subo in subz: quauis bene successiue plura suba denominet. **Ad quinta** dico: qd ppter ordinē nāe z motū celi nō est aliqua portio mae quin successiue oporteat ea esse sub aliqua forma alicuius spci z sic negada est talis circulatio ppetua de qua dictum erat in argumento. **Ad sexta** dico: qd imo est ratio: qre vnus gradus caliditatis pus corrupit qua alius. nā gradus vltimo genitus pus corrupit: pp b qd hz ee minus fixu z minus radiatu in subto. **Ad septima** dico: qd idē calo: pot esse pseruatiuus a putrefactioe: z postea putrefactiuus: z hoc est pp alia z alia forma subale que mediante ipso agit tanqz mediante instrō. **Ad vltima** dico nō pp hoc manere formas substantiales in mixto z easde in genito: que pus erant in corrupto. nā qlitates mixtoz. sicut sunt caliditas frigiditas z c. nō sunt qlitates elementoz: quauis sint eis similes. de quibus postea diffusius videbitur.

ad 3^m
ad 4^m
ad 5^m
ad 6^m
ad 7^m
ad 8^m
ad rō.
ad 2^m
ad 3^m

Tenendo aut scdam opionē soluamus rones positas in pn: qōnis. **Ad pnam** dico qd in hntibus symbolū nō est faciliōz trasitus: pp b qd qualitates pauciores corrupant: s3 pp hoc qd ibi sunt pauciores prietates. **Ad scdam** dico qd frigiditas corrupit hoc aial z aial z remittēdo eius caliditate pntine gnat nouā z nouā caliditate. mo cōcedendū est qd frigiditas remittēdo caliditate bn pot gnare caliditate: sed nō est pcedendū qd frigiditas possit gnare caliditate de nouo per itensioe caliditatis. nā solū mo calidū isto mo est pductiuū caliditatis. **Ad tertiam** dico: qd ipsa nihil pbat: qz figura nō est res distincta a

re figurata seu a re extensa. **Ad quartā** notandū est qd omne qd hz pntiu gnat ex pntio sibi tanqz ex termino. vn aliqn pot gnari z nō ex pntio cu gnat ad gnatione subi. veru tn cu gnat in aliquo subo p supposito: tuc generat ex sibi pntio. **Ad qntā** dico: qd nō est inconueniens accns gnari subito ad gnatione subi: quauis hoc bene esset iconueniens ad gnatione in aliquo subo pexistente. **Ad sexta** dico: qd nō frustra accns pexistens corrupitur z accns nouū sibi simile gnat. hoc eni fit ppter hoc qd accidens nō pot transire de subiecto in sbm. **Ad septimā** qn dicit qd quādo ex aqua gnat aer: qd est qd corrupit humiditate aque: dico qd hoc est aer: z qn dr. tn sibi non pntariat z c. Rñdet qd quauis hoc sit veru: tn qz corrupit frigiditate aque cui cōtrariatur corrupit et humiditate aque que cōsequit frigiditate aque. **Ad vltimā** cuz dicit de cicatrice. respondetur sicut respōdebatur de figura z c. Et sic terminatur ista questio.

Ad 4^m
Ad 5^m
Ad 6^m
Ad 7^m
Ad 8^m

Questio. VII.

Verit Utrū dato aliq gnabili ipsum a pluriū agentiu quolz possit generari. vbi gra. dato. a. gnabili qd cras pducef a. b. agente: vtrū ab alio qz a. b. agente possit gnari vel pducī. **Et arguit primo** qd questio sit vera. nā capiat vntū ouū: ex quo debeat generari pulus: z ponat sub vna gallina z generef. tuc non est verisimile quin idē pullus in numero genitus fuisset ex illo ouo si fuisset positu sub alia gallina: qre a pluriū galinarū qualibet idē pullus generandus poterat gnari. **Secundo** arguit sic. nā capiat aliqd lignuz z ponat ad ignem: ita qd eo generat ignis. tunc nō est verisimile quin idē ignis fuisset generatus ex illo ligno si fuisset positu in aliū ignē. **Tertio** arguit sic. nā si aliquis calefaciat manū suā ppe aliqne ignē: sic qd i manu sua generef aliqua caliditas: nō videt quin eadē caliditas fuisset genita in manu sua si calefecisset manū suā ppe aliqne aliū ignē ita intensum: qd nō esset nisi ides effectus. vtputa caliditas a pluriū agentiu quolibet possit pducī. **Quarto** arguit sic. si sor. interficeret aliquoz bouē gnaret cadauer: z tunc pla. potuisset interficere eundē: z plato idē cadauer generasset. g. z c. **Quinto** arguitur sic. sor. generat in intellectu meo intensioe eandē cōem quam gnaret plato. ex eo qd talis intentio cōis est repntatiua amboz. ex quo est itentio cōis oiu z hominū. g. idē effectus: sicut est intentio cōis in ania: a pluriū agentiu quolibet sicut sunt obta pot produci. **Sexto** arguit sic. sensatio a pluriū agentiu quolibet indifferēter pot cōseruari. g. etiā a pluriū agentiu quolibet pot generari. pntia t3 ex eo qd nullus effectus pot ab aliquo cōseruari inesse: nisi etiā ab eo poterat pducī. a. n. pbat. nā si alicui pponeret vntū ouū: z iperceptibiliter sibi amoueret: z vntū aliud apponeret omnino sibi simile: in loco eius cōseruat eadē sensatio in sensu. Similiter cōtinue est idē lumē in medio: quauis flāma cādele a qua cōseruat illud lumen cōtinue sit alia z alia. ergo videt qd idē effectus pductus ab vno pot pseruari ab alio: z per pns etiā poterat produci ab eo. **Septimo** argit sic. a distinctis agētibus in spē pnt pducī effectus distincti solū numero. g. et vr qd ab agētibus distinctis solū numero possit pducī idē effectus in numero. assumptū pz. nā ab aliquo igne pot pducī aliqs ignis qui est eiusdē speciei cū igne pducto a radijs solaribus reflexis sup aliq speculo cōcano. **Octauo** argit sic. agētia sunt cāe extrisece: z cū effectus nō depēdeat a causis extrinsecis: nec p pns capit ab eis aliquā distinctione: z si sic. tuc a pluriū agētū qlibz idē effectus pot pducī. **Nono** argit sic eiusdē effectus idifferēter

p^m
2^m
3^m
4^m
5^m
6^m
7^m
8^m
9^m

10^m possunt esse plures fines et non unus. unde bene potest aliquis ire ad foras non solum pro emere panem: verum etiam pro emere oua et homini. **Decimo** arguitur sic. omnes cause agentes propter primam sunt instrumentales. modo cause agentes instrumentales non influunt aliquid in effectum: sicut patet de cultello in sciendendo panem: et de securi in dividendo ligna. modo a pluribus agentibus quibus non influentibus in effectum idem effectus potest produci. **Et** c.

In oppositum arguitur sic. secundum aliam et aliam influentiam in effectum fit alius et alius effectus: cum ergo a pluribus agentibus quolibet sit alia et alia influentia in numero. sequitur quod non a quolibet plurimum agentium idem effectus numero possit generari: et hoc propter aliam et aliam influentiam numero.

In ista questione. primo ponitur aliquas distinctiones. secundo dicitur. **Quantus** ad primum sit prima distinctio ista: quod carum quodammodo dicitur intrinsece: et quodammodo extrinsece: intrinsece sunt sicut materia et forma: extrinsece sunt efficiens et finis. **Secunda** distinctio. Agentium quedam influunt et quodammodo non. **Tertia** distinctio. Agentium non influentium quodammodo sunt mere instrumentalia. sicut est cultellus vel securis: et quodammodo dicitur occasionalia sicut agens passivum: agens applicans activa passivum: sicut est medicus vel alius ponens lignum ad ignem ad hoc ut comburat. **Quarta** distinctio. Agentium influentium quodammodo est quod nullo modo dicitur instrumentale: sed dicitur agens primum sicut prima causa: alia autem omnia agentia dicitur quodammodo instrumentalia respectu prime: quamvis non omnia dicantur: nec sunt mere instrumentalia: sed influentia aliquid in eorum effectus.

Quantus ad secundum ponitur primo dicitur de causis intrinsecis. secundo de causis extrinsecis. sicut sunt agentia. **Tunc** sit prima dicitur ad variationem materiae sequitur variatio effectus. Ex ista dicitur sequitur quod non fuisti: nec potuisses fuisse genitus ex alio semine quam ex illo ex quo tu fuisti genitus: et probatur sic. nam ex quo materia est pars effectus: et cum effectus non sit aliud quam sue partes. sequitur quod si materia est alia quod effectus est alius. quare ad variationem materiae sequitur variatio effectus. **Secundo** sequitur quod non potes fuisse genitus ab alio patre: nec conceptus ab alia matre quam a tua: quia si ab alia fuisses conceptus vel genitus. tu non fuisses genitus ex illo semine quomodo es genitus: et per consequens non esses ille quomodo es. **Tertio** sequitur quod non potuisses fuisse genitus in alio instanti quam in illo in quo genitus fuisti. patet: quia non fuisset eadem materia: cum continue partes materiae fluant et resurgant propter continuam eius alterationem pervenientem a corporibus supercelestibus que sunt in continuo motu.

Secunda dicitur non est possibile quod eadem forma generanda a pluribus materiam potest educat. nam dato opposito dicitur sequitur quod possibile est eadem forma educat unam materiam parisiensem et aliam romam.

Tertia dicitur eadem forma generanda a pluribus materiam potest non potest educi. probatur. nam si sic. sit igitur a forma generanda que indifferenter a. b. c. materiam possit educi: et educat primo a. b. materia. tunc ex quo a. forma ex b. materia est educata: et nulla facta fuit mutatio in c. materia. vel quod adhuc ex c. materia a. forma possit educi: et cum iam forma a. sit educata de b. materia. sequitur quod postquam a. forma sit genita. possibile est adhuc eam generari: quod est inconveniens. postquam enim aliquid semel genitum est: amplius generari non potest: ista ratio tamen non est demonstrativa. **Secundo** arguitur sic. si a. forma potest indifferenter ex b. et c. materiam generari. tunc simus in illo instanti in quo potest generari ex b. materia: et potest generari ex c. materia. et per consequens pro eodem instanti aliquid forma potest generari parisiensem et romam: quia parisiensem ex b. materia: et romam ex c. materia.

Tertio arguitur sic. sicut impossibile est quod eadem figura sit figura plurium cerarum et c. sicut figura unius cere non potest fuisse figura alterius cere: ita impossibile est quod eadem forma sit forma plurium materiarum: et sit forma que est forma illius materiae non posset fuisse forma alterius: quia sicut se habet figura ad ceram: ita materia ad formam.

Quantum ad secundum sit prima dicitur a pluribus agentibus quolibet indifferenter non influentibus in effectum idem effectus generandus potest generari. probatur sic. nam ab agentibus non influentibus effectus non capit de intrinseco: nec aliquid quod sit pars sue subiecti: et per consequens nec distinctiones. **Secunda** dicitur a pluribus agentibus quolibet influentibus aliquid in effectum non potest idem effectus producendus produci. probatur sic. nam a talibus effectus capit aliquid de intrinseco et parte sue subiecti: et per consequens distinctione: et per consequens a pluribus talibus quolibet non potest idem effectus numero produci.

Ad rationes **Ad** primam dico: quod si gallina est agens influens aliquid in pullum produci: ex eodem ovo non fuisset genitus idem pullus numero: quia bene in specie sub alia gallina ab illa sub qua ponitur. si vero in generatione pulli gallina non est agens influens: tunc esset procedendum quod idem pullus fuisset genitus ex eodem ovo posito sub alia gallina. **Ad** secundam dico: quod si aliquid lignum ponere ad ignem generaret ex eo ignis: et si fuisset positus in alio igne non fuisset ex eo genitus idem ignis numero: sed bene potest. **Ad** tertiam sicut modo respondetur. **Ad** quartam dico: quod non est idem predicta pro hoc quod foras et plato non sunt agentia influentia aliquid in cadaver quod generat ex interfectione bouis.

Ad quintam dico: quod non est eadem intentio cordis causa in intellectu meo a foras. ob hoc quod fuisset causa a platone: sed bene potest: et pro hoc ipsa est representativa utriusque: quia non sit eadem causa ab utroque. **Ad** sextam negatur quod idem effectus numero possit conservari a pluribus agentibus quolibet. Et quia dicitur de mutatione imperceptibili: dico quod non maneret eadem sensatio: sed fieret alia et imperceptibilis. **Uterius** quia dicitur de flamma: dico quod continue est aliud et aliud lumen in medio. sicut continue est alia et alia flamma. **Ad** septimam dico: quod quavis a pluribus agentibus distinctis specie possit idem effectus specie generari. negatur tamen quod a distinctis numero: secundum influentibus potest idem effectus numero generari sicut etiam quavis plura accidentia distincta specie possint esse in eodem. sicut albedo et dulcedo in lacte: non tamen distincta solum numero. unde contra dicitur quod accidentia solum numero dicitur non potest esse simul in eodem. **Ad** octavam dico: quod quavis agentia dicantur cause extrinsece: et quod non introducunt positionem effectus: tamen aliquid influunt aliquid de intrinseco in effectum. **Ad** nonam negatur dicitur: pro hoc quod fines non influunt aliquid in effectum. aliqua autem agentia influunt aliquid in effectum. **Ad** ultimam dico: quod quavis omnes cause propter primam dicantur instrumentales et hoc in comparatione ad primam: non tamen omnes sunt ita mere instrumentales quin aliqua earum influat aliquid in effectum. Et sic terminatur ista questio. **Q. VIII.**

Quaeritur Utrum dato aliquo generabili ipso in pluribus instantibus quolibet indifferenter potest generari. verbi gratia posito quod a. sit unum generabile et generet in b. instanti utrum in alio instanti quam in b. a. potuisset generari. **Et** arguitur primo quod questio sit vera. nam omne generabile contingenter generabitur: quod non esset: ut videtur: nisi in pluribus instantibus quolibet indifferenter posset generari. **Secundo** nam si questio esset falsa. tunc vel essent infinita instantia in quibus nihil posset generari: vel essent infinita generabilia que nunquam generarentur: sed utrumque istorum est falsum. probatur consequentia. nam capiat aliquid instans: et sit a. vel pro illo est aliquid generabile vel nihil. si nihil. contra similitudinem modo arguitur de infinitis aliis instantibus. si aliquid generatio illius potest impediri pro illo instanti. ergo si questio esse vera. tunc illud nunquam generabitur: et simili modo arguitur de instantibus aliis generabilibus. **Tertio** arguitur sic. a pluribus instantibus quolibet idem corruptibile potest corrumpi. ergo etiam videtur quod

videt q̄ in pluriū instantiū quol3 idē effectus possit ge-
nerari. videtur. n. simile esse de hoc quo ad gñonē z cor-
ruptionē. maior p3: q2 dato aliquo boue interficiēdo in
4. differenter pōt interfici hodie z cras. **Quarto** argū
sic. ex eodē boue gñatur idem cadauer: cuz ergo in plu-
rium instantiū quol3 idem bos pōt corrūpi. sequitur q̄
in pluriū instantiū quolibet idē cadauer possit genera-
ri. vñ si aliqs bos hodie interficeret non ex eo gñaret
aliud cadauer q̄ si heri fuisset interfectus. **Quinto**
5. argū sic: nisi questio esset vera. segtur q̄ generatio nō
posset differri: z ita si tu non fuisses genitus in illo istā
ti in quo fuisti. nūq̄ postea fuisses genitus. pñtia tenet
6. postq̄ in pluriū instantiū quolibet idē gñabile non pōt
generari. **Sexto** argū sic. nisi questio esset va. segt
q̄ iaz hec esset possibilis. soz. gñabitur. z si in instāti in
quo est gñabilis non gñabitur. illo instanti elapso hec
erit impossibilis. soz. generabitur. z sic ppositio polis
erit impossibilis: nullā facta in re mutatiōe. **Septio**
7. argū sic. si questio esset falsa. tunc in tēpore. b. desine-
rent posse generari infiniti ignes. pbatur: nam sit q̄ in
tempore a. b. in isto ligno nō generet ignis. z tñ omni-
no vez erat dicere q̄ in illo ligno poterat gñari ignis
in tēpore a. b. Et cū infinite sint ptes pportionabiles a.
z b. tēporis in quaz qualibet poterat gñari aliqs igni
in isto ligno: z si ille ignis q̄ potuit gñari in ipso in pria
parte pportionabili tēporis non potuit generari in
ipso in secūda: nec ille in secūda potuit generari in ter-
tia: z sic vltra. sequit q̄ a. b. tēpore elapso infiniti ignes
scōm infinitas partes pportionabiles a. b. tēporis desi-
nunt vel desierunt posse generari in illo ligno.

p. ge.
zo.

In oppositū argū. nā si q̄ esset vera. seg-
tur q̄ corruptū possit iterum
generari: sed hoc est flm. pñtia probat. nā sit ita q̄ a. ge-
neret in b. z in c. instātibus: z generet in b. z corrūpat
ante c. instans. tunc cū ppter hoc non debeat tolli pos-
sibilitas gñonis eius in c. instāti: vt vñ. vñ q̄ adhuc i c. in
stāti possit gñari. z et postq̄ semel corrūptū ē itez pōt
gñari. **In ista qōne.** Prio ponā duas p̄clones p̄am-
bulas. Deinde ponā p̄clonē responsales ad quesitum.

p^a sup.

Quantus ad p̄mū sit p̄ma suppō. q̄ impole est
tēpus p̄teritū redire. imo scōz ali-
quos implicat p̄dictionem. Et silr dato aliquo tēpore:
impossibile est ipsuz prius fuisse q̄ fuerit: z silr dato ali-
2^a sup. quo tēpore impole est ipm p̄us fore q̄ erit. **Secūda**
suppō motus sigt tēpus. p3 hoc ex eo q̄ motus est acq-
situs vel deperditio alicuius in tēpore. Ex quo sequitur
q̄ motus in b. tēpore sigt b. tēpus.

4. ph.
98.
p^a 2

Tunc fit prima p̄clō. dato aliquo motu facto in
aliquo tpe impole est ipm fuisse futuz
in alio tēpore. probat. nā si a. motū fuit in b. tēpore. tūc
argū sic. a. motū est. c. mobile moueri in b. tēpore. patz
hoc ex scōa suppositione: sed impossibile est c. mobile
moueri in b. tēpore prius fuisse: vñ postea fore. ex quo
impossibile est per primā suppositionē b. tēpus prius
fuisse vel fore. ergo impossibile est a. motuz prius fuisse
vel postea fore. **Secūdo** arguitur sic. impossibile est
motum cere qui modo est seu reuolutionē hodiernam
prius fuisse. ergo consimili modo sic est de quolibz alio
motu. p̄sequētia tenet ex eo q̄ motus istoruz inferioruz
dependet a motu celi tanq̄ a causa p̄ncipali: sed sic di-
ctum est in alia questione. ad variationem cause p̄nci-
palis sequitur variatio effectus. **Ex ista p̄clōne.** seg-
tur q̄ si soz. mouetur nūc aliquo motu: q̄ si expectasset
fuisset motus alio motu. **Secūda cōclusio.** mutatio
num distinctaz numero: sunt distincti termini numero
ad quos sunt ille mutatiōes: qui quidem termini pdu-

Coz^m
2^a 2

cuntur inesse per hmōi mutatiōes. p3 hoc ex eo q̄ di-
stinctio mutatiōnū z mobilis specifica attendit penes
distinctiones nālem z specificam terminoz ad quos.
Et notāter dico in p̄clōne. qui quidē termini produ-
cuntur inesse per tales mutatiōes: ad inuendū non esse
impole distinctas mutatiōes numero esse ad eundez
terminū ad quē numero: cū talis terminus ad quē non
producat inesse p̄ tales mutatiōes. verbi grā. sic est de
mutatiōibus localibus. distincti. n. motus locales p̄sit
esse ad eundē terminū ad quē. p3 hoc. nam pluries va-
dimus ad nostram dominā: vt ad terminum ad quem
illoz motū: qui quidem terminus ad quem nō pro-
ducitur inesse per hmōi mutatiōes z c.

Quantū ad 2^m sit 3^a p̄clō responsalis. dato aliq̄
generabili impole est ipsum in pluz
3^a 2
instantium quolibet gñari: vel dato aliquo genito ipm
in pluriū instantiuz quolibet est impossibile fuisse ge-
neratum. probat. nā si soz. sit p̄ductus. a. p̄ductiōe in
b. tēpore. tunc arguitur sic: impossibile est a. p̄ductiō-
nem fuisse in alio tēpore vel instanti q̄ in b. per p̄mā
p̄clonem: sed impossibile est fuisse soz. productum alia
productione q̄ a. productione. per scōam cōclusionē.
ergo impossibile est seu fuisset. soz. prius produci q̄ in
b. tēpore vel instanti. **Secūdo** arguitur sic. Et sup
pono q̄ influentia celi que est in b. tēpore. impossibi-
le est eandem numero prius fuisse vel postea fore: quā-
uis forte bene consimilis. Tunc fm p̄cedentem con-
clusionem secundum mutatiōem agentis z influentie
est mutatio effectus. ergo tēpore elapso nūq̄ fuisset
postea possibile soz. generari: nec ante genitum fuisse.
quāuis bene consimilis fori posset vel potuisset gene-
rari. **Tertio** arguitur sic. cause concurrentes ad pro-
ductionem soz. in b. tēpore. nunq̄ eodem numero sic
se habent: nec vnq̄ postea eodem numero se habebūt:
sicut nunc se habent in b. tēpore. ergo scōm dicta in
alia questione impossibile fuisset soz. ante b. tēpus fuis-
se productum vel post b. tēpus producendum. **Ex**
istis sequitur generationem alicuius non posse differri.
vnde si tu in illo instāti in quo fuisti genitus nō fuisses
genitus nunq̄ postea in eternū fuisses genitus. **Se-**
cundo sequitur q̄ q̄libet generabile necessario gene-
rabitur nisi per liberum arbitrium impediatur: per q̄
quidem liberum arbitrium generatio nō potest differ-
ri: sed bene potest auferri.

3^a 2

2^m

3^m

Ad rōnes **Ad primā** dico: q̄ generabile
non ppter hoc dī p̄tingēter gñabi-
le: q2 in pluriū instantiū quolibet possit gñari: sed ideo:
q2 in illo instanti in quo potest generari possibile est q̄
nen generet: z q̄ omnino generatio pro illo instāti per
liberū arbitriū impediā. **Ad 2^{am}** p̄cedo q̄ infinita
sunt gñabilia que forte nūq̄ generabunt: q2 forte eozū
generatio per liberū arbitriū impediā z c. bene tamē
concedo ifnita esse instantia vel fuisse in quibus nō po-
tuit aliquid generari: in gbus forte influentia erat ine-
pta ad generationē. vnde dicunt astrologi q̄ aliquādo
est talis influentia: q̄ pro tunc non potest generari hō:
z aliquādo alia: propter quam non potest gñari bos:
z sic de alijs. **Ad 3^{am}** dico non esse simile de genera-
tione z corruptione. vnde bene idem in pluriū instā-
tium quolibz pōt corrūpi: nō tñ generari. hoc ideo est:
q2 corrumpens non influit in corruptum: sed in genera-
tum: vnde si aliquis bos hodie interficeretur esset aliū
cadauer numero q̄ si heri fuisset corrupt^o: quāuis ideoz
bos potuisset fuisse heri corruptus sic mō. **Ad 4^{am}**
p3 ex iā dictis. **Ad 5^{am}** p̄cedo illud q̄ p̄ eā pbatur.
Ad 6^{am} cōcedo q̄ aliqua p̄pō est modo possibilis z
postea

ad p̄mū

ad scōm

ad tertiiū

ad q̄rtū

ad gntū

ae sextū

fit actus: et quod per se fuit heri a. et de nouo adueniens fit b. tunc arguitur sic. scilicet fuit heri. scilicet est a. et b. si a. et b. fuerunt heri. **C**ōcedo quod si a. et b. non fuerunt heri a. et b. fuerunt heri a. solū. **C** Sed. d. tu b. a. et b. fuerunt heri. a. sequitur quod si hec propositio heri fuisset formata fuisset vera a. et b. sunt a. sed hoc est falsum. pro hoc quod heri b. non erat. **C** Rūdef negando p̄nam. nam non sequitur. alibi fuit heri nigrū. si hec fuit heri vera alibi ē nigrū. imo aīis est verū et p̄is falsum. **C** Adhuc arguitur posito sicut ponebat quod b. digitus sit cras abscisus et residuum .s. a. remaneat. tunc arguitur sic. a. nunc non est scilicet a. cras erit scilicet ergo a. cras incipit esse scilicet scilicet. **C** Cōcedo p̄conem. Et si ulterius arguat. a. cras incipit esse scilicet. sed a. est aliquid. si cras aliquid incipit esse scilicet. p̄cedit p̄cto. et si ulterius arguat. ergo aliquid incipit esse. neganda est p̄na. vñ sicut aliquid potest incipere esse alibi absque hoc quod aliquid mundi incipiat esse: ita dico quod aliquid bene incipit esse scilicet. absque hoc quod aliquid incipiat esse. unde posito quod est vnū scutum. cuius vna medietas esset alba et alia nigra. et medietas nigra p̄densaret absque hoc quod medietas alba cōdenset. tunc illud scutum incipit esse albi. absque hoc quod albedo vel aliquid aliud incipiat esse: quod aut illud scutum incipiat esse albi. p̄ fm cōem modū loquēdi. vocādo illud albi: cuius maior pars per se et quilibet est alba. et p̄ istū modū loquēdi deberet dici quod hoc nōmē scilicet. non esset mere absolutū: nec mere cōnotatiuū. sicut est hoc nomen albi: sed medio modo se h̄ns inter nomina mere ab̄ et nōia mere p̄notatiua. **C** Adhuc diceret si. verum est dicere quod a. modo non est scilicet. et quod a. cras erit scilicet. sequitur quod a. cras corrūpetur pro hoc quod mutat nomen et diffinitionē. modo enī non est scilicet. et cras erit scilicet. ecce mutationes nominis. Simili modo non est animal rationale. et cras erit animal rationale ad mutationes diffinitionis. **C** Rūdef p̄cedendo bene si mutatur nomen specificum substantiale. modo sic non est in proposito.

Quantū ad scōs sciendū est quod quod intelligitur de idēitate numerali. videlicet: an maneat idē numero: et nō de idēitate specifica. et tota difficultas stat in equiuocatiōe idēitatis numeralis. **C** Un̄ sciendum est quod aliquid dicitur manere idē numero tripl̄r. vno modo cuius oēs partes eius manent: nec aliquā partē de nouo accrunt: et illud dicitur manere idē numero total̄r. Et sic dicimus quod celū est idē numero quod ip̄s erat citra centum annos. **C** Scōdo modo aliquid dicitur manere idē numero. cuius principalior pars manet eadē. et h̄ est manere idē partialiter. Et isto modo dicimus scilicet. esse eundē numero qui est magnus qui erat cū fuit paruus: pro hoc quod principalior pars eius. puta aīa intellectiua manet eadē. **C** Tertio modo aliquid dicitur manere idē numero: propter p̄tinuam successionem partium similium sibi inuicem succedētiū: propter quam continuitatem successionis manet consimilis figura et dispositio. et sic dicimus sequanam esse eundē numero modo: qui erat ante. 100. annos. nā continue propter continuam successionē partium similium manet cōsimilis figura et dispositio. Et sciendū est quod omnes isti tres modi idēitatis numeralis sufficiunt ad hoc quod aliquis terminus dicatur discretus.

Tunc fit p̄ma p̄cto. In augmentatiōe. p̄prie dicitur de quod est p̄is sermo: nō manet idē numero p̄mo modo ante et post. p̄ hoc ex eo quod augmentatiō fit aliquo adueniente. **C** 2°. in augmentatiōe hoīs bñ manet idē numero scōdo modo. p̄ hoc quod principalior pars manet. s. anima: pro cuius mansione bene possumus dicere hominem manere eundē. Et illū modū loquēdi seruamus cū dicimus. idē petrus est in celo quod erat in terra. et hoc fm partē principaliorē: puta animā: sed forte

sic nō est de alijs aīatis. nā in equo magis principalior: et maior pars nō fuit cū eēt paruus. imo forte nihil quod est in equo magno pars erat in equo puo. Sed in augmentatiōe huius et p̄silium posset dici idē manere numero 3° modo: ita quod propter p̄tinuam successionē partium similium p̄seruatur filis figura et dispositio: ita sic argutū est in alia quod ne. pro hoc dicimus equū magnū esse eundē numero quod erat cū fuit puus: et hoc loquēdo de idēitate 3° modo. **C** Ad rōnes. p̄ ex ias dicitis.

Verit Utrū eius quod auget quelibet pars auget. **C** Et arguitur primo quod nō. nā alicuius quod auget aliqua pars diminuitur. ergo nō quelibet pars auget. p̄na tenet. aīis p̄bat. per hoc quod aliqui visum est quod cū augeretur digitus vel brachiū pro aliqua infirmitate diminueretur. **C** 2° arguitur sic. non cuiuslibet quod nutrit quelibet pars nutrit. si non cuiuslibet quod auget quelibet pars auget. p̄na t̄ ex eo quod augmentatiō presupponit nutritionem. aīis p̄. nā nutrītiō fit pro restoratione operati: sed non quelibet pars illius quod nutrit aliquid deperdit. al̄r. n. nihil remaneret quod ante erat. **C** 3° arguitur sic. augmentatiō fit aliquo extrinsecō adueniēte. modo si quelibet pars illius quod auget: auget. op̄ quod cuiuslibet eius parti aliquid adueniat. et tunc cū non cuiuslibet eius parti possit aliquid de nouo aduenire: nisi vna separet ab alia p̄ adueniēs subigrediens: et cū sint infinite partes: illud quod auget. op̄ quod i augmentatiōe in infinite partes diuidat. et idē oporteret de cibo adueniente. al̄r. n. non posset distribui p̄ infinite partibus illius quod auget. si aut diceret quolibet partes illius quod auget augeri absque h̄mōi diuisione. tunc oporteret ponere penetrationē corporum. pro hoc quod vnū corpus non potest recipi in alio: nisi per diuisionē: nisi tūc cōcedat penetratiō corporum: quod est p̄ Aristo. 4. physico. **C** 4° arguitur sic. pro quod rōne supponit quod sit dare minimā carnē. tunc sic. si quelibet pars illius quod auget auget. sequitur quod quelibet minima caro illius quod auget augetur. vel si per carnē minōrē vel tantā vel maiorē. si dicitur per minōrē: hoc non vñ verū: quod non dat caro minor. si dicitur quod per tantā vel maiorē. sequitur quod oēs quod augetur sit duplū ad se vel maius. ex quo cuiuslibet carni minime additur tantū quantū ipsa est vel maius.

In oppositum est Aristo. in hoc primo.

Quantū ad p̄mū sit p̄ma sup̄pō: quod nullū corpus potest subintrare nisi per diuisionem vel receptionē eius in poros corporis in quos fit subgressio. aliter. n. non posset euitari quin esset penetratiō corporum. et plurima corpora essent in eodē loco adeq̄te: quod est p̄ Aristo. 4. phy. Sicut si posset fieri talis subgressio corporum: sine poris et sine diuisione. tunc vivens non indigeret talibus poris: quod est falsum. nā videmus quod per oīa mēbra viventis repiuntur h̄mōi pori et foramina: que nā non dedisset viuēti nisi ip̄s indigeret. p̄na t̄ ex eo. nā tunc nutrimentū posset subigredi sine poris in corpus. Sicut si vnum corpus posset subintrare aliud sine poris vel sine diuisione. tunc etiam econuerso posset exire sine diuisione et poris: quod non est nāliter bene imaginabile posse fieri. **C** 2° sup̄pō. corpus porosum habet aliquas partes non porosas. p̄: quod aliter totū illud corpus esset vnus porus. Et ex alio. nā omnis porus clauditur aliquo: et illud quod clauditur est continuum et corpus. al̄r. n. nō faceret porū. Et ex alio ē: quod vel aliqui pori carnis vel ossis sūt immediati: sic quod iter illos poros nō est alius porus: aut nulli sūt ita immediati. si dicitur primum

Dubius

Dubius

Dubius

Dubius

1° modo

2° modo

3° modo

1° 2

2° 2

ad rō.

1^m

2^m

3^m

t. c. 8. 2. 45.

t. c. 32.

1° sup.

t. c. 8. 2. 45.

2° sup.

primū vel ergo inter illos poros mediat porus v' sola superficies. si d'r q' sit corpus. tunc cū in eo nō sit porus. at' n. illi pori non eēt immediati per p'uationē porī medij: qd' est p' hipotesis: z p' p'ns illud corpus non est porosus. Nō pōt dici q' sola superficies. nā sicut alibi v'stū est non sunt ponēda talia idivisibilia: s'm aliq' vel aliquas dimēiones. sicut sunt superficies linea zc. si aut' d'r q' inter quoslibet duos poros corporis vel ossis sūt aliq' pori medij: z cū quilibet porus nō sit in infinitum modice quātitatis: op'z qd'libet corpus porosus esse in infinitum magnū: q' in quolibet corpore poroso essent infiniti pori: quoz quilibet non est in infinitum modice quātitatis.

Quantus ad 2^m sit p'ma p. nō vbiq'z i' corpo re qd' auget' est aliqd' de cibo subueniente. p'z hoc: q' in illa parte que est iter poros z ē nō porosa: nihil recipit de cibo subueniente. p'z. nā nihil recipit in illa pte nō porosa per diuisionē illius p'is nō porose vel in poris eius: sed nullū illoz pōt dici. q' zc. maior nota per p'mā sup'pōnē. mior p'z. nō p' diuisiones. nā si sic. sequit' augmentationē nō posse fieri nisi p' diuisionē partū corporis augēdi: qd' est falsus: nec pōt dici 2^m: q' illa pars posita est nō porosa. C' 2° p. augmentatio fit per iux'positionē partibus p'existētibz. z per receptionem ipsius in poris. p'bat': q' in augmentatōe fit diuisio z distributio ipsius nutrimentū: cū ipsa non fuerit in infinitū ipsa sit in ptes finitas in numero: z q' non pnt ille partes subintrare corpus nisi p' poros: vt dcm est. seqt' q' recipit in poris. z iux'taponit' corpibus terminantibus poros: que quidē corpa ponunt' non porosa: z dnr partes p'existētes. C' 3° p. non solū augmentatio p'pe dicta fit per talē iux'tapositionē: sed etiā per alterationē z per p'ersionē illius recepti in subaz similē p'existēti: z per actionē illius caloris nālis in illud adueniens in virtute ipsius anime. Ista op'io ponit' q' fiat per iux'tapositionem. z cuz hoc requiratur alteratio z aliqualis g'natio. postq'z. n. illud sic receptus in poris sufficienter est alteratus forma eius subalis corrūpitur. z de materia eius manente forma subalis educit': que silis forme subali p'existēti. z rōne talis silitudinis formaz i' specie mā que fuit alimentū cōtinuatur materie ipsius p'existētis. z fit vnū continuū ex p'existēte. z illo quod de nouo g'natur. z illud tūc itez p' actionē caloris extēditur: z fit porosus. in qbus poris itez pōt recipi alimētum. z q'diu talia sic pnt extendi: sic q' nō impediāt nīmā durities pp' terrestreitatē ibi relictā. z resolutionē subtilioz pōt fieri augmentatio: sicut in viuente. qm' autē membra sunt multū dura ppter resolutionē subtilis z terrestris relictaz: q' nō possunt sic extēdi: nō amplius fit augmentatio: quāuis bene nutritio.

Quantū ad tertiū dubitaf. nā si in corpe qd' augetur ponerent' tales pori. vel illi eēt pleni vel vacui: non vacui: q' hoc eēt p'tra Ari. 4. phy. si pleni adhuc videtur fieri pen' corp'z in augmentatione. C' 2°. naz videtur q' omnes ptes ipsius corporis qd' auget' sint eiusdē rōnis: quare videt' q' non magis aliq' sint porose q' alie. C' 3°. nam si ponerent' aliq' partes non porose. seqt' q' ille non auget': ex eo q' in ipsis non posset fieri receptio ipsius alimēti. C' 4°. naz ex receptione ipsius alimentū in poris non videtur seq' augmentatio: sed bene p'densatio zc.

Ad ista respōdet. Ad p'mū dico: q' tales pori nō sunt pleni corpibus grossis: s'z subtilibus que de facili cedunt. sicut est aer vel spūs. z ex h' q' huiusmodi corpa facilt' cedūt. nō o'z sic fieri penetrationē: sed cū huiusmodi pori sunt repleti alimēto. aliud in eis non recipit nisi alimēto corrupto. z iterū fit p' calorem

rarefactio. z fiunt noui pori: in qbus itez pōt fieri tūc silis receptio. C' Ad scōaz: qm' d'r omnes ptes zc. negatur q' oēs partes sunt eiusdē rōnis. vna. n. est densa. z alia porosa. vnde statim pari rōne. si oēs eēt eiusdē rōnis. tūc qua rōne exharet vna pars z alia. C' Ad tertiā rīdet' q' aliquid d'r augmētari duplr. vno modo s'm q' intra se recipit aliqd. z sic soluz partes porose augetur. alio mō minus p'prie illo modo q' aliqd est ei adiunctus qd' sc'm est vnū cū ipso per p'uinatōnē. z illo mō partes non porose bene augetent'. cuiuslibet ergo qd' auget' nisi sit impedimentū z inālis dispō alicuius eius partis: quelibz pars auget'. vel per alicuius sup'pōsitionē: vel per alicuius iux'tapositionē cum toto: cuius est pars pp' partem illaz que est in medio partis nō porose: q' quāuis ibi nō sit aliquid iux'tapositū immediate: tamen toti cuius est pars aliquid est iux'tapositum. Et ex hoc p'z responsio ad quesitum. C' Ad quartaz dico. q' bene verū eēt nisi postea extēderentur z fierent noui pori eo mō quo dcm est. C' Ad rōnes pncipales p'z quid sit dcm per sup'ius dicta. Qd. r'.

Veritur Utrū augmētatio fiat s'm partes formales. z nō materiales. C' Et arguit' p'mo q' nō. naz ex quo forma non pōt esse sine mā: nec pōt protendi vltra mā in qua est: seqt' si forma auget' q' op'z etiā materiam auget'. z per p'ns si augmentatio fit s'm partes formales. videt' fieri s'm partes materiales. C' 2°. arguitur sic. non solū forma augetur: sed totum compositum: sed hoc non esset nisi ita bene augetur s'm mā sicut s'm formā. C' 3°. arguit' sic. ex quo augmētatio p'p' supponit' nutritionē solū hoc auget' qd' nutrit'. s'm ptes māles nutrit' z nō formales. q' zc. a'ns p'bat'. nā nutritio est deperditū restauratio: cū ergo s'm ptes māles fiat deperditio. ex quo ptes māles fluunt z refluunt. z non s'm partes formales. ex quo ille remanent videt' nutritionem soluz fieri s'm partes māles. z non formales.

In oppositū est Aristo. d. augmentationē fieri s'm specie. Et exponitur .i. s'm partes formales z non s'm partes s'm materias: hoc est scōm partes materiales.

In ista qōne ponaz opiniones quid Arif. intelligat per partes scōz speciem z per partes s'm materiam: que omnes opiones iudicio meo possent sustineri. Vn' aliqui dicunt q' per partes s'm speciem debēt intelligi partes etherogenee: z partes s'm materias partes homogenee. Unde sciendum q' partes etherogenee dicuntur: quarū partes non suscipiunt p'edicationem totius. verbi gratia. sicut sunt manus digitus caput oculus zc. non enīz quelibet ps manus est manus. similiter est de digito. Partes vero homogenee dicuntur ille: quarū partes suscipiunt p'edicationem totius. sicut est caro os aqua zc. quelz ps carnis est caro. similiter quelibz pars ossis est os. Nō isti dicunt vlt'ius q' augmentatio fit s'z partes formales seu etherogeneas. z non s'm partes materiales seu homogeneas. Non intelligendo q' nulle partes etherogenee augeantur. naz tunc nulle partes etherogenee augentur. dicit enīz Aristo. partes etherogeneas augeti: q' partes homogenee augentur. Sed ad istuz intellectum augmentatio dicit' esse s'm partes formales seu etherogeneas. z non s'm partes materiales seu homogeneas: q' eius quod augetur quelibet pars formalis seu etherogenea auget': sed non quelibet pars materialis seu homogenea: ppter hoc q' aliqua talis de nouo aduenit vel recedit per resolutionem. vn' cuz homo augetur nisi sit ppter indispositionē alicuius eius partis etherogenee

Ad 2^m

Ad 3.

Ad 4.

ad rōce

p^m

2^m

3^m

p' se. 36.

T. c. 35.

p' se. 35.

p^a opio

p' se. 35.

a. t. co. 80. v. f. ad. 88 2^m

3^m

4^m

ad p^m

argumētatio nō est iter p̄ria. est. n. inter puū & magnū: sed puū & magnū nō sunt p̄ria: s̄ relac̄o. s̄ auḡ. non est motus. & p̄ p̄ris nō est motus p̄tinuus: p̄na t̄ a superiori ad inferius ne^{ue}. **5^m** **2°** arguit sic auḡ est cū plus cōuertit in subaz aiati q̄ fuerit deperditū: sed talis p̄uersio nō est motus. & per p̄ris: nec motus cōtinuus pp̄ s̄ q̄ talis p̄uersio est eductio forme subalis de mā elemēti: sed talis eductio est generatio: ḡnatio aut̄ nō est motus ex eo q̄ ḡnatio non fit successiue. sicut motus.

l. c. i8. **In oppositū** arguit. nā argumētatio ē motus ad quātitatē. p̄ Aristo. **5°** **physicorū:** & si sic. ē motus. & vltra. ergo augmentatio est p̄tinua ex eo q̄ motus est de numero cōtinuorū.

In ista q̄one videndū est de nutritione quō fiat & de causis eius. **2°** videndū est vtruz nutritio aiati duret vsq̄ ad finem vite. **3°** videndū est de quesito.

1^m nō. **Quantū** ad p̄mū dico. p̄mo q̄ calor nālis cōtinue agit in humidū radicale p̄ hoc q̄ nisi fieret sumptio alimēti extrinseci ab ipso aiato: ipm̄ sensibilit̄ diminueret. mō talis diminutio & debilitatio animati non v̄ esse ex alio: nisi p̄pter deperditionē ali quarū particularū ipsius aiati. quarum restauratio fit per sumptionē alimēti. modo talis deperditio nō v̄ esse ex alio. & s̄l̄ debilitatio ipsius aiati nisi per actionem ipsius caloris nālis in humidū radicale. sic igr̄ p̄ de fine nutritiōis: qui est restauratio deperdit̄ mediāte actione caloris nālis. **2°** dico q̄ efficiens nutritiōis est idē calor nālis. nā idem calor alimentū assumptū exiccando & agendo in ipsuz conuertit in carnē. & ipso p̄uerso in carnē vlt̄erius ipm̄ exiccando resoluit in tantum q̄ corrupit̄ & deperdit̄. Et sic idē respectu eiusdē est ḡnatiū & corruptiū: p̄m̄ aliā & aliā t̄m̄ dispōnez m̄ae: nec hoc est incōueniens: & per hoc soluta est 3^a rō. **3^m nō.**

2^m nō. **3^m nō.** **Notandum** t̄m̄ q̄ calor naturalis nō est agens p̄ncipale: sed est agens instrale. p̄ncipale aut̄ est ipsa aia. **Ex** isto p̄ q̄ fit nutritio. nam nutritio fit isto modo q̄ alimētum p̄mo sumit a stomacho. & ibi mediāte calore nāli: cuius est segregare etherogenea & cōgregare homogenea. purū separat̄ ab impuro: & ipurū mittit̄ ex̄ per foramen: sed purū manēs mittit̄ ad epar: tibi fit vlt̄erior purificatiō: mediāte calore nāli: & tunc illud impurū mittit̄ ad vesicā: & fit ex hoc vrina. & tūc vlt̄erius purum manēs mittit̄ per vnā magnā venaz ad cor. & tunc ibi fit vlt̄erior segregatio & purificatio puri ab ipuro: & d̄ q̄ illud impurū mittit̄ p̄ ḡnatiōe vnguiū: & de puro remanente cor retinet sibi portione sua pro suo nutrimento q̄ conuertit̄ in subaz cordis pro restauratiōe deperdit̄: & residuū remittit̄ per vnā paruam venaz de corde ad epar. a quo multe vene vadunt ramificate hincinde ad singulas partes corporis: per quas illud purū distribuitur & remittit̄ per singulas partes ipsius corporis. tūc prouenit̄ ibi calor taliū partiū mediante quo alterat̄ illud adueniens: tandē q̄ forma subalis illius corrupit̄. & cū illa corrupit̄: de eius mā educit̄ de nouo vna soza: que cū forma aiati p̄x̄ite fit vnū p̄tinuū: & hoc si illud q̄ ḡnatur de nouo est maius q̄ illud q̄ deperdit̄. nō solum est nutritio: s̄ et̄ auḡ: si v̄o non est maius: s̄ t̄m̄ vel minus. tūc est solū facta nutritio. sic igr̄ h̄r quomō fiat nutritio. & s̄l̄r auḡ & q̄ fit finis nutritiōis. & s̄l̄r agēs nutriens & augēs. **De** fine v̄o augmētationis dico q̄ finis eius est vt aiati fiat tātuz: vt debite possit exercere opōnes sibi debitas: quas nō posset exercere si manēt ita parū. sicut erat in p̄ncipio cū ḡnabatur.

1^m nō. **Quantum** ad 2^m sciendū est q̄ nutritio p̄t capi dupl̄r. vno^o: p̄ alteratiōe nutrimenti. alio^o. p̄ p̄uersione alimenti illius in substātiā aiati.

Tūc fit p̄^o talis. nō per totū t̄ps vite ipsius aiati est nutritio. accipiēdo nutritionē p̄ p̄uersione alimēti. p̄ h̄: q̄ aliqui bene p̄pe aī mortē calor nālis in t̄m̄ debilitat̄ q̄ nō suffic̄ obtinere sup̄ alimētū in t̄m̄ q̄ possit ipm̄ p̄uertere in subaz aiati. **2°** p̄clo. aiati nō posset diū manē sine eius nutritiōe: & idē est q̄ talis nutritio est necia aiato. sup̄^o q̄ diū debeat viuere. p̄. nā altr̄ nō fieret restauratio deperdit̄. & fieret debilitatio nimia aiati. **3°** p̄clo est ista. pole est: & forte q̄ ita est: q̄ nutritio est p̄tinua p̄ totā vitā: sumēdo nutritionē p̄ alteratiōe: & hoc in aialibus h̄stibus magnū calorē & mltū sanguinez. p̄. nā q̄ diū talia viuūt h̄ calorē nāle & obtinēt̄ sup̄ alimētū in t̄m̄ q̄ sufficit̄ p̄ alteratiōe: quāuis nō p̄ conuersione. ex eo q̄ talia aialia nō viuūt sine notabili calore: sed aialitū ad quoz viuere nō regit̄ tātus calor. sicut sūt rane & h̄mōi. p̄t dici q̄ nō p̄ totā vitā durat eorū nutritio: siue nutritio accipiat̄ p̄ alteratiōe seu p̄ conuersione. **4°** p̄clo. s̄ t̄m̄ nō est dem̄ratū. possz. n. dici q̄ modicū aī mortē calor i t̄m̄ debilitat̄ q̄ nullo mō obtinet sup̄ alimētū i t̄m̄ q̄ sufficiat̄ ipm̄ alterare vel p̄uertere.

Quantuz ad 3^m fit p̄^o p̄clo. ois auḡ est (tere. p̄tinua. p̄. q̄ ois auḡ est motus qui fit successiue. ois aut̄ motus talis est p̄tinuus. ergo & c̄. **Scda** p̄. pole est q̄ aliqd arḡ p̄ longū t̄ps: & q̄ fiat auḡ: nō p̄pe vna: sed aggregatiua ex pl̄ibus. p̄. nā aliquid videmus de aiatis q̄ p̄ aliqd t̄ps augent̄. & tunc p̄ aliqd t̄ps stant. & itez augent̄. **Tertia** p̄. nūq̄ ē status: s̄ cōtinue ipm̄ viues augent̄ vel diminiuit̄. & nunq̄ in eodē statu p̄manet. p̄. q̄ calor nālis nūq̄ manet in eodē statu. qn̄ fit aliqd fortior & aliquādo debillior: & h̄ pp̄ intensiōe vel remissiōe sui vel caloris extranei in aiatis. q̄ calor ex̄neus non posset manere in eodē statu nisi calidū gesceret & c̄. Si calor nālis sit iaz eq̄ potens ad conuertendū sicut ad resoluendū. segtur q̄ imēdiatē post hoc erit fortior ad vnū q̄ ad aliud. & hoc supposito q̄ p̄tinue sit resolutio vel cōuersio & c̄. pp̄ hoc q̄ cōtinue per actionē celi in ista inferiora fit alteratio & variatio istoz inferiorū in t̄m̄ q̄ nunq̄ in eodē statu p̄manent. **Sd. tu.** augmētatio t̄m̄ durat vsq̄ ad aliqd tēpus postq̄ non fit vlt̄erior augmentatio. **Rēspōdet** q̄ bene verum est q̄ fit vsq̄ ad aliquod determinatus tempus. postq̄ non fit vlt̄erius augmentatio sensibilis sed insensibilit̄ fit maior augmentatio q̄ diminiutio: sed postea quāuis alterantis vicibus fiat augmentatio & diminiutio. non t̄m̄ fit sensibiliter maior augmentatio q̄ diminiutio. & p̄pter hoc dicimus augmentationem stare: nutritionē vero non. nā per longū tempus aī mortem non fit sensibil̄ maior augmentatio q̄ diminiutio: nec tanta: sed bñ fit tanta restauratio deperdit̄ vel maior restauratio deperdit̄ quanta est deperditio.

Ad rationes **Ad** p̄maz patet ex dictis qd̄ sit r̄ndendū. **Ad** scdm̄ dico q̄ imo bene est credibile q̄ aliquid possit cōtinue acquirere quantitatem digitalem. & q̄ cuiuslibet parti temporis mesurant̄ illam acquisitionem correspondeat vna pars illius quātitatis. nam in celo quod facit vnā reuolutionē in vna die naturali: est aliquo modo pars p̄pinqua polo. que continue mouetur. & describit aliqd spaciū per vnā horam. & reuolutionez eius ita parua: q̄ si rectificare nō esset tante lōgitudis. sicut est vnū p̄fuz. q̄ bñ est credibile q̄ aliq̄ quātitas digitalis possit p̄tinue acq̄ri in vno anno. & cuiuslibet parti illi^o anni corr̄deret vna pars illius quātitatis digitalis.

Ad tertiam p̄z ex dictis. **Ad** quartā qn̄ d̄. motus ē inter contraria. dico q̄ ibi accipitur contrarietas large non solū pro illis que sunt actiua & passiva adinicez: sed etiā

p^o 2° 3° 4° p^o 2° 3° Dubius R Ad p^m Ad 2^m Ad 3^m Ad 4^m

sed et pro illis que non possunt eidem respectui eiusdem fieri inesse: sed bene successive. Et sic accipiendo quietatem. v3. ita extense: bene procedo quod magnum et parvum possunt dici quia: quis non dicantur quia activa et passiva ad invicem. Ad ultimam dico quod nutritio potest accipi pro alteratione vel pro conversione. Et per hoc solvit argumentum. Q. d. xliii.

Ad 5m

6m

Queritur vtrum ois actio et passio fiat per tactum. Et arguitur per quod non. Nam deus et intellectus agunt in ista inferiora: et tamen nihil tangunt: ex eo quod tactus proprie est magnitudini. deus autem et intellectus non sunt magnitudines. Et 2o arguitur sic. Nam visibile agit in visum absque hoc quod tangat visum. Et non oportet quod ois quod agit in aliud tangat ipsum. Et 3o arguitur sic. Nam celum agit in ista inferiora. puta in terras et mixta absque hoc quod tangat ea: quia valde distat ab eis. Et 4o aia agit in corpus movendo ipsum. et sicut gravitas in lapidem movendo ipsum deorsum. et sicut aqua calefacta agit in seipsam reducendo se ad frigiditatem propriam: et tamen nec aia tangit corpus: nec gravitas tangit lapidem: nec aqua calefacta tangit seipsam: ex eo quod ad hoc quod aliquid tangat se. requiritur quod unum illorum habeat situm extra aliud. modo sic non est de ipsis. ergo etc. Et 5o magnes agit in ferrum attrahendo ipsum absque hoc quod tangat ipsum. Et 6o agens agit in interiora passivum. cuius tamen non tangat. Et 7o arguitur sic. si in omni actione oporteret agens tangere passivum: sequeretur quod nullum agens ageret ad aliquam distantiam: sed hoc est falsum. et contra tamen de se. Et 8o si quod esset vera. sequeretur quod nulla possent agere. et pati ad invicem: sed hoc est falsum. et contra tamen ex eo quod Aristoteles in 2o de anima dicit: semper inter talia esse medium.

2m
5.
4.
5.
6.
7.
8.

T. c. lii.

t. co. 43.

In oppositum est Aristoteles per huius. ubi videtur dicere quod ad hoc quod aliqua agent et patient ad invicem: requiritur quod se tangant.

1a disto

Quatuor ad primum sit prima distinctio ista: quod agens potest dici mediantibus passivum tripliciter. uno: quod virtus illius agentis non attingit ad illud passivum: sed ad aliud. cuius virtus attingit ad passivum. 2o modo potest dici mediantibus: quod virtus eius non attingit ad passivum: sed tamen eius actio de terminat per agens particulare. 3o modo quod agens non tangit ad passivum: sed virtus eius. Exemplum primum. sicut si a. agens non sufficeret agere ad c. passivum: sed bene ad b. intermedium quod in virtute ipsius a. ulterius ageret versus ad c. Exemplum secundum. sicut deus respectu istorum inferiorum. Exemplum tertium. sicut agens respectu passivi quod non tangit corporaliter: sed sua virtute solus. Et 2a distinctio. agentium quodammodo est agens icorrelarie. sicut deus. et quod est agens correlarie. et tale est duplex. nam quodammodo agit actione spirituali. sicut est corpus luminosum quod agit lumen in medio: et sicut visibile reus visus: quoddammodo autem agit actione materiali siue deseruiete ad corruptionem vel ad alterationem illius in quod agit tale agens. sicut est calidum respectu frigidi: et est. Et 3a distinctio. tactus aliquando sumitur improprie: aliquid vero proprie. improprie illa possunt se tangere: quorum unum est ubi est aliud saltim diffinitive: licet non descriptive. Et isto modo possumus dicere intelligentiam tangere orbem. Sed tactus proprie acceptus adhuc dicitur multipliciter. nam quidam est qui dicitur ratione magnitudinum solus. et iste vocatur tactus mathematicus. Alius autem est qui non attendit solus ex parte magnitudinum. verum et ex parte actionis et passionis. et iste vocatur tactus naturalis. Ad tactum mathematicum requiruntur tria. primum est vtrumque tangendum esse quantum. et per hoc non dicimus intelligentiam tangere orbem tali tactu: quia intelligentia non est magnitudo. secundo requiritur quod illorum que se tangunt vtrumque habeat situm et locum extra aliud. et per hoc accidens et subiectum non dicimus se tangere: nec materiam et formam. ex eo quod unum illorum non est extra aliud. Et 3o requiritur quod ultima illorum sint similia: et per hoc illa inter que est aliquod

2a disto

3a disto

1a

2a

3a

medium non dicimus se tangere: quia ultima illorum non sunt similia. similiter per hoc duas medietates primum non dicimus se tangere: quia ultima illorum non sunt simul: sed sunt unum. Ad tactum vero naturale requiruntur ista 3a. et cum hoc quod tangens admittat illud quod tangit et agat in ipsum.

Quatuor ad 2um sit prima quod talis. de agentibus corporalibus non oportet quod tangat illa in qua agit: forte aliquo tactu mathematico et improprie dicto. patet hec: quia deus et intellectus sunt agentia in orbibus. et in ista inferiora: et non tangunt ista inferiora: bene dicantur tangere orbem metaphorice et improprie. ex quo que debet tangere proprie: oportet quod vtrumque illorum sit magnitudo. Et 2o. ois agens corporale in agendo actionem suam agit circa se suam actionem orbiculariter nisi sit impedimentum. patet hoc de visibili quod extrinsecus in medio multorum hominum: a quolibet illorum potest visum quod non esset nisi ageret actionem suam circa se predicto modo: patet hoc de igne: quia si aliquis ignis esset in medio multorum hominum circum circa illum sedentium quilibet illorum calefaceret se: quod non esset nisi quod esset vera. Et notatur dixi nisi sit impedimentum. nam quicquid agit per difformitatem medium. et aliquid quando aliter ex eo quod maior est inclinatio agendi versus unam partem quam aliam. vnde ignis magis inclinatus est ad agendum supra quam ad latus: etiam aliquid est impedimentum per figuram ipsius agentis. v3. quod non est sperice figure sed quadrate vel alicuius alterius. Et 3o. quodlibet agens requirit medium in quod agat. patet hoc. nam per precedentem rationem agens agit virtutem suam per medium si per se agens esset tactum non esset aliquid in quod posset recipi virtus ipsius agentis. et per rationem non ageret per se. sed si dicitur agere per se: requirit medium. Et pro ista ratione est hoc: quod dicitur Cometa. 2. de aia: quod si esset vacuum inter visibile et visum non fieret visio per defectum receptivum spiritus visibilis. Et 4o est quod agens agendo in distans agit aliquid in intermedium. patet: quia si agens posset agere in distans ab eo absque hoc quod ageret aliquid prius in intermedium. sequeretur quod non requiritur medium ad actionem ipsius agentis: quod est contra precedentem rationem. contra nota est. Et 5a. per hoc: quodlibet agens corporale in agendo tangit aliquid passivum in quod agit. patet. nam per tertiam rationem in agendo requiritur medium quod tangit ipsum agens: et per 4am rationem non potest agere in aliquid distans nisi agat per illud intermedium. ergo quodlibet tale agens tangit aliquid passivum. scilicet medium sibi continguum: in quod oportet ipsum agere si dicitur agere in distans. Et 6a. si loquimur de tactu proprie deo nullum agens corporale tangit quodlibet in quod agit. probatur: quia agit in aliquod distans ab ipso ex quo quodlibet agit per aliquid distantiam: quod autem distat ab ipso non tangit ipsum. ergo etc. Et ultima quod: quodlibet agens corporale tangit passivum in quod agit corporaliter vel sua virtute. patet: quia nisi ad minimum virtus agentis pretenderetur versus ad ipsum passivum cum adiutorio alicuius intermedium vel sine tali adiutorio non ageret in illud. Sed dicitur aliquis contra istam conclusionem in qua dicitur quod nihil agit in distans nisi agat in intermedium. arguitur sic. nam videmus quod ignis agit plus intensiore gradus caloris in ferrum distans. quam agat in aere intermedium. Et 2o videmus quod magnes agit in ferrum distans ab ipso attrahendo ipsum absque hoc quod agat in aere intermedium ipsum attrahendo. Ad ista respondeo: et dico quod ipsa non sunt contra conclusionem. nam per hoc non dicitur quod agens cum agit in aliquid passivum distans agat in illud idem vel omnino sibi simile intermedium: sed dicitur quod non ageret in distans nisi ageret aliquid in intermedium. Et dico quod cum ignis calefacit ferrum distans: agit virtutem suam in aere intermedium: sed tamen per aliam et aliam dispositionem passivi virtus activa in ferrum est eductiva intensiore calorem in ferrum quam virtus activa in aere intermedium. vnde possit esse quod nulla caliditas ageret in intermedium. et tamen caliditas ageret in extremum. unde si ad imaginationem

1a

2o

3o

t. z co.

34.

4o

5o

6o

7o

Dubium

2m

3o

imaginatione vna massa cere eet iter igne z ferru. ad huc forte ferru calefaceret absq b q in illa massa ce re pducere aliq calitas. vñ imaginor q ab igne vl ab aliq agete multiplicat vna qlitas isensibilis q ab aliq i differeter e receptibilis: z p qd illd recipies e alr z alr dispositi: scd3 b illa qlitas pducit i illo passo aliu z ali u3 effectu male seu ali3 z ali3 qlitate sensibilē itēstozē vl remissiozē. Ad scdaz psitr rñdetur.

Ad 2^m Ad ra tiões.

Ad rationes Ad pma scdaz z tertiã di co: q ille bñ pbat q illa agē tia nō tāgūt corpa tr qd3 in qd agūt: cū b tñ stat q tā gunt qd3 in qd agūt eoz vtutes put. d. alia 3. Ad quartã dico: q qd itelligit de actioe z passioe: qd e ab extrinseco. mō istatie posite in qtra rōe vadūt de actio ne z passione q est ab intrinseco. Ad qntã z sextã di co: silt q bñ pbat nō qd3 agēs tāgere corpa tr qdlibet pa^m in qd agit: z b e vep: cū b tñ stat pclusio: nec rōes pbant contrariū gn qd3 agēs tāgat vl corpa tr vel sua vtute. Ad septimã z octauã dico: q pbat silt q nō est necesse qd3 agēs tāgere qd3 pa^m in qd agit corpa liter: sed tñ sic vel sua vtute zc. Qd xv.

p^m

Veritur Utrum sile possit agere i sibi simile. Et argui tur pmo q sic. nã simile pōt suū simile forti ficare. q pōt agere in ipm. pñã t3 ex eo q for tificare est agere: z añs p3. nã cū similia opponūt sibi iuicē qd3 eoz ex hoc fortificat in sua actione. sicut pa tet de duobus calidis vel de duobus frigidis. Scdo magis calim agit in minus calidū. q qd vera. añs p3. nã magis calidum agit in minus calidū tādū q fuerit si bi assimilatū. psequētia t3 ex eo q magis calidū z mi nus calidū sunt similia: ex eo q hñt qualitates eiusdes spēi. Tertio in organo tactus sunt qlitates tangibi les. scilicet caliditas frigiditas zc. ergo organū tactus e sile calido z frigido: z tñ qdlibet eoz agit in ipm. q simile pōt agere in sibi simile. Quarto actio z passio vel e rōne similitudinis vel dissimilitudinis. si pñū hñ ppo situm. si scd3 hoc nō: qz tñc talia agerēt in aliū. ex quo sunt multū dissimilia: qd est 3 Arist. in lra. Quinto arguit sic. idem agit in se ipsuz. q videt qd vera: psequē tia t3. añs p3. de anima que mouendo corpus mouet se ipsaz: z silt p3 de forma grauis que mouēdo graue de orsum mouet seipsaz: z silt p3 de aqua calefacta q agē do in seipsaz reducit se ad frigiditatē pñinã. Sexto arguit sic. minus pōt agere in maius. q plus videt q egle pōt agere in egle. si. n. illud de quo minus videt in esse zc. añs p3 in reactione: vbi minus agit in maius. Septimo arguit sic. qto actio fit magis similis agē ti. tãto actio fit velocior: z tãto resistētia fit minor. si er go similitudo mouet ad velocitates actionis videt sile posse agere in sibi simile. Octauo arguit sic. in hye me aer pgelat aquã: z per pñs iducit maiorē gradū fri giditatis q aqua habeat. ex quo nunq3 aer in hyeme est ita fridus sicut aq pgelata. tñc vltra inducit maiorē gradū friditatis q ipsemet h3. q inducto tãto gradu q tum h3 vltorius agit in oino sibi simile. Nonno argui tur sic. ferruz fit calidius ab igne q sit ipe ignis. q cum ignis idurit in ferru tñ gradū calitatis qstuz ipsemet h3 vltorius agit in oino sibi sile. Tio arguit sic. nã cū ignis agit in aliqo pa^m assimilat sibi ptem ppingozē q remotiozē: s3 ppingozē assimilata sufficiēter non posset in remotiozē agere nisi agat in ppingozē: z cū illamet sit oino sibi silis. segtur q simile agat in oino sibi sile. Tri: nã capiat aliqs ignis q possit i aliqo passuz agere caliditatē in sumo: z sit ille ignis a. z passum sit c. z ap ponat a. igni b. ignis sibi eqlis: z sit aggregatū ex his

2^m

3^m

4^m

5^m

6^m

7^m

8^m

9^m

10^m

11^m

duobus d. tñc qrit vtrū d. agat itēstozē caliditatē in c. q3 egisset a. solū vel pñse egle. nō pōt dici q pñse egle. nã si essent duo corpa lucentia in aliq medio eqlia. am bo silt pducerēt lumē itensius q vnum eoz soluz. q et d. aggregatū ex a. z b. ignibus: itensiozē pducet calidi tatē in c. q3 faciet b. solū vel a. solū. si ergo dicatur q p ducat itensiozē caliditatē q3 a. vel. b. solū. ex quo d. nō e nisi ignis sumus. Et cū a. per casum poterat ex c. gñã re ignē summū. segtur q d. agit itensiozē gradum cali ditatis q3 ipsemet heat. z per pñs inducto tãto gradu q3 tū ipsemet h3 vltorius agit in sibi simile. Tio argi sic. actio vel fit rōne similitudinis z hñ ppositū: vel rōe dissimilitudinis: z hoc nō. qz tñc segt q magnes ita attra heret vñ bacculū sicut ferru. ex quo ille bacculus est si bi similis sicut ferrum.

12.

In oppositū est Arist. pmo huius. vbi vult q oia silia: nec agant: nec pa tiant adiuicē. Notandū est q ista qd debet intelligi de similitudie que est qlitativa pñ quã fit actio z passio. vñ si essent duo alba. quoz vñ eēt calim z aliud fridū ita bñ agerēt adiuicē nō ob^{te} q sint silia pñ qualitates que nō sunt actiue actione disponēte ad corruptionē: s3 qz talia essent adiuicē dissimilia pñ qualitates actiua3 actione disponēte ad corruptionem.

T. c. 48 2. 50.

In ista questione. Primo ponaz aliquas distinctōes. Secundo conclusiones.

Quātum ad pñū sit pma distō. aliqd dicimus pati duplr. vno mō tanq3 subm. alio tanq3 terminus a quo illius actionis. pñū dñ pati subri ue. scdm aut terminatiue. vbi gra. in calefactione aque di cimus aquã pati tanq3 subm z friditatē pati tanq3 ter minus. Scda distō est q de actione z passione z agente z passo possumus loq in pñ: in fine z in medio actiois z passiois. Tertia distō. in alteratiōe passi ab agēte sunt tria. v3. sub3. terminus a quo. z terminus ad quē. sic in calefactione aq: aq est sic sub3. z friditas eius sicut terminus a q. z caliditas inducta sic terminus ad quē. Quarta distō. aliq dñr silia oino z pñq3 si me. sic illa que sunt silia in qualitate z in gradu qlita tis. verbi gra. sic eēt duo sime cala: que tñ dñr silia: nō tñ oino: sicut sunt illa que sunt silia i qlitate: nō tñ in gradu. sicut si vñū esset calidū vt duo: aliud vt tria: illa dñr silia in qlitate: nō tñ in gradu illius qualitatis. sic si vñū hñt pñse tot gradus qualitatis quot aliud eius dē qualitatis: illa dicerent silia in qualitate z in gradu. sicut si ambo haberent gradum caliditatis sicut duo vl gradum caliditatis in summo.

p^o distō

2° distō

3° distō

4° distō

Quātuz ad scd3 sit pma 3 talis. in actioe termi nus a q aliquat r resistit agēti. p3: quia alr illa actio nō esset motus successiuus. Ex ista pclone segt q passuz est dissile agēti. s. q patit tanq3 terminus a quo. p3: qz qd alicui resistit e aliquat r sibi dissimile. Scda 3 est q terminus ad quē h3 aliquã pueniētiãz cū agēte. p3: qz fit ab agēte: s3 oē qd fit: fit a sibi sili. q zc. Tertia 3 est: q agēs z patiens sunt in pñ dissilia: z in fine aliquat r similia: nec op3 q in fine sint oino si milia nec dissimilia: s3 sufficit q in pñcipio sint aliqtr dissimilia in qualitate vel in gradu pñ quē fit actio. vñ aliqñ. ppter distantã agens nō pōt oino assimilare si bi passuz: quãuis bñ in qualitate. Sed. d. tu qñ agēs sic agendo in passuz. ppter distantã nō potest sibi pas sum oino assimilare: stat ne tunc illud agens tandiu q non agit in illud passum vel non. Dico q sic. S3 diceres tamē adhuc illud passum est sibi dissimile. con cedo: z quare ergo illud agens non tandiu agit in il lud passum q ipm sibi assimilet. Dico q non potest in

p^o 3

p ge. 48.

2. 50. 2° 3

7. me. 31 3° 3

p ge. 50.

Dubiū

3° Dubiū

illa distantia: quavis bene posset in distantia ppingori. pna pbat. nam et nalia finaliter dirigunt actiones suas i assimilado sibi passa. sic pz inductive d singulis. ¶ 4ª pto. agens z paties sunt similia in genere. sz sunt diffi milia in spe. pz qz sunt ptraria: pna aut sunt que sub eo de genere posita sunt zc. ¶ Et notandū est qz b itelli gendū est fm pdicta nō subalia: sz accūalia: seu fm de nominationes accūtiū fm qz dicunt agere z pati adin uicē. vñ si ignis calidus agit in hominē frigidus b ē qz agens z paties bene sunt in eodē genere fm pdicta ac cidēalia: nō tñ sunt in ita ppinguo eodem genere sz p dicta substāalia. ¶ Et et notandū est qz cum dr ipsa esse dissimilia in spē z dissimilia in genere. hoc oz intel ligere vniuoce: vel equiuoce. vñ aliqua sunt similia i ge nere: z hoc vniuoce vt calidū agit in frigidū: aliqua at sunt similia in genere equiuoce: sicut quando sol agit in ista inferiora ipa calefaciedo. tūc in fine agens z paties dicunt similia in spē z in pncipio similia in genē: sed dif similia in specie: z hoc equiuoce ad secūdu intellectuz: qz in fine passuz est tale in actu: quale erat agens in vir tute faciedo ipm esse tale. finaliter ergo ad b qz agens agat in passuz requirit qz in pncipio agens z paties sint aliquo qualiter dissimilia. s. in qlitate vel gradu z i fine sint omnino vel aliqua tr similia.

Ad rationes

¶ Ad 1^{am} dico: qz simile for tificat sū simile non qz agat aliqd in ipsuz: sz qz ex illis duobus resultat vñ: qd pls pōt qz illa duo diuisz possent. ¶ Ad scōaz dico: qz illa bñ pbat qz simile agit in sibi simile: qd est sibi simile in qualitate: nō tñ in gradu. vñ si essent similia i gradu nō agerent in seiuicē: nō eniz eēt rō: qre vñ plus ageret qz aliud: z cū agens nāle nō agat: nisi ppter assimilare sibi passum in gradu. si ergo iaz esset assimilatus in gra du ad quid ageret. ¶ Ad tertiam dico: qz qualitates tā gibiles similes in gradu quolibet ipsius tactus nō agūt in tactū: nec tactus sentiret quācūqz: sed qualitates q debēt agē in organū tactus: oz qz sint diffiles in gdu qli bet ipsius tactus: z illas tactus bñ pcpit cū sibi debite approximāf. ¶ Ad 4^{am} dico: qz actio z passio nō est rō ne oimode similitudinis sed est rōne similitudis in ge nere z dissimilitudis in spē in pncipio z similitudis in spē in fine. Ex b pz ad argumētū. ¶ Ad qntā pt nega ri pna. z pōt dici qz actio q forma grauis mouet seipsā deorsum est rōne dissimilitudis. nā graue exis i aliquo dissimile sibi cū est deorsum. Et similiter dicatur de aia q mouet corpus. De aqua dō calefacta: dico qz illa re ductio ad frigiditātē pstinā fit rōne dissimilitudis. nam illa fit p frigiditātē virtualē q est dissimilis caliditati ac cidēali extincti in aq calefacta. ¶ Ad sextam q tūgit de reactōe videbit in qōne sequēti. ¶ Ad septimā ne gat pna. maior z minor similitudo facit ad actionē ve lociorē z velociorē. qz sile agit in sibi simile. nā cū ptue actio sit velocior donec passuz factū est oino sibi simile agēti: tunc desinit illa actio: recte sic cū mobile graue d scēdit ptine velocius z velocius in medio diffōmi do nec est in medio celi: z tūc gescit: ita i pposito. ¶ Ad octauā dico: qz b nō solū facit aer: sz ad b pcurrunt cō stelationes z influētie supiores. ¶ Ad nonaz dico: qz ferrū calefactū nō ē calidius igne: sz qz sentiatur calidi us igne: b est ppter cōparationē eius mae: z pp rarita tē mae ignis. ¶ Ad decimaz dico: qz cū ignis assimilat sibi ptēm ppinguorē. tūc vna cū illa agit in remotiorē absqz hoc qz vltimus pncipale agēs agat in partes sibi assimilatas: quavis forte mediante illa bene agat ali quā partes vsqz ad partē passi nondū sibi assimilatas: qz qdē qualitas in partem sibi assimilata nihil operaf:

sz bene in partes nōdū sibi pfecte assimilatas. Pzo ista rōne imaginandū est qz spēs qualitātū pncipali nō agūt nisi reflectant. vñ nisi sic reflectent ille spēs: nō fie ret actio inter qlitates cōtrarias: tales aut spēs nō re flectent nisi ab illo: qd est aliquo mō ptrarium illi a quo tales spēs multiplicant. z iō cū agens assimilaue rit sibi partē propinquā passi: sz agens adhuc multipli cet suas spēs per illaz partes. Tamen agens nō aplius agit in ipsaz p tātō: qz spēs ab ipso multiplicatē p illaz ptē sic ei assimilata nō reflectit ab ea: cū illa nō sit am plius agēti cōtraria: z tñ sine tali reflexione spētū non fit talis actio. vt dcm est. ¶ Ad vndecimā dico qz. d. nō agit in iteriorē gradu qz egisset a. solū: sed bene citius. Et quādo dr de corporibus lucidis. Dico qz aliud est d illis agentibus que nō possunt sibi assimilare passa. sic sunt luminosa: z aliter de illis que possunt. sicut sunt il la que agunt mediātibus qualitatibus pncipali. vnde illa agētia que non sufficiunt sibi assimilare passa duo bene pductit inte^{em} effectū qz vñ eoz solum. sicut duo lu minosa: sed in casu quo possunt sibi passa assimilare: nō ambo pducunt inten^{em} effectum qz vñ eorum solum. ¶ Ad vltimā dico: qz actio non fit solum ppter dissimi litudinē: sed ppter debitā dissimilitudinē cūz debita dispositione passi.

Qo xvi.

Veritur

Utrum oē agens in agē do repatiatur. ¶ Et ar guitur pmo qz nō. nam celū agit in ista infe riora: et tamen non repatiatur ab eis ex eo qz celū est impassibile. qz zc. ¶ Scōo arguit sic. medicus sua arte agit in corpus ipsum sanādo absqz hoc qz re patiatur ab eodem. ergo nō omne qd agit in aliqd re patit ab eo in qd agit. ¶ Tertio arguit sic. sensibile agit in sensuz. sicut color in visuz. z similr intellectuale intellectu absqz hoc qz sensus reagat in sensibile: z si militer intellectus in int^l. ergo qd falsa. ¶ Quarto ar guif sic. nam sol. pōt verberare platonē absqz hoc qz re uerberetur. ergo zc. totū est certum de se. ¶ Quinto. i materiā pma fit actio: z tamē cū materia pma nullius sit accidentis ipa nō reagit: z per cōsequens nō in om ni actione fit reactio. ¶ Sexto arguit sic. In augmēta tione illud qd augmentat nō reagit. ergo in alteratione nō opz qz illud qd alterat realteref. cōsequētia videt tenere a simili. antecedens pz. nā in augmentatione ci bus adueniens augmentat z nō augmētaf. ¶ Septio arguit sic. in motu locali illud qd mouet nō remouet. qz nō in omni actione agens repatit. cōsequētia tenet d se ex quo motus localis est quedā actio: z antecedens si milr. nā pms motoz mouet absqz hoc qz remouetur. ¶ Octauo arguit sic. nā possibile est qz aliquando actio ipsius agētis ptendatur remotius qz possit actio ipsi^o passi: z quādo sic est: tunc agens z paties possunt sic si tuari: qz agens nō repatiatur. verbi grā. sit vñ caliduz cuius actio possit ptendi ad distātiā trium peduz: z sit vñ frigidum: cuius actio nō pōt protendi nisi ad di stantiā vnius pedis. situentur g ista sic: qz distent abin uicem per duos pedes. tunc calidum agit in fridū. ex q actio eius pōt ptendi vsqz ad ipm: sed frigidū nō agit i calidum: ex eo qz actio ipsius fridi nō pōt protendi vs qz ad calidum. ¶ Nono arguit sic. sequit qz idē eēt no bilius z ignobilius respectu eiusdē: esset enim nobilius eo in qd ageret: z esset ignobilius eodem: quia ab eo repatit. ¶ Ultio arguit sic. sequitur qz idē esset in actu z in potentia respectu eiusdē: sed hoc est falsum. z cō sequētia tenet: quia esset in actu respectu eius in quod ageret: z esset in potentia respectu eiusdē: quia repa titur ab eodem. ergo zc.

In oppositu

4°
 Non^m
 Non^m
 Ad 1^m
 Ad 2^m
 Ad 3^m
 Ad 4^m
 Ad 5^m
 Ad 6^m
 Ad 7^m
 Ad 8.
 Ad 9.
 Ad 10^m

Ad xi^m
 Ad i^m
 p.
 2.
 3.
 4.
 5.
 6.
 7.
 8. ph.
 86.
 8.
 9.
 3. a. 19.
 10^m

B
C
B

1. co.
87.

non m

In oppositū est Arist. ubi dicit: qd agēs in agēdo repati: z cū in sciētīs demōstratis ppositiōes indefinite debeāt equalere vni versalibus: videt qd voluerit dicere qd oē agēs in agen do repati. **¶** Notādū est qd hoc dicitur intelligi de actiōe que est inter cōtraria: que quidē actio est corruptiua ali cuius contrarij illius in quod agit: vel disponentis ad corruptionem alicuius talis. Et per hoc respondetur p^o 2° 3° 4° 5° 6° z 7° rationibus.

In ista qōne Primo ponā vnicā cōclusio nem. Scōdo mouebo dubia p eam. Tertio tangam sex modos saluandi reactionem. quoz vltimum approbabo tanq̄ veriorē. Quarto solu am illa dubia mota contra conclusionem.

p^o 2

p^o

2^a

3^a

4^a

Quantum ad p̄mum pono talem conclusio nem qd reactio passi in agens est polis pbat. p̄ experientis. scōdo rōnibus. p̄ sic. nā videm^o qd cū ferrū ignitū p̄cipit in aquā frigidā agit in aquā ip sam calefaciendo: z ecōuerso: aq̄ agit in ferrū ipm frige faciēdo: z eius caliditatē remittēdo: ecce reactionē. scōdo nā experimur qd lapis frigid^o acceptus ad manū calidā aliquat̄ calefit a manu z manus frigit a lapi de: qd nō eēt nisi mutuo i seinuicē agerēt. tertio arguit sic. nā cibus receptus in corpe alterat corpus: z ecōuer so alterat a corpe: qd iterū nō eēt nisi reactio eēt possibi lis. q̄rto arguit sic. nā videmus qd aq̄ calida z aq̄ frigi da si fil' infunditur in vnū vas sit aq̄ tepida: qd nō esset nisi caliditas aq̄ calide remitteret frigiditatem aq̄ frigi de: z ecōuerso remitteretur ab eadē: cuz ḡ sic mutuo se reducant ad quoddā mediū tēperatum v̄r qd fiat actio mutua aquarum adinuicem.

p^o m

2^m

p̄ ge.
89.

7. 90.

Nunc probat rōne. nā si reactio nō esset possibilis. segtur qd ex duo bus elemētis p̄ eoz actionem z passionem adinuicem nō posset tertiū ḡnari: s̄ hoc est falsum: z p̄na p̄. nā ca piantur duo elemēta cōtraria. sic ignis z aq̄: z appropxi ment adinuicem: vel ḡ vnū istoz ageret aliqd in reli quū absq̄ b̄ qd repatiatur ab eo: vel repatiatur ab eo. si d̄r scōm h̄r ppositū. si v̄o d̄r p̄mū. tūc illud elemētū qd agit p̄uertet reliquū in suā nām: z sic fit z b̄n̄ generatio vnus elementū ex reliquo: sed nō ḡnatio alicuius ele menti tertij di' ip̄e ab vtroq̄. **¶** Scōdo arguitur sic. nā nisi reactio esset possibilis. segtur qd p̄fecta mixtio non esset possibilis: qd Arist. reputat falsū. pbatnr p̄ntia. nā ex quo nō fieret reactio p̄ actionem elemētū agētis fieret cōuersio passi in agens. mō talis cōuersio nō est mixtio sed generatio vnus elementū ex alio. v̄n̄ ad per fectā mixtionē regitur qd mixtabilia mutuo se reducāt ad vnū tēperamētū medium: qd nō posset fieri sine re actione seu s̄. e actione mutua.

p̄. du^m

4

2. du^m

3. du^m

Quātum ad scōm articulū dubitatur. nā si que stio esset vera. segtur qd a p̄portione minoris ineqlitatis fieret actio: s̄ hoc est falsū. nā in oī actiōe o3 potētis agentis seu mouentis excedere pōaz rei mote. hoc. n. sumitur ab Arist. z Lōmēta. z tanq̄ p̄ p̄ncipio p̄batur p̄ntia. nā capiatur aliqd agēs: cuius p̄ portio sit vt q̄ttuoz: z applicetur alicui passo qd sit sicut duo. tūc si illud passus reagit in illud agens: tūc minus agit in maius: z per cōsequens actio sit a p̄portione mi noris ieqlitatis. **¶** 2° segt qd egle: posset agē i egle z p̄ p̄ns simile in sibi simile: qd est cōtra dicta in alia qōne p̄batur p̄ntia. captis duobus p̄r̄is eqlibus adinuicem applicatis. **¶** Tertio. segtur qd idē simul calefaceret z frigefaceret: s̄ hoc est impossibile: qd impossibile est idēz moueri motibus p̄trarijs. probat p̄ntia. nam capiatur aliqd agēs qd sit a. cuius p̄ p̄p̄nquo: passo sit c. z sit

passus b. tūc si a. repatiat a. b. hoc est p̄m partes c. p̄pin quiorē b. passo. Sit ḡ a. calidū z b. frigidū. tūc qd cito b. remitteret caliditatē ipsius c. partis. tam cito c. pars esset dissimilis in gradu residuo agētis: s̄ qd cito erit si bi dissimilis tā cito residuū a. qd est p̄iunctū ipsi c. cale faceret c. Et ita simul c. pars a. agētis frigit z calefit: qd erat p̄bandū. **¶** Quarto si reactio esset possibilis. segtur qd nūq̄ agēs posset sibi assimilare passus. s̄ hoc est falsū: z falsitas p̄. nam sepe ignis agēs in aquā ip sam sibi assimilat faciendo ex ea ignē. Et p̄bat p̄ntia. nā sit a. vnū calidū in sūmo: z sit b. vnū frigidū: z tunc si a. agendo i b. repatiat a. b. segtur qd statiz a. desinit eē in sūmo: z cū nihil agat vltra gradu p̄p̄rium. segtur qd amplius a. nō agit in b. gradu sūmū caliditatis. z p̄ cō sequēs a. sūmus nō pōt sibi assimilare b. z c. Et idēz ar guit de quocūq̄ alio sigto in aliquo certo gradu alicu ius certe qlitatis. **¶** Quinto sequitur qd dato aliq̄ pas so ipm ad quātācūq̄ distantia posset agere. mō b̄ est falsum. vt p̄ de se. p̄bat p̄ntia. nā sit aliqd passum frigi dū sicut duo: z sit b. Et applicet sibi aliqd calidū: sicut q̄ttuoz in aliqua distātia: puta pedali. tūc b. reagit in a. ex quo a. agit in b. z si in omni actiōe sit reactio. sit ergo vnū aliud calm qd per duplā distantia posset agere ad distantia p̄ quā posset agere a. z sit c. z applicet b. pas so p̄ duplā distantia ad distantia iter a. z b. tūc c. agit in b. z si semp sit reactio. ecōuerso b. reagit in d. z sic p̄ in tensionē agentis cōtinue maiorē z maiorē: z remotio tionē eius a passo cōtinue maiorē z maiorē p̄babit pas sum aliqd datū p̄ quātācūq̄ distantia posse agere: si sē per in oī actiōe fiat reactio. **¶** Sexto arguit sic. sit ali qd agēs vniforme p̄ totum applicatū alicui passo. tunc clarū est qd illud passum nō pōt reagere in totum agēs sincathego: ita qd reagat in quālibet p̄tez ipsius agē tis. ḡ si reagit: b̄ est in aliquā partes ipsius agētis solu: sed p̄bo qd nō. nā ex quo illud agens ponit vniforme p̄ totum: nō est maior ratio quare plus reagit in vnā partem quam in aliam.

Quātus ad tertiū sciendū est qd aliq̄ dixerunt reactionē bene eē polēs: z p̄cesserūt mi nus posse agere in maius in motu alterationis. Et dire runt esse possibile in alteratione motū fieri a p̄portio ne minoris iequalitatis: quāuis hoc bene sit impossibile in motu locali: z propter hoc in motu locali dixerūt nō posse fieri reactionē. **¶** Sed breuiter hoc nō valz. nam Arist. z Lōmēta. statuerūt p̄ p̄ncipio qd in omni mo tu locali: z ēt alterationis potentiam motoris excedere pōam rei mote. ḡ non pōt dici qd in motu alterationis actio pueniat a p̄portioe minoris iequalitatis. **¶** Se cūdo nā si sic. tūc nō v̄r penes qd tāq̄ penes cām de beret attēdi velocitas z tarditas in motu alterationis ex q̄ nō h̄rent attendi penes p̄portionē minoris ineqlitatis agētis ad passus. sicut i alijs motibus. **¶** Tertio segtur qd essent due alterationes eiusdēz sp̄ei: z tūc vna earū absq̄ p̄portione excederet aliā in velocitate: que quidē alterationes velociōres vel tardiores sunt. p̄ns est falsū: z falsitas p̄ ex eo: qd duo ifinita eiusdēz sp̄ei nō sunt talr adinuicē cōparabilia. p̄ntia p̄batur. nam capiāt duo agētia a. z b. z duo passa c. z d. z habeant c. ad a. p̄portionē ineqlitatis: z d. z b. p̄portionē eqlitatis: tūc per aduersariū c. reagit in a. aliqua certa velocitate. z simili ter d. in b. s̄ p̄bo qd h̄mōi velocitates absq̄ p̄ portione aliqua habeāt se adinuicē. nam taliter se ha bēt adinuicē: qualr se habēt p̄portiones quas p̄sequi tur. vna est p̄portio eqlitatis. s̄. quā cōsequit velocitas alterationis d. in b. z alia est p̄portio minoris ineqlitatis

Du^m 5^m

Du^m 6^m

p^o opio

7. phy. a
35. i finē

2^m

3^m

6 A B 6
3 C D 6

.s. quā consequitur velocitas alteratiōis c. in a. sed mō p
 portio eqlitatis z pportio minoris ineqlitatis nullam
 hnt pportione adinuicē. vna. n. nō est alteri maior mi
 nor: nec eqlis. **S** forte isti dicerēt q minus nō agit
 in maius: sed bene reagit itensibiliter: reagere nō esset
 agere. **S** breuiter hoc nō valz. nā sequitur. reagit q agit.
 ergo si capiatur duo cōtraria equalia vtrūq; eoz agit
 in reliquū: sed nō est rō: quare vnus eoz agit z alterū
 reagit: q; ecōuerso. q; nō valet dicere reactionē posse fie
 ri a pportioe minoris sequalitas vel a pportioe eqlita
 tis z nō actionē. **S** cōda opio est q; cū agens applica
 tur passo: ex quo aliq; ps ipsius agētis est debilioz q; sit
 ipm passum. illa repatit a passo: z hē adhuc a pportioe
 maioris ineqlitatis: ita q; ista opio vult q; agens bñ re
 patit a passo: nō fm totū sicut the^o: s; fm aliquā eius
 ptē sup quā passus hz pportioem maioris ineqlitatis.
S breuiter h nō valz. nā in mixtione z in gñatione:
 qua gñatur ex duobus elemētis elemētū tertiū dist^{um}
 ab eis spē totū agit in totū: z totū reagit in totū sicut
 thego^o: et nō solū in vnā eius ptē: q; ista opio nō valet
 pñā t3. añs p3. nā alr non fiet pfecta mixtio: nec ex duo
 bus elemētis posset tertiū generari. sicut pñs argueba
 tur. **S** cōdo arguitur sic: q; actio z velocitas est f3 to
 tā vtutez agentis z totā virtutē passi. q; vñ q; totū agit
 in totū z repatiatur. ex quo actio z velocitas attēditur
 penes pportione agentis ad partes passi vel ad partē
 agentis. **T**ertio sequit q; semper eēt reactio quādo
 agens z passum adinuicē essent approximata: z hoc ē
 falsus. vt apparebit cū ponent tria ipedimēta reactōis.
 cōsequētia pbatur: q; ex quo quātūcūq; agens z pas
 sus sunt approximata semper passum super aliquā par
 tē agentis obtinet: deberet fieri actio passi in illā partē
 z per psequēs semper reactio. si opio eēt vera. **T**er
 tia opio est: q; in omni actione agens repatit: s; hoc nō
 est a passo: s; a circūstāte. ppinquo: qd est aer: vel remo
 to: qd est celū. Et isti negāt reactionē: q; quis pcedant in
 oi actione agēs pati. **S** ista opio nō valet. nam ad
 sensus apparet q; cū ignis pñcīf ad aquā eandē aquaz
 calefacit que ipm extinguit. **S** cōdo celū ita influit pas
 so sicut agentis. q; quātum est ex pte celi: ita passum pati
 tur sicut agens. q; nō ppter hanc passionē q; est actio:
 vel a circūstāte. ppinquo d3 dici agens repatit in agen
 do. **Q**uarta opio dicit q; agens in agendo repatit. i.
 fatigat: aliter nō pcedit repassionē. vñ si repatit capiat
 p fatigari bene cōcedit: z ita exponit dcm Aristō. cōce
 dit q; omne agens in agendo repatit. i. fatigat. **S** p
 tra. ois fatigatio est per vnā actionē z passionē. q; non
 quādo aliq; fatigat repatit. **S** cōdo. nā in actioe con
 trariorū videmus vtrūq; eoz remitti: z hoc non eēt
 nisi qd3 eoz vere diminueret z remitteret. **Q**uinta
 opio imaginat q; nulla qualitas actiua est in aliq; subro
 siue qualitate passiuā: z iō natura sic ordinauit q; cali
 ditas que est qlitas magis actiua q; sit frigiditas stet
 cū siccitate que est minoris actiuitas q; sit humiditas
 que stat cū frigiditate. Et sic ista opio imaginat q; cum
 ignis applicat aq; ignis agit in aquam p eius calidita
 tē: z econuerso aqua agit in ignē fm eius humiditātē:
 z adhuc est vtrūq; pportio maioris ineqlitatis: cali
 ditas. n. ipsius ignis excedit friditātē ipsius aq; z hūi
 ditas ipsius aque excedit siccitātē ipsius ignis. **S** ista
 opio adhuc nō sufficit. nā si sic sequit q; iter elemē
 ta habēria symbolū: sicut sunt ignis z terra: non fieret
 reactio. consequētia t3 ex eo q; vtrūq; eoz est siccus.
 ergo solū ibi fm duas qualitates sit actio z passio. i. p
 frigiditātē z caliditātē: z sic sequitur q; si fiat ibi reactio
 q; minus agit in maius: nisi alr dicatur q; adhuc dictū

fit. **S**ecundo sequitur q; nō quādiū duraret actio esset
 reactio: imo valde cito desineret reactio: pbat cōsequē
 tia: q; si ignis agit in aquaz actio caliditatis i friditātē
 est velocior q; actio hūiditatis in siccitātē. ergo cū cor
 ruptioe humiditatis seq; corruptio frigiditatis. sequitur
 statim q; humiditas erit debilioz siccitate: z sic nō vltē
 rius sit reactio. **T**ertio. seq; q; qñ caliditas z fridi
 tas eēt equalis: z silt hūiditas z siccitas nō fieret re
 actio. cōsequētia t3 fm istā opio. s; falsitas psequētis p
 bat. adhuc aliq; illarū qualitatū sunt maioris actiui
 tatis z minoris resistentie. ergo fm hoc adhuc posset
 fieri actio z reactio. **S**exta opio est quaz repnto eē
 veriorē. **P**ro q; supponit p q; sicut nō est idē scribe
 re z loq; quāuis bene sit idē scribēs z loquēs: ita nō ē
 idē agere z pati. silt posse agere z posse resistere: q; quis
 bene sit idē agēs z patiens: potens agere z potēs resi
 stere. **S**cōda suppo est q; aliq; qlitates sunt magne
 actiuitatis z modicē resistentie. sic est caliditas. Aliq;
 aut bene sunt aliquid magne actiuitatis z maioris
 resistentie q; sit caliditas sicut est friditas. ambe. n. dñr
 magne actiuitatis in cōparatiōe q; sit humiditas z sic
 citas z mo^o resistentie in comparatiōe q; sint ille: s; sim
 plr comparando caliditas est maioris actiuitatis q; sit
 friditas z ē mioris resistentie q; sit actiuitas friditatis.
 silt friditas est minoris resistentie q; sit actiuitas calidi
 tatis. **S**cōm hoc ergo pōt dici q; i approximatiōe cali
 di ad fridū sit actio z reactio. vñ caliditas agit in fridi
 tātē: q; caliditas est magis actiua q; friditas sit resis
 tētia q; friditas sit actiua: q; vtrūq; est actio a p
 portione maioris inequalitatis. vñ in tali actioe z rea
 actioe nō d3 dici q; actio pueniat a calitate ad friditātē
 vel puerio: s; d3 dici q; actio calitatis i friditātē attēdit
 penes posse agē friditatis ad posse resistē calitatis: q; ē
 pportio maioris sequalitatis: ita breuiter q; actio non
 d3 attendi penes pportione huius ad illud: sed bene pe
 nes posse vnus ad posse resistere alterius. Sic ergo pōt
 saluari reactio ita q; in omni actione: itelligēdo de ac
 tione que sit cū cōtrarietate sit reactio: amotis tm tribus
 ipedimētis. Un i tribus casibus nō sit reactio. **Q**uo
 rū pñmus est. si resistentia ipsius agētis esset maior quā
 actiuitas ipsius passi. **E**x hoc seq; q; cū ignis agit
 i aquā: tunc antequā aq; sit oino assimilata igni desinit
 reactio aque in ignē. vñ actiuitas ipsius aque tādu re
 mittit intantū q; est maior q; sit resistentia ipsius ignis
 vnde resistentia ignis nō est indiuisibilis: s; coexistit in
 latitudine intensionis: z ppter hoc añ corruptionē aq;
 actiuitas sit remi^o q; resis^o ignis: z tūc desinit reactio:
 q; quis adhuc velocior fiat actio ignis in aquā: ad hoc q;
 aqua fiat perfecte assimilata igni. **S**cōdus casus ē in
 quo nō sit reactio qñ aliq; agens tm distans est a pas
 so q; agens pōt pprendere virtutē z actionē suam vsq;
 ad passum: sed passum nō ecōuerso pōt pprendere vtutē
 z actionē suam vsq; ad agens: z tūc etiā nō sit reactio.
Ex hoc soluitur sexta ratio posita ante oppositum: z
 cum hoc quintum dubitū cōtra questionē. **T**ertius
 casus est si aliq; agēs iuuaret tm ab aliquo extrinseco
 q; eius resistentia cū illo adiutorio recōpensaretur acti
 uitati ipsius passi. tūc iterū nō fieret actio.

Quantus ad qrtū articl3 restat soluere dubia
 p conclusionē. **A**d pñm p3 piaz di
 cta. **A**d scōm qñ dñr. sequitur z c. negatur pñā. ad pba
 tionem: qñ dñr. ex quo c. pars est similis resis^o a. agentis
 quod est sibi simile resis^o nō agit in ipsam aliquā calidi
 tatem: sed ipm passum imediate post approximatiōis
 agit in ipsam frigiditātē: z cū facilius est pñ^o motum
 incipere

2° opio

2^{am} op

2^m

3^m

3° opio

2^{am} op

2^m

4° opio

p ge. 87

2^{am} op

2^m

5° opio

2^{am} op

2^m

3^m

6° opi
nio
p. sup.

2. sup.

p^m

2^m

3^m

Ad p.
Ad
2^m

incipere. sequitur qd tps labetur ante qd res^m agat in c. p^rtes caliditatis. Ex quo sequitur qd no simul frigeat & caleat. p^rus. n. frigeat a passo: & tunc no caleat: & postea caleat a res^m & tunc no frigeat a passo. vel posset dici qd immediate post istas approximationis frigeat & caleat: & tunc negaretur. qd simul caleat & frigeat: qd quis immediate post hoc frigeat & caleat: tunc immediatus post b^r frigeat qd caleat. Et si arguitur. qd p^rus frigeat qd caleat. negatur p^ria ex eo qd arguitur a termino stante p^ruse tunc ad eundem stantem determinate. Ad tertium dico negando qd sit idem mediu caleat & frigeat. vñ cuz calm & frigidu app^roximatur adiuicē: tunc calidū calefacit illud mediu vsqz ad aliquā partē: & frigidū frigeat illud vsqz ad aliā. tunc ille p^res medij agunt & patiuntur adiuicē reducēdo se ad aliq^d tēperamentū mediu in v^rtute agentis calidi remittit fridū in frigiditate. in v^rtutis agentis fridi remittit calm in caliditate. Ad 4^m qñ d^r. sequitur & c. negatur p^ria. p^r quo imaginandū ē qd actio ipsius agentis p^rncipalis est velocior qd sit reactio: & sic anquā fiat assimilatio passu desinit reactio: & tunc agēs p^rncipale reducit se ad gradū p^rstinū. sic aq^d calefacta calefaciente amoto reducit se ad frigiditatem p^rstinā. Ex ista imaginatiōe p^r facit qualr no obstate reactiōe adhuc calidū in sumo p^rot assimilare passu postq^d reactio no durat p^r totū tps actiōis. Ad 5^m qñ d^r. gntā p^r ex dictis. Ad 6^m Ad sextā dico: qd quis agēs sit vniforme: tñ adhuc p^rot fieri reactio in vnā p^rte & no in aliā: puta in illaz q^d ē p^rpingoz agentis & no in aliā q^d est remotior. Ad 7^m nes dico qd p^rme sex ex dcis supius sūt solute. Ad 8^m p^rimā dico qd dissimile est in motu locali & in alteratiōe: qz in motu locali motū est tante res^m q^dte est motor potētie: p^rpter hoc ibi non fit reactio. sic aut no est in motu alteratiōis. q^d & c. Ad 9^m octauā p^r ex dictis. Ad 10^m nonā. & 10^m dico qd caliditas quo ad posse agere est nobilioz frigiditate: & est in actu: s^z quo ad posse resistere respectu actiuitatis frigiditatis est in potētia & ignobilioz: & c. no fm idē est nobilioz & ignobilioz in actu & in p^ro. ex quo est respectu posse agere & posse resistere: sic prius dictum est.

ad 3^m
ad 4^m
ad 5^m
ad 6^m
ad 7^m
ante opp^m
ad 8^m
ad 9^m
& 10^m
p^r
2^m
4. p^r
20.
3^m
4^m
5^m
6^m

endū aliquod ignibile. quare vñ qd radij in illo puncto congregati illuminent & calefaciant illum punctū: & p^r consequens sequitur talem punctum esse alterabile: no obstante qd sit indiuisibilis.

In oppositū est Arist. 3° textu huius p^rmi. & cap^o tertio eiusdem. vbi in vna rōne arguens qd antiquos reputat indiuisibile alterari eē vnum incōueniens sequēs ad dcā eoz

In ista qōne itēdo pbare tria. p^r qd indiuisibile no est q^d le finite. scdo qd nec infinite. tertio qd no p^rot alterari.

Et ante oia ista. p^rmo p^rmittaz aliquas distōnes. quarū p^rma sit ista: qd dupl^r d^r indiuisibile qdā no hñs pōnē in p^rtinuo. sicut est itelligibilia vel ania intellectiua vel aliqd tale: qdā est hñs pōnē in p^rtinuo. sicut punctus vel linea vel superficies. de idē uisibili scdo mō itelligit hic: & no de indiuisibili p^rimo modo. Scda distō est. qd indiuisibile scdo mō d^r tripl^r: qdā est tam fm longitudinem qd latitudinē & p^rfunditatē fm qd est punctus: & qdā est indiuisibile fm latitudinē & p^rfunditatē: diuisibile tñ fm longitudinē. sic ē linea: & qdā est indiuisibile fm p^rfunditatē solū. sic ē superficies. Scdo notandum qd quāuis in veritate no sūt talia indiuisibilia. sic maⁿ imaginant esse: p^rpter hoc eis cōuenit p^r suis p^rsiderationibus: & ideo qd intel ligatur ac si in veritate eēt talia indiuisibilia actu. vñ p^r possent alterari. Tertia distō est. qd quedam p^rot dici alteratio sp^rialis q^d alteratiōe itellec^t alterat de igno rantia in sciaz: & de tali alteratione no itendit hic: qdā vō est alteratio co: palis sic est cale: & frige: collo: & illuminatio: & de tali h^r itenditur.

T.c. 64
p. disto
2. diuisio
nondu
3. diuisio

Istis distōnibus possit accedo ad p^rm. & p^r pono aliqs p^rclu siones pambulas. quarū p^rma est ista: caliditas exis in aqueo to^o vniformiter calido dupla ē ad caliditatem existēte in eius mediate. p^rba^r. nā dato aliquo vniformiter calo caliditas totius p^rinet caliditatem medietatis: & cū hoc totū. q^d erit dupla ad ipsam. anis p^r de se. p^ria t^r p^r diffōnē dupli. nam duplū ad aliud d^r: qd continet ipm & tñ. S^z d. aliqs. si hoc esset verū. sequit qd illud no esset calidū vniforme. p^ria p^rba^r. nam calidū vniforme d^r cuius quelibet pars est ita calida sicut totū. modo si caliditas totius esset dupla ad caliditatem medietatis: vñ qd totū eēt in duplo calidius. Ad hoc respondet negādo p^rntiam: & cū dicebat: caliduz vniforme d^r cui us quelibet pars est eque calida cū toto. p^rcedo: & quando d^r. si caliditas totius est dupla ad caliditatem medietatis: sequitur qd totū est in duplo calidius. negat p^rsequē tia: & rō huius est: qz caliditas totius est extensa p^r duplū sub^z ad subm p^r qd extensa est caliditas medietatis. Et sic ille caliditates equalr denominat sua subta: ita qd medietas d^r esse ita calida per suam caliditatem sic totū per suā: no obstante qd caliditas totius ē dupla ad caliditatem medietatis. vñ no sequitur. totū no est in duplo calidius sua medietate. q^d caliditas totius no est dupla ad caliditatem medietatis. vñ p^rot esse dupla in extensio ne: no ob^t qd no sit dupla intensio. capto enī aliquo toto sicut vno quadrato. medietas illius est ita lata sic totū: cum hoc tamē stat qd totū est duplū ad suā medietatē: & sicut dcñ est de caliditate: ita conformiter dicat de alijs qualitibus corporalibus. Scda p^rclusio. si caliditas que est in toto esset totaliter in eius medietate: medietas denominaret in duplo calidio: q^d ante: & si esset in eius tertia: ita denominaret in triplo calio: & si in eius q^rta in q^druplo & c. fm partes p^rportionales. p^rba^r sic: qz si caliditas que est in toto esset tota i eius medietate ipa haberet subm equali extēsiōe dupla calidi

p. 2
Dubiu
p.
2. 2

Veritur Utrū indiuisibile possit alterari. Et arguit p^r qd sic. nā itellec^t est indiuisibilis: & tñ p^rot alterari. q^d & c. Scdo arguit sic. indiuisibile si esset posset moueri localiter. ergo etiā indiuisibile si eēt posset alterari. p^ria t^r: qz no minus vñ posse alterari qd posse moueri localr. anis p^r. nam indiuisibile si esset eēt in aliquo p^rtinuo localiter mobili: sed illo moto indiuisibile moueretur. ex quo motis nobis mouentur omnia que in nobis sūt. similiter moto vno alio mouent omnia que in illo sūt. Tertio superficies est qdā indiuisibile. est enim indiuisibilis fm p^rfunditatem: sed illa p^rot alterari. q^d & c. p^rntia t^r ex eo qd ipsa existens alba p^rot fieri nigra. Quarto indiuisibile p^rot esse quale qualitate fm quā sit alteratio. q^d superficies p^rot alterari. p^rntia t^r. anis p^rba^r. nā cū aliq^d densum videtur: videt solū superficies & no aliq^d partes in p^rfundo: cuz nihil videat nisi sit lucidū vel coloratū. sequitur ergo superficies esse lucidam vel coloratā: & per p^rntis ipsam esse qualem mō p^rdicto. Quinto nisi p^rictus esset qualis & alterabilis: seq^r qd nihil esset vniformiter quale. p^rba^r p^rntia: ex eo qd vniformiter quale: sicut vniformiter calidū d^r cuius quelibet punctus est calidus cū alio mō non esset aliq^d tale: si punctus non esset qualis: nec alterabilis. Sexto nā sicut dñt perspe^{ct} in aliquo puncto speculi p^rcaui p^rgregant radij solares r^r flexi a speculo p^rcauo qdē radij sic p^rgregati sufficiūt ad icendendūz siue igni

p^r
2^m
4. p^r
20.
3^m
4^m
5^m
6^m

rate ad caliditate quam p̄us habuit per p̄cedentē p̄ne. q̄ esset in duplo calidior. p̄ntia t̄z ex eo q̄ quādo aliq̄d subm manens sub equali extensione h̄z qualitatem du plaz: sic caliditate ad illā quā p̄us habuit. denotat̄ i du plo calidius: z si triplā in triplo: z sic vltra. **¶** Ex ista p̄ne. segtur q̄ si aliqua caliditas esset in p̄ucto ille pun ctus denominaret̄ infinite calidus. p̄ hoc: q̄ si illa cali ditas eet̄ in aliquo subto q̄to illud d̄r infinite calidū: z per p̄nez si eadē caliditas esset in subiecto duplo: illud subm diceretur in duplo calidius: z si in triplo in triplo calidius: z sic vltra. **¶** Sc̄do segtur: q̄ quāuis p̄uctus d̄r infinite calidus: t̄n̄ illa caliditas eet̄ eadē caliditas q̄ an̄ erat in subto finite calido: ita q̄ eadē est caliditas q̄ subm extēsum z diuisibile denominat̄ finite cal̄m: z q̄ p̄uctus indiuisibilis vel superficies vel linea denomiare tur infinite calidus vel cal̄a. **¶** Tertia p̄clo est: q̄ nulla q̄litas est in infinito modica seu in infinito remissa. p̄bat̄. nā sic est in q̄ntitate ita est in q̄litate q̄ ad remissionē: s̄ nulla q̄ntitas est in infinito p̄ua. q̄ et̄ nulla est q̄litas in i finito remissa: z s̄l̄r si nulla est quāntitas in infinito ma gna: ita et̄ nulla est q̄litas in infinito itensa. **¶** Sc̄do. q̄z si eet̄ aliq̄ q̄litas in infinito remissa: illa nō eet̄ calefacti ua: nec actiua. z p̄ p̄ns nō eet̄ caliditas. z p̄ p̄ns nec q̄li tas. ita nec illa qualitas: puta caliditas diceret̄ qualitas nec caliditas. **¶** Tertia. nā sic nō est dare subam infini te modice p̄fectōis: ita nec et̄ est dare aliquā qualitātē in infinitum remissam seu in infinito modice itensionis. **¶** Quarta p̄. si aliqd p̄t agere ad aliquā distātiā circa se: medietas illius seorsum sumpta nō p̄t agere ad tan tā. p̄ hoc de igne. v̄n̄ ignis subduplus nō obstāte q̄ sit ita itensus. sicut ignis duplus: nō t̄n̄ agit ad tantā distā tiam ad quātā b̄n̄ agit ignis duplus. **¶** Sc̄do nā da to opposito p̄clon̄is. segtur q̄ vnū parū coloratū pos set multiplicare sp̄m suā seorsum acceptā. sicut vnum magnū: sed hoc est falsum. p̄z falsitas: q̄z tunc ita remo te posset videri sicut vnū magnū: cuius oppositū expe rimur. **¶** Ex ista p̄clone segtur q̄ dato q̄ punctus vel aliq̄d indiuisibile eet̄ quale ad nullā ageret distātiā: ex quo s̄m q̄ subm minoratur agit ad minorē distātiā q̄ p̄us. **¶** Quinta p̄clon̄is est. q̄ nullū indiuisibile: sic pun ctus est qualis: nec p̄t esse qualis. p̄bat̄: q̄z vel b̄ esset q̄litate i infinito remissa: v̄l qualitate finite itēsa z remis sa: s̄z nullū istoz p̄t dici. nō. n. apparet vltimū: q̄z tunc aliq̄d diceret̄ quale: q̄d nullam h̄ret qualitatem: ex eo q̄ ois q̄litas vel est in infinito itensa vel in infinito remis sa: vel finita seu finite itensa aliq̄ certo gradu: non p̄t dici p̄mū nec sc̄dm: ex eo q̄ p̄ tertiā p̄clonē: nulla est q̄ litas in infinito itēsa vel in infinitum remissa: nec p̄t dici tertiū: ex eo q̄ sicut p̄batū ē qualitate finita indiuisibile denominat̄ infinite q̄le. sicut caliditate finita p̄uctus de nominatur infinite calidus. ergo breuiter p̄cludat̄ q̄ p̄u ctus vel nullū indiuisibile p̄t dici finite q̄lis: puta finite calidus vel finite fridus. **¶** Sc̄do si possz eē finite cali dus vel finite fridus. tunc posset agere ad aliquā distā tiam: sed b̄ est falsum: p̄nt p̄z ex q̄rta p̄clon̄e. p̄ntia t̄z: q̄z omne calidū vel fridū ad aliquā distātiāz p̄t age re. **¶** Tertia seḡ q̄ si p̄uctus eet̄ calidus: aliquod eet̄ cal̄z: q̄d nihil posset calefacere. p̄z. ex quo p̄uctus ad nul lā distātiā p̄t agere. **¶** S̄z. d. aliq̄s: q̄uis punctus ca lidus nō p̄t calefacere corpus: t̄n̄ posset calefacere vnū aliū punctū. S̄z. p̄bat̄ q̄ nō: q̄z vel ille p̄uctus esset sibi inuicem imediatus vel mediatus. si est sibi mediatus. t̄n̄ nō p̄t ip̄m calefacere: ex eo q̄ punctus ad nullā di stātiāz p̄t agere. Si v̄o dicat̄ q̄d est sibi imediate b̄ nō p̄t esse ex eo q̄ punctus nō p̄t p̄ucto eē imediatus sicut p̄batū per Arist. 6. phisicoz.

Quantum ad sc̄dm sit p̄ma p̄. q̄litas sufficiē ter itensa z minus extēsa ad mio rē agit distātiā q̄z magis extēsa. p̄z. nā capiat̄ aliq̄d cor pus luminosuz: q̄d remittat̄ in q̄ntitate: nō t̄n̄ in luce. q̄ facto p̄z ip̄m agere ad minorē distātiā q̄z p̄us egit: q̄z nis b̄n̄ itensus lumē agat p̄pe se q̄z p̄us egit. Ex isto se quif̄ istā p̄ntiaz nō valere: vtutes sunt eq̄les. q̄ ad eq̄lē distātiā p̄nt agere. hoc. n. nō sufficit: s̄z regitur q̄ sint eq̄les tam intēsiōe q̄z in extēsiōe. **¶** S̄z. d. aliq̄s. cum eadē qualitas in eodē subto est itensior q̄z q̄n̄ erat in su biecto maior: ex eo q̄ vtus vnita est fortior seipsa disp sa. q̄ v̄r q̄ ipsa ext̄s in subto minori ad minorē distātiā p̄t agere q̄z ip̄a ext̄s in subto maiori. **¶** Respōdetur negādo p̄ntiā. v̄z. remotius debeat agere in subiecto mi nori q̄z in maiori: sed ar̄m b̄n̄ p̄bat̄ q̄ itensus agit p̄pe se q̄z p̄us egit. **¶** Sc̄da p̄ est. q̄ per diminutionē subti super diminutionē q̄litas p̄t dominari ad talē q̄ntita tē q̄ aliq̄n̄ actio illius agentis est p̄cise ad subduplā distātiā ad quā erat p̄us: z aliq̄n̄ ad subtriplā: z sic vltra. p̄z de luminoso si diminueret̄ in extēsiōe z nō i luce. v̄n̄ si ignis in infinito diminueret̄ in quāntitate: z p̄ portionabil̄r augeret̄ in caliditate in infinito. ad minorē distātiā posset agere q̄z ante: z in infinito minus subm posset alterare quam an̄: z hoc est: q̄z extēº facit ad re motius z ad distātiā maiorē agit. **¶** Tertia p̄clo. in diuisibile si eet̄ nō posset eē infinite q̄le p̄z: q̄z si sic. segtur q̄ eet̄ aliq̄d infinite cal̄m: q̄d ad nullā distātiā posset age re. p̄z de p̄ucto: si poneret̄ infinite calidus. p̄bat̄ p̄ntia: q̄z punctus si poneret̄ infinite calidus: b̄ eet̄ v̄l caliditas in infinito itensa vel in infinito remissa: z hoc nō: q̄z nulla ta lis est: vel caliditate finita: z cū illa p̄ iam d̄cā in subto minori agat p̄ minorē distātiā. segtur q̄ ext̄s in p̄ucto ad nullā distātiā ageret: z sic aliq̄d ext̄s infinite cal̄z ad nullā ageret distātiā. **¶** Sc̄do si p̄uctus vel aliq̄d aliō indiuisibile posset esse infinite qualis: puta calidus v̄l fri gidus: z b̄ per caliditate finitā: q̄z nō posset esse talis p̄ caliditate infinite: cum nulla talis sit. sicut p̄us d̄cm̄ est: segtur q̄ vnuz infinite posset esse maius alio: sed hoc est falsuz: p̄nt alibi visum est. p̄batur p̄ntia: q̄z in vno p̄ucto eet̄ caliditas sicut duo. z in alio sicut tria. seº diceretur calor p̄imo: z t̄n̄ vnūq̄q̄z diceret̄ infinite calidū: z sic p̄uctus nō p̄t esse calidus nec fridus: ita et̄ nec leuis vel grauis. v̄n̄ si aliq̄s punctus esset grauis in p̄cauo oz bis lune: subito deberet descēdere: z sic muº localis fie ret subito. an̄s appet. p̄. q̄z esset infinite grauis. sc̄do. q̄z ni hil resisteret sibi. ex eo q̄ nō caperet sub se mediū ali cuius latitudis sibi resistentis.

Quantū ad tertiū dico p̄ q̄one q̄ indiuisibile si eet̄ nō possz alterari. p̄z ex eo q̄ non posset esse q̄lis nec finite nec infinite. put̄ oñsuz est. q̄ z c̄. **¶** Sc̄do si posset alterari. t̄n̄ posset agere per aliquam distātiā: cuius falsitas p̄z ex dictis. Et si posset alterari t̄n̄ posset calefieri z frigerieri: z vltra cū caliditate seq̄ tur rarefactio. z friditate p̄densatio. seḡ q̄ p̄ucta seu i diuisibila possent rarefieri z p̄dēfari. maiorari z mino rari. q̄ nō est bene imaginabile.

Ad rōnes. **¶** Ad p̄mā p̄z: q̄z de tali indiuisibili nō itēdif̄ in p̄posito. **¶** Ad 2^m dico: q̄ si eēt̄ indiuisibilia nō possent moueri local̄r p̄ se: s̄z b̄n̄ p̄ acc̄ns. nec ex b̄ seḡ ip̄a posse alterari si essent. **¶** Ad 3^m dico: q̄ superficies alterat̄ de albedie i nigredi nē. b̄ ē subz s̄m p̄es eius exteriores sic alterat̄. **¶** Ad q̄rtā dico: q̄ nihil ē ita d̄sum q̄n̄ aliq̄ eius p̄tes videan tur in p̄fundo: p̄pter hoc q̄ p̄t capi aliq̄ pars ita tenu is versus oculum q̄ ipsa est trāsparēs. **¶** Ad q̄ntā di co z ad sextā s̄l̄r q̄ p̄ puncta itelliº aliq̄ue p̄ue p̄ticle corporis

Co.ºm

Co.ºm

3º

2º

3º

4º

2º

Co.ºm

5º

2º

3º Dubiū

T. co.º. 2.

pº.º

Dubiū

3º

2º

3º

2º

pº

2º

Ad pº

Ad

2º

ad 3º

ad 4º

ad 5º

corpi q seorsum posite sunt isensibiles ad sensuz: tñ nō simplr idisibiles: z sic terminat ista qō. Qō. xviii.

Veritur Utz forme subales eloz pñt itēdi z remitti. Et arguit p q sic: qz forme subales eloz sūt pñt: s; pñt sūt itēsbilia z remissibilia. g z c.

Secdo forme subales eloz gñantur z corrupūtur successiue. g vñ q itendant z remittant. pñtia t3 ex eo q cā successiōnis gñationis z corruptionis vñ esse itensio z remissio in gradibus. añs p3. nā ex igne successiue z p ptem añ ptes gñatur aq vel aer: z p pñs forma subalis aq vel aeris.

Tertio pñt passio elnti: puta ignis vel aq est itensibilis vel remissibilis. g et forma subalis pñt p3 de se. añs p3. nā aliqñ plus calefit aliqñ minus vel aliqñ plus hūctat aliqñ minus. mō calefacere frige facere hu² exiccare vñr esse pñt passiones eltoz distribuēdo singula singulis.

Quarto si qō eēt falsa. sequit q ipole esset esse aliqō simplex elm sil calm z friduz. mō b est falsuz. ex eo qō b repu² puro elo. sic p3. 2. huius. pbat pñt: qz cū aq est calefacta vel forma eius subalis est remissa. sic eius friditas: vel nō. si dicat q sic hñ ppositū. dñ q nō adhuc ē vna aq: z cū aq pmo isit frigiditas. segtur q aq est frigida: z cū est calida segt ppositū. v3. q purū elm sil sit calm z fridū.

Quinto segtur q graue simplex posset moueri in vacuo successiue: s; b est falsum. z pbatur pñt. nā capiat vna terra pura q sit sursum exite vacuo et applicet sibi aliqō calefaciēs z remittēs eius grauitatem z iducēs leuitatē. tunc si forma eius subalis est remissa qō est vera. si aut nō. tūc adhuc est elm simplex: z cum iam hēat aliqō grauitate: segtur q ipm descēdet per vacuū successiue: pp hoc q iam h3 resistentiā intrinsecā.

Sexto Lōmēt. dicit. 4. celi: q gñans tñ dat de loco quātū de grauitate: s; qz dat grauitatē successiue fm magis z min²: segtur et q dat formā subalem fm magis z minus successiue.

Septio ex elemētis sit mixtū. g forme subales eloz sunt itēsbiles z remissibiles. añs supponit tā qz vep. pñt pbat ex eo q ex² nō miscēt adiuicem nisi vtrūqz eoz remittat: s; elnta nō remittūtur subalr: nisi forme eoz subales remittātur. g z c.

Octauo arguit auctitate Lōmēta. 3. celi. vbi dicit z reprehēdit Auicē. q dicit oppositū. qzuis tñ alibi dicat oppositū.

In oppositū arguit: qz forme subales eloz sunt sube: sube aut nō remittant nec itendūtur cū nulla substātia suscipiat magis z minus per Arist. in predicamentis.

In ista qōne breuiter recitabo vnā opionē cū suis motiuis. scdo ponā opionē illi pñt qz credo eē verā. tertio soluā motiua opionis opposite cū rōnibus pncipalib².

Quantus ad pñtū sciendū qz duplices distinguūtur forme: qdam dñr forme substantiales. sicut sunt forme que dant esse simplr: z que dā sunt forme accñtales: sicut sunt ille q dant eē accñtale.

Secda distinctio. formaz subaliū quedā dñr forme mixtoz. sicut est forma asini: z quedam dñr forme subales elemētōz. sicut est forma ignis vel aq.

Tūc aliq opinātur q forme subales eloz medio mō se hēant iter formas mixtoz subales z formas accñtales. vñ dixerunt formas subales eloz: uenire cū formis subalibus mixtoz in hoc q dant esse simplr. sicut forme subales mixtoz: z conueniūt cum [formis accñtali bus in hoc: qz sicut forme accñtales sunt itēsbiles z remissibiles: ita z forme subales elementoz: ita q fm istam opi. ad qōnes poneretur ista pñt q forme substā

tiales elementoz sunt itensibiles z remissibiles. Et illi de ista opione probant hoc sic. primo statuentes p

fundamento sibi elnta formalr ma² in mixto. scdo elementa non posse se cōpati fm eoz esse completū z pfectū. Ex his duabus supponibus arguit. elnta q sunt in mixto vel forme eoz subales sunt remisse: vel nō. si sic. hñ ppositū: si nō: segtur elnta ma² simul fm eoz esse pfectū z cōpletū: qō est ptra secundaz supponē. pñtia t3. qz qz diu forme subales eltoz manent non remissa ipsa elnta manēt fm eoz esse cōpletū z pfectū.

Secdo arguit sic. elnta remittūtur z itendunt fm eoz qualitates: que sunt caliditas friditas z c. quaz forme subales sunt cāe. g et ipse forme subales remittunt z itendunt. pñtia vñ tenere ex eo q in itensioe z remissione in effectu debēt argui itensio z remissio in cā.

Tertio cuz friditas aque est remissa vel forma substāntialis aque ē remissa vel non. si sic hñ ppositū. si non: cuz omnes gradus frigiditatis sunt eiusdē rationis. sequit q ad remissionē vnus gradus forma subalis nō remittit nec depdit. silr q nec ad remissionē alterius gradus ipsa depdit: z per pñs oibus gradibus friditatis corruptis adhuc videtur posse remanere forma subalis aque: sed b est incōueniens: qz aq nō possz eē sine friditate: z ppozitionalr arguit de igne q posset esse sine caliditate z c.

Quarto arguit sic. si ad remissionē qlitatis nō remitteret forma subalis. z cū in alteratione ipsius aque ab igne: nō sub qctūqz frigiditate pōt remanere forma subalis aque: z cuz sub aliq frigiditate possit manere: vel g est dare itensissimaz frigiditatē sub q pōt manere: vel i tensissimaz sub q nō: vel remissi^{mam} sub q pōt manere: vel remissi^{mam} sub q nō pōt manere: s; nullum istoz pōt dici. g z c. pmo nō pōt dici pñt: qz tunc sub illa posset manere: z sub nulla itēstiozi. mō hoc est falsum. nā ex q frigiditas primo iest aque: segtur q si aqua potest stare sub frigiditate aliqua itēstia: qz et pōt stare sub friditate itensiozi: si aut dicat q sit dare itensissimā sub qua nō pōt stare pp māz eius remissiozē. segtur q friditas sub q pōt introduci forma ignis: sit imediata toti latitudini friditatis: sub q pōt manere forma subalis aq: qō reputo incōueniens: nec pōt dici q sit dare remissi^{mam} friditatē sub qua pōt stare. nā ex quo nō ē dare vltimā istās rei pmanētis inesse: sequitur qō sub qctūqz friditate nō pōt stare aq: qz sub remissiozi pōt stare: nec pōt dici qrtū: qz sub quacūqz friditate nō pōt stare aq ppter eius friditatis remissiones: nec sub remissioze illa pōt stare: ex quo friditas pmo iest aque.

Quinto sequit q aliqd eēt leue simplex: qō nō eēt leue simpliciter. pñtia t3. qz cū leuitas ipsius ignis remittitur absq remissioe eius forme subalis: adhuc ignis maneret leue simplex: non tñ maneret leue simplr.

Quatum ad scdm est alia opi. isti pñt que ē vera: qō forme subales eloz nō sunt itēsbiles nec remissibiles: s; bñ forme eoz accñtales. si eut calitas friditas z c. Et fm istā opionē imaginā dū ē qō cū ex aq debeat gñari ignis: tñ friditas aq remittit: z nō forma subalis: z in tali remissioe friditatis tādē deuenit ad vnā friditatē: q ē ita remissa: qō ampli us forma subalis aq nō pōt manere: z sic p tūc forma subalis aque desinit esse per remotionē de pñti z pñt de pterito. Et tūc forma subalis ignis icipit esse in illa mā p pñt de pñti: z remotionē de pterito: ita qō pñt istās nō esse forme subalis aque est pñt istās esse forme subalis ignis succedētis formā subalē aque corruptā in eadē mā: z p eodē instāti friditas remanēs in illa mā est itēstissima friditas: sub qua forma subalis aque nō poterat remanere. nā sub illa nō poterat: z sub quacūqz itensiozi poterat: z sic iter oēs friditates vltius eundo versus nō gradū friditatis sub gbus forma

1^m

2^m

3^m

4^m

L. cō. 16.

5^m

(25. Lomē 22. 7. 8. pñt. 32. 7.

8. Lomē 67.

1^m no.

2^m no.

Lomē 3. cc. 67.

1^m

2^m

3^m

4^m

5^m

subalis aq̄ nō pōt manere illa friditas est itensissima: z sic pcedēdū est: eē verū q̄ aduersariū reputat falsus: q̄ friditas sub aq̄ poterat gñari forma subalis ignis est i mediata friditati sub q̄ pōt ma^o forma subalis aq̄. Ex quo soluti ē q̄rtū motiū opionis s̄rie zc. ¶ Pro ista opione ponā aliq̄s rōnes. q̄z p̄ma sit ista: nō ē necessa riū in itensione z remissioe q̄litatei formas subales elō rū itendi z remitti. q̄ forme subales elōtoz nō debent poni itensibiles z remissibiles. p̄na t̄z p̄ illos de opione s̄ria: credit. n. q̄litatei elōtoz nō posse itendi z remitti absq̄z itensione z remissione formatū subalium. aīis p̄z scōm modū imaginandi iā positū. ¶ Secūdo si ad remis sionē caliditatis aeris forma subalis aeris remittit: z p portinabilr gradus forme subalis aq̄ vel terre itrodu cūnt. seq̄ q̄ in hyeme: cū aer sit valde notabilr remis sus in caliditate. z nōbilr itensus in friditate: notabilr forma subalis aeris deberet esse remissa z forma suba lis aq̄ vel terre itroducta: z sic magis in hyeme appet eē aq̄ vel terra q̄ aer. ex quo magis est frigidus q̄ cali dus. z p̄portioabilr: cū sic forma subalis eius remittit: z alia forma itroducit. s̄lr videmus terrā nōbilr cale fieri: z adhuc ma^o fm eādē subas: q̄ nō esset si ad re missionē sue friditatis forma eius subalis remitteretur. ¶ Tertio si eēt itensibiles zc. seq̄ q̄ vnus ignis esset magis ignis q̄ alius: z aliq̄ vna vice eēt magis ignis q̄ alia vice: fm q̄ forma eius subalis aliq̄ eēt itēsiōz z aliq̄ remissioz. vñ sic for. aliq̄ ē magis calidus z ali q̄ minus: pp̄ b̄ q̄ eius caliditas aliq̄ ē itēsiōz z aliq̄ remissioz: ita ē ignis p̄ suā formā subalē p̄ quā ē ignis: aliq̄ eēt magis ignis: z aliq̄ minus: si illa forma eēt itensibilis z remissibilis: s̄z p̄is est falsus: ex eo q̄ termi ni de p̄dicamēto sube: d̄ quoz nūero ē b̄ terminus ignis vel b̄ terminus aq̄ nō sūt vificabiles de aliquo aliq̄ cū b̄ aduer^o magis z minus. ¶ Quarto seq̄ q̄ alteratio elemētoz adiucē nō possz fieri sine gñatiōe z corru ptioe subali. p̄z b̄: ex eo q̄ caliditas ignis nō possz re mitti nisi ps forme subalis corūperetur: z ps alterius forme subalis generaretur.

Quantum ad tertiū restat soluere motia opi nionis s̄rie. ¶ Ad p̄mū: a: p̄ illo supponit elnta ma^o formalr i mixto: expectādū est de b̄ vsq̄ ad q̄ones sequētē imediate. ¶ Ad scōz q̄n d̄r q̄ q̄litatei itēdunt. q̄ z forme. negat p̄na: z q̄n d̄r. itensio z remissio in effectū arguit itēsiōnē z remissionē in cā: dico q̄ nō in q̄lz cā. vñ s̄lr b̄n. p̄baref q̄ p̄ma cā eēt in tensibilis z remissibilis. vñ aliq̄n accidit itēsiō z remis sio pp̄ meliozē vel peiozē dispōnem subri: vel pp̄ aliq̄d hmōi. absq̄z b̄ q̄ aliq̄ suba itēdaf vel remittaf. ¶ Ad tertiū dico q̄ q̄uis oēs gradus q̄litatei sint eiusdē rō nis subalis: nō t̄m eiusdē rōnis accūtalitatis: z talis diuer sitas b̄n facit: q̄ sub aliq̄bus gradibus pōt ma^o forma subalis: z sub aliq̄bus nō. vñ oēs sūt eiusdē rōis eētia lis: q̄ oēs sūt q̄litatei: s̄z nō sūt eiusdē rōnis accūtalitatis: q̄ q̄dā sūt itēsi z q̄dā remissi: z si illa rō valeret: p̄sili mō possz p̄bari de forma mixti: q̄ eēt itēsiibilis z remis sibilis. sic p̄batū ē de foza sbali elemēti. ex q̄ forma mix ti sub aliq̄ q̄litatei p̄r ma^o z sub aliq̄ nō. sic z forma eli. ¶ Ad q̄rtū dico: q̄ soluti ē. ¶ Ad q̄ntū p̄cedo: q̄ pole ē aliq̄d eē leve simplex z nō simplr: si ly simplex ē de terminatio sube: s̄z ly simplr est determinatio accūtis.

Ad rōnes p̄ncipales. ¶ Ad p̄mā dico: q̄ b̄n q̄litatei elntoz fm quas foze eln toz agūt sant s̄rie. z sic ille b̄n sunt itensibiles z remis sibilis: s̄z nō foze subales elemētoz. sube. n. nihil est s̄ riū: nec suscipit magis z minus. ¶ Ad 2^m dico: q̄ gñō formaz eloz b̄n ē successiua: put successio antēdif pe

nes p̄ductionē ḡdus post gradū. vñ foza subalis eli b̄n est diuisibilis i p̄tes q̄titatiuas: s̄z nō i p̄tes graduales. ¶ Ad tertiū negat aīis. ad p̄bōnē d̄r q̄ calefacē z frige facē nō sūt p̄pe passiōes: q̄ d̄nt actū: s̄z frige factū z ca lefactū eē: q̄ d̄nt apritudinē: s̄z iste nec itendunt: nec re mittit. ¶ Ad q̄rtā dico: q̄ nō ē ipole q̄ aliq̄d subalr: mixtū t̄m q̄litatei hēat duas q̄litatei s̄rias. q̄rū vnam termiat de nā p̄pa: z alia icst sibi violēter. ¶ Ad q̄ntā dico. negādo aīis. vltcrius dico q̄ elm d̄r simplr vl s̄ba liter vel q̄litatei sit: sicut eēt ignis calidus in sumo: vl simplex subalr z mixtū q̄litatei: sic eēt ignis remissus in caliditate. tē dico z b̄n p̄cedo q̄ aliq̄d simplex suba liter: mixtū t̄m q̄litatei possz moueri i vacuo successiue si aut eēt simplex tā subalr q̄ q̄litatei forte nō possz moueri successiue in vacuo. de quo d̄cm est. 4. physico. z p̄ hoc p̄z qd sit d̄m ad q̄ntā rōnē. ¶ Ad sextam q̄n d̄r gñans t̄m dat zc. r̄ndef q̄ gñans b̄n t̄m dat de for ma q̄ ad p̄tes eius q̄titatiuas: nō t̄m quo ad p̄tes eius graduales cū nō hēat tales. ¶ Ad septimā dico: q̄ illa b̄n arguit remissionē i q̄litatei eloz: nō t̄m i formis eoz subalibus. ¶ Ad Lōmētatozē dico: negādo eū cū ipsemet dicat alibi oppositū. **Questio. 111.**

Verit Utrū elemēta maneāt in mix to formalr. ¶ Et arguit p̄ q̄ sic. ac̄te Arist. d. Neq̄ corūpūnt ambo ne q̄ alterū. saluat. n. virtutes eoz. iō hic qdē d̄ relinq̄. ¶ Secūdo. nā p̄ Arist. mixtio est mixtibilitū alte ratoz vnio. mō si in gñatione mixti ex elntis elā corū perēt z nō manerēt. tūc debēt dici. mixtio ē mixtibilitūz cor^o vnio: z nō deberet dici alteratoz. ¶ Tertio. nā si cut i ista syllaba ab. formalr manet ista lra a. z s̄lr for malr ista lra b. q̄uis vtriusq̄ sonus remittat: ita vñ in mixto q̄ vtrūq̄ mixtibilitū maneat q̄uis remissum.

In oppositū est Ari. simplr. n. d. altez non misceri ambo: pp̄ b̄ q̄ vtrūq̄ eoz saluat z manet: ac si velit dicere ad b̄ q̄ aliq̄d alte ref. regrif q̄ vtrūq̄ eoz saluet nec maneat: z sic seq̄ elta nō ma^o: nec saluari i mixto. ¶ Secūdo si maneret. seq̄ q̄ p̄les foze eēt i eadē mā: s̄z b̄ est falsus sic alibi visus est. p̄bat p̄na: q̄ i eadē mā maneret forma ignis cum forma mixti de nouo genita.

In ista q̄one. Primo recitabo opiones aliq̄s de ista mā cū iprobatiōibus eaz. Secūdo r̄ndēbo ad q̄sitiū. Ter tio mouebo dubia s̄ illā opionē z solūā ipsa.

Quantū ad p̄mū sciēdū est q̄ aliq̄ dixerunt in gñatiōe mixti formas elemētoz ma^o absq̄z gñone noua foze mixti ei supaddita. vñ imagina bāf q̄ i mixtio nō eēt nisi foze subales elemētoz: z s̄z q̄ ille aliā z aliā h̄ret p̄portionē adiucē: s̄z b̄ mixtū ef fet alterius z alterius sp̄ei. ¶ Aliq̄ at posuerūt formas subales elemētoz ma^o in mixto: z ip̄sis p̄ gñatiōe mix ti supaddūt nouā formā: puta formā mixti. Et isti fue rūt b̄iptiti. nā qdā eoz posuerūt formas subales elemē toz manere in mix^o nō refractas: s̄z b̄n q̄litatei eltoz: z de istoz nūero fuit Auicē. ¶ Aliq̄ aut posuerūt elta manere in mix^o formalr tā fm formas eoz subales q̄ accūtales remissas: z de istoz nūō fuit Lōmen. q̄ hoc ponit. 3. celi: r̄phēdēs Auic. ponentes formas subales elntoz esse itensibiles z remissibiles.

Contra istas tres opiones pono istas tres p̄clo nes: q̄rum p̄ma est q̄ in mix^o oportet ponere formam dis^o a formis mixtorum. ¶ Secun da p̄clo. q̄ forme substantiales elemētoz: nō fm cartū eē itēsius manēt in mix^o. ¶ 3^a foze subales elntoz nō manēt in mix^o fm eaz eē remissus. p̄^o est s̄ p̄mam opi nionē. 2^a opionez Auicē. 3^a opi. Lōmē. p̄^o p̄bat sic: q̄ nisi

p.
2.
3.
4.
Ad p^m
Ad 2^m
Ad 3^m
Ad 4^m
ad 5^m
ad p^m
ad 2.

ad 3^m
ad 4^m
ad 5^m
L. cō.
71.
ad 6^m
ad 7^m
ad 8^m
p^m
L. cō.
84.
L. cō.
91.
3^m
L. cō.
84.
p^o opi.
2° opi.
3. ce.
67.
Lōmē
67.
p^o s̄
2° s̄
3° s̄
p^o d̄
p^o d̄ his
q̄: nisi

dia quolibet extrifeco vel iuuate amoto. illud dr mixtu subalt. s3 si no videamus ip3 ma^{2c} sub illa qlitate media: s3 ip3 tedere ad aliquam qlitate summam. sic p3 de aq calefacta: dicimus b no esse mixtu subalt: quauis bñ accñtalr. 3° mixtu cognoscif esse mixtu subalt p hoc q bz istas duas qlitates sensibiles. q sunt color odor sa- por: z hmoi: q3 no h3 puz eltu: z io aqua q est magis isipida dicimus esse ppingore puro elnto aque q: q e magis sapida: z ppter hoc aqua falsa sic est aq maris: minus est pping elnto puro aque q3 sit aqua hñs mi- nus de sapore aliquo: z de b videbit in 2°. Ad scd3 dubiu dico q q: Comē. ponit elnta ma^{2c} in mixto ipse dixit formas eltoz recipi in suis materjs mediātibus formis eltoz. z io Comē. quo ad hoc pot negari: nihil ominus possumus exponere formas mixtoz recipi in suis materjs mediātibus formis eltoz. i. mediātibus qbusdā dispositionibus derelictis in mā pma ex actio- ne z passioe eltoz adiucē. Et qñ er dr no magis ele- mēta deberēt z c. negat hoc: ideo q: ad cuiuscūq3 mix- ti generationē op3 vel oportuit me^{2c} vel imediate con- currere elnta. hoc at non op3 ad gñationē elnti. Et di- co mediate vel imediate: ppter b q aliquñ ex mixto ge- nerat mixtu: s3 tñ q: aliquñ deuenit retrocedēdo ad ali- qd mixtu: qd gñabit ex elntis. dixi qdlibet mixtu gñat ex elntis mediate vel imediate: s3 q: bñ est aliqd elntū q nunq3 gñabat ex mixto nec mediate nec imediate: sed ex vno alio elnto. io debemus magis dicere elnta esse pncipia mixtoz q3 ecouerso. Ad 3^m qñ dr. gut- ta aque z c. dico q p hoc Arist. noluit q in mixtioe o3 mixtibilita ma^{2c}: sed bene voluit q cū vnū mixtibilitum corrumptur z reliquū manet. tūc no est mixtio pfecta: s3 est gñatio z alligatio: sed cū mixtibilita oia corrupū- tur. tunc est mixtio perfecta: qualiter no est in mixtione gutte aque cū amphora vini. Ad qrtū dico: q Arist. 5. meta. per elntū itelligit mām pma: z sic illa auctori- tas no est p nos. Ad qntū qñ dr mixtu mouet ad motū elnti pdominantis intelli² sic: q mixtu mouet f3 dispositionem derelictā in ipso ab elemēto pdominate in mixtioe. Ad sextū dico: q oia corrumpt: z qñ dr aliquid esset mixtu ex no entibus. negat pna: q: ex quo mixtu est terminus ampliatiuus alterius termini. ad suponedū pro eo qd est vel fuit. sicut est hic terminus gñandū. ideo hec est pcedenda. aliqd est mixtu ex non entibus que sunt vel fuerūt. sicut hec cōcedif homo est genitus ex semine: no qd est: sed qd fuit. Ulterius quā- do dicif no videt vñ corrumpt elntū pdominās: di- co q si elntū pdominās tñ pdominet alijs tribus q illa tria no possint ipm corrupere: no fit mixtio: s3 tunc illud elntū trāsmutat illa tria in suā nām. si vō illud ele- mentū no tñ fit pdominās qñ ipm per oīuz alioz ele- mentoz actionē z reactionē adiucēz cū alijs corrupa- tur. tūc fit mixtio z gñatio mixti z no elnti. Ad sep- timā de experiētjs dico ad pma q ille humor q exit a ligno: z silt q trahif a rosa no ē aqua pura q sit elntū: sed h3 se pportionalr in his: sic sanguis in corpore aīa- lis: q aut talis humor no sit elntū p3 ex eo: q: h3 colo- re humorē z sapore: qd no p² puro elo aq. Ad aliā qñ dr de ferro z c. dico q ille ignis no pfuit in his cor- poribus pcussis adiucē: s3 a lapide separant qdā par- ue pticule que per motū z pfricationē igniant.

tia z no eoz formas que sunt qdam actus. Et dixit. sal- uat. n. virtus eoz: hoc est qdā dispōnes eoz derelictē in mā ex actione z passione eoz adiucē. z io hoc de- relinquit supple quo ad dispōnes z eoz materias z non fm eoz formas subales. Ad scd3 dico: q mix- tio bñ est pmo alteratoz: postea tñ cor² vnio. vñ ad hoc q mae elntoz vniant z pntinent adiucē p formā mixti: op3 q pmo elnta alterent seiuicē: deinde corrup- pāt se z generet forma mixti. Ad tertīa dico: q bñ est simile quo ad hoc q: sicut in ista syllaba ab. quelibz istaz litteraz a. z b. dimittit sonū suū pfectū: ita i mix- tione qdlibet mixtibilitū remittit f3 eius qualitātē quā sibi determinat: s3 est dissimile in hoc: q: in ista syllaba ab. manent tā hec lra a. q3 hec littera b. sic autez no est de mixtibilitibus respectu mixti. Et sic terminatur ista questio.

Questio. xx.

Verif Utrum mixtio sit possibilis. Et arguit pmo q no. nā si sic: aut ipsa fieret p iuxtapositionē mixtibili- uz: aut p penetrationē: s3 nullo mō pot fieri. s z c. pmo no p iuxtapositionē. nā si sic: no qlibet pars mixti eēt mixta: nec ēt p penetrationē. nā tūc plura cor- pora essent in eodez loco pmo qd est Arist. 4. phys. Scdo. si qd esset vera: vel ergo mixtio fieret mixti- bilibus remanētibus in mixto vel ipsis corruptis: non p²: q: b esset p precedentē qōnē: nec scd3: q: tūc mixtu esset mixtu ex non entibus. Tertio. forme mixtoz gñant subito: forme aut elementoz corrumptū successe. s3 mixtu no generat ex elementis: q tñ fieret si mixtio esset possibilis. Quarto: si mixtio esset possi- bilis vel hoc esset nāl^r vel violenter: non naturalr: q: tunc in mixto mixtibilita leuia deberēt ascendere z gra- uia descendere: qd tñ non fit: nec violenter ex eo q mix- tu est res nālis. Quinto. si mixtio esset possibilis cuz ad mixtionē regrat diuisio mixtibilitū: vel ergo aliqua pars maneret iduisa: vel no. si sic. tūc est iuxtapositio. si no: tunc qdlibet mixtibilitū diuidet tñ quāntū pot di- uidi: z est diuisum quantum poterat diuidi.

In oppositū est Arist. z oppositū apparet ad sensuz. vñ videmus de vi- no z aqua z pluribus alijs q pnt vniri adiucem.

In ista qōne. Primo ponā distōnes. 2° rñdebo ad q stionē. 3° mouebo qdā pble^{2a} circa istā mā: z solūā.

Quātuz ad pmi sciēdū q mixtio vno mō capi tur pro iuxtapositioe pluriū retinētū formā z figurā ipsoz. Et illo mō capif cū dr ordetū mi sceri tritico. Alio mō capif p ixtapōne ptiū aliquaz valde puaz sensibiliū. tñ sic fit in mixtioe lanaz. 3° mō pro iuxtapositioe ptiū isensibiliū sic fit in ptritioe plu- riū spēz in mortario. 4° dr mixtio ppe deā ad quā reg rif q qlibet ps mixti sit mixta tā sensibilis q3 isensibi- lis. 2° distō est qd mixtu tali mixtioe: qdā dr mixtu homogeneū: cuius quelibz ps est similr mixta sic alia. aliud dr mixtu etherogeneū: cuius qlibet pars est mix- ta: no tñ silt est mixta sicut alia. Et intelligitur illd de partibus integralibus z no essentialibus. sicut sūt mā z forma. 3° distō est. qd aliqd dr mixtu per modum termini ad quem: aliqd aut per moduz termini a quo. Exemplū pmi. sicut mixtu qd gñatur ex elntis. Exem- plum secundi. sicut sunt quattuor elementa.

Quātuz ad scd3 pono istā pnc. qd mixtio pro- p²issime dicta est polis. p3: q: alr mix- tu non haberet vnā formā ptiuam: nisi quelibet pars mixti esset mixta siue sensibilis siue isensibilis.

Quantū ad 3^m pro declatiōe istius m² moueo aliq. pblemata. Quoz pmi est. qua- liter fiat

3
Ad scd3
dubium

Ad tñū
p. 88

ad qrtū
L. c. 4.
ad qntū

ad sextū

Ad 7^m

Ad p^m
pncipa-
les
L. c. 48

Ad rōnes pncipales. Ad pma rñdef q per hoc Arist. itellerit q nec cor- rupanē ambo nec altez eoz in vnū altez elementuz: sed bene in mixtu qd ex ipsis corruptis gñat de nouo: z sic bene dixit Arist. ipsa ma^{2c} in mixto in potētia: no tñ in actu: hoc est mām eoz ma^{2c} que est: quedā poten-

ad 2^m

ad 3^m

p.

2.

3.

4.

5.

a. t. c.

83. vñ.

q3 i fi.

p² di-

stictio

p.

2.

3.

4.

2° di-

stictio

3° dist^o

liter fiat mixtio. **C**Ad hoc rñdet q̄ fit isto mō q̄ mixta diuisa in duas pticulas agit z reagūt adiuicē tādū q̄ oīuz illaz pticulaz forme subales eltales corrupit̄ z tūc de totali massa cōposita ex istis pticulis educitur forma subalis mixti: p̄ cuius educationē ille m̄ae fuit cōtinue: q̄ p̄us erāt p̄tigue cū stabāt sub formis elemē^b.

CEx isto seq̄t q̄ ad mixtionē vel ad gñonē mixti nō sufficit sola iuxtapositiō ptū: s̄ ē regriē p̄tinuatiō. 1° q̄ nō fit in īfinitū talis diuisio mixtibilis: s̄ stabit ad p̄tes minutas. 3° seq̄t q̄ oīs mixtio est gñō: s̄ nō p̄uertit. p̄ 3 B: q̄ mixtio cōnotat q̄ multa corrupant̄ z fiāt vnū ex his. mō q̄ncūq̄ est hoc: est gñatio z nō semp q̄n gñatio est fit hoc. nā aliquādo est gñatio: z tñ nō corrupuntur mixta s̄ 3 v^m. sic fit q̄n ex mixto gñat̄ mixtū. **C**2^m dubiū est hoc. si mixtio posset fieri sine diuisione talīuz miscibiliū adiuicē. **C**Rñdet q̄ sic. q̄ q̄n fit diuisio ad partes paruas. tūc ille partes p̄ue minuant̄ sine earuz diuisione. s̄ si a. iuxtaponat̄ b. integ^m pole est q̄ ex actione z reactione eoz adiuicē ambo corrupant̄: z generet̄ vnū mediū tēperatū. **C**3^m dubiū est. si s̄le possit misceri s̄li. **C**Rñdet q̄ nō: q̄ ad oēm mixtionē p̄p̄e dictā regriē actiō z passio mixtibiliū adiuicē. mō s̄le nō agit in sibi s̄le: put̄ dcn̄ est. 2° q̄ in mixtione p̄ p̄ie dicta opz q̄ vtrūq̄ mixtibiliū corrupat̄ ab alio: s̄ mō s̄le nō corrupit̄ a suo simili: z p̄ p̄is nō p̄nt misceri adiuicē. **C**Sed. d. tu cōtra. nā aqua bene miscet̄ aque que sunt similia. **C**Rñdet q̄ nō. vñ cū aqua fundit̄ ad aquā: bene ibi fit solū diuisio: z nunq̄ iuxtapositiō particulaz: z q̄ ille particule sunt eiūsdē nāe ibi fit p̄tinuatiō illaz pticulaz z nullius cor^o p̄pter quam p̄tinuatiōē creditur a simplicibus q̄ ibi fit mixtio p̄ p̄ie dicta: quāuis nō sit in rei veritate. **C**Quartū dubiū est de illa diuisione cū vtrūq̄ mixtibiliū sit homogeneū: q̄ si diuisio cadat in vno p̄cto q̄ ita bene parī rōne cadat in alio: z sic in īfinitū videtur fieri diuisio. **C**Rñdetur q̄ nāl̄ loquendo est ipole q̄ vbiq̄ sit eq̄lis mixtio z politas ad diuidendū tā ex p̄te diuidentis q̄ diuisi: q̄ in īfinitū modica variatio sufficit: z ideo p̄ actionē celi vel rōne alicuius alterius est difformitas. vñ lz b. sit homo^m: tñ ipole est q̄ p̄ tēpus maneat vniforme in aliq̄ sui q̄litate. **C**Quitū dubium est si mixta debeāt esse eque potētia: vel vnū tñ debeat dominari. **C**Rñdet q̄ ipole est q̄ diu essent eque potētia p̄pter actionē celi. 2° dico q̄ si alterz dñet̄ in tñ q̄ non possit fieri tāta reactio in ipm q̄ ipm cū alijs corrupat̄: tunc nō fit mixtio: sed illud cōuertit̄ alia in suā nāz. 3° dico: q̄ nō sufficit q̄liscūq̄ reactio: s̄ regriē tāta q̄ mixta simul corrupant̄: z iō dicit̄ Arist. debere cōicare in mā: z eē adeq̄ta potētijs: nō q̄ sint totalr eq̄lia s̄ sic q̄ alterum nō tñ dñet̄ q̄n alia p̄ actionē eaz in ipz. sufficiāt ipsuz corrupe simul cū ipsa corrupunt̄. **C**Sextū dubiū est. vtz simplex possit misceri alteri simplici: seu an solum ex duobus el̄ntis possit gñari mixtū. **C**Rñdeo dicendo q̄ nō: q̄ p̄bo sic. nā illa eā vel hñt̄ symbolū vñ nō. si p̄mū tunc p̄ actionē illoz adiuicē vnum trāsmutabit̄ aliud in suā nāz: z sic non fiet gñatio mixti: sed gñatio vnus el̄nti ex alio. si d̄r scōz: tūc ex actione ipsoz adiuicē gñatur vnū el̄ntū tertiū distinctū ab eis z nō mixtū. put̄ valde bene p̄bat̄ Arist. secūdo huius. **C**Septimū dubiū est. q̄r̄ eā veniunt ad mixtionē. **C**Rñdet q̄ aliquādo vnū mixtū gñatur ex alio mixto: z tūc ad gñonē talis mixti nō opz q̄ denuo p̄currāt eā: z non opz ibi venire ascendendo vel descēdendo de suis sp̄is seu locis eoz nāl̄ibus: sed aliquādo gñant̄ ibi p̄ actionez celi. vel per alterationē z motū vel aliqd̄ h̄mōi. verū est tñ q̄ etiā aliquādo ad mixtionē eā veniunt vel

aliquod eoz de suo loco naturali. **C**Octauū dubium est. si mixtus mixto posset misceri. **C**Respōdeo q̄ sic. vñ aliquādo per diuisionē duoz mixtoz contrarioz adiuicem z iuxtapositionē particulariū eoz pōt fieri alteratio illaz particulaz adiuicē tādū q̄ illa mixta corrupuntur: z ex eis tertiū gñatur. **C**Nonū dubiū est p̄pter qd̄ aliqua sunt facilt̄ miscibilia: z aliqua non. **C**Rñdeo q̄ aliqua possunt esse facilt̄ miscibilia: quia ambo sunt parua. 2° q̄ sunt facilt̄ diuisa. nā tunc p̄ eoz diuisionem parū pōt applicari paruo: z tunc facilt̄ miscet̄. 3° q̄n sunt bene passiuā: z ideo p̄pter cām oppositā stānum nō facilt̄ miscetur plumbo. **C**Alterius dico q̄ cāe opposite faciunt di^{cm}: z si nimis itense faciunt diffi^{cm}: imo impo^{cm}. **C**Existo p̄ 3. quare aliq̄ nō possunt misceri. **C**Decimū dubiū est. si simplex posset misceri cum mixto. **C**Respōdetur ceteris paribus q̄ non: q̄ simplex vnus dñatur: cū habeat vnā qualitatem in summo. z ideo mixtū in suam nām trāsmutaret. s̄ tamen posset esse mixtū ita magnū: z ita itenē reagere q̄ fieret mixtio z cor^o mutua. **C**Et ideo si simplex esset eq̄le vel maius mixto: non posset sibi misceri: sed possz esse ita parū q̄ bene. **C**Undecimū dubiū est. si mixtū augeri pōt ex simplici. **C**Respōdeo q̄ sic. nā si aq̄ esset ita parua: z vinū esset ita multum q̄ fieret ibi cōuersio aque in vino per actionē vini in aquā fieret aug^o ipsius vini: sed nō aug^o p̄ p̄ssime dicta: que presupponit nutritionem. **C**Duodecimū dubiū est. p̄pter quid mixtū aiatū nō augetur: nec nutritur a simplici. sic mixtū inanimatū. **C**Respōdeo q̄ hoc est. iō q̄ vñs aie nō sufficit alterare z digerere qd̄cūq̄ difficile alterandū z digerendū. z iō opz q̄ cibus q̄ debet nutrire z augere habeat aliqualem similitudinē cū augendo vel nutriendo: z iō opz q̄ cibus non habeat aliquā qualitātē in summo de qualitātibz p̄mis. **C**Ex hoc vltterius sequitur q̄ mixtū aiatū nō pōt nutriri ex puro elemēto. **C**Et isto ē redditur causa. quare aliqua facilt̄ nutriuntur z aliq̄ diffi^{clt̄}. **C**Tredecimū z vltimū dubiū est: q̄ sit causa q̄ quelibet pars mixti sit mixta: cū ignis applicatus alicui mixto resoluat vnā partem in cineres: aliam in fumū. aliā in flāmam. sicut cū ignis applicat̄ ligno. **C**Et vnus alterius mixti quālibet partes resoluit in flāmā sicut cū applicatur oleo. **C**Rñdetur q̄ hoc est p̄pter etherogenicitatem mixtionis illius ligni z homogeneitatem mixtionis illius olei.

Ad rōnes p̄ncipales. **C**Ad p̄ma respōdeo ad p̄m z dico q̄ p̄mo fit p̄ iuxtapositionē: postea tamen per eaz corruptionē: z tunc per iductionem forme subalis mixti q̄libet pars mixti est mixta. **C**Ad scōz quādo d̄r. vel mixta maneret z c. dcn̄ est in alia questione. **C**Ad tertiā dico q̄ ita bene forme mixtoz generātur successiue quo ad partes eorum quātitatiuas z nō quo ad partes eoz graduales. sicut corrupuntur forme elementoz. **C**Ad quartā cōsimili modo rñdetur in alia questione. **C**Ad quintā dico: q̄ imo multe remanent indiuisē: z quando d̄r. ergo est solum iuxtapositiō. negatur p̄na: q̄ cum ille partes miscibilium ponuntur. fit actio z alteratio eaz adiuicē tādū q̄ quelibet eoz ponuntur corrupi: z generatur vna forma mixti per quam quelibet pars mixti est mixta. **C**Et h̄ illius mixti quod dicitur mixtum per modum termini ad quem. **Questio. xxj.**

Verit̄ **U**tz mixtio sit nāl̄is. **C**Et itelligit̄ de mixtione de q̄ Arist. itellerit̄ p̄mo huius. s. de mixtione p̄p̄e dicta: cuius q̄libet pars dicitur mixta. **C**Et arguitur p̄mo q̄ nō. q̄ mixtio el̄ntoz non potest esse sine p̄gregatione

Lo^m

2

3^m du^m biū

3^m du^m biū

dubiū

4^m du^m biū

5^m du^m biū

6^m du^m biū

T. cō.

25. z

48.

7^m du^m biū

8^m du^m

9^m du^m

10^m du^m

11^m du^m

12^m du^m

13^m du^m

ad p̄m

ad 2^m

ad 3^m

ad 4^m

ad 5^m

p̄m

Ne congregatio ipsorum congregatio autem elementorum est violenta. p3: q2 ad h qd est congregatio op3 qd aliq eoz q sunt gra-
 2^m uia ascendant: vel q leuia descendat: vel q sit grauia ascen-
 3^m dat: et leuia descendat. mo nullu illoz pot fieri sine vio-
 4^m lencia. C2^o q: sine talia maneant i mixto forma: sine h3
 5^m eoz vtutes: vt qd ea detineant in mixto violenter: pp
 hoc q vtutes eoz reputat esse simul: et est eis ita vio-
 6^m lenti sicut formis subalibus elemetoz. C3^o arguit sic.
 7^m Qda mixtio est artificialis. qd no ois mixtio est nalis: ex
 8^m eo q artificiale et nale distin. ans p3 p alkimia vbi ali
 qua metalla miscent adiuce. mo hmoi mixtio no e na-
 lis sed artificialis: qd p arte. C4^o q: mixtio est qdam
 gnatio et corruptio fm predic: a: s3 mo queda est corru-
 ptio nalis et qda vio^a. no g ois mixtio est nalis. C5^o
 mixtio est corruptio mixtibilitu: s3 illa corruptio e mix-
 tionibus violenta ex eo q est p nale inclinatione ipoz: p
 pter h q quodlibet ens nale diligit se pmanere. q non
 ois mixtio est nalis. C6^o arguit sic. in mixtione est qd
 da diuisio cotinui. mo silt diuisio ptinui est violenta ex
 eo q ptinuu nalt p us erat ptinuu. q vt q mixtio non
 possit fieri sine violencia: q no sine distione ptinui. C7^o
 arguit sic. mixtio est queda alteratio mixtibilitu succes-
 siua: sed ois talis fit cu resi^a. q in omni mixtione est resi-
 stentia: et per ois violentia et incli^a ad oppositu. C8^o
 arguit sic. quedam sunt mixta: sicut sunt monstra q no
 itendantur a natura. ergo videtur q mixtio pro gene-
 ratione talium mixtorum non sit naturalis.

In oppositu p3 ex dictis in alijs questioni-
 bus zc. et in oppositu vide-
 tur esse Arist. pmo huius. in quo determinat de mixtio-
 ne: et qz non itendit hic determinare nisi de trasmuta-
 tioibus nalis: videt q mixtio sit trasmutatio nalis:
 et cum in scientijs demtratiuis indefinite capiantur pro
 vltibus: videtur q ois mixtio sit naturalis.

In ista qone. pmo ponā aliquas distiones. 2° conclu-
 siones similes illis que dicte sunt in pcedentibus.

Quatuor ad pmi sit pma distio. q vno mo dici-
 nale qda denominatione extrinseca. Et
 isto mo dicimus aliqua sciaz esse nale: puta illa que est
 de rebus nalis: bus. Secdo mo capif nale put distinguit
 p violentu: et isto mo dicimus descensum grauium esse
 nale: et ascensum ipsoz esse violentu. Tertio mo capif
 put distinguit p supernale: et isto mo dicimus gnatio-
 ne esse nale. creatione vero no: s3 supnale. Quarto mo
 put distinguit p aiale. Et isto mo dicimus q qda est
 appetitus nalis. sicut est ille q fit sine cognitione: sicut
 est appetitus grauis quo appetit discendere: et alius est
 appetitus aialis: sicut ille q fit cu cognitione: et ille vt sic
 no dr nalis sed aialis: sicut est appetitus quo aial appe-
 tit cibū cu mouet ad ipz. Quito mo nale put distiguit
 p casuale et monstruosum. Et isto mo dicimus monstra
 que fiunt pter itentione agentis particularis non esse
 nalia. Serto mo capif put distinguit p artificiale: sicut
 capit Arist. circa pncipiū scdi physicoz. adhuc nale ali
 quando capif p puenienti et inale pro discouienti: et
 isto mo cibū aliquē vni dicimus esse nale: qz pueniente
 et alteri dicimus esse innale: qz discouiente. CAlia
 distio est. q violentu vno mo dr qd est p cōem cursum
 nature. scdo mo: qz est pter itentione agentis vel iten-
 tionē passi. hoc est inclinatione nale: que qdem inclinatio
 h3 aliquādo rōne agentis. sic grauitas in descensu gra-
 uis: aliquādo aut rōne passi et resistentie: sicut cu gra-
 ue pncif sursum. C Tertia distio est q aliquādo aliquid
 dr artificiale vel volutariū vel violentu respectu agen-
 tiū pncipaliū: sicut dicimus q domus est res artificio-
 lis vel ens non nale. vel q motus seu plectio lapidis

sursum est violenta: vel voluntaria. alio mo aliqd dicit
 artificiale vel volutariū vel violentu iprop: pssime re
 spectu agentū appli^m: et isto mo dicimus segetes et bla-
 da esse artificialia: qz icipiunt ab arte et cōplent per na-
 turā. C Quarta distio est. q mixtio pot capi: vno mo
 pro alteratione precedente corruptione miscibilium et
 generatione forme subalis mixti: et tunc est alteratio
 successiva. alio mo pot capi pro corruptione miscibilitu
 et gnone forme substantialis mixti.

Quantū ad scds sit pma conclusio: q capiēdo
 voluntariū sine violentu: qd est pter
 cōmunē cursum nāe: queda est mixtio violenta: et hoc i-
 choatiue. p3 hoc de mixtione metalloz. mixtio. n. me-
 talloz ichoatiue est ab arte: sed alteratio sequens illaz
 est nalis. C Secda conclusio. capiēdo violentu: quod est
 p nale inclinationem passi: et mixtionē pro gnone for-
 me mixti. nulla mixtio est violenta. p3: qz talis mixtio
 est gnatio: cuius subm est mā pma. cui māe pme nihil
 est violentum: nec aliqd p inclinationē ipsius naturalē.
 C Tertia conclusio est. q si mixtio capiatur pro alteratione p
 cedente gnatione forme mixti: et violentu capiatur pro
 illo qd est p nale inclinationem passi. dico q mixtio est
 violenta. p3 hoc: qz talis est cu resi^a passi ad agens: et ta-
 lis mixtio seu alteratio: qz quis sit violenta: et inalis ex p-
 te passi: non tñ ex parte agentis. C Sed. d. tu mixtio
 capiēdo mixtionem pro gnone et introductione forme
 mixti est terminus mixtionis. capiēdo mixtionē p al-
 teratione pcedente. sicut claz est de se. q si vna eaz no
 est violenta: nec alia. C Rñdet negādo pntiā. et rō h^a
 est. qz sub3 vnus est mā pma: cui nihil est inale. subm
 vero alterius est cōpositū ex mā et forma: et illi bñ ali-
 qd est innale et p inclinationem eius nale. sicut ergo
 capiēdo mixtionem pro introductione forme mixti: et
 violentum put violentu dr qd est p nale inclinationē
 passi: nulla mixtio est violenta: sed quelibet est natura-
 lis: quamuis bene ichoatiue possit esse ab arte: et pro
 alteratione pcedente possit esse violenta.

Ad rōnes. C Ad pma pcedo mixtionē in-
 choatiue esse violentā nihilomi-
 nus seg postea mixtionē nale. C Ad scdas. sic dicebat
 pus: nec forme eoz detinent in mixto: nec qlitates ip-
 soz: sed in mixto bñ sunt qlitates me. vna iter actiuas
 et alia iter passiuas que sunt mixtiones nales: et inā-
 les: sic qlitates eoz sūt elemētis nales. C Ad tertiā
 dico: q mixtio metalloz bene ichoatiue est violenta et
 artificialis: nihilominus postea segq mixtio naturalis.
 C Ad qrtā qntā sextā et septimā. p3 in expōne qōnis.
 C Ad octauā dico: q quāuis monstra fiat pter itentio-
 nē nature agentis particularis: no tñ nāe agentis vltis:
 que est pma causa. vñ respectu eius nihil dr casuale vl
 for^m: ex eo q oia que fiunt ab ea: fiunt cu pscientia: et
 no pter itentionem: et sic monstra adhuc possunt dici
 entia nalia. Silt mixtio pcedens gnationē ipsoz dz
 dici nalis vel inalis: sicut mixtio pcedens generatio-
 nem mixtoz non monstruosorum.

Et hec de primo libro de generatione et corruptione
 dicta sufficiant. Questio. .1.

In circa secundum libz. querit primo.
 Utrum sint quattuor qualita-
 tes pme: nec plures: nec pauciores. C Et
 arguit primo q solum sit vna: qz illud qd
 per superabundantiā dicit vni soli p^o: sed
 primum dicit per superabundantiā cum
 sit suplatini gradus: qre iter qlitates vt esse solum vna
 pma. C Secdo videt q sint solum due: qz solū due acti-
 ue et solum due passive: due actiue. s. caliditas et frigi-
 ditas

2^m
3^m
4^m
5^m
6^m
7^m
8^m
a. t. c. 81.
vlti i fi.
p^o disto
2
3
4
5
6
T. c. p.
4. 2. 5.
2° dist^o
3° dist^o

4° di-
fictio
p^o 2
2°
3°
dubiu
ad rō-
nes
p^m

3^m ditas due passive. s. humiditas et siccitas: s. active sunt
 4^m pores passivus. g. et c. Tercio q. si qualitates pme eent
 q. tuoz. he eent iste. calitas. friditas. humiditas. et siccitas: s. b. est falsus: q. lumē ē vna qlitas por ignis. g. et c.
 Tercio sic se h3 motu localis ad motu alteratiōis quo ad
 poritatē et posterioritatē: ita vñr se h3e qlitates motine
 localr ad qlitates alteratiuas: s. ita ē q. motus localis
 est por motu alteratiōis. est. n. cā motuū localiu et alio
 ru. sic p3 de motu locali celi. g. vñ q. qlitates motine lo-
 calr q. sunt gravitas et levitas: sūt pores qlitatibus al-
 teratiuis q. sunt. calitas. friditas. hūiditas. et siccitas.

I. c. 6
 2. 8.
 I. c. p
In oppositū est Aris. scdo huius: et silr. 4.
 meteo. vult. n. esse q. tuoz. qlit-
 tates pmas hic et ibi que sunt. caliditas. friditas. humi-
 ditas. et siccitas: et nō plures nec pauciores.

In ista qōne. Primo ponēde sunt aliquę distōnes de
 qlitatibus. Scdo ponēde sunt pclusiones.

1^m ou-
 bium
Quantū ad p. mū sciēdū est q. duplices dicun-
 tur qlitates. q. dā sensibiles p se. sicut
 calitas friditas et c. et silr odor et sapor: et hmōi. q. dā at
 dñr isensibiles. i. nō sensibiles p se: q. quis forte p accūs.
 sicut est influentia celi. sicut sunt q. dā subales vtutes la-
 pidū et herbarū. Scda distō. qlitatu sensibiliū: q. dā
 nō psequunt actionē qlitatu p. riaz activaz et passiva-
 rū adiuvicē: q. dā vō has psequūt. Exēplū p. mi. sicut est
 influentia celi seu qlitates ifluxu nobis a superioribus.
 2^m dist^o
 Exēplū scdi. sicut sunt vtutes et qlitates isensibiles la-
 pidū p. cioso et herbarū. Tertia distō. qlitatu sensi-
 biliū: q. dā sunt q. nō gñant ex actiōe q. fit rōne p. rietatē
 p. pte dicte: s. ex solo motu locali. sic sūt iste qlitates sen-
 sibilis. figura sonus et hmōi. alie sūt q. gñant ex actiōe
 q. fit rōne p. rietatis p. pte dicte. sic sunt iste qlitates odor
 et sapor et hmōi. Quarta distō. qlitatu sensibiliū: q. dā
 3^m dist^o
 sunt active actiōe corruptiva. sic sunt calitas fridi-
 tas et c. q. dā vō nō sūt active actiōe corruptiva. sic albe-
 do. nigredo. color. sapor. et hmōi. Et notāter dico corru-
 ptiva: q. albedo et nigredo bñ sunt active in visuz: s. b.
 nō est actiōe corruptiva: et cū abiectiōe p. rj. Quinta
 4^m di-
 stictio
 distō. qlitatu sensibiliū: q. dā sūt tāgibiles: q. dā sunt sen-
 sibilis alijs sensibus a tactu. Exēplū p. mi. sic sunt iste.
 calitas. friditas. hūiditas. et siccitas. duricies. et molli-
 cies. raritas. dēfitas. gravitas. et levitas: et alie reduc-
 biles ad istas. Exē^m scdi. sic sunt. color. odor. sapor et c.
 5^m dist^o
 Sexta distō. qlitatu q. psequūt qlitates pmas: q. dā
 sūt q. psequūt eas simplr. sic raritas et dēfitas. gūitas
 et levitas et c. vñ calitatē psequūt raritas et levitas sim-
 plr sine cōmixtiōe illius cū aliq. qlitate sibi p. ria. Exē-
 plū scdi. sic color odor sapor et c. iste. n. nō psequunt qlit-
 tates pmas simplr: s. cōmixtiōe eaz adiuvicem.

Istis distōnibus positis. p. vidēdū est
 q. qlitates de nūero
 hazz pveniat elntis. 2° q. qlitates sint active et q. nō. 3° q.
 1^m 2^m
 sunt p se et q. non. Quātū ad p. mū sit pma p. cō. oēs
 qlitates tāgibiles q. psequunt pmas simplr absq. b. q.
 agāt adiuvicē cōpetūt elntis: non tñ oēs sil: s. aliq. bus
 aliq. et alijs alie. p3 b. de raritate et dēfitate gravitate le-
 vitate: et huius rō est. nā postq. elntis ifunt qlitates p.
 2^m 2^m
 rie cōmixte adiuvicē: tūc elntis ifunt qlitates ille q. p. se-
 quunt qlitates ipsoz sine cōmixtiōe illaz qlitatu adi-
 uvicē. Scda p. q. elntis nō ifunt qlitates q. psequunt
 qlitates pmas nō simplr. s. cū cōmixtiōe qlitatu nō p.
 maz adiuvicē. p3. nā postq. in vno elnto est cōmixtiō q.
 litatu p. maz p. riaz adiuvicē et c. in nullo elnto est aliq.
 3^m 2^m
 qlitas seqns hmōi cōmixtiōe. Ex b. legē q. in nul-
 lo elnto si sit aliq. tale de quo itelligunt qōnes p. ponē-
 de et posite: repit odor: nec color: nec sapor. Ulterius se

gtur q. nulla aq. hñs odorē vel saporē est purē elntū.
 Ex hoc vltorius segtur q. aq. q. to plus caret colore et
 sapore: tāto est ppingor puro elō: et q. to magis h3 de
 his tāto est remotior. Scd. d. alijs p. nā si hoc eēt ve
 Dubius
 rū. segtur q. pura terra nō posset videri q. stūctūz obij-
 ceref oculo. p. nā t3: q. nō hñet colorē nec lucē: cū terra
 pura sit summe opaca: s. si deberet videri oporteret q.
 hoc esset vel rōne coloris vel rōne lucis. 2° nā dñc Ap.
 q. aqua est alba. g. vñ q. elntis ifit color. 3° nisi elntis: i.
 2
 3
 esset color. segtur q. color posset gñari absq. hoc q. ge-
 neraret ex colore sibi p. rio. p. nā p. nā sit aliq. mā sub
 forma elnti. tūc p. Lōmēta. in illa mā nō est color: dein
 de sit sub forma mixti. tūc statim in illa māz erit color:
 et nō erit gñatus ex colore sibi p. rio postq. illū colorēz
 nullus alius color imediate p. cessit. 4° ad idē vñ q. co-
 4
 lo: sapor et hmōi nō psequunt cōmixtiōnes et p. portio-
 nes qlitatu p. maz adiuvicē. nā si sic. segtur q. q. cito mu-
 taref talis p. portio: tā cito deberet mutari qlitas p. nā
 eā: et sic q. cito aliq. corpus. pura paries vel aliquod
 hmōi calefieret vel frigefieret deberet mutari eius co-
 lor: hoc tñ est falsum. Et p. nā t3: q. ita cito q. paries
 calefit vel frige fit mutat p. portio qualitatu p. maz.

Ad ista rñdef. Ad p. mū d. terra p. cedo q. nō vñ. ad p. m.
 ad 2^m
 Ad 2^m qñ Ap. dixit: q. aq. est alba ad 2^m
 nō itellerit de aqua pura: s. de vno mixto saltē qlitati-
 ue q. dēdit et est p. pinquū puro elnto aque. Ad 3^m ad 3^m
 p. cedo q. nō est ipole colorē gñari et nō ex colore sibi p.
 rio qñ manet idē subz p se subsistēs sub vtroq. termino
 trāsmutationis. sic esset cōpositū ex mā et forma. sic fit
 in gñone mixti ex elntis q. sui s. forme hoc nō eēt pole
 qñ maneret idē subm in actu seu cōpositū ex mā et for-
 ma sub vtroq. termino trāsmutatiōis. Ad q. rñ est ad 4^m
 p. mo sciēdū q. iste qlitates color odor sapor et hmōi cō-
 sequunt p. portionē qlitatu p. maz adiuvicē nāle ipsi mix-
 to. 2° sciēdū est q. h^o p. portio nālis nō variat ad cuius-
 cūq. qlitatis extrisece aduētū: imo aliquādo qlitas ex
 trisece adueniēs est ita remissa q. nō sufficit variare ta-
 le p. portionē nāle: aliquādo at est ita itensa q. sufficit.
 Ex b. ad argumētū dico q. cū aliq. corpus mixti frige-
 fit vel calefit ita itēse q. variat p. portio nālis qlitatu
 p. maz in illo mixto. tūc et variant color odor sapor illi
 us mixti. vñ paries posset ita itēse calefieri q. mutaref
 eius color: qñ vō qlitas adueniēs est ita remissa q. nō
 sufficit et c. nō variant qlitates p. nātes hmōi p. portionē:
 et hmōi mixtionē taliū qlitatum nālem ipsius mixti.
 Tertia p. clusio. in elementis nō iuenit aliqua qua-
 litas virtualis isensibilis. sicut est qlitas virtualis lapī-
 dis p. cioso. p3: q. tales qlitates virtuales consequunt
 cōmixtiōnes qualitatu primaz. mō talis cōmixtiō nō
 reperit in elementis. ex hoc segtur q. ela non p. ferunt
 ad medicinā nisi quātū est ex parte suarum qlitatum
 primarum que sunt caliditas frigiditas et c.

Quantum ad 2^m sit pma p. clusio. nulla qlitas
 est agens p. ncipale. p. nā: q. si sic. p. nā: q. si sic.
 tūc esset p. ncipale p. ncipiū actiuū sui motus et getis: vt
 I. c. 28.
 p3 per diffinitionē datā scdo physicoz. sed q. nō sit na-
 2^m 2^m
 tura p3 et ibidem: ex eo q. omnis natura est substātia.
 nulla autē qlitas est substātia. Secunda conclusio.
 nulla qlitas p. ter tāgibiles est activa. Et itelligo de
 actione que fit cū p. rietate: et que est corruptiva. p3: q.
 album nigro iuxtapositum nigru non dealbat: nec ni-
 grum iuxtapositum albo albu denigrat. Sed dicit Dubius
 aliquis cōtra: sapor odor nō sunt qlitates tāgibiles: et
 tamen aliquādo inficiunt aerem. ergo videntur eē acti-
 ve. Respōdeo. q. hoc nō faciūt nec odor: nec sapor:
 sed qualitates prime cor^{um} habentium odorem et sa-
 porem

porum. hec conclusio dicitur intelligi de qualitatibus sensibilibus. **Tertia** dicitur quodammodo alie qualitates sensibiles sunt active. **Quarta** dicitur quodammodo qualitatibus virtutibus herbaz et lapidum preciosorum. **Quarta** dicitur quodammodo qualitatibus tangibilium solum quattuor sunt active. scilicet caliditas. frigiditas. humiditas. et siccitas. **Sed** dicitur aliquando gravitas et levitas sunt qualitates active: quod motus localis: et tamen sunt qualitates tangibiles. **Rursus** dicitur quod intelligi de actione alterativa et non alia. unde videmus quod grave cum iuxtaponitur gravi vel levi non facit ipsum gravius: et si gravitas alterat. hoc non est nisi per accensum: sic quod movet corpus quod quidem corpus motu ex motu calefit et levefit et c.

Quantum ad tertium dico: quod sunt caliditas. frigiditas. humiditas. et siccitas: que inter ceteras sunt active: quod sunt partes alie caliditate. **Secundo** quod actio semper fit ratione contactus: et sic qualitates active debent esse partes. sicut sensus tactus est pars alie sensibiles. **Tertio** dico: quod solum iste quattuor qualitates sunt partes alie caliditate. **Quarto** dico: quod iste quattuor sunt partes alie per se. **Quinto** dico: quod ille qualitates sunt partes alie comitate. **Sexto** dico: quod sunt partes alie simplicitate. **Ex his** patet ad quesitum.

Ad rationes. **Ad primam**. si per se prima exponatur negative possunt esse multe alie que per se in suo genere: sed non possunt esse plura prima si exponatur affirmative: et ex hoc glosatur auctoritas. scilicet quod per superabundantiam dicitur. **Ad secundam** dico: quod omnes quattuor sunt active: quantumvis caliditas et frigiditas sunt magis active quam humiditas et siccitas. **Ad tertiam** dico: quod quod intelligitur de qualitatibus habitibus trium activis: actione que est ratione proprietatis proprie dicte. **Ad quartam** dico: quod non quilibet motus localis est primus motus: sed solum motus localis celi: et ideo si gravitas et levitas essent principia activa talis motus: bene procederet quod tunc deberent dici partes inter qualitates activas que proprie dicte quattuor: sed quod non sunt principia activa motus localis celi: ex proprietate motus localis non potest argui proprietas gravitatis et levitatis inter qualitates. **Qd. ij.**

Veritas Utrum quattuor qualitates que sunt caliditas frigiditas et cetera. due sint active. scilicet caliditas et frigiditas: et due passive. scilicet humiditas et siccitas. **Et** arguitur primo quod non: quod si sic. tunc ille due que dicuntur active. scilicet caliditas et frigiditas deberent agere in alias que sunt passive: sed hoc non est quod omnis actio fit ratione proprietatis. modo talis caliditas et frigiditas non proprie agunt humiditati et siccitati. aliter enim plura essent unum proprie. ergo et cetera. **Secundo** quod dicitur in alia questione: quod iste quattuor qualitates dicuntur qualitates active. non sunt due eorum solum sunt active et alie due passive. **Tertio** probatur quod caliditas et frigiditas sunt qualitates passive. nam una eorum minuit et patitur ab alia postquam proprie agunt: et hoc non esset nisi essent passive. **Quarto** probatur quod humiditas et siccitas sunt qualitates active. nam sunt qualitates proprie: cum ergo ratione proprietatis fiat actio videtur quod humiditas et siccitas sunt ad invicem active. **Quinto** nam dicitur Aristoteles quarto metaphysice. quod siccitas agit coagulationem: et hoc non esset nisi siccitas esset qualitas activa. **Sexto** nam humiditas et siccitas sunt quodammodo forme: forme autem est agere. materie vero pati. ergo humiditas et siccitas dicuntur qualitates active. sicut caliditas et frigiditas.

In oppositum est Aristoteles in isto secundo et quarto meteororum. **In** ista questione. Primo ponantur distinctiones. Secundo conclusiones. Tertio movebo unum dubium.

Quantum ad primum sit prima distinctio. quod patitur dupliciter. uno modo subiective. et de illo non intelligitur quod alio modo terminative et sic capitur in proposito. **Secunda** distinctio. aliquid dicitur pati adhuc dupliciter. uno modo per se: et isto modo caliditas patitur a frigiditate: et e converso. alio modo per accidens. scilicet quod patitur: quod habet esse huic annexum: et isto modo humiditas patitur annexa caliditati. cum caliditas patitur a frigiditate. **Tertia** distinctio. in proposito potest fieri triplex comparatio una caliditatis ad fridum: vel e converso. alia humiditatis ad siccum: vel e converso. tertia caliditatis et friditatis ad humidum et siccum: vel e converso.

Quantum ad secundum loquendo de actione et passione terminative proprie accepta sit prima distinctio. caliditas et frigiditas sunt activa et passiva ad invicem. patet per experientiam. patet et ratione: quod sunt qualitates tangibiles et sunt proprie et per se modo primo huius actio et passio fit ratione proprietatis. **Secunda** distinctio. humiditas et siccitas: sunt et active ad invicem et passive modo predicto. patet ex eadem ratione. unde quando ignis agit in aqua ipsa corrumpitur: caliditas ignis corrumpit frigiditatem aqua: sed non humiditatem: patet hoc quod non est sibi propria: sed illa humiditas corrumpitur a siccitate ipsius ignis. **Secunda** distinctio. tu fundas aqua in ignem que sit caliditas: caliditas ignis corrumpit: sed non a frigiditate: patet hoc quod illa aqua non est frida: sed est calida. patet casus. ergo videtur quod corrumpitur ab humiditate aque: que tamen non est sibi propria. ergo videtur quod humiditas aque corrumpitur a caliditate ignis non ob hoc quod non sit ei propria. **Rursus** dicitur quod cum aqua calida funditur in ignem. tunc caliditas ignis non corrumpitur ab aqua immediate: sed per modum sequelle et medietatis: et hoc isto modo: quod caliditas ignis regit sub modo: sed cum aqua calida que est gravis funditur in ignem condensatur ipsa in tantum quod repugnat forme ignis stare in materia ita densa: et sic ambo corrumpuntur ad corruptionem raritatis subiecti.

Adhuc dicitur aliquando videtur quod siccitas non sit qualitas activa. nam siccum iuxta positum alicui humidum non exiccat ipsum: imo calidius magis videtur exiccare. ergo non est ponendum quod siccitas sit qualitas activa siccitatis sibi siccitas: et corruptiva humiditatis. **Ad illud** dico: quod imo siccum iuxta positum humidum exiccat ipsum si est fortius: ista tamen actio est tarda et minus perceptibilis. et quando dicitur calidius exiccat. dico quod hoc est per accensum: quod corrumpit friditatem cui attribuitur humiditas. **Tertia** distinctio est. quod caliditas non agit in humiditate nec in siccitate per se. patet quod non est propria. sicut frigiditas non agit in ipsam ex eadem ratione. unde quod omnis actio de qua est proprius sermo solum fit ratione proprietatis. sequitur quod que non sunt proprie non agunt ad invicem. **Et** confirmatur. nam caliditas et humiditas naturaliter se compatuntur in eodem. puta in aere. sicut caliditas et siccitas in eodem. sicut in igne. sicut frigiditas et humiditas in eodem. puta in aqua. sicut frigiditas et siccitas in eodem: puta in terra. **Et** hoc non est si frigiditas et caliditas essent active in predicta. **Secunda** distinctio. dicitur aliquando calor tamen solis multum videtur exiccare. **Rursus** dicitur quod hoc non est isto modo: quod caliditas corrumpat humiditatem: sed isto modo: quod caliditas solis agens in ista inferiora et in corpora humida. sicut in lunam vel humorem calefacit aliis particulis illius corporis: quod calefactis levefit: et tunc pres leviores et subtiliores ab illis corporibus elewantur et recedunt: grossiores autem et magis terrestres derelinquunt: quibus derelictis humido subtili exhalato residuum invenit siccum. et isto modo calor solis exiccat: non quod corrumpat humiditatem modo que dicitur esse. **Quarta** distinctio est. quod magis humiditas et siccitas debent dici passive quam alie due: et e converso alie due magis debent dici active. patet hoc: quod humiditas et siccitas non sunt ita velocis actionis: nec sunt tante activitatis: sicut sunt caliditas et frigiditas. **Ex** eo quod humidum et siccum sunt disposita ad plures passiones

3°
4°
Dubius
p.
2
3
4
5
6
ad p^m
ad 2^m
ad 3^m
ad 4^m
p^m
p^o ge. 50.
2^m
3^m
4^m
p^o ge. 50.
T. c. 36.
et 40.
6^m

T. c. 8
T. c. p
p^o di-
stictio
2° dist^o
3° dist^o
p^o 3
T. c. o.
50.
2°
dubiu
p
dubiu
p
3°
L. o. fir.
dubiu
p
4°
2

passiones: calz at z fridū ad plures actiōes: humidū at facilr termiat termino alieno: siccū at facilr termiat termino ppo. mō termiari ē pati: calz at pgregat hōmogenea z disgregat etherogenea: qz pp calitatē fornacis plūbū segregat ab argēto. p3: qz ptribi argēti segregate abiuicē pgregat adiuicē: z sūr ptribi plūbi pgregat ad iuicē. srm at pgregat tā etherogenea qz hōgenea: pgregare at z segregare ē agere: qz g hūiditātē z siccitātē pueniūt plures passiones: calitati at z friditati plures actiōes: ille. s. humiditas z siccitas debēt dici passiuē: iste vero. s. caliditas z friditas magis actiuē.

Quantū ad tertiū dubitat. vtz qlitates existētes in eodē subto. sic calitas friditas hūiditas z siccitas agāt in seiuicē sicut in mixto. Pro cuius dubij rnsiōe sit pma suppo. qz vnūqdqz gñabile z corruptibile hnt nālē cōplonē oīuz suaz qlitatū z dispōnē nālē tā pmax qz aliaz siue sit mixtu: siue elntū. vñ nālīs cōplō z dispō ignis ē qz sit siccus: z in sūmo calidus: qlz. n. alia ē ei violēta. s. humiditas z friditas: z est extra eius nālē dispōnē: z ē ei ifirmitas. vñ ita elnta ifirmanē z sanant. sic mixta. qñ. n. aqua ē calefacta ipa est ifirma: qz posita est ex suā nālē dispōnē: cū at reuerfa ē ad friditatē pstinā ē sanata. 2ª suppo talis dispō nālīs in mixtis nō est eq̄lr cuilibz: s3 cōsistit in debita pportioe eaz: z in vno est vna pportio z in alio alia. Tertia suppo est qz vnūqdqz nālē tēdit reuerfa ad dispōnē sibi nālē cū fuerit ex ipaz q̄rtū ē pole. p3 de aq̄ calefacta q̄ reducit seipaz ad friditatem pōrē: z est sile de b z de vga recta q̄ icurua: z ecouerfo. tēdit ad rectitudinē. Quarta suppo: qdā sūt hōgenea z qdā etherogenea. mō etherogeneitas ē qdā dissilitudo z pōt eē: vel silitudo ptiū in fig^a vel dissilitudo ptiuz in qlitate. vñ si esset aliq̄ aqua: cuius vna medietas esset cala z alia frida: in illa aqua eēt etherogeneitas ptiuz in qlitate. s3 nō in figura. S3 si imago regis lapidea esset vniformiter per totū cala ibi eēt etherogeneitas ptiū in figura: sed non in qualitate.

Tūc sit pma p̄clo. nihil qd ē in p̄pa z nālī dispōne sua agit in seipz p. p3: qz oīs mutatio alicui⁹ a sua nālī dispōne est sibi violēta: s3 nulla talis ē ab itriseco: postq̄ est p̄ nālē dispōnē illius: z b p3 ēt ex alio: qz sic vga recta nō appetit icuruari: nec recedē ab eius rectitudie: ita sūr ēt nālīa: qñ sunt in suis dispōnibus nālībuz appetūt ma⁹ in illis z nō rece⁹ ab illis. 2^a p̄clo. qz tale aliqñ agit in seipz nō p. i. vna ps in p̄tē sibi p̄p̄quā. p3. nā pole ē qz tale sit etherogeneū: z alia sit cōplō vnus p̄tis: z alia alterius: vna calior z alia fridior. sic p3 de corpe hūano in quo cor est calz ce rebz fridū: z in tali corpe vna ps bñ agit in aliā. 3^a p̄clo rnsiua est qz calitas z hūiditas in eodē subto ade q̄te nō agūt adiuicē cū stāt sic pportioate adiuicē qz in tali cōplōne psistit cōplō nālīs sibi in quo sunt. p3: qz alr illō subz ab itriseco recederet a dispōne sibi nālī: z h̄ret in se p̄ncipiū itrisecū sue mutatiōis: qd est flz. z p̄ dicta. falsitas maxie p3 ex eo qz q̄ cito ponit extra dispōnē illā sibi nālē redit seipso ad illā q̄rtū ē pole. ḡ qñ erat sub ea nō habuit p̄ncipiū itrisecū reducēdi se ab illa. Ex his segtur p̄mo z maxie ex p̄clōne penultima qz mixta hnt in seipsis p̄ncipiū sue corruptiōis. Itē segt qz elnta nō. Itē segt qz si nō eēt corrupēs extrisecū elnta manerēt p̄petuo. Itē segtur qz nō segtur ille qz litates sunt ineqlēs. ḡ agūt in seiuicē: p3: qz optia dispō psistit in ineqlitate: s3 tūc vna illaz qlitātū nō agit in aliā z hoc p̄ formā subalē ipsius mixti cui illa dispō est nālīs z pueniēs. Itē segt qz mixta etherogenea minus in etherogeneitate ptiū in q̄rtitate sunt magis du

ratiua: sicut lapides z hmoi. Item segtur qz mixta magis etherogenea etherogeneitate ptiū in qlitate sūt minus duratiua p3 hoc ex predictis. Ad rōnes p3 ex dictis quid sit r̄ndendum.

Verit Utx elnta sint q̄rtuo: z non plura. nec pauciora. Et breuit p̄p̄ remouere aliq̄ dubia seu cauillatiōes logicales qd d3 itelligi. vtz sint q̄rtuo: termini distincti signēs oīa elnta. quoz nullus coicidat in signdo idē elntū: z nō plures nec pauciores: nō coicidentes cū aliquo istoz q̄rtuo: in signdo idē elntū. Et sili mō debēt itelligi tituli q̄ntū. qbus q̄rtif de numero p̄ncipioz eoz nālīū vel de numero p̄dicabiliū vel de numero p̄dicamentoz vel cōsimiliū. Et arguit p̄ qz nō sint nisi duo: qz elntū d̄r ex quo fit aliqd cū isit: s3 qz talia nō sunt nisi duo p̄ncipia mā z forma postq̄ vocata elnta nō manēt in mixto. put p̄us dcm ē. ergo zc. 2° solū sunt due d̄rtie corpoz simpliciū. ḡ v̄ qz solū sunt duo elnta. p̄na t3 postq̄ elnta d̄r corpa simpliciā. añs p3. nā solū sunt iste due d̄rtie graue z leue. nā oē corpus simplex est graue vel leue. 3° p̄bas qz sint sex: qz q̄rtuo: sunt vocata elā. s. aq̄. terra. aer. ignis: z cū hoc vltra p̄batum est qz sunt duo p̄ncipia mā z forma. 4° tot sunt elā quot sunt d̄rtie corpoz simpliciū: s3 ille sunt sex. s. calitas. friditas. hūiditas. siccitas. grauitas. z leuitas. 5° arguit sic. tot sunt elā quot sunt cōbinatiōes qlitatū p̄max tāgibiliū: s3 ille sunt sex. s. caliditas cū siccitate. scda calitas cū humiditate. tertia frigiditas cū hūiditate. q̄rta friditas cū siccitate. q̄nta caliditas cū frigiditate. sexta humiditas cum siccitate. 6° v̄ qz sint qnqz: qz qnqz sunt corpa simpliciā. s. q̄rtuo: vocata elā z celū: celū. n. est q̄ntū corp⁹ simplex. vt p3 p̄ Arist. p̄mo celi. 7° arguit sic. plures sunt orbēs celi z motores qz quattuor. ḡ plura debent esse elementa qz quattuor. añs communiter cōcedit: sed p̄na t3 ex eo qz quelibz planetaz de vno orbe dicitur esse de nā vnus elementū. 8° plures sunt l̄re qz quattuor. ergo z plura elementa qz quattuor. p̄na t3: qz l̄re dicitur elementa syllabaz. añs est notum de se.

In oppositū est Arist. in isto scōd. vbi sm cōbinatiōes q̄rtuo: p̄max qlitātū q̄ sunt caliditas friditas zc. p̄ncipales ponit eē quattuor elnta spē d̄rtā z nō plura neqz pauciora: eo qz tot cōbinatiōes quattuor p̄max qlitatum sunt possibiles z non plures nec pauciores.

In ista qōne. p̄ videndū est qd est elntū. 2° vñ sumat numerus elntoz. tertio quot z q̄lr sunt elementa.

Quātū ad p̄mū sciendū est qz elentū dicit ab hile. vnde hile est idē qz p̄ma mā. vñ verificato: Dicere qd sit hile nō est dictū puelle: z d̄r elementū q̄si elementū. Sed sic mutat ly. e. cā melioris soni. vñ ex hoc p3 qz p̄p̄ssime mā p̄ma solū d̄r elementū: s3 vocata elementa q̄ sunt ignis aqua zc. d̄rt elā respectu mixtoz: non eo qz qlitas ipsoz vel ipsa maneāt in mixto: sed qz qlitates siles qlitatibus elentoz sunt in mixto: ad cuius gñonē oportuit p̄currere elementa vel vocata elā mediate vel imediate. Alr pōt dici q̄si elementatū: p̄pter hoc qz mixta eleuātur z formātur ex elementis mō quo dicebatur. vel pōt dici elementū q̄si alimentū. qz elementis alunt mixta: s3 non imediate sed mediate. Pōt ergo esse vna descriptio elementū: elementū est qd in resolone corpoz iuenit vltimū. z i generatione ipsoz iuenit p̄mum. Et si ly corpoz non restrigatur. tunc hec descriptio solum cōuenit materie p̄me: qz solum materia est que in generatione corpoz simpliciter reperitur p̄mum: z in resolotione eorum d3 inueniri.

1ª sup^o
2ª sup^o
3ª sup^o
4ª sup^o
p^o
1^a 2^a
2^a
3^a
4^a

p^m
s. me. 4.
2^m
3^m
4^m
5^m
6^m
T. c. 22.
8^m

p. nōn^m

dz inueniri vltimū. Sz si ly co:poz restringit p ly mix
 toz. hec descriptio pot cōpetere. tūc vocatis elis. vñ in
 gñone co:poz mixtoz ex elntis: elnta iueniunt pri
 ma: z i resolone vltia. z iō sic lre dñr pma elnta dictio
 nu: z syllabe scōa: ita co:poz mixtoz gñabiliū z cor
 ruptibiliū p mū elntū dñ pma mā. sz scōa elnta sunt vo
 cata elnta a vulgo: q pp hoc a vulgo vocant elnta: qz
 vulgus nō pcepit māz p mā pōz: imo credit ista qttuo:
 co:pora simplicia esse pma elnta simplr. **¶** Alia pot
 esse descriptio elnti: elntū est in qd dissoluunt co:pora:
 dissolo at est triplex. qdā est in pres integrales. Et sic
 Democri. itellexit co:pora resolui in elnta. i. in co:pora
 atho¹¹: alia aut in pres essentielles coextēsas zc. z sic
 dicimus resolone mixti eē in māz z formā tāqz in elā.
 tertia est in pres coextēsas sz similitudinē z vtutē. z talē
 dicimus esse in qttuo: vocata elā q nō manēt in mix
 to: tñ ex eis bene gñaf mixtū: z ecōuerso. eo mō quo di
 ctū est. **¶** Nōndū est q pres essen:iales sunt duplices
 qdā dñr coextēse z nō manēt separate: z oēs gñabilis
 z corruptibilis intrāt essentia: z sic mā z forma dñr p
 tes essentielles: z iste in vtate sunt elnta: verius tñ mā:
 ex eo q ipsa p supponit gñoni: z māet post corruptio
 nē illius: cuius est mā: forma vō non. Alie dñr pres es
 sentiales que pnt separate esse: z talia dñr elnta sectū
 da. sicut sunt aer ignis zc. **¶** Tertio notādū est q ista
 elnta sectūda iter co:pora actu exntia sunt maxie sim
 plicia: z ex his pstituit mūdus tāqz ex ptribus itegrali
 bus vna cū celo: qd est et vñū corp⁹ simplex qnta sim
 plex essentia. **¶** Sed notādū est q alr elnta dñr sim
 plicia z alr qnta essentia. vnde qnta essentia dicit sim
 plex tā p priuationē cōpositionis ex mā z forma qz p
 priuationē cōpositionis ex prietate: vocata aut elnta nō
 sunt ita simplicia. vñ qd l3 ipsoz ē cōpositū ex mā z for
 ma: sz dñr simplicia p priuationē cōpositionis ex prieda
 te. vñ in vno elntoz sunt qualitates contrarie nāliter.
 vnde si in aqua est caliditas: z frigiditas inest ei vio
 lente. Ex his pz quo mō itelligit q mixta resoluntur
 in elnta: z sñr qd sit elntū: z sñr qliter equiuoce vti
 mur aliqñ isto termino elntū: z sñr vñ dicat elntū.

Quantū ad scōz sit pma pō. nūerus elntoz
 sumit a numero pmax qlitatu q sūt
 calitas friditas zc. pz: qz ex quo ille qlitates dñr pme:
 z sic ex quo vocata elnta dñr pma respectu mixtoz: nu
 merus eoz dz capi penes numez illaz qlitatu. vñ ca
 pif sic q igni iest pmo calitas: z aeri hūiditas: aq fri
 ditas: z terre siccitas. **¶** Scōo qz sz actionē z altera
 tionē ipsaz qttuo: qlitatu adiucē sūt mixta z sz aliā
 z aliā cōmixtionē alia z alia mixta. **¶** Scōa pō. nu
 merus eloz nō dz capi penes numez aliaz qlitatu:
 qzuis sint pried. pz: qz nec alie ab his sunt pme. mō qz
 vocata elnta dñr esse pma co:pora: itelligendo eo mō
 quo dcm est: sequitur etiā q non sunt alie z alie qlita
 tes pme. pz ex pma questione huius secundi.

Quātū ad tertiu sciendū pmo. q pmax qlitatu
 que sunt calitas. friditas zc. nunqz aliq
 eaz reperit se sola. sed semp ad vnā psegur alia: ita q
 ad actiuā passiuā. vñ nunqz reperit calitas nisi cuz ea
 sit hūmiditas vel siccitas: nec vnqz reperit fritas: nisi
 secū sit hūmiditas vel siccitas. **¶** Ex hoc pz q nō va
 let dicere. s. esse elnta: quoz vnū haberet solā calidita
 tem: aliud solā friditatem zc. vocata elementa.

Tūc sit pma pō. nō est ponendū q tñ sit vnuz
 elemētū z nō pta. pba: qz si sic nō repe
 rirē aliq priedas: alr. n. nūqz deleret: sed illa inest sibi
 rōne qlitatu elemētariū: z cū in vno elemēto nō repe
 riat aliq quātitas in qlitaribus. segtur q nulla reperit

priedas si esset vnū elemētū solū sic q non pta. **¶** Se
 cūda pō. nō est ponendū q sint tñ duo elnta z nō plu
 ra. pba: qz si sic. tūc illoz vnū oporteret esse calidum
 z hūmidū vel fridū z siccū: vel ecōuerso. s. calidū z sic
 cū: vel fridū z hūmidū: sed si sic esset. tūc illa cito mu
 tuo se corūperēt. z sic nō haberemus aliud elementū
 pntia t3. postqz illa duo essent prieda fm ambas eoz qli
 tates. **¶** Tertia pō. nō est ponendū q sint tertia z nō
 plura: qz si sic. tūc duo eoz essent prieda fm ambas qli
 tates: z tertiu hret symbolū cū vno illoz: z sic illa duo
 hntia symbolū satis cito tertiu corūperēt. **¶** Ex his se
 gtur qrtā pō. q ad minus opz esse qttuo: elemēta si
 pperuo debeāt ma^{te} elemēta: z si res debēt se hre: sicut
 mō se habeāt quo ad eaz gñationē z corruptionem z
 alias priedates eis cōicātes. **¶** Quinta pclusio. est q
 qttuo: sunt elemēta specificē dist^a z nō plura. pba: qz
 qttuo: sunt cōbinationes qttuo: qlitatu cōpossibiles
 z nō plures. sz qd vera. pntia t3 ex eo q numerus pmo
 rū co:poz gñabiliū z corruptibiliū dz accipi sz nume
 rū cōpositionū qttuo: qlitatu adiuicē: sz quaz actio
 nē z passionē sunt gñones z corruptiones. añs pz. naz
 pus dicebat q cōbinationes pmax qlitatu q sunt ca
 liditas zc. possent imaginari sex modis. quoz duo sūt
 ipossibiles: que sunt calidi cū frido: z hūmīdi cū sicco:
 z relique qttuo: sunt possibiles. sz zc. **¶** Sz. d. tu: imo
 videt q caliditas z friditas sunt cōpossibiles. pz de aq
 calefacta. **¶** Rñdet q nō sunt. sic cōpossibiles q am
 be isint eidem elemento: nisi vna eaz isit ei violente.
 mō fm talē cōpossibilitatē nō dz sumi elementū dist^{um}
 ab alijs. **¶** Et pfirmat: qz qttuo: sunt qlitates pme spe
 cificē dist^a z non plures. ergo tot debent esse elementa
 specificē disticta z non plura. añs pz ex pus dictis: z
 pntia t3 ex eo q cuilibet elemēto iest pmo vna de qlita
 tibus pms: z qd inest vni pmo nō inest alteri pmo.

Ad rōnes. **¶** Ad pma de mā z forma dcm
 est: ex eo q solū hic itelligit d ele
 mētis: q sunt co:pora simplicia gñabilia z corruptibi
 lia seorsum existere potētia. mō talia nō sunt mā z for
 ma. **¶** Ad tertiā qñ dñr due solū sunt dñe co:poz sim
 pliciu: vez est gñales: sz non specificē. vñ adhuc vleri
 us leue subdividit: z sñr graue. in tñ q p talē dñsionē
 iueniunt qttuo: co:pora simplicia gñabilia z corrupti
 bilia q sunt dicta elementa. **¶** Ad tertiā qñ dñr zc. quō
 sit dcm pz ex rñsione ad pmi. **¶** Ad qrtā dico q quia
 gravitas z leuitas nō sunt qlitates actiue alterabiliuz:
 sz motuū localiu: penes gravitatē z leuitatē nō sūt ele
 mēta capiēda pncipalr: pp h solū dz capi penes qlita
 tes q sunt actiue alterabiliū: qz tales sunt actie gñabi
 liū z corruptibiliū. **¶** Ad qntā dico q vez est q tot
 sunt quot sunt cōbinationes qlitatu pmax poles: qz
 qlibz inest nāl'r z nō violente illi cui inest. mō ille cōbi
 nationes sunt qttuo: z nō ptes. sic dcm est. **¶** Ad sex
 tā dico: q solū in pposito est sermo de co:poribus sim
 plicibus z gñabilibus z corruptibilibus. mō de nume
 ro illoz nō est celū. **¶** Ad septimā qñ dñr. plures sūt o:
 bes zc. negat pntia. Pro quo aduertēdum est q in isto
 mūdo tres pnt imaginari qternitates. qz pma termi
 nat iclusiuē ad ignē. scōa at terminat iclusiuē ad solē: z
 tertia terminat iclusiuē ad vltimā sperā. pma qterni
 tas est terra. aq. aer. ignis. scōa est luna. mercurius. ve
 nus. z sol: ita q in ista qternitate luna comparat terre.
 mercurius aque: venus aeri: z sol igni. tertia qternitas
 est mars. iuppiter. saturnus z octaua spa: ita q i ista q
 ternitate. mars cōparat igni. iuppiter aeri. saturn⁹ aq.
 octaua spa terre: ita q fm istā triplicē qternitatē ter
 ra esset inf^m z super^m. Ex hoc patet q non oportet
 tot esse

p.
2
3
2^mnōn^m
3^mnōn^m
4^mnōn.
p²
2²
p²

2²
3²
4²
5²
dubiū
ad p^m
ad 2^m
ad 3^m
ad 4^m
ad 5^m
ad 6^m
ad 7^m

hic dicitur distans iter terra et igne: sed dicitur distans formalis quod est...

Quoniam calitas ignis et calitas aeris sunt eiusdem speciei...

T.c. 68

In oppositum arguitur. Nam si sic sequitur quod essent...

p. opio

Quatuor ad primum sciendum est quod una opinio ponit quod calitas ignis...

4.

non est frigus in summo. si dicitur quod non: et clarum est quod forma subalis...

Quoniam illi gradus sunt dicitur opinio soluit rationes...

5.

6.

7.

8.

2. opinio

p. celi.

10.

10. me.

14. 17.

2.

3.

4.

5.

6.

T. co.

25.

7.

8.

Ad 8.

nalis ipsi aeris: quibus non sit posse de aqua stante in sua naturali dispositione. Ad 8^m dico. ex quo terra et ignis valde distat: bene procedo quod non pertingeret ire per motum localem de terra ad ignem nisi transiret per aquam et aerem: nihilominus si una portio ignis appropiet vni portioni terre. ex terra possit imitari generari ignis absque hoc quod per ea generet aquam vel aerem. Ad 9^m respondeo: sic ad 7^m. Ad 10^m per unam quod non posita superius. Et sic terminat ista quod. Q. d. viii.

Ad 9. Ad r.

p.

Aeris vix habetia symboli facilius transmutantur adiuicem. Et arguitur quod non. quod ignis et terra habent symbolum: puellum .n. i. sicca: et tunc tardissime transmutantur adiuicem. p. q. valde difficile est deferre ignem ad desertum terre: imo difficilius est aerem: et tunc aer et terra non habent symbolum: sed ignis et terra bene habent: per quod videtur quod difficilius sit elata habitia symboli transmutantur adiuicem quam si habitia symboli.

2. 3.

2° ignis et aqua non habent symbolum: et tunc videtur quod ignis et aqua facilius transmutantur adiuicem. videtur .n. quod ignis non potest diu durare in aqua: imo citissime corrumpitur. 3° arguitur sic. actio est ratione dissimilitudinis: et quietas. ubi est maior quietas: ibi est maior actio: et fortius: sed in non habitibus symboli est maior dissimilitudo et quietas: quod ibi est quietas in ab absque qualitate habet. i. habitibus symboli solum est quietas in una. ubi videtur quod si habitia symboli facilius transmutantur adiuicem: quam habitia symboli.

4.

4° quod magis est actiuum potest aliquid citius transmutare: sed ignis est magis actiuum reus aqua quam sit terra vel aer. ubi citius potest puerter aquam in suam naturam quam terra vel aer: et tunc terra et aer habent symbolum cum aqua: quod terra in frigiditate et aer in humiditate. ignis autem non habet symbolum cum ea. ubi non habitia symboli facilius transmutantur adiuicem quam habitia symboli. et est quod ignis agit in aquam per duas qualitates: scilicet terra: et sicut quod agit in ea per unam. 5° in habitibus symboli ipse est vni in alio transmutari. ubi saltim non omnia habitia symboli facilius transmutantur adiuicem. p. q. t. et ante probatur. quod ipse est quod ex viuetate immediate generet viuetes: et tunc quod viuetes cum viuetate habet symbolum.

5. 6.

6° sic se habet una qualitas ad unam qualitatem sibi propria: sic se habent due qualitates ad duas sibi proprias. ubi sic eque est difficile corrumpere duas sicut unam. ubi elata propria secundum duas qualitates ita cito transmutantur adiuicem: sicut elata habitia symboli in una: et quietatem secundum aliam.

T. c. 25.

In oppositum est Ari. in isto 2° ubi vult quod elata habitia symboli facilius transmutantur adiuicem. Et non dicitur quod potest intelligi facilius. i. velocius. 2° non est quod in velocitas potest attendi: vel ex parte potest actiuam vel passiuam: vel ex parte delectationis eorum vel ex parte resistenciam vel ex parte singularum qualitatium: quod sunt raritas densitas duricies mollices et cetera. 3° non est quod facilius transmutatur potest esse breuius vel ex parte potest actiuam vel resistenciam rui vel ex parte vtriusque. p. q. ponatur quod est ex parte potest actiuam et resistenciam. 2° quod est ex parte delectationis potest dicitur rui. 3° quod est ex parte istarum qualitatium: raritas densitas molles et durities.

p. non. 2. non.

3. non.

p. 2.

De primo sit p. q. quod est ex parte potest actiuam rui: non habitia symboli facilius transmutantur adiuicem ceteris paribus. p. q. in actioe eorum non habent symbolum: sed due potest actiuam. i. habitibus symboli est vna potest actiuam: seu vna quod agit: quod per illas qualitates: per quod habitibus symboli non agunt adiuicem. 2° est quod est ex parte resistenciarum in habitibus symboli facilius est transitus. patet. quod ibi solum est vna qualitas resistenciam. in alijs autem due qualitates sunt. 3° est quod ratione vtriusque eorum facilius est transmutatio vtriusque. p. q. ita facilius ceteris paribus duo corrumpunt duo sicut vnum corrumpit vnum.

2. 2.

3. 2.

Quantum ad secundum sciendum est quod sic dicebat per h. quod calitas et friditas sunt magne actiuitatis: et modice resistencie. friditas autem et siccitas sunt modice actiuitatis: et magne resistencie.

Tunc fit prima delectio: quod in quod transmutantur per actionem calidi et fridi vel e converso: citius transmutantur ceteris paribus adiuicem. p. q. calitas et friditas sunt magne actiuitatis: et p. q. resistencie. p. q. aqua et ignis: quod cito transmutantur adiuicem. 2° est quod in illis quod transmutantur adiuicem: ratione siccitatis in humiditate vel e converso: transitus est tardior. p. q. aqua est tardior postquam siccitas et humiditas sunt magne resistencie: et parue actiuitatis: p. q. terra et aqua: terra. n. diu durat in aqua: per h. quod actio aque in terram est debilis.

p. 2.

2. 2.

p. 2.

Quantum ad tertium sit p. q. quod tunc est ex parte istarum qualitatium raritas densitas: ignis et terra sunt difficilis transmutatio. p. q. difficilius est disponere materiam terre: ad statum sub forma ignis cuiuscumque elti materia quam tunc ad illas qualitates densitas raritas: eo quod terra est valde delecta: et difficilius est diuisibilis. et per quod est difficilius passibilis. 2° est quod ceteris paribus mollia et rara facilius transmutantur. p. q. sunt facilius passibilia: diuisibilia facilius: et agens potest melius applicari partibus eorum: per quod facilius diuisioe ipsorum et cetera. 3° est quod ipso proprie aliquid dicitur fieri facilius: non quod in minori tempore vel citius: nec cum minori difficultate: sed quod quodammodo pauciora requiritur et cetera. Et sic intellexit Ari. cum dixit quod facilius transmutantur symbola quam alia. p. q. ex sua probatione. Dic. n. quod requiritur ibi generatio vni qualitatis: et corruptio vni: et si non habet symbolum requiritur corruptio duarum qualitatium.

2. 2.

2. 2.

3. 2.

2. ge. 25.

Ad rationes dico quod solute sunt secundum quod non posita excepta 5^a. ad quas respondeo quod Ari. intellexit hoc de eltis: et non de mixtis: sicut sunt viuentia et cetera. Questio. ix.

Ad rationes nes T. c. 25.

Aeris vix ex duobus eltis non habetibus symboli potest tertium eltum generari. Et arguitur per quod non. nam oecum quod generat. generat a sibi simili. ubi duobus eltis non habetibus symboli adiuicem applicatis: puta igne et aqua: magis debet generari aqua vel ignis quam aliud eltum tertium distinctum a quibus bet illo: sicut esset terra vel aer. 2° si ex duobus elementis non habetibus symboli posset tertium generari: puta ex igne et aqua terra: tunc non posset fieri nisi aqua condensaretur ab igne: modo non potest esse: quod ignis non habet condensare: sed rarefacere. 3° sic. quod idem corrumpere aliud: et corrumpere ab eodem: et sic idem est fortius et debilius respectu eiusdem: quod est secundum. p. q. t. q. ex duobus eltis non posset tertium generari nisi vtriusque eorum corrumpere tur. 4° arguitur sic. quod igne et aqua adiuicem applicatis ignis si corrumpit friditatem aque: ex parte corrumpit humiditatem: et sic non potest generari aer: ex quo aer requirit humiditatem. sicut si friditas aque corrumpit caliditatem ignis: generat corrumpit vel saltem debilitat siccitatem eiusdem: et sic non potest generari terra: cum terra requirit siccitatem: et sic. ut videtur: ex duobus eltis non habetibus symboli. puta ex aqua et igne adiuicem approximatis: non potest tertium generari. s. nec aer nec aqua. 5° arguitur sic. duobus elementis non habetibus symboli approximatis adiuicem vel vnum est potentius alio: et sic puerteret aliud in suam naturam: vel non est potentius alio: et tunc ex eis videtur generari mixtum: et non aliud elementum. 6° si et cetera. tunc ex tribus videtur generari quartum. modo non est falsum: et p. q. t. a simili.

p.

2. 2.

3.

4.

5.

6.

T. c. 31.

In oppositum est Aristoteli. in isto 2° ubi probatur quod ex duobus elementis non habetibus symboli: puta ex aqua et igne. terra et aere potest tertium generari.

T. c. 31.

p. 2.

Pro ista quod ratione sit p. q. delectio: ex duobus eltis habetibus symboli non potest tertium generari. p. q. ignis et aer: quod sunt elementa habetia symboli agunt adiuicem: et non corrumpunt calitas cum vtriusque sit calitas: et per quod non: nec aqua nec terra generabitur: cum vtriusque requirit friditatem.

p. 2.

2.2

3.2

4.2

5.2

Co^m

Dub^m

Re

Ad p.

Ad 2.

Ad 3.

ad 4.

Ad 5.

Ad 6.

ratē. Ita sicut si aqua et aer agant adiucem non corrumpit humiditas: nec per se ex eis generatur ignis nec terra: et sicut deducatur de aliis elementis habitus symboli. **C** 2° 2. ex duobus elementis non habitus symboli potest generari per actionem eorum adiucem absque actione tertij elementi. per quod ex igne et aqua quae non habent symbolum potest fieri terra: et hoc potest sic fieri. nam frigiditas ipsius aquae potest obtinere super caliditatem ipsius ignis et siccitas ipsius ignis super humiditatem aquae: et sic corrumpit humiditas aqua et calitas ignis: et manet ibi frigiditas aquae et siccitas ignis: et generabitur ex eis terra: et sicut calitas ipsius ignis potest obtinere super frigiditatem aquae: et e converso. humiditas aquae super siccitatem ignis: et sic corrumpet ibi frigiditas aquae et siccitas ignis et remanebit ibi solum humiditas aque et calitas ignis: et sic ex eis generabitur aer quae est calidus et humidus: sic generatur ex duobus elementis. scilicet igne et aqua non habitibus symboli per tertium generari. scilicet aer vel terra. **C** 3° 2. ignis non potest facere aerem ex aqua nisi aqua esset faceret aerem ex igne. probatur: quod ignis ex aqua non potest facere aerem: nisi quia sola calitas obtinet super frigiditatem. id est tunc humiditas corrumpit siccitatem. et materia ignis fit humida et calida quae est dispositio ad formam aeris. modo non fit humida nisi ab actione humiditatis aquae in siccitatem ignis. **C** 4° 2. quod si per hunc modum aqua agit in ignem: et e converso: et istae actiones sunt eae veloces: procedendum est quod aer generatur: et tunc per tunc ipsum generans est corruptum. probatur: quod in illo instanti in quo introducitur forma aeris esse corrupta forma ignis et aquae: et per se hae sunt in se: quia plura sunt per se: potest esse corruptus antequam introducat forma filij in matrem. **C** 5° 2. est quod si una illarum actionum est velocior: ita quod ignis agat velocius in aquam quam e converso. tunc forma aeris introducitur in materiam aquam: et tunc generatur aer: et postea ille aer generatur aerem ex illo igne quod genuit ipsum: et causa habet eam: quod ille ignis iam est dispositus ad corruptiones: ex eo quod aqua antea remittebat eius siccitatem: et inducit eius humiditatem: et per se iam est dispositus: nec ex ipso generatur aer. **C** Ex 2° 2. ne sequitur ignem posse generari ex locum suum proprium. per se si aer et terra agerent in se invicem: et caliditas aeris obtineret super frigiditatem terre: et siccitas terre e converso super humiditatem aeris. **C** S³ dubitat hae: quod nihil agit ultra gradum proprium. ergo aer non agit caliditatem in se: et in materia terre quam met hae: et non potest ex ea generare ignem: quod ad generationem ignis requirit maior caliditas quam sit calitas aeris. **C** Respondetur quod aer potest calefacere ipsam terram ultra gradum proprium: et hoc propter compatibilitatem materiae terre. **C** Uel aliter dico: quod terra quoniam est ita calida sicut aer: et cum hoc valde sicca. tunc introducitur forma subalis ignis mediante qua ulterius reducitur ad caliditatem: ita intensam sicut est caliditas ignis.

Ad rationes. **C** Ad primam dico: quod non est inconveniens generatio equooca: sed non univoce diffinibile generari a sibi diffinibile. **C** Ad 2^{am} dico: quod quando ignis obtinet formam ambabus suis qualitatibus. tunc semper ipsius ignis est rarefacere: quoniam vero obtinet solum formam unam et obtinet super ipsum quo ad aliam. tunc non oportet esse tale actionem ignis in aquam: et e converso. cum ex eis generatur terra. **C** Ad 3^{am} dico: non esse inconveniens unum esse formam aliis formam unam qualitatem et debilius se aliam: nec ratio probat oppositum huius. **C** Ad 4^{am} dico: quod in approximatione ignis et aquae adiucem: cum ignis corrumpit frigiditatem aquae: bene aliqua remittit humiditatem eiusdem: sed non totaliter corrumpit. et tunc cum genitus est aer: e converso redibit ad seipsum. Sicut dicatur de siccitate ignis: quod est bene aliqua remittit cum caliditas ignis corrumpit per frigiditatem aque: postea cum genita est terra redibit ad seipsum. **C** Ad 5^{am} dico. quod cum unum eorum est potentius altero formam ambabus qualitatibus. et tunc bene convertit aliud in suam naturam. cum vero unum est potentius alio formam unam qualitatem. aliud autem e converso formam aliam. tunc unum non convertit aliud in suam naturam: nec ex eis generatur mixtum: sed ex eis generatur seipsum elementum. **C** Ad 6^{am} dico: quod cum se elementa sunt ap-

plicata adiucem. tunc necesse est quod unus eorum habeat symbolum cum uno: et non habeat symbolum cum alio: et tunc potest fieri quod illorum quae habent symbolum unum convertat aliud in suam naturam: quo facto maneat duo non habitus symboli: et ex illis tunc generabitur seipsum: ita quod nunquam ex tribus generabitur seipsum: sed bene ex duobus seipsum modo praedicto. Et sic terminatur ista quaestio. **Q**uod x.

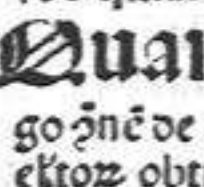

Verit **U**trum quodlibet mixtum circa locum medium sit compositum ex oibus simplicibus. **C** Et videtur quod non: cum lapis quae est in fundo maris sit unum mixtum circa medium: et tamen in ipso nihil est de igne: nam satis cito extinguitur. **S**ed non quodlibet mixtum circa medium est compositum ex oibus simplicibus. **C** 2° si quod esset vera. tunc in auro esset aqua: cum aurum sit unum de compositibus mixtis. sed quod in auro non sit aqua. per quod: dum aurum purgaretur in fornace illud deberet corrumpi satis cito. hoc tamen falsum est: quod dicitur quod per longum tempus aurum durat in igne quod non corrumpit. **C** 3° aliqua mixta sunt ita gravia vel graviora: sicut terra vel plumbum. modo hoc non esset si in eis essent elementa levia: et per se de talibus videtur quod non sunt composita ex oibus simplicibus: non obstante quod sint mixta circa medium residentia. **C** 4° arguitur sic quedam sunt mixta ex igne et terra solum. sic sunt exhalationes calidae et siccae: quedam vero ex aere et aqua solum: sicut vapor calidus et humidus. ut patet per meteoros. **C** 5° elementa non manent in mixto formaliter. sicut dicebat prius. sed quod falsa. **C** 6° pari ratione posset esse unum elementum ex tribus vel duobus simplicibus. sicut ex 4°. modo hoc est falsum.

In oppositum est Aristoteles in isto secundo.

C In ista questione. Primo ponatur aliquod notabilia per titulum questionis. Secundo ponentur conclusiones.

Quantum ad primum sciendum. quod in proposito per simplicia non intelligimus deum et intelligentias: sed corpora simplicia generabilia et corruptibilia quae sunt vocata elementa. **C** 2° notandum: quod mixta circa medium dicuntur mixta manentia circa terram et habent residentiam et mansionem circa ipsas: et alia non dicuntur mixta circa locum medium: eo quod terra est medium mundi. et non intelligitur quod de mixtis imperfectis naturaliter ascenduntibus in aere. sicut sunt exhalationes et filia. **C** 3° notandum. quod quoniam dicitur ex oibus simplicibus. non debet intelligi quod fiat distributio usque ad indivisibilia simplicium. sed solum usque ad eorum species: ita quod fiat distributio non per singulis generum: sed per species singulorum. **C** 4° notandum. quod multi sunt modi ponendi elementa in mixtis. per quod non maneat in mixtis: nec forma: nec qualitates eorum: sed solum quedam qualitates remisse sicut qualitates ipsorum. sicut dicebat in una questione super primum huius et ibi ponebat alius modus ponendi elementa manere in mixto. **C** 5° notandum: quod quod potest intelligi quod 4° elementa essent in mixto modo praedicto: vel quod elementa sint in mixto. id est quod regantur ad generationem mixti. **C** 6° notandum. quod adhuc quod potest intelligi videtur mixtus habet illas qualitates naturaliter. et tunc dicitur subaltero mixtum. vel habeat illas violenter. et sic dicitur mixtum qualitativum. Et sic simplex elementum subaltero potest esse mixtum qualitativum. vel quoniam est alterativum violenter. **C** 7° notandum: quod adhuc quod potest intelligi videtur in omni mixto circa medium sint 4° elementa et qualitates sicut qualitates eorum. et potest hoc intelligi vel de qualitatibus activis. aut passivis vel de qualitatibus motus localiter. sic sunt gravitas levitas et c.

Quantum ad 2um sit per 2°. nullum est mixtum ex duobus elementis non habitibus symboli. Et intelligitur quod de mixto quod est pure mixtum. probatur: quod si unum illorum elementorum obtineret super aliud formam ambabus qualitatibus. tunc converteret formam in suam naturam. si vero obtineret super aliud formam unam elementum qualitatem et aliud e converso super ipsum formam aliam. tunc ex ipso generabitur seipsum elementum. Et sic nunquam ex eis generabitur mixtum. **C** 2° 2. **II 4**

p. 6.
2.
3.
4.
5.
6.
p. non.
2. non.
3. non.
4. non.
5. non.
6. non.
p. 3.
2. 3.

est q nullū ē mixtū ex duobus elctis hñtibz symbolū. p3: qz illd qd obtieret sup aliū i qlitē i q nō cōicāt puer tit ipz i suā nāz: z ex eis nō gñabif mixtus. ¶ 3° ē q nullū est mixtū ex tribus elctis. p3. nā nūqz s̄ tria elta nisi duo eoz hēant symbolū: z duo nō habeāt: z tunc hñtiū symbolū vñū pueret aliū i suā nāz: z sic manēt duo nō hñtia symbolū: ex qbus nō gñatur mixtū: s̄ ex eis gñat 3^m elctū. ¶ 4° ē est. q ad cuiusl3 mixtu gñonē oz pcurrere 4° elta vlt vtutes ipoz. p3 h: qz n̄ sufficiūt duo. p duas pmas pnes: nec sufficiūt 3^m pñē. ḡ regrūt 4° vlt vtutes ipoz: z h̄ est qd itēdit. ¶ 2° i quolz mix^o regrunt due qlitates: sic sūt odor z sapor: s̄ p Arist. in isto 2° ille qlitates cānt p actionē 4° qlitatu pmax ad iuicē: q sūt calitas friditas z c. ¶ 3° arḡ rōne Arist. nā p ad gñonē mixti: z itel: de mix^o pfecto: opz pcurrere terrā: vt illud mixtū sit grossū z firmū. 2° opz pcurrere aquā: qz terra sine aq nō p̄t p̄tiuare i suis ptibus. nā terra sine aq nō eēt nisi sic puluis: z sic vt pres terre seu terrestres teneāt se adiucē opz pcurrere hūiditate aq: nec ad h̄ sufficeret hūiditas aeris: qz ipsa nō est mltū. tēax: nec ita bñ pres tenerēt se adiucē hūiditate aeris: sic hūiditate aque. sic ḡ p3 q ad gñonē mixti oz pcurrere aquā z terrā: deide oz pcurrere aerē z ignez: pp h̄ q mixtio dz fieri ex p̄ijs. mō aer p̄iat terre: z ignis p̄iat aq: qz ḡ ad gñonē mixti oz pcurrere terrā z aquā. vt dcm̄ est. silr q ad eā oz pcurrer aerē z ignē q sūt p̄dictis p̄ia: postqz ois mix^o p̄pe dca: de q ē p̄is p̄mo: dz eē ex p̄ijs. ¶ 4° ar̄ sic. ad cuiusl3 mixti gñonē oz pcurrere 4° qlitates pmas. quaz qlz ē p̄pa vni elto. ḡ qd vera. p̄na r3. añs p̄bat: qz sicut sine hūido nō p̄staret: s̄ sine sicco p̄staret: s̄ vna ps flueret h̄: z alia illic: nec ēt calitas pura sine siccitate z hūido sufficeret nec p̄staret: qz alleniaret z eleuaret z faceret descēdere hūidū a sicco: z sic itez nō p̄staret mixtū: nec ēt caliditas pura cū hūido z sicco sufficeret: qz tūc hūiduz nō posset digeri cū sicco: nec misceri cū ipo: pp h̄ q friditatis nō est digere: z sic ḡ nō p̄staret mixtū. ¶ 5° d. aligs postqz ad cuiuslibz mixti gñonē pcurrūt 4° elta vlt vtutes ipoz. qre ḡ est q i quolz mixto dñat terra fm̄ exce^m: qd Arist. vo^m fm̄ molē. ¶ Breviter h̄ p̄t assignari rō p̄ma: q i mixto dz eē p̄portōalis distō elto rū. mō qz ignis ē magne actiuitatis z terra est modice actiuitatis: i mixto: elta q sunt maioris actiuitatis sunt ibi i maiori extēsiōe pp eius remissionē faciendā: qz ḡ terra iter elta est minime actiuitas: ide est q ipa i mix^o dñat s̄z molē seu s̄z extēsiōē. ¶ Alia cā pōt eē ista. qz circa mediū mūdi: puta circa terrā ē loc^o maḡ tēpatuz z magis pueniēs mixtis pp reflexionē radioz solis ad terrā: z pp h̄ nā sagax volēs pducere mixtū sec̄ q i mixtis dñaret terra fm̄ molē: ad istū sensuz vt mixta cū sūt ex locū eis pueniētē: q est mediū mundi: moue antur ad ipsum propter grauitatem terre: nec recedāt a loco eis conueniente.

Ad rōnes. ¶ Ad p̄mā dico: q i lapide q est i mari nō est ignis: s̄ bñ qualitas p̄silis qlitati ignis. S̄z. d. aligs. qre ḡ illa qlitas n̄ cor̄rupit: dico q h̄ ē ex eo q for^o subalis lapidis h̄ vtutes resistēdi dispōnib^o inālib^o lapidi: z illa for^o subalis lapidis p̄seruat qualitates lapidis ne cor̄rupant in mari. ¶ Ad 2^{am} d̄ auro cōsili mō r̄ndef. ¶ Ad 3^{am} qñ d̄r aliq̄ mixta. sunt ita ḡuia z c. dico q h̄ est cū eqli massa cum terra. vñ si capiatur vna massa pure terre z vna massa plūbi sibi eqlis: dico q massa t̄re pure ē grauior: pp h̄ q nihil est de leuitate: sic tñ nō est de plūbea: p̄pter h̄ q elta leuia p̄currerāt ad ei^o gñonē. ¶ Ad 4^{am} dico. q nō est contra nos: qz qd̄ intelligit de perfectione in

mixtis. ¶ Ad gntā z sextā p3 ex pōne. Nunc seq̄ vna questio notabilis. **Questio.** xi.

Verit Utr̄ sit dare aliq̄d mixtū temperatū ex elctis vlt ex qlitatib^o eltoz. ¶ Et arḡ p̄ q sic. nā nisi sic eēt. seḡtur q nullū aial posset eē sanū: s̄ hoc est falsum. p̄batur p̄na: ex eo q sanitas p̄sistit in adequatiōe humidoz z qlitatu eltoz. mō si nō contingeret dare mixtū eqlr ex elctis vel qlitatibus eltoz nō p̄tingeret dare adequatiōez hūidoz z qlitatu eltoz in mix^o. Et sic nō p̄tingeret dare aliq̄d mixtum sanū: nec aliq̄d aial: qd̄ itēdebat. ¶ 2° pole est dare aliq̄d mixtū qd̄ nāliter gesceret i medio eltoz: sic q derelinqueret duo elenta supra z duo infra. ḡ est dare mixtū equale ex elctis. p̄na r3. nā tale qd̄ sic gesceret eēt equalr mixtū ex elctis. añs p3: qz si nō eēt nāle gesceret i medio: s̄ infra pōt tñ remitti ad equalē gradu leuitas: si at nāliter gescit supra leuitas pōt remitti ad equalē ḡdū leuitatis: z sic itez gescit i me^o. ¶ 3° vbi est dare magis z min^o: ibi ē dare eqlē. mō pole est eē aliq̄d mixtū i quo vñū elctum excedat aliud z qlitates ei^o: z est dare mixtū i quo aliū ele mētū excedat aliud. ḡ ē dare aliq̄d mixtū i quo illa ele mēta erūt eqlia. ¶ 4° nō p̄ fieri trā^m extremo in extremū nisi p̄ mediū: s̄ vna qlitas aliqñ excedit aliā: z aliqñ excedit ab aliā i mix^o. ḡ aliqñ est sibi eqlis i ḡ du. z tūc tale mixtū ē eqliter mixtū ex elctis quo ad eorū qlitates. ¶ 5° si vna qlitas nō est adeq̄ta cū aliā in mix^o. s̄ excedit eā p̄ remissionē ei^o. aut itēsiōē ei^o. p̄nt elta adequari silr in qlitatib^o. ḡ si mixtū aliq̄d iā est mixtū ineqliter ex elctis quo ad eoz qlitates. tunc p̄ itēsiōē vñū z remissionē alteri^o poterit fieri mixtū equaliter ex ipsis. ¶ 6° sicut in maiori mūdo. ita in minori: s̄ i maiori mundo elta sunt adequata. ḡ sic est i minori: puta i hoie q elta sunt adequata in eoz potētijs. z p̄ p̄is hō est vñū mixtū equaliter ex elementis vt videtur.

In oppositū vlt eē ar̄. z Lōmē. i isto 2°: vbi volūt q ipole sit dare mixtus eqlr ex elctis. z h̄ ēt dicit Lōmē. i lib. ce. dicēs. q illud mixtū vbiqz poneres gesceret: nec illud mixtū h̄ret motū nālē: pp h̄ q mixtū nāl̄r mouet ad motū elti p̄domināz. Si ḡ eēt aliq̄d mixtū i q nullū elctū dñaret: s̄ qd̄z cui3 eēt eqlē i ḡ du. illd si pl^o moueret ad motū vni^o elti q̄ alteri^o. z p̄ p̄is nō videret hēre motū nālē.

In ista qōne supponēdū ē p̄. qlr elta manēt i mix^o: z d̄ h̄ dcm̄ ē p̄ h̄. 2° sciēdū ē q qd̄z mixtū h̄z nālē cōplonē z p̄portionē qlitatu quā sibi determinat. z illa nō p̄sistit i eqlitate qlitatu elctariū. Et iō vñū mixtū determinat sibi vnam z aliū aliā. si c̄ hō vñā z asinus aliā. mō si ois cōplō mixti p̄sisteret i eqlitē qlitatu elctariū. tūc oia mixta essent eiusdē: aut p̄silis cōplonis nālis. qd̄ est flm̄. ¶ Ex his seq̄ cor^m. s̄ si p̄ qlitates i aliq̄ mix^o: vulgariuz loquēdo vlt qlitates siles qlitatib^o p̄mis tēdāt ad eqlitate. sic i hoie. tē hō fieret ifirm^o: pp h̄ q fieret recessus a p̄portione qlitatu i q p̄sisteret cōplō nāl̄ hois. z iō cū fierent eqlēs nō possz hō vltari^o viuere: s̄ moreret. Et iō qd̄ p̄t h̄re duplicē itē^m. vñ^o ē q sit aliq̄d mixtū eqlr i elctis vlt qlitatib^o: qd̄ nō hēat plus d̄ vna q̄ d̄ aliā. z illd d̄ esse mixtū ad pōdus. ¶ Alius itē^o p̄t eē: vtz aliq̄d mixtū possz eē tēpatū n̄ ad pōdus. i. n̄ ad eqlitate qlitatu elctariū. s̄ ad cōplonē z p̄portōez d̄bitā i sua spē. z illd vo^o caref mixtū tēpatū ad iustitiā. vt si pole sit eē hoiez ali que. q lz eēt oimode disposit^o s̄z cōplonē z p̄portōez qlitatu p̄z. q d̄benf hoī vt p̄fecte exerceat oēs opatiōes suas. z oib^o mēbz suis eēt p̄fecte dispositus. tūc talis hō eēt p̄fecte sanus z diceret mix^o a iusti^o i spē hūana.

3.2
4.2
2. I.c.15.
I.c.49
2.
4.
Dubius
R
2. ca
Ad p.
Ad 2.
Ad 3.
Ad 4.

Ad 5.
p.
2.
3.
4.
5.
6.
I.c. 49.
Lō. 7.
Lō. 2.
Quantū

2. e dare mimu tps vltra qd no pt ho viuere naitr. z qlz miozi illo dat mai vltra qd no pt ho viuere naitr. g zc.

2. 2. arg sic. no dat maximu tps vlt qd pt naitr viuere. nec mimu nec maximu. vlt qd n zc. g mimu vlt qd n.

Notan.

Notan. 2. Non. e. q illd tps qd e mimu vlt qd n pt ho viuere naitr e tale vlt qd nuqz vixit ididuu spai huan.

Notan.

Notan. 2. Sciendu e q tale tps p aliqb spib e logi. z p aliqb vo breui. vñ p hoie e logi qz p cane: z fz illas

Dubiū.

Dubiū. 2. nes positas appz qtr sit rñdendu ad qñtu. S3. d. aliqs. capiat illd tps: qd ita dicis ee mimu vlt qd n pt viuere ho: tuc p illd tps pt viuere aliqs ho: z p nullu mai

2.

2. pt viuere aliqs ho. g illd e maximu tps. p qd pt viuere aliqs ho. Breuit rñ. pcededo q illud e maximu tps p qd pt viuere aliqs ho: fz tñ n e maximu tps vlt qd pt viuere aliqs ho: fz mimu vlt qd no pt. ita q istas terminas exclusiue illd tps eet pmtu istas no vite nait hois.

Ad p.

Ad p. De duratõe accñtiū. q no hñt duratões nisi rõe subaru pñuatiū dicat ppor. sic d duratõe subaz. Ad rões ad pma dico. q imo necio veniret ad aliqb tps. p qd ignis veniret ad locu sue corruptõis pp aliqb influentia z motu planetaz.

ad 2.

ad 2. Ad scõaz dico. q medic n pt piogare vitã hois vlt illd tps qd e mimu vlt qd no pt durare aliqs ho. ppigus. n. veniet i ei duratões i istati tminate exclusiue illd tps. qz si medic no eet. psili mō dicat d pomo Ari. Ad tertiã dico. q illa bñ pbat. q no e dare maximu tps. i q corruptibile pt durar. z bñ pcedit: fz no pbat gn sit dare mimu tps vltra qd no pt.

ad 3.

ad 3. Ad qrtã p3 ex pone posita. Qo. xiiij.

ad 4.

ad 4. Veritur Utz i gñonib sit pcessus i infinitu. Et arg p q n. na i eentialib ordiaz no e pcessus i infinituz. fz gñones sūt hmōi. g zc. maior nō. p Aris. i lra. mioz pbat. qz si for. gñet Platonē. z plato Licronē zc. ipole e ciceronē genuisse platonē. z silr ipole est platonē genuisse for. z p pñs i talib gñonib e ordo iteri. z p pñs tales gñones vñr ee eentialr ordiate. 2. saltē n e pcessus i infinitu i gñonib fz circuitu. sic tñ dic Ari. 2. h. pbat: nã si eet pcessus i infinitu i gñonib fm circuitu. tē oportet dicer idē redir idē i nuō. mō h e flz. z pñs t3 a silr. Nã si aliqb mobile ppe mouebat super aliquã lineã circularē aliq motu certe velocitat. infinites redibit ad eudē pñtu: ita et si ppetuo durarēt gñones fz circuitu infinites reuenterēt idē i nuō. 3. pole e vñu motu celestē alēi ee cōmixtibilē: z si sic nuqz redibūt cōpa celestia ad statū psilez: sic mō sē. g nuqz fierēt psiles gñones sic mō. z p pñs n e ibi pcessus i infinitu fz circuitu. 4. posito q cōpa celestia redirent ad aspēus psiles. n tñ opōtēt expectar p aspēu psili i psili gñone. Nã videm q in breui tpe. ex aq sit aer z e2.

6.

6. In oppositū e Aris. i isto scdo. p ista. q. est non. q. pcessus i infinitu i gñonib pt duplr imagiari. vno mō fz rectu. alio mō fz circuitu ad silitudinē mor ppetui sup lineã rectaz. z mor ppetui sup lineã circularē. pcessus in infinitu fz rectu dē si aliq portio mae mō eet sb aliq foza: z postea sb alia. z postea itez sb alia. ita q nuqz postea eet sb aliq: vbi fuit pus. z sic in infinitu. Et sic ppetuarēt gñones fz rectu. si mō eet sb aliq foza: z postea sub alia: z tadē itez sub q pus. z sic fz circuitu. z sic i infinitu. tē gñones dicerent ppetuari fz circuitu. vlt pcedere in infinitu fm circuitu. qd idē e zc. seu reuersio eiusdē i nuō e ipolis. p. qz ad

L. c. 68

L. c. 58.

L. c. 58

z. 59.

p. 2.

idētitatē effectis nālē req idētitas nāl cāz pncipaliū n sim. fz fz modū se hñdi nō silēz solū fz eud i nuō. cuz g corpa supcelestia sint cāe pncipales i qlz gñone. z ipole sit ea se hñe eodē mō sic añ. qzuis bñ psilr: seqt p positu. ipole. n. e eadē influētiã i nuō q fuit redire. z silr eudē motū corpu supcelestiū. 2. arg sic. si gñō eiusdē i nuō eet polis. seqt q idē i nuō i pliu istatiū qlibet possz gñari. qd e dca sup p h. Ex ista pclone se q ipole e i gñonib ee pcessus i infinitu fz circuitu qzuz ad ididua: seu qñtu ad idētitatē nuālē. pbat. nã dato op idē i nuō possz gñari. qd e d pclone. fz i gñonibus bñ e pcessus i infinitu fz rectu qñtu ad ididua seu qñtu ad idētitatē nuālē. 2. pclo. i gñonib n e pcessus i infinitu fz rectu fz spēs. v. g. vt aliq mā nūc sit sb aliq foza. z postea sb alia i spē. Et postea itez sb alia i spē: z sic i infinitu. sic q nuqz ad min esset sb foza q sit eiusdē spēi cū aliq foza. sub q pus erat. pbat. nã spēs reze i nuō sē finite. z sic nō e pole q i aliq mā sit mō foza vnus spēi. z postea alia foza alteri spēi. z sic sine fine. seu rei teratio fore psilis i spē. alr. n. spēs eent infinite in nuero.

2.

corre.

2. 2.

3. 2.

4. 2.

corre.

corre.

dubiū

2.

dubiū

Lir. t.

cōmē.

ioi.

ad p.

ad 2.

mutatiõe

Egidii

Tituli q̄onum Egidii.

- q.i. **V**trum alteratio z augm̄ta^o sint mot^o simplices. char. si. 51.
2. Utr̄ q̄qd̄ apparet sensui sit ver̄. 52.
3. Utr̄ color sit aliqd̄ fixū i n̄a. Siue utr̄ ei cōpetat aliqua entitas s̄z v̄itatē. 52.
4. Utr̄ p̄o p̄lonis fuerit meliō p̄oe d̄mocriti v̄l ēz. 52.
5. Utr̄ si eēt dare corpa idisibilia. essent p̄ncipia simpliciter generabilia z corruptibilia. 53.
6. Utr̄ si esset dare corpa idisibilia possent dici aliquo mō p̄ncipia ḡnabilia z corruptibilia. 53.
7. Utr̄ dato q̄ corpa idisibilia non possint eē p̄ncipia corpoz p se loq̄ndo: nec simplr̄ nec aliq̄ modo possint esse p̄n^o huius corporis. 53.
8. Utr̄ linea sit cōposita ex tactib^o siue ex p̄ctis. 54.
9. Utr̄ punctus sit vb̄qz in linea. 55.
10. Utr̄ corpus p̄tinuū sit disibile in infinitū. 56.
11. Utr̄ dato q̄ p̄tinuū sit possibile didi in infinitū: tale pole poni possit iesse. 56.
12. Utr̄ ex non ente simplr̄ possit aliquid ḡnari. 57.
13. Utr̄ aliqd̄ possit corrumpi in nihil. 57.
13. Utr̄ mā possit habere esse sepatū ab oi actu. 58.
14. Utr̄ p̄s naturalis considerare possit de motorib^o immobilibus. 58.
15. Utr̄ cā p̄petuitas ḡnionis possit poni materiale p̄ncipium. 59.
16. Utr̄ ens in p̄oa sit illud ex quo sit generatio. 59.
17. Utr̄ suba suscipiat magis z minus. 60.
18. Utr̄ magis z min^o repiri possit i acc̄tib^o p̄pe. 60.
19. Utr̄ calz z fr̄m sint forme subales igni z terre. 61.
20. Utr̄ sit possibile generationem esse. 61.
21. Utr̄ in subst̄tib^o possit eē ḡno simplr̄. 62.
22. Utr̄ in acc̄tib^o repiatur ḡno simplr̄. 62.
23. Utr̄ alteratio sit mot^o. 63.
24. Utr̄ in alteratione sit dare p̄mū mutatū eē. 63.
25. Utr̄ alteratio sit motus continu^o. 64.
26. Utr̄ mot^o augm̄ti sit realr̄ distinct^o a ḡnone. 64.

Tituli q̄onum Marsilii

- q.i. **V**trum ens mobile ad formam sit subm p̄ntis libri. 65.
2. Utr̄ aliqd̄ possit simpliciter ḡnari aut corrumpi. 65.
3. Utrum generatio sit alteratio. 67.
4. Utr̄ si ḡno est ipol̄is alteratio est ipol̄is. 68.
5. Utr̄ generatio vni^o sit corruptio alteri^o z ēz. 69.
6. Utr̄ in ḡnone simplr̄ d̄cā fiat ex parte formarū sb̄stantialium resolo vsqz ad mām p̄mā. 70.
7. Utrum aliqua quātitas vel qualitas manet in generato: que fuit in corrupto. 71.
8. Utr̄ idē effect^o possit a q̄lz p̄tū agentū ḡnari. 73.
9. Utr̄ in quolibet pluriū instantū idē ḡnabile datum possit generari. 74.
10. Utr̄ augmentatio sit generatio. 75.
11. Utr̄ cuiuslibet q̄d̄ auget quelz ps augeat. 76.
12. Utr̄ in augm̄tatōe maneat idē totū añ z p̄. 78.
13. Utr̄ augm̄tatio fiat s̄z p̄tes fozales z n̄ māles. 79.
14. Utr̄ augm̄tatio viventis sit mot^o continu^o. 80.
15. Utr̄ rarefactio sit augmentatio. 82.
16. Utr̄ omne agens agat per contactū. 83.
17. Utr̄ idem possit agere in seipsum. 84.
18. Utr̄ si se possit agere in sibi simile. 85.
19. Utr̄ omne agens in agendo repatitur. 87.
20. Utr̄ idisibile possit alterari. 90.

Marsilii

21. Utr̄ forme subales ēozū p̄nt itēdi z remitti. 92.
22. Utr̄ ēa maneāt formaliter in mixto. 94.
23. Utr̄ mixtio sit possibilis. 95.
24. Utr̄ omnis mixtio sit naturalis. 97.

Tituli q̄onū sc̄di libri eiusdem Marsilij.

- q.i. **V**trum sint 4° qualitates p̄ z nō p̄es. 98.
2. Utr̄ qualitātū p̄marū due sūt actiue: z due passiue. 100.
3. Utr̄ sint quattuor elementa z non plura. 101.
4. Utr̄ caliditas aeris z ignis sunt eiusdem sp̄ci specialissime. 103.
5. Utrum sint ponēde qualitates virtuales in elem̄tib^o distincte ab actualib^o. 105.
6. Utr̄ ignis sit p̄mo calidus. aer p̄mo hūid^o: aqua p̄mo frida: terra p̄mo sicca. 106.
7. Utrum leuitas aeris z ignis sunt eiusdem speciei specialissime. 109.
8. Utr̄ sit dare aliqd̄ elementum purum. 111.
9. Utr̄ q̄dlibet elementum possit imediate in quolibz transmutari. 112.
10. Utrum in elem̄tib^o habentib^o symbolum est facilior transitus. 114.
11. Utr̄ ex quibuscunqz duob^o ēis non habentib^o symboluz possit q̄d̄z tertiuū generari. 114.
12. Utrum si eēt infinita elementa essent infinite contrarietates. 116.
13. Utr̄ q̄d̄z mixtum residēs cir. me. locum sit cōpositum ex omnib^o simplicib^o. 117.
14. Utr̄ p̄me qualitates sint p̄ncipia actiua in generatione mixti ex elementis. 118.
15. Utr̄ p̄tigit dare mixtū tpatū ex ēis. 119.
- Utr̄ calitas fortior ē i pueritia q̄z in iuuetute. 121.
16. Utrum generatio sit perpetua. 123.
17. Utrum quodlibet ens corruptibile habeat determinatum periodum. 124.
17. Utrum temp^o generationis rei sit equale tēpori corruptionis eiusdem. 126.
18. Utr̄ in ḡnionib^o sit p̄cessus in infinitum. 127.
19. Utr̄ corruptū possit reuerti idē nūero. 128.
- Questio** Nicholeti. an ens mobile sit totū natū ralis p̄hie subm. 129.

Tituli q̄onū Alberti.

- q.i. **V**trum possibile sit aliquid simplr̄ generari. 132.
2. Utr̄ ḡno est alteratio. 132.
3. Utr̄ si ḡno eēt impossibilis alteratio eēt impossibilis. 133.
4. Utr̄ generatio vni^o sit corruptio alteri^o. 134.
5. Utrum in ḡnone simplr̄ fiat resolutio vsqz ad materiam p̄mam. 134.
6. Utr̄ qualitates maneāt eedē in genito que p̄us fuerunt in corrupto. 135.
7. Utr̄ dato aliquo generabili ipsum a pluriū agētib^o quolibz possit generari. 136.
8. Utrum dato aliq̄ generabili ipsum in plurium instantū quolibz possit generari. 136.
8. Utr̄ augmentatio sit generatio. 137.
10. Utr̄ in augmentatione illud q̄d̄ aug^o ma^o idem ante z post. 138.
11. Utr̄ ei^o q̄ auget q̄libet pars augeatur. 138.
12. Utrum augmentatio fiat p̄m partes formales z nō materiales. 139.
13. Utrum augmentatio sit motus continuus. 139.

Utrum

ad tertium.
 5.2.
 6.2.
 7.2.
 R.
 Ad 2.
 3.
 4.
 P.
 2.
 3.
 4.
 T.c. 5.
 20. 7
 55.
 2.
 P. no.

mutationes in mixta imperfecta: sic sunt vapores et exhalationes: sunt per generationem mixtorum perfectorum. Ad tertium dico. quod non ex tali materia fenicis potest generari fenix sequens: sed ex parte illius. et tamen illa pars diminuitur in generatione tertie fenicis: et sic tamen quilibet pars illius materiae. quae quidem erat sub forma fenicis. aliquando erit sub alia forma. Quarta prologo. quodcumque tempore finito dato. haec materia potest plures esse sub forma unius speciei quam alterius. per quod haec materia habet plures in temporibus finitis fuit sub forma a terre: quam sub forma hoies: et plures sub forma hoies quam sub forma fenicis. eo quod plures generantur hoies quam fenices. Sexta prologo est. quod quantum ad hoc pertinet dare certam periodum. Nam demonstrata illa materia quae modo est sub forma asini: non quocumque tempore post: potest esse sub forma asini: quod aliter per tempus infinitum posset esse sine aliis formis. et si non esset sub forma hoies. non quocumque tempore post posset esse sine forma hoies. nam aliter per tempus infinitum posset esse sine forma hoies. quod est contra predicta. Septima prologo. non oportet per reiterationem eiusdem forme in specie magna celi reuolutionem expectare. scilicet quod omnes sperae celestes reuertantur ad primum aspectum: quod fit secundum Platonem. 36. millibus annorum. quod per 32: quae materia que est sub forma aeris facilius cito erit sub forma aque. et e converso sub forma aeris. Ex omnibus his potest concludi quod in generationibus est processus in infinitum per rectum quantum ad identitatem naturalem. et non secundum circulum. nec secundum rectum quantum ad identitatem specificam. Ad rationes. ad primam procedo. quod in essentialiter ordinatis non est processus in infinitum. Ulterius dico. quod generationes non sunt essentialiter ordinate. per hoc quod non sequitur de generatione posteriori. talis generatio est. quam talis generatio erit. demonstrata generatio posteriori. quamvis posterior superiorior. Ad secundam per exponere. Ad tertiam et quartam sicut bene dicitur est in quodam. quod non oportet expectare magnam celi reuolutionem pro reiteratione forme consimilis in materia. **Questio. xv.**

Veritas Utrum cessante motu celi cessent generationes et corruptiones istorum inferiorum. Et arguitur primo quod non: quod si quae tamen mixta quam simplicia ex eo fierent perpetua: sed hoc est falsum: et per falsitas. Nam tunc sequitur quod cessante motu celi. uniuersum esset melius dispositum vel ordinatum quam modo. per hoc. quod tunc mixta et simplicia essent perpetua: et modo non. prima principalis probatur: quod si cessante motu celi cessant generationes et corruptiones in istis inferioribus: tunc cessante motu celi non amplius corrumpetur mixta. nec simplicia. et sic maneret perpetuo. Secundo si celum cessaret a motu. non tamen adhuc cessaret ab influentia et illuminatione. et per omnia adhuc influeret in ista inferiora: et illuminaret. et per omnia adhuc alterarentur adinuicem. sed frustra fit talis alteratio. nisi sequatur generatio et corruptio: modo quod deus et natura nihil agunt frustra. id est contra. Tertio cessante motu celi non verisimile quod adhuc ignis appropinquat stuppe ageret in ipsam. agendo ex ea ignem. et contra. Quarto intelligentie et celestem motum regunt ista inferiora et actioes eorum. quam cessante motu celi. adhuc ista inferiora viderentur agere. quamvis non ita bene: et ita ordinate: sicut modo: ut patet de principiis in politica. cuius actione cessante adhuc ibi hoies possent agere: quamvis non ita ordinate. sicut prius.

In oppositum est Ari. in isto secundo. ubi vult quod generationes istorum inferiorum reducantur in motum celi tanquam in causam: modo cessante causa principali cessat effectus. Secundo in essentialiter ordinatis cessante per cessant postrema. modo quod tota virtus istius mundi inferioris gubernatur a celo. sicut patet ex per meteorum. sequitur quod cessante motu celi. cessarent generationes et corruptiones istorum inferiorum. Sciendum est. quod celum agit in ista inferiora triplici. oppositum. scilicet motu lumine et influentia. motu quidem: quod motu

diurno mouet secundu[m] speram ignis: lumie quidem: quod mediante suo lumine calefacit ista inferiora. influentia quidem: quod in fundo terre. ubi nec attingit motus: nec lumie celi generant quaedam metallum. et bene me[m] influentia celi. quae est quaedam qualitas spiritualis in medio: sicut species sensibilis in medio. Secundo sciendum quod celum agit per motum duplicem. vno in ordine immedie. vnde ex eo quod motus localis habet mouere secundu[m] corpus sibi propinquum. sicut speram ignis. secundo modo mediate: et sic celum: quod aliter et aliter se habet respectu istorum inferiorum est alia et alia influentia in istis inferioribus: et aliud et aliud lumen.

Tunc sit prima prologo. si celum cessaret a quolibet istorum trium. scilicet a motu lumine et influentia: nulla fieret actio in istis inferioribus. probatur per rationes datas ad oppositum. Secunda prologo est. quod si celum cessaret a motu solis et non a lumine et influentia: non per hoc cessarent actioes in istis inferioribus. patet: quod adhuc celum illuminaret ista inferiora. etiam adhuc mediantibus his fierent actioes in istis inferioribus. vnde est tamen quod aliter fierent quam modo. per hoc quod sol non ita applicaret diuersimode istis inferioribus. sicut si celum moueretur. Sed. d. aliquid. motus celi est motus localis. quae est prima omnium motuum istorum inferiorum. et prius ipso cessante cessaret motus istorum inferiorum. Tercium quod bene est causa omnium motuum istorum inferiorum: quod fuit isto modo quo iam fuit. tamen si ipse cessaret aliter fieret motus et actioes istorum inferiorum. et hoc mediante lumie. et influentia celi: et ideo si celum quiesceret a lumie stante motu et influentia. nullum mixtum perfectum generaret. per hoc quod ad generationem mixti perfecti remoueret: quod sol et planete aliter et aliter se habent per accessum et recessum ad ista inferiora: et idem factus stat in ventre tempore deterio[re] per motum solis: et sic arbores per accessum et recessum solis pululant et crescunt. Tertia prologo est. quod si celum non moueretur nisi vnico motu. scilicet motu diurno. adhuc fierent generationes et corruptiones: et tamen aliter quam modo: quod sol accederet et recederet ad nos. et a nobis: tamen non esset hyems nec d[omi]nia tempus nisi per dies et per noctem. Et idem sit quarta conclusio. quod ad hoc quod fiat generationes et corruptiones sic modo fuit. requirunt duo motus. scilicet motus diurnus et obliquus. scilicet planetarum: et secundum hoc sol accedit et recedit ad nos et a nobis. Quarta prologo est. quod si celum esset vniforme in suis partibus: et moueretur: nihil de cetero generaret. probatur. quod secundum Ari. et cometarum a voluntate antiqui non puenit actio noua nisi mediante celo. aliter et aliter se habente. modo si esset vniforme per totum non se haberet aliter vna vice quam alia: nec in toto: nec in partibus: et idem celum est dissimile in suis partibus. vnde sol est alterius nature quam alij planete. et sic planete et stelle sunt diuersarum rationum inter se. Sexta prologo est. quod si celum cessaret a lumie et influentia non aliud faceret in istis inferioribus nisi quod moueret speram ignis circuli: patet quod lumie et influentia ageret in distantia ab eis. et non motu nisi in illud quod est eis immediatum. Ad rationes. ad primam dico. quod imo uniuersum non esset ita pulchrum si mixta simplicia essent perpetua. sicut modo est. Pulchrum. non est videre nouitates. de hoc visum est dissimile per celi. Et sic terminatur ista quoniam vltima.

Explicunt quodam de generatione et corruptione edite a magistro Alberto de Saxonia. Deo gratias. Amen.

- 14. Utrum ois actio ⁊ passio fiat per cōtractū. 140.
- 15. Utrū simile possit agere in sibi simile. 141.
- 16. Utrum omne agēs in agēdo reparitur. 141.
- 17. Utrū indivisibile possit alterari. 143.
- 18. Utrum forme substantiales elemētorum possint intēdi ⁊ remitti. 144.
- 19. Utrū elta maneāt in mixto forma'r. 144.
- 20. Utrū mixtio sit possibilis. 145.
- 21. Utrū mixtio sit naturalis. 146.

¶ Tituli questionum secundi libri Alberti.

- 1. **Utrum** sint quattuor qualitates prime ⁊ nō plures nec pauciores. 146.
- 2. Utrū quattuor qualitātū p̄max que sunt caliditas s̄ritas ⁊ c. due sint active ⁊ due passive. 147.
- 3. Utrū elta sint 4^{or} ⁊ nō plā: nec pauciora. 148.
- 4. Utrū ignis sit p̄mo calidus: aer p̄mo hūid^o: aqua p̄mo frigida: terra p̄mo sicca. 149.
- 5. Utrū caliditas ignis ⁊ caliditas aeris sint eiusdē sp̄ei solū d̄ntes s̄m magis ⁊ minus. 149.
- 6. Utrū sit aliquod elementum purum. 150.
- 7. Utrū vnū eltū possit imediate ḡnari ex alio. 150.
- 8. Utrū h̄ntia symbolū facili^o trāsmutē adiuicē. 151.
- 9. Utrū ex duobus elementis nō h̄ntibus symbolus possit tertium elemētum generari. 151.

- 10. Utrū q̄libet mixtū circa locū mediū sit cōpositū. ex omnibus simplicibus. 152.
- 11. Utrum sit dare aliq̄d mixtū tempatum ex eltis ⁊ qualitibus elemētorū. 152.
- 12. Utrum generatio sit perpetua. 153.
- 13. Utrū q̄libet corruptibile habeat determinatā periodum respectu sue durationis. 153.
- 14. Utrū in ḡnionibus sit p̄cessus in infinitū. 154.
- 15. Utrum cessante motu celi cessarēt generatiōes ⁊ corruptiones istoz inferiorum. 155.

¶ Explicit tabula totius libri de ḡnōne ⁊ corruptione. Deo gr̄as Amen. 1385. die. 13. aprilis.

¶ Impressum Venetijs per Gregoriū de gregorijs. x. cal. Decembris. M. D. V.

Omnes sunt quaterni preter .S.S. qui est sexternus ḡnt. n°. 15. char. 3.

53735

